

IMAM ALI
NAHJ
AL-BALAGHAH

ARABIC & ENGLISH

VOLUME.2

SELECTION FROM SERMONS, LETTERS, AND
SAYINGS OF AMIR AL-MUMININ;
ALI IBN ABI TALIB (A.S)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Nahj Albalaghe

:Writer

Syed Razi

:Published in print

Ansariyan

:Digital Publisher

Ghaemiyeh center of computerized researches

Contents

۵	Contents
۲۴	Nahj Albalagha Sermons ۲
۲۴	ID Book
۲۴	Selection from sermons
۲۴	SERMON ۸۴
۲۴	in English
۲۴	in Arabic
۲۶	in Persian
۲۷	Footnote
۲۷	SERMON ۸۵
۲۷	in English
۲۸	in Arabic
۲۹	in Persian
۲۹	SERMON ۸۶
۲۹	in English
۳۱	in Arabic
۳۳	in Persian
۳۴	SERMON ۸۷
۳۴	in English
۳۷	in Arabic
۳۹	in Persian
۴۱	Footnote
۴۴	SERMON ۸۸

۴۴	in English
۴۵	in Arabic
۴۶	in Persian
۴۶	SERMON ۸۹
۴۶	in English
۴۷	in Arabic
۴۸	in Persian
۴۹	SERMON ۹۰
۴۹	in English
۵۰	in Arabic
۵۰	in Persian
۵۲	SERMON ۹۱
۵۲	in English
۶۵	in Arabic
۷۲	in Persian
۸۱	Footnote
۸۸	SERMON ۹۲
۸۸	in English
۸۹	in Arabic
۸۹	in Persian
۸۹	Footnote
۹۲	(SERMON ۹۳ (۱
۹۲	in English
۹۴	in Arabic

۹۵	in Persian
۹۶	Footnote
۹۸	SERMON ۹۴
۹۸	in English
۹۹	in Arabic
۱۰۰	in Persian
۱۰۱	SERMON ۹۵
۱۰۱	in English
۱۰۱	in Arabic
۱۰۱	in Persian
۱۰۲	SERMON ۹۶
۱۰۲	in English
۱۰۳	in Arabic
۱۰۳	in Persian
۱۰۳	(SERMON ۹۷ (۱
۱۰۳	in English
۱۰۶	in Arabic
۱۰۷	in Persian
۱۰۹	Footnote
۱۱۱	SERMON ۹۸
۱۱۱	in English
۱۱۳	in Arabic
۱۱۳	in Persian
۱۱۴	SERMON ۹۹

۱۱۴	in English
۱۱۵	in Arabic
۱۱۶	in Persian
۱۱۷	SERMON ۱۰۰
۱۱۷	in English
۱۱۸	in Arabic
۱۱۸	in Persian
۱۲۰	Footnote
۱۲۰	SERMON ۱۰۱
۱۲۰	in English
۱۲۲	in Arabic
۱۲۲	in Persian
۱۲۳	Footnote
۱۲۳	SERMON ۱۰۲
۱۲۳	in English
۱۲۴	in Arabic
۱۲۵	in Persian
۱۲۶	SERMON ۱۰۳
۱۲۶	in English
۱۲۷	in Arabic
۱۲۹	in Persian
۱۳۰	SERMON ۱۰۴
۱۳۰	in English
۱۳۱	in Arabic

۱۳۱	in Persian
۱۳۲	SERMON ۱۰۵
۱۳۲	in English
۱۳۳	in Arabic
۱۳۵	in Persian
۱۳۶	SERMON ۱۰۶
۱۳۶	in English
۱۳۸	in Arabic
۱۳۹	in Persian
۱۴۱	SERMON ۱۰۷
۱۴۱	in English
۱۴۱	in Arabic
۱۴۱	in Persian
۱۴۳	SERMON ۱۰۸
۱۴۳	in English
۱۴۵	in Arabic
۱۴۶	in Persian
۱۴۸	SERMON ۱۰۹
۱۴۸	in English
۱۵۳	in Arabic
۱۵۶	in Persian
۱۶۰	SERMON ۱۱۰
۱۶۰	in English
۱۶۱	in Arabic

۱۶۲	in Persian
۱۶۳	SERMON ۱۱۱
۱۶۳	in English
۱۶۷	in Arabic
۱۶۸	in Persian
۱۷۱	SERMON ۱۱۲
۱۷۱	in English
۱۷۱	in Arabic
۱۷۱	in Persian
۱۷۲	SERMON ۱۱۳
۱۷۲	in English
۱۷۳	in Arabic
۱۷۴	in Persian
۱۷۵	SERMON ۱۱۴
۱۷۵	in English
۱۷۸	in Arabic
۱۷۹	in Persian
۱۸۲	SERMON ۱۱۵
۱۸۲	in English
۱۸۴	in Arabic
۱۸۶	in Persian
۱۸۷	SERMON ۱۱۶
۱۸۷	in English
۱۸۸	in Arabic

۱۸۹	in Persian
۱۹۰	Footnote
۱۹۰	SERMON ۱۱۷
۱۹۰	in English
۱۹۰	in Arabic
۱۹۰	in Persian
۱۹۲	SERMON ۱۱۸
۱۹۲	in English
۱۹۲	in Arabic
۱۹۲	in Persian
۱۹۲	SERMON ۱۱۹
۱۹۲	in English
۱۹۴	in Arabic
۱۹۵	in Persian
۱۹۶	Footnote
۱۹۶	SERMON ۱۲۰
۱۹۶	in English
۱۹۷	in Arabic
۱۹۷	in Persian
۱۹۸	Footnote
۱۹۸	SERMON ۱۲۱
۱۹۸	in English
۱۹۹	in Arabic
۲۰۰	Footnote

۲۰۱	in Persian
۲۰۳	SERMON ۱۲۲
۲۰۳	in English
۲۰۴	in Arabic
۲۰۵	in Persian
۲۰۶	Footnote
۲۰۶	SERMON ۱۲۳
۲۰۶	in English
۲۰۷	in Arabic
۲۰۷	in Persian
۲۰۸	SERMON ۱۲۴
۲۰۸	in English
۲۰۹	in Arabic
۲۱۰	in Persian
۲۱۲	Footnote
۲۲۳	SERMON ۱۲۵
۲۲۳	in English
۲۲۴	in Arabic
۲۲۵	in Persian
۲۲۶	SERMON ۱۲۶
۲۲۶	in English
۲۲۷	in Arabic
۲۲۷	in Persian
۲۲۸	SERMON ۱۲۷

۲۲۸	in English
۲۲۹	in Arabic
۲۳۰	in Persian
۲۳۲	SERMON ۱۲۸
۲۳۲	in English
۲۳۳	in Arabic
۲۳۴	in Persian
۲۳۶	Footnote
۲۴۱	SERMON ۱۲۹
۲۴۱	in English
۲۴۳	in Arabic
۲۴۴	in Persian
۲۴۵	SERMON ۱۳۰
۲۴۵	in English
۲۴۵	in Arabic
۲۴۶	in Persian
۲۴۶	Footnote
۲۵۰	SERMON ۱۳۱
۲۵۰	in English
۲۵۱	in Arabic
۲۵۲	in Persian
۲۵۳	SERMON ۱۳۲
۲۵۳	in English
۲۵۴	in Arabic

۲۵۴	in Persian
۲۵۶	SERMON ۱۳۳
۲۵۶	in English
۲۵۷	in Arabic
۲۵۸	in Persian
۲۶۰	SERMON ۱۳۴
۲۶۰	in English
۲۶۰	in Arabic
۲۶۱	in Persian
۲۶۱	Footnote
۲۶۴	SERMON ۱۳۵
۲۶۴	in English
۲۶۴	in Arabic
۲۶۵	in Persian
۲۶۵	Footnote
۲۶۵	SERMON ۱۳۶
۲۶۵	in English
۲۶۶	in Arabic
۲۶۶	in Persian
۲۶۶	Footnote
۲۶۸	SERMON ۱۳۷
۲۶۸	in English
۲۶۹	in Arabic
۲۶۹	in Persian

۲۷۰	SERMON ۱۳۸
۲۷۰	in English
۲۷۱	in Arabic
۲۷۲	in Persian
۲۷۳	Footnote
۲۷۴	SERMON ۱۳۹
۲۷۴	in English
۲۷۴	in Arabic
۲۷۴	in Persian
۲۷۴	SERMON ۱۴۰
۲۷۴	in English
۲۷۵	in Arabic
۲۷۶	in Persian
۲۷۶	Footnote
۲۸۲	SERMON ۱۴۱
۲۸۲	in English
۲۸۲	in Arabic
۲۸۲	in Persian
۲۸۳	SERMON ۱۴۲
۲۸۳	in English
۲۸۴	in Arabic
۲۸۴	in Persian
۲۸۵	SERMON ۱۴۳
۲۸۵	in English

۲۸۶	in Arabic
۲۸۷	in Persian
۲۸۹	SERMON ۱۴۴
۲۸۹	in English
۲۹۰	in Arabic
۲۹۱	in Persian
۲۹۲	Footnote
۲۹۲	SERMON ۱۴۵
۲۹۲	in English
۲۹۳	in Arabic
۲۹۳	in Persian
۲۹۴	SERMON ۱۴۶
۲۹۴	in English
۲۹۵	in Arabic
۲۹۶	in Persian
۲۹۷	Footnote
۲۹۹	SERMON ۱۴۷
۲۹۹	in English
۳۰۱	in Arabic
۳۰۳	in Persian
۳۰۵	SERMON ۱۴۸
۳۰۵	in English
۳۰۵	in Arabic
۳۰۶	in Persian

۳۰۶	SERMON ۱۴۹
۳۰۶	in English
۳۰۸	in Arabic
۳۰۸	in Persian
۳۱۰	Footnote
۳۱۰	SERMON ۱۵۰
۳۱۰	in English
۳۱۱	in Arabic
۳۱۲	in Persian
۳۱۴	SERMON ۱۵۱
۳۱۴	in English
۳۱۶	in Arabic
۳۱۸	in Persian
۳۲۰	SERMON ۱۵۲
۳۲۰	in English
۳۲۱	in Arabic
۳۲۲	in Persian
۳۲۳	Footnote
۳۲۶	SERMON ۱۵۳
۳۲۶	in English
۳۲۸	in Arabic
۳۲۹	in Persian
۳۳۱	Footnote
۳۳۲	SERMON ۱۵۴

۳۳۲	in English
۳۳۳	in Arabic
۳۳۴	in Persian
۳۳۶	SERMON ۱۵۵
۳۳۶	in English
۳۳۷	in Arabic
۳۳۸	in Persian
۳۳۹	SERMON ۱۵۶
۳۳۹	in English
۳۴۲	in Arabic
۳۴۳	in Persian
۳۴۵	Footnote
۳۴۹	SERMON ۱۵۷
۳۴۹	in English
۳۵۱	in Arabic
۳۵۲	in Persian
۳۵۴	SERMON ۱۵۸
۳۵۴	in English
۳۵۵	in Arabic
۳۵۵	in Persian
۳۵۶	SERMON ۱۵۹
۳۵۶	in English
۳۵۶	in Arabic
۳۵۷	in Persian

۳۵۷	SERMON ۱۶۰
۳۵۷	in English
۳۶۳	in Arabic
۳۶۶	in Persian
۳۷۰	SERMON ۱۶۱
۳۷۰	in English
۳۷۱	in Arabic
۳۷۲	in Persian
۳۷۴	SERMON ۱۶۲
۳۷۴	in English
۳۷۵	in Arabic
۳۷۵	in Persian
۳۷۶	Footnote
۳۷۷	SERMON ۱۶۳
۳۷۷	in English
۳۷۹	in Arabic
۳۸۰	in Persian
۳۸۱	SERMON ۱۶۴
۳۸۱	in English
۳۸۳	in Arabic
۳۸۴	in Persian
۳۸۵	Footnote
۳۸۸	SERMON ۱۶۵
۳۸۸	in English

۳۹۳	in Arabic
۳۹۶	in Persian
۳۹۸	SERMON ۱۶۶
۳۹۸	in English
۴۰۰	in Arabic
۴۰۱	in Persian
۴۰۲	Footnote
۴۰۲	SERMON ۱۶۷
۴۰۲	in English
۴۰۳	in Arabic
۴۰۳	in Persian
۴۰۵	SERMON ۱۶۸
۴۰۵	in English
۴۰۶	in Arabic
۴۰۶	in Persian
۴۰۷	SERMON ۱۶۹
۴۰۷	in English
۴۰۷	in Arabic
۴۰۹	in Persian
۴۱۰	SERMON ۱۷۰
۴۱۰	in English
۴۱۰	in Arabic
۴۱۱	in Persian
۴۱۱	SERMON ۱۷۱

۴۱۱	in English
۴۱۲	in Arabic
۴۱۲	in Persian
۴۱۳	SERMON ۱۷۲
۴۱۳	in English
۴۱۵	in Arabic
۴۱۶	in Persian
۴۱۷	Footnote
۴۱۸	SERMON ۱۷۳
۴۱۸	in English
۴۲۰	in Arabic
۴۲۱	in Persian
۴۲۲	Footnote
۴۲۳	SERMON ۱۷۴
۴۲۳	in English
۴۲۴	in Arabic
۴۲۵	in Persian
۴۲۵	Footnote
۴۲۶	SERMON ۱۷۵
۴۲۶	in English
۴۲۷	in Arabic
۴۲۷	in Persian
۴۲۸	Footnote
۴۳۴	SERMON ۱۷۶

۴۳۴	in English
۴۳۹	In Arabic
۴۴۲	in Persian
۴۴۶	SERMON ۱۷۷
۴۴۶	In English
۴۴۶	In Arabic
۴۴۶	in Persian
۴۴۷	SERMON ۱۷۸
۴۴۷	In English
۴۴۸	In Arabic
۴۴۹	in Persian
۴۵۰	SERMON ۱۷۹
۴۵۰	In English
۴۵۰	In Arabic
۴۵۰	in Persian
۴۵۱	SERMON ۱۸۰
۴۵۱	In English
۴۵۲	In Arabic
۴۵۳	in Persian
۴۵۴	Footnote
۴۵۴	SERMON ۱۸۱
۴۵۴	In English
۴۵۵	In Arabic
۴۵۵	in Persian

۴۵۶	Footnote
۴۵۷	SERMON ۱۸۲
۴۵۷	In English
۴۶۲	In Arabic
۴۶۵	in Persian
۴۶۹	Footnote
۴۸۱	SERMON ۱۸۳
۴۸۱	In English
۴۸۷	In Arabic
۴۸۹	in Persian
۴۹۲	SERMON ۱۸۴
۴۹۲	In English
۴۹۳	In Arabic
۴۹۳	in Persian
۴۹۴	About center

Nahj Albalagha Sermons ٧**ID Book**

Sermons of Nahj Al Balagha

authour: Syed Razi

translator: Moulana Mufti Jafar Husain

Published by: Ansariyan Publications / Qum

Selection from sermons**SERMON ٨٤****in English**

About 'Amr ibn al-'As

I am surprised at the son of an-Nabighah that he says about me among the people of Syria (ash-Sham) that I am a jester and that I am engaged in frolics and fun. He said wrong and spoke sinfully. Beware the worst speech is what is untrue. He speaks and lies. He promises and breaks the promise. He begs and sticks but when someone begs from him he withholds miserly. He betrays the pledge and ignores kinship

When in a battle he commands and admonishes but only upto the swords do not come into action. When such a moment arrives his great trick is to turn naked (١) before his adversary. By Allah surely the remembrance of death has kept me away from fun and play while obliviousness about the next world has prevented him from speaking truth. He has not sworn allegiance to Mu'awiyah without purpose; but has beforehand got him to agree that he will have to pay its price and gave him an award for forsaking religion

in Arabic

[٨٤] ومن كلام له عليه السلام

في ذكر عمرو بن العاص

عَجَبًا لِابْنِ النَّابِغَةِ (١) ! يَزْعُمُ لِأَهْلِ الشَّامِ أَنَّ فِي دُعَابِهِ (٢) ، وَأَنِّي أَمْرٌ تُلْعَابُهُ (٣) : أَعَافِسُ وَأُمَارِسُ (٤) ! لَقَدْ قَالَ بَاطِلًا ، وَنَطَقَ آثِمًا .

أَمَّا وَشَرُّ الْقَوْلِ الْكَذِبُ إِنَّهُ لَيَقُولُ فَيَكْذِبُ، وَيَعِدُّ فَيُخْلِفُ، وَيُسْأَلُ فَيُبْخَلُ، وَيَسْأَلُ فَيُلْحِفُ (٥) ، وَيُخُونُ الْعَهْدَ، وَيَقْطَعُ الْإِلَّ (٦) ؛ فَإِذَا كَانَ عِنْدَ الْحَرْبِ فَأَيُّ زَاجِرٍ وَأَمْرٍ هُوَ! مَا لَمْ تَأْخُذِ السُّيُوفُ مَا خَذَهَا، فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ كَانَ أَكْبَرُ مَكِيدَتِهِ أَنْ يَمْنَحَ الْقَوْمَ سُيُبَتَهُ (٧) . أَمَّا وَاللَّهِ إِنِّي لَيَمْنَعُنِي مِنَ اللَّعِبِ ذِكْرُ الْمَوْتِ، وَإِنَّهُ لَيَمْنَعُهُ مِنْ قَوْلِ الْحَقِّ نَسِيَانُ الْآخِرَةِ، إِنَّهُ لَمْ يَبَايِعْ مُعَاوِيَةَ حَتَّى شَرَطَ لَهُ أَنْ يُؤْتِيَهُ أُتَيْتَهُ (٨) ، وَيَرْضَخَ لَهُ عَلَى تَرْكِ الدِّينِ رَضِيخَهُ (٩) .

درباره عمرو بن عاص

روانشناسی عمروعاص شگفتا از عمروعاص پسر نابغه (۱)! میان مردم شام گفت که من اهل شوخی و خوشگذرانی بوده، و عمر بیهوده می گذرانم!! حرفی از روی باطل گفت و گناه در میان شامیان انتشار داد مردم آگاه باشید! بدترین گفتار دروغ است، عمروعاص سخن می گوید، پس دروغ می بندد، وعده می دهد و خلاف آن مرتکب می شود، درخواست می کند و اصرار می ورزد، اما اگر چیزی از او بخواهند، بخل می ورزد، به پیمان خیانت می کند، و پیوند خویشاوندی را قطع می نماید، پیش از آغاز نبرد در هیاهو و امر و نهی بی مانند است تا آنجا که دستها به سوی قبضه شمشیرها نرود. اما در آغاز نبرد، و برهنه شدن شمشیرها، بزرگترین نیرنگ او این است که عورت خویش را آشکار کرده، فرار نماید. آگاه باشید! به خدا سوگند که یاد مرگ مرا از شوخی و کارهای بیهوده باز می دارد، ولی عمروعاص را فراموشی آخرت از سخن حق باز داشته است، با معاویه بیعت نکرد مگر بدان شرط که به او پاداش دهد، و در برابر ترک دین خویش، رشوه ای تسلیم او کند.

(۱) نابغه: زن معروفه، آلوده دامن، که اسم مادر عمرو عاص بود، زن اسیری که عبد الله بن جدعان او را خرید چون فاسد و بی پروا بود او را رها کرد. وقتی عمرو عاص متولد شد، ابو لهب، امیه بن خلف، هشام بن مغیره، ابو سفیان و عاص بن وائل، هر کدام ادعا داشتند که عمرو، فرزند اوست. سرانجام عاص او را برداشت که از دشمنان سر سخت رسول خدا بود، او بود که پیامبر (ص) را ابتر نامید که خدا در سوره کوثر در جواب فرمود: إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ (همانا دشمن تو ابتر است) و آیه إِنََّّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ در باره او و یارانش نازل شد، و عمرو عاص، در مکه سر راه پیامبر (ص) سنگ و خار می ریخت! و او بود که به کجاوه دختر پیامبر (ص) «زینب» حمله کرد و او را طوری کتک زد که دچار سقط جنین شد، و پیامبر (ص) به او نفرین کرد، و او بود که اشعار فراوانی بر ضد رسول خدا (ص) می سرود و بچه های مکه را تحریک می کرد که با صدای بلند برای آزار آن حضرت بخوانند، و او بود که از طرف قریش مکه به دربار سلطان حبشه رفت تا مهاجران مسلمان را به مکه برگرداند. (کتاب ربیع الأبرار زمخشری)

Footnote

Amir al-mu'minin here refers to the incident when the 'Conqueror of Egypt' 'Amr ibn al-'As exhibited the feat of his courage by displaying his private parts. What happened was that when in the battlefield of Siffin he and Amir al-mu'minin had an encounter he rendered himself naked in order to ward off the blow of the sword. At this Amir al-mu'minin turned his face away and spared him his life. The famous Arab poet al-Farazdaq said about it

There is no good in warding off trouble by ignominy as was done one day by 'Amr ibn al-'As by display of his private parts

Even in this ignoble act 'Amr ibn al-'As had not the credit of doing it himself but had rather followed another one who had preceded him because the man who first adopted this device was Talhah ibn Abi Talhah who had saved his life in the battle of Uhud by becoming naked before Amir al-mu'minin and so he showed this way to the others. Thus besides 'Amr ibn al-'As this trick was played by Busr ibn Abi Artat also to save himself from the sword of Amir al-mu'minin. When after the performance of this notable deed Busr went to Mu'awiyah the latter recalled 'Amr ibn al-'As's act as precedent in order to remove this man's shamefulness and said "O' Busr no matter. There is nothing to feel shameful about .it in view of 'Amr ibn al-'As's precedent before you

SERMON ۸۵**in English**

About the perfection of Allah and counselling

p: ۳

I stand witness that there is no god but Allah He is One and there is no partner with Him. He is the First such that nothing was before Him. He is the Last such that there is not limit for Him. Imagination cannot catch any of His qualities. Hearts cannot entertain belief about His nature. Analysis and division cannot be applied to Him. Eyes and hearts cannot .compare Him

A part of the same sermon

O' creatures of Allah! take lesson from useful items of instruction and shining indications. Be cautioned by effective items of warning. Get benefit from preaching and admonition. It is as though the claws of death are pressed in you the connection of hope and desires has been cut asunder hard affairs have befallen you and your march is towards the place where everyone has to go namely death. Hence "with every person there is a driver and a witness" (Qur'an ٥٠:٢١). The driver drives him towards resurrection while the witness .furnishes evidence about his deeds

(A part of the same sermon (about Paradise

In Paradise there are high classes and different places of stay. Its boundary never ends. He who stays in it will never depart from it. He who is endowed with everlasting abode in .it will not get old and its resident will not face want

in Arabic

وفيها صفات ثمان من صفات الجلال

وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ: الْأَوَّلُ لَا شَيْءَ قَبْلَهُ، وَالْآخِرُ لَا غَايَةَ لَهُ، لَا تَفْعُ الْأَوْهَامُ لَهُ عَلَى صِفَةٍ، وَلَا تُعَقِّدُ الْقُلُوبُ مِنْهُ عَلَى كَيْفِيَّتِهِ، وَلَا تَنَالُهُ التَّجَزُّؤُهُ وَالتَّبَعِيضُ، وَلَا تُحِيطُ بِهِ الْأَبْصَارُ وَالْقُلُوبُ. ومنها: فَاتَّعَبُوا عِبَادَ اللَّهِ بِالْعِبَرِ النَّوَافِعِ، وَاعْتَبِرُوا بِالْآيِ السَّوَاطِعِ، وَازْدَجِرُوا بِالنُّذُرِ الْبَوَالِغِ، وَانْتَفِعُوا بِالذِّكْرِ وَالْمَوْاعِظِ، فَكَأَنَّ قَدْ عَلِفْتُمْ مَخَالِبَ الْمَيِّتِ، وَانْقَطَعَتْ مِنْكُمْ عِلَاقَةُ الْأُمِّيَّةِ، وَدَهَمَتْكُمْ مُفْطَعَاتُ الْأُمُورِ (٤)، وَالسِّيَاقَةُ إِلَى الْوَرْدِ الْمَوْرُودِ، (وَكُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ): سَائِقٌ يَسُوقُهَا إِلَى مَحْشَرِهَا، وَشَهِيدٌ يَشْهَدُ عَلَيْهَا بِعَمَلِهَا.

p: ٤

ومنها: فی صفة الجنّه

دَرَجَاتٌ مُتَفَاوِسَاتٌ، وَمَنَازِلٌ مُتَفَاوِسَاتٌ، لَا يَنْقَطِعُ نَعِيمُهَا، وَلَا يَطْعَنُ مُقِيمُهَا، وَلَا يَهْرَمُ خَالِدُهَا، وَلَا يَبْئَسُ سَاكِنُهَا.

in Persian

در توحید و موعظه

خداشناسی

و گواهی می‌دهم که خدایی نیست جز خدای یکتا، آغاز اوست که پیش از او چیزی نیست، و پایان همه اوست که بی‌نهایت است، پندارها برای او صفتی نمی‌توانند فراهم آورند، و عقلها از درک کیفیت او درمانده‌اند، نه جزئی برای او می‌توان تصور کرد و نه تبعیض پذیر است و نه چشمها و قلبها می‌توانند او را به درستی فرا گیرند.

ضرورت پندپذیری ای بندگان خدا! از عبرتهای سودمند پند پذیرید، و از آیات روشنگر عبرت آموزید. و از آنچه با بیان رسا شما را ترسانده، پرهیزید، و از یادآوریها و اندرزها سود ببرید، آن چنان که گویا چنگال مرگ در پیکر شما فرورفته، و رشته آرزوها و دلبستگیها قطع گردیده و سختیهای مرگ و آغاز حرکت به سوی قیامت به شما هجوم آورده است. آن روز که (همراه هر کسی گواه و سوق دهنده ای است) سوق دهنده که تا صحنه رستاخیز او را می‌کشاند، و شاهدهی که بر اعمال او گواهی می‌دهد. (و قسمتی از این خطبه)

وصف بهشت

در بهشت، درجاتی از یکدیگر برتر، و جایگاه گوناگون و متفاوت وجود دارد که نعمتهایش پایان ندارد، و ساکنان آن هرگز خارج نگردند، ساکنان بهشت جاوید، هرگز پیر و فرسوده نگردند، و گرفتار شدائد و سختیها نخواهند شد.

SERMON ۸۶

in English

About getting ready for the next world and following Allah's commandments

p: ۵

Allah knows hidden matters and is aware of inner feelings. He encompasses everything. He has control over everything and power over everything. Everyone of you should do whatever he has to do during his days of life before the approach of death in his leisure before his occupation and during the breathing of his breath before it is overtaken by suffocation should provide for himself and his journey and should collect provision from his place of halt for his place of stay

So remember Allah O' people about what He has asked you in His Book to take care of and about His rights that He has entrusted to you. Verily Allah has not created you in vain nor left you unbridled nor left you alone in ignorance and gloom. He has defined what you should leave behind. taught you your acts ordained your death sent down to you. "the Book (Qur'an) explaining everything" (Qur'an ۱۶:۸۹) and made His Prophet live among you for a long time till He completed for him and for you the message sent through the Qur'an namely the religion

liked by Him and clarified through him His good acts and evil acts His prohibitions and His commands

He placed before you His arguments and exhausted his excuses upon you. He put forth to you His promises and warned you of severe retribution. You should therefore make full atonement during your remaining days and let yourselves practice endurance in these days. These days are fewer as against the many days during which you have shown obliviousness and heedlessness towards admonition. Do not allow time to yourselves because it will put you on the path of wrong-doers and do not be easy-going because this will push you towards sinfulness

O' creatures of Allah! the best adviser for himself is he who is the most obedient to Allah and the most deceiving for himself is he who is the most disobedient to Allah. Deceived is he who deceived his own self. Envious is he whose Faith is safe. Fortunate is he who takes lesson from others while unfortunate is he who fell victim to his desires. You should know that even the smallest hypocrisy is like believing in more than one God and keeping company of people who follow their desires is the key to obliviousness from religion and is the seat of Satan.

Be on your guard against falsehood because it is contrary to Faith. A truthful person is on the height of salvation and dignity while the liar is on the edge of ignominy and degradation. Do not be jealous because jealousy eats away Faith just as fire eats away dried wood. Do not bear malice because it is a scraper (of virtues). And know that desires make wit forgetful and make memory oblivious. You should falsify desire because it is a deception and he who has desires is in deceit.

in Arabic

[٨٦] ومن خطبه له عليه السلام

وفيها بيان صفات الحق جلّ جلاله ثم عظه الناس بالتقوى والمشورة

قَدْ عَلِمَ السَّرَائِرَ، وَخَبَرَ الضَّمَائِرَ، لَهُ الْإِحَاطَةُ بِكُلِّ شَيْءٍ، وَالْغَلْبَةُ لِكُلِّ شَيْءٍ، وَالْقُوَّةُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ.

عظه الناس

فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُ مِنْكُمْ فِي أَيَّامٍ مَهْلَةٍ، قَبْلَ إِرْهَاقِ أَجَلِهِ (١)، وَفِي فَرَغِهِ قَبْلَ أَوْانِ سُغْمِهِ، وَفِي مُتَنَفِّسِهِ قَبْلَ أَنْ يُؤْخَذَ بِكَظْمِهِ (٢)، وَلْيَمَهِّدْ لِنَفْسِهِ وَقَدَمِهِ، وَلْيَتَرَوِّدْ مِنْ دَارِ ظُغْنِهِ لِدَارِ إِقَامَتِهِ. فَاللَّهُ اللَّهُ أَيُّهَا النَّاسُ، فِيمَا اسْتَحْفَظْتُمْ مِنْ كِتَابِهِ، وَاسْتَوَدَعْتُمْ مِنْ حُقُوقِهِ، فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يَخْلُقْكُمْ عَبَثًا، وَلَمْ يَتْرُكْكُمْ سُدىً، وَلَمْ يَدْعُكُمْ فِي جَهَالِهِ وَلَا عَمَى، قَدْ سَمِيَ آثَارُكُمْ (٣)، وَعَلِمَ أَعْمَالَكُمْ، وَكَتَبَ آجَالَكُمْ، وَأَنْزَلَ عَلَيْكُمْ (الْكِتَابَ تَبَيَّنًا لِكُلِّ شَيْءٍ)، وَعَمَّرَ فِيكُمْ نَبِيَّهُ (٤) أَرْمَانًا، حَتَّى أَكْمَلَ لَهُ وَلَكُمْ فِيمَا أَنْزَلَ مِنْ كِتَابِهِ دِينَهُ الَّذِي رَضِيَ لِنَفْسِهِ، وَأَنْهَى إِلَيْكُمْ عَلَى لِسَانِهِ مَحَابَبَهُ (٥) مِنَ الْأَعْمَالِ وَمَكَارِهِ، وَتَوَاهِيَهُ وَأَوَامِرَهُ، فَالْقَى إِلَيْكُمْ الْمِعْدِرَةَ، وَاتَّخَذَ عَلَيْكُمْ الْحُجَّةَ، وَقَدَّمَ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ، وَأَنْذَرَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ. فَاسْتَدْرِكُوا بَقِيَّةَ أَيَّامِكُمْ، وَاصْبِرُوا لَهَا أَنْفُسِكُمْ (٦)، فَإِنَّهَا قَلِيلٌ فِي كَثِيرِ الْأَيَّامِ الَّتِي تَكُونُ مِنْكُمْ فِيهَا الْغَفْلَةُ وَالتَّشَاغُلُ عَنِ الْمَوْعِظَةِ، وَلَا تَرْخُصُوا لِأَنْفُسِكُمْ، فَتَذَهَبَ بِكُمْ الرُّخْصُ مَذَاهِبَ الظُّلْمَةِ (٧)، وَلَا تَدَاهِنُوا فِيهِجَمَ بِكُمْ الْإِذْهَانُ عَلَى الْمُعْصِيَةِ. عِبَادَ اللَّهِ، إِنَّ أَنْصَحَ النَّاسِ لِنَفْسِهِ أَطْوَعُهُمْ لِرَبِّهِ، وَإِنْ أَعْشَهُمْ لِنَفْسِهِ أَعْصَاهُمْ لِرَبِّهِ وَالْمُعْتَبُونَ (٩) مَنْ غَبِنَ نَفْسَهُ، وَالْمَغْتَبُونَ (١٠) مَنْ سَلِمَ لَهُ دِينُهُ، وَالسَّعِيدُ مَنْ وَعِظَ بغيرِهِ، وَالشَّقِيُّ مَنْ أَخْدَعَ لِهَوَاهُ وَعُرُورِهِ. وَاعْلَمُوا أَنَّ سَيِّرَ الرَّبِّيَا (١١) شُرُوكُ، وَمُجَالَسَةُ أَهْلِ الْهَوَى مَنَسَاةٌ لِلإِيمَانِ، وَمَحْضَرَةٌ لِلشَّيْطَانِ (١٣). جَاءُوا الْكَذِبَ فَإِنَّهُ مُجَانِبٌ لِلإِيمَانِ، الصَّادِقُ عَلَى شَفَا مَنْجَاهٍ وَكَرَامَةٍ، وَالْكَاذِبُ عَلَى شَرَفٍ مَهْوَاهُ وَمَهْرَانَةٍ. وَلَا تَحَاسِدُوا، فَإِنَّ الْحَسِيدَ يَأْكُلُ الإِيمَانَ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ، وَلَا تَبَاغَضُوا فَإِنَّهَا الْحَالِقَةُ، وَاعْلَمُوا أَنَّ الْأَمَلَ يُشِيهِ

العقل، وَيُنْسِي الذِّكْرَ، فَأَكْذِبُوا الْأَمَلَ فَإِنَّهُ عُزُورٌ، وَصَاحِبُهُ مَعْرُورٌ.

p: ٧

صفات پرهیزکاری

علم الهی خدا به تمام اسرار نهان آگاه و از باطن همه باخبر است، به همه چیز احاطه دارد و بر همه چیز غالب و پیروز، و بر همه چیز تواناست. پندهای ارزشمند هر کس از شما در روزگارانگی که مهلت دارد به اعمال نیکو پردازد پیش از آنکه مرگ فرا رسد، و در ایام فراغت پاک باشد، پیش از آنکه گرفتار شود، و در ایام رهایی نیکوکار باشد، پیش از آنکه مرگ گلوگاه او را بفشارد، پس برای خود و جایی که می رود آماده باشد، و در این دنیا که محل کوچ کردن است برای منزلگاه ابدی، توشه ای بردارد.

پس ای مردم! خدا را! خدا را! پروا کنید، برای حفظ قرآن، که از شما خواسته، و حقوقی که نزد شما سپرده است، پس همانا خدای سبحان! شما را بیهوده نیافرید، و به حال خود وانگذاشت، و در گمراهی و کوری رها نساخته است، کردارتان را بیان فرمود، و از اعمال شما باخبر است و سرآمد زندگی شما را مشخص کرد و (کتابی بر شما نازل کرد که روشنگر همه چیز است) پیامبرش را مدتی در میان شما قرار داد تا برای او و شما، دین را به اکمال رساند، و آنچه در قرآن نازل شد و مایه رضای الهی است تحقق بخشید. و با زبان پیامبرش، کارهای خوشایند و ناخوشایند، بایدها و نبایدها را ابلاغ کرد، و اوامر و نواهی را آموزش داد، و راه عذر را بر شما بست و حجت را تمام کرد. پیش از کیفر، شما را تهدید نمود، از عذابهای سختی که در پیشروی دارید شما را ترساند، پس بازمانده ایام خویش را دریابید، و صبر و بردباری در برابر نارواییها پیشه کنید، چرا که عمر باقیمانده، برابر روزهای زیادی که به غفلت گذرانید و روی گردان از پندها بودید، بسیار کم است. به خود بیش از اندازه آزادی ندهید، که شما را به ستمگری می کشاند، و با نفس سازشکاری و سستی روا مدارید که ناگهان در درون گناه سقوط می کنید.

یادآوری ارزش های اخلاقی ای بندگان خدا! آن کس که نسبت به خود خیرخواهی او بیشتر است، در برابر خدا، از همه کس فرمانبردارتر است، و آن کس که خویشتن را بیشتر می فریبد، نزد خدا گناهکارترین انسانها است، زیانکار واقعی کسی که خود را بفریبد. و آن کس مورد غبطه است و بر او رشک می برند که دین او سالم باشد. سعادت مند آن کس که از زندگی دیگران عبرت آموزد، و شقاوت مند آنکه فریب هوا و هوسها را بخورد. آگاه باشید! ریاکاری و تظاهر، هر چند اندک باشد شرک است، و همنشینی با هواپرستان ایمان را به دست فراموشی می سپارد، و شیطان را حاضر می کند، از دروغ برکنار باشید که با ایمان فاصله دارد، راستگو در راه نجات و بزرگواری است، اما دروغگو بر لب پرتگاه هلاکت و خواری است، حسد نورزید که حسد ایمان را چونان آتشی که هیزم را خاکستر کند، نابود می سازد، با یکدیگر دشمنی و کینه توزی نداشته باشید که نابودکننده هر چیزی است، بدانید که آرزوهای دور و دراز عقل را غافل و یاد خدا را به فراموشی می سپارد، آرزوهای ناروا را دروغ انگارید که آرزوها فریبنده و صاحبش فریب خورده می باشد.

SERMON ۸۷

in English

The Qualities of a faithful believer

O' creatures of Allah! the most beloved of Allah is he whom Allah has given power (to act) against his passions so that his inner side is (submerged in) grief and the outer side is covered with fear. The lamp of guidance is burning in his heart. He has provided entertainment for the day that is to befall him. He regards what is distant to be near himself and takes the hard to be light. He looks at and perceives; he remembers (Allah) and enhances (the tempo of his) actions. He drinks sweet water to whose source his way has been made easy. So he drinks to satisfaction and takes the level path. He has put off the clothes of desires and got rid of worries except one worry peculiar to him. He is safe from misguidance and the company of people who follow their passions. He has become .the key to the doors of guidance and the lock for the doors of destruction

He has seen his way and is walking on it. He knows his pillar (of guidance) and has crossed over his deep water. He has caught hold of the most reliable supports and the strongest ropes. He is on that level of conviction which is like the brightness of the sun. He has set himself for Allah the Glorified for performance of the most sublime acts of facing all that befalls him and taking every step needed for it. He is the lamp in darkness. He is the dispeller of all blindness key to the obscure remover of complexities and a guide in vast deserts. When he speaks he makes you understand whereas when he remains silent then it is safe to do so. He did everything only for Allah and so Allah also made him His own. Consequently he is like the mines of His faith and as a stump in His earth. He has enjoined upon himself (to follow) justice

The first step of his justice is the rejection of desires from his heart. He describes right and acts according to it. There is no good which he has not aimed at nor any likely place (of virtue) of the Qur'an. Therefore the Qur'an is his guide and leader. He gets down when the Qur'an puts down his weight and he settles where the Qur'an settles him down

The Characteristics of an unfaithful believer

While the other (kind of) man is he who calls himself learned but he is not so. He has gleaned ignorance from the ignorant and misguidance from the misguided. He has set for the people a trap (made) of the ropes of deceit and untrue speech. He takes the Qur'an according to his own views and right after his passions. He makes people feel safe from big sins and takes light the serious crimes. He says that he is waiting for (clarification of) doubts but he remains plunged therein and that he keeps aloof from innovations but actually he is immersed in them. His shape is that of a man but his heart is that of a beast. He does not know the door of guidance to follow nor the door of misguidance to keep aloof therefrom. These are living dead bodies

About the Descendants ('Itrah) of the Holy Prophet

So wither are you going to" (Qur'an ۸۱:۲۶) and "how are you then turned away?" (Qur'an" ۶:۹۵; ۱۰:۳۴; ۳۵:۳; ۴۰:۶۲). Ensigns (of guidance) are standing indications (of virtue) are clear and the minarets (of light) have been fixed. Where are you being taken astray and how are you groping while you have among you the descendants of the Prophet? They are the reins of Right ensigns of Faith and tongues of truth. Accord to them the same good position as you accord to the Qur'an and come to them (for quenching the thirst of .guidance) as the thirsty camels approach the water spring

O' people take this saying (۱) of the last of the Prophets that he who dies from among us is not dead and he who decays (after dying) from among us does not really decay. Do not say what you do not understand because most of the Right is in what you deny. Accept the argument of one against whom you have no argument. It is I. Did I not act before you on the greater thaqal (ath-thaqal al-akbar i.e. the Qur'an) and did I not retain among you the smaller thaqal (ath-thaqal al-asghar i.e. the descendants of the Prophet).(۲) I fixed among you the standard of faith and I taught you the limits of lawful and unlawful. I clothed you with the garments of safety with my justice and spread for you (the carpet of) .virtue by my word and deed

I showed you high manners through myself. Do not exercise your imagination about what the eye cannot see or the mind cannot conceive

A part of the same sermon about Banu Umayyah

Till people begin thinking that the world is attached to the Umayyads would be showering its benefits on them and lead them to its clear spring for watering and that their whip and sword will not be removed from the people. Whoever thinks so is wrong. There are rather a few drops from the joys of life which they would suck for a while and then vomit out the whole of it

in Arabic

[٨٧] ومن خطبه له عليه السلام

وهي في بيان صفات المتقين وصفات الفساق والتنبيه إلى مكان العتره الطيبه والظن الخاطيء لبعض الناس

عِبَادَ اللَّهِ، إِنَّ مِنْ أَحَبِّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَيْهِ عَبْدًا أَعَانَهُ اللَّهُ عَلَى نَفْسِهِ، فَاسْتَشَعَرَ الْحُزْنَ، وَتَجَلَّبَبَ الْخَوْفَ (١)، فَزَهَرَ مِصْبَاحُ الْهُدَى (٢) فِي قَلْبِهِ، وَأَعَدَّ الْقِرَى (٣) لِيَوْمِهِ النَّازِلِ بِهِ، فَقَرَّبَ عَلَى نَفْسِهِ الْبَعِيدَ، وَهَوَّنَ الشَّدِيدَ، نَظَرَ فَأَبْصَرَ، وَذَكَرَ فَاسْتَكْتَرَ، وَارْتَوَى مِنْ عَذْبِ فُرَاتٍ سَهَّلَتْ لَهُ مَوَارِدُهُ، فَشَرِبَ نَهْلًا (٤)، وَسَلَكَ سَبِيلًا جَدِّدًا (٥). قَدْ خَلَعَ سِرَابِيلَ الشَّهَوَاتِ، وَتَخَلَّى مِنَ الْهُمُومِ، إِلَّا هَمًّا وَاحِدًا أَنْفَرَدَ بِهِ، فَخَرَجَ مِنْ صِفَةِ الْعَمَى، وَمُشَارَكِهِ أَهْلِ الْهُوَى، وَصَارَ مِنْ مَفَاتِيحِ أَبْوَابِ الْهُدَى، وَمَعَالِقِ أَبْوَابِ الرَّدَى. قَدْ أَبْصَرَ طَرِيقَهُ، وَسَلَكَ سَبِيلَهُ، وَعَرَفَ مَنَارَهُ، وَقَطَعَ غِمَارَهُ (٦)، وَاسْتَمْسَكَ مِنَ الْعُرَى بِأَوْثِقِهَا، وَمِنَ الْجِبَالِ بِأَمْتِنِهَا، فَهُوَ مِنَ الْيَقِينِ عَلَى مِثْلِ ضَوْءِ الشَّمْسِ، قَدْ نَصَبَ نَفْسَهُ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ فِي أَرْفَعِ الْأُمُورِ، مِنْ إِصْدَارِ كُلِّ وَارِدٍ عَلَيْهِ، وَتَصْدِيرِ كُلِّ فَرْعٍ إِلَى أَصِيلِهِ. مِصْبَاحُ ظُلُمَاتٍ، كَشَّافُ عَشَوَاتٍ (٧)، مِفْتَاحُ مُبْهَمَاتٍ، دَفَاعُ مُعْضَلَاتٍ، دَلِيلُ فَلَوَاتٍ (٨)، يَقُولُ فِيهِمْ، وَيَسْكُتُ فَيَسْلُمُ. قَدْ أَخْلَصَ لِلَّهِ فَاسْتَخْلَصَهُ، فَهُوَ مِنْ

مَعَادِنِ دِينِهِ، وَأَوْتَادِ أَرْضِهِ. قَدْ أَلْزَمَ نَفْسَهُ الْعِدْلَ، فَكَانَ أَوَّلَ عِدْلِهِ نَفْيُ الْهَوَى عَنْ نَفْسِهِ، يَصِفُ الْحَقَّ وَيَعْمَلُ بِهِ، لَا يَدْعُ لِلْخَيْرِ غَايَةً إِلَّا أَمَّهَا (٩)، وَلَا مَظِنَّةً (١٠) إِلَّا قَصَصَ دَهَاهَا، قَدْ أَمَكَّنَ الْكِتَابَ مِنْ زِمَامِهِ (١١)، فَهُوَ قَاتِدُهُ وَإِمَامُهُ، يُحِلُّ حَيْثُ حَلَّ ثَقُلَهُ (١٢)، وَيَنْزِلُ حَيْثُ كَانَ مُنْزَلُهُ.

صفات الفساق

وَأَخْرَجَ قَدْ تَسَيَّمَى عَالِمًا وَلَيْسَ بِهِ، فَاقْتَبَسَ جَهَائِلَ مِنْ جُهَالٍ وَأَصَالِيلَ مِنْ ضَلَالٍ، وَنَصَبَ لِلنَّاسِ أَشْرَاكًا مِنْ حِبَالِ غُرُورٍ، وَقَوْلِ زُورٍ، قَدْ حَمَلِ الْكِتَابَ عَلَى آرَائِهِ، وَعَطَفَ الْحَقَّ (١٣) عَلَى أَهْوَائِهِ، يُؤْمِنُ مِنَ الْعِظَائِمِ، وَيُهَوِّنُ كَبِيرَ الْجَرَائِمِ، يَقُولُ: أَقِفْ عِنْدَ الشُّبُهَاتِ، وَفِيهَا وَقَعٌ، وَيَقُولُ: أَعْتَزَلِ الْبِدْعَ، وَبَيْنَهَا اضْطَجَعَ، فَالْصُّورَةُ صُورَةُ إِنْسَانٍ، وَالْقَلْبُ قَلْبُ حَيَوَانٍ، لَا يَعْرِفُ بَابَ الْهُدَى فَيَتَّبِعُهُ، وَلَا بَابَ الْعَمَى فَيَصُدُّ عَنْهُ، وَذَلِكَ مَيِّتُ الْأَحْيَاءِ!

عتره النبي

(فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ)؟ و (أَنْتَى تُؤْفَكُونَ) (١٤) ! وَالْأَعْلَامُ (١٥) قَائِمَةٌ وَالْأَيَاتُ وَاضِحَةٌ، وَالْمَنَارُ (١٦) مَنْصُوبَةٌ، فَأَيْنَ يَتَاهُ بِكُمْ (١٧)؟ وَكَيْفَ تَعْمَهُونَ (١٨) وَبَيْنَكُمْ عِمْرَةٌ (١٩) نَبِيِّكُمْ؟ وَهُمْ أَرْزَمَةُ الْحَقِّ، وَاعْلَمُوا الدِّينَ! وَالسِّتَةُ الصِّدْقِ! فَأَنْزِلُوهُمْ بِأَحْسَنِ مَنَازِلِ الْقُرْآنِ، وَرُدُّوهُمْ وَرُودَ الْهَيْمِ

العطاش (٢٠).

أَيُّهَا النَّاسُ، خُذُوهَا عَنْ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّهُ يَمُوتُ مَنْ مَاتَ مِنَّا وَلَيْسَ بِمَيِّتٍ، وَيَبْلَى مَنْ بَلَى مِنَّا وَلَيْسَ بِبَالٍ»، فَلَا تَقُولُوا بِمِثْلِهَا تَعْرِفُونَ، فَإِنَّ أَكْثَرَ الْحَقِّ فِيمَا تُنْكِرُونَ، وَاعْبُدُوا مَنْ لَا حُجَّةَ لَكُمْ عَلَيْهِ وَأَنَا هُوَ أَلَمْ أَعْمَلْ فِيكُمْ بِالثَّقَلِ الْأَكْبَرِ (٢١)! وَأَتْرَكَ فِيكُمْ الثَّقَلَ الْأَصْغَرَ! قَدْ رَكَزْتُ فِيكُمْ رَايَةَ الْإِيمَانِ، وَوَقَفْتُكُمْ عَلَى حُدُودِ الْحَلَالِ وَالْحَرَامِ، وَالْبَسَدِ تَكُمُ الْعَرَاْفِيَّةَ مِنْ عِدْلِي، وَفَرَشْتُكُمْ (٢٢) الْمَعْرُوفَ مِنْ قَوْلِي وَفِعْلِي، وَأَرَيْتُكُمْ كَرَامَةَ الْأَخْلَاقِ مِنْ نَفْسِي؟ فَلَا تَسِي تَعْمَلُوا الرَّأْيَ فِيمَا لَا يُدْرِكُ قَعْرَهُ الْبَصِيرُ، وَلَا تَتَغَلَّغُوا إِلَيْهِ الْفِكْرُ.

الظَّنَّ الْخَاطِئِ

ومنها: حَتَّى يَظُنَّ الظَّانُّ أَنَّ الدُّنْيَا مَعْقُولَةٌ عَلَى بَنِي أُمَّيَّةَ (۲۳) ، تَمَنُّهُمْ دَرَّهَا (۲۴) ، وَتُورِدُهُمْ صِيْفُوها، وَلَا يُرْفَعُ عَنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ سَوْطُهَا وَلَا سَيْفُهَا، وَكَذَبَ الظَّانُّ لِدَلِكِ. بَلْ هِيَ مَجْهٌ (۲۵) مِنْ لَدِيدِ الْعَيْشِ يَتَطَعَّمُونَهَا بُرْهَةً، ثُمَّ يَلْفِظُونَهَا جُمْلَةً!

in Persian

موعظه یاران

ای بندگان خدا! همانا بهترین و محبوبترین بنده نزد خدا، بنده ای که خدا او را در پیکار با نفس یاری داده است، آن کس که جامه زیرین او اندوده، و لباس روین او ترس از خداست، چراغ هدایت در قلبش روشن شده و وسائل لازم برای روزی او فراهم آمد، دوریها و دشواریها را بر خود نزدیک و آسان ساخته است. حقایق دنیا را با چشم دل نگریسته، همواره به یاد خدا بوده و اعمال نیکو، فراوان انجام داده است، از چشمه گوارای حق سیراب گشته، سرچشمه ای که به آسانی به آن رسید و از آن نوشیده سیراب گردید. از راه هموار و راست قدم برداشته، پیراهن شهوات را از تن بیرون کرد، و جز یک غم، از تمام غمها خود را می رهند، و از صف کوردلان و مشارکت با هواپرستان خارج شده، کلید بازکننده درهای هدایت شد و قفل درهای گمراهی و خواری گردید، راه هدایت را با روشندلی دید، و از همان راه رفت، و نشانه های آن را شناخت و از امواج سرکش شهوات گذشت. به استوارترین دستاویزها و محکمترین طنابها چنگ انداخت، چنان به یقین و حقیقت رسید که گویی نور خورشید بر او تابید، در برابر خداوند خود را بگونه ای تسلیم کرد که هر فرمان او را انجام می دهد و هر فرعی را به اصلش باز می گرداند، چراغ

تاریکیها، و روشنی بخش تیرگیها، کلید درهای بسته و برطرف کننده دشواریها، و راهنمای گمراهان در بیابانهای سرگردانی است. سخن می گوید، خوب می فهماند، سکوت کرده به سلامت می گذرد، برای خدا اعمال خویش را خالص کرده آنچنان که خدا پذیرفته است، از گنجینه های آیین خدا و ارکان زمین است. خود را به عدالت واداشته و آغاز عدالت او آنکه هوای نفس را از دل بیرون رانده است، حق را می شناساند و به آن عمل می کند، کار خیری نیست مگر که به آن قیام می کند، و در هیچ جا گمان خیری نبرده جز آنکه به سوی آن شتافت. اختیار خود را به قرآن سپرده، و قرآن را راهبر و پیشوای خود قرار داده است، هر جا که قرآن بار اندازد فرود آید، و هر جا که قرآن جای گیرد مسکن گزیند.

وصف زشت ترین انسان (عالم نمایان) و دیگری که او را دانشمند نامند اما از دانش بی بهره است، یک دسته از نادانها را از جمعی نادان فرا گرفته، و مطالب گمراه کننده از گمراهان آموخته، و به هم بافته، و دامهایی از طنابهای غرور و گفته های دروغین بر سر راه مردم افکنده، قرآن را بر امیال و خواسته های خود تطبیق می دهد، و حق را به هوسهای خود تفسیر می کند، مردم را از گناهان بزرگ ایمن می سازد، و جرائم بزرگ را سبک جلوه می دهد، ادعا می کند از ارتکاب شبهات پرهیز دارد اما در آنها غوطه می خورد. می گوید: از بدعتها دورم، ولی در آنها غرق شده است، چهره ظاهر او چهره انسان، و قلبش قلب حیوان درنده است، راه هدایت را نمی شناسد که از آن سو برود، و راه خطا و باطل را نمی داند که از آن پرهیزد، پس مرده ای است در میان زندگان. شناساندن عترت پیامبر (ص) و امامان راستین (ع) مردم! کجا می روید؟ چرا از حق منحرف می شوید؟ پرچمهای حق برپاست و نشانه های آن آشکار است، با اینکه چراغهای هدایت روشنگر راهند، چون گمراهان به کجا می روید؟ چرا سرگردانید؟ در حالی که عترت پیامبر شما در میان شماست، آنها زمامداران حق و یقینند، پیشوایان دین، و زبانهای راستی و راستگویانند، پس باید در بهترین منازل قرآن جایشان دهید و همانند تشنگان که به سوی آب شتابانند، به سویشان هجوم آورید. ای مردم این حقیقت را از خاتم پیامبران بیاموزید که فرمود: هر که از ما می میرد، در حقیقت نمرده است و چیزی از ما کهنه نمی شود. پس آنچه نمی دانید، نگوئید، زیرا بسیاری از حقایق در اموری است که ناآگاهانه انکار می کنید. ویژگیهای امام علی (ع) مردم! عذرخواهی کنید از کسی که دلیلی بر ضد او ندارید، و آنکس من می باشم، مگر من در میان شما بر اساس (ثقل اکبر) که قرآن است عمل نکردم؟ و (ثقل اصغر) عترت پیامبر (ص) را در میان شما باقی نگذارم؟ مگر من پرچم ایمان را در بین شما استوار نساختم؟ و از حدود و مرز حلال و حرام آگاهیتان ندادم؟ مگر پیراهن عافیت را با عدل خود به اندام شما نپوشاندم؟ و نیکیها را با اعمال و گفتار خود در میان شما رواج ندادم؟ و ملکات اخلاق انسانی را به شما نشان ندادم؟ پس وهم و گمان خود را در آنجا که چشم دل ژرفای آن را مشاهده نمی کند، و فکرتان توانایی تاختن در آن راه را ندارد، بکار نگیرید. برخی از همین خطبه است:

اخبار غیبی نسبت به آینده بنی امیه تا آنکه برخی از شما گمان می برند که دنیا به کام بنی امیه شد، و همه خوبیها را افزون به آنها سپرده و آنها را از سرچشمه خود سیراب کرده، و تازیانه و شمشیرشان از سر این امت کنار نخواهد رفت، کسانی که چنین می اندیشند در اشتباهند، زیرا سهم بنی امیه تنها جرعه ای از زندگی لذت بخش است که مدتی آن را می مکند سپس همه آنچه را که نوشیدند بیرون می ریزند.

Footnote

This saying of the Prophet is a definite proof of the view that the life of any one from (۱) among the Ahlu'l-bayt (Household of the Holy Prophet) does not come to an end and that apparent death makes no difference in their sense of living although human intelligence is unable to comprehend the conditions and happenings of that life. There are many truths beyond this world of senses which human mind cannot yet understand. Who can say how in the narrow corner of the grave where it is not possible even to breathe replies will be given to the questions of the angels Munkar and Nakir? Similarly what is the meaning of life of the martyrs in the cause of Allah who have neither sense nor motion can neither see nor hear? Although to us they appear to be dead yet the Qur'an testifies to their life

And say not of those who are slain in the path of Allah that they are dead; Nay (they are) (living but ye perceive not. (۲:۱۵۴)

:At another place it says about their life

Reckon not those who are slain in the way of Allah to be dead; Nay! alive they are with
(their Lord being sustained. (۳:۱۶۹

When restriction has been placed on mind and tongue even in respect of the common martyrs that they should not be called dead nor considered dead how would not those individuals whose necks were reserved for sword and palate for poison be living for all
.times to come

About their bodies Amir al-mu'minin has said that by passage of time no signs of ageing or decay occur in them but they remain in the same state in which they fell as martyrs. There should be nothing strange in it because dead bodies preserved through material means still exist. When it is possible to do so through material means will it be out of the Power of the Omnipotent Creator to preserve against change and decay the bodies of those upon whom He has bestowed the sense of everlasting life? Thus about the martyrs
:of Badr the Holy Prophet said

Shroud them even with their wounds and flowing blood because when they would rise on
.the Day of Judgement blood would be pushing out of their throats

"ath-thaqal al-akbar" implies the Qur'an and "ath-thaqal al-asghar" means Ahlu'l- ("۲) bayt (the Household of the Holy Prophet) as in the Prophet's saying: "Verily I am leaving among you (the) two precious things (of high estimation and of care)" the reference is to Qur'an and Ahlu'l-bayt. There are several reasons for using this word Firstly "thaqal" means the kit of a traveller and since the kit is much in need it is protected carefully. Secondly it means a precious thing; and since this is of great importance one is bound to follow the injunctions of the Qur'an and the actions of Ahlu'l-bayt. So they have been called 'precious things'. Since Allah has made arrangements for the protection of the Qur'an and Ahlu'l-bayt till doomsday so they have been called "thaqalayn" . So the Prophet before leaving this world for the next declared them to be his valuable possessions and ordered people to preserve them. Thirdly then have been called "Thaqalayn" (precious things) in view of their purity and high value. Thus Ibn Hajar al-
:Haytami writes

The Prophet has called the Qur'an and his Descendants as "thaqalayn" (two precious things) because "thaqal" means a pure chaste and preserved thing and either of these two were really so each of them is the treasure of Divine knowledge and a source of scholarly secrets and religious commandments. For that reason the Prophet desired the people to follow them and to stick to them and to secure knowledge from them. Among them the most deserving of attachment is the Imam and Scholar of the family of the Prophet namely 'Ali ibn Abi Talib (Allah may honour his face) because of his great insight and copiousness of knowledge which we have already described. (as-Sawa'iq al-muhriqah p. ۹۰)

Since the Prophet has with regard to apparent implication attributed the Qur'an to Allah and the descendants to himself therefore in keeping with the natural status the Qur'an has been called the bigger weight while the descendants the smaller weight. Otherwise from the point of view of being followed both are equal and from the point of view of utility in the development of character there can be no question in the status of the .(speaking party (the Ahlu'l-bayt) being higher than the silent one (the Qur'an

SERMON ۸۸

in English

About the division of the community into factions

So now certainly Allah did not break the neck of any unruly tyrant in this world except after allowing him time and opportunity and did not join the broken bone of any people (ummah) until He did not inflict calamity and distress upon them. Even less than what sufferings and misfortunes have yet to fall upon you or have already befallen you are enough for giving lessons. Every man with a heart is not intelligent every ear does not .listen and every eye does not see

p: ۱۸

I wonder and there is no reason why I should not wonder about the faults of these groups who have introduced alterations in their religious pleas who do not move on the footsteps of their Prophet nor follow the actions of the vicegerent. They do not believe in the unknown and do not avoid the evil. They act on the doubts and tread in (the way of) their passions. For them good is whatever they consider good and evil is whatever they consider evil. Their reliance for resolving distresses is on themselves. Their confidence in regard to dubious matters is on their own opinions as if every one of them is the Leader (Imam) of himself. Whatever he has decided himself he considers it to have been taken through reliable sources and strong factors

in Arabic

[٨٨] ومن خطبه له عليه السلام

وفيه بيان للاسباب التي تهلك الناس

أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يَقْصِمِ (١) جَبَّارِي دَهْرٍ قَطُّ إِلَّا بَعْدَ تَمْهِيلٍ وَرَخَاءٍ، وَلَمْ يَجْبِرْ عَظْمَ (٢) أَحَدٍ مِنَ الْأُمَمِ إِلَّا بَعْدَ أَرْزُلٍ (٣) وَبَلَاءٍ، وَفِي دُونَ مَا اسْتَقْبَلْتُمْ مِنْ عَثْبٍ (٤) وَاسْتِدْبَرْتُمْ مِنْ خَطْبٍ مُعْتَبِرٍ! وَمَا كُلُّ ذِي قَلْبٍ بَلْبِيٍّ، وَلَا كُلُّ ذِي سَمْعٍ بِسَمِيعٍ، وَلَا كُلُّ نَاطِرٍ بِبَصِيرٍ. فَيَا عَجَبًا! وَمَا لِي لَا- أَعْجَبُ مِنْ خَطَايَا هَذِهِ الْفِرَقِ عَلَى اخْتِلَافِ حُجَجِهَا فِي دِينِهَا! لَا يَقْتَضُونَ أَثَرَ نَبِيِّ، وَلَا يَقْتَدُونَ بِعَمَلِ وَصِيِّ، وَلَا يُؤْمِنُونَ بِغَيْبٍ، وَلَا- يَعْفُونَ (٥) عَنْ عَيْبٍ، يَعْمَلُونَ فِي الشُّبُهَاتِ، وَيَسْتَبِرُونَ فِي الشَّهَوَاتِ، الْمَعْرُوفُ فِيهِمْ مَيَا عَرَفُوا، وَالْمُنْكَرُ عِنْدَهُمْ مَا أَنْكَرُوا، مَفْرَعُهُمْ فِي الْمُعْضَةِ لَاتٍ إِلَى أَنْفُسِهِمْ، وَتَعْوِيلُهُمْ فِي الْمُهَمَّاتِ عَلَى آرَائِهِمْ، كَأَنَّ كُلَّ امْرِئٍ مِنْهُمْ إِمَامٌ نَفْسِهِ، قَدْ أَخَذَ مِنْهَا فِيمَا يَرَى بَعْرَى ثِقَاتٍ، وَأَسْبَابٍ مُحْكَمَاتٍ.

in Persian

در بیان هلاکت مردم

عوامل هلاکت انسانها پس از ستایش پروردگار! خدا هرگز جباران دنیا را در هم نشکسته مگر پس از آنکه مهلتهای لازم و نعمتهای فراوان بخشید، و هرگز استخوان شکسته ملتی را بازسازی نفرمود مگر پس از آزمایشها و تحمل مشکلات، مردم! در سختیهایی که با آن روبرو هستید و مشکلاتی که پشت سر گذاردید، درسهایی عبرت فراوان وجود دارد، نه هر که صاحب قلبی است خردمند است، و نه هر دارنده گوش شنواست، و نه هر دارنده چشمی بیناست. در شگفتم، چرا در شگفت نباشم؟! از خطای گروههای پراکنده با دلایل مختلف که هر یک در مذهب خود دارند! نه گام بر جای گام پیامبر (ص) می نهند، و نه از رفتار جانشین پیغمبر پیروی می کنند، نه به غیب ایمان می آورند و نه خود را از عیب برکنار می دارند، به شبهات عمل می کنند و در گرداب شهوات غوطه ورنند، نیکی در نظرشان همان است که می پندارد، و زشتیها همان است که آنها منکرند. در حل مشکلات به خود پناه می برند، و در مبهمات تنها به رای خویش تکیه می کنند، گویا هر کدام، امام و راهبر خویش می باشند که به دستگیره های مطمئن و اسباب محکمی که خود باور دارند چنگ می زنند.

SERMON ۸۹

in English

About the Holy Prophet

Allah sent the Prophet when the mission of other Prophets had stopped and the peoples were in slumber for a long time. Evils were raising heads all matters were under disruption and in flames of wars while the world was devoid of brightness and full of open deceitfulness. Its leaves had turned yellow and there was absence of hope about its fruits. While water had gone underground. The minarets of guidance had disappeared and signs of destruction had appeared. It was stern to its people and frowned in the face of its seeker. Its fruit was vice and its food was carcass. Its inner dress was fear and outer cover was sword.

So take lesson O' creatures of Allah and recall that (evil doing) with which your fathers and brothers are entangled and for which they have to account. By my life your time is not much behind theirs nor have long periods or centuries lapsed between you and them nor are you much distant from when you were in their loins

By Allah whatever the Prophet told them I am here telling you the same and whatever you hear today is not different from what they heard yesterday. The eyes that were opened for them and the hearts that were made for them at that time just the same have been given to you at this time. By Allah you have not been told anything that they did not know and you have not been given anything which they were deprived. Certainly you have been afflicted by a calamity (which is like a she-camel) whose nose-string is moving about and whose strap is loose So in whatever condition these deceitful people are should not deceive you because it is just a long shadow whose term is fixed

in Arabic

[٨٩] ومن خطبه له عليه السلام

في الرسول الاعظم صلى الله عليه وآله وبلاغ الامام عنه

أَرْسَلَهُ عَلَيَّ حِينَ فَتَرَهُ (١) مِنَ الرُّسُلِ، وَطَوَّلَ هَجَجَهُ مِنَ الْأَمَمِ،

وَاعْتِزَامِ (٢) مِنَ الْفِتَنِ، وَانْتِشَارِ مِنَ الْأُمُورِ، وَتَلَطُّ (٣) مِنَ الْحُرُوبِ، وَالذُّنْيَا كَاسِفَهُ النُّورِ، ظَاهِرُهُ الْعُرُورِ، عَلَيَّ حِينَ اصْتِفِرَارٍ مِنْ وَرَقِهَا، وَإِيَّاسٍ مِنْ ثَمَرِهَا، وَاعْوِرَارٍ (٤) مِنْ مَائِهَا، قَدْ دَرَسَتْ مَنَارُ الْهُدَى، وَظَهَرَتْ أَعْلَامُ الرَّدَى، فَهِيَ مَتَجَهَّمَةٌ (٥) لِأَهْلِهَا، عَابِسَةٌ فِي وَجْهِ طَالِبِهَا، ثَمَرَهَا الْفِتْنَةُ (٦)، وَطَعَامُهَا الْحَيْفَةُ (٧)، وَشِعَارُهَا (٨) الْخَوْفُ، وَدِتَارُهَا (٩) السَّيْفُ. فَاعْتَبِرُوا عِبَادَ اللَّهِ، وَادْكُرُوا تَيْكَ الَّتِي آيَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ بِهَا مُزْتَهَنُونَ (١٠)، وَعَلَيْهَا مُحَاسِبُونَ. وَلَعَمْرِي مَا تَقَادَمَتْ بِكُمْ وَلَا بِهِمُ الْعُهُودُ، وَلَا خَلَّتْ فِيمَا بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمُ الْأَحْقَابُ (١١) وَالْقُرُونُ، وَمَا أَنْتُمْ الْيَوْمَ مِنْ يَوْمٍ كُنْتُمْ فِي أَصْلَابِهِمْ بِبَعِيدٍ. وَاللَّهِ مَا أَسْمِعَكُمْ الرَّسُولُ شَيْئًا إِلَّا وَهَا أَنَا ذَا الْيَوْمِ مُسْمِعُكُمْوهُ، وَمَا أَسْمِعُكُمْ الْيَوْمَ بِدُونِ أَسْمَاعِكُمْ بِالْأَمْسِ، وَلَا شَقَّتْ لَهُمُ الْأَبْصَارُ، وَجُعِلَتْ لَهُمُ الْأَفْتِدَةُ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ، إِلَّا وَقَدْ أُعْطِيتُمْ مِثْلَهَا فِي هَذَا الزَّمَانِ. وَاللَّهِ مَا بَصُرْتُمْ بَعْدَهُمْ شَيْئًا جَهْلُوهُ، وَلَا أَصْفَيْتُمْ بِهِ (١٢) وَحُرْمُوهُ، وَلَقَدْ نَزَلَتْ بِكُمْ الْبَلِيَّةُ جَانِلًا خِطَامُهَا (١٣)، رِخْوًا بِطَانُهَا (١٤)، فَلَا يَغْرَتُكُمْ مَا أَصْبَحَ فِيهِ أَهْلُ الْعُرُورِ، فَإِنَّمَا هُوَ ظِلٌّ مَمْدُودٌ، إِلَى أَجَلٍ مَعْدُودٍ.

مردم پیش از بعثت

وصف روزگاران بعثت پیامبر (ص) خدا پیامبر اسام را هنگامی مبعوث فرمود که از زمان بعثت پیامبران پیشین مدت‌ها گذشته، و ملت‌ها در خواب عمیقی فرو خفته بودند، فتنه و فساد جهان را فرا گرفته و اعمال زشت رواج یافته بود، آتش جنگ همه جا زبانه می کشید و دنیا بی نور، پر از مکر و فریب گشته بود، برگهای درخت زندگی به زردی گراییده و از میوه آن خبری نبود، آب حیات فرو خشکید و نشانه های هدایت کهنه و ویران شده بود، پرچمهای هلاکت و گمراهی آشکار و دنیا با قیافه زشتی به مردم می نگریست، و با چهره ای عبوس و غم آلود با اهل دنیا روبرو می گشت. میوه درخت دنیا در جاهلیت فتنه، و خوارکش مردار، و در درونش وحشت و اضطراب، و بر بیرون شمشیرهای ستم حکومت داشت. عبرت آموزی از روزگار جاهلیت ای بندگان خدا! عبرت گیرید، و همواره به یاد زندگانی پدران و برادران خود در جاهلیت باشید، که از این جهان رفتند و در گرو اعمال خود بوده و برابر آن محاسبه می کردند، به جان خودم سوگند! پیمان برای زندگی و مرگ و نجات از مجازات الهی بین شما و آنها بسته نشده است، و هنوز روزگار زیادی نگذشته، و از آن روزگاران که در پشت پدران خود بودید زیاد دور نیست. به خدا سوگند

! پیامبر اسلام (ص) چیزی به آنها گوشزد نکرد جز آن که من همان را با شما می گویم، شنوایی امروز شما از شنوایی آنها کمتر نیست، همان چشمها و قلبهایی که به پدرانتان دادند به شما نیز بخشیدند. به خدا سوگند، شما پس از آنها مطلبی را ندیده اید که آنها نمی شناختند، و شما به چیزی اختصاص داده نشدید که آنها محروم باشند. راستی حوادثی به شما روی آورده مانند شتری که مهار کردنش مشکل است، و میانبندهش سست و سواری بر آن دشوار است. مبدا آنچه مردم دنیا را فریفت شما را بفریید! که دنیا سایه ای است گسترده و کوتاه، تا سرانجامی روشن و معین.

SERMON ۹۰

in English

Allah's attributes and some advice

Praise be to Allah who is well-known without being seen Who creates without pondering over Who has ever been existent when there was no sky with domes nor curtains with lofty doors nor gloomy night nor peaceful ocean nor mountains with broad pathways nor curved mountain roads nor earth of spread floors nor self-reliant creatures. He is the Originator of creation and their Master. He is the God of the creation and its feeder. The sun and the moon are steadily moving in pursuit of His will. They make every fresh thing .old and every distant thing near

He distributed their sustenance and has counted their deeds and acts the number of their breaths their concealed looks and whatever is hidden in their bosoms. He knows their .places of stay and places of last resort in the loins and wombs till they reach their end

His punishment on enemies is harsh despite the extent of His Mercy and His compassion on His friends is vast despite His harsh punishment. He overpowers one who wants to overcome Him and destroys one who clashes with Him. He disgraces one who opposes Him and gains sway over one who bears Him hostility. He is sufficient for one who relies on Him. He gives one who asks Him. He repays one who lends to Him. He rewards one .who thanks Him

O' creatures of Allah weigh yourselves before you are weighed and assess yourselves before you are assessed. Breathe before suffocation of the throat. Be submissive before you are harshly driven. Know that if one does not help himself in acting as his own adviser .and warner then no one else can (effectively) be his adviser or warner

in Arabic

[۹۰] ومن خطبه له عليه السلام

وتشتمل على قدم الخالق وعظم مخلوقاته، ويختتمها بالوعظ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْمَعْرُوفِ مِنْ غَيْرِ رُؤْيِهِ، الْخَالِقِ مِنْ غَيْرِ رَوْيِهِ (۱) ،

الَّذِي لَمْ يَزَلْ قَائِمًا دَائِمًا؛ إِذْ لَا سِمَاءَ ذَاتُ أَبْرَاجٍ، وَلَا حُجُبَ ذَاتُ إِزْتَاجٍ (۲) ، وَلَا لَيْلَ دَاجٍ (۳) ، وَلَا بَحْرٍ سَاجٍ (۴) ، وَلَا جَبَلٍ ذُو فِجَاجٍ (۵) ، وَلَا فَجٍّ ذُو أَعْوَجَاجٍ، وَلَا أَرْضٍ ذَاتُ مِهَادٍ (۶) ، وَلَا خَلْقٍ ذُو اعْتِمَادٍ (۷) : ذَلِكَ مُبْتَدِعُ الْخَلْقِ (۸) وَوَارِثُهُ (۹) ، وَإِلَهُ الْخَلْقِ وَرَازِقُهُ، وَالشَّمْسِ وَالْقَمَرِ دَائِبَانِ (۱۰) فِي مَرْضَاتِهِ: يُبْلِيَانِ كُلَّ جَدِيدٍ، وَيُقَرَّبَانِ كُلَّ بَعِيدٍ.

قَسَمَ أَرْزَاقَهُمْ، وَأَخَصَى آثَارَهُمْ وَأَعَمَّ أَلْهُمَّ، وَعَدَدَ أَنْفَاسَهُمْ، وَخَائِنَةَ أَعْيُنِهِمْ (۱۱) وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ مِنَ الضَّمِيرِ، وَمُسْتَوْدَعَهُمْ مِنَ الْأَرْحَامِ وَالظُّهُورِ، إِلَى أَنْ تَتَنَاهَى بِهِمُ الْغَايَاتُ.

هُوَ الَّذِي اسْتَدَّتْ نِقْمَتُهُ (۱۲) عَلَى أَعْيَادِهِ فِي سَعَةِ رَحْمَتِهِ، وَاتَّسَعَتْ رَحْمَتُهُ لِأَوْلِيَائِهِ فِي شِدَّةِ نِقْمَتِهِ، قَاهِرٌ مِنْ عَازَّةٍ (۱۳) ، وَمُدْمِرٌ مِنْ شَاقَّةٍ (۱۴) ، وَمِيدِلٌ مِنْ نَاوَاهُ (۱۵) ، وَغَدَابٌ مِنْ عَيَادَاهُ. مَنْ تَوَكَّلَ عَلَيْهِ كَفَاهُ، وَمَنْ سَأَلَهُ أَعْطَاهُ، وَمَنْ أَقْرَضَهُ قَضَاهُ (۱۶) ، وَمَنْ شَكَرَهُ جَزَاهُ.

عِبَادَ اللَّهِ، زِنُوا أَنْفُسَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُوزَنُوا، وَحَاسِبُوا بِهَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تُحَاسَبُوا، وَتَنْفَسُوا قَبْلَ ضَيْقِ الْخِنَاقِ، وَانْقَادُوا قَبْلَ عُنْفِ السِّيَاقِ (۱۷) ، وَاعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ لَمْ يُعْنِ (۱۸) عَلَى نَفْسِهِ حَتَّى يَكُونَ لَهُ مِنْهَا وَاعِظٌ وَزَاجِرٌ، لَمْ يَكُنْ لَهُ مِنْ غَيْرِهَا زَاجِرٌ وَلَا وَاعِظٌ.

in Persian

در بیان صفات خداوندی

خداشناسی سپاس خداوندی را، بی آنکه دیده شود شناخته شده، و بی آنکه اندیشه ای به کار گیرد آفریننده است، خدایی که همیشه بوده و تا ابد خواهد بود، آنجا که نه از آسمان دارای برجهای زیبا خبری بود، و نه از پرده های فرو افتاده اثری به چشم می خورد، نه شبی تاریک و نه دریایی آرام، نه کوهی با راههای گشوده، نه دره ای پر پیچ و خم، نه زمین گسترده، و نه آفریده های پراکنده وجود داشت. خدا پدید آورنده پدیده ها و وارث همگان است، خدای آنان و روزی دهنده ایشان است، آفتاب و ماه به رضایت او می گردند که هر تازه ای را کهنه، و هر دوری را نزدیک می گردانند. خدا، روزی مخلوقات را تقسیم کرد، و کردار و رفتارشان را برشمرد، از نفسها که می زنند، و نگاههای دزدیده که دارند، و رازهایی که در سینه ها پنهان کردند. و جایگاه پدیده ها را در شکم مادران پشت پدران تا روز تولد و سرآمد زندگی و مرگ، همه را می داند. اوست خدایی که با همه وسعتی که رحمتش دارد بر دشمنان سخت است و با سختگیری که دارد رحمتش همه دوستان را فرا گرفته است، هر کس که با او به مبارزه برخیزد بر او غلبه می کند، و هر کس دشمنی ورزد هلا-کش می سازد، هر کس با او کینه و دشمنی ورزد تیره روزش کند، و بر دشمنانش پیروز است، هر کس به او توکل نماید او را کفایت کند، و هر کس از او بخواهد، می پردازد، و هر کس برای خدا به محتاجان قرض دهد و امش را پردازد، و هر که او را سپاس گوید، پاداش نیکو دهد.

اندرزهای حکیمانه بندگان خدا، خود را بسنجید قبل از آنکه مورد سنجش قرار گیرید، پیش از آنکه حسابتان را برسند حساب خود را برسید، و پیش از آنکه راه گلو گرفته شود نفس راحت بکشید، و پیش از آنکه با زور شما را به اطاعت وادارند، فرمانبردار باشید، بدانید همانا آن کس که خود را یاری نکند و پنددهنده و هشداردهنده خویش نباشد، دیگری هشداردهنده و پنددهنده او نخواهد بود.

SERMON ۹۱

in English

This sermon is known as the Sermon of Skeletons (۱) (Khutbatu'l-Ashbah) and it holds one of the highest positions among the sermons of Amir al-mu'minin. Mas'adah ibn Sadaqah has related from al-Imam Ja'far ibn Muhammad as-Sadiq (p.b.u.t.) saying: "Amir al-mu'minin delivered this sermon from the pulpit of (the mosque of) Kufah when someone asked him 'O' Amir al-mu'minin! describe Allah for us in such a way that we may imagine that we see Him with eyes so that our love and knowledge may increase about Him.' Amir al-mu'minin became angry at this (request of the questioner) and ordered the Muslims to gather in the mosque. So many Muslims gathered in the mosque that the place was over-crowded. Then Amir al-mu'minin ascended the pulpit while he was still in a state of anger and his colour was changed. After he had praised Allah and extolled Him and sought His :blessings on the Prophet he said

Description of Allah

Praise be to Allah whom refusal to give away and stinginess do not make rich and Whom munificence and generosity do not make poor although everyone who gives away loses (to that extent) except He and every miser is blamed for his niggardliness. He obliges through beneficial bounties and plentiful gifts and grants. The whole creation is His (dependants (in sustenance) (۲).

He has guaranteed their livelihood and ordained their sustenance. He has prepared the way for those who turn to Him and those who seek what is with Him. He is as generous about what He is asked as He is about that for which He is not asked. He is the First for whom there was no 'before' so that there could be anything before Him. He is the Last for whom there is no 'after' so that there could be anything after Him. He prevents the pupils of the eyes from seeing Him or perceiving Him. Time does not change over Him so as to admit of any change of condition about Him. He is not in any place so as to allow Him .(movement (from one place to another

If He gives away all that the mines of the mountains emit out or the gold silver pearls and cuttings of coral which the shells of the ocean vomit out it would not affect his munificence nor diminish the extent of what He has. (In fact) He would still have such treasures of bounty as would not decrease by the demands of the creatures because He is that generous Being Whom the begging of beggars cannot make poor nor the .pertinacity of beseechers make miser

Attributes of Allah as described in the Holy Qur'an

Then look on questioner be confined to those of His attributes which the Qur'an had described and seek light from the effulgence of its guidance. Leave to Allah that knowledge which Satan has prompted you to seek and which neither the Qur'an enjoins you to seek nor is there any trace of it in the actions or sayings of the Prophet and other leaders (A'immah) of guidance. This is the extreme limit of Allah's claim upon you. Know that firm in knowledge are those who refrain from opening the curtains that lie against the unknown and their acknowledgement of ignorance about the details of the hidden unknown prevents them from further probe. Allah praises them for their admission that they are unable to get knowledge not allowed to them. They do not go deep into the discussion of what is not enjoined upon them about knowing Him and they call it firmness. Be content with this and do not limit the Greatness of Allah after the measure of your own .intelligence of else you would be among the destroyed ones

He is Powerful such that when imagination shoots its arrows to comprehend the extremity of His power and mind making itself free of the dangers of evil thoughts tries to find Him in the depth of His realm and hearts long to grasp realities of His attributes and openings of intelligence penetrate beyond description in order to secure knowledge about His Being crossing the dark pitfalls of the unknown and concentrating towards Him He would turn them back. They would return defeated admitting that the reality of His knowledge cannot be comprehended by such random efforts nor can an iota of the .sublimity of His Honour enter the understanding of thinkers

About Allah's creation

He originated the creation without any example which He could follow and without any specimen prepared by any known creator that was before Him. He showed us the realm of His Might and such wonders which speak of His Wisdom. The confession of the created things that their existence owes itself to Him made us realise that argument has been furnished about knowing Him (so that there is no excuse against it). The signs of His creative power and standard of His wisdom are fixed in the wonderful things He has created. Whatever He has created is an argument in His favour and a guide towards Him. Even a silent thing is a guide towards Him as though it speaks and its guidance towards .the Creator is clear

O' Allah) I stand witness that he who likens Thee with the separateness of the limbs or) with the joining of the extremities of his body did not acquaint his inner self with knowledge about Thee and his heart did not secure conviction to the effect that there is no partner for Thee. It is as though he has no heard the (wrongful) followers disclaiming their false gods by sayings "By Allah we were certainly in manifest error when we equalled you with the Lord of the worlds." (Qur'an ۲۶:۹۷-۹۸). They are wrong who liken Thee to their idols and dress Thee with apparel of the creatures by their imagination attribute to Thee parts of body by their own thinking and consider Thee after the creatures of various types through the working of their intelligence. I stand witness that whoever equated Thee with anything out of Thy creation took a match for Thee and whoever takes a match for Thee is an unbeliever according to what is stated in Thy unambiguous verses and indicated by the evidence of Thy clear arguments. (I also stand witness that) Thou art that Allah who cannot be confined in (the fetters of) intelligence so

as to admit change of condition by entering its imagination nor in the shackles of mind so
.as to become limited and an object of alterations

p: ۲۷

A part of the same sermon

About the greatest perfection in Allah's creation

He has fixed limits for every thing He has created and made the limits firm and He has fixed its working and made the working delicate. He has fixed its direction and it does not transgress the limits of its position nor fall short of reaching the end of its aim. It did not disobey when it was commanded to move at His will; and how could it do so when all matters are governed by His will. He is the Producer of varieties of things without exercise of imagination without the urge of an impulse hidden in Him without (the benefit of) any experiment taken from the vicissitudes of time and without any partner who might have assisted Him in creating wonderful things

Thus the creation was completed by His order and it bowed to His obedience and responded to His call. The laziness of any slug or the inertness of any excuse-finder did not prevent it from doing so. So He straightened the curves of the things and fixed their limits. With His power He created coherence in their contradictory parts and joined together the factors of similarity. Then He separated them in varieties which differ in limits quantities properties and shapes. All this is new creation. He made them firm and shaped them according as He wished and invented them

A part of the same sermon containing description of the sky

He has arranged the depressions and elevations of the openings of the sky. He has joined the breadths of its breaches and has joined them with one another. He has made easy the approach to its heights for those (angels) who come down with His commands and those (angels) who go up with the deeds of the creatures. He called it when it was yet (in the form of) vapour. At once the links of its joints joined up. Then Allah opened up its closed door and put the sentinels of meteors at its holes and held them with His hands (i.e. power) from falling into the vastness of air

He commanded it to remain stationary in obedience to His commands. He made its sun the bright indication for its day and moon the gloomy indication for its night. He then put them in motion in their orbits and ordained their (pace of) movement in the stages of their paths in order to distinguish with their help between night and day and in order that the reckoning of years and calculations may be known by their fixed movements. Then He hung in its vastness its sky and put therein its decoration consisting of small bright pearls and lamp-like stars. He shot at the over-hearers arrows of bright meteors. He put them in motion on their appointed routine and made them into fixed stars moving stars .descending stars ascending stars ominous stars and lucky stars

A part of the same sermon containing description of Angels

Then Allah the Glorified created for inhabiting of His skies and populating the higher strata of his realm new (variety of) creatures namely the angels. With them He filled the openings of its cavities and populated with them the vastness of its circumference. In between the openings of these cavities there resounds the voices of angels glorifying Him in the enclosures of sublimity (behind) curtains of concealment and in veils of His Greatness. And behind this resounding which deafens the ears there is the effulgence of light which defies the approach of sight to it and consequently the sight stands .disappointed at its limitation

He created them in different shapes and with diverse characteristics. They have wings. They glorify the sublimity of His Honour. They do not appropriate to themselves His skill that shows itself in creation. Nor do they claim they create anything in which He is unparalleled. "But they are rather honoured creatures who do not take precedence over .(Him in uttering anything and they act according to His command." (Qur'an ۲۱: ۲۶-۲۷

He has made them the trustees of His revelation and sent them to Prophets as holders of His injunctions and prohibitions. He has immunised them against the waviness of doubts. Consequently no one among them goes astray from the path of His will. He has helped them with the benefits of succour and has covered their hearts with humility and peace. He has opened for them doors of submission to His Glories. He has fixed for them bright minarets as signs of His Oneness. The weights of sins do not burden them and the rotation of nights and days does not make them move. Doubts do not attack with arrows the firmness of their faith. Misgivings do not assault the bases of their beliefs. The spark of malice does not ignite among them. Amazement does not tarnish what knowledge of Him their hearts possess or His greatness and awe of His glory that resides in their bosoms. Evil thoughts do not lean towards them to affect their imagination with their own
.rust

Among them are those who are in the frame of heavy clouds or in the height of lofty mountains or in the gloom of over-powering darkness. And there are those whose feet have pierced the lowest boundaries of the earth. These feet are like white ensigns which have gone forth into the vast expanse of wind. Under them blows the light wind which
.retains them upto its last end

Occupation in His worship has made them carefree and realities of Faith have served as a link between them and His knowledge. Their belief in Him has made them concentrate on Him. They long from Him not from others. They have tasted the sweetness of His knowledge and have drunk from the satiating cup of His love. The roots of His fear have been implanted in the depth of their hearts. Consequently they have bent their straight backs through His worship. The length of the humility and extreme nearness has not
.removed from them the rope of their fear

They do not entertain pride so as to make much of their acts. Their humility before the glory of Allah does not allow them to esteem their own virtues. Languor does not affect them

despite their long affliction. Their longings (for Him) do not lessen so that they might turn away from hope in (Allah) their Sustainer. The tips of their tongues do not get dry by constant prayers (to Allah). Engagements (in other matters) do not betake them so as to turn their (loud) voices for Him into faint ones. Their shoulders do not get displaced in the postures of worship. They do not move their necks (this and that way) for comfort in disobedience of His command. Follies of negligence do not act against their determination to strive and the deceptions of desires do not overcome their courage

They regard the Master of the Throne (Allah) as the store for the day of their need. Because of their love (for Him) they turn to Him even when others turn to the creatures. They do not reach the ending limit of His worship. Their passionate fondness for His worship does not turn them except to the springs of their own hearts springs which are never devoid of His hope and His fear. Fear (of Allah) never leaves them so that they might slacken in their efforts nor have temptations entrapped them so that they might prefer this light search over their (serious) effort

They do not consider their past (virtuous) deeds as big for if they had considered them big then fear would have wiped away hopes from their hearts. They did not differ (among themselves) about their Sustainer as a result of Satan's control over them. The vice of separation from one another did not disperse them. Rancour and mutual malice did not overpower them. Ways of wavering did not divide them. Differences of degree of courage did not render them into divisions. Thus they are devotees of faith. Neither crookedness (of mind) nor excess nor lethargy nor languor breaks them from its rope. There is not the thinnest point in the skies but there is an angel over it in prostration (before Allah) or (busy) in quick performance (of His commands). By long worship of their Sustainer they increase their knowledge and the honour of their Sustainer increases in their hearts

A part of the same sermon in description of earth and its spreading on water

Allah spread the earth on stormy and tumultuous waves and the depths of swollen seas where waves clashed with each other and high surges leapt over one another. They emitted foam like the he-camel at the time of sexual excitement. So the tumult of the stormy water was subdued by the weight of the earth when the earth pressed it with its chest its shooting agitation eased and when the earth rolled on it with its shoulder bones the water meekly submitted. Thus after the tumult of its surges it became tame and overpowered and an obedient prisoner of the shackles of disgrace while the earth spread itself and became solid in the stormy depth of this water. (In this way) the earth put an end to the pride self conceit high position and superiority of the water and muzzled the intrepidity of its flow. Consequently it stopped after its stormy flow and settled down after its tumult

When the excitement of water subsided under the earth's sides and under the weight of the high and lofty mountains placed on its shoulders Allah flowed springs of water from its high tops and distributed them through plains and low places and moderated their movement by fixed rocks and high mountain tops. Then its trembling came to a standstill because of the penetration of mountains in (various) parts of its surface and their being fixed in its deep areas and their standing on its plains. Then Allah created vastness between the earth and firmament and provided blowing wind for its inhabitants. Then He directed its inhabitants to spread all over its convenient places. Thereafter He did not leave alone the barren tracts of the earth where high portions lacked in water-springs and where rivers could not find their way but created floating clouds which enliven the unproductive areas and grow vegetation

He made a big cloud by collecting together small clouds and when water collected in it and lightning began to flash on its sides and the flash continued under the white clouds as well as the heavy ones He sent it raining heavily. The cloud was hanging towards the earth and southerly winds were squeezing it into shedding its water like a she-camel bending down for milking. When the cloud prostrated itself on the ground and delivered all the water it carried on itself Allah grew vegetation on the plain earth and herbage on dry mountains. As a result the earth felt pleased at being decorated with its gardens and wondered at her dress of soft vegetation and the ornaments of its blossoms. Allah made all this the means of sustenance for the people and feed for the beasts. He has opened up highways in its expanse and has established minarets (of guidance) for those who tread .on its highways

On the Creation of Man and the sending of the Prophet

When He has spread out the earth and enforced His commands He chose Adam (peace be upon him) as the best in His creation and made him the first of all creation. He made him to reside in Paradise and arranged for his eating in it and also indicated from what He had prohibited him. He told him that proceeding towards it meant His disobedience and endangering his own position. But Adam did what he had been refrained from just as Allah already knew beforehand. Consequently Allah sent him down after (accepting) his repentance to populate His earth with his progeny and to serve as a proof and plea for .Him among his creatures

Even when He made Adam die He did not leave them without one who would serve among them as proof and plea for His Godhead and serve as the link between them and His knowledge but He provided to them the proofs through His chosen Messengers and bearers of the trust of His Message age after age till the process came to end with our Prophet Muhammad – Allah may bless him and his descendants – and His pleas and warnings reached finality

He ordained livelihoods (۳) with plenty and with paucity. He distributed them narrowly as well as profusely. He did it with justice to test whomever He desired with prosperity or with destitution and to test through it the gratefulness or endurance of the rich and the poor. Then He coupled plenty with misfortunes of destitution safety with the distresses of calamities and pleasures of enjoyment with pangs of grief. He created fixed ages and made them long or short and earlier or later and ended them up with death. He had made death capable of pulling up the ropes of ages and cutting them asunder

He (۴) knows the secrets of those who conceal them the secret conversation of those who engage in it the inner feelings of those who indulge in guesses the established certainties the inklings of the eyes the inner contents of hearts and depths of the unknown. He also knows what can be heard only by bending the holes of the ears the summer resorts of ants and winter

abodes of the insects resounding of the cries of wailing women and the sound of steps. He also knows the spots in the inner sheaths of leaves where fruits grow the hiding places of beasts namely caves in mountains and valleys the hiding holes of mosquitoes on the trunks of trees and their herbage the sprouting points of leaves in the branches the dripping points of semen passing through passages of loins small rising clouds and the big giant ones the drops of rain in the thick clouds the particles of dust scattered by whirlwinds through their skirts the lines erased by rain floods the movements of insects on sand-dunes the nests of winged creatures on the cliffs of mountains and the singing of chattering birds in the gloom of their brooding places

And He knows whatever has been treasured by mother-of-pearls and covered under the waves of oceans all that which is concealed under the darkness of night and all that on which the light of day is shining as well as all that on which sometimes darkness prevails and sometimes light shines the trace of every footstep the feel of every movement the echo of every sound the motion of every lip the abode of every living being the weight of every particle the sobs of every sobbing heart and whatever is there on the earth like fruits of trees or falling leaf or the settling place of semen or the congealing of blood or clot and the developing of life and embryo

On all this He suffers no trouble and no impediment hampers Him in the preservation of what he created nor any languor or grief hinders Him from the enforcement of commands and management of the creatures. His knowledge penetrates through them and they are within His counting. His justice extends to all of them and His bounty encompasses them despite their falling short of what is due to Him

O' my Allah! thou deservest handsome description and the highest esteem. If wish is directed towards Thee Thou art the best to be wished for. If hope is reposed in Thee Thou art the Most Honoured to be hoped from. O' my Allah! Thou hast bestowed on me such power that I do not praise any one other than Thee and I do not eulogise any one save Thee. I do not direct my praise towards others who are sources of disappointment and centres of misgivings. Thou hast kept away my tongue from the praises of human beings and eulogies of the created and the sustained. O' my Allah! every praiser has on whom he praises the right of reward and recompense. Certainly I have turned to Thee with my eye at the treasures of Thy Mercy and stores of forgiveness

O' my Allah! here stands one who has singled Thee with Oneness that is Thy due and has not regarded any one deserving of these praises and eulogies except Thee. My want towards Thee is such that nothing except Thy generosity can cure its destitution nor provide for its need except Thy obligation and Thy generosity. So do grant us in this place Thy will and make us free from stretching hands to anyone other than Thee. "Certainly (Thou art powerful over every thing." (Qur'an ۶۶:۸

in Arabic

ومن خطبه له عليه السلام

تعرف بخطبه الاشباح وهي من جلائل الخطبه عليه السلام

روى مسعده بن صدقه عن الصادق جعفر بن محمد عليهما السلام أنه قال: خطب أمير المؤمنين عليه السلام بهذه الخطبه على منبر الكوفه، وذلك أن رجلاً أتاه فقال له: يا أمير المؤمنين! صف لنا ربنا مثلما نراه عياناً لنزداد له حباً وبه معرفه. فغضب ونادى: الصلاه جامعه، فاجتمع الناس حتى غص المسجد بأهله. فصعد المنبر وهو مغضب متغير اللون، فحمد الله و أثنى عليه و صلى على النبي صلى الله عليه وآله، ثم قال:

وصف الله تعالى

الْحَمِيدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يَفِرُّهُ الْمَنَعُ وَالْجُمُودُ ، وَلَا يُكَدِّدِيهِ الْإِعْطَاءُ وَالْجُودُ ، إِذْ كُلُّ مُعْطٍ مُنْتَقِصٌ سِوَاهُ ، وَكُلُّ مَانِعٍ مَذْمُومٌ مَا خَلَاهُ ، وَهُوَ الْمَنَّانُ بِفَوَائِدِ النِّعَمِ ، وَعَوَائِدِ الْمَزِيدِ وَالْقَسَمِ ، عِيَالُهُ الْخَلَائِقُ ، ضَمِنَ أَرْزَاقَهُمْ ، وَقَدَّرَ أَقْوَاتَهُمْ ، وَنَهَجَ سَبِيلَ الرَّاعِيَيْنِ إِلَيْهِ ، وَالطَّالِبِينَ مَا لَدَيْهِ ، وَلَيْسَ بِمَا سُئِلَ بِأَجُودَ مِنْهُ بِمَا لَمْ يُسْأَلْ. الْأَوَّلُ الَّذِي لَمْ يَكُنْ لَهُ قَبْلُ فَيَكُونُ شَيْءٌ قَبْلَهُ ، وَالْآخِرُ الَّذِي لَيْسَ لَهُ بَعْدُ فَيَكُونُ شَيْءٌ بَعْدَهُ ، وَالرَّادِعُ أَنَا سَيِّ الْأَبْصَارِ عَنِ أَنْ تَنَالَهُ أَوْ تُدْرِكَهُ ، مَا اخْتَلَفَ عَلَيْهِ دَهْرٌ فَيُخْتَلَفَ مِنْهُ الْحَالُ ، وَلَا كَانَ

فِي مَكَانٍ فَيَجُوزَ عَلَيْهِ الْإِنْتِقَالُ ، وَلَوْ وَهَبَ مَا تَنَفَّسَتْ عَنْهُ مَعَادِنُ الْجِبَالِ ، وَضَحَكَتْ عَنْهُ أَصْدَافُ الْبِحَارِ ، مِنْ فِلِزِّ اللَّجَيْنِ وَالْعَقِيَانِ ، وَنُتَارِهِ الدُّرِّ وَحَصِيدِ الْمَرْجَانِ ، مَا أَثَّرَ ذَلِكَ فِي جُودِهِ ، وَلَا أَنْفَدَ سِعَمَهُ مَا عِنْدَهُ ، وَلَكَانَ عِنْدَهُ مِنْ دَخَائِرِ الْأَنْعَامِ مَا لَا تُنْفِدُهُ مَطَالِبُ الْأَنَامِ ، لِأَنَّهُ الْجُودُ الَّذِي لَا يَغِيضُهُ سُؤَالُ السَّائِلِينَ ، وَلَا يُبْخِلُهُ الْإِحَاحُ الْمُلْحِحِينَ .

صفاته تعالى في القرآن

فَانظُرْ أَيُّهَا السَّائِلُ: فَمَا ذَلِكَ الْقُرْآنُ عَلَيْهِ مِنْ صِدْقَةٍ فَاتَمَّ بِهِ وَاسْتَضَى بِهُ نُورَ هِدَايَتِهِ ، وَمَا كَلَّفَكَ الشَّيْطَانُ عِلْمَهُ مِمَّا لَيْسَ فِي الْكِتَابِ عَلَيْكَ فَرْضُهُ ، وَلَا فِي سُنَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَأَنْتَمِ الْهُدَى أَثَرُهُ ، فَكُلِّ عِلْمُهُ إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ ، فَإِنَّ ذَلِكَ مُنْتَهَى حَقِّ اللَّهِ عَلَيْكَ . وَاعْلَمْ أَنَّ الرَّاسِخِينَ فِي الْعِلْمِ هُمُ الَّذِينَ أَعْنَاهُمْ عَنِ افْتِحَامِ السُّدُودِ الْمُضْرُوبِ دُونَ الْعُيُوبِ ، الْإِقْرَارُ بِجَمَلِهِ مَا جَهِلُوا تَفْسِيرَهُ مِنَ الْغَيْبِ الْمَحْجُوبِ ، فَمَدَحَ اللَّهُ تَعَالَى اعْتِرَافَهُمْ بِإِعْجَازِ عَنِ تَنَاوُلِ مَا لَمْ يُحِيطُوا بِهِ عِلْمًا ، وَسَمَّى تَرْكَهُمُ التَّعَمُّقَ فِيمَا لَمْ يُكَلِّفُهُمُ الْبَحْثَ عَنْ كُنْهِهِ رُسُوحًا ، فَاقْتَصَرَ عَلَى ذَلِكَ ، وَلَا تَقْدَّرُ عَظَمَةُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ عَلَى قَدْرِ عَقْلِكَ فَتَكُونُ مِنَ الْهَالِكِينَ . هُوَ الْقَادِرُ الَّذِي إِذَا ارْتَمَتِ الْأَهَامُ لِتُدْرِكَ مُنْقَطِعَ قُدْرَتِهِ ، وَحَاوَلَ الْفِكْرَ الْمُبْرَأُ

مِنْ حَظَرَاتِ الْوَسَاوِسِ أَنْ يَقَعَ عَلَيْهِ فِي عَمِيقَاتِ غُيُوبِ مَلَكُوتِهِ، وَتَوَلَّهَتْ الْقُلُوبُ إِلَيْهِ لِتَجْرِيَ فِي كَيْفِيَّتِهِ صِفَاتِهِ، وَغَمَصَتْ مَدَاخِلُ الْعُقُولِ فِي حَيْثُ لَا تَبْلُغُهُ الصِّفَاتُ لِتَنَاوُلِ عِلْمِ ذَاتِهِ، رَدَعَهَا وَهِيَ تَجُوبُ مَهَاوِي شَدَفِ الْغُيُوبِ، مُتَخَلِّصَةً إِلَيْهِ سُبْحَانَهُ فَرَجَعَتْ إِذْ جِبْهَتْ، مُعْتَرِفَةً بِأَنَّهُ لَا يُنَالُ بِجُورِ الْإِعْتِسَافِ كُنْهُ مَعْرِفَتِهِ، وَلَا تَخْطُرُ بِنَالِ أُولَى الرُّوَيَاتِ خَاطِرُهُ مِنْ تَقْدِيرِ جَلَالِ عِزَّتِهِ.

الَّذِي ابْتَدَعَ الْخَلْقَ عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ امْتَثَلَهُ، وَلَا مِقْدَارٍ اخْتَذَى عَلَيْهِ، مِنْ خَالِقٍ مَعْبُودٍ كَمَا قَبْلَهُ، وَأَرَانَا مِنْ مَلَكُوتِ قُدْرَتِهِ، وَعَجَائِبِ مَا نَطَقَتْ بِهِ آثَارُ حِكْمَتِهِ، وَاعْتِرَافِ الْحِرَاجَةِ مِنَ الْخَلْقِ إِلَى أَنْ يُقِيمَهَا بِمَسَاكِ قُوَّتِهِ، مَا دَلَّنَا بِاضْطِرَارٍ قِيَامِ الْحُجَّةِ لَهُ عَلَى مَعْرِفَتِهِ، وَظَهَرَتْ الْبِدَائِعُ الَّتِي أُخِيدَتْهَا آثَارُ صِنْعَتِهِ، وَأَعْلَامُ حِكْمَتِهِ، فَصَارَ كُلُّ مَا خَلَقَ حُجَّةً لَهُ وَدَلِيلًا عَلَيْهِ، وَإِنْ كَانَ خَلْقًا صَامِتًا، فَحُجَّتُهُ بِالْتَدْبِيرِ نَاطِقَةً، وَدَلَالَتُهُ عَلَى الْمُبْدِعِ قَائِمَةٌ. فَأَشْهَدُ أَنْ مَنْ شَبَّهَكَ بِتَبَائِنِ أَعْضَاءِ خَلْقِكَ، وَتَلَاحُمِ حِقَاقِ مَفَاصِدِ لِمَهُمُ الْمُحْتَجِّجِ لِتَدْبِيرِ حِكْمَتِكَ، لَمْ يَعْقِدْ غَيْبَ ضَمِيرِهِ عَلَى مَعْرِفَتِكَ، وَلَمْ يَبَاشِرْ قَلْبَهُ الْيَقِينَ بِأَنَّهُ لَا يَتَدَلَّ لَكَ، وَكَأَنَّهُ لَمْ يَسْمَعْ تَبَرُّؤَ التَّابِعِينَ مِنَ الْمَشْبُوعِينَ إِذْ يَقُولُونَ: (تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ * إِذْ نُسَوِّيكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ) كَذَبَ الْعَادِلُونَ بِكَ، إِذْ شَبَّهُوكَ بِأَضْيَانِهِمْ وَنَحَلُوكَ حِلْيَةَ الْمَخْلُوقِينَ بِأَوْهَامِهِمْ، وَجَزَّأوكَ تَجْزِئَةَ الْمُجَسَّمَاتِ بِخَوَاطِرِهِمْ، وَقَدَّرُوكَ عَلَى الْخَلْقِ الْمُخْتَلِفَةِ الْقُوَى، بِقِرَاطِحِ عُقُولِهِمْ. فَأَشْهَدُ أَنَّ مَنْ سَيَّأَوَاكَ بِشَيْءٍ مِنْ خَلْقِكَ فَقَدْ عَدَلَ بِكَ، وَالْعَادِلُ بِكَ كَافِرٌ بِمَا تَنْزَلَتْ بِهِ مُحْكَمَاتُ آيَاتِكَ، وَنَطَقَتْ عَنْهُ شَوَاهِدُ حُجَجِ بَيِّنَاتِكَ، وَإِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَمْ تَتَنَاهَ فِي الْعُقُولِ، فَتَكُونُ فِي مَهَبِّ فِكْرِهَا مُكَيِّفًا، وَلَا فِي رُوِيَّاتِ خَوَاطِرِهَا فَتَكُونُ مَحْدُودًا مُصَرِّفًا.

و منها : قَدَّرَ مَا خَلَقَ فَأَحْكَمَ تَقْدِيرَهُ، وَدَبَّرَهُ فَأَلَطَفَ تَدْبِيرَهُ، وَوَجَّهَهُ لِرُجْهَتِهِ فَلَمْ يَتَعَدَّ حُدُودَ مَنْزِلَتِهِ، وَلَمْ يَقْضِ دُونَ الْإِنْتِهَاءِ إِلَى غَايَتِهِ، وَلَمْ يَسْتَضَيِعْ إِذْ أَمَرَ بِالْمُضَيِّئِ عَلَى إِرَادَتِهِ، وَكَيْفَ وَإِنَّمَا صَدَرَتِ الْأُمُورُ عَنْ مَشِيئَتِهِ؟ الْمُنْشِئُ أَصْنَافَ الْأَشْيَاءِ بِلَا رَوْيِهِ فِكْرَ آلِ إِلَهِهَا، وَلَا قَرِيحَهُ غَرِيظَهُ أَضْمَرَ عَلَيْهَا، وَلَا تَجْرِبَهُ أَفَادَهَا مِنْ حَوَادِثِ الدُّهُورِ، وَلَا شَرِيكَ أَعَانَهُ عَلَى ائْتِدَاعِ عَجَائِبِ الْأُمُورِ، فَتَمَّ خَلْقُهُ، وَأُذْعَنَ لِطَاعَتِهِ، وَأَجَابَ إِلَى دَعْوَتِهِ، لَمْ يَعْترِضْ دُونَهُ رَيْثُ الْمُبْطِئِ، وَلَا أَنَاهُ الْمُتَلَكِّي، فَأَقَامَ مِنَ الْأَشْيَاءِ أَوْدَهَا، وَنَهَجَ حُدُودَهَا، وَلَا عَمَّ بِقُدْرَتِهِ بَيْنَ مُتَضَادَّيْهَا، وَوَصَلَ أَسْبَابَ قَرَائِنِهَا، وَفَرَّقَهَا أَجْنَاسًا مُخْتَلِفَاتٍ فِي الْحُدُودِ وَالْأَقْدَارِ، وَالغَرَائِرِ وَالْهَيْئَاتِ، يَدَايَا خَلَائِقَ أَحْكَمَ صُنْعَهَا، وَفَطَّرَهَا عَلَى مَا أَرَادَ وَابْتَدَعَهَا!

منها في صفة السماء

وَنَظَمَ بِلَا تَغْلِيْقٍ رَهَوَاتِ فُرْجِهَا، وَلَا حَمَّ صِدُوعِ انْفِرَاجِهَا، وَوَسَّحَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ أَرْوَاجِهَا، وَذَلَّلَ لِلْهَابِطِينَ بِأَمْرِهِ، وَالصَّاعِدِينَ بِأَعْمَالِ خَلْقِهِ، حُرُونَهُ مِعْرَاجِهَا، وَنَادَاهَا بَعِيدٍ إِذْ هِيَ دُخَانٌ مُبِينٌ، فَالْتَحَمَتْ عُرَى أَشْرَاجِهَا، وَفَتَقَ بَعْدَ الْإِرْتِنَاقِ صَوَامِتَ أَبْوَابِهَا، وَأَقَامَ رَصْدًا مِنَ الشُّهُبِ الثَّوَابِقِ عَلَى نِقَابِهَا، وَأَمْسَكَهَا مِنْ أَنْ تَمُورَ فِي حَزَقِ الْهَوَاءِ بِأَيْدِيهَا، وَأَمَرَهَا أَنْ تَقِفَ مُسْتَسْلِمَةً لِأَمْرِهِ، وَجَعَلَ شَمْسَهَا آيَةً مُبْصِرَةً (٦٠) لِنَهَارِهَا، وَقَمَرَهَا آيَةً مَمْحُورَةً مِنْ لَيْلِهَا، وَأَجْرَاهُمَا فِي مَنَاقِلِ مَجْرَاهُمَا، وَقَدَّرَ مَسِيرَهُمَا فِي مِدَارِجِ دَرَجِهِمَا، لِيَمَيِّزَ بَيْنَ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ بِهِمَا، وَلِيَعْلَمَ عِدَدُ السَّنِينَ وَالْحِسَابُ بِمَقَادِيرِهِمَا، ثُمَّ عَلَّقَ فِي جَوْهَا فَلَكَّهَا، وَنَاطَ بِهَا زِينَتَهَا، مِنْ حَفِيَّاتِ دَرَارِيِّهَا، وَمَصَابِيحِ كَوَاكِبِهَا، وَرَمَى مُسْتَرَقِي السَّمْعِ بِثَوَابِقِ شُهْبِهَا، وَأَجْرَاهَا عَلَى أَذْلَالِ (٦٦) تَسْخِيرِهَا مِنْ ثَبَاتِ ثَابِتِهَا، وَمَسِيرِ سَائِرِهَا، وَهَبُوطِهَا وَصِعُودِهَا، وَنُحُوسِهَا وَسُعودِهَا.

ومنها في صفة الملائكة

ثُمَّ خَلَقَ سُبْحَانَهُ لِإِسْكَانِ سَمَاوَاتِهِ، وَعِمَارَةِ الصَّفِيحِ (٦٧) الْأَعْلَى مِنْ مَلَكُوتِهِ، خَلَقًا بِيَدَيْهَا مِنْ مَلَائِكَتِهِ، وَمَلَأَ بِهِمْ فُرُوجَ فِجَاجِهَا، وَحَشَا بِهِمْ فُتُوقَ أَجْوَانِهَا (٦٨)، وَبَيَّنَّ فِجَواتِ تِلْكَ الْفُرُوجِ زَجَلُ (٦٩) الْمُسَبِّحِينَ مِنْهُمْ فِي حَطَائِرِ (٧٠) الْقُدُسِ (٧١)، وَسَيَّرَاتِ (٧٢) الْحُجُبِ، وَسِرَادِقَاتِ (٧٣) الْمَجْدِ، وَوَرَاءَ ذَلِكَ الرَّجِيحِ (٧٤) الَّتِي تَسْتَكُ (٧٥) مِنْهُ الْأَسْمَاعُ سُبْحَاتُ (٧٦) نُورِ تَوَدُّعِ الْأَبْصَارِ عَنِ بُلُوغِهَا، فَتَقِفُ خَاسِئَةً (٧٧) عَلَى حُدُودِهَا. أَنْشَأَهُمْ عَلَى صُورٍ مُخْتَلِفَاتٍ، وَأَقْدَارٍ مُتَفَاوِتَاتٍ، (أُولَى أَجْنَحِهِ) تَسْبُحُ جَلَالَ عِزَّتِهِ، لَا يَنْتَحِلُونَ مَا ظَهَرَ فِي الْخَلْقِ مِنْ صُرْعِهِ، وَلَا يَدْعُونَ أَنَّهُمْ يَخْلُقُونَ شَيْئًا مَعَهُ مِمَّا انْفَرَدَ بِهِ، (بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ * لَا- يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ). جَعَلَهُمُ اللَّهُ فِيمَا هُنَالِكَ أَهْلًا أَمَانَةً عَلَى وَحْيِهِ، وَحَمَلَهُمْ إِلَى الْمُرْسَلِينَ وَدَائِعِ أَمْرِهِ وَنَهْيِهِ، وَعَصَمَهُمْ مِنْ رَبِّبِ الشُّبُهَاتِ، فَمَا مِنْهُمْ زَائِعٌ عَنْ سَبِيلِ مَرْضَاتِهِ، وَأَمَدَّهُمْ بِفَوَائِدِ الْمَعُونَةِ، وَأَشْعَرَ قُلُوبَهُمْ تَوَاضِعِ إِحْبَابِ (٧٨) السَّكِينَةِ، وَفَتَّحَ لَهُمْ أَبْوَابًا ذُلَّالًا- (٧٩) إِلَى تَمَاجِيدِهِ، وَنَصَبَ لَهُمْ مَنَارًا (٨٠) وَاضِحَةً عَلَى أَعْلَامِ (٨١) تَوْحِيدِهِ، لَمْ تُثْقَلْهُمْ مُوصِرَاتُ الْأَتَامِ (٨٢)، وَلَمْ تَوْتَحِلْهُمْ (٨٣) عَقَبُ (٨٤) اللَّيَالِي وَالْأَيَّامِ، وَلَمْ تَزِمِ الشُّكُوكُ بِنَوَازِعِهَا (٨٥) عَزِيمَةَ إِيْمَانِهِمْ، وَلَمْ تَعْتَرِكِ الطُّنُونُ عَلَى مَعَاقِدِ (٨٦) يَقِينِهِمْ، وَلَا فَدَحَتْ قَادِحَهُ الْإِخْنِ (٨٧) فِيمَا بَيْنَهُمْ،

وَلَا سَلَبَتْهُمْ الْحَيْرَةَ مَا لَاقَ (٨٨) مِنْ مَعْرِفَتِهِ بَضْمَائِرِهِمْ، وَسَيَّكَنَ مِنْ عَظَمَتِهِ وَهَيْبَتِهِ جَلَالَتِهِ فِي أَثْنَاءِ صُدُورِهِمْ، وَلَمْ تَطْمَعْ فِيهِمُ الْوَسَاوِسُ فَتَفْتَرِعَ (٨٩) بِرَبِّيئِهَا (٩٠) عَلَى فِكْرِهِمْ. مِنْهُمْ مَنْ هُوَ فِي خَلْقِ الْعَمَامِ الدَّلَّحِ (٩١)، وَفِي عِظَمِ الْجِبَالِ الشُّمَخِ، وَفِي قَتْرِهِ (٩٢) الظَّلَامِ الْأَيْهَمِ (٩٣)، وَمِنْهُمْ مَنْ قَدْ خَرَقَتْ أَقْدَامُهُمْ تُخُومَ الْأَرْضِ السُّفْلَى، فَهِيَ كَرَابَاتٍ بِيضٍ قَدْ نَفَذَتْ فِي مَخَارِقِ (٩٤) الْهَوَاءِ، وَتَحْتَهَا رِيحٌ هَفَافَةٌ (٩٥) تَحْبِسُهَا عَلَى حَيْثُ انْتَهَتْ مِنَ الْحُدُودِ الْمُتَنَاهِيَةِ، قَدْ اسْتَفْرَعَتْهُمْ (٩٦) أَشْغَالُ عِبَادَتِهِ، وَوَصَلَتْ حَقَائِقُ الْإِيْمَانِ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَعْرِفَتِهِ، وَقَطَعَتْهُمُ الْإِيْمَانُ بِهِ إِلَى الْوَلَةِ (٩٧) إِلَيْهِ، وَلَمْ تُجَاوِزْ رَغَبَاتُهُمْ مَا عِنْدَهُ إِلَى مَا عِنْدَ غَيْرِهِ. قَدْ ذَاقُوا حَلَاوَةَ مَعْرِفَتِهِ، وَشَرَبُوا بِالْكَأْسِ الرَّوِيَّةِ (٩٨) مِنْ مَحَبَّتِهِ، وَتَمَكَّنَتْ مِنْ سُؤْيِدَائِهِ (٩٩) قُلُوبُهُمْ وَشَيْبَتِهِ (١٠٠) خَيْفَتِهِ، فَحَنُوا بِطُولِ الطَّاعَةِ اعْتِدَالَ ظُهُورِهِمْ، وَلَمْ يُنْفِدْ (١٠١) طَوْلُ الرَّعْبَةِ إِلَيْهِ مَادَّةَ تَضَرُّعِهِمْ، وَلَا أَطْلَقَ عَنْهُمْ عَظِيمُ الزَّلْفَةِ رَبِّقَ (١٠٢) حُشُوعِهِمْ، وَلَمْ يَتَوَلَّهُمُ الْإِعْجَابُ فَيَسْتَكْتَبُوا مَا سَلَفَ مِنْهُمْ، وَلَا تَرَكَتْ لَهُمْ اسْتِكَانَةُ (١٠٣) الْإِجْلَالِ نَصِيبًا فِي تَعْظِيمِ حَسَنَاتِهِمْ، وَلَمْ تَجْرِ

الْفَتْرَاتِ فِيهِمْ عَلَى طُولِ دُؤُوبِهِمْ (١٠٤) ، وَلَمْ تَغِضْ (١٠٥) رَعَبَاتُهُمْ فَيَخَالِفُوا عَنْ رَجَاءِ رَبِّهِمْ، وَلَمْ تَجِفِّ لَطُولِ الْمُنَاجَاهِ أَسْلَاتُ (١٠٦) أَلْسِنَتِهِمْ، وَلَا مَلَكَتُهُمُ الْأَشْعَالُ فَتَنْقَطِعَ بِهِمْسِ الْجُورِ (١٠٧) إِلَيْهِ أَصْوَاتُهُمْ،

وَلَمْ تَخْتَلِفْ فِي مَقَاوِمِ الطَّاعَةِ مَنَاجِبُهُمْ، وَلَمْ يَثْنُوا إِلَى رَاحَةِ التَّقْصِيرِ فِي أَمْرِه رِقَابُهُمْ، وَلَا تَغِيدُو (١٠٩) عَلَى عَزِيمِهِ جُدْهِمْ بِلَادَهُ الْغَفْلَاتِ، وَلَا تَنْتَضِلْ فِي هِمَمِهِمْ خَدَائِعِ الشَّهَوَاتِ (١١٠). قَسِدِ اتَّخَذُوا ذَا الْعَرْشِ ذَخِيرَةً لِيَوْمِ فَاقَتِهِمْ (١١١)، وَيَمَّمُوهُ (١١٢) عِنْدَ انْقِطَاعِ الْخَلْقِ إِلَى الْمَخْلُوقِينَ بَرِغْبَتِهِمْ، لَا- يَقْطَعُونَ أَمِيدَ غَايَةِ عِبَادَتِهِ، وَلَا- يَرْجِعُ بِهِمُ الْإِسْتِهْتَارُ (١١٣) بِلُزُومِ طَاعَتِهِ، إِلَّا- إِلَى مَوَادِّ (١١٤) مِنْ قُلُوبِهِمْ غَيْرِ مُنْقَطِعَةٍ مِنْ رَحَائِهِ وَمَخَافَتِهِ، لَمْ تَنْقَطِعْ أَسْبَابُ الشَّفَقَةِ (١١٥) مِنْهُمْ، فَيَنُورُوا (١١٦) فِي جُدْهِمْ، وَلَمْ تَأْسِرْهُمْ الْأَطْمَاعُ فَيُؤَثِّرُوا وَشَيْكَ السَّعْيِ (١١٧) عَلَى اجْتِهَادِهِمْ. وَلَمْ يَسِدْ تَعْظُمُوا مَا مَضَى مِنْ أَعْمَالِهِمْ، وَلَوْ اسْتَعْظَمُوا ذَلِكَ لَنَسَخَ الرَّجَاءُ مِنْهُمْ شَفَقَاتِ وَجَلِهِمْ (١١٨)، وَلَمْ يَخْتَلِفُوا فِي رَبِّهِمْ بِاسْتِحْوَاذِ الشَّيْطَانِ عَلَيْهِمْ، وَلَمْ يَفْرَقْهُمْ سُوءُ التَّقَاطُعِ، وَلَا تَوَلَّاهُمْ غَلُّ التَّحَايِدِ، وَلَا- تَشَعَّبَتْهُمْ مَصَارِفُ الرَّيْبِ (١١٩)، وَلَا افْتَسَدَتْ مِنْهُمْ أَحْيَافُ (١٢٠) الْهَمِّ، فَهُمْ أَسِيرَاءُ إِيْمَانٍ لَمْ يَفْكُهُمْ مِنْ رَبِّقَتِهِ زَيْغٌ وَلَا- عُيُودٌ وَلَا وَنَى (١٢١) وَلَا فُتُورٌ، وَلَيْسَ فِي أَطْيَاقِ السَّيَءِ مَوْضِعٌ إِهَابٍ (١٢٢) إِلَّا وَعَلَيْهِ مَلَكٌ سَاجِدٌ، أَوْ سَاعٍ حَافِدٌ (١٢٣)، يَزِدَادُونَ عَلَى طُولِ الطَّاعَةِ بِرَبِّهِمْ عِلْمًا، وَتَزِدَادُ عِزَّهُ رَبِّهِمْ فِي قُلُوبِهِمْ عِظْمًا.

ومنها في صفة الارض ودحوها على الماء

كَبَسَ (١٢٤) الْأَرْضَ عَلَى مَوْرٍ (١٢٥) أَمْوَاجٍ مُسْتَفْجَلَةٍ (١٢٦)، وَلُجِجَ بِحَارٍ زَاخِرَةٍ (١٢٧)، تَلْتَطِمُ أَوَاذِي (١٢٨) أَمْوَاجِهَا، وَتَضْطَفِقُ مُتَقَاذِفَاتُ أُنْبَاجِهَا (١٢٩)، وَتَزْعُو زَيْدًا كَالْفُحُولِ عِنْدَ هَيَاجِهَا، فَخَضَعَ جَمَاحُ الْمَاءِ الْمُتَلَاطِمِ لِثِقَلِ حَمْلِهَا، وَسَكَنَ هَيْجُ ارْتِمَائِهِ إِذْ وَطِئَتْهُ بِكَلْكَلِهَا (١٣٠)، وَذَلَّ مُسْتَخْذِيًا (١٣١) إِذْ تَمَعَكَتْ (١٣٢) عَلَيْهِ بِكَوَاهِلِهَا، فَأَصْبَحَ بَعْدَ اضْطِحَابِ (١٣٣) أَمْوَاجِهِ، سَاجِيًا (١٣٤) مَقْهُورًا، وَفِي حَكْمِهِ (١٣٥) الذَّلُّ مُنْقَادًا أَسِيرًا، وَسَكَنَتْ الْأَرْضُ مَدْحُوهً (١٣٦) فِي لُجَجِ تَيَّارِهِ، وَرَدَّتْ مِنْ نَخْوِهِ بَيَّأُوهُ (١٣٧) وَاعْتَبَلَانِهِ، وَشُمُوحِ أَنْفِهِ وَشُمُوحِ غُلُوَانِهِ (١٣٨)، وَكَعَمْتُهُ (١٣٩) عَلَى كِظِهِ (١٤٠) جَزِيئَتِهِ، فَهَمِيدٌ بَعْدَ نَزَقَاتِهِ (١٤١)، وَوَلِيدٌ (١٤٢) بَعْدَ زَيْفَانِ (١٤٣) وَثَبَاتِهِ. فَلَمَّا سَكَنَ هَيْجُ الْمَاءِ مِنْ تَحْتِ أَكْنَافِهَا (١٤٤)، وَحَمَلِ شَوَاقِقِ الْجِبَالِ الْبُدْخِ (١٤٥) عَلَى أَكْنَافِهَا، فَجَرَّ يَنَابِيعَ الْعُيُونِ مِنْ عَرَانِينِ (١٤٦) أُنُوفِهَا، وَفَرَّقَهَا فِي سُهُوبِ (١٤٧) بَيْدِهَا (١٤٨) وَأَخَادِيدِهَا (١٤٩)، وَعَدَّلَ حَرَكَاتِهَا بِالرَّاسِيَاتِ مِنْ جَلَامِيدِهَا (١٥٠)، وَدَوَّاتِ الشَّنَاحِبِ الشَّمِّ (١٥١) مِنْ صَيَاخِيدِهَا (١٥٢)، فَسَكَنَتْ مِنَ الْمِيدَانِ (١٥٣) لِرُسُوبِ الْجِبَالِ فِي قِطْعِ أَدِيمِهَا (١٥٤)، وَتَعَلُّغِهَا (١٥٥) مُتَسَرِّبَةً (١٥٦) فِي جَوَابَاتِ خَيَاشِمِهَا (١٥٧)، وَرُكُوبِهَا أَعْنَاقِ سُهُولِ (١٥٨) الْأَرْضِينَ وَجَرَائِمِهَا (١٥٩)، وَفَسَحَ بَيْنَ الْجَوِّ وَبَيْنِهَا،

وَأَعَدَّ الْهَوَاءَ مُتَنَسِّمًا لِسَاكِنَيْهَا، وَأَخْرَجَ إِلَيْهَا أَهْلَهَا عَلَى تَمَامِ مَرَاقِبِهَا (١٦٠). ثُمَّ لَمْ يَدَعْ جُرُزَ (١٦١) الْأَرْضِ الَّتِي تَقْصِرُ مِيَاهُ الْعُيُونِ عَنْ رَوَابِئِهَا (١٦٢)، وَلَا تَجِدُ جَدَاوِلَ الْأَنْهَارِ ذَرِيَعَةً (١٦٣) إِلَى بُلُوغِهَا، حَتَّى أَنْشَأَ لَهَا نَاشِئَتَهُ سَحَابَ نُحْيِي مَوَاتِهَا (١٦٤)، وَتَسْتَخْرِجُ نَبَاتَهَا. أَلْفَ غَمَامَهَا بَعِيدَ افْتِرَاقٍ لَمَعَهُ (١٦٥)، وَتَبَايُنِ قَرَعِهِ (١٦٦). حَتَّى إِذَا تَمَخَّضَتْ (١٦٧) لُجَّةُ الْمُزْنِ فِيهِ، وَالتَّمَعَ بَرْقُهُ فِي كُفِّهِ (١٦٨)، وَلَمْ يَنْمِ وَمِيضُهُ (١٦٩) فِي كَنْهَوْرِ رِيَابِهِ (١٧٠)، وَمُتْرَاكِمِ سِيحَابِهِ، أَرْسَلَهُ سَحًّا (١٧١) مُتِدَارَكًا، قَدْ أَسْفَ هَيْدَبُهُ (١٧٢)، تَمْرِيهِ (١٧٣) الْجُنُوبِ دَرَّرَ (١٧٤) أَهَاضِيَهُ (١٧٥)، وَدَفَعَ شَأْبِيَهُ (١٧٦). مَا أَلْقَتِ السَّحَابُ بَرْكََ بَوَائِيهَا (١٧٧)، وَبِعَاقِ (١٧٨) مَا اسْتَقَلَّتْ بِهِ مِنَ الْعَبَاءِ (١٧٩) الْمَحْمُولِ عَلَيْهَا، أَخْرَجَ بِهِ مِنْ هَوَامِدِ (١٨٠) الْأَرْضِ النَّبَاتَ، وَمِنْ زُعْرِ (١٨١) الْجِبَالِ الْأَعْشَابَ، فَهِيَ تَبْهَجُ (١٨٢) بَرِيئَتِهَا رِيَاضِيَهَا، وَتَزْدَهِي (١٨٣) بِمَا أُلْبَسَتْهُ مِنْ رِيْطِ (١٨٤)، أَزَاهِيرِهَا (١٨٥)، وَحَلِيهِ مَا سِيَمَطَتْ (١٨٦) بِهِ مِنْ نَاضِرِ أَنْوَارِهَا (١٨٧)، وَجَعَلَ ذَلِكَ بِلَاغًا (١٨٨) لِلْأَنَامِ، وَرِزْقًا لِلْأَنْعَامِ، وَخَرَقَ الْفِجَاجَ فِي آفَاقِهَا، وَأَقَامَ الْمَنَارَ لِلسَّالِكِينَ عَلَى جَوَادِ طُرُقِهَا. فَلَمَّا مَهَدَ أَرْضَهُ، وَأَنْفَذَ أَمْرَهُ، اخْتَارَ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، خَيْرَهُ مِنْ خَلْقِهِ، وَجَعَلَهُ أَوَّلَ

جِبَلَتِهِ (١٨٩)، وَأَسَدِيكُنْهُ جَنَّتَهُ، وَأَرْغَدَ فِيهَا أَكْلَهُ، وَأَوْعَزَ إِلَيْهِ فِيمَا نَهَاهُ عَنْهُ، وَأَعْلَمَهُ أَنَّ فِي الْإِقْدَامِ عَلَيْهِ التَّعْرِضَ لِمَعْصِيَتِهِ، وَالْمُحَاطَرَةَ بِمَنْزِلَتِهِ فَمَا قَدَّمَ عَلَى مَا نَهَاهُ عَنْهُ مُوَافَاهُ لِسَابِقِ عِلْمِهِ فَأَهْبَطَهُ بَعْدَ التَّوْبَةِ لِيَعْمُرَ أَرْضَهُ بِسَلْمِهِ، وَلِيُقِيمَ الْحُجَّةَ بِهِ عَلَى عِبَادِهِ، وَلَمْ يُحْلِهِمْ بَعْدَ أَنْ قَبَضَهُ، مِمَّا يُؤَكِّدُ عَلَيْهِمْ حُجَّةَ رُبُوبِيَّتِهِ، وَيَصِلُ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَعْرِفَتِهِ، بِلِ تَعَاهِدِهِمْ بِالْحُجَجِ عَلَى أَلْسِنِ الْخَيْرِ مِنْ أَنْبِيَائِهِ، وَمُتَحَمِّلِي وَدَائِعِ رِسَالَتِهِ، فَرْنَا فَقَرْنَا حَتَّى تَمَّتْ بِنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ - حُجَّتُهُ، وَبَلَغَ الْمَقْطَعِ (١٩٠) عُدْرَهُ وَنُدْرَهُ، وَقَدَّرَ الْأَرْزَاقَ فَكَثَّرَهَا وَقَلَّلَهَا، وَقَسَمَهَا عَلَى الضُّعْفِ وَالسَّعَةِ فَعَدَلَ فِيهَا لِيَبْتَلِيَ مَنْ أَرَادَ بِمَيْسُورِهَا وَمَعْسُورِهَا، وَلِيُخْتَبِرَ بِبَدَلِكِ الشُّكْرِ وَالصَّبْرِ مَنْ عَيَّبَهَا وَفَقِيرَهَا، ثُمَّ قَرَنَ بِسَعَتِهَا عَقَابِيلَ فَاقَتِهَا (١٩١)، وَبِسَلَامَتِهَا طَوَارِقَ آفَاتِهَا،

وَبِفُرْجِ (١٩٢) أَفْرَاحِهَا غُصَصَ أَتْرَاحِهَا (١٩٣). وَخَلَقَ الْأَجَالَ فَطَالَهَا وَقَصَّرَهَا، وَقَدَّمَهَا وَأَخَّرَهَا، وَوَصَلَ بِالْمَوْتِ أَسْبَابَهَا (١٩٤)، وَجَعَلَهُ خَالِجًا لِأَشْطَانِهَا (١٩٥)، وَقَاطِعًا لِمَرَائِرِ أَفْرَانِهَا. (١٩٦) عَرَالِمُ السَّرِّ مِنْ ضَمَائِرِ الْمُضْمِرِينَ، وَنَجْوَى الْمُتَخَافَتِينَ (١٩٧)، وَخَوَاطِرِ رَجْمِ الظُّنُونِ (١٩٨)، وَعُقْدِ عَزِيمَاتِ اليَقِينِ (١٩٩)، وَمَسَارِقِ إِيْمَاضِ الجُفُونِ (٢٠٠)، وَمَا ضَمِنَتْهُ أَكْنَانُ القُلُوبِ (٢٠١) وَغِيَابَاتِ الغُيُوبِ (٢٠٢)، وَمَا أَضِيَعَتْ لِاسْتِرَاقِهِ (٢٠٣) مَصَائِحُ (٢٠٤) الأَسْمَاعِ، وَمَصَائِفُ الذَّرِّ (٢٠٥)، وَمَشَاتِي (٢٠٦) الهَوَامِّ، وَرَجَعِ الحَيْنِ (٢٠٧) مِنَ المَوْلَهَاتِ (٢٠٨)، وَهَمْسِ (٢٠٩) الأَقْدَامِ، وَمُنْفَسِحِ الثَّمَرِ (٢١٠) مِنْ وَلائِحِ (٢١١) غُلْفِ الأَكْمَامِ (٢١٢)، وَمُنْقَمَعِ (٢١٣) الوُحُوشِ مِنَ غَيْرَانِ (٢١٤) الجِيَالِ وَأَوْدِيَّتِهَا، وَمُحْتَبِ البُعُوضِ بَيْنَ سُوْقِ (٢١٥) الأشْجَارِ وَالْحَيْتِهَا (٢١٦)، وَمَغْرَزِ المَأُورَاقِ مِنَ الأَفْنَانِ (٢١٧)، وَمَحَطِّ الأَمْشَاجِ (٢١٨) مِنَ مَسَارِبِ الأَصْلَابِ (٢١٩)، وَنَاشِئَةِ العُيُومِ وَمُتَلَاحِمِهَا، وَدُرُورِ قَطْرِ السَّحَابِ فِي مُتْرَاكِمِهَا، وَمَا تَسْفِي (٢٢٠) الأَعَاصِيرُ (٢٢١) بِجُدْيُولِهَا، وَتَعْفُو (٢٢٢) الأَمْطَارِ بِسِيِّ وَليهَا، وَعَوْمِ بَنَاتِ الأَرْضِ فِي كُتْبَانِ (٢٢٣) الرِّمَالِ، وَمُسَيِّقَرِّ ذَوَاتِ الأَجْنِحَةِ بِجُدْرَا (٢٢٤) سَنَاخِيبِ (٢٢٥) الجِبَالِ، وَتَغْرِيدِ ذَوَاتِ المَنْطِقِ فِي دِيَاجِيرِ (٢٢٦) الأَوْكَارِ، وَمَا أَوْعَبَتْهُ الأَصِيدَافُ (٢٢٧)، وَخَصَّصَتْ (٢٢٨) عَلَيْهِ أَمْوَاجِ البِحَارِ، وَمَا غَشِيَتْهُ سُدْفُهُ لَيْلِ (٢٢٩)، أَوْ ذَرَّ (٢٣٠) عَلَيْهِ شَارِقُ نَهَارِ، وَمَا اعْتَقَبَتْ (٢٣١) عَلَيْهِ أَطْبَاقُ الدِّيَاجِيرِ (٢٣٢)، وَسُبُحَاتُ النُّورِ (٢٣٣)، وَأَثَرُ كُلِّ خَطْوِهِ، وَحَسُّ كُلِّ حَرَكَهِ، وَرَجْعُ كُلِّ كَلِمِهِ، وَتَحْرِيكُ كُلِّ شَفْهِ، وَمُسَيِّقَرِّ كُلِّ نَسِيمِهِ، وَمِثْقَالُ كُلِّ ذَرَّةٍ، وَهَمَاهِمِ (٢٣٤) كُلِّ نَفْسِ هِيَامِهِ، وَمَا عَلَيَّهَا مِنْ ثَمَرِ شَجَرِهِ، أَوْ سَاقِطِ وَرْقِهِ، أَوْ قَرَارِهِ (٢٣٥) نُطْفِهِ، أَوْ نَقَاعِهِ (٢٣٦) دَمٍ وَمُضْغِهِ، أَوْ نَاشِئِهِ خَلْقٍ وَشَلَالِهِ، لَمْ تَلْحَقْهُ فِي ذَلِكَ كُفْفُهُ، وَلَا اعْتَرَضَتْهُ فِي حِفْظِ مَا ابْتَدَعَ مِنْ خَلْقِهِ عَارِضَةٌ (٢٣٧)، وَلَا اعْتَوَرَتْهُ (٢٣٨) فِي تَنْفِيذِ الأُمُورِ وَتَدَابِيرِ المَخْلُوقِينَ مَلَائِكَةً وَلَا فَتْرَةً، بَلْ نَفَذَهُمْ عِلْمُهُ، وَأَخْصَاهُمْ عَدْدُهُ، وَوَسِعَهُمْ عَدْلُهُ، وَعَمَرَهُمْ فَضْلُهُ، مَعَ تَقْصِيرِهِمْ عَنْ كُنْهِ مَا هُوَ أَهْلُهُ.

دعاء

اللَّهُمَّ أَنْتَ أَهْلُ الْوُضْفِ الْجَمِيلِ، وَالْتَعَادِ الْكَثِيرِ، إِنْ تَوَمَّلَ فَخَيْرٌ مَأْمُولٍ، وَإِنْ تَزَجَّ فَخَيْرٌ مَرْجُوٌّ. اللَّهُمَّ وَقَدْ بَسَيْتَ لِي فِيمَا لَا أُمِيدُ بِهِ غَيْرَكَ، وَلَا أُتْنِي بِهِ عَلَى أَحَدٍ سِوَاكَ، وَلَا أُوجِّهُهُ إِلَى مَعَادِنِ الْخَبِيثِ وَمَوَاضِعِ الرَّيْبِ، وَعَدَلْتَ بِلِسَانِي عَنِ مَدَائِحِ الْأَدْمِيِّينَ، وَالشَّائِءِ عَلَى الْمُزْبُوبِينَ الْمُخْلُوقِينَ. اللَّهُمَّ وَلِكُلِّ مَثْنٍ عَلَى مَنْ أُتْنِي عَلَيْهِ مَثُوبَةٌ (۲۳۹) مِنْ جَزَاءٍ، أَوْ عَارِفَةٌ مِنْ عَطَاءٍ، وَقَدْ رَجَوْتُكَ دَلِيلًا عَلَى ذَخَائِرِ الرَّحْمَةِ وَكُنُوزِ الْمَغْفَرَةِ. اللَّهُمَّ وَهَذَا مَقَامٌ مِنْ أَفْرَدِكَ بِالتَّوْحِيدِ الَّذِي هُوَ لَكَ، وَلَمْ يَرِ مُسْتَحَقًّا لِهَذِهِ الْمَحَامِدِ وَالْمَمَادِحِ غَيْرَكَ، وَبِي فَاقَهُ إِلَيْكَ لَا يَجْبُرُ مَسْكَنَتَهَا إِلَّا فَضْلُكَ، وَلَا يَنْعَشُ مِنْ خَلَّتْهَا (۲۴۰) إِلَّا مَنَّكَ (۲۴۱) وَجُودُكَ، فَهَبْ لَنَا فِي هَذَا الْمَقَامِ رِضَاكَ، وَأَغْنِنَا عَنِ مَدِّ الْأَيْدِي إِلَى مَنْ سِوَاكَ، (إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)!

in Persian

خطبه اشباح

(خطبه اشباح) (مسعود بن صدقه از امام صادق (ع) نقل کرد، روزی در مسجد کوفه شخصی به علی (ع) گفت خدا را آنگونه توصیف کن که گویا با چشم سر او را دیده ایم، امام به خطابه برخاست، مسجد پر از مردم شد، در حالی که خشمناک بود و رنگ صورت امام تغییر کرده بود فرمود) خداشناسی ستایش خدایی را که نبخشیدن بر مال او نینفازید، و بخشش او را فقیر نسازد، زیرا هر بخشنده ای جز او، اموالش کاهش یابد، و جز او هر کس از بخشش دست کشد مورد نکوهش قرار گیرد، اوست بخشنده انواع نعمتها و بهره های فزاینده و تقسیم کننده روزی پدیده ها، مخلوقات همه جیره خوار سفره اویند، که روزی همه را تضمین، و اندازه اش را تعیین فرمود، به مشتاقان خویش و خواستاران آنچه در نزد اوست راه و روشن را نشان داد، سخاوت او در آنجا که از او بخواهند، از آنجا که از او درخواست نکنند، بیشتر نیست. خدا اولی است که آغاز ندارد، تا بیش از او چیزی بوده باشد، و آخری است که پایان ندارد تا چیزی پس از او وجود داشته باشد، مردمک چشمها را از مشاهده خود باز داشته است، زمان بر او نمی گذرد تا دچار دگرگونی گردد، و در مکانی قرار ندارد تا پندار جابجایی نسبت به او روا باشد. اگر آنچه از درون

p: ۴۴

معادن کوهها بیرون می آید، و یا آنچه از لبان پر از خنده صدفهای دریا خارج می شود، از نقره های خالص، و طلاهای ناب، درهای غلطان، و مرجانهای دست چین، همه را ببخشید، در سخاوت او کمتر اثری نخواهد گذاشت، و گستردگی نعمتهایش را پایان نخواهد داد، در پیش او آنقدر از نعمتها وجود دارد که هر چه انسانها درخواست کنند تمامی نپذیرد، چون او بخشنده ای است که درخواست نیازمندان چشمه جود او را نمی خشکاند، و اصرار و درخواستهای پیاپی او را به بخل ورزیدن نمی کشاند.

صفات خدا در قرآن ای پرسش کننده، درست بنگر، آنچه را که قرآن از صفات خدا بیان می دارد، به آن اعتماد کن، و از نور هدایتش بهره گیر، و آنچه را که شیطان تو را به دانستن آن وامیدارد، که کتاب خدا آن را بر تو واجب نکرده، و در سنت پیامبر (ص) و امامان هدایتگر (ع) نیامده، رها کن و علم آن را به خدا واگذار، که این نهایت حق پروردگار بر تو است. بدان، آنها که در علم دین استوارند، خدا آنها را از فرو رفتن در آنچه که بر آنها پوشیده است و تفسیر آن را نمی دانند، و از فرو رفتن در اسرار نهان بی نیاز ساخته است، و آنان را از این رو که به عجز و ناتوانی خود در برابر غیب و آنچه که تفسیر آن را نمی دانند اعتراف می کنند، ستایش فرمود، و ترک ژرف نگری آنان در آنچه که خدا بر آنان واجب نساخته را راسخ بودن در علم شناسانده است. پس به همین مقدار بسنده کن! و خدا را با میزان عقل خود ارزیابی مکن، تا از تباه شدگان نباشی.

اوست خدای توانایی که اگر وهم و خیال انسانها بخواهد برای درک اندازه قدرتش تلاش کند، و افکار بلند و دور از وسوسه های دانشمندان، بخواهد ژرفای غیب ملکوتش را درنوردد، و قلبهای سراسر عشق مشتاقان، برای درک کیفیت صفات او کوشش نماید، و عقلها با تلاش وصف ناپذیر از راههای بسیار ظریف و باریک بخواهند ذات او را درک کنند، دست قدرت بر سینه همه نواخته باز گرداند، در حالی که در تاریکیهای غیب برای رهایی خود به خدای سبحان پناه می برند، و با ناامیدی، و اعتراف به عجز از معرفت ذات خدا، باز می گردند، که با فکر و عقل نارسای بشری نمی توان او را درک کرد، و اندازه جلال و عزت او در قلب اندیشمندان راه نمی یابد. خدایی که پدیدهها را از هیچ آفرید، نمونه ای در آفرینش نداشت تا از آن استفاده کند، و یا نقشه ای از آفریننده ای پیش از خود، که از آن در آفریدن موجودات بهره گیرد و نمونه های فراوان از ملکوت قدرت خویش، و شگفتیهای آثار رحمت خود، که همه با زبان گویا به وجود پروردگار گواهی می دهند، به ما نشان داده که بی اختیار به معرفت و شناخت خود دعوت می فرماید. در آنچه آفریده آثار صنعت و نشانه های حکمت او پدیدار است، که هر یک از پدیده ها حجت و

برهانی بر وجود او می باشند. گرچه برخی مخلوقات، به ظاهر ساکت ولی بر تدبیر خداوندی گویا، و نشانه های روشنی بر قدرت و حکمت اویند!

خداوند! گواهی می دهم، آن کس که تو را به اعضای گوناگون پدیده ها و مفاصل به هم پیوسته که به فرمان حکیمانه تو در لابلای عضلات پدید آمده، تشبیه می کند، هرگز در ژرفای ضمیر خود تو را نشناخته، و قلب او با یقین انس نگرفته است، و نمی داند که هرگز برای تو همانندی نیست و گویا بیزاری پیروان گمراه از رهبران فاسد خود را نشنیده اند که می گویند: (به خدا سوگند ما در گمراهی آشکار بودیم که شما را با خدای جهانیان مساوی پنداشتیم) دروغ گفتند مشرکان که تو را بابتهای خود همانند پنداشتند، و با وهم و خیال خود گفتند، پیکری چون بتهای ما دارد، و با پندار نادرست تو را تجزیه کرده، و با اعضا گوناگون مخلوقات تشبیه نمودند خدایا! گواهی می دهم آنان که تو را با چیزی از آفریده های تو مساوی شمارند از تو روی برتافته، و آنکه از تو روی گردان شود بر اساس آیات محکم قرآن، و شهادت براهین روشن تو، کافر است. تو همان خدای نامحدود هستی که در اندیشه ها نگنجی تا چگونگی ذات تو را درک نمایند، و در خیال و وهم نیایی تا تو را محدود و دارای حالات گوناگون پندارند.

وصف پروردگار در آفرینش موجودات گوناگون آنچه را آفرید با اندازه گیری دقیقی استوار نمود، و با لطف و مهربانی نظمشان داد، و به خوبی تدبیر کرد، هر پدیده را برای همان جهت که آفریده شد به حرکت درآورد، چنانکه نه از حد و مرز خویش تجاوز کند و نه در رسیدن به مراحل رشد خود کوتاهی نماید، و این حرکت حساب شده را بدون دشواری به سامان رساند تا بر اساس اراده الهی زندگی کند، پس چگونه ممکن است سرپیچی کند؟ در حالی که همه موجودات از اراده خدا سرچشمه می گیرند، خدایی که پدیدآورنده موجودات گوناگون است، بدون احتیاج به اندیشه و فکری که به آن روی آورد، یا غریزه ای که در درون پنهان داشته باشد. او بدون تجربه از حوادث گذشته، و بدون شریکی که در ایجاد امور شگفت انگیز یاریش کند، موجودات را آفرید، پس آفرینش آن کامل گشت و به عبادت و اطاعت پروردگارش پرداخت دعوت او را پذیرفت و در برابر فرمان الهی سستی و درنگ نکرد و در اجرای فرمان الهی توقف نپذیرفت پس کجیهای هر چیزی را راست، و مرزهای هر یک را روشن ساخت، و با قدرت خداوندی بین اشیاء متضاد هماهنگی ایجاد کرد، و وسایل ارتباط آنان را فراهم ساخت، و موجودات را از نظر حدود، اندازه، و غرائز، و شکلها، و قالبها، و هیئتهای گوناگون، تقسیم و استوار فرمود، و با حکمت و تدبیر خویش هر یکی را به سرشتی که خود خواست درآورد.

چگونگی آفرینش آسمانها فضای باز و پستی و بلندی و فاصله های وسیع آسمانها را بدون اینکه به چیزی تکیه کند، نظام بخشید، و شکافهای آن را به هم آورد، و هر یک را با آنچه که تناسب داشت و جفت بود پیوند داد، و دشواری فرود آمدن و برخاستن را آسان کرد، بر فرشتگانی که فرمان او را به خلق رسانند یا اعمال بندگان را بالا برند. در حالی که آسمان به صورت دود و بخار بود به آن فرمان داد، پس رابطه های آن را برقرار ساخت، سپس آنها را از هم جدا نمود و بین آنها فاصله انداخت، و بر هر راهی و شکافی از آسمان، نگهبانی از شهابهای روشن گماشت، و با دست قدرت آنها را از حرکت ناموزون در فضا نگهداشت، و دستور فرمود تا برابر فرمانش تسلیم باشند و آفتاب را نشانه روشنی بخش روز، و ماه را، با نوری کم رنگ برای تاریکی شبها قرار داد، و آن دو را در مسیر حرکت خویش به حرکت درآورد، و حرکت آن دو را دقیق اندازه گیری نمود تا در درجات تعیین شده حرکت کنند که بین شب و روز تفاوت باشد، و قابل تشخیص شود، و با رفت و آمد آنها شماره سالها، و اندازه گیری زمان ممکن باشد، پس در فضای هر آسمان فلک آن را آفرید، و زینتی از گوهرهای تابنده و ستارگان درخشانه بیاراست، و آنان

را که خواستند اسرار آسمانها را دزدانه دریابند، با شهابهای سوزان تیرباران کرد، و تمامی ستارگان از ثابت و استوار، و گردنده و بی قرار، فرودآینده و بالارونده، و نگران کننده و شادی آفرین را، تسلیم اوامر خود فرمود.

ویژگیهای فرشتگان سپس، خداوند سبحان برای سکونت بخشیدن در آسمانها، و آباد ساختن بالاترین قسمت از ملکوت خویش، فرشتگانی شگفت آفرید، و تمام شکافها و راههای گشاده آسمانها را با فرشتگان پر کرد، و فاصله جو آسمان را از آنها گستراند، که هم اکنون صدای تسییح آنها فضای آسمانها را پر کرده، در بارگاه قدس، درون پرده های حجاب، صحنه های مجد و عظمت پروردگار، طنین انداز است در ماورای آنها زلزله هایی است که گوشها را کر می کند و شعاعهای خیره کننده نور، که چشمها را از دیدن باز می دارد، و ناچار خیره بر جای خویش می ماند. خدا فرشتگانی را در صورتهای مختلف و اندازه های گوناگون آفرید، و بال و پرهایی برای آنها قرار داد، آنها که همواره در تسییح جلال و عزت پروردگار بسر می برند. و چیزی از شگفتیهای آفرینش پدیده ها را به خود نسبت نمی دهند و در آنچه از آفرینش پدیده ها که خاص خداست، ادعایی ندارند. (بلکه بندگانی بزرگوارند، که در سخن گفتن از او پیشی نمی گیرند و به فرمان الهی عمل می کنند) خدا فرشتگان را امین وحی خود قرار داده، و برای رساندن پیمان امر و نهی خود به پیامبران، از آنها استفاده کرد، و روانه زمین نمود، آنها را از تردید شبهات

مصونیت بخشید، که هیچکدام از فرشتگان از راه رضای حق منحرف نمی گردند. آنها را از یاری خویش بهرمنند ساخت، و دلهایشان را در پوششی از تواضع و فروتنی و خشوع و آرامش در آورد، درهای آسمان را بر رویشان گشود تا خدا را به بزرگی بستایند، و برای آنها نشانه های روشن قرار داد تا به توحید او بال گشایند سنگینهای گناهان هرگز آنها را در انجام وظیفه دلسرد نساخت، و گذشت شب و روز آنها را به سوی مرگ سوق نداد، تیرهای شک و تردید خلل در ایمانشان ایجاد نکرد، و شک و گمان در پایگاه یقین آنها راه نیافت، و آتش کینه در دلهایشان شعله ور نگردید، حیرت و سرگردانی آنها را از ایمانی که دارند و آنچه از هیبت و جلال خداوندی که در دل نهادند جدا نساخت، و سوسه ها در آنها راه نیافته، تا شک و تردید بر آنها تسلط یابد. اقسام فرشتگان گروهی از فرشتگان در آفرینش ابرهای پر آب، و در آفرینش کوههای عظیم و سربلند، و خلقت ظلمت و تاریکیها نقش دارند، و گروهی دیگر، قدمهایشان تا ژرفای زمین پایین رفته، و چونان پرچمهای سفیدی دل فضا را شکافته اند، و در زیر آن بادهایی است که به نرمی حرکت کرده و در مرزهای مشخصی نگاهش می دارد. صفات والای فرشتگان اشتغال به عبادت پروردگار،

فرشتگان را از دیگر کارها باز داشته، و حقیقت ایمان میان آنها و معرفت حق، پیوند لازم ایجاد کرد، نعمت یقین آنها را شیدای حق گردانید که به غیر خدا هیچ علاقه ای ندارند، شیرینی معرفت خدا را چشیده و از جام محبت پروردگار سیراب شدند، ترس و خوف الهی در ژرفای جان فرشتگان راه یافته، و از فراوانی عبادت قامتشان خمیده و شوق و رغبت فراوان، از زاری و گریه شان نکاسته است. مقام والای فرشتگان، از خشوع و فروتنی آنان کم نکرد، و غرور و خودبینی دامنگیرشان نگردید، تا اعمال نیکوی گذشته را شماره کنند، و سهمی از بزرگی و بزرگواری برای خود تصور نمایند. گذشت زمان آنان را از انجام وظائف پیاپی نرنجانده و از شوق و رغبتشان نکاسته تا از پروردگار خویش ناامید گردند، از مناجاتهای طولانی، خسته نشده، و اشتغال به غیر خدا آنها را تحت تسلط خود درنیآورده است، و از فریاد استغاثه و زاری آنها فروکش نکرده و در مقام عبادت و نیایش دوش بدوش هم همواره ایستاده اند، راحت طلبی آنها را به کوتاهی در انجام دستوراتش و ادار نساخته، و کودنی و غفلت و فراموشی بر تلاش و کوشش و عزم راسخ فرشتگان راه نمی یابد، و فریبهای شهوت، همتهای بلندشان را تیرباران نمی کند. فرشتگان، ایمان به خدای صاحب عرش را ذخیره روز بینوای خود قرار داده و آن هنگام که خلق به غیر خدا را پایان نمی دهند، و شوق و علاقه خود را از انجام اوامر الهی و اطاعت پروردگار سست نمی کنند، آنچه آنان را شیفته طاعت خدا کرده بذر محبت است که در دل می پروراند، و هیچگاه دل از بیم و امید او بر نمی دارند، عوامل ترس آنها را از مسئولیت باز نمی دارد تا در انجام وظیفه سستی ورزند، طمعها به آنان شبیخون نزده تا تلاش دنیا را بر کار آخرت مقدم دارند، اعمال گذشته خود را بزرگ نمی شمارند، و اگر بزرگ بشمارند امیدوارند، و امید بیش از حد نمی گذارد تا از پروردگار ترسی در دل داشته باشند.

پاک بودن فرشتگان از رذایل اخلاقی فرشتگان درباره پروردگار خویش به جهت وسوسه های شیطانی اختلاف نکرده اند، و برخوردارهای بد با هم نداشته و راه جدایی نگیرند، کینه ها و حسادتها در دلشان راه نداشته و عوامل شک و تردید و خواهشهای نفسانی، آنها را از هم جدا نساخته، و افکار گوناگون آنان را به تفرقه نکشانده است. فرشتگان بندگان ایمانند، و طوق بندگی به گردن افکنده و هیچگاه با شک و تردید و سستی، آن را بر زمین نمی گذارند، در تمام آسمانها جای پوستین خالی نمی توان یافت مگر آنکه فرشته ای به سجده افتاده، یا در کار و تلاش است، طاعت فراوان آنها بر یقین و معرفتشان نسبت به پروردگار می افزاید، و عزت خداوند عظمت او را در قلبشان بیشتر می نماید. چگونگی آفرینش زمین زمین را بر موجهای پرخروش، و دریاهاى موج فرو نشاند، موجهایی که بالای آن به هم می خورد و در تلاطمی سخت هر یک، دیگری را واپس می زد، چونان شتران نر مست، فریادکنان و کف بر لب، به هر سوی روان بود سپس قسمتهای سرکش آب از سنگینی زمین فرو نشست و هیجان آنها بر اثر تماس با سینه زمین آرام گرفت. زیرا زمین با پشت بر آن می غلطید و آنهمه سر و صدای امواج ساکن و آرام شده، چون اسب افسار شده رام گردید. خشکیهای زمین در دل امواج، گسترده، و آب را از کبر و غرور و سرکشی و خروش باز داشت، و از شدت حرکتش کاسته شد، و بعد از آنهمه حرکتهای تند ساکت شد،

و پس از آنهمه خروش و سرکشی متکبرانه به جای خویش ایستاد پس هنگامی که هیجان آب در اطراف زمین فرو نشست و کوههای سخت و مرتفع را بر دوش خود حمل نمود، چشمه های آب از فراز کوهها بیرون آورد و آنها را در شکاف بیابانها و زمینهای هموار روان کرد، و حرکت زمین را با صخره های عظیم و قله کوههای بلند نظم داد، و زمین به جهت نفوذ کوهها در سطح آن، و فرو رفتن ریشه کوهها در شکافهای آن و سوار شدن بر پشت دشتها و صحراها، از لرزش و اضطراب باز ایستاد. نقش پدیده های جوی در زمین و بین زمین و جو فاصله افکند، و وزش بادها را برای ساکنان آن آماده ساخت، تمام نیازمندیها و وسائل زندگی را برای اهل زمین استخراج و مهیا فرمود، سپس هیچ جا از بلندیهای زمین را که آب چشمه ها و جدول نهرها به آن راه ندارد وانگذاشت، بلکه ابرهایی را آفرید تا قسمتهای مرده آن احیا شود، و گیاهان رنگارنگ برویند. قطعات بزرگ و پراکنده ابرها را به هم پیوست تا سخت به حرکت در آمدند، و با به هم خوردن ابرها، برقها درخشیدن گرفت، اما از درخشندگی ابرهای سفید کوه پیکر، و متراکم چیزی کاسته نشد ابرها را پی در پی فرستاد تا زمین را احاطه کردند، و بادها شیر باران را از ابرها دوشیدند، و بشدت به زمین فرو ریختند، ابرها پایین آمده سینه بر زمین ساییدند، و آنچه بر پشت داشتند فرو ریختند که در بخشهای بی گیاه زمین انواع گیاهان رویدن گرفت، و در دامن کوهها، سبزه ها پدید آمد. زیباییهای زمین پس زمین به وسیله باغهای زیبا، همگان را به سرور و شادی دعوت کرده، و با لباس نازک گلبرگها که بر خود پوشید، هر بیننده ای را به شگفتی وامی دارد. با زینت و زیوری که از گلوبند گلهای گوناگون، خود را آراسته، هر بیننده ای را به وجد می آورد، که فرآورده های نباتی را، توشه و غذای انسان، و روزی حیوانات قرار داده است، در گوشه و کنار آن دره های عمیق آفرید، و راهها و نشانه ها برای آنان که بخواهند از جاده های وسیع آن عبور کنند، تعیین کرد.

داستان زندگی آغازین آدم (ع) و اعزام پیامبران (ص) هنگامی که خدا زمین را آماده زندگی انسان ساخت و فرمان خود را صادر فرمود، آدم (ع) را از میان مخلوقاتش برگزید، و او را نخستین و برترین مخلوق خود در زمین قرار داد، ابتدا آدم را در بهشت جای داده و خوراکیهای گوارا بدو بخشید، و از آنچه که او را منع کرد پرهیز داد، و آگاهی ساخت که اقدام بر آن نافرمانی بوده و مقام و ارزش او را به خطر خواهد افکند. اما آدم (ع) از آنچه نهی شد، اقدام کرد و علم خداوند درباره او تحقق یافت، تا آنکه پس از توبه، او را از بهشت به سوی زمین فرستاد، تا با نسل خود زمین را آباد کند، و بدین وسیله حجت را بر بندگان تمام کرد، و پس از وفات آدم (ع) زمین را از حجت خالی نگذاشت و میان فرزندان آدم (ع) و خود، پیوند شناسایی برقرار فرمود، و قرن به قرن، حجتها و دلیلهای بر زبان پیامبران آسمانی برگزیده و حاملان رسالت خویش جاری ساخت، تا اینکه سلسله انبیا توسط پیامبر اسلام، حضرت محمد (ص) به اتمام رسید و بیان احکام و انذار و بشارت الهی به سرمزل نهایی راه یافت. آفرینش امکانات زندگی روزی انسانها را اندازه گیری و مقدر فرمود، گاهی کم و زمانی زیاد، و به تنگی

و وسعت، به گونه ای عادلانه تقسیم کرد تا هر کس را که بخواهد با تنگی روزی یا وسعت آن بیازماید، و با شکر و صبر، غنی و فقیر را مورد آزمایش قرار دهد. سپس روزی گسترده را با فقر و بیچارگی درآمیخت، و تندرستی را با حوادث دردناک پیوند داد، دوران شادی و سرور را با غصه و اندوه نزدیک ساخت، اجل و سرآمد زندگی را مشخص کرد، آن را گاهی طولانی و زمانی کوتاه قرار داد، مقدم یا موخر داشت، و برای مرگ، اسباب و وسائلی فراهم ساخت، و با مرگ، رشته های زندگی را در هم پیچید و پیوندهای خویشاوندی را از هم گسست تا آزمایش گردند.

تعریف علم خداوند خداوند از اسرار پنهانی مردم، و از نجوای آنان که آهسته سخن می گویند، و از آنچه که در فکرها به واسطه گمان خطور می کند، و تصمیمهایی که به یقین می پیوندد، و از نگاههای رمزی چشم که از لابلای پلکها خارج می گردد، آگاه است، خدا از آنچه در مخفی گاههای دلها قرار دارد، و از اموری که پشت پرده غیب پنهان است، و آنچه را که پرده های گوش مخفیانه می شنود، و از اندرون لانه های تابستانی مورچگان، و خانه های زمستانی حشرات، از آهنگ اندوهبار زنان غمدیده و صدای آهسته قدمها، آگاهی دارد. خدای سبحان! از جایگاه پرورش میوه در درون پرده های شکوفه ها، و از مخفیگاه غارهای حیوانات وحشی در دل کوهها، و اعماق دره ها، از نهانگاه پشه ها بین ساقه ها و پوست درختان، از محل پیوستگی برگها به شاخسارها، و از جایگاه به هم آمیخته شدن نطفه ها در پشت پدران، آگاه است. خدا از آنچه پرده ابر را به وجود می آورد و به هم می پیوندد، و از قطرات بارانی که از ابرهای متراکم می بارند، و از آنچه که گردبادها از روی زمین برمی دارند، و بارانها با سیلاب آن را فرو می نشانند و نابود می کنند، از ریشه گیاهان زمین که میان انبوه شن و ماسه پنهان شده است

، از لانه پرندگان که در قله بلند کوهها جای گرفتند، و از نغمه های مرغان در آشیانه های تاریک، از لولوهایی که در دل صدفها پنهان است، و امواج دریاهایی که آنها را در دامن خویش پروراندند آگاهی دارد. خدا از آنچه که تاریکی شب آن را فرا گرفته، و یا نور خورشید بر آن تافته، و آنچه تاریکیها و امواج نور، پیاپی آن را در بر می گیرد، از اثر هر قدمی، از احساس هر حرکتی، و آهنگ هر سختی، و جنبش هر لبی، و مکان هر موجود زنده ای، و وزن هر ذره ای، و ناله هر صاحب اندوهی اطلاع دارد خدا هر آنچه از میوه شاخسار درختان، و برگهایی که روی زمین ریخته، و از قرارگاه نطفه و بسته شدن خون و جنین که به شکل پاره ای گوشت است، و پرورش دهنده انسان و نطفه آگاهی دارد. و برای این همه آگاهی، هیچ گونه زحمت و دشواری برای او وجود ندارد، و برای نگهداری این همه از مخلوقات رنگارنگ که پدید آورده دچار نگرانی نمی شود، و در تدبیر امور مخلوقات، سستی و ملالی در او راه نمی یابد، بلکه علم پروردگار در آنها نفوذ یافته، و همه آنها را شماره کرده است، و عدالتش همه را در بر گرفته و با کوتاهی کردن مخلوقات در ستایش او، باز فضل و کرمش تداوم یافته است.

نیایش امیرالمومنین (ع) خدایا! تویی سزاوار ستایشهای نیکو، و بسیار و بی شمار تو را ستودن، اگر تو را آرزو کنند پس بهترین آرزویی، و اگر به تو امید بندند پس بهترین امیدی. خدایا! درهای نعمت بر من گشودی که زبان به مدح غیر تو نگشایم، و بر این نعمتها غیر از تو را ستایش نکنم، و زبان را در مدح آنان که آرزوها را قطع می کنند و مورد اعتماد نیستند باز نخواهم کرد، خداوندا! هر ثناگویی از سوی ستایش شده پاداشی دارد، به تو امیدوارم که مرا به سوی ذخائر رحمت و گنجهای آمرزش آشنا کردی. خدایا! این بنده توست که تو را یگانه می خواند، و توحید و یگانگی تو را سزاست، و جز تو کسی را سزاوار این ستایشها نمی داند خدایا! مرا به درگاه تو نیازی است که جز فضل تو جبران نکند، و آن نیازمندی را جز عطا و بخشش تو به توانگری مبدل نگرداند، پس در این مقام رضای خود را به ما عطا فرما، و دست نیاز ما را از دامن غیر خود کوتاه گردان که (تو بر هر چیزی توانایی).

Footnote

The name of this sermon is the Sermon of "al-Ashbah". "ashbah" is the plural of (۱) shabah which means skeleton since it contains description of angels and other kinds of beings it has been named by this name

The ground for being angry on the questioner was that his request was unconnected with the obligations of shari'ah and beyond limits of human capacity

(۲). Allah is the Guarantor of sustenance and Provider of livelihood as He says

(No creature is there crawling on the earth but its provision rests on Allah...(Qur'an ۱۱:۶)

But His being guarantor means that He has provided ways for everyone to live and earn livelihood and has allowed every one equal shares in forests mountains rivers mines and in the vast earth and has given everyone the right to make use of them. His bounties are not confined to any single person nor is the door of His sustenance closed to any one.

:Thus Allah says

All We do aid these and (also) those out of the bounty of thy Lord; and the bounty of thy

(Lord is not confined. (Qur'an ۱۷:۲۰

If some one does not secure these things through languor or ease and sits effortless it is not possible that livelihood would reach his door. Allah has laid the table with multifarious feeds but to get them it is necessary to extend the hand. He has deposited pearls in the bottom of the sea but it requires diving to get them out. He has filled the mountains with rubies and precious stones but they cannot be had without digging the stones. The earth contains treasures of growth but benefit cannot be drawn from them without sowing of seed. Heaps of edibles lie scattered on all four sides of the earth but they cannot be :collected without the trouble of travelling. Thus Allah says

(Traverse ye then its broad sides and eat ye of His provision . . .(Qur'an ۶۷:۱۵ ...

Allah's providing livelihood does not mean that no effort is needed in searching livelihood or no going out of the house is required for it and that livelihood should itself find its way to the seeker. The meaning of His being the provider of livelihood is that He has given earth the property of growing He has sent rain from clouds for germination created fruits vegetables and grains. All this is from Allah but securing them is connected with human effort. Whoever will strive will reap the benefits of his efforts and whoever abstains from strife would face the consequences of his idleness and laziness. Accordingly Allah says

(And that man shall have nothing but what he striveth for. (Qur'an ۵۳:۳۹

The order of universe hinges on the maxim "Sow and reap." It is wrong to expect germination without sowing to hope for results without effort. Limbs and faculties have been given solely to be kept active. Thus Allah addresses Mary and says

And shake towards thee the trunk of the palm-tree it will drop on thee dates fresh (and) (ripe. Then eat and drink and refresh the eye... (Qur'an ۱۹:۲۵-۲۶

Allah provided the means for Mary's livelihood. He did not however pluck the dates from the tree and put them in her lap. This was because so far as production of food goes it is His concern. So he made the tree green put fruits on it and ripened the fruits. But when the stage arrived for plucking them He did not intervene. He just recalled to Mary her job namely that she should now move her hand and get her food

Again if His providing the livelihood means that whatever is given is given by Him and whatever is received from Him then whatever a man would earn and eat and in whatever manner he would obtain it would be permissible for him whether he obtains it by theft bribery oppression or violence because it would mean Allah's act and the food would be that given by Him wherein he would have no free will and where anything is out of the limits of free action there is no question of permissible or forbidden for it nor is there any liability to account for it. But when it is not actually so and there is the question of permissible and forbidden then it should have bearing on human actions so that it could be questioned whether it was secured in lawful or unlawful manner. Of course where He has not bestowed the power of seeking the livelihood there He has taken upon Himself the responsibility to provide the livelihood. Consequently He has managed for the feeding of the embryo in the mother's womb and it reaches him there according to its needs and requirements. But when this very young life enters the wide world and picks up energy to move its limbs then it can't get its food from the source without moving his lips (for sucking).

In the management of the affairs of this world Allah has connected the sequence with (۳) the cause of human acts as a result of which the power of action in man does not remain idle in the same way He had made these actions dependent on His own will so man should not rely on his own power of action and forget the Creator. This is the issue of the will between two wills in the controversy of "free will or compulsion". Just as in the entire Universe nature's universal and sovereign law is in force in the same way the production and distribution of food also is provided in a set manner under the dual force of Divine ordainment and human effort. And this is somewhere less and somewhere more depending on the proportion of human effort and the aim of Divine ordainment. Since He is the Creator of the means of livelihood and the powers of seeking food have also been bestowed by Him the paucity or plenty of livelihood has been attributed to Him because He has fixed different and separate measures for livelihood keeping in view the difference in efforts and actions and the good of the creatures. Somewhere there is poverty and somewhere affluence somewhere distress and somewhere comfort and some one is enjoying pleasure while some one else is suffering the hardships of want

:Qur'an says

amplifieth He their sustenance unto whomsoever He willeth and straiteneth; Verily He...
(knoweth all things. (Qur'an ۴۲:۱۲

:In sermon ۲۳ Amir al-mu'minin has referred to this matter and said

The Divine command descends from the sky towards the earth with whatever is ordained
.for every one whether less or more just like rain drops

So just as there is a fixed process and manner for the benevolence of rain namely that vapours rise from the sea with the store of water spread over in the sky in the shape of dark clouds and then ooze the water by drops till they form themselves in regular lines. They irrigate plains as well as high lands thoroughly and proceed onwards to collect in the low areas so that the thirsty may drink it animals may use it and dry lands may be watered from it. In the same way Allah has provided all the means of livelihood but His bounty follows a particular mode in which there is never a jot of deviation. Thus Allah
:says

And there is not a thing but with Us are its treasures and We do not send it down but in a
(known measure. (Qur'an ۱۵:۲۱

If man's greed and avarice exceeds its bounds then just as excess of rain ruins crops instead of growing and bringing them up so the abundance of the article of livelihood and necessities of life would make man oblivious of Allah and rouse him to revolt and
:unruliness. Consequently Allah says

And should Allah amplify the sustenance unto his servants they would certainly rebel in the earth but He sendeth it down by measure as he willeth; Verily of His servants He is
(All-aware All-seeing. (Qur'an ۴۲:۲۷

If He lessens the food then just as stoppage of rain makes the land arid and kills the animals in the same way by closure of the means of livelihood human society would be destroyed and so there would remain no means of living and livelihood. Allah accordingly
:says

Or who is that who can provide you with sustenance should He withhold His
(sustenance?... (Qur'an ۶۷:۲۱

Consequently Allah the Wise the Omniscient has put the organisation for livelihood on moderate and proportionate lines and in order to emphasise the importance of livelihood and sustenance and to keep them correlated with each other has introduced differences in the distribution of livelihood. Sometimes this difference and unequal distribution owes itself to the difference of human effort and sometimes it is the consequence of overall arrangement of the affairs of the Universe and Divine acts of wisdom and objectives. This is because if by poverty and want He has tested the poor in endurance and patience in affluence and wealth there is severe test of the rich by way of thanks-giving and gratifying the rights of others namely whether the rich person gratifies the claims of the poor and the distressed and whether he takes care of the destitute or not. Again where there is wealth there would also be dangers of all sorts. Sometimes there would be
.danger to the wealth and property and sometimes fear of poverty and want

Consequently there would be many persons who would be more satisfied and happy for lack of wealth. For them this destitution and want would be far better than the wealth which might snatch away their comfort and peace. Moreover sometimes this very wealth which one holds dearer than life becomes the cause of loss of one's life. Further it has also been seen that so long as wealth was lacking character was above reproach life was unblemished but the moment property and wealth changed into plenty the conduct worsened character became faulty and there appeared the vice of drink crowd of beauties and gathering of singing and music. In such a case the absence of wealth was a blessing. However being ignorant of Allah's objectives man cries out and being affected by transitory distress begins complaining but does not realise from how many vices which could have accrued owing to wealth he has remained aloof. Therefore if wealth produces conveniences poverty serves as a guard for the character

The eloquence with which Amir al-mu'minin has thrown light on Allah's attributes of (۴) knowledge and the sublime words in which he has pictured the all-engrossing quality of His knowledge cannot but impress the mind of the most die-hard opponent. Thus Ibn 'Abi'l-Hadid has written

If Aristotle who believed that Allah is only aware of the universe and not of its particulars had heard this speech his heart too would have inclined his hair would have stood on end and his thinking would have undergone a dramatic change. Do you not see the brightness force vehemence sublimity glory seriousness and ripeness of this speech? Besides these qualities there is sweetness colourfulness delicacy and smoothness in it. I have not found any utterance similar to it. Of course if there is any utterance matching it that can be the word of Allah only. And there is no wonder in it because he is an off-shoot of the same tree (of the Prophet Ibrahim who set up the Unity of Allah) a distributory of the same river (and a reflection of the same light. (Sharh Nahj al-balaghah vol.۷ pp. ۲۳-۲۴

Those who regard Allah to possess only over-all knowledge argue that since details undergo changes to believe Him to have knowledge of the changing details would necessitate changes in His knowledge but since knowledge is the same as His Being His Being would have to be regarded as the object of change the result of which would be that He would have to be taken as having come into existence. In this way He would lose the attribute of being from ever. This is a very deceptive fallacy because changes in the object of knowledge can lead to changes in the knower only when it is assumed that the knower does not already possess knowledge of these changes. But since all the forms of change and alteration are crystal clear before Him there is no reason that with the changes in the objects of knowledge He too should be regarded changeable although really this change is confined to the object of knowledge and does not affect knowledge .in itself

SERMON ۹۲

in English

When people decided to Swear allegiance (۱) at Amir al-mu'minin's hand after the murder :of 'Uthman he said

Leave me and seek some one else. We are facing a matter which has (several) faces and colours which neither hearts can stand nor intelligence can accept. Clouds are hovering over the sky and faces are not discernible. You should know that if I respond to you I would lead you as I know and would not care about whatever one may say or abuse. If you leave me then I am the same as you are. It is possible I would listen to and obey whomever you make in charge of your affairs. I am better for you as a counsellor than as .chief

p: ۶۰

in Arabic

ومن كلام له عليه السلام

لَمَّا أَرَادَهُ النَّاسُ عَلَى الْبَيْعَةِ

دَعَوْنِي وَالْتَمَسُوا غَيْرِي فَبِإِنَّا مُسْتَقْبِلُونَ أَمْرًا لَهُ وَجُوهٌ وَالْأَوَانُ لَا تَقُومُ لَهُ الْقُلُوبُ، وَلَا تَثْبُتُ عَلَيْهِ الْعُقُولُ، وَإِنَّ الْأَفْأَقَ قَدْ أَعَامَتُ، وَالْمَحَجَّةَ قَدْ تَنَكَّرَتْ. وَاعْلَمُوا أَنِّي إِنْ أَحْبَبْتُكُمْ رَكِبْتُ بِكُمْ مِمَّا أَعْلَمُ، وَلَمْ أُضِغْ إِلَى قَوْلِ الْقَائِلِ وَعَتَبِ الْعَيَاتِبِ، وَإِنْ تَرَكْتُكُمْ وَنِي فَأَنَا كَأَحَدِكُمْ، وَوَعَلِّي أَسْمَعُكُمْ وَأَطُوعُكُمْ لِمَنْ وَلِيْتُمُوهُ أَمْرَكُمْ، وَأَنَا لَكُمْ وَزِيرًا، خَيْرٌ لَكُمْ مِنِّي أَمِيرًا!

in Persian

پس از کشته شدن عثمان

علل کناره گیری از خلافت مرا بگذارید و دیگری را به دست آرید، زیرا ما به استقبال حوادث و اموری می رویم که رنگارنگ و فتنه آمیز است، و چهره های گوناگون دارد و دلها بر این بیعت ثابت و عقلا بر این پیمان استوار نمی ماند، چهره افق حقیقت را (در دوران خلافت سه خلیفه) ابرهای تیره فساد گرفته، و راه مستقیم حق ناشناخته ماند. آگاه باشید! اگر دعوت شما را بپذیریم بر اساس آنچه که می دانم با شما رفتار می کنم، و به گفتار این و آن، و سرزنش سرزنش کنندگان گوش فرا نمی دهم، اگر مرا رها کنید چون یکی از شماها هستم، که شاید شنواتر، و مطیع تر از شما نسبت به رئیس حکومت باشم، در حالی که من وزیر و مشاورتان باشم بهتر است که امیر و رهبر شما گردم.

Footnote

When with the murder of 'Uthman the seat of Caliphate became vacant Muslims . (۱) began to look at 'Ali (p.b.u.h.) whose peaceful conduct adherence to principles and politia lacumen had been witnessed by them to a great extent during this long period. Consequently they rushed for swearing allegiance in the same way as a traveller who had lost his way and catches sight of the objective would have rushed towards it as the :historian at-Tabari (in at-Tarikh vol .I pp. ۳۰۶۶ ۳۰۶۷ ۳۰۷۶) records

People thronged on Amir al-mu'minin and said "We want to swear allegiance to you and you see what troubles are befalling Islam and how we are being tried about the near .ones of the Prophet

But Amir al-mu'minin declined to accede to their request whereupon these people raised a hue and cry and began to shout loudly "O' Abu'l-Hasan do you not witness the ruination of Islam or see the advancing flood of unruliness and mischief? Do you have no fear of Allah?" Even then Amir al-mu'minin showed no readiness to consent because he was noticing that the effects of the atmosphere that had come into being after the Prophet had overcome hearts and minds of the people selfishness and lust for power had become rooted in them their thinking affected by materialism and they had become habituated to treating government as the means for securing their ends. Now they would like to materialise the Divine Caliphate too and play with it. In these circum stances it would be impossible to change the mentalities or turn the direction of temperaments. In addition to these ideas he had also seen the end in view that these people should get further time to think over so that on frustration of their material ends hereafter they should not say that the allegiance had been sworn by them under a temporary expediency and that thought had not been given to it just as 'Umar's idea was about the first Caliphate which appears :from his statement that

Abu Bakr's Caliphate came into being without thought but Allah saved us from its mischief. If anyone repeats such an affair you should kill him. (as-Sahih al-Bukhari vol 8 pp.210, 211; al-Musnad Ahmad ibn Hanbal vol.1 p.55; at-Tabari vol.1 p.1822; Ibn al-Athir vol.2 p.327; Ibn Hisham vol.4 pp.308-309; Ibn Kathir vol.5 p.246

In short when their insistence increased beyond limits Amir al-mu'minin delivered this sermon wherein he clarified that "If you want me for your worldly ends then I am not ready to serve as your instrument. Leave me and select someone else who may fulfil your ends. You have seen my past life that I am not prepared to follow anything except the Qur'an and sunnah and would not give up this principle for securing power. If you select someone else I would pay regard to the laws of the state and the constitution as a peaceful citizen should do. I have not at any stage tried to disrupt the collective existence of the Muslims by inciting revolt. The same will happen now. Rather just as keeping the common good in view I have hitherto been giving correct advice I would not grudge doing the same. If you let me in the same position it would be better for your worldly ends because in that case I won't have power in my hands so that I could stand in the way of your worldly affairs and create an impediment against your hearts' wishes. However if you are determined on swearing allegiance on my hand bear in mind that if you frown or speak against me I would force you to tread on the path of right and in the matter of the right I would not care for anyone. If you want to swear allegiance even at this you can
."satisfy your wish

The impression Amir al-mu'minin had formed about these people is fully corroborated by later events. Consequently when those who had sworn allegiance with worldly motives did not succeed in their objectives they broke away and rose against his government with baseless allegations

(SERMON 93 (1))

in English

About the annihilation of the Kharijites the mischief mongering of Umayyads and the vastness of his own knowledge

So now praise and eulogy be to Allah O' people I have put out the eye of revolt. No one except me advanced towards it when its gloom was swelling and its madness was intense. Ask me before you miss me (۲) because by Allah who has my life in His hands if you ask me anything between now and the Day of Judgement or about the group who would guide a hundred people and also misguide a hundred people I would tell you who is announcing its march who is driving it in the front and who is driving it at the rear the stages where its riding animals would stop for rest and the final place of stay and who among them would be killed and who would die a natural death

When I am dead hard circumstances and distressing events would befall you many persons in the position of asking questions would remain silent with cast down eye while those in the position of replying would lose courage. This would be at a time when wars would descend upon you with all hardship and days would be so hard on you that you would feel them prolonged because of hardship till Allah would give victory to those remaining virtuous among you

When mischief come they confuse (right with wrong) and when they clear away they leave a warning. They cannot be known at the time of approach but are recognised at the .time of return. They blow like the blowing of winds striking some cities and missing others

Beware that the worst mischief for you in my view is the mischief of Banu Umayyah because it is blind and also creates darkness. Its sway is general but its ill effects are for particular people. He who remains clear-sighted in it would be affected by distress and he who remains blind in it would avoid the distress. By Allah. you will find Banu Umayyah after me worst people for yourselves like the old unruly she-camel who bites with its mouth beats with its fore-legs kicks with its hind legs and refuses to be milked. They would remain over you till they would leave among you only those who benefit them or those who do not harm them. Their calamity would continue till your seeking help from them would become like the seeking of help by the slave from his master or of the .follower from the leader

Their mischief would come to you like evil eyed fear and pre-Islamic fragments wherein there would be no minaret of guidance nor any sign (of salvation) to be seen. We Ahlu'l-bayt (the Household of the Prophet) are free from this mischief and we are not among those who would engender it. Thereafter Allah would dispel it from you like the removal of the skin (from flesh) through him who would humble them drag them by necks make them drink full cups (of hardships) not extend them anything but sword and not clothe them save with fear. At that time Quraysh would wish at the cost of the world and all its contents to find me even only once and just for the duration of the slaughter of a camel in order that I may accept from them (the whole of) that of which at present I am asking .them only a part but they are not giving me

ومن خطبه له عليه السلام

وفيها يثبه أمير المؤمنين على فضله وعلمه ويبين فتنه بنى أمية

أَمَا بَعِيدٌ، أَيُّهَا النَّاسُ فَبَانِي فَقَاتُ عَيْنَ الْفِتْنَةِ، وَلَمْ يَكُنْ لِيَجْتَرِيَءَ عَلَيْهَا أَحَدٌ غَيْرِي بَعِيدٌ أَنْ مَآجَ غَيْبِهَا، وَاشْتَدَّ كَلْبُهَا. فَاسْأَلُونِي قَبْلَ أَنْ تَفْقِدُونِي، فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا تَسْأَلُونِي عَن شَيْءٍ فِيمَا بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ السَّاعَةِ، وَلَا عَن فِتْنَةِ تَهْدِي مَانَهُ وَتُضِلُّ مَانَهُ إِلَّا بَنَاتُكُمْ بِنَاعِقِهَا وَقَاتِدِهَا وَسَائِقِهَا، وَمَنَاحِ رِكَابِهَا، وَمَحِطِّ رِحَالِهَا، وَمَنْ يُقْتَلُ مِنْ أَهْلِهَا قَتْلًا، وَمَنْ يَمُوتُ مِنْهُمْ مَوْتًا. وَلَوْ قَدْ فَقَدْتُ مُونِي وَنَزَلْتُ كِرَائِهِ الْأُمُورِ، وَخَوَازِبِ الْخُطُوبِ، لِأَطْرُقَ كَثِيرٌ مِنَ السَّائِلِينَ، وَفَشَلَ كَثِيرٌ مِنَ الْمَسْئُولِينَ، وَذَلِكَ إِذَا قَلَصَتْ حَزْبُكُمْ، وَشَمَرَتْ عَن سَاقٍ، وَضَاقَتِ الدُّنْيَا عَلَيْكُمْ ضَيْقًا، تَسْتَطِيلُونَ أَيَّامَ الْبَلَاءِ عَلَيْكُمْ، حَتَّى يَفْتَحَ اللَّهُ لِبَقِيَّةِ الْأَبْرَارِ مِنْكُمْ.

إِنَّ الْفِتْنَ إِذَا أَقْبَلَتْ شَبَّهَتْ، وَإِذَا أَدْبَرَتْ تَبَّهَتْ، يُنْكَرَنَ مُقْبِلَاتٍ، وَيُعْرَفُنَ مُدْبِرَاتٍ، يَحْمَنَ حَوْمَ الرِّيَاحِ، يُصِيبَنَ بَلَدًا وَيُخْطِئَنَ بَلَدًا. أَلَا وَإِنَّ أَحْوَفَ الْفِتَنِ عِنْدِي عَلَيْكُمْ فِتْنَةُ بَنِي أُمِيَّةَ، فَإِنَّهَا فِتْنَةٌ عَمِيَاءُ مُظْلِمَةٌ: عَمَّتْ حُطَّتْهَا، وَخَصَّتْ بَلِيَّتْهَا،

وَأَصَابَ الْبَلَاءُ مَنْ أَبْصَرَ فِيهَا، وَأَخْطَأَ الْبَلَاءُ مَنْ عَمِيَ عَنْهَا. وَإِئِمَّ اللَّهُ لَتَجِدَنَّ بَنِي أُمِيَّةَ لَكُمْ أَرْبَابَ سُوءِ بَعِيدِي، كَالنَّابِ الضَّرُوسِ: تَعْدِمُ بِفِيهَا، وَتَحْبِطُ بِيَدِهَا، وَتَزْبِنُ بِرِجْلِهَا، وَتَمْنَعُ دَرَّهَا، لَا يَزَالُونَ بِكُمْ حَتَّى لَا يَتْرُكُوا مِنْكُمْ إِلَّا نَافِعًا لَهُمْ، أَوْ غَيْرَ ضَائِرٍ بِهِمْ، وَلَا يَزَالُ بِلَاؤُهُمْ حَتَّى لَا يَكُونَ انْتِصَارُ أَحَدِكُمْ مِنْهُمْ إِلَّا مِثْلَ انْتِصَارِ الْعَبِيدِ مِنْ رَبِّهِ، وَالصَّاحِبِ مِنْ مُسْتَضِيحِهِ، تَرُدُّ عَلَيْكُمْ فِتْنَتَهُمْ شَوْهَاءَ مَحْشِيَةٍ، وَقِطْعًا جَاهِلِيَّةً، لَيْسَ فِيهَا مَنَارٌ هُدَى، وَلَا عِلْمٌ يَرَى.

نَحْنُ أَهْلُ الْبَيْتِ مِنْهَا بِنَجَاهِ، وَلَسْنَا فِيهَا بِمُدْعَاهِ، ثُمَّ يُفَرِّجُهَا اللَّهُ عَنْكُمْ كَتَفْرِيجِ الْأَدِيمِ: بِمَنْ يَسُومُهُمْ حَسِيفًا، وَيَسُوقُهُمْ عُنْفًا، وَيَشِيقِيهِمْ بِكَأْسِ مُصَبَّرِهِ، لَا يُعْطِيهِمْ إِلَّا السَّيْفَ، وَلَا يُحْلِسُهُمْ إِلَّا الْخَوْفَ، فَعِنْدَ ذَلِكَ تَوَدُّ قُرَيْشٌ بِالدُّنْيَا وَمَا فِيهَا لَوْ يَرَوْنِي مَقَامًا وَاحِدًا، وَلَوْ قَدَّرَ جَزْرَ جَزُورٍ، لِأَقْبَلَ مِنْهُمْ مَا أَطْلَبُ الْيَوْمَ بَعْضَهُ فَلَا يُعْطُونِيهِ!

خبر از فتنه

ویژگیهای علمی و سیاسی امام علی (ع) پس از حمد و ستایش پروردگار، ای مردم! من بودم که چشم فتنه را کندم، و جز من هیچ کس جرات چنین کاری را نداشت، آنگاه که امواج سیاهیها بالا گرفت و به آخرین درجه شدت خود رسید، پس از من بپرسید پیش از آنکه مرا نیاید سوگند به خدایی که جانم در دست اوست، نمی پرسید از چیزی که میان شما تا روز قیامت می گذرد، و نه از گروهی که صد نفر را هدایت یا گمراه می سازد، جز آنکه شما را آگاه می سازم و پاسخ می دهم. و از آنکه مردم را بدان می خواند، و از آنکه رهبریشان می کند، و آنکه آنان را می راند، و آنجا که فرود می آیند، و آنجا که بار گشایند، و آنکه از آنها کشته شود، و آنکه بمیرد، خبر می دهم، آن روز که مرا از دست دادید، و نگرانیها و مشکلات بر شما باریدن گرفت، بسیاری پرسش کنندگان به حیرت فرو رفته می گویند، سرانجام چه خواهد شد؟ که گروه بسیاری از مسوولان از پاسخ دادن فرو مانند خبر از فتنه های آینده این حوادث هنگامی رخ نشان می دهد که جنگ در میان شما طولانی شود، و دنیا چنان بر شما تنگ گردد که ایام بلا را طولانی پندارید، تا روزی که خداوند پرچم فتح و پیروزی را برای باقیمانده نیکان شما به اهتزاز

درآورد (زمان ظهور حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه الشریف)

فتنه ها آنگاه که روی آورند با حق شباهت دارند، و چون پشت کنند حقیقت چنانکه هست، نشان داده می شود، فتنه ها چون می آیند شناخته نمی شوند، و چون می گذرند، مورد شناسایی قرار می گیرند، فتنه ها چون گردبادها می چرخند، از همه جا عبور می کنند، در بعضی از شهرها حادثه می آفرینند و از برخی شهرها می گذرند. خبر از فتنه های بنی امیه آگاه باشید همانا ترسناکترین فتنه ها در نظر من، فتنه بنی امیه بر شما است، فتنه ای کور و ظلمانی که سلطه اش همه جا را فرا گیرد و بالای آن دامنگیر نیکوکاران است، هر کس آن فتنه ها را بشناسد نگرانی و سختی آن دامنگیرش گردد، و هر کس که فتنه ها را نشانسد، حادثه ای برای او رخ نخواهد داد. به خدا سوگند! بنی امیه بعد از من برای شما زمامداران بدی خواهند بود، آنان چونان شتر سرکشی که دست به زمین کوبد و لگد زند و با دهان گاز گیرد و از دوشیدن شیر امتناع ورزد، با شما چنین برخوردی دارند، و از شما کسی باقی نگذارند، جز آن کس که برای آنها سودمند باشد یا آزاری بدانها نرساند، و بالای فرزندان امیه، بر شما طولانی خواهد ماند، چندان که یاری خواستن شما از ایشان چون یاری خواستن بنده از مولای خویش، یا تسلیم شده از پیشوای خود می ماند. فتنه های بنی امیه پیاپی با چهره ای زشت و ترس آور، و ظلمتی با تاریکی عصر جاهلیت، بر شما فرود می آید، نه نور هدایتی در آن پیدا، و نه پرچم نجاتی در آن روزگاران به چشم می خورد. سرانجام تلخ و دردناک بنی امیه ما اهل بیت پیامبر (ع) از آن فتنه ها در امانیم و مردم را بدان نمی خوانیم، سپس خدا فتنه های بنی امیه را براندازد، و از شما جدا سازد مانند جدا شدن پوست از گوشت، که با دست قصابی انجام پذیرد، خدا با دست افرادی، خواری و ذلت را به فرزندان امیه می چشاند که به سختی آنها را می راند، و جام تلخ بلا و ناراحتی و مصیبت را در کامشان می ریزند، و جز شمشیر چیزی به آنها نخواهند داد، و جز لباس ترس بر آنها نپوشانند، در آن هنگام، قریش دوست دارد آنچه در دنیاست بدهد تا یک بار مرا بنگرد، گرچه لحظه کوتاهی به اندازه کشتن شتری باشد، تا با اصرار چیزی را بپذیرم که امروز پاره ای از آن را می خواهم نمی دهند.

Footnote

Amir al-mu'minin delivered this sermon after the battle of Nahrawan. In it mischief . (1) imply the battles fought in Basrah Siffin and Nahrawan because their nature was different from the battles of the Prophet. There the opposite party were the unbelievers while here the confrontation was with those who had veils of Islam on their faces. So people were hesitant to fight against Muslims and asked why they should fight with those who recited the call to the prayers and offered the prayers. Thus Khuzaymah ibn Thabit al-Ansari did not take part in the Battle of Siffin till the falling of 'Ammar ibn Yasir as martyr did not prove that the opposite party was rebellious. Similarly the presence of companions like Talhah and az-Zubayr who were included in the "Foretold Ten" on the side of 'A'ishah in Basrah and the prayer signs on foreheads of the Kharijites in Nahrawan and their prayers and worships were creating confusion in the minds. In these circumstances only those could have the courage to rise against them were aware of the secrets of their hearts and the reality of their faith. It was the peculiar perception of Amir al-mu'minin and his spiritual courage that he rose to oppose them and testified the saying
:of the Holy Prophet

You will fight after me with the breakers of allegiance (people of Jamal) oppressors (people of Syria) and deviators (the Kharijites). (al-Mustadrak 'ala as-Sahihayn al-Hakim vol.3 p.139 140; ad-Durr al-manthur vol.6 p.18; al-Ist'ab vol.3 p.1117; Usd al-ghabah vol.4 pp.32 33; Tarikh Baghdad vol.8 p.340; vol.13 pp.186 187; at-Tarikh Ibn 'Asakir vol. 5 p. 41; at-Tarikh Ibn Kathir vol.7 pp.304 305 306; Majma' az-zawa'id vol.7 p.238; vol.9 p.235; Sharh al-mawahib (vol.3 pp.316-317; Kanz al-'ummal vol. 6 pp.72 82 88 155 319 391 392; vol. 8 p.215

After the Holy Prophet no one save Amir al-mu'minin could utter the challenge "Ask .(۲) whatever you want to." Ibn 'Abd al-Barr in Jami' bayan al-'ilm wa fadlihi vol.۱ p.۵۸ and in al-Isti'ab vol.۳ p.۱۰۳; Ibn al-Athir in Usd al-ghabah vol.۴ p.۲۲; Ibn Abi'l-Hadid in Sharh Nahj al-balaghah vol.۷ p.۴۶; as-Suyuti in Tarikh al-Khulafa' p.۱۷۱ and Ibn Hajar al-Haytami in as-Sawa'iq al-muhriqah p.۷۶ have written that "None among the companions of the Holy Prophet ever said 'Ask me whatever you want to' except 'Ali ibn Abi Talib." However among other than the companions a few names do appear in history who did utter such a challenge such as Ibrahim ibn Hisham al-Makhzumi Muqatil ibn Sulayman Qatadah ibn Di'amah 'Abd ar-Rahman (Ibn al-Jawzi) and Muhammad ibn Idris ash-Shafi'i etc. but everyone of them had to face disgrace and was forced to take back his challenge. This challenge can be urged only by him who knows the realities of the Universe and is aware of the happenings of the future. Amir al-mu'minin the opener of the door of the Prophet's knowledge as he was was the only person who was never seen being unable to answer any question on any occasion so much so that even Caliph 'Umar had to say that "I seek Allah's protection from the difficulty for the solution of which 'Ali would not be available." Similarly the prophecies of Amir al-mu'minin made about the future proved true word by word and served as an index to his vast knowledge whether they be about the devastation of Banu Ummayyah or the rising of the Kharijites the wars and destruction by the Tartars or the attacks of the English the floods of Basrah of the ruination of Kufah. In short when these events are historical realities there is no reason why this challenge of Amir al-mu'minin should be wondered at

SERMON ۹۴

in English

Allah's praise and eulogy of the prophets

Exalted is Allah Whom heights of daring cannot approach and fineness of intelligence cannot find. He is such First that there is no extremity for Him so that He be contained within it nor is there an end for Him where would cease

A part of the same sermon about the Prophet

Allah kept the Prophets in deposit in the best place of deposit and made them stay in the best place of stay. He moved them in succession from distinguished fore-fathers to chaste wombs. Whenever a predecessor from among them died the follower stood up for the cause of the religion of Allah

(About the Holy Prophet and his Descendants (Itrah

Until this distinction of Allah the Glorified reached Muhammad – peace and blessing of Allah be upon him and his descendants. Allah brought him out from the most distinguished sources of origin and the most honourable places of planting namely from the same (lineal) tree from which He brought forth other Prophets and from which He selected His trustees. Muhammad's descendants are the best descendants his kinsmen the best of kin and his lineal tree the best of trees. It grew in esteem and rose in distinction. It has tall branches and unapproachable fruits

He is the leader (Imam) of all who exercise fear (of Allah) and a light for those who seek guidance. He is a lamp whose flame is burning a meteor whose light is shining and a flint whose spark is bright. His conduct is upright his behaviour is guiding his speech is decisive and his decision is just. Allah sent him after an interval from the previous Prophets when people had fallen into errors of action and ignorance. Allah may have mercy on you

May Allah shower His mercy on you ! Do act according to the clear signs because the way is straight and leads to the house of safety while you are in the place of seeking Allah's favour and have time and opportunity. The books (of your doings) are open and pens (of angels) are busy (to record your actions) while your bodies are healthy tongues are free .repentance is accepted and deeds are accorded recognition

in Arabic

ومن خطبه له عليه السلام

وفيها يصف الله تعالى ثم يبين فضل الرسول الكريم وأهل بيته ثم يعظ الناس

الله تعالى

فَتَبَارَكَ اللهُ الَّذِي لَا تَبْلُغُهُ بُعْدُ الْهِمَمِ، وَلَا يَنَالُهُ حَدْسُ الْفِطَنِ، الْأَوَّلُ الَّذِي لَا غَايَةَ لَهُ فَيَنْتَهِي، وَلَا آخِرَ لَهُ فَيَنْفَضِي.

منها في وصف الانبياء

فَأَسَيَّتُودَعُهُمْ فِي أَفْضَلِ مُسَيَّتَوَدَعٍ، وَأَقْرَهُمْ فِي خَيْرِ مُسْتَقَرٍّ، تَنَاسَخَتْهُمْ كَرَائِمُ الْأَصْلَابِ إِلَى مُطَهَّرَاتِ الْأَرْحَامِ؛ كَلَّمَا مَضَى سَلَفٌ، قَامَ مِنْهُمْ بَدِيْنُ اللهِ خَلْفٌ.

رسول الله وأهل بيته

حَتَّى أَفْضَتْ كَرَامَةَ اللهِ سُبْحَانَهُ إِلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، فَأَخْرَجَهُ مِنْ أَفْضَلِ الْمَعَادِنِ مَبْنِيًّا، وَأَعَزَّ الْأُرُومَاتِ مَغْرَسًا، مِنَ الشَّجَرَةِ الَّتِي صَدَعَ مِنْهَا أَنْبِيَاءُهُ، وَأَنْتَجَبَ مِنْهَا أَمَنَاءُهُ. عِثْرَتُهُ خَيْرُ الْعِثْرِ، وَأُسْرَتُهُ خَيْرُ الْأُسْرِ، وَشَجَرَتُهُ خَيْرُ الشَّجَرِ؛ تَبَتَّتْ فِي حَرَمٍ، وَبَسَقَتْ فِي كَرَمٍ، لَهَا فُرُوعٌ طَوَالٌ، وَثَمَرٌ لَا يَنَالُ. فَهُوَ إِمَامٌ مِنَ اتَّقَى، وَبَصِيْرَةٌ مِنْ اهْتَدَى، وَسِرَاجٌ لَمَعَ ضَوْؤُهُ، وَشِهَابٌ سَطَعَ نُورُهُ وَزَنَدٌ بَرَقَ لَمْعُهُ؛ سَيَّرَتْهُ الْقَضْدُ، وَسَنَّتَهُ الرُّشْدُ، وَكَلَامُهُ الْفَضْلُ، وَحُكْمُهُ الْعَدْلُ؛ أَرْسَلَهُ عَلَى حِينِ فَتْرَةٍ مِنَ الرُّسُلِ، وَهَفْوَةٍ عَنِ الْعَمَلِ، وَغَبَاوَةٍ مِنَ الْأُمَمِ.

عظه الناس

اعْمَلُوا، رَحِمَكُمُ اللهُ، عَلَى أَعْلَامِ بَيْتِهِ، فَالطَّرِيقُ نَهْجٌ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ، وَأَنْتُمْ فِي دَارٍ مُسَيَّتَعَبٍ عَلَى مَهَلٍ وَفَرَاغٍ، وَالصُّحُفُ مَنْشُورَةٌ، وَالْأَقْلَامُ جَارِيَةٌ، وَالْأَبْدَانُ صَحِيحَةٌ، وَاللُّسُنُ مُطْلَقَةٌ، وَالتَّوْبَةُ مَسْمُوعَةٌ، وَالْأَعْمَالُ مَقْبُولَةٌ.

in Persian

در فضل رسول اکرم

وصف خدای سبحان

برتر و بزرگ است خدایی که اندیشه های ژرف، حقیقت ذات او را درک نتوانند کرد، و گمان زیرکها آن را نمی یابد، آغازی است که نهایی ندارد تا به آخر رسد، و پایانی ندارد تا ایام او سپری شود.

وصف پیامبران آسمانی پیامبران را در بهترین جایگاه به ودیعت گذارد، و در بهترین مکانها استقرارشان داد، از صلب کریمانه پدران به رحم پاک مادران منتقل فرمود، که هرگاه یکی از آنان در گذشت، دیگری برای پیش بر دین خدا بپا خواست. وصف پیامبر اسلام و اهل بیت (ع) تا اینکه کرامت اعزام نبوت از طرف خدای سبحان به حضرت محمد (ص) رسید، نهاد اصلی وجود او را از بهترین معادن استخراج کرد، و نهال وجود او را در اصیل ترین و عزیزترین سرزمینها کاشت و آبیاری کرد، او را از همان درختی که دیگر پیامبران و امنیان خود را از آن آفرید به وجود آورد، که عترت او بهترین عترتها، خاندانش بهترین خاندانها، و درخت وجودش از بهترین درختان است، در حرم امن خدا روید، و در آغوش خانواده کریمی بزرگ شد، شاخه های بلند آن سر به آسمان کشیده که دست کسی به میوه آن نمی رسید. پس، پیامبر (ص) پیشوای پرهیزکاران، و وسیله بینایی هدایت خواهان است، چراغی با نور درخشان، و ستاره ای فروزان، و شعله ای با برقههای خیره کننده و تابان است، راه و رسم او با اعتدال و روش زندگی او صحیح و پایدار، و سخنانش روشنگر حق و باطل، و حکم او عادلانه است. خدا او را زمانی مبعوث فرمود که با زمان پیامبران گذشته فاصله طولانی داشت و مردم از نیکوکاری فاصله گرفته، و امتهای، به جهل و نادانی گرفتار شده بودند.

نصیحت به مردم خدا شما را بیامرزد، اعمال نیکو بر اساس نشانه های روشن انجام دهید، زیرا که راه، روشن است، و شما را به خانه امن و امان دعوت می کند، هم اکنون در دنیایی زندگی می کنید که می توانید رضایت خدا را به دست آورید، با مهلت و آسایش خاطری که دارید، اکنون نامه عمل سرگشاده، و قلم فرشتگان نویسنده در حرکت است، بدنها سالم و زبانها گویاست، توبه مورد قبول و اعمال نیکو را می پذیرند.

SERMON ۹۵

in English

About the condition of the people at the time of the Prophet's proclamation and his actions to do with the dissemination of his message

Allah sent the Prophet at a time when the people were going astray in perplexity and were moving here and there in mischief. Desires had deflected them and self-conceit had swerved them. Extreme ignorance had made them foolish. They were confounded by the unsteadiness of matters and the evils of ignorance. Then the Prophet – blessing of Allah be upon him and his descendants – did his best in giving them sincere advice himself trod on the right path and called (them) towards wisdom and good counsel

in Arabic

ومن خطبه له عليه السلام

يقرر فضيله الرسول الكريم

بَعَثَهُ وَالنَّاسُ ضَالُّونَ فِي حَيْرَةٍ، وَحَاطِبُونَ (۱) فِي فِتْنَةٍ، قَدْ اسْتَهْوَتْهُمْ الْأَهْوَاءُ، وَاسْتَرَلَتْهُمْ (۲) الْكِبْرِيَاءُ، وَاسْتَحَفَّتْهُمْ (۳) الْجَاهِلِيَّةُ الْجَهْلَاءُ (۴)؛ حَيَّرَ فِي زَلْزَالٍ مِنَ الْأَمْرِ، وَبَلَاءٍ مِنَ الْجَهْلِ، فَبَالَغَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي النَّصِيحَةِ، وَمَضَى عَلَى الطَّرِيقِ، وَدَعَا إِلَى الْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ.

in Persian

وصف پیامبر

دوران جاهلیت و نعمت بعثت خدا پیامبر اسلام را به هنگامی مبعوث فرمود که مردم در حیرت و سرگردانی بودند، در فتنه ها بسر می بردند، هوی و هوس بر آنها چیره شده، و خود بزرگ بینی و تکبر به لغزشهای فراوانشان کشانده بود، و نادانیهای جاهلیت پست و خوارشان کرده، و در امور زندگی حیران و سرگردان بودند، و بلای جهل و نادانی دامنگیرشان بود پس پیامبر (ص) در نصیحت و خیرخواهی نهایت تلاش را کرد، و آنان را به راه راست راهنمایی، و از راه حکمت و موعظه نیکو، مردم را به خدا دعوت فرمود.

SERMON ۹۶

in English

In eulogy of the Holy Prophet

Praise be to Allah who is such First that nothing is before Him and such Last that there is nothing after Him. He is such Manifest that there is nothing above Him and such Hidden that there is nothing nearer than He

A part of the same sermon about the Holy Prophet

His place of stay is the best of all places and his origin the noblest of all origins in the mines of honour and the cradles of safety. Hearts of virtuous persons have been inclined towards him and the reins of eyes have been turned towards him. Through him Allah buried mutual rancour and put off the flames of revolt. Through him He gave them affection like brothers and separated those who were together (through unbelief). Through him He gave honour to the low and degraded honour (of unbelief). His speaking is clear and his silence is (indicative) like tongue

p: ۷۴

in Arabic

[۹۶] ومن خطبه له عليه السلام

في الله وفي الرسول الأكرم

الله تعالى

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْأَوَّلِ فَلَا شَيْءَ قَبْلَهُ، وَالْآخِرِ فَلَا شَيْءَ بَعْدَهُ، وَالظَّاهِرِ فَلَا شَيْءَ فَوْقَهُ، وَالْبَاطِنِ فَلَا شَيْءَ دُونَهُ.

و منها فی ذکر الرسول صلی الله علیه و آله

مُسَيِّتَةً خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا، وَمَنْبِئُهُ أَشْرَفُ مَنْبِئٍ، فِي مَعَادِنِ الْكَرَامَةِ، وَمَمَاهِدِ (۱) السَّلَامَةِ، قَدْ صُرِفَتْ نَحْوَهُ أَفْنِدَهُ الْأَبْرَارِ، وَتُبِيَّتْ إِلَيْهِ أَرْزَمُهُ (۲) الْأَبْصَارِ، دَفَنَ اللَّهُ بِهِ الضَّعَائِنَ (۳)، وَأَطْفَأَ بِهِ النَّوَائِرَ (۴)، وَأَلْفَ بِهِ إِخْوَانًا، وَفَرَّقَ بِهِ أَقْرَانًا، أَعَزَّ بِهِ الدَّلَّةَ، وَأَذَلَّ بِهِ الْعِزَّةَ، كَلَامُهُ بَيَانٌ، وَصَمْتُهُ لِسَانٌ.

in Persian

وصف خدا و رسول

خداشناسی سپاس خدا را که اول است، و چیزی پیش از او وجود نداشت، و آخر است و پس از او موجودی نخواهد بود، چنان آشکار است که فراتر از او چیزی نیست، و چنان مخفی و پنهان است که مخفی تر از او یافت نمی شود

ویژگیهای پیامبر (ص) قرارگاه پیامبر (ص) بهترین قرارگاه و محل پرورش و خاندان او شریفترین پایگاه است، در معدن بزرگوار و گاهواره سلامت رشد کرد، دلهای نیکوکاران شیفته او گشته، توجه دیده ها به سوی اوست. خدا به برکت وجود او کینه ها را دفن کرد و آتش دشمنیها را خاموش نمود، با او میان دلهای الفت و مهربانی ایجاد، و نزدیکانی را از هم دور ساخت. انسانهای خوار و ذلیل و محروم در پرتو او عزت یافتند، و عزیزانی خودسر ذلیل شدند، گفتار او روشنگر، و سکوت او زبانی دیگر بود.

(SERMON ۹۷ (۱)

in English

Admonishing his own companions

Although Allah gives time to the oppressor His catch would not spare him. Allah watches him on the passage of his way and the position of that which suffocates the throats

By Allah in Whose power my life lies these people (Mu'awiyah and his men) will overcome you not because they have a better right than you but because of their hastening towards the wrong with their leader and your slowness about my right (to be followed). People are .afraid of the oppression of their rulers while I fear the oppression of my subjects

I called you for war but you did not come. I warned you but you did not listen. I called you secretly as well as openly but you did not respond. I gave you sincere counsel but you did not accept it. Are you present like the absent and slaves like masters? I recite before you points of wisdom but you turn away from them and I advise you with far reaching advice but you disperse away from it. I rouse you for jihad against the people of revolt but before I come to the end of my speech I see you disperse like the sons of Saba.(٢) You return to your places and deceive one another by your counsel. I straighten you in the morning but you are back to me in the evening as curved as the back of a bow. The .sraightener has become weary while those to be straightened have become incorrigible

O' those whose bodies are present but wits are absent and whose wishes are scattered. Their rulers are on trial. Your leader obeys Allah but you disobeyed him while the leader of the people of Syria (ash-Sham) disobeys Allah but they obey him. By Allah I wish Mu'awiyah exchanges with me like Dinars with Dirhams so that he takes from me ten of .you and gives me one from them

O' people of Kufah I have experienced in you three things and two others: you are deaf in spite of having ears dumb in spite of speaking and blind in spite of having eyes. You are neither true supporters in combat nor dependable brothers in distress. Your hands may be soiled with earth. O' examples of those camels whose herdsman has disappeared if they are collected together from one side they disperse from the other. By Allah I see you in my imagination that if war becomes intense and action is in full swing you would run away from the son of Abi Talib like the woman who becomes naked in the front. I am certainly on clear guidance from my Lord (Allah) and on the path of my Prophet and I am .on the right path which I adhere to regularly

About the Household of the Holy Prophet

Look at the people of the Prophet's family. Adhere to their direction. Follow their footsteps because they would never let you out of guidance and never throw you into destruction. If they sit down you sit down and if they rise up you rise up. Do not go ahead of them as you would thereby go astray and do not lag behind of them as you would thereby be .ruined

I have seen the companions of the Prophet but I do not find anyone resembling them. They began the day with dust on the hair and face (in hardship of life) and passed the night in prostration and standing in prayers. Sometimes they put down their foreheads and sometimes their cheeks. With the recollection of their resurrection it seemed as though they stood on live coal. It seemed that in between their eyes there were signs like knees of goats resulting from long prostrations. When Allah was mentioned their eyes flowed freely till their shirt collars were drenched. They trembled for fear of punishment .and hope of reward as the tree trembles on the day of stormy wind

in Arabic

[٩٧] ومن كلام له عليه السلام

في أصحابه وأصحاب رسول الله

أصحاب علي

وَلَيْتَ أَمْهَلَ اللَّهُ الظَّالِمَ فَلَنْ يَفُوتَ أَخْذُهُ، وَهُوَ لَهُ بِالْمِرْصَادِ (١) عَلَى مَجَازِ طَرِيقِهِ، وَبِمَوْضِعِ الشَّجَا (٢) مِنْ مَسَاغِ رِيقِهِ (٣). أَمَا وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، لَيُظْهِرَنَّ هَؤُلَاءِ الْقَوْمَ عَلَيْكُمْ، لَيْسَ لَانْتِهَمِ أَوْلَى بِالْحَقِّ مِنْكُمْ، وَلَكِنْ لِإِسْرَاعِهِمْ إِلَى بَاطِلِ صَاحِبِهِمْ، وَإِبْطَانِكُمْ عَنْ حَقِّي. وَلَقَدْ أَصِيبَتْ الْأُمَّمُ تَخَافُ ظُلْمَ رُعَاتِيهَا، وَأَصْبَحَتْ أَخَافُ ظُلْمَ رَعِيَّتِي. اسْتَنْفَرْتُكُمْ لِلْجِهَادِ فَلَمْ تَنْفِرُوا، وَأَسْمَعْتُكُمْ فَلَمْ تَسْمَعُوا، وَدَعَوْتُكُمْ سِرًّا وَجَهْرًا فَلَمْ تَسْتَجِيبُوا، وَنَصَيْحَتُكُمْ لَكُمْ فَلَمْ تَقْبَلُوا. أَشْهُودُ كَعْتَابِ (٤)، وَعَيْدُ كَأَرْيَابِ! أَتَلُوا عَلَيْكُمْ الْحَكَمَ فَتَنْفِرُونَ مِنْهَا، وَأَعْظُمُكُمْ بِالْمَوْعِظَةِ الْبَالِغَةِ فَتَتَفَرَّقُونَ عَنْهَا، وَأَحْبُنُكُمْ عَلَى جِهَادِ أَهْلِ الْبُغْيِ فَمَا آتَى عَلَى آخِرِ قَوْلِي حَتَّى أَرَائِكُمْ مُتَفَرِّقِينَ أَيَادِي سَيِّبَا (٥)، تَرْجِعُونَ إِلَى مَجَالِسِكُمْ، وَتَتَخَادَعُونَ عَنْ مَوَاعِظِكُمْ، أَقْوَمُكُمْ غُدُوَّةً، وَتَرْجِعُونَ إِلَيَّ عَشِيَّةً، كَظَهَرَ الْحَبِيئَةِ (٦)، عَجَزَ الْمُقْوَمُ، وَأَعْضَلَ الْمُقْوَمُ (٧).

أَيُّهَا الْقَوْمُ الشَّاهِدَةُ أَيْدِيَانَهُمْ، الْغَرَائِبَةُ عَنْهُمْ عُقُولُهُمْ، الْمُخْتَلِفَةُ أَهْوَاؤُهُمْ، الْمُتَبَتِّلِي بِهِمْ أَمْرًاؤُهُمْ، صَيِّحُكُمْ يُطِيعُ اللَّهَ وَأَنْتُمْ تَعْصُونَ، وَصَاحِبُ أَهْلِ الشَّامِ يَعِصِي اللَّهَ وَهُمْ يُطِيعُونَ، لَمَّا دَرَدْتُ وَاللَّهِ أَنْ مَعَاوِيَةَ صَيَّرَ فَنِي بِكُمْ صَيْرَفَ الدِّينَارِ بِالْدَّرْهِمِ، فَأَخَذَ مِنِّي عَشْرَةَ مِنْكُمْ وَأَعْطَانِي رَجُلًا مِنْهُمْ!

يَا أَهْلَ الْكُوفَةِ، مُنِيتُ مِنْكُمْ بِثَلَاثٍ وَائْتَيْنِ: صُمْ دُؤُورًا سَمَاعًا،

وَبِكُمْ دُؤُورًا كَلَامًا، وَعُمِّي دُؤُورًا بَصِيرًا، لَا- أَحْرَارُ صَدَقِ عِنْدَ اللَّقَاءِ، وَلَا إِخْوَانُ نَقَى عِنْدَ الْبَلَاءِ! تَرَبَّتْ أَيْدِيكُمْ! يَا أَشْبَاهَ الْإِبِلِ غَابَ عَنْهَا رُعَاتِيهَا! كَلِمًا جُمِعَتْ مِنْ حَيَابِ تَفَرَّقَتْ مِنْ آخِرٍ، وَاللَّهِ لَكَأَنِّي بِكُمْ فِيمَا إِخَالِكُمْ (٨): أَنْ لَوْ حَمَسَ الْوَعَى (٩)، وَحَمَى الضَّرَابُ، قَدِ انْفَرَجْتُمْ عَنْ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ انْفِرَاجَ الْمَرْأَةِ عَنْ قُبْلَاهَا (١٠)، وَإِنِّي لَعَلَى بَيْتِهِ مِنْ رَبِّي، وَمِنْهَاجٍ مِنْ نَبِيِّي، وَإِنِّي لَعَلَى الطَّرِيقِ الْوَاضِحِ الْقَطْطَةَ لَقَطًّا (١١).

أهل البيت (عليهم السلام)

انظروا أهل بيت نبيكم فالزموا سمتهم (۱۲)، واتبعوا أثرهم فلن يخرجوكم من هدى، ولن يعيدوكم في ردى، فإن لبدوا فالبدوا (۱۳)، وإن نهضوا فانهضوا، ولا تشبهوهم فتضلوا، ولا تتأخروا عنهم فتهلكوا. لقد رأيت أضيحاب محمد صلى الله عليه وآله، فما أرى أحداً يشبههم منكم! لقد كانوا يصبحون شعناً غبراً (۱۴)، قد باتوا سجداً وقياماً، يراوون (۱۵) بين جباههم وخدودهم، ويقفون على مثل الجمر من ذكر مآدهم! كأن بين أعينهم ركب المعزى (۱۶) من طول سجدتهم! إذا ذكر الله هملت أعينهم حتى تبل جيوبهم، ومادوا (۱۷) كما يمد الشجر يوم الريح العاصف، خوفاً من العقاب، ورجاءاً للثواب!

in Persian

در باب اصحابش

علل نکوهش و شکست کوفیان

اگر خداوند، ستمگر را چند روزی مهلت دهد، از بازپرسی و عذاب او غفلت نمی کند، و او بر سر راه، در کمینگاه ستمگران است، و گلوی آنها را در دست گرفته از فرو رفتن آب دریغ دارد. آگاه باشید! به خدایی که جانم در دست اوست، شامیان بر شما پیروز خواهند شد، نه از آن رو که از شما به حق سزاوارترند بلکه در راه باطلی که زمامدارشان می رود شتابان فرمانبردارند، و شما در گرفتن حق من سستی می ورزید، و هر آینه، ملت‌های جهان صبح می کنند در حالی که از ستم زمامدارانشان در ترس و وحشتند، من صبح می کنم در حالی که از ستمگری پیروان خود وحشت دارم شما را برای جهاد با دشمن برانگیختم، اما کوچ نکردید، حق را بگوش شما خواندم ولی نشنیدید، و در آشکار و نهان شما را دعوت کردم، اجابت نمودید، پند و اندرزتان دادم، قبول نکردید آیا حاضران غائب می باشید؟ و یا بردگانی در شکل مالکان؟! فرمان خدا را بر شما می خوانم از آن فرار می کنید، و با اندرزه‌های رسا و گویا شما را پند می دهم از آن پراکنده می شوید، شما را به مبارزه با سرکشان ترغیب می کنم، هنوز سخنانم به آخر نرسیده، چون مردم سبا، متفرق شده، به جلسات خود باز می گردید، و در لباس

p: ۷۹

پند و اندرز، یکدیگر را فریب می دهید تا اثر تذکرات مرا از بین ببرید، صبحگاهان کجیهای شما را راست می کنم، شامگاهان به حالت اول برمی گردید، چونان کمان سختی که نه کسی قدرت راست کردن آن را دارد و نه خودش قابلیت راست شدن را خواهد داشت ای مردمی که بدنهای شما حاضر و عقلهای شما پنهان و افکار و آراء شما گوناگون است و زمامداران شما دچار مشکلات شمایند، رهبر شما از خدا اطاعت می کند، شما با او مخالفت می کنید، اما رهبر شامیان خدای را معصیت می کند، از او فرمانبردارند. به خدا سوگند دوست دارم معاویه شما را با نفرات خود مانند مبادله درهم و دینار با من سودا کند، ده نفر از شما را بگیرد و یک نفر از آنها را به من بدهد! روانشناسی اجتماعی مردم کوفه ای اهل کوفه! گرفتار شما شده ام که سه چیز دارید و دو چیز ندارید، کراهی با گوشهای شنوا، گنگهایی با زبان گویا، کورانی با چشمهای بینا، نه در روز جنگ از آزادگانید، و نه به هنگام بلا و سختی برادران یکرنگ می باشید تهیدست مانید! ای مردم شما چونان شتران دورمانده از ساربان می باشید، که اگر از سویی جمع آوری شوند از دیگر سو، پراکنده می گردند، به خدا سوگند می بینم که اگر جنگ سخت شود و آتش آن شعله

گیرد و گرمی آن سوزان، پسر ابوطالب را رها می کنید و مانند جدا شدن زن حامله پس از زایمان از فرزندش، هر یک به سویی می گریزید و من در پی آن نشانه ها روانم که پروردگارم مرا رهنمون شد، و آن راه را می روم که رسول خدا (ص) گشود، و همانا من به راه روشن حق گام به گام ره می سپارم. مردم به اهل بیت پیامبران بنگرید، از آن سو که گام برمی دارند بروید، قدم جای قدمشان بگذارید، آنها شما را هرگز از راه هدایت بیرون نمی برند، و به پستی و هلاکت باز نمی گردانند، اگر سکوت کردند سکوت کنید، و اگر قیام کردند قیام کنید، از آنها پیشی نگیرید که گمراه می شوید، و از آنان عقب نمانید که نابود می گردید.

وصف اصحاب پیامبر (ع) من اصحاب محمد (ص) را دیدم، اما هیچکدام از شما را همانند آنان نمی نگرم، آنها صبح می کردند در حالیکه موهای ژولیده و چهره های غبار آلوده داشتند، شب را تا صبح در حال سجده و قیام به عبادت می گذراندند، و پیشانی و گونه های صورت را در پیشگاه خدا بر خاک می ساییدند، با یاد معاد چنان ناآرام بودند گویا بر روی آتش ایستاده اند، بر پیشانی آنها از سجده های طولانی پینه بسته بود (چون پینه زانوهای بزها) اگر نام خدا برده می شد چنان می گریستند که گریبانهای آنان تر می شد. و چون درخت در روز تندباد می لرزیدند، از کیفری که از آن بیم داشتند، یا برای پاداشی که به آن امیدوار بودند.

Footnote

In the atmosphere that had been created soon after the Prophet the Ahlu'l-bayt . (۱) (members of his family) had no course except to remain secluded as a result of which world has remained ignorant of their real qualities and unacquainted with their teachings and attainments and to belittle them and keeping them away from authority has been considered as the greatest service to Islam. If 'Uthman's open misdeeds had not given a chance to the Muslims to wake up and open their eyes there would have been no question of allegiance to Amir al-mu'minin and temporal authority would have retained the same course as it had so far followed. But all those who could be named for the purpose had no courage to come forward because of their own shortcomings while Mu'awiyah was sitting in his capital away from the centre

In these circumstances there was none except Amir al-mu'minin who could be looked at. Consequently people's eyes hovered around him and the same common people who following the direction of the wind had been swearing allegiance to others jumped at him for swearing allegiance. Nevertheless this allegiance was not on the count that they regarded his Caliphate as from Allah and him as an Imam (Divine Leader) to obey whom was obligatory. It was rather under their own principles which were known as democratic or consultative. However there was one group who was swearing allegiance to him as a religious obligation regarding his Caliphate as determined by Allah. Otherwise the majority regarded him a ruler like the other Caliphs and as regards precedence on the fourth position or at the level of the common men after the three caliphs

Since the people the army and the civil servants had been impressed by the beliefs and actions of the previous rulers and immersed in their ways whenever they found anything against their liking they fretted and frowned evaded war and were ready to rise in disobedience and revolt. Further just as among those who fought in jihad with the Prophet there were some seekers of this world and others of the next world in the same way here too there was no dearth of worldly men who were in appearance with Amir al-mu'minin but actually they had connections with Mu'awiyah who has promised some of them positions and had extended to others temptation of wealth. To hold them as Shi'ahs of Amir al-mu'minin and to blame Shi'ism for this reason is closing the eyes to facts because the beliefs of these people would be the same as of those who regarded Amir al-mu'minin fourth in the series. Ibn Abi'l-Hadid throws light on the beliefs of these persons
:in clear words

Whoever observes minutely the events during the period of Caliphate of Amir al-mu'minin would know that Amir al-mu'minin had been brought to bay because those who knew his real position were very few and the swarming majority did not bear that belief about him which was obligatory to have. They gave precedence to the previous Caliphs over him and held that the criterion of precedence was Caliphate and in this matter those coming later followed the predecessors and argued that if the predecessors had not the knowledge that the previous Caliphs had precedence over Amir al-mu'minin they would not have preferred them to him. Rather these people knew and took Amir al-mu'minin as a citizen and subject. Most of those who fought in his company did so on grounds of prestige or Arab partisanship not on the ground of religion or belief. (Sharh Nahj al-balaghah vol.7 p.72)

The progeny of Saba' ibn Yashjub ibn Ya'rub ibn Qahtan is known as the tribe of Saba'.. (2)
When these people began to falsify prophets then to shake them Allah sent to them a flood of water by which their gardens were submerged and they left their houses and property to settle down in different cities. This proverb arose out of this event and it is now applied wherever people so disperse that there can be no hope of their joining together again.

SERMON 98

in English

Oppression of the Umayyads

By Allah they would continue like this till there would be left no unlawful act before Allah but they would make it lawful and no pledge but they would break it and till there would remain no house of bricks or of woollen tents but their oppression would enter it. Their bad dealings would make them wretched till two groups of crying complainants would rise one would cry for his religion and the other for this world and the help of one of you to one of them would be like the help of a slave to his master namely when he is present he obeys him but when the master is away he backbites him. The highest among you in distress would be he who bear best belief about Allah. If Allah grants you safety accept it .and if you are put in trouble endure it because surely (good) result is for the God-fearing

in Arabic

[۹۸] ومن کلام له عليه السلام

يشير فيه إلى ظلم بني أمية

وَاللَّهِ لَا يَزَالُونَ حَتَّى لَا يَدْعُوا لِلَّهِ مُحَرَّمًا إِلَّا اسْتَحْلَوْهُ (۱) ، وَلَا عَقْدًا إِلَّا حَلُّوهُ، حَتَّى لَا يَبْقَى بَيْتٌ مَدْرٍ وَلَا وَبَرٍ (۲) إِلَّا دَخَلَهُ ظَلْمُهُمْ وَنَبَأَ بِهِ (۳) سُوءَ رَعِيَّتِهِمْ، وَحَتَّى يَقُومَ الْبَاكِيَانِ يَبْكِيَانِ: بَاكٍ يَبْكِي لِدِينِهِ، وَبَاكٍ يَبْكِي لِدُنْيَاهُ، وَحَتَّى تَكُونَ نُصَيْرَةٌ أَحَدِكُمْ مِنْ أَحَدِهِمْ كُنْصِيرَهُ الْعَبْدِ مِنْ سَيِّدِهِ، إِذَا شَهِدَ أَطَاعَهُ، وَإِذَا غَابِ اغْتَابَهُ، وَحَتَّى يَكُونَ أَعْظَمُكُمْ فِيهَا غَنَاءً أَحْسَنُكُمْ بِاللَّهِ ظَنًّا، فَإِنْ أَتَاكُمْ اللَّهُ بِعَافِيَةٍ فَاقْبَلُوا، وَإِنْ ابْتَلَيْتُمْ فَاصْبِرُوا، فَإِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ).

in Persian

در ستم بنی امیه

خبر از ستمگری و فساد بنی امیه سوگند به خدا! بنی امیه چنان به ستمگری و حکومت ادامه دهند که حرامی باقی نماند جز آنکه حلال شمارند، و پیمانی نمی ماند جز آنکه همه را بشکنند، و هیچ خیمه و خانه ای وجود ندارد جز آنکه ستمگاری آنان در آنجا راه یابد، و ظلم و فسادشان مردم را از خانه ها کوچ دهد، تا آنکه در حکومتشان دو دسته بگیرند. دسته ای برای دین خود که آن را از دست داده اند، و دسته ای برای دنیای خود که به آن نرسیده اند، و یاری خواستن یکی از دیگری، چون یاری خواستن برده از ارباب خویش است که در حضور ارباب اطاعت دارد و در غیبت او بدگویی می کند. در حکومت بنی امیه هر کس به خدا امیدوارتر باشد بیش از همه رنج و مصیبت ببیند، پس اگر خداوند عافیت و سلامتی بخشید، قدرشناس باشید و اگر به بلا و گرفتاری مبتلا گشتید، شکایا باشید که سرانجام، پیروزی با پرهیزکاران است.

SERMON ۹۹

in English

About abstinence of the world and vicissitudes of time

We praise Allah for what has happened and seek His succour in our affairs for what is yet to happen and we beg Him for safety in the faith just as we beg Him for safety in our bodies.

O' creatures of Allah! I advise you to keep away from this world which is (shortly) to leave you even though you do not like its departure and which would make your bodies old even though you would like to keep them fresh. Your example and its example is like the travellers who travel some distance and then as though they traverse it quickly or they aimed at a sign and reached it at once. How short is the distance to the aim if one heads towards it and reaches it. And how short is the stage of one who has only a day which he cannot exceed while a swift driver is driving him in this world till he departs from it.

So do not hanker after worldly honour and its pride and do not feel happy over its beauties and bounties nor wail over its damages and misfortunate because its honour and pride would end while its beauty and bounty would perish and its damages and misfortunes would pass away. Every period in it has an end and every living being in it is to die. Is not there for you a warning in the relics of the predecessors and an eye opener ?and lesson in your fore-fathers provided you understand

Do you not see that your predecessors do not come back and the surviving followers do not remain? Do you not observe that the people of the world pass mornings and evenings in different conditions? Thus (somewhere) the dead is wept for someone is being condoled someone is prostrate in distress someone is enquiring about the sick someone is passing his last breath someone is hankering after the world while death is looking for him someone is forgetful but he is not forgotten (by death) and on the footsteps of the predecessors walk the survivors

Beware! At the time of committing evil deeds remember the destroyer of joys the spoiler of pleasures and the killer of desires (namely death). Seek assistance of Allah for fulfilment of His obligatory rights and for (thanking Him) for His countless bounties and obligations

in Arabic

[٩٩] ومن خطبه له عليه السلام

في الترهيد من الدنيا

نَحْمِدُهُ عَلَى مَا كَان، وَنَسِيَتَعِينُهُ مِنْ أَمْرِنَا عَلَى مَا يَكُون، وَنَسَأَلُهُ الْمَعَاوَةَ فِي الْأَذْيَانِ، كَمَا نَسَأَلُهُ الْمَعَاوَةَ فِي الْأَبْدَانِ. أَوْصِيَكُمْ عِبَادَ اللَّهِ بِالرَّفْضِ لِهَذِهِ الدُّنْيَا التَّارِكَةِ لَكُمْ وَإِنْ لَمْ

تُحِبُّوا تَرْكَهَا، وَالْمُبِيلِيَةِ لِأَجْسَامِكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ تَجْدِيدَهَا، فَإِنَّمَا مَثَلُكُمْ وَمَثَلُهَا كَسِرِّ فِرِّ (١) سَلَكُوا سَبِيلًا فَكَانَتْهُمْ قَدْ قَطَعُوهُ، وَأَمُّوا (٢) عِلْمًا فَكَانَتْهُمْ قَدْ بَلَّغُوهُ، وَكَمْ عَسَى الْمُجْرِي إِلَى الْغَايَةِ (٣) أَنْ يَجْرِيَ إِلَيْهَا حَتَّى يَبْلُغَهَا! وَمَا عَسَى أَنْ يَكُونَ بَقَاءٌ مِنْ لَهُ يَوْمٌ لَا يَعِدُوهُ، وَطَالِبٌ حَيْثُ مِنَ الْمَوْتِ يَحْدُوهُ (٤) وَمُرْعَجٌ فِي الدُّنْيَا حَتَّى يُفَارِقَهَا! فَلَا تَنَافَسُوا فِي عِزِّ الدُّنْيَا وَفَخْرِهَا، وَلَا تَعْجَبُوا بِزَيْنَتِهَا وَنَعِيمِهَا، وَلَا تَجْزَعُوا مِنْ ضَرَائِهَا وَبُؤْسِهَا، فَإِنَّ عِزَّهَا وَفَخْرَهَا إِلَى انْقِطَاعِ، وَزَيْنَتِهَا وَنَعِيمِهَا إِلَى زَوَالِ، وَضَرَاءُهَا وَبُؤْسِهَا إِلَى نَفَادِ (٥)، وَكُلُّ مُدَّةٍ فِيهَا إِلَى انْتِهَاءٍ، وَكُلُّ حَيٍّ فِيهَا إِلَى فَنَاءٍ. أَوْلَيْسَ لَكُمْ فِي آثَارِ الْأَوَّلِينَ مُرْدَجَرٌ (٦)، وَفِي آبَائِكُمُ الْمَاضِيَةِ تَبْصِرَةٌ وَمُعْتَبَرٌ، إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ! أَوْلَمْ تَرَوْا إِلَى الْمَاضِيَةِ مِنْكُمْ لَا يَزْجَعُونَ، وَإِلَى الْخَلْفِ الْبَاقِينَ لَا يَبْقَوْنَ! أَوْلَسْتُمْ تَرَوْنَ أَهْلَ الدُّنْيَا يُصْبِحُونَ وَيُمْسُونَ عَلَى أَحْوَالٍ شَتَّى: فَمَيِّتٌ يُبْكِي، وَآخِرٌ يُعْزِي، وَصِيرِيْعٌ مُبْتَلَى، وَعَائِدٌ يَعُودُ، وَآخِرٌ بِنَفْسِهِ يَجُودُ (٧)، وَطَالِبٌ لِلدُّنْيَا وَالْمَوْتِ يَطْلُبُهُ، وَغَافِلٌ وَلَيْسَ بِمَعْقُولٍ عَنْهُ، وَعَلَى أَثَرِ الْمَاضِيَةِ مَا يَمْضِي الْبَاقِي!

أَلَا فَادْكُرُوا هَازِمَ اللَّذَاتِ، وَمُنْعَصَ الشَّهَوَاتِ، وَقَاطِعِ الْأُمِّيَّاتِ، عِنْدَ الْمَسَاوِرَةِ (۸) لِلْأَعْمَالِ الْقَبِيحَةِ، وَاسْتَتَعِينُوا اللَّهَ عَلَىٰ أَدَاءِ وَاجِبِ حَقِّهِ، وَمَا لَا يُخَصِّي مِنْ أَعْدَادِ نِعْمِهِ وَإِحْسَانِهِ.

in Persian

در گریز از دنیا

خدا را بر نعمتهایی که عطا فرمود ستایش می کنیم و در کارهای خود از او یاری می جوییم، از او سلامت در دین را خواهانیم
آنگونه که تندرستی بدن را از او درخواست داریم

پرهیز از دنیاپرستی ای بندگان خدا، شما را به ترک دنیایی سفارش می کنم که شما را رها می سازد، گرچه شما جدایی از آن را دوست ندارید، دنیایی که بدنهای شما را کهنه و فرسوده می کند با اینکه دوست دارید همواره تازه و پاکیزه بمانید. شما و دنیا به مسافرانی مانید که تا گام در آن نهاده، احساس دارند به پایان راه رسیدند، و تا قصد رسیدن به نشانی کرده اند، گویا بدان دست یافتند، در حالی که تا رسیدن به هدف نهایی هنوز فاصله های زیادی است. چگونه می تواند به مقصد رسد کسی که روز معینی در پیش دارد؟ و از آن تجاوز نخواهد کرد! مرگ به سرعت او را می راند، و عوامل مختلف او را برخلاف خواسته خود از دنیا جدا می سازند. روش برخورد با دنیا پس در عزت و ناز دنیا بر یکدیگر پیشی نگیرید، و فریب زینتها و نعمتها را نخورید و مغرور نشوید، و از رنج و سختی آن ننالید، و ناشکیبا نباشید، زیرا عزت و افتخارات دنیا پایان می پذیرد، و زینت و نعمتهایش نابود می گردد، و رنج و سختی آن تمام می شود، و هر مدتی و مهلتی در آن به پایان می رسد، و هر موجود زنده ای به سوی مرگ می رود آیا نشانه هایی از زندگی گذشتگان که برجا مانده شما را از دنیاپرستی باز نمی دارد؟

اگر خردمندید!! آیا در زندگانی پدران شما آگاهی و عبرت آموزی نیست؟ مگر نمی بینید که گذشتگان شما باز نمی گردند؟ و فرزندان شما باقی نمی مانند؟ مگر مردم دنیا را نمی نگرید که در گذشت شب و روز حالات گوناگونی دارند؟ یکی می میرد و بر او می گریند، و دیگری باقیمانده به او تسلیت می گویند، یکی دیگر بر بستر بیماری افتاده دیگری به عیادت او می آید، و دیگری در حال جان کندن است، و دنیاطلبی در جستجوی دنیاست که مرگ او را درمی یابد، و غفلت زده ای که مرگ او را فراموش نکرده است، و آیندگان نیز راه گذشتگان را می پویند. به هوش باشید، مرگ را که نابودکننده لذتها و شکننده شهوتها و قطع کننده آرزوهاست، به هنگام تصمیم بر کارهای زشت، به یاد آورید، و برای انجام واجبات، و شکر در برابر نعمتها و احسان بی شمار الهی، از خدا یاری خواهید.

SERMON ۱۰۰

in English

About the Holy Prophet and his Descendants

Praise be to Allah Who spreads His bounty throughout the creation and extends His hand of generosity among them. We praise Him in all His affairs and seek His assistance for fulfilment of His rights. We stand witness that there is no god except He and that Muhammad (p.b.u.h.a.h.p.) is His slave and Prophet. He sent him to manifest His commands and speak about His remembrance. Consequently he fulfilled it with trustworthiness and he passed away while on the right path.

He left among us the standard of right. Whoever goes further from it goes out of Faith whoever lags behind it is ruined. Whoever sticks to it would join (the right). Its guide is short of speech slow of steps and quick when he rises. When you have bent your necks before him and pointed towards him with your fingers his death would occur and would take him away. They would live after him as long as Allah wills till Allah brings out for you one who would collect you together and fuse you after diffusion. Do not place expectations in one who does not (۱) come forward and do not lose hope in one who is veiled because it is possible that one of the two feet of the veiled one may slip while the other may remain sticking till both return to position and stick.

Beware! The example of the descendant (Al) of Muhammad – peace and blessing of Allah be upon him and his descendants – is like that of stars in the sky. When one star sets another one rises. So you are in a position that Allah's blessings on you have been perfected and He has shown you what you used to wish for

in Arabic

[۱۰۰] ومن خطبه له عليه السلام

في رسول الله وأهل بيته

الْحَمْدُ لِلَّهِ النَّاشِرِ فِي الْخَلْقِ فَضْلَهُ، وَالْبَاسِطِ فِيهِمْ بِالْجُودِ يَدَهُ. نَحْمَدُهُ فِي جَمِيعِ أُمُورِهِ، وَنَسْتَعِينُهُ عَلَى رِعَايَةِ حُقُوقِهِ، وَنَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ غَيْرُهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، أَرْسَلَهُ بِأَمْرِهِ صَادِعًا (۱)، وَبِدِكْرِهِ نَاطِقًا، فَأَدَّى أَمِينًا، وَمَضَى رَشِيدًا، وَخَلَفَ فِيْنَا رَايَةَ الْحَقِّ، مَنْ تَقَدَّمَهَا مَرَقَ (۲)، وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا زَهَقَ (۳)، وَمَنْ لَزِمَهَا لِحَقَّ، دَلِيلُهَا مَكِثُ الْكَلَامِ (۴)، بَطِيءُ الْقِيَامِ (۵)، سَرِيعٌ إِذَا قَامَ. فَإِذَا أَنْتُمْ أَلْتُمْ لَهُ رِقَابَكُمْ، وَأَشْرَرْتُمْ إِلَيْهِ بِأَصَابِعِكُمْ، جَاءَهُ الْمَوْتُ فَذَهَبَ بِهِ، فَلَبِثْتُمْ بَعْدَهُ مَا شَاءَ اللَّهُ حَتَّى يُطْلِعَ اللَّهُ لَكُمْ مَنْ يَجْمَعُكُمْ وَيَضُمُّ نَشْرُكُمْ (۶)، فَلَا تَطْمَعُوا فِي غَيْرِ مُقْبِلٍ (۷)، وَلَا تَتَأَسُّوا مِنْ مُدْبِرٍ (۸)، فَإِنَّ الْمُدْبِرَ عَسَى أَنْ تَزِلَّ بِهِ إِحْدَى قَائِمَتِيهِ (۹)، وَتَثْبَتَ الْأُخْرَى، فَتَرْجِعَا حَتَّى تَثْبَتَا جَمِيعًا.

أَلَا إِنَّ مَثَلَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، كَمَثَلِ نُجُومِ السَّمَاءِ:

إِذَا حَوَى نَجْمٌ (۱۰) طَلَعَ نَجْمٌ، فَكَأَنَّكُمْ قَدْ تَكَامَلْتُمْ مِنَ اللَّهِ فِيكُمْ الصَّنَائِعُ، وَأَرَاكُمْ مَا كُنْتُمْ تَأْمَلُونَ.

in Persian

درباره پیامبر و خاندان او

شناخت خدا ستایش خداوندی را سزاست که احسان فراوانش بر آفریده ها گسترده، و دست کرم او را برای بخشش گشوده است، او را بر همه کارهایش می ستاییم، و برای نگهداری حق الهی از او یاری می طلبیم، و گواهی می دهیم جز او خدایی نیست و یژگیهای پیامبر (ص) و گواهی می دهیم که محمد (ص) بنده و فرستاده اوست. او را فرستاد تا فرمان وی را آشکار و نام خدا را بر زبان راند. پس با امانت، رسالت خویش را به انجام رساند، و با راستی و درستی به راه خود رفت، و پرچم حق را در میان ما به یادگار گذاشت، هر کس از آن پیشی گیرد از دین خارج و آن کس که از آن عقب ماند هلاک گردد و هر کس همراهش باشد رستگار شود راهنمای این پرچم، با درنگ و آرامش سخن گوید، و دیر بپا خیزد، و آنگاه که برخاست سخت و چالاک، به پیش رود، پس چون در اطاعت او درآید، و او را بزرگ داشتید، مرگ فرا رسید و او را از میان شما برد، پس از او چندان که خدا خواهد زندگانی می گذرانید تا آنکه خدا شخصی را برانگیزاند که شما را متحد سازد، و پراکندگی شما را جبران نماید. مردم! به چیزی که نیامده دل نبندید، و از آنکه درگذشت مایوس نباشید، که آن پشت کرده اگر یکی از پاهایش بلغزد، و دیگری برقرار باشد شاید هر دو پا به جای خود برگشته و استوار ماند.

تدوام امامت تا ظهور امام زمان (ع) آگاه باشید، مثل آل محمد (ص) چونان ستارگان آسمان است، اگر ستاره ای غروب کند، ستاره دیگری طلوع خواهد کرد (تا ظهور صاحب الزمان (ع)). گویا می بینم در پرتو خاندان پیامبر (ع) نعمتهای خدا بر شما تمام شده و شما به آنچه آرزو دارید رسیده اید.

Footnote

The implication is that if for the time being your expectations are not being fulfilled . (۱) you should not be disappointed. It is possible matters may improve the impediments in .the way of improvement may be removed and matters may be settled as you wish

SERMON ۱۰۱

in English

About the vicissitudes of time

He (Allah) is the First before every first and the Last after every last. His Firstness necessitates that there is no (other) first before Him and His Lastness necessitates that there is no other last after Him. I do stand witness that there is no god but Allah both .openly as well as secretly with heart as well as with tongue

O' people do not commit the crime of opposing me do not be seduced into disobeying me and do not wink at each other with eyes when you hear me. By Allah Who germinates the seed and blows the wind whatever I convey to you is from the Prophet. Neither the .conveyor (of Allah's message i.e. the Prophet) lied nor the hearer misunderstood

Well it is as though I see a misguided man (۱) who is shouting in Syria (ash-Sham) and has put his banners in the out-skirt of Kufah. When his mouth would be fully opened his recalcitrance would become intense and his steps on earth would become heavy (and tyrannical) then the disorder (so created) would cut the people with its teeth and war would rage with (all) its waves days would become severe and night full of toil. So when the crops grows and stands on stalks its foam shoots forth and its lightning shines the banners of misguiding rebellion would fire up and shoot forth like darkening night and surging sea. This and how many other storms would rend Kufah and gales would sweep over it and shortly heads would clash with heads the standing crop would be harvested .and the harvest would be smashed

in Arabic

[۱۰۱] ومن خطبه له عليه السلام

وهي إحدى الخطب المشتمله على الملاحم

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْأَوَّلِ قَبْلَ كُلِّ أَوَّلٍ، وَالْآخِرِ بَعْدَ كُلِّ آخِرٍ، بِأَوْلِيَّتِهِ وَجَبَ أَنْ لَا أَوَّلَ لَهُ، وَبِآخِرِيَّتِهِ وَجَبَ أَنْ لَا آخِرَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ شَهَادَةً يُوَافِقُ فِيهَا السِّرُّ الْإِعْلَانُ، وَالْقَلْبُ اللَّسِيَانُ. أَيُّهَا النَّاسُ، لَا يَجْرِمَنَّكُمْ (۱) شِقَاقِي (۲)، وَلَا يَسِيْهِيَنَّكُمْ (۳) عَصِيَانِي، وَلَا تَتْرَامُوا بِالْأَبْصَارِ (۴) عِنْدَ مَا تَسْمَعُونَهُ مِنِّي. فَوَالَّذِي فَلَقَ الْحَبَّةَ (۵)، وَبَرَأَ النَّسَمَةَ (۶)، إِنَّ الَّذِي أُتْبِئُكُمْ بِهِ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، مَا كَذَبَ الْمُبْلَغُ، وَلَا جَهْلَ السَّمْعُ. لَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى ضَمَلِيلٍ (۷) قَدْ نَعَقَ (۸) بِالسَّامِ، وَفَحَصَ بِرَأْيَاتِهِ (۹) فِي ضَوَاحِي كُوفَانٍ (۱۰). فَإِذَا فَغَرَّتْ فَاعْرَتُهُ (۱۱)، وَاشْتَدَّتْ شَكِيمَتُهُ (۱۲)، وَثَقُلَتْ فِي الْأَرْضِ وَطَأْتُهُ، عَضَّتْ الْفِئْتَهُ أَبْنَاءَهَا بِأَنْيَابِهَا، وَمَاجَتِ الْحَرْبُ بِأَمْوَاجِهَا، وَبَدَأَ مِنَ الْأَيَّامِ كَلُوحَهَا (۱۳)، وَمِنَ اللَّيَالِي كُدُوحَهَا (۱۴). فَإِذَا يَنْعَ زَرْعُهُ، وَقَامَ عَلَى يَنْعِهِ (۱۵)، وَهَدَرَتْ شَقَاشِقُهُ (۱۶)، وَبَرَقَتْ بِيَوَارِقِهِ (۱۷)، عَقِدَتْ رَأْيَاتُ الْفِئْتِ الْمُعْضَلَةِ، وَأَقْبَلْنَ كَاللَّيْلِ الْمُظْلِمِ، وَالْبَحْرِ الْمُتَلَطِّمِ. هَذَا، وَكَمْ يَخْرِقُ الْكُوفَةَ مِنْ قَاصِفٍ (۱۸)، وَيَمْرُ عَلَيْهِ مِنْ عَاصِفٍ (۱۹)! وَعَنْ قَلِيلٍ تَلْتَفُّ الْقُرُونُ بِالْقُرُونِ (۲۰)، وَيُحْصَدُ الْقَائِمُ (۲۱)، وَيُحْطَمُ الْمَحْصُودُ (۲۲)!

in Persian

خبر از حوادث ناگوار

ستایش و اندرز ستایش خداوندی را که اول هر نخستین است و آخر هر گونه آخری، چون پیش از او چیزی نیست باید که ابتدایی نداشته باشد، و چون پس از او چیزی نیست پس پایانی نخواهد داشت، و گواهی می دهم که جز او خدایی نیست، و خدا یکی است، آن گواهی که با درون و برون قلب و زبان، هماهنگ باشد.

ای مردم! دشمنی و مخالفت با من شما را تا مرز گناه نراند، و نافرمانی از من شما را به پیروی از هوای نفس نکشانند، و به هنگام شنیدن سخن من، به گوشه چشم، یکدیگر را ننگرید. خبر از حوادث خونین آینده سوگند به آنکس که دانه را شکافت، و جانداران را آفرید، آنچه به شما خبر می دهم از پیامبر امین (ص) است نه گوینده دروغ گفت و نه شنونده ناآگاه بود گویا می بینم شخص سخت گمراهی را که از شام فریاد زند و بتازد و پرچمهای خود را در اطراف کوفه پیرا کند، و چون دهان گشاید، و سرکشی کند، و جای پایش بر زمین محکم گردد، فتنه فرزند خویش را به دندان گیرد، و آتش جنگ شعله ور شود، روزها با چهره عبوس و گرفته ظاهر شوند و شب و روز با رنج و اندوه بگذرند. و آنگاه که کشتزار او به بار نشست، و میوه او آبدار شد، و چون شتر مست خروشید، و چون برق درخشید، پرچمهای سپاه فتنه از هر سو به اهتزاز درآید، و چونان شب تار و دریای متلاطم به مردم روی آورند. از آن بیشتر، چه طوفانهای سختی که شهر کوفه را بشکافد، و چه تندبادهایی که بر آن وزیدن گیرد، و به زودی دستجات مختلف به جان یکدیگر یورش آوردند، آنها که بر سر پایستاده اند درو شوند، و آنها که بر زمین افتادند لگدمال گردند.

Footnote

Some people have taken this to refer to Mu'awiyah and others to 'Abd al-Malik ibn . (۱)
Marwan

SERMON ۱۰۲

in English

On the same subject – Day of Judgement

That day would be such that Allah would collect on it the anteriors and the posteriors to stand in obedience for exaction of accounts and for award of recompense for deeds. Sweat would flow upto their mouths like reins while the earth would be trembling under them. In the best condition among them would be he who has found a resting place for both his feet and an open place for his breath

(A part of the same sermon about future troubles (fitan

The troubles are like a dark night. Horses would not stand for (facing) them nor would their banners turn back. They would approach in full reins and ready with saddles. Their leader would be driving them and the rider would be exerting (them). The trouble-mongers are a people whose attacks are severe. Those who would fight them for the sake of Allah would be a people who are low in the estimation of the proud unknown in the earth but well known on the sky. Woe to you O' Basrah when an army of Allah's infliction would face upon you without (raising) dust of cries. Your inhabitants would then face bloody death and dire hunger

in Arabic

[١٠٢] ومن خطبه له عليه السلام

تجرى هذا المجرى

وفيها ذكر يوم القيامة وأحوال الناس المقبله

يوم القيامة

وَذَلِكَ يَوْمٌ يَجْمَعُ اللَّهُ فِيهِ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ لِنَقَاشِ الْحِسَابِ (١) وَجَزَاءِ الْأَعْمَالِ، خُضُوعاً، قِيَاماً، قَدْ أَلْجَمَهُمُ الْعَرَقُ (٢) ، وَرَجَفَتْ بِهِمُ الْأَرْضُ (٣) ، فَأَحْسَنُهُمْ حَالاً مَنْ وَجَدَ لِقَدَمَيْهِ مَوْضِعاً، وَلِنَفْسِهِ مَتْسَعاً.

p: ٩٣

حال مقبله علی الناس

فَتَنَ كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ (۴) ، لَا تَقُومُ لَهَا قَائِمَةٌ ، وَلَا تُرَدُّ لَهَا رَائِيَةٌ ، تَأْتِيكُمْ مَرْمُومَةٌ مَرْحُومَةٌ (۵) : يَحْفِزُهَا قَائِدُهَا (۶) ، وَيَجْهَدُهَا (۷) رَاكِبَهَا ، أَهْلُهَا قَوْمٌ شَدِيدٌ كَلْبُهُمْ (۸) ، قَلِيلٌ سَائِبُهُمْ (۹) ، يُجَاهِدُهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَوْمٌ أَذِلَّةٌ عِنْدَ الْمُتَكَبِّرِينَ ، فِي الْأَرْضِ مَجْهُولُونَ ، وَفِي السَّمَاءِ مَعْرُوفُونَ . فَوَيْلٌ لَكَ يَا بَصِيرَةَ عِنْدَ ذَلِكَ ، مِنْ جَيْشٍ مِنْ نِعْمِ اللَّهِ ! لَا رَهِيحَ (۱۰) لَهُ ، وَلَا حَسَّ (۱۱) ، وَسَيَبْتَلِي أَهْلَكَ بِالْمَوْتِ الْأَحْمَرِ ، وَالْجُوعِ الْأَغْبَرِ ! (۱۲)

in Persian

در زمینه سختیها

وصف روز قیامت قیامت روزی است که خداوند همه انسانهای گذشته و آینده را برای رسیدگی دقیق حساب و رسیدن به پاداش اعمال، گرد آورد، همه فروتنانه به پاخیزند، عرق از سر و رویشان و کنار دهانشان جاری است، و زمین زیر پایشان لرزان است، نیکو حالترین آنان کسی است که جای گذاشتن دو پایش را پیدا کند یا جایی برای آسوده ماندن بیابد.

خبر از آینده خونین بصره و رزم مجاهدانی پیروز فتنه هایی چون تاریکی شب که هیچ نیرویی نمی تواند برابر آنان بایستد، و هیچ کس نتواند پرچمهای آن را پایین کشد، به سوی شما می آیند چونان شتری که مهار شده، و جهاز بر پشت آن نهاده، و ساربان آن را کشانده و به سرعت می راند فتنه جویان کسانی هستند که ضربات آنها شدید و غارتگری آنان اندک است. مردمی با آنان جهاد می کنند که در چشم متکبران خوار، و در روی زمین گمنام، و در آسمانها معروفند، در این هنگام، وای بر تو ای بصره! از سپاهی که نشانه خشم و انتقام الهی است، بی گرد و غبار و صدایی به تو حمله خواهند کرد، و چه زود ساکنانت به مرگ سرخ و گرسنگی غبار آلود دچار می گردند.

p: ۹۴

SERMON ۱۰۳

in English

About abstemiousness and fear of Allah

O' people! look at the world like those who abstain from it and turn away from it. By Allah it would shortly turn out its inhabitants and cause grief to the happy and the safe. That which turns and goes away from it never returns and that which is likely to come about is not known or anticipated. Its joy is mingled with grief. Herein men's firmness inclines towards weakness and languidness. The majority of what pleases you here should not .mislead you because that which would help you would be little

Allah may shower His mercy on him who ponders and takes lesson thereby and when he takes lesson he achieves enlightenment. Whatever is present in this world would shortly not exist while whatever is to exist in the next world is already in existence. Every countable thing would pass away. Every anticipation should be taken to be coming up and .every thing that is to come up should be taken as just near

A part of the same sermon on the attributes of a learned person

Learned is he who knows his worth. It is enough for a man to remain ignorant if he knows not his worth. Certainly the most hated man with Allah is he whom Allah has left for his .own self. He goes astray from the right path and moves without a guide

If he is called to the plantation of this world he is active but if he is called to the plantation of the next world he is slow. As though what he is active for is obligatory upon him .whereas in whatever he is slow was not required of him

A part of the same sermon concerning future times

There would be a time wherein only a sleeping (inactive) believer would be safe (such that) if he is present he is not recognised but if he is absent he is not sought after. These are the lamps of guidance and banners of night journeys. They do not spread calumnies nor divulge secrets nor slander. They are those for whom Allah would open the doors of His mercy and keeps off from them the hardships of His chastisement

O' people ! a time will come to you when Islam would be capsized as a pot is capsized with all its contents. O' people Allah has protected you from that He might be hard on you but :He has not spared you from being put on trial. Allah the Sublimest of all speakers has said

(Verily in this are signs and We do only try (the people). (Qur'an ۲۳:۳۰

as-Sayyid ar-Radi says: As regards Amir al-mu'minin's words "kullu mu'minin nuwamah" (every sleeping believer) he implies thereby one who is talked of little and causes no evil. And the word "al-masayih" is the plural of "misyah". He is one who spreads trouble among people through evils and calumnies. And the word "al-madhayi" is the plural of "midhya". He is one who on hearing of an evil about some one spreads it and shouts about it. And "al-budhur" is the plural of "badhur". He is one who excels in foolishness and .speaks rubbish

in Arabic

[١٠٣] ومن خطبه له عليه السلام

في التزهيد في الدنيا

أَيُّهَا النَّاسُ، انظُرُوا إِلَى الدُّنْيَا نَظَرَ الزَّاهِدِينَ فِيهَا، الصَّادِقِينَ عَنْهَا فَبَانَهَا وَاللَّهُ عَمَّا قَلِيلٍ تَزِيلُ النَّاوِي السَّاكِنِ، وَتَفْجَعُ الْمُتَشْرِفَ الْأَمِنِ، لَا يَزْجَعُ مِمَّا تَوَلَّى مِنْهَا فَمَا ذُبِرَ، وَلَا يُدْرَى مِمَّا هُوَ آتٍ مِنْهَا فَيَنْتَظِرُ. سُورُورُهَا مَشُوبٌ بِالْحُزْنِ، وَجِلْدُ الرَّجَالِ فِيهَا إِلَى الضَّعْفِ وَالْوَهْنِ، فَلَا يَعْزُّكُمْ كَثْرَةُ مَا يُعْجِبُكُمْ فِيهَا لِقَلَّةِ مَا يَصْحَبُكُمْ مِنْهَا.

رَحِمَ اللَّهُ امْرَأً تَفَكَّرَ فَاعْتَبَرَ، وَاعْتَبَرَ فَأَبْصَرَ، فَكَانَ مَا هُوَ كَائِنٌ مِنَ الدُّنْيَا عَنْ قَلِيلٍ لَمْ يَكُنْ، وَكَانَ مَا هُوَ كَائِنٌ مِنَ الْآخِرَةِ عَمَّا قَلِيلٍ لَمْ يَزَلْ، وَكُلُّ مَعْدُودٍ مُنْقَضٍ، وَكُلُّ مُتَوَقِّعٍ آتٍ، وَكُلُّ آتٍ قَرِيبٌ دَانَ.

في صفة العالم

ومنها: الْعَالِمُ مَنْ عَرَفَ قَدْرَهُ، وَكَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَلَّا يَعْرِفَ قَدْرَهُ، وَإِنَّ مِنْ أْبْغَضِ الرَّجَالِ إِلَى اللَّهِ لَعَبِيدٌ وَكَلَّهُ اللَّهُ إِلَى نَفْسِهِ، جَائِرٌ عَنْ قَصْدِ السَّبِيلِ، سَائِرًا بَعِيرٍ ذَلِيلٍ، إِنْ دُعِيَ إِلَى حَزْبِ الدُّنْيَا عَمِلَ، وَإِنْ دُعِيَ إِلَى حَزْبِ الْآخِرَةِ كَسَلَ! كَانَ مَا عَمِلَ لَهُ وَاجِبٌ عَلَيْهِ، وَكَانَ مَا وَنَى فِيهِ سَاقِطٌ عَنْهُ!

آخر الزمان

ومنها: وَذَلِكَ زَمَانٌ لَا يَنْجُو فِيهِ إِلَّا كُلُّ مُؤْمِنٍ نُومَهُ، « إِنْ شَهِدَ لَمْ يَعْرِفْ، وَإِنْ غَابَ لَمْ يُفْتَقِدْ، أَوْلِيكَ مَصَابِيحُ الْهُدَى، » وَأَعْلَامُ السُّرَى، لَيْسُوا بِالْمَسَابِيحِ، وَلَا الْمَذَابِيحِ الْبُذُرِ، أَوْلِيكَ يَفْتَحُ اللَّهُ لَهُمْ أَبْوَابَ رَحْمَتِهِ، وَيَكْشِفُ عَنْهُمْ ضُرَاءَ نِقْمَتِهِ.

أَيُّهَا النَّاسُ، سَيَأْتِي عَلَيْكُمْ زَمَانٌ يُكْفَأُ فِيهِ الْأَشْيَاءُ، كَمَا يُكْفَأُ الْأَنْبَاءُ بِمَا فِيهِ. أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَعَادَكُمْ مِنْ أَنْ يَجُورَ عَلَيْكُمْ، وَلَمْ يُعِدِّكُمْ مِنْ أَنْ يَبْتَلِيَكُمْ، وَقَدْ قَالَ جَلَّ مِنْ قَائِلٍ: (إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ وَإِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِينَ).

قال السيد الشريف الرضى: أما قوله عليه السلام: «كُلُّ مُؤْمِنٍ نُؤْمَهُ» فإنما أراد به: الخامل الذكر القليل الشر. والمساييح: جمع مسييح، وهو الذى يسيح بين الناس بالفساد والنمائم. والمذايع: جمع مذئع، وهو الذى إذا سمع لغيره بفاحشه أذاعها، ونوّه بها، والبُدْرُ: جمع بُدور وهو الذى يكثر سفهه ويلغو منطقه.

in Persian

در تشویق به زهد

روش برخورد با دنیا

ای مردم! به دنیا چونان زاهدان رویگردان از آن، بنگرید، به خدا سوگند! دنیا به زودی ساکنان خود را از میان می برد، و رفاه زدگان ایمن را به درد می آورد، آنچه از دست رفت و پشت کرده هیچگاه بر نمی گردد، و آینده به روشنی معلوم نیست تا در انتظارش باشند. شادی و سرور دنیا با غم و اندوه آمیخته، و توانایی انسان به ضعف و سستی می گراید، زیباییها و شگفتیهای دنیا شما را مغرور نسازد، زیرا زمان کوتاهی دوام ندارد.

خدا بیامرزد کسی را که به درستی فکر کند، و پند گیرد، و آگاهی یابد، و بینا شود، پس به زودی خواهید دانست که آنچه از دنیا وجود داشت از آن چیزی نمانده، و آنچه از آخرت است جاویدان خواهد ماند، هر چیز که به شمارش آید پایان پذیرد، و هر چه انتظارش می کشیدید خواهد آمد، و آن چه آمدنی است نزدیک باشد

ارزش عالم و بی ارزشی جاهل دانا کسی است که قدر خود را بشناسد، و در نادانی انسان این بس که ارزش خویش نداند. دشمن رویتین افراد نزد خدا کسی که خدا او را به حال خود واگذاشته تا از راه راست منحرف گردد، و بدون راهنما برود، اگر به محصولات دنیا دعوت شود تا مرز جان تلاش کند اما چون به آخرت و نعمتهای گوناگونش دعوت شود، سستی ورزد، گویا آنچه برای آن کار می کند بر او واجب و آنچه نسبت به آن کوتاهی و تنبلی می کند، لزومی ندارد.

سخنی از آینده و این روزگاری است که جز مومن بی نام و نشان از آن رهایی نیابد، در میان مردم است او را نشناسند، و در میان جمعیت که نباشد کسی سراغ او را نگیرد، آنها چراغهای هدایت، و نشانه های رستگاریند، نه فتنه انگیزند و اهل فساد، و نه سخنان دیگران و زشتی این و آن را به مردم رسانند، خدا درهای رحمت را به روی آنان باز کرده و سختی عذاب خویش را از آنان گرفته است. ای مردم! به زودی زمانی بر شما خواهد رسید که اسلام چونان ظرف واژگون شده، آنچه در آن بود ریخته می شود

ای مردم! خداوند به شما ظلم نخواهد کرد و از این جهت تامین داده است اما هرگز شما را ایمن نساخت که آزمایش نفرماید، چه این سخن از آن ذات برتر است که فرمود: در جریان نوح پیامبر نشانه هائی است و ما مردم را می آزمایشیم (مومنون، آیه ۳۰) (هدف امام از جمله (کل مومن نوبه) یعنی گمنام و ناشناخته می باشند و جمله (المساییح) که جمع مسایح می باشد کسی است که در میان مردم و غیبت کردن و گناه و فساد سرگرم است و کلمه (المذاییح) که جمع مذایع است کسی است که چون حرف زشتی را بشنود رواج می دهد و (البذر) جمع بذور کسی است که بسیار نادان و بیهوده گو می باشد)

SERMON ۱۰۴

in English

About the condition of the people before the proclamation of prophethood and the Prophet's performance in spreading his message

So now certainly Allah deputised Muhammad (p.b.u.h.a.h.p.) as the Prophet while no one among the Arabs read the Book nor claimed prophethood or revelation. He had to fight those who disobeyed him in company with those who followed him leading them towards their salvation and hastening with them lest death overtook them. When any weary person sighed or a distressed one stopped he stood at him till he got him his aim except the worst in whom there was not virtue at all. Eventually he showed them their goal and carried them to their places (of deliverance). Consequently their affairs moved on and their hand-mill began to rotate (i.e. position gained strength) their spears got straightened.

By Allah I was among their rear-guard till they turned back on their sides and were flocked in their rope. I never showed weakness or lack of courage nor did I betray or become languid. By Allah I shall split the wrong till I extract right from its flanks

as-Sayyid ar-Radi says: I have quoted a selected part of this sermon before but since I have found in the narration that this part differs from the previous one more or less I deemed it necessary to quote it again here

in Arabic

[۱۰۴] ومن خطبه له عليه السلام

أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ بَعَثَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَلَيْسَ أَحَدٌ مِنَ الْعَرَبِ يَقْرَأُ كِتَابًا، وَلَا يَدْعِي نُبُوَّةَ وَلَا وَحْيًا، فَقَاتَلَ بِمَنْ أَطَاعَهُ مِنْ عَصَاهُ، يَسُوقُهُمْ إِلَى مَنَاجِئِهِمْ، وَيُبَادِرُ بِهِمُ السَّاعَةَ أَنْ تَنْزِلَ بِهِمْ، يَحْسِرُ الْحَسِيرُ (۱)، وَيَقِفُ الْكَسِيرُ (۲) فَيَقِيمُ عَلَيْهِ حَتَّى يُلْحِقَهُ غَايَتُهُ، إِلَّا هَالِكًا لَا خَيْرَ فِيهِ، حَتَّى أَرَاهُمْ مَنَاجِئَهُمْ وَبَوَّأَهُمْ مَحَلَّتَهُمْ، فَاسْتِدَارَتْ رِحَاهُمْ (۳)، وَاسْتَقَامَتْ قَنَاتُهُمْ (۴) وَإِيمُ اللَّهِ، لَقَدْ كُنْتُ مِنْ سَاقِيهَا حَتَّى تَوَلَّتْ بِحِذَائِهَا، وَاسْتَوَسَيْتُ فِي قِيَادِهَا، مَا ضَمَعْتُ، وَلَا جَبْنْتُ، وَلَا خُنْتُ، وَلَا وَهَنْتُ، وَإِيمُ اللَّهِ، لَأَبْتُرَنَّ (۵) الْبَاطِلَ حَتَّى أُخْرِجَ الْحَقَّ مِنَ خَاصِرَتِهِ!

قال السيد الشريف الرضى: وقد تقدم مختار هذه الخطبه، إلا أنني وجدتها في هذه الروايه على خلاف ما سبق من زياده ونقصان، فأوجبت الحال إثباتها ثانية.

in Persian

پیامبر و فضیلت خویش

ره آورد بعثت پیامبر (ص) پس از ستایش پروردگار، همانا خداوند سبحان، حضرت محمد (ص) را مبعوث فرمود، در روزگاری که عرب کتابی نخوانده و ادعای وحی و پیامبری نداشت پیامبر اسلام (ص) با یارانش به مبارزه با مخالفان پرداخت تا آنان را به سرمنز نجات کشاند، و پیش از آنکه مرگشان فرا رسد آنان را به رستگاری رساند، با خستگان مدارا کرد، و شکسته حالان را زیر بال گرفت تا همه را به راه راست هدایت کرد، جز آنان که راه گمراهی پیمودند، و در آنها خیری نبود همه را نجات داد، و در جایگاه مناسب رستگاری، استقرارشان بخشید، تا آنکه آسیاب زندگی آنان به چرخش درآمد، و نیزه شان تیز شد. به خدا سوگند! من در دنباله آن سپاه بودم، تا باطل شکست خورد و عقب نشست، و همه رهبری اسلام را فرمانبردار شدند، در این راه هرگز ناتوان نشدم، و نترسیدم، و خیانت نکردم، و سستی در من راه نیافت به خدا سوگند! درون باطل را می شکافم تا حق را از پهلوی بیرون کشم.

SERMON ۱۰۵

in English

In eulogy of the Holy Prophet

Then Allah deputised Muhammad (p.b.u.h.a.h.p.) as a witness giver of good tidings and warner the best in the universe as a child and the most chaste as a grown up man the purest of the purified in conduct the most generous of those who are approached for .generosity

About the Ummayyads

This world did not appear sweet to you in its pleasures and you did not secure milk from its udders except after having met it when its nose-rein was trailing and its leather girth was loose. For certain people its unlawful items were like bent branches (laden with fruit) while its lawful items were far away not available. By Allah you would find it like a long shade upto a fixed time. So the earth is with you without let or hindrance and your hands in it are extended while the hands of the leaders are held away from you. Your swords .are hanging over them while their swords are held away from you

Beware that for every blood (that is shed) there is an avenger and for every right there is a claimant. The avenger for our blood is like the judge for his own claim and it is Allah who is such that if one seeks Him then He does not disappoint him and one who runs away from Him cannot escape Him. I swear by Allah O' Banu Umayyah shortly you will see it (i.e. your possession) in the hands of others and in the house of your enemy. Know that the best looking eye is that whose sight catches virtue and know that the best hearing ear is .that which hears good advice and accepts it

About the functions of the Imams

O' people secure light from the flame of lamps of the preacher who follows what he preaches and draw water from the spring which has been cleaned of dirt

O' creatures of Allah do not rely on your ignorance do not be obedient to your desires because he who stays at this place is like one who stays on the brink of a bank undermined by water carrying ruin on his back from one portion to the other following his opinion which he changes (one after the other). He wants to make adhere what cannot adhere and to bring together what cannot keep together. So fear Allah and do not place your complaints before him who cannot redress your grievance nor undo with his opinion what has been made obligatory for you

Certainly there is no obligation on the Imam except what has been devolved on him from Allah namely to convey warnings to exert in good advice to revive the sunnah to enforce penalties on those liable to them and to issue shares to the deserving. So hasten towards knowledge before its vegetation dries up and before you turn yourselves away from seeking knowledge from those who have it. Desist others from the unlawful and abstain from it yourself because you have been commanded to abstain (yourself) before (abstaining (others

in Arabic

[۱۰۵] ومن خطبه له عليه السلام

في بعض صفات الرسول الكريم وتهديد بني أميه وعظه الناس

الرسول الكريم

p: ۱۰۲

حَتَّى بَعَثَ اللَّهُ مُحَمَّدًا، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، شَهِيدًا، وَبَشِيرًا، وَنَذِيرًا، خَيْرَ الْبَرِيَّةِ طِفْلًا، وَأَنْجَبَهَا كَهْلًا، أَطَهَرَ الْمُطَهَّرِينَ شِيمَةً (١)، وَأَجْوَدَ الْمُشْتَمَطِينَ دِيمَةً (٢).

بنو أمية

فَمَا اخْلَوْلَتْ الدُّنْيَا لَكُمْ فِي لَذَّتِهَا، وَلَا تَمَكَّنْتُمْ مِنْ رِضَاعِ أَخْلَافِهَا (٣) إِلَّا مِنْ بَعِيدٍ مَا صَادَقْتُمُوهَا جَائِلًا خَطَامُهَا (٤)، فَلِقًا وَضِينُهَا (٥)، فَذُ صَارَ حَرَامُهَا عِنْدَ أَقْوَامٍ بِمَنْزِلَةِ السُّدْرِ الْمُخْضُودِ (٦)، وَحَالُهَا بَعِيدًا غَيْرَ مَوْجُودٍ، وَصَادَقْتُمُوهَا، وَاللَّهُ، ظَلًّا مَمْدُودًا إِلَى أَجَلٍ مَعْدُودٍ، فَالْأَرْضُ لَكُمْ شَاغِرَةٌ (٧)، وَأَيْدِيكُمْ فِيهَا مَبْسُوطَةٌ، وَأَيْدِي الْقَادَةِ عَنْكُمْ مَكْفُوفَةٌ، وَسَيُوفُكُمْ عَلَيْهِمْ مَسْلُطَةٌ، وَسَيُوفُهُمْ عَنْكُمْ مَقْبُوضَةٌ. أَلَا إِنَّ لِكُلِّ دَمٍ ثَائِرًا، وَلِكُلِّ حَقٍّ طَالِبًا، وَإِنَّ الثَّائِرَ فِي دِمَائِنَا كَالْحَاكِمِ فِي حَقِّ نَفْسِهِ، وَهُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا يُعْجِزُهُ مَنْ طَلَبَ، وَلَا يُفَوِّتُهُ مَنْ هَرَبَ. فَأَقْسِمُ بِاللَّهِ، يَا بَنِي أُمِّيَّةَ، عَمَّا قَلِيلٍ لَتَعْرِفَنَّهَا فِي أَيِّدِي (٤٠١)

غَيْرِكُمْ وَفِي دَارِ عَدُوِّكُمْ! أَلَا إِنَّ أَبْصَرَ الْأَبْصَارِ مَا نَفَذَ فِي الْخَيْرِ طَرْفُهُ! أَلَا إِنَّ أَسْمَعَ الْأَسْمَاعِ مَا وَعَى التَّذْكِيرَ وَقِيلَهُ!

وعظ الناس

أَيُّهَا النَّاسُ، اسْتَضْبِحُوا مِنْ شُعْلَةِ مِصْبَاحٍ وَاعْظُوا مُتَعِظًا، وَامْتَأَخُوا (٨) مِنْ صَفْوِ عَيْنٍ قَدْ رُوِّقَتْ (٩) مِنَ الْكُدْرِ.

عِبَادَ اللَّهِ، لَا تَزْكُوا إِلَى جَهَنَّمَ، وَلَا تَنْقَادُوا لِأَهْوَائِكُمْ، فَإِنَّ النَّازِلَ بِهَذَا الْمَنْزِلِ نَازِلٌ بِشَفَا جُرْفٍ هَارٍ (١٠)، يَنْقُلُ الرَّدَى (١١) عَلَى ظَهْرِهِ مِنْ مَوْضِعٍ إِلَى مَوْضِعٍ، لِرَأْيٍ يُجِدُّهُ بَعِيدَ رَأْيٍ، يُرِيدُ أَنْ يُلْصِقَ مَا لَا يُلْتَصِقُ، وَيُقَرِّبَ مَا لَا يَتَقَارَبُ! فَاللَّهُ اللَّهُ أَنْ تَشْكُوا إِلَى مَنْ لَا يُشْكِي (١٢) شَجْوَكُمْ (١٣)، وَلَا يَنْقُضُ بَرَأْيِهِ مَا قَدْ أَبْرَمَ لَكُمْ. إِنَّهُ لَيْسَ عَلَى الْأَمَامِ إِلَّا مَا حُمِّلَ مِنْ أَمْرِ رَبِّهِ: الْإِبْلَغُ فِي الْمَوْعِظَةِ، وَالْإِجْتِهَادُ فِي النَّصِيحَةِ، وَالْإِحْيَاءُ لِلسُّنَنِ، وَإِقَامَةُ الْحُدُودِ عَلَى مُسْتَحَقِّيهَا، وَإِضْدَارُ السُّهْمَانِ (١٤) عَلَى أَهْلِهَا. فَبَادِرُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِ تَصْوِيحِ (١٥) نَبِيِّهِ، وَمِنْ قَبْلِ أَنْ تُشْغَلُوا بِأَنْفُسِكُمْ عَنْ مُسْتَثَارِ (١٦) الْعِلْمِ مِنْ عِنْدِ أَهْلِهِ، وَأَنْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَتَنَاهَوْا عَنْهُ، فَإِنَّمَا أَمْرُكُمْ بِالنَّهْيِ بَعْدَ التَّنَاهِي!

p: ١٠٣

صفات پیامبر

ویژگیهای پیامبر (ص) تا اینکه خدا محمد (ص) را برانگیخت، گواهی دهنده، بشارت دهنده، هشداردهنده. پیامبری که بهترین آفریدگان در خردسالی، و در سن پیری نجیبترین و بزرگوارترین مردم بود، اخلاقش از همه پاکان پاکتر و باران کرمش از هر چیزی بادوامتر بود. هشدار از آینده تلخ فرزندان امیه شما ای فرزندان امیه! زمانی از لذت و شیرینی دنیا بهره مند شدید، و از پستان آن نوشیدید که افسارش رها، و بند جهازش محکم نبود (در حکومت عثمان)، تا آنجا که حرام دنیا نزد گروهی چونان درخت سدر بی خار، آسان و حلال آن دشوار و غیر ممکن شد به خدا سوگند دنیایی که در دست شماست چونان سایه ای است گسترده که زود به سرآمد خود نزدیک می شود. امروز زمین برای شما خالی و گسترده، و دستهایتان برای انجام هر رفتار نادرستی باز، و دستهای رهبران واقعی بسته است، شمشیر شما بر آنان مسلط و شمشیر آنان از شما باز گرفته شده است. آگاه باشید! هر خونی، خونخواهی دارد، و هر حقی را جستجوگری است، انتقام گیرنده خونهای ما، چونان حاکمی است که برای خود داوری کند، و او خداوندی است که از گرفتن کسی ناتوان نگردد، و کسی از پنجه عدالت او نمی تواند بگریزد، ای فرزندان امیه! سوگند به خدا! زود باشد که این خلافت و دولت را در دست دیگران و در خانه دشمنان خود بنگرید،

آگاه باشید بیناترین چشمها آنکه در دل نیکها نفوذ کند، و شنواترین گوشها آنکه پنדהا و تذکرات سودمند را در خود جای دهد. اندرزه‌های جاودانه، و توجه دادن مردم به اهل بیت (ع) ای مردم! چراغ دل را از نور گفتار گوینده با عمل روشن سازید، ظرفهای جان را از آب زلال چشمه‌هایی که از آلودگیها پاک است پر نمایید ای بندگان خدا! به نادانیهای خود تکیه نکنید، و تسلیم هوای نفس خویش نباشید که چنین کسی بر لبه پرتگاه قرار دارد، و بار سنگین هلاکت و فساد را بر دوش می کشد، و از جایی به جای دیگر می برد، تا آنچه را که ناچسب است بچسباند، و آنچه را که دور می نماید نزدیک جلوه دهد. خدا را، خدا را، مبادا شکایت نزد کسی برید که نمی تواند آن را برطرف سازد، و توان گره‌گشایی از کارتان ندارد، همانا بر امام واجب نیست جز آنچه را که خدا امر فرماید، و آن، کوتاهی نکردن در پند و نصیحت، تلاش در خیرخواهی، زنده نگهداشتن سنت پیامبر (ص)، جاری ساختن حدود الهی بر مجرمان، رساندن سهمهای بیت المال به طبقات مردم، است. پس در فراگیری علم و دانش پیش از آنکه درختش بخشکد تلاش کنید، و پیش از آنکه به خود مشغول گردید از معدن علوم (اهل بیت (ع)) دانش استخراج کنید،

مردم را از حرام و منکرات باز دارید، و خود هم مرتکب نشوید، زیرا دستور داده شدید که ابتدا خود محرمات را ترک و سپس مردم را باز دارید.

SERMON ۱۰۶

in English

About Islam

Praise be to Allah who established Islam and made it easy for those who approach it and gave strength to its columns against any one who tries to overpower it. So Allah made it (a source of) peace for him who clings to it safety for him who enters it argument for him who speaks about it witness for him who fights with its help light for him who seeks light from it understanding for him who provides it sagacity for him who exerts a sign (of guidance) for him who perceives sight for him who resolves lesson for him who seeks advice salvation for him who testifies confidence for him who trusts pleasure for him who entrusts and shield for him who endures

It is the most bright of all paths the clearest of all passages. It has dignified minarets bright highways burning laps prestigious field of activity and high objective. It has a collection of race horses. It is approached eagerly. Its riders are honourable. Testimony (of Allah Prophet etc.) is its way good deeds are its minarets death is its extremity this world is its race-course the Day of Judgement is its horses and Paradise is its point of approach

A part of the same sermon about the Holy Prophet

The Prophet lighted flames for the seeker and put bright signs for the impeded. So he is Thy trustworthy trustee Thy witness on the Day of Judgement Thy deputy as a blessing and Thy messenger of truth as mercy. My Allah distribute to him a share from Thy Justice and award him multiples of good by Thy bounty. My Allah heighten his construction over the constructions of others honour him when he comes to Thee dignify his position before Thee give him honourable position and award him glory and distinction and bring us out (on the Day of Judgement) among his party neither ashamed nor repentant nor deviators .nor pledge-breakers nor strayers nor misleaders. nor seduced

as-Sayyid ar-Radi says: This sermon had already appeared earlier but we have repeated it here because of the difference between the two versions

A part of the same sermon addressed to his followers

By bounty of Allah over you you have acquired a position where even your slave maids are honoured your neighbours are treated well. Even he over whom you enjoy no distinction or obligation honours you. Even those people fear you who had no apprehension of attack from you or any authority over you. You now see pledges to Allah being broken but do not feel enraged although you fret and frown on the breaking of the traditions of your forefathers. Allah's matters have been coming to you and going from and again coming back to you; but you have made over your place to wrong-doers and thrown towards them your responsibilities and have placed Allah's affairs in their hands. They act in doubts and tread in (fulfilment of) desires. By Allah even if they disperse you under every star Allah would surely collect you on the day that would be worst for them

in Arabic

[١٠٦] ومن خطبه له عليه السلام

وفيهما يبين فضل الاسلام ويذكر الرسول الكريم ثم يلوم أصحابه

دين الاسلام

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي شَرَعَ الْإِسْلَامَ فَسَهَّلَ شَرَائِعَهُ لِمَنْ وَرَدَهُ، وَأَعَزَّ أَرْكَانَهُ عَلَى مَنْ غَالَبَهُ، فَجَعَلَهُ أَمْنًا لِمَنْ عَلِقَهُ (١)، وَسَلَّمًا لِمَنْ دَخَلَهُ، وَبُرْهَانًا لِمَنْ تَكَلَّمَ بِهِ، وَشَاهِدًا لِمَنْ خَاصَمَ بِهِ، وَنُورًا لِمَنْ اسْتَضَاءَ بِهِ، وَفَهْمًا لِمَنْ عَقَلَ، وَلُبًّا لِمَنْ تَدَبَّرَ، وَآيَةً لِمَنْ تَوَسَّسَ، وَتَبَصَّرَهُ لِمَنْ عَزَمَ، وَعِبْرَةً لِمَنْ اتَّعِظَ، وَنَجَاةً لِمَنْ صَدَّقَ، وَثِقَةً لِمَنْ تَوَكَّلَ، وَرَاحَةً لِمَنْ قَوَّضَ، وَجَنَّةً (٢) لِمَنْ صَبَرَ. فَهُوَ أَوْلَى الْمَنَاحِجِ (٣) وَأَضْحُ الْوَلَائِحِ (٤)، مُشْرِفُ الْمَنَارِ (٥)، مُشْرِقُ الْجَوَادِّ (٦)، مُضِيءُ الْمَصَابِيحِ، كَرِيمُ الْمِضْمَارِ (٧)، رَفِيعُ الْغَايَةِ، جَامِعُ الْحَلَبَةِ (٨)، مُتَنَافِسُ السُّبُقَةِ (٩)، شَرِيفُ الْفُرْسَانِ. التَّصْدِيقُ مِنْهَاجُهُ، وَالصَّالِحَاتُ مَنَارُهُ، وَالْمَوْتُ غَايَتُهُ، وَالْدُّنْيَا مِضْمَارُهُ، وَالْقِيَامَةُ حَلَبَتُهُ، وَالْجَنَّةُ سُبُقَتُهُ.

p: ١٠٦

منها فی ذکر النبی صلی الله علیه وآله

حَرَّتِي أَوْرَى (۱۰) قَبَسًا لِقَبَائِسِ (۱۱)، وَأَنَارَ عَلَمًا لِحَبَائِسِ (۱۲)، فَهُوَ أَمِينُكَ الْمَيَامُونُ، وَشَهِدُكَ يَوْمَ الدِّينِ، وَبَعِيثُكَ (۱۳) نِعْمَةً، وَرَسُولُكَ بِالْحَقِّ رَحْمَةً. اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَهُ مَقْسِمًا (۱۴) مِنْ عِدْلِكَ، وَاجْزِهِ مَضْمَعَاتِ الْخَيْرِ مِنْ فَضْلِكَ. اللَّهُمَّ أَعْلِ عَلَى بَنَاءِ الْبَانِينَ بِنَاءَهُ، وَأَكْرِمْ لَدَيْكَ نُزْلَهُ (۱۵)، وَشَرِّفْ عِنْدَكَ مَنْزِلَهُ، وَآتِهِ الْوَسِيلَةَ، وَأَعْطِهِ السَّنَاءَ (۱۶) وَالْفَضِيلَةَ، وَاحْشُرْنَا فِي زُمْرَتِهِ غَيْرَ خَزَايَا (۱۷)، وَلَا نَادِمِينَ، وَلَا نَاكِبِينَ (۱۸)، وَلَا نَاكِبِينَ (۱۹)، وَلَا ضَالِّينَ، وَلَا مُضْتَلِّينَ وَلَا مَفْتُونِينَ. قال الشريف: وقد مضى هذا الكلام فيما تقدم، إلا أننا كررناه هاهنا لما في الروایتين من الاختلاف.

منها فی خطاب أصحابه

وَقَدْ بَلَّغْتُمْ مِنْ كَرَامَةِ اللَّهِ تَعَالَى لَكُمْ مَنْزِلَهُ تُكْرَمُ بِهَا إِمَاؤُكُمْ. وَتُوَصَّلُ بِهَا جِيرَانُكُمْ، وَيُعْظَمُكُمْ مَنْ لَا فَضْلَ لَكُمْ عَلَيْهِ، وَلَا يَدَ لَكُمْ عِنْدَهُ، وَيَهَابُكُمْ مَنْ لَا يَخَافُ لَكُمْ سَيْطَوَةً، وَلَا لَكُمْ عَلَيْهِ إِمْرَةٌ. وَقَدْ تَرَوْنَ عَهْدَ اللَّهِ مَتَّقُوصَةً فَلَا تَغْضَبُونَا! وَأَنْتُمْ لِنَقِصِ ذِمَّةِ آبَائِكُمْ تَأْتِفُونَ! وَكَأَنْتُمْ أُمُورٌ اللَّهُ عَلَيْكُمْ تَرِدُ، وَعَنْكُمْ تَصِيدُ، وَإِلَيْكُمْ تَرْجِعُ، فَمَكَّنْتُمُ الظَّلْمَةَ مِنْ مَنْزِلَتِكُمْ، وَأَلْقَيْتُمُ إِلَيْهِمْ أَرْمَتَكُمْ، وَأَسَلْتُمُ أُمُورَ اللَّهِ فِي أَيْدِيهِمْ، يَعْمَلُونَ بِالشُّبُهَاتِ، وَيَسِيرُونَ فِي الشَّهَوَاتِ، وَإِيْمُ اللَّهِ، لَوْ فَزَعُواكُمْ تَحْتَ كُلِّ كَوْكَبٍ، لَجَمَعَكُمْ اللَّهُ لِشَرِّ يَوْمٍ لَهُمْ!

in Persian

وصف پیامبر و بیان دلآوری

ره آورد اسلام

ستایش خداوندی را سزاست که راه اسلام را گشود، و راه نوشیدن آب زلالش را بر تشنگان آسان فرمود، ستونهای اسلام را در برابر ستیزه جویان استوار نمود، و آن را پناهگاه امنی برای پناه بردگان، و مایه آرامش برای واردشوندگان قرار داد اسلام، حجت و برهان برای گویندگان، و گواه روشن برای دفاع کنندگان، و نور هدایتگر برای روشنی خواهان، و مایه آرامش برای واردشوندگان قرار داد اسلام، حجت و برهان برای گویندگان، و گواه روشن برای دفاع کنندگان، و نور هدایتگر برای روشنی خواهان، و مایه فهمیدن برای خردمندان، و عقل و درک برای تدبیرکنندگان، و نشانه گویا برای جویندگان حق، و روشن بینی برای صاحبان عزم و اراده، پندپذیری برای عبرت گیرندگان، عامل نجات و رستگاری برای تصدیق کنندگان، و آرامش دهنده تکیه کنندگان، راحت و آسایش توکل کنندگان، و سپری نگهدارنده برای استقامت دارندگان است. اسلام روشن ترین راهها است، جاده هایش درخشان، نشانه های آن در بلندترین جایگاه، چراغهایش پرفروغ و سوزان، میدان مسابقه آن پاکیزه برای پاکان، سرانجام مسابقه های آن روشن و بی پایان، مسابقه دهندگان آن پیشی گیرنده و چابک سوارانند، برنامه این مسابقه، تصدیق کردن به حق، راهنمایان آن، اعمال صالح، پایان آن، مرگ، میدان مسابقه، دنیا، مرکز گردآمدن مسابقه دهندگان، قیامت، و جایزه آن بهشت است.

دعا برای پیامبر (ص) تا آنکه خداوند با دست پیامبر (ص) شعله ای از نور برای طالبان آن برافروخت، و بر سر راه گمشدگان چراغی پرفروغ قرار داد. خداوند! پیامبر (ص) امین و مورد اطمینان و گواه روز قیامت است، و نعمتی است که برانگیخته و رحمتی است که به حق فرستاده ای، خداوند! بهره فراوانی از عدل خود به او اختصاص ده، و از احسان و کرم خود فراوان به او ببخش، خدایا! بنای دین او را از آنچه دیگران برآورده اند، عالی تر قرار ده. او را بر سر خان کرمیت گرامیتر دار، و بر شرافت مقام او در نزد خود بیفزا، و وسیله تقرب خویش را به او عنایت فرما، و بلندی مقام و فضیلت او را بی مانند گردان، و ما را از یاران او محشور فرما، چنانکه نه زیانکار باشیم و نه پشیمان، نه دور از راه حق باشیم و نه شکننده پیمان، نه گمراه باشیم و نه گمراه کننده بندگان، نه فریب هوای نفس خوریم و نه وسوسه شیطان.

ره آورد بعثت پیامبر (ص) مردم! از سر نعمت بعثت پیامبر (ص) و لطف خداوند بزرگ به مقامی رسیده اید که حتی کنیزان شما را گرامی می دارند، و به همسایگان شما محبت می کنند، کسانی برای شما احترام قائلند که شما از آنها برتری نداشته و بر آنها حقی ندارید، کسانی از شما می ترسند که نه ترس از حکومت شما دارند و نه شما بر آنها حکومتی دارید. علل سقوط و سیر ارتجاعی امت با آن همه بزرگواری و کرامت، هم اکنون می نگرید که قوانین و پیمانهای الهی شکسته شده اما خشم نمی گیرید، در حالی که اگر پیمان پدرانتان نقض می شد ناراحت می شدید، شما مردمی بودید که دستورات الهی ابتدا به دست شما می رسید و از شما به دیگران ابلاغ می شد و آثار آن باز به شما برمی گشت. اما امروز جایگاه خود را به ستمگران واگذاردید، و زمام امور خود را به دست بیگانگان سپردید، امور الهی را به آنان تسلیم کردید، آنهایی که به شبهات عمل می کنند، و در شهوات غوطه ورنند (بنی امیه) به خدا سوگند! اگر دشمنان شما را در زیر ستارگان آسمان بپراکنند، باز خداوند شما را برای انتقام گرفتن از ستمگران گرد می آورد.

SERMON ۱۰۷

in English

Delivered during one of the days of Siffin

I have seen your flight and your dispersal from the lines. You were surrounded by rude and low people and Bedouins of Syria (ash-Sham) although you are the chiefs of Arabs and summit of distinction and possess dignity as that of the high nose and big hump of the camel. The sigh of my bosom can subside only when I eventually see you surrounding them as they surrounded you and see you dislodging them from their position as they dislodged you killing them with arrows and striking them with spears so that their forward rows might fall on the rear ones just like the thirsty camels who have been turned away from their place of drink and removed from their water-points

in Arabic

[۱۰۷] ومن حُطِبَ له عليه السلام

فی بعض ایام صفین

وَقَدْ رَأَيْتَ جَوْلَتَكُمْ، وَأَنْحِيَازَكُمْ عَنْ صُفُوفِكُمْ، تَحُوزُكُمْ الْجُفَاءُ الطَّعَامُ (۱)، وَأَعْرَابُ أَهْلِ الشَّامِ، وَأَنْتُمْ لَهَا مِيمٌ (۲) الْعَرَبِ، وَيَأْفِيخُ (۳) الشَّرَفِ، وَالْأَنْفُ الْمُقَدَّمُ، وَالسَّنَامُ الْأَعْظَمُ، وَلَقَدْ شَفَى وَحَاوَجَ (۴) صَدْرِي أَنْ رَأَيْتُكُمْ بِأَخْرِهِ (۵)، تَحُوزُونَهِمْ كَمَا حَازُواكُمْ، وَتُرِيلُونَهِمْ عَنْ مَوَاقِفِهِمْ كَمَا أَزَالُوكُمْ حَسِيًّا بِالنِّصَالِ (۶)، وَشَجْرًا (۷) بِالرَّمِيحِ، تَزَكَّبُ أَوْلَاهُمْ أَخْرَاهُمْ كَالْبَابِلِ الْهِيمِ (۸) الْمَطْرُودِهِ، تُرْمَى عَنْ حِيَاضِهَا، وَتُدَادُ (۹) عَنْ مَوَارِدِهَا!

in Persian

در یکی از ایام صفین

وصف نبرد یاران در صفین از جای کنده شدن و فرار شما را از صفها دیدم، فرومایگان گمنام، و بیابان نشینانی از شام، شما را پس می راندند، در حالی که شما از بزرگان و سرشناسان عرب و از سران شرف می باشید، برازندگی چشمگیری دارید و قله های سرفراز و بلند قامتید، سرانجام سوزش سینه ام با مقاومت و حملات دلاورانه شما، تسکین یافت، که دیدم شامیان را هزیمت دادید و صفهای آنان را درهم شکستید، و آنان را از لشکرگاه خود راندید، آنگونه که آنها شما را کنار زدند، می دیدم با نیزه ها آنان را کوفتید و با تیرها، آنها را هدف قرار دادید، که فراریان و کشتگان دشمن روی هم ریختند، و بر دوش هم سوار می شدند، چونان شتران تشنه ای که از آبشخورشان برانند و به هر سو گریزان باشند.

SERMON ۱۰۸

in English

It is one of the sermons about the vicissitudes of time

Praise be to Allah Who is Manifest before His creation because of themselves. Who is apparent to their hearts because of clear proof; Who created without meditating since meditating does not befit except one who has thinking organs while He has no thinking organ in Himself. His knowledge has split forth the inside of unknown secrets and covered the bottom of deep beliefs. A part of the same sermon about the Holy Prophet

Allah chose him from the lineal tree of prophets from the flame of light from the forehead of greatness from the best part of the valley of al-Bat'ha' from the lamps for darkness and from the sources of wisdom

A part of the same sermon

The Prophet was like a roaming physician who has set ready his ointments and heated his instruments. He uses them wherever the need arises for curing blind hearts deaf ears and dumb tongues. He followed with his medicines the spots of negligence and places of perplexity

Blaming Muslims

They (people) did not take light from the lights of his wisdom nor did they produce flame from the flint of sparkling knowledge . So in this matter they are like grazing cattle and hard stones. Nevertheless hidden things have appeared for those who perceive the face of right has become clear for the wanderer the approaching moment has raised the veil from its face and signs have appeared for those who search for them

What is the matter with me! I see you just bodies without spirits and spirits without bodies devotees without good traders without profits wakeful but sleeping present but unseen .seeing but blind hearing but deaf and speaking but dumb

I notice that misguidance has stood on its centre and spread (all round) through its off-shoots. It weighs you with its weights and confuses you with its measures. Its leader is an out-cast from the community. He persists on misguidance. So on that day none from among you would remain except as the sediment in a cooking pot or the dust left after dusting a bundle. It would scrape you as leather is scraped and trample you as harvest is .trampled and pick out the believer as a bird picks out a big grain from the thin grain

Where are these ways taking you gloom misleading you and falsehoods deceiving you? Whence are you brought and where are you driven? For every period there is a written document and everyone who is absent has to return. So listen to your godly leader and keep your hearts present. If he speaks to you be wakeful. The forerunner must speak truth to his people should keep his wits together and maintain presence of mind. He has clarified to you the matter as the stitch-hole is cleared and scraped it as the gum is .(scraped (from the twigs

Nevertheless now the wrong has set itself on its places and ignorance has ridden on its riding beasts. Unruliness has increased while the call for virtue is suppressed. Time has pounced upon like a devouring carnivore and wrong is shouting like a camel after remaining silent. People have become brothers over ill-doings. have forsaken religion are .united in speaking lie but bear mutual hatred in the matter of truth

When such is the case the son would be a source of anger (instead of coolness of the eye to parents) and rain the cause of heat the wicked would abound and the virtuous would diminish. The people of this time would be wolves its rulers beasts the middle class men gluttons and the poor (almost) dead. Truth would go down falsehood would overflow affection would be claimed with tongues but people would be quarrelsome at heart

Adultery would be the key to lineage while chastity would be rare and Islam would be worn overturned like the skin

in Arabic

[١٠٨] ومن خطبه له عليه السلام

وهي من خطب الملاحم

الله تعالى

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْمُتَجَلَّى لِخَلْقِهِ بِخَلْقِهِ، وَالظَّاهِرِ لِقُلُوبِهِمْ بِحُجَّتِهِ، خَلَقَ الْخَلْقَ مِنْ غَيْرِ رَوِيَّةٍ، إِذْ كَانَتِ الرُّوِيَّاتُ لَا تَلِيْقُ إِلَّا بِذَوِي الضَّمَائِرِ (١) ،
وَلَيْسَ بِذِي ضَمِيرٍ فِي نَفْسِهِ. خَرَقَ عِلْمُهُ بَاطِنَ غَيْبِ السُّتْرَاتِ (٢) ، وَأَحَاطَ بِعُمُوضِ عَقَائِدِ السَّرِيَرَاتِ.

و منها في ذكر النبي صلى الله عليه وآله وسلم:

اخْتَارَهُ مِنْ شَجَرَةِ الْأَنْبِيَاءِ، وَمَشْكَاهِ الضِّيَاءِ (٣) ، وَذُوَابِهِ الْعَلْيَاءِ (٤) ، وَسُرَّهُ الْبَطْحَاءِ (٥) ، وَمَصَابِيحِ الظُّلْمَةِ، وَيَنَابِيعِ الْحِكْمَةِ.

و منها: طَيْبٌ دَوَارٌ بِطَبِّهِ، قَدْ أَحْكَمَ مَرَاهِمَهُ، وَأَحْمَى مَوَاسِمَهُ (٦) ، يَضْعُغُ مِنْ ذَلِكَ حَيْثُ الْحَاجَةُ إِلَيْهِ، مِنْ قُلُوبِ عُمِّي، وَأَذَانِ صُمَّ،
وَأَلْسِنَةِ بُكْمٍ مُتَّبِعٍ بِدَوَائِهِ مَوَاضِعَ الْعَفْلَةِ، وَمَوَاطِنَ الْحَيْرَةِ.

فتنه بنى اميه

لَمْ يَسْتَضِيئُوا بِأَضْوَاءِ الْحِكْمَةِ، وَلَمْ يَفْدَحُوا بِزِنَادِ الْعُلُومِ الثَّاقِبَةِ فَفَهُمْ فِي ذَلِكَ كَالْأَنْعَامِ السَّائِمَةِ، وَالصُّخُورِ الْقَاسِيَةِ.

قَدْ انْجَابَتِ السَّرَائِرُ (٧) لِأَهْلِ الْبَصَائِرِ، وَوَضَحَتْ مَحَجَّهُ الْحَقُّ لِخَابِطِهَا (٨) ، وَأَسْدَفَرَتِ السَّاعَةُ عَنْ وَجْهِهَا، وَظَهَرَتِ الْعَلَامَةُ لِمَتَوَسِّمِهَا. مَا
لِي أَرَاكُمْ أَشْبَاحاً بِلَا- أَرْوَاحَ، وَأَرْوَاحاً بِلَا- أَشْبَاحَ، وَنَسَاكاً بِلَا- صِيْلَاحَ، وَتُجَاراً بِلَا- أَرْبَاحَ، وَأَيْقَاطاً تُؤْمَأُ، وَشُهُوداً غُثْبَاءً، وَنَاطِرَةً عُمِيًّا،
وَسَامِعَةً صَمَاءً، وَنَاطِقَةً بُكْمًا! رَأَيْتُمْ ضَلَالاً قَدْ قَامَتْ عَلَى قُطْبِهَا (٩) ، وَتَفَرَّقَتْ بِشَعْبِهَا (١٠) ، تَكِيلُكُمْ بِصَاعِهَا (١١) ،

وَتَخْبِطُكُمْ بِبَاعِهَا (۱۲). فَأَتَدُّهَا خَارِجٌ مِنَ الْمِلَّةِ، فَأَتَمُّ عَلَى الصَّلَةِ؛ فَلَا يَبْقَى يَوْمَئِذٍ مِنْكُمْ إِلَّا نُفَالَهُ (۱۳) كُنْفَالَهُ الْقَدْرِ، أَوْ نُفَاضَهُ كُنْفَاضَهُ الْعِمْكُمْ (۱۴)، تَعَزُّكُمْ عَزَكِ الْأَدِيمِ (۱۵)، وَتَدُوسِيكُمْ دُوسَ الْحَصِيدِ (۱۶)، وَتَسِي تَخْلِصَ الْمُؤْمِنِ مِنْ بَيْنِكُمْ اسِي تَخْلَاصَ الطَّيْرِ الْحَبَّةِ الْبُطِينَةَ (۱۷) مِنْ بَيْنِ هَزِيلِ الْحَبِّ.

أَيْنَ تَذْهَبُ بِكُمْ الْمَذَاهِبُ، وَتَتَّبِعُ بِكُمْ الْغِيَاهِبُ، وَتَخْدَعُكُمْ الْكَوَاذِبُ؟ وَمِنْ أَيْنَ تُؤْتُونَ، وَأَنَّى تُؤَفِّكون؟ فَلِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ، وَلِكُلِّ غَيْبٍ إِيَابٌ، فَاسْتَمِعُوا مِنْ رَبَّائِكُمْ (۱۸)، وَأَخْضِرُوا قُلُوبَكُمْ، وَاسْتَيْقِظُوا إِنْ هَتَفَ بِكُمْ (۱۹)، وَلْيَصِدُقْ رَائِدُ (۲۰) أَهْلَهُ، وَلْيَجْمَعْ شَجَلَهُ، وَلْيُخْضِرْ ذَهْنَهُ، فَلَقَدْ فَلَقَ لَكُمْ الْأَمْرَ فَلَقَ الْخَرْزَرَ، وَقَرَفَهُ قَرْفَ الصَّمْغَةِ (۲۱). فَعِنْدَ ذَلِكَ أَخَذَ الْبَاطِلُ مَا خَذَهُ، وَرَكِبَ الْجَهْلُ مَرَاكِبَهُ، وَعَظُمَتِ الطَّاعِيَةُ، وَقَلَّتِ الدَّاعِيَةُ، وَصَالَ الدَّهْرُ صِيَالَ السَّبْعِ الْعُقُورِ، وَهَدَرَ فَيْقُ (۲۲) الْبَاطِلِ بَعْدَ كُطُومِ (۲۳)، وَتَوَاحَى النَّاسُ عَلَى الْفُجُورِ، وَتَهَاجَرُوا عَلَى الدِّينِ، وَتَحَابُّوا عَلَى الْكُذْبِ، وَتَبَاغَضُوا عَلَى الصِّدْقِ. فَإِذَا كَانَ ذَلِكَ كَانَ الْوَلَدُ غَيْظًا (۲۴)، وَالْمَطَرُ قَيْظًا (۲۵)، وَتَفِيضُ اللَّثَامِ فَيْضًا، وَتَعْيُضُ الْكِرَامِ عَيْضًا (۲۶)، وَكَانَ أَهْلُ ذَلِكَ الزَّمَانِ ذُنَابًا، وَسَلَاطِينُهُ سِبَاعًا، وَأَوْسَاطُهُ أَكَالًا، وَفَقْرَاؤُهُ أَمْوَاتًا، وَعَارَ الصِّدْقِ، وَفَاضَ الْكُذْبِ، وَاسِي تَعْمَلَتِ الْمَوَدَّةَ بِاللِّسَانِ، وَتَشَاجَرَ النَّاسُ بِالْقُلُوبِ، وَصَارَ الْفُسُوقُ نَسَبًا، وَالْعَفَافُ عَجَبًا، وَلِبَسَ الْأَسْلَامُ لُبْسَ الْفُرِّو مَقْلُوبًا.

in Persian

حادثه های بزرگ

خداشناسی ستایش خدای را سزااست که با آفرینش مخلوقات، بر انسانها تجلی کرد، و با برهان و دلیل خود را بر قلبهایشان آشکار نمود، مخلوقات را بدون نیاز به فکر و اندیشه آفرید، که فکر و اندیشه مخصوص کسانی است که دلی درون سینه داشته باشند، و او چنین نیست که علم خداوندی ژرفای پرده های غیب را شکافته، و به افکار و عقاید پنهان احاطه دارد.

p: ۱۱۳

وصف پیامبر اسلام (ص) پیامبر (ص) را از درخت تنومند پیامبران، از سرچشمه نور هدایت، از جایگاه بلند بی همانند، از سرزمین بطحا، از چراغهای برافروخته در تاریکیها، و از سرچشمه های حکمت برگزید.

پیامبر (ص) طبیعی است که برای درمان بیماران سیار است، مرهمهای شفا بخش او آماده، و ابزار داغ کردن زخمها را گذاخته، برای شفای قلبهای کور، و گوشهای ناشنوا، و زبانهای لال، آماده است و با داروی خود در پی یافتن بیماران فراموش شده و سرگردان است. علل انحراف فرزندان امیه بنی امیه با نور حکمت، جان و دل خود را روشن نساخته، و با شعله های فروزان دانش، قلب خود را نورانی نکرده اند، چونان چهارپایان صحرائی و سنگهای سخت و نفوذناپذیرند

به تحقیق رازهای درون برای صاحبان آگاهی آشکار، و راه حق برای گمراهان نیز روشن است، و رستاخیز نقاب از چهره برانداخت، و نشانه های خود را برای زیرکان و آنان که طالب حقت نمایند. نکوهش کوفیان مردم کوفه! چرا شما را پیکرهای بی روح، و روحهای بدون جسد می نگرم؟ چرا شما را عبادت کنندگانی بدون صلاحیت، و بازرگانانی بدون سود و تجارت، و بیدارانی خفته، و حاضرانی غایب از صحنه، بینندگان نابینا، شنوندگانی کر، و سخن گویانی لال، مشاهده می کنم؟

پرچم گمراهی در جای خود برافراشته شده، و طرفداران آن پراکنده شده اند، شما را با پیمانانه خود می سنجند و سرکوب می کنند، پرچمدارشان (معاویه)، از ملت اسلام خارج و بر راه گمراهی ایستاده است. خبر از کشتار و فساد بنی امیه پس آن روز که بر شما دست یابند جز تعداد کمی از شما باقی نگذارند، چونان باقیمانده غذایی اندک در ته دیگ، یا دانه های غذای چسبیده در اطراف ظرف، مانند پوستهای چرمی شما را به هم پیچانده می فشارند، و همانند خرمن شما را به شدت می کوبند، و چونان پرنده ای که دانه های درشت را از لاغر جدا کند، این گمراهان، مومنان را از میان شما جدا ساخته نابود می کنند. هشدار و سفارش به اطاعت از اهل بیت (ع) با توجه به این همه خطرات، روشهای گمراه کننده شما را به کجا می کشاند؟ تاریکیها و ظلمتها، تا کی شما را متحیر می سازد؟ دروغ پردازیها تا چه زمانی شما را می فریبد؟ از کجا دشمن در شما نفوذ کرده به اینجا آورده و به کجا باز می گرداند؟ آگاه باشید! که هر سرآمدی را پرونده ای، و هر غیبتی را بازگشت دوباره ایست مردم! به سخن عالم خداشناس خود گوش فرا دهید، دلهای خود را در پیشگاه او حاضر کنید، و با فریادهای او بیدار شوید، رهبر جامعه باید با مردم به راستی سخن گوید، و پراکندگی مردم را به وحدت تبدیل، و اندیشه خود را برای پذیرفتن حق آماده گرداند، پیشوای شما چنان واقعیتها را برای شما شکافت چونان شکافتن مهره های ظریف، و حقیقت را از باطل چون شیر درختی که از بدنه آن خارج شود، بیرون کشید.

خبر از مسخ ارزشها در حکومت بنی امیه

پس در آن هنگام که امویان بر شما تسلط یابند، باطل بر جای خود استوار شود، و جهل و نادانی بر مرکبها سوار، و طاغوت زمان عظمت یافته، و دعوت کنندگان به حق اندک و بی مشتری خواهند شد، روزگار چونان درنده خطرناکی حمله ور شده، و باطل پس از مدتها سکوت، نعره می کشد، مردم در شکستن قوانین خدا دست در دست هم می گذارند، و در جدا شدن از دین متحد می گردند، و در دروغ پردازی با هم دوست و در راستگویی دشمن یکدیگرند و چون چنین روزگاری می رسد، فرزند با پدر دشمنی ورزد، و باران خنک کننده، گرمی و سوزش آورد، پست فطرتان همه جا را پر می کنند، نیکان و بزرگواران کمیاب می شوند، مردم آن روزگار چون گرگان، و پادشاهان چون درندگان، تهیدستان طعمه آنان، و مستمندان چونان مردگان خواهند بود، راستی از میانشان رخت برمی بندد، و دروغ فراوان می شود، با زبان تظاهر به دوستی دارند اما در دل دشمن هستند، به گناه افتخار می کنند، و از پاکدامنی به شگفت می آیند، و اسلام را چون پوستینی واژگونه می پوشند.

SERMON ۱۰۹

in English

About the Might of Allah

Everything submits to Him and everything exists by Him. He is the satisfaction of every poor dignity of the low energy for the weak and shelter for the oppressed. Whoever speaks He hears his speaking and whoever keeps quiet He knows his secret. On Him is .the livelihood of everyone who lives and to Him returns whoever dies

O' Allah!) The eyes have not seen Thee so as to be aware of Thee but Thou wert before) the describers of Thy creation. Thou didst not create the creation on account of loneliness nor didst make them work for gain. He whom Thou catchest cannot go farther than Thee and he whom Thou holdest cannot escape Thee. He who disobeys Thee does not decrease Thy authority and he who obeys Thee does not add to Thy Might. He who disagrees with Thy judgement cannot turn it and he who turns away from Thy command cannot do without Thee. Every secret before Thee is open and for Thee every absent is present.

Thou art everlasting there is no end to Thee. Thou art the highest aim there is no escape from Thee Thou art the promised (point of return) from which there is no deliverance except towards Thee. In Thy hand is the forelock of every creature and to Thee is the return of every living being. Glory to Thee! How great is Thy creation that we see but how small is this greatness by the side of Thy Might. How awe-striking is Thy realm that we notice but how humble is this against what is hidden from us out of Thy authority. How extensive are Thy bounties in this world but how small are they against the bounties of the next world.

A part of the same sermon about the Angels

Thou (O' Allah) made angels reside in Thy skies and place them high above from Thy earth. They have the most knowledge about Thee and Thy whole creation the most fearing from Thee and the nearest to Thee. They never stayed in loins nor were retained in wombs. They were not created "from mean water (semen)" (Qur'an ۳۲:۸; ۷۷:۲۰). They were not dispersed by vicissitudes of time. They are on their places (distinct) from Thee and in their positions near Thee. Their desires are concentrated in Thee. Their worship for Thee is much. Their neglect from Thy command is little. If they witness what remains hidden about Thee they would regard their deeds as very little they would criticise themselves and would realise that they did not worship Thee according to Thy right for being worshipped and did not obey Thee as Thou hast the right of being obeyed.

About the bounties and guidance of Allah and those who are ungrateful

Glorified art Thou the Creator the Worshipped on account of Thy good trials of Thy creatures. Thou created a house (the Paradise) and provided in it for feasting drinks foods spouses servants places streams plantations and fruits. Then Thou sent a messenger to invite towards it but the people did not respond to the caller and did not feel persuaded to what Thou persuaded them nor showed eagerness towards what Thou desired them to feel eager. They jumped on the carcass (of this world) earned shame by eating it and became united on loving it

When one loves a thing it blinds him and sickens his heart. Then he sees but with a diseased eye hears but with unhearing ears. Desires have cut asunder his wit and the world has made his heart dead while his mind is all longing for it. Consequently he is a slave of it and of everyone who has any share in it. Wherever it turns he turns towards it and wherever it proceeds he proceeds towards it. He is not desisted by any desister from Allah nor takes admonition from any preacher. He sees those who have been caught in neglect whence there is neither rescission nor reversion

About Death

Whatever they were ignoring has befallen them separation from this world from which they took themselves safe has come to them and they have reached that in the next world which they had been promised. Whatever has befallen them cannot be described. Pangs of death and grief for losing (this world) have surrounded them. Consequently their limbs become languid and their complexion changes. Then death increases its struggle over them

In some one it stands in between him and his power of speaking although he lies among his people looking with eyes hearing with his ears with full wits and intelligence. He then thinks over how he wasted his life and in what (activities) he passed his time. He recalls the wealth he collected when he had blinded himself in seeking it and acquired it from fair and foul sources. Now the consequences of collecting it have overtaken him. He gets ready to leave it. It would remain for those who are behind him. They would enjoy it and benefit by it

It would be an easy acquisition for others but a burden on his back and the man cannot get rid of it. He would thereupon bite his hands with teeth out of shame for what was disclosed to him about his affairs at the time of his death. He would dislike what he coveted during the days of his life and would wish that he who envied him on account of it and felt jealous over him for it should have amassed it instead of he himself

Death would go on affecting his body till his ears too would behave like his tongue (and lose functioning). So he would lie among his people neither speaking with his tongue or hearing with his ears. He would be rotating his glance over their faces watching the movements of their tongues but not hearing their speaking. Then death would increase its sway over him and his sight would be taken by death as the ears had been taken and the spirit would depart from his body. He would then become a carcass among his own people. They would feel loneliness from him and get away from near him. He would not join a mourner or respond to a caller. Then they would carry him to a small place in the ground and deliver him in it to (face) his deeds. They abandoned visiting him

About the Day of Judgement

Till whatever is written as ordained approaches its end the affairs complete their destined limits the posteriors join the anteriors and whatever Allah wills takes place in the shape of resurrection of His creation. Then He would convulse the sky and split it. He would quake the earth and shake it. He would root out the mountains and scatter them. They would .crush each other out of awe of His Glory and fear of His Dignity

He would take out everyone who is in it. He would refresh them after they had been worn out and collect them after they had been separated. Then He would set them apart for questioning about the hidden deeds and secret acts. He would then divide them into two groups rewarding one and punishing the other. As regards the obedient people He would reward them with His nearness and would keep them for ever in His house from where those who settle therein do not move out. Their position would not undergo change fear would not overtake them ailments would not befall them dangers would not affect them .(and journey would not force them (from place to place

As for people of sins He would settle them in the worst place would bind their hands with the necks bind the forelocks with feet and would clothe them in shirts of tar and dresses cut out of flames. They would be in punishment whose heat would be severe door would be closed on the inmates – in fire which is full of shouts and cries and rising flames and fearful voices. Its inmate does not move out of it. its prisoner cannot be released by ransom and its shackles cannot be cut. There is no fixed age for this house so that it might .perish nor period for its life that might pass away

A part of the same sermon about the Holy Prophet

He treated this world disdainfully and regarded it low. He held it contemptible and hated it. He realised that Allah kept it away from him with intention and spread it out for others by way of contempt. Therefore he remained away from it by his heart banished its recollection from his mind and wished that its attraction should remain hidden from his eye so that he should not acquire any clothing from it or hope for staying in it. He conveyed from Allah the pleas (against committing sins) counselled his people as a warner (against Divine chastisement) and called (people) towards Paradise as a conveyor .of good tidings

About the Descendants of the Holy Prophet

We are the tree of prophethood staying place of (Divine) Message descending place of angels mines of knowledge and the sources of wisdom. Our supporter and lover awaits .mercy while our enemy and he who hates us awaits wrath

in Arabic

[١٠٩] ومن خطبه له عليه السلام

في بيان قدره الله وانفراده بالعظمه وأمر البعث

قدره الله

كُلُّ شَيْءٍ خَاشِعٌ لَهُ، وَكُلُّ شَيْءٍ قَائِمٌ بِهِ: غِنَى كُلِّ فَقِيرٍ، وَعِزُّ كُلِّ ذَلِيلٍ، وَقُوَّةُ كُلِّ ضَعِيفٍ، وَمَفْرَعُ كُلِّ مَلْهُوفٍ، مَنْ تَكَلَّمَ سَمِعَ نُطْقَهُ، وَمَنْ سَكَتَ عَلِمَ سِرَّهُ، وَمَنْ عَاشَ فَعَلِيهِ رِزْقُهُ، وَمَنْ مَاتَ فَالَيْهِ مُنْقَلَبُهُ. لَمْ تَرَكَ الْعَيْنُونَ فَتُخْبِرَ عَنْكَ، بَلْ كُنْتَ قَبْلَ الْوَاصِفِينَ مِنْ خَلْقِكَ، لَمْ تَخْلُقِ الْخَلْقَ لَوْحَشِهِ، وَلَا اسْتَعْمَلْتَهُمْ لِمَنْفَعِهِ، وَلَا يَسْبِقُكَ مَنْ طَلَبْتَ، وَلَا يُفْلِتُكَ (١) مَنْ أَخَذْتَ، وَلَا يَنْقُصُ سُلْطَانَكَ مَنْ عَصَاكَ، وَلَا يَزِيدُ فِي مُلْكِكَ مَنْ أَطَاعَكَ، وَلَا يَرُدُّ أَمْرَكَ مَنْ سَخَطَ قَضَاءَكَ، وَلَا يَسْتَعِينِي عَنْكَ مَنْ تَوَلَّى عَنْ أَمْرِكَ. كُلُّ سِرٍّ عِنْدَكَ عَلَانِيَةٌ، وَكُلُّ غَيْبٍ عِنْدَكَ شَهَادَةٌ. أَنْتَ الْأَبَدُ فَلَا أَمَدَ لَكَ، وَأَنْتَ الْمُنتَهَى فَلَا مَحِيصَ عَنْكَ، وَأَنْتَ الْمُوَعَدُ فَلَا مَنْجَى مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، بِيَدِكَ نَاصِيَةٌ كُلِّ دَابَّةٍ، وَإِلَيْكَ مَصِيرُ كُلِّ نَسَمَةٍ. سُبْحَانَكَ مَا أَعْظَمَ شَأْنُكَ! سُبْحَانَكَ مَا أَعْظَمَ مَا نَرَى مِنْ خَلْقِكَ! وَمَا أَصْغَرَ كُلَّ عَظِيمَةٍ فِي جَنْبِ قُدْرَتِكَ! وَمَا أَهْوَلَ مَا نَرَى مِنْ مَلَكُوتِكَ! وَمَا أَحْقَرَ ذَلِكَ فِيمَا غَابَ عَنَّا مِنْ سُلْطَانِكَ! وَمَا أَشْيَبَعَ نِعْمَكَ فِي الدُّنْيَا، وَمَا أَضْيَعَرَهَا فِي نِعَمِ الْآخِرَةِ!

في الملائكة الكرام

ومنها : مِنْ مَلَائِكِهِ أَسِيكْتَهُمْ سَمَاوَاتِكَ، وَرَفَعْتَهُمْ عَنْ أَرْضِكَ رُحْمًا أَعْلَمَ خَلْقِكَ بِكَ، وَأَخَوْفُهُمْ لَكَ، وَأَقْرَبُهُمْ مِنْكَ لَمْ يَسِيكُوا الْأَرْضِيَّاتِ، وَلَمْ يَصْنَعُوا الْأَرْضِيَّاتِ، وَلَمْ يُخْلَقُوا (مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ) (٢) ، وَلَمْ يَتَشَعَّبْهُمْ (رَيْبَ الْمُنُونِ) (٣) وَإِنَّهُمْ عَلَى مَكَانِهِمْ مِنْكَ، وَمَنْزِلَتِهِمْ عِنْدَكَ، وَاسْتِجْمَاعِ أَهْوَانِهِمْ فِيكَ، وَكَثْرَةِ طَاعَتِهِمْ لَكَ، وَقَلَّةِ عَقْلَتِهِمْ عَنْ أَمْرِكَ، لَوْ عَانَتُوا كُنْهَ مَا خَفِيَ عَلَيْهِمْ مِنْكَ لِحَقَرُوا أَعْمَالَهُمْ، وَلَزَرُوا (٤) عَلَى أَنْفُسِهِمْ، وَلَعَرَفُوا أَنَّهُمْ لَمْ يَعْبدُوكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ، وَلَمْ يُطِيعُوكَ حَقَّ طَاعَتِكَ.

عصيان الخلق

سُبْحَانَكَ خَالِقًا وَمَعْبُودًا! بِحُسْنِ بِلَانِكَ (٥) عِنْدَ خَلْقِكَ، خَلَقْتَ دَارًا، وَجَعَلْتَ فِيهَا مَأْدِبَهُ

(٦) : مَشْرَبًا وَمَطْعَمًا، وَأَزْوَاجًا وَخَدَمًا، وَقُصُورًا، وَأَنْهَارًا، وَزُرُوعًا، وَثِمَارًا. ثُمَّ أَرْسَلْتَ دَاعِيًا يَدْعُو إِلَيْهَا، فَلَا الدَّاعِيَ أَجَابُوا، وَلَا فِيهَا رَعِبَتْ رَغَبُوا، وَلَا إِلَى مَا سَوَّفَتْ إِلَيْهِ اسْتَأْقُوا. أَقْبَلُوا عَلَى جِيفِهِ قَدْ افْتَضَّ حُوا بِأَكْلِهَا، وَاصْبِطْلَحُوا عَلَى حُبِّهَا، وَمَنْ عَشِقَ شَيْئًا أَعَشَى (٧) بَصِيرَهُ، وَأَمْرَضَ قَلْبَهُ، فَهُوَ يَنْظُرُ بِعَيْنٍ غَيْرِ صَاحِيحَةٍ، وَيَسْمَعُ بِأُذُنٍ غَيْرِ سَمِيعَةٍ، قَدْ حَرَقَتْ الشَّهَوَاتُ عَقْلَهُ، وَأَمَاتَتْ الدُّنْيَا قَلْبَهُ، وَوَلِهَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ، فَهُوَ عَبْدٌ لَهَا، وَلَمْ يَفْعَلْ فِي يَدَيْهِ شَيْءًا مِنْهَا، حَيْثُمَا زَالَتْ زَالَ إِلَيْهَا، وَحَيْثُمَا أَقْبَلَتْ أَقْبَلَتْ عَلَيْهَا وَلَا يَنْزِجُ مِنَ اللَّهِ بِزَاجِرٍ، وَلَا يَتَّعِظُ مِنْهُ بِوَاعِظٍ، وَهُوَ يَرَى الْمَيِّتَ أَخُوذِينَ عَلَى الْغَرِّ (٨) ، حَيْثُ لَا إِقْصَالَ وَلَا رَجْعَهُ، كَيْفَ نَزَلَ بِهِمْ مَا كَانُوا يَجْهَلُونَ، وَجَاءَهُمْ مِنْ فِرَاقِ الدُّنْيَا مَا كَانُوا يَأْمَنُونَ، وَقَدِمُوا مِنَ الْآخِرَةِ عَلَى مَا كَانُوا يُوعِدُونَ. فَغَيْرُ مَوْصُوفٍ مَا نَزَلَ بِهِمْ: اجْتَمَعَتْ عَلَيْهِمْ سَيِّئَةُ الْمَوْتِ وَحَسْرَةُ الْقُوتِ، فَفَتَّرَتْ لَهَا أَطْرَافَهُمْ، وَتَعَيَّرَتْ لَهَا أَلْوَانَهُمْ. ثُمَّ ازدَادَ الْمَوْتُ فِيهِمْ وَلُوجًا (٩) ، فَحِيلَ بَيْنَ أَحَدِهِمْ وَبَيْنَ مَنْطِقِهِ، وَإِنَّهُ لَبَيْنَ أَهْلِهِ يَنْظُرُ بِبَصَرِهِ، وَيَسْمَعُ بِأُذُنِهِ، عَلَى صِحَّةٍ مِنْ عَقْلِهِ، وَبِقَاءٍ مِنْ لُبِّهِ، يُفَكِّرُ فِيهِمْ أَفْنَى عُمُرِهِ، وَفِيمَ أَذْهَبَ دَهْرَهُ! وَيَتَذَكَّرُ أَمْوَالًا- جَمَعَهَا، أَعْمَصَ (١٠) فِي مَطَالِبِهَا، وَأَخَذَهَا مِنْ مُصَرِّحَاتِهَا وَمُسْتَبْهَاتِهَا، قَدْ لَزِمَتْهُ تَبَعَاتُ (١١) جَمَعَهَا، وَأَشْرَفَ عَلَى فِرَاقِهَا، تَبَقَّى لِمَنْ وَرَاءَهُ يَنْعَمُونَ فِيهَا، وَيَتَمَتَّعُونَ بِهَا، فَيَكُونُ الْمَهْنَأُ (١٢) لِغَيْرِهِ، وَالْعَبَاءُ (١٣) عَلَى ظَهْرِهِ. وَالْمَرْءُ قَدْ غَلَقَتْ رُحُوتهُ (١٤) بِهَا، فَهُوَ يَعِضُّ يَدَهُ نَدَامَةً عَلَى مَا أَصْحَرَ (١٥) لَهُ عِنْدَ الْمَوْتِ مِنْ أَمْرِهِ، وَيَزْهَدُ فِيهَا كَمَا كَانَ يَزْغَبُ فِيهِ أَيَّامَ عُمُرِهِ، وَيَتَمَنَّى أَنْ الَّذِي كَانَ يَغْبِطُهُ بِهَا وَيَحْسُدُهُ عَلَيْهَا قَدْ حَازَهَا دُونَهُ! فَلَمْ يَزَلِ الْمَوْتُ يُبَالِغُ فِي جَسَدِهِ حَتَّى خَالَطَ لِسَانَهُ سَمْعُهُ (١٦) ، فَصَارَ بَيْنَ أَهْلِهِ لَا يَنْطِقُ بِلِسَانِهِ، وَلَا يَسْمَعُ بِسَمْعِهِ: يُرَدُّ طَرَفَهُ بِالنَّظَرِ فِي وَجْهِهِمْ، يَرَى حَرَكَاتِ أَلْبَتَاتِهِمْ، وَلَا يَسْمَعُ رَجْعَ كَلَامِهِمْ. ثُمَّ ازدَادَ الْمَوْتُ الْبِطَاطًا (١٧) بِهِ، فَقَبِضَ بَصِيرَهُ كَمَا قَبِضَ سَمْعَهُ، وَخَرَجَتِ الرُّوحُ مِنْ جَسَدِهِ، فَصَارَ جِيفَةً بَيْنَ أَهْلِهِ، قَدْ أَوْحَشُوا مِنْ جَانِبِهِ، وَتَبَاعَدُوا مِنْ قُورِهِ. لَا يُشْعِدُ بَاكِيًا، وَلَا يُجِيبُ دَاعِيًا. ثُمَّ حَمَلُوهُ إِلَى مَخَطِّ فِي الْأَرْضِ، فَأَسْلَمُوهُ فِيهِ إِلَى عَمَلِهِ، وَانْقَطَعُوا عَنْ زُورَتِهِ (١٨) .

القيامة

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ، وَالْمَأْمُرُ مَقَادِيرُهُ، وَالْحَقُّ آخِرُ الْخَلْقِ بِأَوَّلِهِ، وَحَيَاءٌ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ مَا يُرِيدُهُ مِنْ تَجْدِيدِ خَلْقِهِ، أَمَادَ (١٩) السَّمَاءِ وَفَطَرَهَا (٢٠)، وَأَرْجَ الْأَرْضِ وَأَرْجَفَهَا، وَقَلَعَ جِبَالَهَا وَنَسَفَهَا، وَدَكََّ بَعْضَهَا بَعْضًا مِنْ هَيْبِهِ جَلَالَتِهِ وَمَخُوفِ سَيِّطَوْتِهِ، وَأَخْرَجَ مِنْ فِيهَا، فَجَرَّدَهُمْ بَعْدَ إِخْلَاقِهِمْ (٢١)، وَجَمَعَهُمْ بَعْدَ تَفْرِيقِهِمْ، ثُمَّ مَيَّزَهُمْ لِمَا يُرِيدُهُ مِنْ مَسَائِلِهِمْ عَنِ حَفَايَا الْأَعْمَالِ وَخَبَايَا الْأَفْعَالِ، وَجَعَلَهُمْ فَرِيقَيْنِ: أَنْعَمَ عَلَى هَؤُلَاءِ وَأَنْتَقَمَ مِنْ هَؤُلَاءِ. فَأَمَّا أَهْلَ الطَّاعَةِ فَأَتَابَهُمْ بِجَوَارِهِ، وَخَلَدَهُمْ فِي دَارِهِ، حَيْثُ لَا يَظْعَنُ النَّزَالُ، وَلَا تَتَغَيَّرُ بِهِمْ

الْحِيَالُ، وَلَا تُتَوَبَّهُمُ الْأَفْرَاحُ (٢٢)، وَلَا تَنَالَهُمُ الْأَسِقَامُ، وَلَا تَعْرِضُ لَهُمُ الْأَخْطَارُ، وَلَا تُشَخِّصُهُمْ (٢٣) الْأَسِيفَارُ. وَأَمَّا أَهْلُ الْمَعْصِيَةِ فَأَنْزَلَهُمْ شَرَّ دَارٍ، وَغَلَّ الْأَيْدِيَ إِلَى الْأَعْنَاقِ، وَقَرَنَ النَّوَاصِيَ بِالْأَقْدَامِ، وَأَلْبَسَهُمْ سَرَابِيلَ الْقَطِرَانِ (٢٤)، وَمُقَطَّعَاتِ النَّيْرَانِ، فِي عَذَابٍ قَدِ اشْتَدَّ حَرُّهُ، وَيَبَابَ قَدِ أَطْبِقَ عَلَى أَهْلِهِ، فِي نَارٍ لَهَا كَلْبٌ (٢٦) وَلَجِبٌ (٢٧)، وَلَهَبٌ سَاطِعٌ، وَقَصِيفٌ (٢٨) هَائِلٌ، لَا يَظْعَنُ مُقِيمُهَا، وَلَا يُفَادَى أَسِيرُهَا، وَلَا تُفْصَمُ كُبُولُهَا (٢٩). لَا مَدَّةَ لِلدَّارِ فَتَفَنَى، وَلَا أَجَلَ لِلقَوْمِ فَيُقْضَى.

زهدي النبي

ومنها في ذكر النبي صلى الله عليه وآله: قَدْ حَقَّرَ الدُّنْيَا وَصَغَّرَهَا، وَأَهْوَنَ بِهَا وَهَوَّنَهَا، وَعَلِمَ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى زَوَاهَا (٣٠) عَنْهُ اخْتِيَارًا، وَبَسَطَهَا لِغَيْرِهِ اخْتِيَارًا، فَأَعْرَضَ عَنِ الدُّنْيَا بِقَلْبِهِ، وَأَمَاتَ ذِكْرَهَا عَنْ نَفْسِهِ، وَأَحَبَّ أَنْ تَغِيبَ زِينَتُهَا عَنْ عَيْنِهِ، لِكَيْلَا يَتَّخِذَ مِنْهَا رِيَاشًا (٣١)، أَوْ يَرْجُو فِيهَا مَقَامًا. بَلَغَ عَنْ رَبِّهِ مُعْذِرًا (٣٢)، وَنَصَحَ لِأُمَّتِهِ مُنْذِرًا، وَدَعَا إِلَى الْجَنَّةِ مُبَشِّرًا، وَخَوَّفَ مِنَ النَّارِ مُحَذِّرًا.

أهل البيت

نَحْنُ شَجَرَةُ النَّبُوَّةِ، وَمَحِيطُ الرِّسَالَةِ، وَمُخْتَلَفُ الْمَلَائِكَةِ (٣٣)، وَمَعَادِنُ الْعِلْمِ، وَيَبَايِعُ الْحُكْمِ، نَاصِرُنَا وَمُحِبُّنَا يَنْتَظِرُ الرَّحْمَةَ، وَعَيْدُونَا وَمُبْغِضُنَا يَنْتَظِرُ السُّطُوهَ.

وانایی خداوند

وصف قدرت پروردگار همه چیز برابر خدا خشوع کننده است، و همه چیز با یاری او بر جای مانده اند، خدا بی نیاز کننده هر نیازمند، و عزتبخش هر خوار و ذلیل، نیروی هر ناتوان، و پناهگاه هر مصیبت زده است، هر کس سخن گوید می شنود، و هر که ساکت باشد اسرار درونش را می داند، روزی زندگان بر اوست و هر که بمیرد به سوی او باز می گردد. خدایا! چشمها تو را ندیده تا از تو خبر دهند، پیش از توصیف کنندگان از موجودات، بوده ای، آفرینش برای ترس از وحشت تنهایی نبود، و برای سودجویی آنها را نیافریدی، هیچ کس از قدرت تو نتواند بگریزد، و هر کس را تو بگیری از قدرت تو نتواند خارج گردد، گناهکاران از عظمت تو نگاهند، و اطاعت کنندگان بر قدرت تو نیفزایند، آن کس که از قضای تو به خشم آید نتواند فرمانت را برگرداند، و هر کس که به فرمان تو پشت کند از تو بی نیاز نگردد. هر سری نزد تو آشکار و هر پنهانی نزد تو هویداست، تو خدای همیشه ای و بی پایان، و تو پایان هر چیزی، که گریزی از آن نیست، وعده گاه همه، محضر توست، و رهایی از تو جز به تو ممکن نیست، و زمام هر جنبنده ای به دست تو است، و به سوی تو بازگشت هر آفریده ای است. پاک و منزهی ای خدا! چه قدر بزرگ و

والاست قدر و عظمت تو، و چه بزرگ است آنچه را که از خلقت تو می نگرم!! و چه کوچک است هر بزرگی در برابر قدرت تو، و چه باعظمت است آنچه را که از ملکوت تو مشاهده می کنم، و چه ناچیز است برابر آنچه که بر ما نمان است از سلطنت تو، و چه فراگیر است در این جهان نعمتهای تو، و چه کوچک است نعمتهای فراوان دنیا در برابر نعمتهای آخرت.

وصف فرشتگان شگفت آور است آفرینش فرشتگان تو که گروهی از آنها را در آسمانها سکونت دادی و از زمین بالا برده ای، آنها از همه آفریدگان نسبت به تو آگاه ترند، و بیشتر از همه نسبت به تو بیمناکند، و به تو نزدیکترند فرشتگانی که در پشت پدران قرار نگرفته و در رحم مادران پرورش نیافته اند، و از آبی پست خلق نشده اند، و ناراحتی و مشکلات زندگی آنان را پراکنده ساخت، آنها با مقام و مرتبتی که دارند، و از ارزشی که در نزد تو برخوردارند، و آنگونه که تو را دوست دارند، فراوان تو را اطاعت می کنند که اندک غفلتی در فرمان تو ندارند اگر آنچه بر آنان پوشیده است بدانند، همه کارهای خود را کوچک و ناچیز می شمارند، و بر خویش ایراد می گیرند، و می دانند آن گونه که باید، تو را عبادت نکرده اند، و آنچه آن که سزاوار توست فرمانبردار نبودند.

نعمتهای خداوند و سوء استفاده ها خدایا ستایش تو را سزاست، که آفریننده و معبودی، و بندگان را به درستی آزمایش کردی، خانه آخرت را آفریدی و سفره رنگارنگ نعمتها را گستراندی، و در آن انواع نوشیدنی، خوردنی، همسران، میهمانداران، قصرها، نهرهای روان، میوه ها و کشتزاران، قرار دادی. سپس پیامبری را فرستادی تا انسانها را به آن خانه و نعمتها دعوت کند، افسوس که مردم نه آن دعوت کننده را اجابت کردند، و نه به آنچه تو ترغیبشان کردی رغبت نشان دادند، و نه به آنچه تو تشویقشان کردی مشتاق شدند، بر لاشه مرداری روی آوردند که با خوردن آن رسوا شدند، و در دوستی آن همداستان گردیدند. خطر عشق و وابستگیهای دروغین هر کس به چیزی عشق ناروا ورزد، ناینیاش می کند، و قلبش را بیمار کرده، با چشمی بیمار می نگرد، و با گوشه بیمار می شنود، خواهشهای نفس پرده عقلش را دریده، دوستی دنیا دلش را میرانده است، شیفته بی اختیار دنیا و برده آن است و برده کسانی است که چیزی از دنیا در دست دارند، دنیا به هر طرف برگردد او نیز برمی گردد، و هر چه هشدارش دهند از خدا نمی ترسد، از هیچ پنددهنده ای شنوایی ندارد، با اینکه گرفتار آمدگان دنیا را می نگرد که راه پس و

پیش ندارند و در چنگال مرگ اسیرند می بینید که آنها بلاهایی را که انتظار آن را نداشتند بر سرشان فرود آمد و دنیایی را که جاویدان می پنداشتند از آنها جدا شده و به آنچه در آخرت وعده داده شده بودند خواهند رسید، آنچه بر آنان فرود آمد وصف ناشدنی است.

وصف چگونگی مرگ و مردن سختی جان کندن و حسرت از دست دادن دنیا به دنیاپرستان هجوم آورد، بدنها در سختی جان کندن سست شده و رنگ باختند، مرگ آرام آرام همه اندامشان را فرا گرفته، زبان را از سخن گفتن باز می دارد، و او در میان خانواده اش افتاده با چشم خود می بیند و با گوش می شنود و با عقل درست می اندیشد که عمرش را در پی چه کارهایی تباه کرده؟ و روزگارش را چگونه سپری نمود؟ به یاد ثروتهایی که جمع کرده می افتد، همان ثروتهایی که در جمع آوری آنها چشم بر هم گذاشته و از حلال و حرام و شبهه ناک گرد آورده و اکنون گناه جمع آوری آن همه بر دوش اوست که هنگام جدایی با آنها فرا رسید، و برای وارثان باقیمانده است تا از آن بهره مند گردند، و روزگار خود گذرانند، راحتی و خوشی آن برای دیگری و کیفر آن بر دوش اوست، و او در گرو این اموال است که دست خود را از پشیمانی می گزد. به خاطر واقعتهایی که هنگام مرگ مشاهده کرده است. در این حالت از آنچه که در زندگی دنیا به آن علاقمند بود بی اعتنا شده آرزو می کند، ای کاش آن کسی که در گذشته بر ثروت او رشک می برد، این اموال را جمع کرده بود، اما مرگ همچنان بر اعضا بدن او چیره می شود، تا آنکه گوش او

مانند زبانش از کار می افتد، پس در میان خانواده اش افتاده نه می تواند با زبان سخن بگوید و نه با گوش بشنود، پیوسته به صورت آنان نگاه می کند، و حرکات زبانشان را می نگرد اما صدای کلمات آنان را نمی شنود، سپس چنگال مرگ تمام وجودش را فرا می گیرد، و چشم او نیز مانند گوشش از کار می افتد، و روح از بدن او خارج می شود، و چون مرداری در بین خانواده خویش بر زمین می ماند که از نشستن در کنار او وحشت دارند، و از او دور می شوند. نه سوگواران را یاری می کند و نه خواننده ای را پاسخ می دهد، سپس او را به سوی منزلگاهش در درون زمین می برند، و به دست عملش می سپارند و برای همیشه از دیدارش چشم می پوشند.

وصف رستاخیز و زنده شدن دوباره تا آن زمان که پرونده این جهان بسته شود، و خواست الهی فرا رسد، و آخر آفریدگان به آغاز آن پیوندند، و فرمان خدا در آفرینش دوباره در رسد. آنگاه آسمان را به حرکت آورد و از هم بشکافتد، و زمین را به شدت بلرزاند، و تکان سخت دهد، که کوهها از جا کنده شده و در برابر هیبت و جلال پروردگاری بر یکدیگر کوبیده و متلاشی شده و با خاک یکسان گردد سپس هر کس را که در زمین به خاک سپرده شده، در آورد، و پس از فرسودگی تازه شان گرداند، و پس از پراکنده شدن، همه را گرد آورد، سپس برای حسابرسی و روشن شدن اعمال از هم جدا سازد، آنها را به دو دسته تقسیم فرماید، به گروهی نعمتها دهد و از گروه دیگر انتقام گیرد، اما فرمانبرداران را در جوار رحمت خود جای دهد و در بهشت جاویدان قرار دهد، خانه ای که مسکن گزیدگان آن هرگز کوچ نکنند و حالات زندگی آنان تغییر نپذیرد، در آنجا دچار ترس و وحشت نشوند، و بیماریها در آنها نفوذ نخواهد کرد، خطراتی دامنگیرشان نمی شود، و سفری در پیش ندارند تا از منزلی به منزل دیگر کوچ کنند. و اما گنهکاران را در بدترین منزلگاه در آورد، و دست و پای آنها را با غل و زنجیر به گردنشان درآویزد، چنانکه سرهایشان به پاهای نزدیک گردد، جامه های آتشین بر بدنشان پوشاند، و در عذابی که حرارت آتش آن بسیار شدید و بر روی آنها بسته، و صدای شعله ها هراس انگیز است قرار دهد. جایگاهی که هرگز از آن خارج نگردند، و برای اسیران آن غرامتی نپذیرند، و زنجیرهای آن گسسته نمی شود، مدتی برای عذاب آن تعیین نشده تا پایان پذیرد و نه سرآمدی تا فرا رسد.

پارسایی پیامبر (ص) پیامبر (ص) دنیا را کوچک شمرد و در چشم دیگران آن را ناچیز جلوه داد، آن را خوار می شمرد و در نزد دیگران خوار و بی مقدار معرفی فرمود. و می دانست که خداوند برای احترام به ارزش او دنیا را از او دور ساخت و آن را برای ناچیز بودنش به دیگران بخشید، پیامبر (ص) از جان و دل به دنیا پشت کرد، و یاد آن را در دلش میراند، دوست می داشت که زینتهای دنیا از چشم او دور نگهداشته شود، تا از آن لباس فاخری تهیه نسازد، یا اقامت در آن را آرزوها نکند، و برای تبلیغ احکامی که قطع کننده عذرهاست تلاش کرد، و امت اسلامی را با هشدارهای لازم نصیحت کرد، و با بشارتها مردم را به سوی بهشت فرا خواند، و از آتش جهنم پرهیز داد.

ویژگیهای اهل بیت (ع) ما از درخت سرسبز رسالتیم، و از جایگاه رسالت و محل آمد و شد فرشتگان برخاستیم، ما معدنهای دانش و چشمه سارهای حکمت الهی هستیم، یاران و دوستان ما در انتظار رحمت پروردگارند و دشمنان و کینه توزان ما در انتظار کیفر و لعنت خداوند به سر می برند.

SERMON ۱۱۰

in English

About Islam

The best means by which seekers of nearness to Allah the Glorified the Exalted seek nearness is the belief in Him and His Prophet fighting in His cause for it is the high pinnacle of Islam and (to believe) in the kalimatu'l-'ikhlās (the expression of Divine purification) for it is just nature and the establishment of prayer for it is (the basis of) community payment of zakat (Islamic tax) for it is a compulsory obligation fasting for the month of Ramadan for it is the shield against chastisement the performance of hajj of the House of Allah (i. e. Ka'bah) and its 'umrah (other than annual visit) for these two acts banish poverty and wash away sins regard for kinship for it increases wealth and length of life to giving alms secretly for it covers shortcomings giving alms openly for it protects against a bad death .and extending benefits (to people) for it saves from positions of disgrace

About the Holy Qur'an and Sunnah

Go ahead with the remembrance of Allah for it is the best remembrance and long for that which He has promised to the pious for His promise is the most true promise. Tread the course of the Prophet for it is the most distinguished course. Follow the sunnah of the Prophet for it is the most right of all behaviours

Learn the Qur'an for it is the fairest of discourses and understand it thoroughly for it is the best blossoming of hearts. Seek cure with its light for it is the cure for hearts. Recite it beautifully for it is the most beautiful narration. Certainly a scholar who acts not according to his knowledge is like the off-headed ignorant who does not find relief from his ignorance but on the learned the plea of Allah is greater and grief more incumbent and he is more blameworthy before Allah

in Arabic

فى أركان الدين الاسلام

إِنَّ أَفْضَلَ مَا تَوَسَّلَ بِهِ الْمُتَوَسِّلُونَ إِلَى اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى: الْأَيْمَانُ بِهِ وَبِرَسُولِهِ، وَالْجِهَادُ فِي سَبِيلِهِ فَإِنَّهُ ذِرْوَةُ الْإِسْلَامِ، وَكَلِمَةُ الْإِخْلَاصِ فَإِنَّهَا الْفِطْرَةُ، وَإِقَامُ الصَّلَاةِ فَإِنَّهَا الْمَلَّةُ، وَإِيْتَاةُ الزَّكَاةِ فَإِنَّهَا فَرِيضَةٌ وَاجِبَةٌ، وَصَوْمُ شَهْرِ رَمَضَانَ فَإِنَّهُ جُنَّةٌ مِنَ الْعِقَابِ، وَحَجُّ الْبَيْتِ وَاعْتِمَارُهُ فَإِنَّهُمَا يَنْفِيَانِ الْفَقْرَ وَيَرْحِضَانِ الذَّنْبَ (١)، وَصَلَّةُ الرَّحِمِ فَإِنَّهَا مَثْرَاءٌ فِي الْمَالِ وَمَنْسَأَةٌ (٢) فِي الْأَجْلِ، وَصِدْقَةُ السَّرِّ فَإِنَّهَا تُكْفِّرُ الْخَطِيئَةَ، وَصِدْقَةُ الْعَلَانِيَةِ فَإِنَّهَا تَدْفَعُ مِيتَةَ السُّوءِ، وَصَنَائِعُ الْمَعْرُوفِ فَإِنَّهَا تَقِي مَصَارِعَ الْهَوَانِ.

أَفِيضُوا فِي ذِكْرِ اللَّهِ فَإِنَّهُ أَحْسَنُ الذِّكْرِ، وَارْغَبُوا فِيْمَا وَعَدَ الْمُتَّقِينَ فَإِنَّ وَعْدَهُ أَصْدَقُ الْوَعْدِ، وَاقْتَدُوا بِهَيْدِي نَبِيِّكُمْ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ الْهَيْدِي. وَاسْتَنْتُوا بِسُنَّتِهِ فَإِنَّهَا أَهْدَى السُّنَنِ.

p: ١٢٨

فضل القرآن

وَتَعَلَّمُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّهُ أَحْسَنُ الْحَدِيثِ، وَتَفَقَّهُوا فِيهِ فَإِنَّهُ رَبِيعُ الْقُلُوبِ، وَاسْتَشْفُوا بِنُورِهِ فَإِنَّهُ شِفَاءُ الصُّدُورِ، وَأَحْسَبُوا تِلَاوَتَهُ فَإِنَّهُ أَنْفَعُ الْقَصَصِ. وَإِنَّ الْعَالِمَ الْعَامِلَ بِغَيْرِ عِلْمِهِ كَالْجَاهِلِ الْحَائِرِ الَّذِي لَا يَسْتَفِيقُ مِنْ جَهْلِهِ، بَلِ الْحُجَّةُ عَلَيْهِ أَعْظَمُ، وَالْحَسْرَةُ لَهُ أَلْزَمُ، وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ أَلْوَمُ (۳).

in Persian

اندرز به یاران

ره آورد برخی از مبانی اعتقادی

همانا بهترین چیزی که انسانها می توانند با آن به خدای سبحان نزدیک شوند، ایمان به خدا و ایمان به پیامبر (ص) و جهاد در راه خداست، که جهاد قله بلند اسلام، و یکتا دانستن خدا، بر اساس فطرت انسانی است، برپا داشتن نماز آیین ملت اسلام، و پرداختن زکات تکلیف واجب الهی، و روزه ماه رمضان سپری برابر عذاب الهی است، و حج و عمره، نابودکننده فقر و شستشودهنده گناهان است. و صله رحم مایه فزونی مال و طول عمر، و صدقه های پنهانی نابودکننده گناهان، و صدقه آشکارا، مرگهای ناگهانی و زشت را باز می دارد، و نیکوکاری، از ذلت و خواری نگه می دارد.

به یاد خدا باشید که نیکوترین ذکر است، و آنچه پرهیزگاران را وعده دادند آرزو کنید که وعده خدا راست ترین وعده هاست، از راه و رسم پیامبرتان پیروی کنید که بهترین راهنمای هدایت است، رفتارتان را با روش پیامبر (ص) تطبیق دهید که هدایت کننده ترین روشهاست. ارزش قرآن و قرآن را بیاموزید، که بهترین گفتار است، و آن را نیک بفهمید که بهار دلهاست، از نور آن شفا و بهبودی خواهید که شفای سینه های بیمار است، و قرآن را نیکو تلاوت کنید که سودبخش ترین داستانهاست، زیرا عالمی که به غیر علم خود عمل کند، چونان جاهل سرگردانی است که از بیماری نادانی شفا نخواهد گرفت، بلکه حجت بر او قویتر و حسرت و اندوه بر او ثابت و در پیشگاه خدا سزاوار سرزنش است.

SERMON ۱۱۱

in English

Caution about this world

So now certainly I frighten you from this world for it is sweet and green surrounded by lusts and liked for its immediate enjoyments. It excites wonder with small things is ornamented with (false) hopes and decorated with deception. Its rejoicing does not last and its afflictions cannot be avoided. It is deceitful harmful changing perishable exhaustible liable to destruction eating away and destructive. When it reaches the extremity of desires of those who incline towards it and feel happy with it the position is :just what Allah the Glorified says (in the Qur'an

like the water which send We down from heaven and the herbage of the earth minglenth ... with it then it becometh dry stubble which the winds scatter; for Allah over all things hath (power. (۱۸:۴۵

No person gets rejoicing from this world but tears come to him after it and no one gets its comforts in the front but he has to face hardships in the rear. No one receives the light rain of ease in it but the heavy rain of distress pours upon him. It is just worthy of this world that in the morning it supports a man but in the evening it does not recognise him. If .one side of it is sweet and pleasant the other side is bitter and distressing

No one secures enjoyment from its freshness but he has to face hardship from its calamities. No one would pass the evening under the wing of safety but that his morning would be under the feathers of the wing-tip of fear. It is deceitful and all that is there in it is deception. It is perishable and all that is on it is to perish. There is no good in its provisions except in piety. Whoever takes little from it collects much of what would give him safety while one who takes much from it takes much of what would ruin him. He would shortly depart from his collection. How many people relied on it but it distressed them; (how many) felt peaceful with it but it tumbled them down; how many were prestigious but it made them low and how many were proud but it made them .disgraceful

Its authority is changing. Its life is dirty. Its sweet water is bitter. Its sweetness is like myrrh. Its foods are poisons. Its means are weak. The living in it is exposed to death; the healthy in it is exposed to disease. Its realm is (liable to be) snatched away. The strong in it is (liable to be) defeated and the rich is (liable to be) afflicted with misfortune. The .neighbour in it is (liable to be) plundered

Are you not (residing) in the houses of those before you who were of longer ages better traces had bigger desires were more in numbers and had greater armies. How they devoted themselves to the world and how they showed preference to it! Then they left it without any provision that could convey them through or the back (of a beast for riding) to .carry them

Did you get the news that the world was ever generous enough to present ransom for them or gave them any support or afforded them good company? It rather inflicted them with troubles made them languid with calamities molested them with catastrophes threw them down on their noses trampled them under hoofs and helped the vicissitudes of time against them. You have observed its strangeness towards those who went near it acquired it and appropriated it till they depart from it for good. Did it give them any provision other than starvation or make them stay in other than narrow places or give them light other than gloom or give them in the end anything other than repentance? Is this what you much ask for or remain satisfied with or towards which you feel greedy? How bad is this abode for him who did not suspect it (to be so) and did not entertain fear ?from it

You should know as you do know that you have to leave it and depart from it. While in it take lesson from those "who proclaimed 'who is more powerful than we'" (Qur'an ۴۱ :۱۵) but they were carried to their graves though not as riders. They were then made to stay in the graves but not as guests. Graves were made for them from the surface of the ground. Their shrouds were made from earth. Old bones were made their neighbour. They are neighbours who do not answer a caller nor ward off trouble nor pay heed to a mourner.

If they get rain they do not feel happy and if they face famine they do not get disappointed. They are together but each one apart. They are close together but do not see each other. They are near but do not meet. They are enduring and have no hatred. They are ignorant and their malice has died away. There is no fear of trouble from them and no hope of their warding off (troubles). They have exchanged the back (surface) of the earth with its stomach (interior) vastness with narrowness family with loneliness and light with darkness. They have come to it (this world) as they had left it with bare feet and naked bodies. They departed from it with their acts towards the continuing life and everlasting house as Allah has said

As We caused the first creation so will We get it return. (It is) a promise binding Us . . .
(verily We were doing it. (Qur'an ۲۱ :۱۰۴

[١١١] ومن خطبه له عليه السلام

في ذم الدنيا

أَمَا بَعْدُ فَإِنِّي أَحْذَرُكُمْ الدُّنْيَا، فَإِنَّهَا حُلُوهُ خَضِرَةٌ، حُفَّتْ بِالشَّهَوَاتِ، وَتَحَبَّبَتْ بِالْعَاجِلِ، وَرَاقَتْ بِالْقَلِيلِ، وَتَحَلَّتْ بِالْأَمَالِ، وَتَزَيَّنَتْ بِالْعُرُورِ، لَا تَدُومُ حَبْرَتُهَا (١)، وَلَا تُؤْمَنُ فَجَعَتُهَا، غَرَارَةٌ ضَرَّارَةٌ، حَائِلَةٌ (٢) زَائِلَةٌ، نَافِدَةٌ (٣) بَائِدَةٌ (٤)، أَكَّالَةٌ غَوَالَةٌ (٥)، لَا تَعْدُو إِذَا تَنَاهَتْ إِلَى أُمَّتِيهِ أَهْلِ الرِّغْبَةِ فِيهَا وَالرِّضَاءِ بِهَا أَنْ تَكُونَ كَمَا قَالَ اللَّهُ تَعَالَى سُبْحَانَهُ: (كَمَا أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا (٦) تَذْرُوهُ الرِّيَّاحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرًا). لَمْ يَكُنْ امْرُؤٌ مِنْهَا فِي حَبْرَةٍ إِلَّا أَعْقَبْتُهُ بَعْدَهَا عِبْرَةً (٧)، وَلَمْ يَلْقَ مِنْ سَرَائِهَا بَطْنًا (٨) إِلَّا- مَنْحَتُهُ مِنْ ضَرَائِهَا ظَهْرًا (٩)، وَلَمْ تَطَّلُهُ (١٠) فِيهَا دِيمَةٌ (١١) رَخَاءٌ (١٢) إِلَّا- هَتَّنَتْ (١٣) عَلَيْهِ مُرْنَهُ بِلَاءٍ! وَحَرِيٌّ إِذَا أَضَيْحَتْ لَهُ مُنْتَصِرَةٌ أَنْ تُمَسِّيَ لَهُ مُتَنَكَّرَةٌ، وَإِنْ جَانِبٌ مِنْهَا اَعْدُوذَبَ وَاحْلَوْلَى، أَمْرٌ مِنْهَا جَانِبٌ فَأَوْبَى (١٤)!

لَا يَنَالُ امْرُؤٌ مِنْ غَضَارَتِهَا (١٥) رَغْبًا (١٦)، إِلَّا أَرْهَقَتْهُ (١٧) مِنْ نَوَائِبِهَا تَعْبًا! وَلَا يُمَسِّي مِنْهَا فِي جَنَاحِ أَمْنٍ، إِلَّا أَصْبَحَ عَلَى قَوَادِمِ (١٨) حَوْفٍ! غَرَارَةٌ، غُرُورٌ مَا فِيهَا، فَانِيَةٌ، فَإِنْ مَنْ عَلَيْهَا، لَا خَيْرَ فِي شَيْءٍ مِنْ أَزْوَادِهَا إِلَّا التَّقْوَى. مَنْ أَقَلَّ مِنْهَا اسْتَكْتَرَّ مِمَّا يُؤْمَنُ! وَمَنْ اسْتَكْتَرَّ مِنْهَا اسْتَكْتَرَّ مِمَّا يُؤْبَقُ (١٩)، وَزَالَ عَمَّا قَلِيلٍ عَنْهُ. كُمْ مِنْ وَائِقٍ بِهَا قَدْ فَجَعَتْهُ، وَذَى طُمَأْنِينِهِ إِلَيْهَا قَدْ صَيَّرَعَتْهُ، وَذَى أُبْهَةٍ (٢٠) قَدْ جَعَلَتْهُ حَقِيرًا، وَذَى نَحْوِهِ (٢١) قَدْ رَدَّتْهُ ذَلِيلًا! سُلْطَانُهَا دَوْلٌ (٢٢)، وَعَيْشُهَا رِنَقٌ (٢٣)، وَعَيْذُهَا أَجَاجٌ (٢٤)، وَحُلُوهَا صَبْرٌ (٢٥)، وَغَدَاؤُهَا سِمَامٌ (٢٦)، وَأَسْبَابُهَا رِمَامٌ (٢٧)! حَيْثُهَا بَعْرَضِ مَوْتٍ، وَصَيَّحِيحُهَا بَعْرَضِ سِقْمٍ! مُلْكُهَا مَسْلُوبٌ، وَعَزِيْزُهَا مَغْلُوبٌ، وَمَوْفُورُهَا (٢٨) مَنكُوبٌ، وَجَارُهَا مَحْرُوبٌ (٢٩). أَلَسْتُمْ فِي مَسَاكِنٍ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ أَطْوَلَ أَعْمَارًا، وَأَبْقَى آثَارًا، وَأَبْعَدَ آمَالًا، وَأَعَدَّ عَدِيدًا، وَأَكْتَفَ جُنُودًا! تَعَبَّدُوا لِلدُّنْيَا أَى تَعَبَّدُوا، وَآثَرُوهَا أَى إِشَارُوا، ثُمَّ طَعَفُوا عَنْهَا بَعِيرٍ زَادٍ مُبْلَغٍ وَلَا ظَهْرٍ قَاطِعٍ (٣٠). فَهَلْ بَلَغَكُمْ أَنَّ الدُّنْيَا سَيَحَتْ لَهُمْ نَفْسًا يَفْدِيهِ (٣١)؟ أَوْ أَعَانَتْهُمْ بِمَعُونَةٍ؟

أَوْ أَحْسَنَتْ لَهُمْ صُحْبَةً! بَلْ أَرْهَقْتَهُمْ بِالْقَوَادِحِ (۳۲)، وَأَوْهَنْتَهُمْ بِالْقَوَارِعِ (۳۳)، وَضَعَصَعْتَهُمْ (۳۴) بِاللَّوَائِبِ، وَعَفَّرْتَهُمْ (۳۵) لِلْمَنَاحِرِ، وَوَطَّئْتَهُمْ بِالْمَنَاسِمِ (۳۶)، وَأَعَانَتْ عَلَيْهِمْ (رَيْبَ الْمُؤْنِ)، فَقَدَرْتُمْ تَنَكُّرَهَا لِمَنْ دَانَ لَهَا (۳۷)، وَآثَرَهَا وَأَخْلَدَ إِلَيْهَا (۳۸)، حِينَ طَعَنُوا عَنْهَا لَفِرَاقِ الْأَيْدِ. هَلْ زَوَّدْتَهُمْ إِلَّا السَّعْبَ (۳۹)، أَوْ أَحَلَّيْتَهُمْ إِلَّا الضَّنْكَ (۴۰)، أَوْ نَوَّرْتُمْ لَهُمْ إِلَّا الظُّلْمَةَ، أَوْ أَعَقَبْتَهُمْ إِلَّا النَّدَامَةَ، أَفَهَذِهِ تُؤْتِرُونَ، أَمْ إِلَيْهَا تَطْمِئِنُّونَ، أَمْ عَلَيْهَا تَحْرِصُونَ، فَبَسَّتِ الدَّارُ لِمَنْ لَمْ يَتَّهَمْهَا، وَلَمْ يَكُنْ فِيهَا عَلَى وَجَلٍ مِنْهَا! فَاعْلَمُوا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ بِأَنَّكُمْ تَارِكُوهَا وَظَاعِنُونَ عَنْهَا، وَاتَّعَطُوا فِيهَا بِالذِّينِ (قَالُوا مَنْ أَشَدُّ مَنَا قُوَّةً): حَمَلُوا إِلَى قُبُورِهِمْ فَلَا يُدْعُونَ رُكْبَانًا (۴۱)، وَأَنْزَلُوا الْأَخْرِذَاتِ (۴۲) فَلَا يُدْعُونَ ضَيْفَانًا، وَجَعَلَ لَهُمْ مِنَ الصَّفِيحِ (۴۳) أَجْنَانًا (۴۴)، وَمِنَ التُّرَابِ أَكْفَانًا، وَمِنَ الرُّفَاتِ (۴۵) حِيرَانًا، فَهَمَّ حَيْرَةً لَا يُجِيبُونَ دَاعِيًا، وَلَا يَمْنَعُونَ ضَيْمًا، وَلَا يَبَالُونَ مَنْدَبَةً، إِنْ جِدُوا (۴۶) لَمْ يَفْرُجُوا، وَإِنْ قُحِطُوا لَمْ يَقْنُطُوا، جَمِيعٌ وَهُمْ آخِادٌ، وَجِيرَةٌ وَهُمْ أَبْعَادٌ، مَتَدَانُونَ لَا يَتَزَاوَرُونَ، وَقَرِيبُونَ لَا يَتَفَارَبُونَ، حُلَمَاءٌ قَدْ ذَهَبَتْ أَضْعَانُهُمْ، وَجَهْلَاءٌ قَدْ مَاتَتْ أَحْقَادُهُمْ، لَا يُحْسَى فَجَعُهُمْ (۴۷)، وَلَا يُرْجَى دَفْعُهُمْ، اسْتَبَدَلُوا بظَهْرِ الْأَرْضِ بطنًا، وَبِالسَّعَةِ ضَيْقًا، وَبِالْأَهْلِ غُرْبَةً، وَبِالنُّورِ ظُلْمَةً، فَجَاوَوْهَا كَمَا فَارَقَوْهَا، حُفَاءَ عَرَاءَ، قَدْ طَعَنُوا عَنْهَا بِأَعْمَالِهِمْ إِلَى الْحَيَاةِ الدَّائِمَةِ وَالِدَّارِ الْبَاقِيَةِ، كَمَا قَالَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى: (كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نَعِيدُهُ وَعَدًّا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ).

in Persian

در نکوهش دنیا

هشدار از دنیاپرستی

پس از ستایش پروردگار، همانا من شما را از دنیای حرام می ترسانم، زیرا در کام شیرین و در دیده انسان سبز و رنگارنگ است، در شهوات و خواهشهای نفسانی پوشیده شده، و با نعمتهای زودگذر دوستی می ورزد، با متاع اندک زیبا جلوه می کند، و در لباس آرزوها خود را نشان می دهد، و با زینت غرور خود را می آراید، شادی آن دوام ندارد، و کسی از اندوه آن ایمن نیست شناخت ماهیت دنیا دنیای حرام بسیار فریبنده و بسیار زیان رساننده است، دگرگون شونده و ناپایدار، فناپذیر و مرگبار، و کشنده ای تبهکار است، و آنگاه که به دست آرزومندان افتاد و با خواهشهای آنان دمساز شد می نگرند که جز سرابی بیش نیست که خدای سبحان فرمود: (زندگی چون آبی ماند که از آسمان فرو فرستادیم و به وسیله گیاهان فراوان روید سپس خشک شده، باد آنها را پراکنده نمود و خدا بر همه چیز قادر و تواناست). کسی که از دنیا شادمانی ندید جز آنکه پس از آن با اشک و آه روبرو شد، هنوز با خوشیهای دنیا روبرو نشده است که با ناراحتیها و پشت کردن آن مبتلا می گردد، شبندی از رفاه و خوشی دنیا بر کسی فرود نیامده جز آنکه سیل بلاها همه چیز را از بیخ و بن می کنند، هرگاه صبحگاهان بیاری کسی برخیزد، شامگاهان خود را به ناشناسی می زند، اگر از یک طرف شیرین و گوارا باشد از طرف دیگر تلخ و ناگوار است. کسی از فراوانی نعمتهای دنیا کام نگرفت جز آنکه مشکلات و سختیها دامنگیر او شد، شبی را در آغوش امن دنیا به سر نبرده جز آنکه صبحگاهان بالهای ترس و وحشت بر سر او کوبید، بسیار فریبنده است و آنچه در دنیاست نیز فریبنده دارد، فانی و زودگذر است، و هر کس در آن زندگی می کند فنا می پذیرد روش برخورد با دنیا در زاد و توشه آن جز تقوا خبری نیست، کسی که به قدر کفایت از آن بردارد در آرامش به سر می برد، و آن کس که در پی به دست آوردن متاع بیشتری از دنیا باشد وسائل نابودی خود را فراهم کرده، و به زودی از دست می رود، بسا افرادی که به دنیا اعتماد کردند، ناگهان مزه تلخ مصیبت را بدانها چشاند و بسا صاحب اطمینانی که به خاک و خونش کشید، چه انسانهای باعظمتی را که خوار و کوچک ساخت، و بسا فخر فروشانی را که به خاک ذلت افکند حکومت دنیا ناپایدار، عیش و زندگانی آن تیره و تار، گوارای آن شور، و شیرینی آن تلخ، غذای آن زهر، و اسباب و وسائل آن پوشیده است، زنده آن در معرض مردن، و تندرست آن گرفتار بیماری است، حکومت آن بر باد رفته، و

عزیزان آن شکست خورده متاع آن نکبت آلود و پناه آورنده آن غارت زده خواهد بود.

عبرت از گذشتگان آیا شما در جای گذشتگان خود به سر نمی برید؟ که عمرشان از شما طولانی تر و آثارشان با دوامتر، و آرزویشان درازتر، و افرادشان بیشتر، و لشگریانشان انبوه تر بودند؟ دنیا را چگونه پرستیدند؟ و آن را چگونه بر خود گزیدند؟ و سپس از آن رخت بر بستند و رفتند بی توشه ای که آنان را برای رسیدن به منزلگاه کفایت کند، و بی مرکبی که آنان را به منزلشان رساند. آیا شنیده اید که دنیا خود را فدای آنان کرده باشد؟ یا به گونه ای یاریشان داده با آنان به نیکی به سر برده باشد؟ نه هرگز!! بلکه سختی و مشکلات دنیا چنان به آنها رسید که پوست و گوشتشان را درید، با سختیها آنان را سست و با مصیبتها ذلیل و خوارشان نمود، و بینی آنان را به خاک مالید و لگدمال کرد، و گردش روزگار را بر ضد آنها برانگیخت، شما دیدید! دنیا آن کس را که برابر آن فروتنی کرد، و آن را برگزید، و بر همه چیز مقدم داشت، که گویا جاودانه می ماند، نشناخت و روی خوش نشان نداد تا آنکه از دنیا رفت، آیا جز گرسنگی توشه ای به آنها سپرد؟ آیا جز در سختی فرودشان نیاورد؟ و آیا روشنی دنیا جز تاریکی، و سرانجامش جز پشیمانی بود؟ پرهیز از دنیای حرام آیا شما چنین دنیایی را بر همه چیز مقدم می دارید؟ و بدان اطمینان می کنید؟ یا در آرزوی آن به سر می برید؟ پس دنیا بد خانه ای است برای کسی که خوشبین باشد، و یا از خطرات آن نترسد، پس بدانید!- و می دانید- که آن را ترک می کنید و از آن رخت برمی بندید، و پند گیرید از آنها که گفتند: (چه کسی از ما نیرومندتر است؟) سپس آنان را به گورهایشان سپردند بی آنکه سواره کارانشان خوانند، و در قبرها فرود آوردند بی آنکه همسایگان نامیده شوند، از سطح زمین، قبرها، و از خاک کفنهای، و از استخوانهای پوسیده همسایگانی پدید آمدند، که هیچ خواننده ای را پاسخ نمی دهند، و هیچ ستمی را باز نمی دارند، و نه به نوحه گری توجهی دارند، نه از باران خوشحال و نه از قحطسالی نومید می گردند، گرد هم قرار دارند و تنهائند، همسایه یکدیگرند اما از هم دورند، فاصله ای با هم ندارند ولی هیچگاه به دیدار یکدیگر نمی روند، نزدیکان از هم دورند، بردبارانی هستند که کینه ها از دل آنان رفته، بی خبرانی که حسد در دلشان فرومرده است، نه از زیان آنها ترسی، و نه به دفاع آنها امیدی وجود دارد، درون زمین را به جای سطح آن برای ماندن انتخاب کردند و خانه های تنگ و تاریک را به جای خانه های وسیع برگزیدند، بجای زندگی

با خویشتن و غریب را، و به جای نور، ظلمت را را برگزیدند، به زمین بازگشتند چونان که در آغاز آن را پابرهنه و عریان ترک گفتند، و با اعمال خود به سوی زندگی جاویدان و خانه همیشگی کوچ کردند، آنان که خدای سبحان فرمود: (چنانکه آفرینش را آغاز کردیم، آن را باز می گردانیم، و عده ای برماست و همانا این کار را انجام خواهیم داد).

SERMON ۱۱۲

in English

About the Angel of Death and depart of spirit

Do you feel when the Angel of Death enters a house or do you see him when he takes out life of anyone? How does he take out the life of an embryo in the womb of his mother? Does he reach it through any part of her body or the spirit responded to his call with the permission of Allah? Or does he stay with him in the mother's interior? How can he who is unable to describe a creature like this describe Allah

in Arabic

[۱۱۲] ومن خطبه له عليه السلام

ذكر فيها ملك الموت وتوفيه الانفس وعجز الخلق عن وصف الله

هَلْ تُحِسُّ بِهِ إِذَا دَخَلَ مَنْزِلًا؟ أَمْ هَلْ تَرَاهُ إِذَا تَوَفَّى أَحَدًا؟ بَلْ كَيْفَ يَتَوَفَّى الْجَنِينَ فِي بَطْنِ أُمِّهِ؟ أَيْلَاحُ (۱) عَلَيْهِ مِنْ بَعْضِ جَوَارِحِهَا أَمْ الرُّوحُ أَجَابَتْهُ بِإِذْنِ رَبِّهَا؟ أَمْ هُوَ سَاكِنٌ مَعَهُ فِي أَحْسَائِهَا؟ كَيْفَ يَصِفُ إِلَهُهُ مَنْ يَعْجَزُ عَنِ صِفَةِ مَخْلُوقٍ مِثْلِهِ!

in Persian

درباره ملك الموت

عجز انسان از درك فرشتگان، (فرشته مرگ) آیا هنگامی که فرشته مرگ به خانه ای در آمد، از آمدن او آگاه می شوی؟ آیا هنگامی که یکی را قبض روح می کند او را می بینی؟ بچه را چگونه در شکم مادر می میراند؟ آیا از راه اندام مادر وارد می شود؟ یا روح به اجازه خداوند به سوی او می آید؟ یا همراه کودک در شکم مادر به سر می برد؟ آن کس که آفریده ای چون خود را نتواند توصیف کند. چگونه می تواند خدای خویش را توصیف نماید؟

SERMON ۱۱۳

in English

About this world and its people

I warn you of the world for it is the abode of the unsteady. It is not a house for foraging. It has decorated itself with deception and deceives with its decoration. It is a house which is low

before Allah. So He has mixed its lawful with its unlawful its good with its evil its life with its death and its sweetness with its bitterness. Allah has not kept it clear for His lovers nor has He been niggardly with it towards His foes. Its good is sparing. Its evil is ready at hand. Its collection would dwindle away. Its authority would be snatched away. Its habitation would face desolation. What is the good in a house which falls down like fallen construction or in an age which expires as the provision exhausts or ?in time which passes like walking

Include whatever Allah has made obligatory on you in your demands. Ask from Him fulfilment of what He has asked you to do. Make your ears hear the call of death before you are called by death. Surely the hearts of the abstemious weep in this world even though they may (apparently) laugh and their grief increases even though they may appear happy. Their hatred for themselves is much even though they may be envied for the subsistence they are allowed. Remembrance of death has disappeared from your hearts while false hopes are present in you. So this world has mastered you more than the next world and the immediate end (of this world) has removed you away from the remote one (of the next life). You are brethren in the religion of Allah. Dirty natures and bad conscience have separated you. Consequently you do not bear burdens of each other .nor advise each other nor spend on each other nor love each other

What is your condition? You feel satisfied with what little you have secured from this world while much of the next world of which you have been deprived does not grieve you. The little of this world which you lose pains you so much so that it becomes apparent in your faces and in the lack of your endurance over whatever is taken away from you; as though this world is your permanent abode and as though its wealth would stay with you for good. Nothing prevents anyone among you to disclose to his comrade the shortcomings he is afraid of except the fear that the comrade would also disclose to him similar defects. You have decided together on leaving the next world and loving this world. Your religion has become just licking with the tongue. It is like the work of one who .has finished his job and secured satisfaction of his master

in Arabic

[١١٣] ومن خطبه له عليه السلام

فى ذم الدنيا

وَأَحَدُكُمْ الدُّنْيَا، فَإِنَّهَا مَنْزِلُ قَلْعِهِ (١)، وَلَيْسَتْ بِدَارِ نَجْعِهِ (٢)، قَدْ تَزَيَّنَتْ بِعُرُورِهَا، وَغَرَّتْ بِزِينَتِهَا، دَارُهَا هَانَتْ عَلَى رَبِّهَا، فَخَلَطَ حَلَالَهَا بِحَرَامِهَا، وَخَيْرَهَا بِشَرِّهَا، وَحَيَاتِهَا بِمَوْتِهَا، وَحُلُوهَا بِمُرِّهَا.

لَمْ يُضَيِّفْهَا اللَّهُ تَعَالَى لِأَوْلِيَائِهِ، وَلَمْ يَضِنَّ بِهَا عَلَى أَعْدَائِهِ، خَيْرُهَا زَهِيدٌ، وَشَرُّهَا عَتِيدٌ (٣)، وَجَمْعُهَا يُنْفَدُ، وَمُلْكُهَا يُسْلَبُ، وَعَامِرُهَا يَحْرَبُ. فَمَا خَيْرُ دَارٍ تُنْقَضُ نَقْضُ الْبِنَاءِ، وَعُمُرُ يَفْنَى فَنَاءَ الزَّادِ، وَمِدَّةُ تَنْقِطِ انْقِطَاعِ السَّيْرِ! اجْعَلُوا مَا افْتَرَضَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ مِنْ طَلَبَتِكُمْ، وَاسْأَلُوهُ مِنْ أَدَاءِ حَقِّهِ مَا سَأَلَكُمْ.

وَأَسْمِعُوا دَعْوَةَ الْمَوْتِ آذَانَكُمْ قَبْلَ أَنْ يُدْعَى بِكُمْ. إِنَّ الزَّاهِدِينَ فِي الدُّنْيَا تَبْكِي قُلُوبُهُمْ وَإِنْ ضَحِكُوا، وَيَسْتَدُّ حُزْنُهُمْ وَإِنْ فَرِحُوا، وَيَكْثُرُ مَقْتُهُمْ أَنْفُسُهُمْ وَإِنْ اغْتَبَطُوا (٤) بِمَا رُزِقُوا. قَدْ غَابَ عَنْ قُلُوبِكُمْ ذِكْرُ الْأَجَالِ، وَحَضَرَ تِكْمُ كَوَاذِبِ الْأَمَالِ، فَصَارَتِ الدُّنْيَا أَمْلَكَكُمْ مِنْ الْآخِرَةِ، وَالْعِاجِلُ أَذْهَبَ بِكُمْ مِنَ الْمَآجِلِ، وَإِنَّمَا أَنْتُمْ إِخْوَانٌ عَلَى دِينِ اللَّهِ، مَا فَزَّقَ بَيْنَكُمْ إِلَّا خُبْتُ السَّرَائِرِ، وَسُوءُ الصَّمَائِرِ، فَلَا تَوَازَرُونَ، وَلَا تَنَاصِيحُونَ، وَلَا تَبَادُلُونَ، وَلَا تَوَادُّونَ. مَا يَأَلُّكُمْ تَفْرَحُونَ بِالْيَسِيرِ مِنَ الدُّنْيَا تُدْرِكُونَهُ، وَلَا يَحْزَنُكُمْ الْكَثِيرُ مِنَ الْآخِرَةِ تُحْرَمُونَهُ! وَيُقَلِّقُكُمْ الْيَسِيرُ مِنَ الدُّنْيَا يَفُوتُكُمْ، حَتَّى يَتَبَيَّنَ ذَلِكُمْ فِي وُجُوهِكُمْ، وَقَلَّ صَبْرُكُمْ عَمَّا زُوِيَ (٥) مِنْهَا عَنْكُمْ! كَأَنَّهَا دَارُ مَقَامِكُمْ، وَكَأَنَّ مَتَاعَهَا بَاقٍ عَلَيْكُمْ. وَمَا يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ أَنْ يَسْتَقْبِلَ أَخَاهُ بِمَا يَخَافُ مِنْ عَيْبِهِ، إِلَّا مَخَافَهُ أَنْ يَسْتَقْبِلَهُ بِمِثْلِهِ. قَدْ تَصَافَيْتُمْ عَلَى رَفْضِ الْأَجْلِ وَحُبِّ الْعَاجِلِ، وَصَارَ دِينُ أَحَدِكُمْ لُغَقَهُ (٦) عَلَى لِسَانِهِ، صَنِيعٌ مَنْ قَدْ فَرَّغَ مِنْ عَمَلِهِ، وَأَحْزَرَ رِضَى سَيِّدِهِ.

در نکوهش دنیا

پرهیز دادن از دنیاپرستی شما را از دنیاپرستی می ترسانم، زیرا منزلگاهی برای کوچ کردن، نه منزلی برای همیشه ماندن است، دنیا خود را با غرور زینت داده و با زینت و زیبایی می فریبد، خانه ای که نزد خداوند بی مقدار است زیرا که حلال آن با حرام، و خوبی آن با بدی، و زندگی در آن با مرگ، و شیرینی آن با تلخیها درآمیخته است، خداوند آن را برای دوستانش انتخاب نکرد. و در بخشیدن آن به دشمنانش دریغ نفرمود خیر دنیا اندک و شر آن آماده و فراهم آمده اش پراکنده، و ملک آن غارت شده، و آبادانی آن رو به ویرانی نهاده است، چه ارزشی دارد خانه ای که پایه های آن در حال فرو ریختن و عمر آن چون زاد و توشه پایان می پذیرد؟ و چه لذتی دارد زندگانی که چونان مدت سفر به آخر می رسد؟ روش برخورد با دنیا مردم! آنچه را خدا واجب کرده جزو خواسته های خود بدانید، و در پرداختن حقوق الهی از او یاری طلبید، و پیش از آنکه مرگ شما را بخواند گوش به دعوت او دهید،

همانا زاهدان اگر چه خندان باشند، قلبشان می گیرند، و اگر چه شادمان باشند اندوه آنان شدید است، و اگر چه برای نعمتهای فراوان مورد غبطه دیگران قرار گیرند اما با نفس خود در دشمنی بسیاری قرار دارند. نکوهش از غفلت زدگان یاد مرگ از دلای شما رفته، و آرزوهای فریبنده جای آن را گرفته است، و دنیا بیش از آخرت شما را تصاحب کرده، و متاع زودرس دنیا بیش از متاع جاویدان آخرت در شما نفوذ کرده است، و نیازدگی قیامت را از یادتان برده است. همانا شما برادران دینی یکدیگرید، چیزی جز درون پلید، و نیت زشت، شما را از هم جدا نساخته است، نه یکدیگر را یاری می دهید، نه خیرخواه یکدیگرید، و نه چیزی به یکدیگر می بخشید، و نه به یکدیگر دوستی می کنید. شما را چه شده است؟ که با به دست آوردن متاعی اندک از دنیا شادمان می گردید! و از متاع بسیار آخرت که از دست می دهید اندوهناک نمی شوید! اما با از دست دادن چیزی اندک از دنیا مضطرب شده که آثار پریشانی در چهره ها آشکار است و بی تابی می کنید، گویا این دنیا محل زندگی جاودان شما و وسائل آن برای همیشه از آن شماست، چیزی شما را از عیبجویی برادر دینی باز نمی دارد جز آنکه می ترسید مانند آن عیب را در شما به رختان کشند، در بی اعتنایی به آخرت و دوستی دنیا یکدل شده اید، و هر یک از شما دین را تنها بر سر زبان می آورید، و چنان از این کار خشنودید همانند کارگری که کارش را به پایان رسانده و خشنودی مولای خود را فراهم کرده است.

SERMON ۱۱۴

in English

About abstemiousness fear of Allah and importance of providing for the next life

Praise be to Him Who makes praise followed by bounty and bounty with gratefulness. We praise Him on His bounties as on His trials. We seek His help against these hearts which are slow to obey what they have been commended but quick towards what they have been desisted from. We seek His forgiveness from that which His knowledge covers and His document preserves – knowledge which does not leave anything and a document which does not omit anything. We believe in Him like the belief of one who has seen the unknown and has attained the promised rewards – belief the purity whereof keeps off from belief in partners of Allah and whose conviction removes doubt

We stand witness that there is no god but Allah the One Who has no partner for Him and that Muhammad is His slave and His Prophet Allah may bless him and his descendants. These two testimonies heighten the utterance and raise the act. The scale wherein they would be placed would not be light while the scale from which they are removed would not become heavy

Enjoining people to Piety

O' creatures of Allah! I advise you to have fear of Allah which is the provision (for the next world) and with it is (your) return. The provision would take you (to your destination) and the return would be successful. The best one who is able to make people listen has called towards it and the best listener has listened to it. So the caller has proclaimed and the listener has listened and preserved

O' creations of Allah! certainly fear of Allah has saved the lovers of Allah from unlawful items and gave His dread to their hearts till their nights are passed in wakefulness and their noons in thirst. So they achieve comfort through trouble and copious watering through thirst. They regarded death to be near and therefore hastened towards (good) actions. They rejected their desires and so they kept death in their sight

Then this world is a place of destruction tribulations changes and lessons. As for destruction the time has its bow pressed (to readiness) and its dart does not go amiss its wound does not heal; it afflicts the living with death the healthy with ailment and the safe with distress. It is an eater who is not satisfied and a drinker whose thirst is never quenched. As for tribulation a man collects what he does not eat and builds wherein he does not live. Then he goes out to Allah without carrying the wealth or shifting the building

As for its changes you see a pitiable man becoming enviable and an enviable man becoming pitiable. This is because the wealth has gone and misfortune has come to him. As for its lessons a man reaches near (realisation of) his desires when (suddenly) the approach of his death cuts them; then neither the desire is achieved nor the desirer spared. Glory to Allah how deceitful are its pleasures how thirst-rousing its quenching and how sunny its shade. That which approaches (i.e. death) cannot be sent back he who goes away does not return. Glory to Allah how near is the living to the dead because he will meet him soon and how far is the dead from the living because he has gone away from him

Certainly nothing is viler than evil except its punishment and nothing is better than good except its reward. In this world everything that is heard is better than what is seen while of everything of the next world that is seen is better than what is heard. So you should satisfy yourself by hearing rather than seeing and by the news of the unknown. You should know that what is little in this world but much in the next is better than what is much in this world but little in the next. In how many cases little is profitable while much .causes loss

Certainly that which you have been commanded to do is wider than what you have been refrained from and what has been made lawful for you is more than what has been prohibited. Then give up what is less for what is much and what is limited for what is vast. Allah has guaranteed your livelihood and has commanded you to act. Therefore the pursuit of that which has been guaranteed to you should not get preference over that .whose performance has been enjoined upon you

But by Allah most certainly the position is that doubt has overtaken and certainty has been shattered and it seems as if what has been guaranteed to you is obligatory on you and what was made obligatory on you has been taken away from you. So hasten towards (good) actions and dread the suddenness of death because the return of age cannot be hoped for as the return of livelihood can be hoped for . Whatever is missed from livelihood today may be hoped tomorrow with increase but whatever is lost from the age yesterday its return cannot be expected today. Hope can be only for that which is to come while about that which is passed there is only disappointment. So "fear Allah as He ought to be (feared and do not die until you are (true) Muslim." (Qur'an ۳:۱۰۲

[١١٤] ومن خطبه له عليه السلام

وفيها مواعظ للناس

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْوَاصِلِ الْحَمِيدِ بِالنِّعَمِ وَالنِّعَمِ بِالشُّكْرِ، نَحْمَدُهُ عَلَى آيَاتِهِ كَمَا نَحْمَدُهُ عَلَى بَلَائِهِ، وَنَشْتَعِينُهُ عَلَى هَذِهِ النُّفُوسِ الْبِطَاءِ (١) عَمَّا أَمَرَتْ بِهِ، السَّرَاعِ (٢) إِلَى مَا نَهَيْتْ عَنْهُ، وَنَسْتَعْفِرُهُ مِمَّا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُهُ، وَأَخْصَاهُ كِتَابُهُ: عَلِمَ غَيْرُ قَاصِرٍ، وَكِتَابُ غَيْرِ مُعَادِرٍ (٣)، وَتَوْمُنٌ بِهِ إِيْمَانٌ مِّنْ عَايِنِ الْغُيُوبِ، وَوَقَفَ عَلَى الْمَوْعُودِ، إِيْمَانًا نَفَى إِخْلَاصَهُ الشُّرْكَ، وَبَقِيْنَهُ الشُّكَّ.

وَنَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، شَهَادَتَيْنِ تُصِدِّقَانِ الْقَوْلَ، وَتُزَفِّعَانِ الْعَمَلَ، لَا يَخْفُ مِيزَانُ تَوْضَعَانِ فِيهِ، وَلَا يَثْقُلُ مِيزَانُ تَزْفَعَانِ عَنْهُ.

أَوْصِيَكُمْ، عِبَادَ اللَّهِ، بِتَقْوَى اللَّهِ الَّتِي هِيَ الزَّادُ وَبِهَا الْمَعَاذُ: زَادٌ مُبْلَغٌ وَمَعَاذٌ مُنْجِحٌ، دَعَا إِلَيْهَا أَسْمَعُ دَاعٍ، وَوَعَاهَا (٤) خَيْرٌ وَاعٍ، فَاسْمَعِ دَاعِيَهَا، وَفَارِ وَاعِيَهَا.

عِبَادَ اللَّهِ، إِنَّ تَقْوَى اللَّهِ حَمَتْ (٥) أَوْلِيَاءَ اللَّهِ مَحَارِمَهُ، وَأَلَزَمَتْ قُلُوبَهُمْ مَخَافَتَهُ، حَتَّى أَسْهَرَتْ لَيَالِيَهُمْ، وَأَظْمَأَتْ هَوَاجِرَهُمْ (٦)؛ فَآخِذُوا الرَّاحَةَ بِالنَّصَبِ (٧)، وَالرَّيَّ بِالظَّمِّ، وَاسْتَقْرَبُوا الْأَجَلَ فَبَادَرُوا الْعَمَلَ، وَكَذَّبُوا الْأَمَلَ فَلَا حُطُوعَ الْأَجَلِ. ثُمَّ إِنَّ الدُّنْيَا دَارُ فَنَاءٍ، وَعَنَاءٍ، وَغَيْرٍ، وَغَيْرٍ: فَمِنَ الْفَنَاءِ أَنَّ الدَّهْرَ مُوتِرٌ قَوْسُهُ (٨)، لَا تُحْطِي سَهَامُهُ، وَلَا تُؤَسَى (٩) جِرَاحُهُ، يَزِمِي الْحَيَّ بِالْمَوْتِ، وَالصَّحِيحَ بِالسَّقَمِ، وَالنَّاجِيَ بِالْعَطْبِ، آكِلٌ لَا يَشْبَعُ، وَشَارِبٌ لَا يَنْفَعُ (١٠). وَمِنَ الْعَنَاءِ أَنَّ الْمَرْءَ يَجْمَعُ مَيًّا لَا يَأْكُلُ، وَيَبْنِي مَا لَا يَسْكُنُ، ثُمَّ يَخْرُجُ إِلَى اللَّهِ، لَا مَالًا حَمَلٌ، وَلَا بِنَاءً نَقَلَ! وَمِنْ غَيْرِهَا (١١) أَنَّكَ تَرَى الْمُؤْحُومَ مَغْبُوطًا، وَالْمَغْبُوطَ مَرْحُومًا، لَيْسَ ذَلِكَ إِلَّا نَعِيمًا زَلَّ (١٢)، وَبُؤْسًا نَزَلَ. وَمِنْ غَيْرِهَا أَنَّ الْمَرْءَ يُشْرِفُ عَلَى أَمَلِهِ فَيَقْتَطِعُهُ حُضُورَ أَجَلِهِ، فَلَا أَمَلٌ يُدْرِكُ، وَلَا مُؤْمَلٌ يُتْرَكُ. فَسَبِّحَانَ اللَّهُ، مَا أَعَزَّ سِرُّورَهَا! وَأَظْمَأَ رِيَّهَا! وَأَضْحَى فَيْئَهَا (١٣)! لَا- حِيَاءٌ يَرُدُّ (١٤)، وَلَا- مِيَاضٌ يَزِيدُ. فَسَبِّحَانَ اللَّهُ، مَا أَقْرَبَ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ لِلْحَاقِقِ بِهِ، وَأَبْعَدَ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ لِانْقِطَاعِهِ عَنْهُ!

إِنَّهُ لَيْسَ شَيْءٌ بِشَرِّ مِنَ الشَّرِّ إِلَّا عِقَابُهُ، وَلَيْسَ شَيْءٌ بِخَيْرٍ مِنَ الْخَيْرِ إِلَّا تَوَابُهُ، وَكُلُّ شَيْءٍ مِنَ الدُّنْيَا سَيِّمَاعُهُ أَعْظَمُ مِنْ عَيْنَانِهِ، وَكُلُّ شَيْءٍ مِنَ الْآخِرَةِ عَيْنَانُهُ أَعْظَمُ مِنْ سَيِّمَاعِهِ، فَلْيَكْفِكُمْ مِنَ الْعِيَانِ السَّمَاعُ، وَمِنَ الْعَيْبِ الْخَيْرُ. وَاعْلَمُوا أَنَّ مَا نَقَصَ مِنَ الدُّنْيَا وَزَادَ فِي الْآخِرَةِ خَيْرٌ مِمَّا نَقَصَ مِنَ الْآخِرَةِ وَزَادَ فِي الدُّنْيَا: فَكَمْ مِنْ مَنْقُوصٍ رَابِحٍ وَمَزِيدٍ خَاسِرٍ! إِنَّ الَّذِي أُمِرْتُمْ بِهِ أَوْسَعُ مِنَ الَّذِي نُهِيتُمْ عَنْهُ، وَمَا أُجِلَّ لَكُمْ أَكْثَرُ مِمَّا حُرِّمَ عَلَيْكُمْ، فَذَرُوا مَا قَلَّ لِمَا كَثُرَ، وَمَا ضَاقَ لِمَا اتَّسَعَ. قَدْ تُكْفَلُ لَكُمْ بِالرِّزْقِ، وَأُمِرْتُمْ بِالْعَمَلِ، فَلَا يَكُونَنَّ الْمَضْمُونُ لَكُمْ طَلَبُهُ أَوْلَى بِكُمْ مِنَ الْمَفْرُوضِ عَلَيْكُمْ عَمَلُهُ، مَعَ أَنَّهُ وَاللَّهِ لَقَدْ اعْتَرَضَ الشُّكُّ، وَدَخَلَ (۱۵) الْيَقِينُ، حَتَّى كَادَ أَنْ الَّذِي ضَمَّنَ لَكُمْ قَدْ فُرِضَ عَلَيْكُمْ، وَكَأَنَّ الَّذِي قَدْ فُرِضَ عَلَيْكُمْ قَدْ وُضِعَ عَنْكُمْ. فَيَادِرُوا الْعَمَلِ، وَخَافُوا بَغْتَةَ الْأَجْلِ، فَإِنَّهُ لَا يُرْجَى مِنْ رَجْعِهِ الْعُمَرُ مَا يُرْجَى مِنْ رَجْعِهِ الرِّزْقِ، مِثْلَ فَاتِ الْيَوْمِ مِنَ الرِّزْقِ رُجِي عَدَا زِيَادَتَهُ، وَمِثْلَ فَاتِ أَمْسٍ مِنَ الْعُمَرِ لَمْ يُرْجَ الْيَوْمَ رَجْعَتُهُ. الرَّجَاءُ مَعَ الْجَائِئِ، وَالْيَأْسُ مَعَ الْمَاضِي، فَ (اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ).

in Persian

در اندرز به مردم

ارزش ستایش و شهادت به یگانگی خدا ستایش خداوندی را سزاست که حمد و ستایش را به نعمتها، و نعمتها را به شکرگزاری پیوند داد، خدای را بر نعمتهایش آن گونه ستایش می کنیم که بر بلاهایش، و برای به راه آوردن نفس سرکش که در برابر اوامر الهی سستی می کند، و در ارتکاب زشتیها که نهی فرمود شتاب دارد، از خدا یاری می خواهیم، و از گناهانی که علم خدا به آنها احاطه دارد و کتابش آنها را برشمرده و ثبت کرده، طلب آمرزش می کنیم، علم خداوندی که کمتر نارسایی نداشته، و کتابی که چیزی را وانگذاشته است، به خدا ایمان داریم، ایمان کسی که غیبهها را به چشم خود دیده، و بر آنچه وعده داده اند آگاه است، ایمانی که اخلاص آن شرک را زدوده، و یقین آن شک را نابود کرده است. و گواهی می دهیم که خدایی نیست جز خدای یکتا، نه شریکی دارد و نه همتایی، و گواهی می دهیم که حضرت محمد (ص) بنده و فرستاده اوست (که درود خدا بر او و خاندانش باد) این دو گواهی (شهادتین) گفتار را بالا می برند، و کردار و عمل را به پیشگاه خدا می رسانند، ترازویی که این دو گواهی را در آن نهند سبک نباشد، اگر بردارند با چیز دیگری سنگین نخواهد شد.

سفارش به تقوی ای بندگان خدا! شما را به تقوای الهی سفارش می کنم، که زاد و توشه سفر قیامت است، تقوا توشه ای که به منزل رساند، پناهگاهی که ایمن می گرداند، بهترین خواننده آن را به گوش مردم خوانده، و بهترین شنونده آن را فرا گرفت، پیامبری که بهتر از هر کس سخن را به گوش مردم رساند. پس خواننده، دعوت خود را به خوبی شنوند، و شنونده خود را رستگار گرداند. ای بندگان خدا! همانا تقوای الهی دوستان خدا را از انجام محرمات باز می دارد، و قلبهایشان را پر از ترس خدا می سازد تا آنکه شبهای آنان با بی خوابی، و روزهایشان با تحمل تشنگی، و روزه داری، سپری می گردد، که آسایش آخرت را با رنج دنیا و سیراب شدن آنجا را با تحمل تشنگی دنیا به دست آوردند، اجل و مرگ را نزدیک دیده و در اعمال نیکو شتاب کرده اند، آرزوهای دنیایی را دروغ خواندند و مرگ را به درستی نگریستند. شناخت دنیا آری همانا دنیا خانه نابود شدن، رنج بردن از دگرگونیها، و عبرت گرفتن است، و از نشانه نابودی آنکه روزگار کمان خود را به زه کرده، تیرش به خطا نمی رود، و زخمش بهبودی ندارد، زنده را با تیر مرگ هدف قرار می دهد، و تندرست را با بیماری از پا درمی آورد، و نجات یافته

را به هلاکت می کشاند دنیا خورنده ایست که سیری ندارد، و نوشنده ای است که سیراب نمی شود، و نشانه رنج دنیا آنکه آدمی جمع آوری می کند آنچه را که نمی خورد، و می سازد بنایی که خود در آن مسکن نمی کند، پس به سوی پروردگار خود می رود نه مالی برداشته و نه خانه ای به همراه برده است. و نشانه دگرگونی دنیا آنکه، کسی که دیروز مردم به او ترحم می کردند امروز حسرت او می خوردند و آن کس را که حسرت او می خوردند امروز به او ترحم می کنند، و این نیست مگر برای نعمتهایی که به سرعت دگرگون می شود، و بلاهایی که ناگهان نازل می گردد، و نشانه عبرت انگیز بودن دنیا، آنکه، آدمی پس از تلاش و انتظار تا می رود به آرزوهایش برسد، ناگهان مرگ او فرا رسیده، امیدش را قطع می کند، نه به آرزو رسیده، و نه آنچه را آرزو داشته باقی می ماند. سبحان الله! شادی دنیا چقدر فریبنده و سیراب شدن از آن، چه تشنگی زاست؟ و سایه آنچه سوزان است؟ نه زمان آمده را می شود رد کرد و نه گذشته را می توان باز گرداند، پس منزّه و پاک است خداوند، چقدر زنده به مرده نزدیک است برای پیوستن به آن؟ و چه دور است مرده از زنده که از آنان جدا گشتند؟

ارزیابی دنیا و آخرت هیچ چیز بدتر از شر و بدی نیست جز کیفر و عذاب آن، و هیچ چیز نیکوتر از خیر و نیکی وجود ندارد جز پاداش آن، همه چیز دنیا شنیدن آن بزرگتر از دیدن آن است، و هر چیز از آخرت دیدن آن بزرگتر از شنیدن آن است، پس کفایت می کند شما را شنیدن از دیدن، و خبر دادن از پنهانیهای آخرت. آگاه باشید، هر گاه از دنیای شما کاهش یابد و به آخرت افزوده گردد بهتر از آن است که از پاداش آخرت شما کاسته و بر دنیای شما افزایش یابد، چه بسا کاهش یافته هایی که سودآور است، و افزایش داشته هایی که زیان آور بود، همانا به آنچه فرمان داده شدید گسترده تر از چیزی است که شما را از آن باز داشتند، و آنچه بر شما حلال است، بیش از چیزی است که بر شما حرام کرده اند، پس آنچه را اندک است برای آنچه بسیار است ترک کنید، و آنچه را بر شما تنگ گرفته اند به خاطر آنچه که شما را در گشایش قرار دادند انجام ندهید. خداوند روزی شما را ضمانت کرده و شما را به کار و تلاش امر فرمود، پس نباید روزی تضمین شده را بر آنچه که واجب شده مقدم دارید، با اینکه به خدا سوگند آنچنان نادانی و شک و یقین به هم آمیخته است که گویا روزی تضمین شده بر شما واجب است، و آنچه را که

واجب کرده اند، برداشتند. پس در اعمال نیکو شتاب کنید، و از فرا رسیدن مرگ ناگهانی بترسید، زیرا آنچه از روزی که از دست رفته، امید بازگشت آن وجود دارد، اما عمر گذشته را نمی شود باز گرداند، آنچه امروز از بهره دنیا کم شده را می توان فردا به دست آورد اما آنچه دیروز از عمر گذشته، امید به بازگشت آن نیست، به آینده امیدوار و از گذشته ناامید باشید، (از خدا بترسید و جز بر مسلمانی نمیرید)

SERMON ۱۱۵

in English

Seeking rain

O' my Allah! surely our mountains have dried up and our earth has become dusty. Our cattle are thirsty and are bewildered in their enclosures. They are moaning like the moaning of mothers for their (dead) sons. They are tired of going to their meadows and longing for their watering places. O' my Allah! have mercy on the groan of the groaning and yearn of the yearning. O 'my Allah! have mercy on their bewilderment and their passages and their groaning in their yards

O' my Allah ! we have come out to Thee when the years of drought have crowded over us like (a herd of) thin camels and rain clouds have abandoned us. Thou art the hope for the afflicted and succour for the seeker. We call Thee when the people have lost hopes cloud has been denied and cattle have died that do not seize us for our deeds and do not catch us for our sins and spread Thy mercy over us through raining clouds rain-fed blossoming amazing vegetation and heavy down-pours with which all that was dead regains life and all that was lost returns

O' my Allah! give rain from Thee which should be life giving satisfying thorough wide-scattered purified blissful plentiful and invigorating. Its vegetation should be exuberant its branches full of fruits and its leaves green. With it Thou reinvigorates the weak among Thy creatures and bringeth back to life the dead among Thy cities

O' my Allah! give rain from Thee with which our high lands get covered with green herbage streams get flowing our sides grow green our fruits thrive our cattle prosper our far-flung areas get watered and our dry areas get its benefit with Thy vast blessing and immeasurable grant on Thy distressed universe and Thy untamed beasts. And pour upon us rain which is drenching continuous and heavy; wherein one cycle of rain clashes with the other and one rain drop pushes another (into a continuous chain) its lightning should not be deceptive its cheek not rainless its white clouds not scattered and rain not light so that the famine-stricken thrive with its abundant herbage and the drought stricken come to life with its bliss. Certainly Thou pourest down rain after the people lose hopes and

.spreadest Thy mercy since Thou art the Guardian the praiseworthy

p: ۱۴۷

As-Sayyid ar-Radi says: The wonderful expressions of this sermon: Amir al-mu'minin's words "insahat jibaluna" means the mountains cracked on account of drought. It is said "insaha'ththawbu" when it is torn. It is also said "insaha'n-nabtu" or "saha" or "sawwaha" .when vegetation withers and dries up

.His words "wa hamat dawabbuna" means became thirsty as "huyam" means thirst

His words "hadabiru's-sinin". This is plural of "hidbar". It means the camel whom treading has made thin. So Amir al-mu'minin likened with such a camel the year in which drought :had occurred. The Arab poet Dhu ar-Rumma has said

These thin camels remain in their places facing hardships and move only when we take .them to some dry area

His words "wa la qaza'in rababuha". Here "al-qaza" means small pieces of cloud .scattered all round

His words "wa la shaffanin dhihabuha". It stands for "wa la dhata shaffanin dhihabuha". "ash-shaffan" means the cold wind and "adh-dhihab" means light rain. He omitted the .world "dhata" from here because of the listener's knowledge of it

in Arabic

[١١٥] ومن خطبه له عليه السلام

في الاستسقاء

اللَّهُمَّ قَدْ انْصَحَتْ (١) جِبَالُنَا، وَاغْبَرَتْ أَرْضُنَا، وَهَامَتْ (٢) دَوَابُّنَا، وَتَحَيَّرَتْ فِي مَرَابِضِهَا (٣)، وَعَجَّجَتِ الشَّكَّالَى (٤) عَلَى أَوْلَادِهَا، وَمَلَّتِ التَّرْدُدُ فِي مَرَاتِعِهَا، وَالْحَيْنِ إِلَى مَوَارِدِهَا. اللَّهُمَّ فَارْحَمْنَا أَيْنَ الْمَاءِ (٥)، وَحَيْنَ الْجَائِ (٦) ! اللَّهُمَّ فَارْحَمْنَا حَيْرَتَهَا فِي مِذَاهِبِهَا، وَأَيْنَهَا فِي مَوَالِجِهَا (٧) ! اللَّهُمَّ خَرَجْنَا إِلَيْكَ حِينَ اعْتَكَرَتْ عَلَيْنَا حِدَايِرُ السَّنِينِ، وَأَخْلَفْتَنَا مَخَايِلُ الْجُودِ (٨) ؛ فَكُنْتَ الرَّجَاءَ لِلْمُبْتَسِسِ، وَالْبَلَاغَ لِلْمُتَمَسِّسِ (٩). نَدْعُوكَ حِينَ قَنَطَ الْأَنْبَاءُ، وَمُنِعَ الْعَمَامُ، وَهَلَكَ السَّوَامُ (١٠)، أَلَّا تَوَاحِدَنَا بِأَعْمَالِنَا، وَلَا تَأْخُذَنَا بِذُنُوبِنَا، وَأَنْشُرَ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ بِالسَّحَابِ الْمُبْتَعِقِ (١١)، وَالرَّبِيعِ الْمُعْدِقِ (١٢)، وَالتَّبَاتِ الْمُونِقِ (١٣)، سَحًّا وَابِلًا (١٤) تُحْيِي بِهِ مَا قَدْ مَاتَ، وَتُرْدُّ بِهِ مَا قَدْ فَاتَ. اللَّهُمَّ سِقْمًا مِنْكَ مُحْيِيَهُ مُرْوِيَهُ، تَامَهُ عَامَهُ، طَيَّبَهُ مُبَارَكَهُ، هَنَيْتَهُ مَرِيَعَهُ (١٥)، زَاكِيًا (١٦) نَبْتَهَا، ثَامِرًا (١٧) فَرْعَهَا، نَاصِرًا وَرَقَهَا، تُنْعِشُ بِهَا الضَّعِيفَ مِنْ عِبَادِكَ، وَتُحْيِي بِهَا الْمَيِّتَ مِنْ بِلَادِكَ! اللَّهُمَّ سِقْمًا مِنْكَ تُعْشِبُ بِهَا نَجَادَنَا (١٨)، وَتَجْرِي بِهَا وَهَادَنَا (١٩)، وَيُخْصِبُ بِهَا جَنَابَنَا (٢٠) وَتُقْبَلُ بِهَا ثَمَارُنَا، وَتَعِيشُ بِهَا مَوَاشِينَا، وَتَنْدَى بِهَا أَقَاصِينَا (٢١)، وَتَشْتَعِينُ بِهَا ضَوَاحِينَا (٢٢)، مِنْ بَرَكَاتِكَ الْوَاسِعَةِ، وَعَطَايَاكَ الْجَزِيلَةِ، عَلَى بَرِّيَّتِكَ الْمُرْمَلَةِ (٢٣)، وَوَحْشَتِكَ الْمُهْمَلَةِ. وَأَنْزِلْ عَلَيْنَا سَمَاءً مُخْضَةً لَكَ (٢٤)، مِمْدَرَارًا هَاطِلَةً، يَدْفَعُ الْوَدْقُ (٢٥) مِنْهَا الْوَدْقَ، وَيَحْفِزُ (٢٦) الْقَطْرُ مِنْهَا الْقَطْرَ، غَيْرَ خَلْبٍ بَرْقُوقًا (٢٧)، وَلَا جَهَامٍ عَارِضَةً (٢٨)، وَلَا قَرَعَ رَبَابَهَا (٢٩)، وَلَا

شَفَّانٍ ذَهَابُهَا (٣٠) ، حَتَّى يُخْصَبَ لِأَمْرَاعِهَا الْمَجِيدُونَ ، وَيَحْيَا بِيَرَكَتِهَا الْمُسَيِّنُونَ (٣١) ، فَإِنَّكَ تُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعِيدٍ مَا قَنَطُوا ، وَتَنْشُرُ رَحْمَتَكَ ، وَأَنْتَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ .

تفسیر ما فی هذه الخطبه من الغریب

قال السيد الشريف, رضى الله عنه, قوله عليه السلام: (انصاحت جبالنا) أى: تشققت من المحول, يقال: انصاح الثوب: إذا انشق, ويقال أيضاً: انصاح الثوب وصاح وصوح: إذا جفّ وييس. وقوله: (وهامت دوابنا) أى: عطشت, والهيام: العطش. وقوله: (حدابير السنين) جمع حدبار, وهى: الناقه التى أنصاها السيئر, فشبّه بها السنه التى فشا فيها الجدب, قال ذوالرّمه:

على الخسيف أو نرمى بها بلداً فقراً حدابير ما تنفك إلا مناخه

وقوله: (ولا فرع ربائبها), الفرع: القطع الصيغار المتفرقه من السحاب. وقوله: (ولا شفان ذهابها) (ولا ذات شفان ذهابها). والشفان: الزبح البارد. والذهاب: الأمطار اللينه, فحدف (ذات) لعلم السامع به.

in Persian

در طلب باران

دعا برای طلب باران خداوند! کوههای ما از بی آبی شکاف خورده، و زمین ما غبار آلود، و دامهای ما در آغلهای خود سرگردانند، و چون زن بچه مرده فریاد می کشند، و از رفت و آمد بی حاصل به سوی چراگاهها و آبشخورها، خسته شده اند، بار خدایا! بر ناله گوسفندان و فریاد و آه شتران ماده رحمت آور، خدایا به سرگردانی آنها در راهها و ناله هاشان در خوابگاهها رحمت آور. بار خدایا! هنگامی به سوی تو بیرون آمدیم که خشکسالی پیایی هجوم آورده، و ابرهای پرباران از ما پشت کرده و خشک و نامهربان بدون بارش قطره ای باران گذشتند خدایا! تو امید هر بیچاره و حل کننده مشکلات هر طلب کننده می باشی، خدایا تو را می خوانیم، در این هنگام که همه ناامید شدند، و ابر رحمت بر ما نمی بارد، و حیوانات ما نابود گردیدند، ما را به کردار ما عذاب نکنی، و به گناهان ما کیفر ندهی. خدایا! رحمت خود را با ابر پرباران، و بهار پر آب، و گیاهان خوش منظر شاداب بر ما نازل فرما، بارانی درشت قطره بر ما فرو فرست که مردگان را زنده و آنچه از دست ما رفته به ما باز گرداند. خدایا! ما را با بارانی سیراب کن که زنده کننده، سیراب سازنده، فرا گیرد و به همه جا رونده، پاکیزه و بابرکت،

p: ۱۴۹

گوارا و پر نعمت، گیاه آن بسیار، شاخه های آن به بار نشسته، برگهایش تازه و آبدار، تا با چنان بارانی بنده ناتوان را توان بخشی، و شهرهای مرده ات را زنده سازی. خدایا! بارانی ده که بسیار بیارد تا زمینهای بلند ما پر گیاه شود، و در زمینهای پست روان گردد، و نعمتهای فراوان در اطراف ما گسترش یابد، تا با آن میوه های ما بسیار، گله های ما زنده و فراوان، و سرزمینهای دورتر از ما نیز بهره مند گردند، و روستاهای ما از آن نیرومند شوند، اینها همه از برکات گسترده و بخششهای فراوان تو باشد که بر سرزمینهای فقرزده و حیوانات وحشی ما نازل می گردد. خداوند! بارانی ده! دانه درشت که پیایی برای سیراب شدن گیاهان ما بیارد، چنانکه قطرات آن یکدیگر را برانند، و دانه های آن به شدت بر هم کوبیده شوند، نه رعد و برقی بی باران، و ابری بی ثمر، و کوچک و پراکنده، و نه دانه های ریز باران همراه با بادهای سرد. خدایا بارانی پر آب فرو فرست که قحطی زدگان به نعمتهای فراوان رسند، و آثار خشکسالی از میان برود که همانا، تویی خداوندی که پس از ناامید شدن مردم باران را فرو می فرستی، و رحمت خود را همه جا گسترش می دهی و تویی سرپرست نظام آفرینش که به ستودن سزاواری.

SERMON ۱۱۶

in English

About troubles which would arise and the Day of Judgement

Allah deputised him (the Prophet) as a caller towards Truth and a witness over the creatures. The Prophet conveyed the messages of Allah without being lazy and without any short-coming and he fought His enemies in the cause of Allah without being languid and without pleading excuses. He is the foremost of all who practise piety and the power .of perception of all those who achieve guidance

A part of the same sermon complaining about his men

If you know what I know of the unknown that is kept wrapped up from you certainly you would have gone out into the open weeping over your deeds and beating yourselves in grief and you would have abandoned your properties without any guard for it or any substitute over it. Everyone would then have cared for his own self without paying attention to anyone else. But you have forgotten what was recalled to you and felt safe from what you had been warned. Consequently your ideas went astray and your affairs .were dispersed

I do long that Allah may cause separation between me and you and give me those who have a better right to be with me than you. By Allah they are people of blissful ideas enduring wisdom and true speech. They keep aloof from revolt. They trod forward on the path (of Allah) and ran on the high road. Consequently they achieved the everlasting next .life and easeful honours

Beware! by Allah a tall lad of swinging gait from Banu Thaqif would be placed over you. He ?would eat away your vegetation and melt your fat. So O' Aba Wadhahah is that all as-Sayyid ar-Radi says: "al-Wadhahah" means "al-khunfusa' (dung-beetle)." In this sentence Amir al-mu'minin has referred to al-Hajjaj ibn Yusuf ath-Thaqafi and he had an (incident with "al-Khunfusa "" which need not be related here.()

in Arabic

ومن خطبه له عليه السلام

وفيها ينصح أصحابه

p: 151

أَرْسَلَهُ دَاعِيًا إِلَى الْحَقِّ، وَشَاهِدًا عَلَى الْخَلْقِ، فَبَلَغَ رِسَالَاتِ رَبِّهِ غَيْرَ وَاٍ وَلَا مُقْصِرٍ، وَجَاهَدَ فِي اللَّهِ أَعْدَاءَهُ غَيْرَ وَاٍ وَلَا مُعَدِّرٍ، إِمَامٌ مِّنْ أَتَقَى، وَبَصْرٌ مِّنْ اهْتَدَى.

و منها: وَلَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمَ مِمَّا طَوَى عَنْكُمْ غَيْبُهُ، إِذَا لَخَرَجْتُمْ إِلَى الصُّعِيدَاتِ، تَبْكُونَ عَلَى أَعْمَالِكُمْ، وَتَلْتَدِمُونَ عَلَى أَنْفُسِكُمْ، وَلَتَرَكْتُمْ أَمْوَالَكُمْ لَا- خِيَارَ لَهَا وَلَا- خَالَفَ عَلَيْهَا، وَلَهَمَّتْ كُلُّ أَمْرٍ مِّنْكُمْ نَفْسُهُ، لَا- يَلْتَفِتُ إِلَى غَيْرِهَا زَوْلِكُنْكُمْ نَسِيْتُمْ مَا ذُكِّرْتُمْ، وَأَمْتُمْ مَا حُذِرْتُمْ، فَتَاهَ عَنْكُمْ رَأْيِكُمْ، وَتَشَدَّتْ عَلَيْكُمْ أَمْرِكُمْ. وَلَوَدِدْتُ أَنَّ اللَّهَ فَرَّقَ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ، وَالْحَقُّ بِي مِنْكُمْ، قَوْمٌ وَاللَّهِ مَيِّمِينَ الرَّأْيِ، مَرَاجِيحَ الْحِلْمِ، مَقَاوِيلَ بِالْحَقِّ، مَتَارِيكَ لِلْبَغْيِ. مَضُوا قَدَمًا عَلَى الطَّرِيقَةِ، وَأَوْجَفُوا عَلَى الْمَحَجَّةِ، فَظَفَرُوا بِالْعُقْبَى الدَّائِمَةِ، وَالْكَرَامَةِ الْبَارِدَةِ. أَمَا وَاللَّهِ، لَيَسْلَطَنَّ عَلَيْكُمْ غُلَامٌ ثَقِيفٌ الذِّيَالُ ذَالْمِيَالُ، يَأْكُلُ خَضِرَتَكُمْ، وَيُذِيبُ شَحْمَتَكُمْ، إِيَّاهُ أَبَا وَذَحَةَ!

قال الشريف: الْوَذَحَةُ: الْخُنْفَسَاءُ. وهذا القول يومئذ به إلى الحجاج، وله مع الوذحه حديث ليس هذا موضع ذكره.

in Persian

در اندرز به یاران

ویژگیهای پیامبر اسلام (ع) خداوند پیامبر (ص) را فرستاد تا دعوت کننده به حق، و گواه اعمال خلق باشد، پیامبر (ص) بدون سستی و کوتاهی، رسالت پروردگارش را رسانید، و در راه خدا با دشمنانش بدون عذرتراشی جنگید، پیامبر (ص) پیشوای پرهیزکاران، و روشنی بخش چشم هدایت شدگان است. (و از همین خطبه است)

اندرز یاران مردم اگر شما همانند من از آنچه بر شما پنهان است باخبر بودید، از خانه ها کوچ می کردید، در بیابانها سرگردان می شدید، و بر کردارتان اشک می ریختید، و چونان زنان مصیبت دیده بر سر و سینه می زدید، سرمایه خود را بدون نگهبان و جانشین رها می کردید، و هر کدام از شما تنها بکار خود می پرداختید، و به دیگری توجهی نداشتید. افسوس، آنچه را به شما تذکر دادند فراموش کردید، و از آنچه شما را ترساندند، ایمن گشتید، گویا عقل از سرتان پریده، و کارهای شما آشفته شده است. تعریف یارانی که به شهادت رسیدند به خدا سوگند! دوست داشتم که خدا میان من و شما جدایی اندازد، و مرا به کسی که نسبت به من سزاوارترست ملحق فرماید به خدا سوگند! آنان مردمی بودند، نیک اندیش، ترجیح دهنده بردباری، گویندگان حق، و ترک کنندگان ستم، پیش از ما به راه راست قدم گذاشته، و شتابان رفتند، در به دست آوردن زندگی جاویدان آخرت، و کرامت گوارا، پیروز گردیدند. خبر از خونریزی و شکمبارگی حجاج بن یوسف ثقفی. آگاه باشید! به خدا سوگند پسرکی از طایفه ثقیف (حجاج بن یوسف) بر شما مسلط می گردد که هوسباز و گردنکش و ستمگر است، سبزه زارهای شما را (اموال و داراییها) می چرد و چربی شما را آب می کند، ابووذحه: بس کن. (وذحه، نوعی سوسک است، چون ماجرای با حجاج دارد، او را (ابووذحه) خطاب فرمود، که اینجا جای آوردن آن نیست (می گویند وذحه، سوسک مخصوصی است حجاج را گزید که بدنش ورم کرد و مرد)

Footnote

The detail of this incident is that one day al-Hajjaj stood up for saying prayers when .(۱) al-khunfusa' advanced towards him. al-Hajjaj held out his hand to stop him but he bit him .whereby his hand got swollen and eventually he died of it

Ibn Abi'l-Hadid has written that "al-Wadhahah" means the dung that remains sticking to .the tail of an animal and this surname is intended to disgrace him

SERMON ۱۱۷

in English

Rebuking Misers

You spend no wealth in the cause of Him Who gave it nor do you risk your lives for the sake of Him Who created them. You enjoy honour through Allah among His creatures but you do not honour Allah among His creatures. You should derive lessons from your occupying the places of those who were before you and from the departure of your .nearest brothers

in Arabic

[۱۱۷] ومن كلام له عليه السلام

يوبخ البخلاء بالمال والنفس

فَلَا أَمْوَالَ يَدُلُّتُمُوهَا لِلَّذِي رَزَقَهَا، وَلَا أَنْفُسَ خَاطَرْتُمْ بِهَا لِلَّذِي خَلَقَهَا، تَكْرُمُونَ (۱) بِاللَّهِ عَلَى عِبَادِهِ، وَلَا تُكْرِمُونَ اللَّهَ فِي عِبَادِهِ! فَاعْتَبِرُوا بِزُورِلِكُمْ مَنَازِلَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، وَانْقِطَاعِكُمْ عَنْ أَوْصِلِ إِخْوَانِكُمْ!

in Persian

موعظه یاران

سرزنش انسانهای خودپرست. نه اموال خود را در راه خدایی که آن مالها را روزی شما کرد می بخشید، نه جانها را در راه خدای جان آفرین به خطر می افکنید، دوست دارید مردم برای خدا شما را گرامی دارند اما خودتان مردم را در راه خدا گرامی نمی شمارید، از فرود آمدن در خانه های گذشتگان عبرت بگیرید، و از جدایی با نزدیکترین برادران و دوستان پند پذیرید.

SERMON ۱۱۸

in English

In praise of his faithful companions

You are supporters of Truth and brethren in faith. You are the shield on the day of tribulation and (my) trustees among the rest of the people. With your support I strike the runner away and hope for the obedience of him who advances forward. Therefore extend to me support which is free from deceit and pure from doubt because by Allah I am the most preferable of all for the people

in Arabic

[۱۱۸] ومن كلام له عليه السلام

في الصالحين من أصحابه

أَنْتُمْ الْأَنْصَارُ عَلَى الْحَقِّ، وَالْإِخْوَانُ فِي الدِّينِ، وَالْجُنُودُ فِي يَوْمِ الْبَأْسِ (۱)، وَالْبَطَانَةُ (۲)، دُونَ النَّاسِ، بِكُمْ أَضْرِبُ الْمُدْبِرَ، وَأَرْجُو طَاعَةَ الْمُقْبِلِ، فَأَعِينُونِي بِمَنَاصِحِهِ خَلِيَّتِهِ مِنَ الْعِشْرِ، سَلِيمِهِ مِنَ الرَّيْبِ فَوَ اللَّهُ إِنِّي لَأَوْلَى النَّاسِ بِالنَّاسِ!

in Persian

ستودن یاران خود

ستودن یاران نیکوکار. شما یاران حق و برادران دینی من باشید، در روز جنگ چون سپر محافظ دورکننده ضربتها، و در خلوتها محرم اسرار منید، با کمک شما پشت کنندگان به حق را می کوبم و به راه می آورم، و فرمانبرداری استقبال کنندگان را امیدوارم، پس مرا، با خیرخواهی خالصانه، و سالم از هر گونه شک و تردید، یاری کنید، به خدا سوگند! من به مردم از خودشان سزاوارترم. (پس از جنگ صفین و نهروان، مردم را برای سرکوبی معاویه فرا خواند، سکوت کردند، فرمود شما را چه شده، آیا لال هستید؟ گروهی گفتند ای امیرالمومنین، اگر تو حرکت کنی با تو حرکت می کنیم).

SERMON ۱۱۹

in English

Amir al-mu'minin collected the people and exhorted them (۱) to jihad but they observed long silence. Then he said: "What is the matter with you. Have you become dumb?" A group of them replied: "O' Amir al-mu'minin if you go forth we shall be with you." :Whereupon Amir al-mu'minin said

What has happened to you? You may not be guided aright or shown the right path. Should in these circumstances I go forth? In fact at this time one of the brave and the valorous among you whom I select should go out. It does not suit me to leave the army the city the public treasury the land revenue the dispensation of justice among Muslims and looking after the demands of the claimants and to follow one contingent after the other moving .here and there like a featherless arrow moving in the quiver

I am the axis of the mill. It rotates on me while I remain in my position. As soon as I leave it the centre of its rotation would be disturbed and its lower stone would also be disturbed. By Allah this is a very bad advice. By Allah if I had not been hoping for martyrdom by my meeting with the enemy – and my meeting with him has been ordained I would have secured my carrier and went away from you and would not have sought you .so long as North and South differed

There is no benefit in the majority of your numbers because of lack of unity of your hearts. I have put you on the clear path whereon no one will perish except who perishes .by himself. He who sticks to it would achieve Paradise and he who deviates goes to Hell

in Arabic

[١١٩] ومن كلام له عليه السلام

p: ١٥٥

وقد جمع الناس وحصّهم على الجهاد، فسكتوا ملياً

فقال عليه السلام: ما بالكم أمخرسون أنتم؟ فقال قوم منهم: يا أمير المؤمنين، إن سرت سرنا معك.

فقال عليه السلام: ما بالكم! لا سدّدتم (۱) لرشد! ولا هديتم لقصيد! أفي مثل هذا يتبغى لى أن أخرج؟ إنما يخرج في مثل هذا رجل ممن أرضاه من شجعانكم ودوى بأسكم، ولا يتبغى لى أن أدع الجند، والمضير، وبيت المال، وجباية الأرض، والقضاء بين المسلمين، والنظر في حقوق المطالبين، ثم أخرج في كتيبه أتبع أخرى، أتقلقل تقلقل القدح (۲) في الجفير (۳) الفارغ، وإنما أنا قطب الرّحا، تدور على وأنا بمكاني، فإذا فارقتة استبحار (۴) مدارها، واضطرب ثفالها (۵). هذا لعمر الله الرأى الشؤء. والله لو لا رجائي الشهادة عند لقاء العدو ولو قد حمم (۶) لى لقاءه لقربت ركابي (۷) ثم شخصت (۸) عنكم، فلا أطلبكم ما اختلف جنوب وشمال. طعانين عيابين، حيايين رواعين. إنه لا غناء (۹) في كثرة عديدكم مع قلبه اجتماع قلوبكم. لقد حملتكم على الطريق الواضح التي لا يهلك عليها إلا هالك (۱۰)، من استقام فالى الجنة، ومن زل فالى النار!

in Persian

تحريض مردم به جهاد

علل نکوهش کوفیان. شما را چه می شود؟ هرگز ره رستگاری نپوید! و به راه عدل هدایت نگردید! آیا در چنین شرائطی سزاوارست که من از شهر خارج شوم؟ هم اکنون باید مردی از شما که من از شجاعت و دلاوری او راضی و به اطمینان داشته باشم، به سوی دشمن کوچ کند. مسوولیت‌های رهبری و برای من سزاوار نیست که لشکر و شهر و بیت المال و جمع آوری خراج و قضاوت بین مسلمانان، و گرفتن حقوق درخواست کنندگان را رها سازم، آنگاه با دسته ای بیرون روم، و به دنبال دسته ای به راه افتم، و چونان تیر نتراشیده در جعبه ای خالی به این سو و آن سو سرگردان شوم. من چونان سنگ آسیاب، باید بر محور خود استوار بمانم، و همه امور کشور، پیرامون من و به وسیله من به گردش درآید، اگر من از محور خود دور شوم مدار آن بلرزد و سنگ زیرین آن فرو ریزد، به حق خدا سوگند که این پیشنهاد بدی است به خدا سوگند! اگر امیدواری به شهادت در راه خدا را نداشتم، پای در رکاب کرده از میان شما می رفتم، و شما را نمی طلبیدم چندان که باد شمال و جنوب می وزد زیرا شما بسیار طعنه زن، عیبجو، رویگردان از حق، و پرمکر و حيله اید. مادام که افکار شما پراکنده است فراوانی تعداد شما سودی ندارد، من شما را به راه روشنی بردم که جز هلاک خواهان، هلاک نگردند، آن کس که استقامت کرد به سوی بهشت شتافت و آن کس که لغزید در آتش سرنگون شد.

p: ۱۵۶

Footnote

When after the Battle of Siffin Mu'awiyah's forces began to attack various places in (۱) Amir al-mu'minin's area he asked the Iraqis to check them but they declined on the plea that they would follow him if he himself came forward. Thereupon he delivered this sermon and clarified his limitations that if he himself went out it was impossible to run the affairs of the state and that the enemy's attacks had already started on all sides. In these circumstances it was impolitic to keep the centre unguarded. But what could be hoped from those who changed the victory at Siffin into defeat and opened the door for these attacks.

SERMON ۱۲۰

in English

About the greatness of Ahlu'l-bayt and the importance of the laws of Islam

By Allah I have knowledge of the conveyance of messages fulfilment of promises and of entire expressions. We the people of the house (of the Prophet – Ahlu'l-bayt) possess the doors of wisdom and light of governance. Beware that the paths of religion are one and its highways are straight. He who follows them achieves (the aim) and secures (the objective). And he who stood away from it went astray and incurred repentance

Do act for the day for which provisions are stored and when the intentions would be tested. If a person's own intelligence which is present with him does not help him the wits (of others) which are remote from him are more unhelpful and those which are away from him more useless. Dread the fire whose flame is severe whose hollow is deep whose dress is iron and whose drink is bloody pus. Beware! The (۱) good name of a man retained by Allah the Sublime among the people is better than wealth inherited by those who would not praise him

in Arabic

[۱۲۰] ومن كلام له عليه السلام

يذكر فضله ويعظ الناس

تَاللّٰهِ لَقَدْ عَلَّمْتُ تَبْلِيغَ الرِّسَالَاتِ، وَإِتْمَامَ الْعِدَاتِ (۱)، وَتَمَيِّزَ الْكَلِمَاتِ. وَعِنْدَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ أَبْوَابُ الْحُكْمِ وَضِيَاءُ الْأَمْرِ. أَلَا وَإِنَّ شَرَائِعَ الدِّينِ وَاحِدَةً، وَسُبُلَهُ قَاصِدَةٌ (۲)، مَنْ أَخَذَ بِهَا لَحِقَ وَغَنِمَ، وَمَنْ وَقَفَ عَنْهَا ضَلَّ وَنَدِمَ. اَعْمَلُوا لِيَوْمَ تَذْخَرُ لَهُ الدَّخَائِرُ، (وَتُبْلَى فِيهِ السَّرَائِرُ)، وَمَنْ لَا يَنْفَعُهُ حَاضِرٌ لِّبِهِ فَعَازِبُهُ (۳) عَنْهُ أَعْجَزُ، وَغَائِبُهُ أَعْوَزُ (۴). وَاتَّقُوا نَارًا حَرَّهَا شَدِيدٌ، وَقَعْرُهَا بَعِيدٌ، وَحَلِيَّتُهَا حَدِيدٌ، وَشَرَائِبُهَا صَدِيدٌ (۵) أَلَا وَإِنَّ اللِّسَانَ الصَّالِحَ (۶) يَجْعَلُهُ اللهُ لِلْمَرْءِ فِي النَّاسِ، خَيْرٌ لَهُ مِنَ الْمَالِ يُورِثُهُ مَنْ لَا يَحْمَدُهُ.

in Persian

بیان فضیلت‌های خود

یادآوری ویژگی‌های اهل بیت (ع) و اندرز یاران به خدا سوگند! تبلیغ رسالت‌ها، وفای به پیمان‌ها، و تفسیر اوامر و هشدارهای الهی به من آموزش داده شد، درهای دانش و روشنایی امور انسان‌ها نزد ما اهل بیت پیامبر (ص) است، آگاه باشید که قوانین دین یکی و راه‌های آن آسان و راست است، کسی که از آن برود به قافله و سرمنزل رسد، و غنیمت برد، و هر کس که از آن راه نرود گمراه شده پشیمان گردد،

مردم! برای آن روز که زاد و توشه ذخیره می‌کنند، و اسرار آدمیان فاش می‌گردد، عمل کنید، کسی که از خرد خویش بهره‌مند نگردد برای پند گرفتن از عقل و فکر دیگران عاجزتر است، که آن غائب برای کمک کردن از عقل حاضر او ناتوان‌تر است، از آتشی بپرهیزید که حرارتش شدید، و عمق آن ناپیدا، و زیور آن غل و زنجیر، آشامیدنی آن زردآب و چرک جوشان است، آگاه باشید! نام نیکی که خدا برای کسی میان مردم قرار دهد، بهتر از مالی است که برای دیگران باقی می‌گذارد که او را ستایش نمی‌کنند

Footnote

If a person gives away something in his life time then the recipient feels obliged to (۱) him. But if wealth is extracted by force then the extractor does not feel himself under his obligation nor does he praise it. The same is the case of one who dies. His successors think that whatever he had left behind was their right and they should have received it. In this there is no obligation of his to be acknowledged. But if he had done some good act with this very wealth his name would have remained behind him and people would have praised him also

:A Persian couplet says

Happy is he who is remembered well after himself for nothing save the name remains
after the man is dead

SERMON ۱۲۱

in English

A man from among the companions of Amir al-mu'minin stood up and said "O' Amir al-mu'minin you first stopped us from Arbitration and thereafter gave order for it. We do not know which of these two was more appropriate." Amir al-mu'minin struck one hand over the other and said

This is the reward of one who breaks pledge. By Allah when I gave you my orders (namely) to abide by arbitration I had led you to an undesirable thing (namely war) in which Allah had ordained good. If you had been steadfast I would have guided you if you had been bent I would have straightened you and if you had refused I would have rectified you. This was the surest way. But with whom and to whom. I wanted my treatment from you but you proved to be my disease like the extractor of thorn with the thorn when he knows that the thorn bends towards itself

My Allah the physicians have despaired of this fatal ailment and water-drawers have become tired with the rope of this well. Where (١) are those who were invited to Islam and they accepted it? They read the Qur'an and decided according to it. They were exhorted to fight and they leapt (towards it) as she-camels leap towards their young. They took their swords out of the sheaths and went out into the world in groups and rows. Some of them perished and some survived. The good news of survival does not please them nor do they get condoled about the dead. Their eyes have turned white with weeping. Their bellies are emaciated because of fasting. Their lips are dry because of (constant) praying. Their colour is pale because of wakefulness. Their faces bear the dust of God-fearing. These are my comrades who have departed. We should be justified if we feel eager for them and bite our hands in their separation

Certainly Satan has made his ways easy for you and wants to unfasten the knots of religion one by one and to cause division among you in place of unity. Keep away from his evil ideas and enchantments and accept good advice of one who offers it to you and preserve it in your minds

in Arabic

[١٢١] ومن كلام له عليه السلام

بعد ليلة الهيرير

وقد قام إليه رجل من أصحابه فقال: نهيتنا عن الحكومه ثم أمرتنا بها، فما ندري أيّ الأمرين أرشد؟ فصفق عليه السلام إحدى يديه على الأخرى ثم قال:

p: ١٦٠

هَذَا جَزَاءٌ مَنْ تَرَكَ الْعُقْدَةَ! (١) أَمَا وَاللَّهِ لَوْ أَنِّي حِينَ أَمَرْتُكُمْ بِهِ حَمَلْتُكُمْ عَلَى الْمَكْرُوهِ الَّذِي يَجْعَلُ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا، فَإِنْ اسْتَيْقَمْتُمْ هَدَيْتُكُمْ وَإِنْ اعْوَجَجْتُمْ قَوَّمْتُكُمْ وَإِنْ أَبَيْتُمْ تَدَارَكْتُكُمْ، لَكَانَتِ الْوُثْقَى، وَلَكِنْ بِمَنْ وَإِلَى مَنْ؟ أُرِيدُ أَنْ أُدَاوِيَ بِكُمْ وَأَنْتُمْ دَائِي، كَنَاقِشِ الشُّوْكَهِ بِالشُّوْكَهِ، وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّ ضَمْعَهَا (٢) مَعَهَا! اللَّهُمَّ قَدْ مَلَّتْ أَطْبَاءُ هَذَا الدَّاءِ الدَّوَى (٣)، وَكَلَّتِ (٤) النَّزْعَةُ بِالشُّوْكَهِ الرَّكِي (٥)! أَيَنَّ الْقَوْمَ الَّذِينَ دُعُوا إِلَى الْإِسْلَامِ فَقَبِلُوهُ؟ وَقَرَأُوا الْقُرْآنَ فَأَحْكَمُوهُ؟ وَهَيَّجُوا إِلَى الْجِهَادِ فَوَلَّوْهُا وَلَهُ اللَّقَاحُ (٦) إِلَى أَوْلَادِهَا، وَسَلَبُوا السُّيُوفَ أَعْمَادَهَا، وَأَخَذُوا بِأَطْرَافِ الْأَرْضِ زَحْفًا زَحْفًا وَصَفَا صَفَا؟ بَعْضُ هَلَكِكِ، وَبَعْضُ نَجَا. لَا يُبَشِّرُونَ بِالْأَحْيَاءِ (٧)، وَلَا يُعَزَّوْنَ عَنِ الْمَوْتَى (٨)، مُرَّةً (٩) الْعُيُونِ مِنَ الْبُكَاءِ، خُمْصُ الْبُطُونِ (١٠) مِنَ الصِّيَامِ، دُبُلُ (١١) الشِّفَاهِ مِنَ الدُّعَاءِ، صَيْفُ الْأَلْوَانِ مِنَ السَّهْرِ، عَلَى وَجُوهِهِمْ عَبْرَةُ الْخَاشِعِينَ، أَوْلِيكَ إِخْوَانِي الدَّاهِبُونَ، فَحَقَّ لَنَا أَنْ نَنْظِمَ إِلَيْهِمْ وَنَعُضَّ الْأَيْدِي عَلَى فِرَاقِهِمْ! إِنَّ الشَّيْطَانَ يُسَيِّئُ لَكُمْ طُرْقَهُ (١٢)، وَيُرِيدُ أَنْ يَحُلَّ دِينَكُمْ عُقْدَةً عُقْدَةً، وَيُعْطِيكُمْ بِالْجَمَاعَةِ الْفُرْقَةَ، وَبِالْفُرْقَةِ الْفِتْنَةَ فَاصْدِفُوا (١٣) عَنْ نَزْعَاتِهِ (١٤) وَنَفَثَاتِهِ، وَاقْبَلُوا النَّصِيحَةَ مِمَّنْ أَهْدَاهَا إِلَيْكُمْ، وَاعْقِلُوهَا (١٥) عَلَى أَنْفُسِكُمْ.

Footnote

Although all those who fought under the banner of Amir al-mu'minin were called (١) Shi'ahs of 'Ali yet only those who had tears in their eyes paleness on their faces the Qur'anic verses on their tongues zeal of religion in their hearts steadfastness in their feet determination and courage in their spirits and patience and endurance in their minds could in true sense he called Shi'ahs of 'Ali. These were the people in whose separation Amir al-mu'minin's feelings were coming out in the shape of sighs through the breath while the flames of the fire of separation were consuming his heart and spirit. These were the people who leapt towards death like mad men and did not feel happy if they survived.
:Rather their heart's slogan was as the Persian hemistich says

.We are ashamed why we have remained alive

He who has even a slight brilliance of these qualities can alone be called the follower of the Descendants of the Prophet or the Shi'ah of 'Ali otherwise it would be a word which has lost its meaning and been bereft of its dignity through misuse. Thus tradition has it that Amir al-mu'minin saw a group of men at his door and enquired from Qanbar who they were and he answered they were his Shi'ahs. On hearing this Amir al-mu'minin had a frown on his forehead and said. "Why are they called Shi'ahs? They have no sign of Shi'ahs." Thereupon Qanbar enquired what were the signs of Shi'ahs and Amir al-mu'minin replied

Their bellies are thin through hunger their lips dry through thirst and their eyes bleared through weeping

in Persian

در حکمیت

(پس از پذیرش (حکمیت) صفین، یکی از یاران گفت: ما را از حکمیت نهی فرمودی، سپس پذیرفتی و داور تعیین کردی، ما نمی دانیم کدام یک از این دو کار درست است؟ امام دست بر روی دست کوبید و با تاسف فرمود) علل شکست کوفیان و پذیرش (حکمیت) این سزای کسی است که بیعت با امام خود را ترک گوید، و پیمان بشکند. به خدا سوگند! هنگامی که شما را به جنگ با معاویه فرا خواندم، خوشایندتان نبود، ولی خداوند خیر شما را در آن قرار داده بود، اگر مقاومت می کردید، شما را راهنمایی می کردم و اگر به انحراف می رفتید شما را به راه راست برمی گرداندم، اگر سر باز می زدید، دوباره شما را برای مبارزه آماده می کردم، در آن صورت وضعیتی مطمئن داشتیم، اما دریغ، با کدام نیرو بجنگم؟ و به چه کسی اطمینان کنم؟ شگفتا، می خواهم به وسیله شما بیماریها را درمان کنم ولی شما درد بی درمان من شده اید، کسی را می مانم که خار در پایش رفته و با خار دیگری می خواهد آن را بیرون کشد، در حالی که می داند خار در تن او بیشتر شکند و بر جای ماند، خدایا! پزشکان این درد مرگبار به جان آمده، و آبرسان این شوره زار ناتوان شده است. وصف یاران شهیدی که وفادار بودند کجا هستند مردمی که به اسلام دعوت شده و پذیرفتند، قرآن تلاوت کردند و معانی آیات را شناختند، به سوی جهاد برانگیخته شده چونان شتری که به سوی بیچه خود روی آورد شیفته جهاد گردیدند، شمشیرها از نیام برآوردند، و گرداگرد زمین را گروه گروه، صف به صف، احاطه نمودند، بعضی شهید، و برخی نجات یافتند. هیچگاه از زنده ماندن کسی در میدان جنگ شادمان نبودند، و در مرگ شهیدان نیازی به تسلیت نداشتند، از گریه های طولانی از ترس خدا، چشمهایشان ناراحت، و از روزه داری فراوان، شکمهایشان لاغر و به پشت چسبیده بود، لبهایشان از فراوانی دعا خشک، و رنگهای صورت از شب زنده داریها زرد، و بر چهره هایشان غبار خشوع و فروتنی نشسته بود، آنان برادران من هستند که رفته اند، و بر ماست که تشنه ملاقاتشان باشیم، و از اندوه فراقشان انگشت حسرت به دندان گیریم. هشدار از فریبکاری شیطان همانا شیطان، راههای خود را به شما آسان جلوه می دهد، که گره های محکم دین شما را یکی پس از دیگری بگشاید، و بجای وحدت و هماهنگی، بر پراکندگی شما بیفزاید، از وسوسه و زمزمه و فریبکاری شیطان روی گردانید، و

نصیحت آن کس را که خیرخواه شماست گوش کنید، و به جان و دل بپذیرید.

p: ۱۶۲

SERMON ۱۲۲

in English

When the Kharijites persisted in their rejecting the Arbitration Amir al-mu'minin went to their camp and addressed them thus

Were all of you (۱) with us in Siffin? They replied that some of them were but some of them were not. Amir al-mu'minin said

Then you divide yourselves into two groups. One of those who were in Siffin and other of those who were not present there so that I may address each as I see suitable. Then he shouted to the people

Stop talking and keep quiet to listen to what I say. Turn your hearts to me. Whomever we ask for evidence he should give it according to his knowledge about it

:Then he had a long conversation with them during which he said

When they had raised the Qur'an by way of deceit craft artifice and cheat did you not say "They are our brothers and our comrades in accepting Islam. They want us to cease fighting and ask for protection through the Book of Allah the Glorified. Our opinion is to agree with them and to end their troubles." Then I said to you "In this affair the outer side is Faith but the inner side is enmity. Its beginning is pity and the end is repentance. Consequently you should stick to your position and remain steadfast on your path. You should press your teeth (to put all your might) in jihad and should not pay heed to the shouts of the shouter (۲). If he is answered he would mislead but if he is left (unanswered) "he would be disgraced

But when this thing (Arbitration) was done I found that you agreed to it. By Allah if I had refused it it would not have been obligatory on me. Nor would Allah have laid its sin on me. And by Allah not that I have accepted it I alone am the rightful person who should be followed for certainly the Qur'an is with me. I never forsake it since I adopted its company. We have been with the Prophet in battles wherein those killed were fathers sons brothers and relations of one another. Nevertheless every trouble and hardship just increased us in our belief in our treading on the right path in submission to (divine) command and in endurance of the pain of wounds

We now had to fight our brethren in Islam because of entry into Islam of misguidance crookedness doubts and (wrong) interpretation. However if we find any way by which Allah may collect us together in our disorder and by which we may come near each other in whatever common remains between us we would accept it and would give up everything else

in Arabic

[١٢٢] ومن كلام له عليه السلام

قاله للخوارج، وقد خرج إلى معسكرهم وهم مقيمون على إنكار الحكومه، فقال عليه السلام:

أَكُلُّكُمْ شَهِدَ مَعَنَا صَفِيًّا؟ فَقَالُوا: مَنَّا مَنْ شَهِدَ وَمِنَّا مَنْ لَمْ يَشْهَدْ. قَالَ: فَامْتَاذُوا فِرْقَتَيْنِ، فَلْيَكُنْ مَن شَهِدَ صَفِيًّا فِرْقَةً، وَمَنْ لَمْ يَشْهَدْهَا فِرْقَةً، حَتَّى أَكَلَّمُ كُلاًّ مِنْكُمْ بِكَلَامِهِ. وَنَادَى النَّاسَ، فَقَالَ: أَمْسِي كُوا عَنِ الْكَلَامِ، وَأَنْصِتُوا لِقَوْلِي، وَأَقْبِلُوا بِأَفْئِدَتِكُمْ إِلَيَّ، فَمَنْ نَشَدْنَا شَهَادَةً فَلْيَقُلْ بِعِلْمِهِ فِيهَا. ثُمَّ كَلَّمَهُمْ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِكَلَامٍ طَوِيلٍ، مِنْ جُمْلَتِهِ أَنْ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

p: ١٦٤

أَلَمْ تَقُولُوا عِنْدَ رَفْعِهِمُ الْمَصَاحِفَ حَيْلَهُ وَغِيْلَهُ وَمَكْرًا وَخَدِيْعَةً : إِخْوَانُنَا وَأَهْلُ دَعْوَتِنَا، اسْتَفَالُونَا وَاسْتَرَاخُوا إِلَى كِتَابِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ، فَالزَّمُوا الْقَبُولَ مِنْهُمْ وَالتَّنْفِيسَ عَنْهُمْ؟ فَقُلْتُ لَكُمْ: هَذَا أَمْرٌ ظَاهِرُهُ إِيمَانٌ، وَبِاطِنُهُ عَيْدُونَ، وَأَوَّلُهُ رَحْمَةٌ، وَآخِرُهُ نَدَامَةٌ، فَأَقِيمُوا عَلَى شَأْنِكُمْ، وَالزَّمُوا طَرِيقَتَكُمْ، وَعَضُّوا عَلَى الْجِهَادِ بِنَوَاجِدِكُمْ، وَلَا- تَلْتَفِتُوا إِلَى نَاعِقِ نَعَقٍ: إِنْ أُجِيبَ أَضَلَّ، وَإِنْ تُرِكَ ذَلَّ. وَقَدْ كَانَتْ هَذِهِ الْفَعْلَةُ، وَقَدْ رَأَيْتُكُمْ أَعْطَيْتُمُوهَا، وَاللَّهِ لَئِنْ أَبَيْتُمُوهَا مَا وَجَبَتْ عَلَيَّ فَرِيضَتُهَا وَلَا- حَمَلْنِي اللَّهُ ذَنْبِهَا، وَوَاللَّهِ إِنْ جِئْتُمَا إِنِّي لِلْمَحِقِّ الَّذِي يُتَّبِعُ، وَإِنَّ الْكِتَابَ لَمَعِي، مَا فَارَقْتُهُ مُذْ صَحَبْتُهُ. فَلَقَدْ كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَإِنَّ الْقَتْلَ لَيَدُورُ بَيْنَ الْآبَاءِ وَالْأَبْنَاءِ وَالْإِخْوَانِ وَالْقَرَابَاتِ، فَمَا نَزْدَادُ عَلَى كُلِّ مُصَدِّبٍ وَشِدْدَةٍ إِلَّا إِيمَانًا، وَمُضَّةً يَأْخُذُ بِهَا عَلَى الْحَقِّ، وَتَسْلِيمًا لِلْأَمْرِ، وَصَبْرًا عَلَى مَضَضِ الْجِرَاحِ. وَلَكِنَّا إِنَّمَا أَضْمِرْنَا نَفَاتِلَ إِخْوَانِنَا فِي الْأَسْئَلَامِ عَلَى مَا دَخَلَ فِيهِ مِنَ الزَّرْبِ وَالْأَعْوَجَاجِ، وَالشُّبُهَةِ وَالتَّأْوِيلِ، فَإِذَا طَمِعْنَا فِي حَضْمِهِ (۱) يَلُمُّ اللَّهُ بِهَا شَعْنَنَا (۲)، وَنَتَدَانِي بِهَا (۳) إِلَى الْبَقِيَّةِ فِيمَا بَيْنَنَا، رَغَبْنَا فِيهَا، وَأَمْسَكْنَا عَمَّا سِوَاهَا.

in Persian

خطاب به خوارج

(پس از پافشاری خوارج در شورشگری، امام (ع) به قرارگاهشان رفت و فرمود:) آیا همه شما در جنگ صفتین بودید؟ گفتند: بعضی بودیم و برخی حضور نداشتیم فرمود: به دو گروه تقسیم شوید، تا متناسب با هر کدام سخن گویم. دو دسته شدند، امام ندا در داد که: ساکت باشید، به حرفهایم گوش فرا دهید و با جان و دل به سوی من توجه کنید، و هر کس را برای گواهی سوگند دادم با علم گواهی دهد آنگاه سخنان طولانی مطرح فرمود که: (برخی از آن خطبه این است) سیاست استعماری قرآن بر سر نیزه کردن آنگاه که شامیان در گرما گرم جنگ، و در لحظه های پیروزی ما، با حيله و نیرنگ، و مکر و فریبکاری قرآنها را بر سر نیزه بلند کردند شماها نگفتید که: (شامیان، برادران ما و هم آیین ما هستند؟ از ما می خواهند از خطای آنان بگذاریم. و راضی به حاکمیت کتاب خدا شده اند، نظر ما این است که حرفشان را قبول کنیم و از آنان دست برداریم؟)، اما من به شما گفتم که: این توطئه ظاهرش ایمان و باطن آن دشمنی و کینه توزی است، آغاز آن رحمت و پایان آن پشیمانی است، پس در همین حال به مبارزه ادامه دهید، و از راهی که در پیش گرفته اید منحرف نشوید، و در جنگ دندان بر دندان فشارید، و به هیچ ندایی گوش ندهید، زیرا اگر پاسخ داده شوند گمراه کننده اند، و اگر رها گردند خوار و ذلیل شوند، که همواره چنین بود، اما دریغ! شماها را دیدم که به خواسته های شامیان گردن نهادید، و حکمیت را پذیرفتید، سوگند بخدا! اگر از آن سر باز می زدم مسوول پیامدهای آن نبودم، و خد گناه آن را در پرونده من نمی افزود بخدا سوگند! اگر هم حکمیت را می پذیرفتم به این کار سزاوار پیروی بودم زیرا قرآن با من است، از آن هنگام که یار قرآن گشتم از آن جدا نشدم. وصف یاران جهادگر پیامبر (ص) ما با پیامبر (ص) بودیم، و همانا جنگ و کشتار گرداگرد پدران، فرزندان، برادران و خویشاوندان ما دور می زد، اما از وارد شدن هر مصیبت و شدتی جز بر ایمان خود نمی افزودیم، و بیشتر در پیمودن راه حق، و تسلیم بودن برابر اوامر الهی، و شکیبایی بر درد جراحتهای سوزان، مصمم می شدیم. هدف مبارزه با شامیان. اما امروز با پیدایش زنگارها در دین، کژیها و نفوذ شبهه ها در افکار، تفسیر و تاویل دروغین در دین، با برادران مسلمان خود به جنگ خونین کشانده شدیم، پس هرگاه احساس کنیم چیزی باعث وحدت ماست و به وسیله آن با یکدیگر نزدیک می شویم، و شکافها را پر و باقیمانده پیوندها را محکم می کنیم، به آن تمایل نشان می دهیم، آن را گرفته و دیگر راه را ترک می گوئیم.

Footnote

Ibn Abi'l-Hadid writes that this sermon comprises three parts which do not fit together .(۱) because as-Sayyid ar-Radi selected some parts of Amir al-mu'minin's sermons and did not record other parts as a result of which the continuity of utterance was not maintained. Thus one part ends at "if he is left unanswered he would be disgraced" the other at "and .endurance at the pain of wound" and the third runs till the end of the sermon

.This reference is to Mu'awiyah or 'Amr ibn al-'As .(۲)

SERMON ۱۲۲

in English

Amir al-mu'minin's address to his followers on the battlefield of Siffin

About supporting the weak and the low-spirited during the fighting

Whoever among you feels spiritedness of heart during the action and finds any of his comrades feeling disheartened should ward off (the enemies) from him just as he would do from himself because of the superiority he enjoys over the other for if Allah had willed He would have made the former also like him. Certainly death is a quick seeker. Neither does the steadfast escape it nor can the runner-away defy it. The best death is to be killed. By Allah in Whose hand (power) lies the life of the son of Abu Talib certainly a thousand strikings of the sword on me are easier to me than a death in bed which is not in .obedience to Allah

A part of the same sermon

It is as if I see you uttering voices like the rustling sound of lizards! You do not seek your own claims nor do you defend against oppression. You have been let free on the path. He who rushes (into the battle) achieves salvation while he who lags behind hesitating gets .destruction

in Arabic

[۱۲۳] ومن كلام له عليه السلام

قاله لأصحابه في ساحة الحرب بصفين

وَأَيُّ امْرِئٍ مِنْكُمْ أَحْسَنُ مِنْ نَفْسِهِ رِيَاظَهُ حِيَاشُ (۱) عِنْدَ اللَّقَاءِ، وَرَأَى مِنْ أَحَدٍ مِنْ إِخْوَانِهِ فَسَلَّ (۲)، فَلْيَذُبْ (۳) عَنْ أَخِيهِ بِفَضْلِ نَجْدَتِهِ (۴) الَّتِي فَضَّلَ بِهَا عَلَيْهِ كَمَا يَذُبُّ عَنْ نَفْسِهِ، فَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُ مِثْلَهُ. إِنَّ الْمَوْتَ طَالِبٌ حَيْثُ لَا يَفُوتُهُ الْمُقِيمُ، وَلَا يُعْجِزُهُ الْهَارِبُ. إِنَّ أَكْرَمَ الْمَوْتِ الْقَتْلُ! وَالَّذِي نَفْسُ ابْنِ أَبِي طَالِبٍ بِيَدِهِ، لِأَلْفِ ضَرْبِهِ بِالسَّيْفِ أَهْوَنُ مِنْ مِيتَةِ عَلِيِّ الْفِرَاشِ فِي غَيْرِ طَاعَةِ اللَّهِ!

ومنها: وَكَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَيْكُمْ تَكْشُونَ كَشْيَشَ الضُّبَابِ (۵): لَا-تَأْخُذُونَ حَقًّا، وَلَا تَمْنَعُونَ ضَمِيمًا. قَدْ خُلِيتُمْ وَالطَّرِيقَ، فَالْتَّجَاهُ لِلْمُقْتَحِمِ، وَالْهَلَكَةُ لِلْمَتَلَوِّمِ (۶).

in Persian

هنگام نبرد صفين

آموزش روانی در جنگ. هر کدام از شما در صحنه نبرد با دشمن، در خود شجاعت و دلاوری احساس کرد، برادرش را سست و ترسو یافت، به شکرانه این برتری باید از او دفاع کند، آنگونه که از خود دفاع می کند، زیرا اگر خدا خواست او را چون شما دلاور و شجاع گرداند، همانا مرگ به سرعت در جستجوی شماست، آنها که در نبرد مقاومت دارند، و آنها که فرار می کنند، هیچ کدام را از چنگال مرگ رهایی نیست و همانا گرامیترین مرگها کشته شدن در راه خداست، سوگند به آن کس که جان پسر ابوطالب در دست اوست، هزار ضربت شمشیر بر من آسانتر از مرگ در بستر استراحت، در مخالفت با خداست.

۲ هشدار از کوتاهی در نبرد

گویی شما را در برخی از حمله ها، در حال فرار، ناله کنان چون گله ای از سوسمار می نگریم که نه حقی را باز پس می گیرید، و نه سستی را باز می دارید، اینک این شما و این راه گشوده، نجات برای کسی است که خود را به میدان افکنده به مبارزه ادامه دهد، و هلاکت از آن کسی است که سستی ورزد.

SERMON ۱۲۴

in English

(To exhort his followers to fight)

Put the armoured man forward and keep the unarmoured one behind. Grit your teeth because this will make the swords skip off the skull and dodge on the sides of the spears for it changes the direction of their blades. Close the eyes because it strengthens the . spirit and gives peace to the heart. Kill the voices because this will keep off spiritlessness

Do not let your banner bend down nor leave it alone. Do not give it to anyone except the brave and the defenders of honour among you because they alone endure the befalling of troubles; they surround the banners and encircle them on both sides their rear and their front. They do not separate from them lest they give them over (to the enemy). They do not go ahead of them lest they leave them alone. Everyone should deal with his adversary and also help his comrade by his own life and should not leave the adversary to .his comrade lest both his own adversary and his comrade join against him

By Allah even if you run away from the sword of today you would not remain safe from the sword of the next world. You are the foremost among the Arabs and great figures. Certainly in running away there is the wrath of Allah unceasing disgrace and lasting shame. And certainly a runner-away does not lengthen his life nor does any thing come to intervene between him and his day (of death). Who is there to go towards Allah like the thirsty going to the water? Paradise lies under the edges of spears. Today the reputations .(about the valour of warriors) will be tested

By Allah! I am more eager to meet them (in combat) than they are for (returning to) their houses. O' my Allah! If they reject truth disperse their group divide their words (opinion) and destroy them on account of their sins

They will not budge from their stand till the continuous striking of spears causes piercings (of wounds) through which wind may pass and the hitting of swords cuts through the skull cleaves bones and breaks forearms and legs till they are attacked by contingent after contingent and assaulted by detachments which are followed by reserves for support till their cities are continuously assailed by force after force and till the horses trample even the extreme ends of the lands the tracks of their beast and their meadows

as-Sayyid ar-Radi says: "ad-da'q" means trampling e.g. "taduqqu'l-khuyulu bihawafiriha ardahum" (the horses trample the ground with their hoofs). "nawahini ardihim" means lands opposite each other it is said "manazilu bani fulanin tatanaharu" meaning the "houses of so-and-so are opposite each other

in Arabic

[١٢٤] ومن كلام له عليه السلام

في حث أصحابه على القتال

فَقَدَّمُوا الدَّارِعَ (١) ، وَأَخْرَجُوا الْحَاسِرَ (٢) ، وَعَضُّوا عَلَى الْأَصْرَاسِ فَإِنَّهُ أَتْبَى (٣) لِلْسُّيُوفِ عَنِ الْهَامِ (٤) ، وَالتُّوُوا (٥) فِي أَطْرَافِ الرِّمَاحِ

فَإِنَّهُ أَمُورٌ (٦) لِلْأَسِنَّةِ ، وَعَضُّوا الْأَبْصَارَ فَإِنَّهُ أَرْبَطُ لِلْجَاشِ وَأَسْكَنُ لِلْقُلُوبِ ، وَأَمِيتُوا الْأَصْوَاتَ فَإِنَّهُ أُطْرَدُ لِلْفَسْلِ . وَرَأَيْتَكُمْ فَلَا تُمِيلُوهَا وَلَا تُخْلُوهَا ، وَلَا تَجْعَلُوهَا إِلَّا بِأَيْدِي شُجْعَانِكُمْ ، وَالْمَانِعِينَ الدَّمَارَ (٧) مِنْكُمْ ، فَإِنَّ الصَّابِرِينَ عَلَى نُزُولِ الْحَقَائِقِ (٨) هُمُ الَّذِينَ يَحْفُونَ بِرَأْيَاتِهِمْ (٩) ، وَيَكْتَنِفُونَهَا (١٠) : حَفَافِيهَا (١١) ، وَوَرَاءَهَا ، وَأَمَامَهَا ، لَا يَتَأَخَّرُونَ عَنْهَا فَيَسْلِمُوهَا ، وَلَا يَتَقَدَّمُونَ عَلَيْهَا فَيُفْرِدُوهَا . أَجْزَأُ امْرُؤٌ قِرْنُهُ (١٢) ، وَآسَى أَخَاهُ بِنَفْسِهِ ، وَلَمْ يَكُلْ قِرْنُهُ إِلَى أَخِيهِ (١٣) فَيَجْتَمِعَ عَلَيْهِ قِرْنُهُ وَقِرْنُ أَخِيهِ . وَإِيمُ اللَّهِ لَئِنْ فَرَزْتُمْ مِنْ سَيْفِ الْعِاجِلِ ، لَا تَسْلِمُوا مِنْ سَيْفِ الْآخِرِ ، أَنْتُمْ لَهُامِيمٌ (١٤) الْعَرَبِ ، وَالسَّنَامُ الْأَعْظَمُ ، إِنَّ فِي الْفِرَارِ مَوْجِدَةَ (١٥) اللَّهِ ، وَالذَّلَّ اللَّازِمَ ، وَالْعَارَ الْبَاقِيَ ، وَإِنَّ الْفَارَّ لَعَيْرٌ مَزِيدٌ فِي عُمُرِهِ ، وَلَا مَحْجُوزٌ بَيْنَهُ وَبَيْنَ يَوْمِهِ . مَنْ رَاتِحَ إِلَى اللَّهِ كَالظَّمَانِ يَرُدُّ الْمَاءَ؟ الْجَنَّةُ تَحْتَ أَطْرَافِ الْعَوَالِي (١٦) ! الْيَوْمَ تُبْلَى الْأَخْبَارُ (١٧) ! وَاللَّهِ لَأَنَا أَشَوْقُ إِلَى لِقَائِهِمْ مِنْهُمْ إِلَى دِيَارِهِمْ . اللَّهُمَّ فَإِنْ رَدُّوا الْحَقَّ فَافْضُضْ جَمَاعَتَهُمْ ، وَشَسِّتْ كَلِمَتَهُمْ ، وَأَبْسَلْهُمْ بِخَطَايَاهُمْ (١٨) .

إِنَّهُمْ لَمَنْ يَرُؤُوا عَن مِّوَاقِفِهِمْ دُونَ طَعْنِ دِرَآكٍ (۱۹) يَخْرُجُ مِنْهُ النَّسِيمُ، وَضَرْبُ يَفْلُقِ الْهَامَ، وَيُطِيحُ الْعِظَامَ، وَيُنْدِرُ (۲۰) السَّوَاعِدَ وَالْأَفْدَامَ، وَحَتَّى يُرْمُوا بِالْمَنَاسِرِ تَتَّبِعَهَا الْمَنَاسِرُ (۲۱)، وَيُؤْجَمُوا (۴۶۵)

بِالْكَتَابِ (۲۲)، تَقْفُوهَا الْحَلَابُ (۲۳) حَتَّى يُجَرَّ بِيَلَادِهِمُ الْخَمِيسُ يَتْلُوهُ الْخَمِيسُ، وَحَتَّى تَدْعَقَ (۲۴) الْخَيُْولُ فِي نَوَاحِرِ أَرْضِهِمْ، وَبِأَعْنَانِ (۲۵) مَسَارِبِهِمْ (۲۶) وَمَسَارِحِهِمْ.

قال السيد الشريف: أقول: الدَّعَقُ: الدَّقُّ، أى: تَدُقُّ الْخَيُْولُ بِحَوَافِرِهَا أَرْضَهُمْ. نَوَاحِرُ أَرْضِهِمْ: مُتَقَابِلَاتُهَا، يُقَالُ: مَنَازِلُ بَنِي فُلَانٍ تَتَنَاحَرُ، أى: تَتَقَابَلُ.

in Persian

تعلیم یاران در کار جنگ

آموزش نظامی (تاکتیکهای رزم انفرادی)

زره پوشیده ها را در پیشاپیش لشکر قرار دهید، و آنها که کلاه خود ندارند، در پشت سر قرار گیرند، دندانها را در نبرد روی هم بفشارید، که تاثیر ضربت شمشیر را بر سر کمتر می کند، در برابر نیزه های دشمن، پیچ و خم به خود دهید که نیزه ها را می لغزاند و کمتر به هدف اصابت می کند، چشمها را فرو خوابانید، که بر دلیری شما می افزاید، و دل را آرام می کند، صداها را آهسته و خاموش سازید که سستی را می زداید. پرچم لشکر را بالا دارید و پیرامون آن را خالی مگذارید و جز به دست دلاوران و مدافعان سرسخت خود نسپارید، زیرا آنان که در حوادث سخت ایستادگی می کنند، از پرچمهای خود بهتر پاسداری می نمایند و آن را در دل لشکر نگاه می دارند، و از هر سو، از پیش و پس و اطراف، مراقب آن می باشند، نه از آن عقب می مانند که تسلیم دشمن کنند و نه از آن پیشی می گیرند که تنها رهایش سازند. هر کس باید برابر حریف خود بایستد و کار او را بسازد و به یاری برادر خود نیز بشتابد، و مبارزه با حریف خود را به برادر مسلمان خود وامگذارد که او در برابر دو حریف، قرار گیرد، حریف خود، و حریف برادرش آموزش معنوی سربازان بخدا سوگند! اگر از شمشیر دنیا فرار کنید از شمشیر آخرت سالم نمی مانید، شما بزرگان عرب و شرافتمندان برجسته اید، در فرار از جنگ، خشم و غضب الهی و ذلت همیشگی و ننگ جاویدان قرار دارد، فرارکننده بر عمر خود نمی افزاید. و بین خود و روز مرگش مانعی نخواهد کرد، کیست که شتابان و با نشاط با جهاد خویش به سوی خدا حرکت کند؟ چونان تشنه کامی که به سوی آب می دود؟ بهشت در سایه نیزه های دلاوران است، امروز در هنگامه نبرد آنچه در دلها و سر زبانهاست آشکار می شود، به خدا سوگند! که من به دیدار شامیان در میدان نبرد شیفته ترم تا آنان به بازگشت به خانه هاشان! که انتظار می کشند. بار خدایا! اگر شامیان از حق روی گرداندند جمعشان را پراکنده، و در میانشان اختلاف و تفرقه بیفکن، و آنان را برای خطاکاریشان به هلاکت رسان. ضرورت جنگ بی امان برای شکست شامیان. همانا شامیان، بدون ضربت نیزه های پیاپی هرگز از جای خود خارج نشوند، ضرباتی که بدنهایشان را سوراخ نماید، چنانکه وزش باد از این سو فرو شده بدان سو درآید، ضربتی که کاسه سر را بپراکند، و استخوانهای بدن را خرد، و بازوها و پاها را قطع و به اطراف پخش کند، آنان دست بر نمی دارند تا آنگاه که دسته های لشکر پیاپی بر آنان حمله کنند و آنها را تیرباران نمایند، و سواران ما هجوم آورند، و صفهایشان را در هم شکنند، و لشگرهای عظیم، پشت سر لشگرهای انبوه، آنها را تا شهرهایشان عقب برانند، و تا اسبها سرزمینشان را که روی در روی یکدیگر قرار دارد، و اطراف چراگاههایشان، و راههای آنان را، زیر سم بکوبند. (در پاسخ خوارج که ماجرای حکمیت را نمی پذیرفتند

فرمود)

p: ۱۷۰

Footnote

Amir al-mu'minin delivered this Sermon on the occasion of the battle of Siffin. This (۱) battle was fought in the year ۳۷ A.H. between Amir al-mu'minin and the Governor of Syria (ash-Sham) Mu'awiyah for the so-called avenging for the killing of Caliph 'Uthman. But in reality it was nothing more than Mu'awiyah who had been the Autonomous Governor of Syria from Caliph 'Umar's days not wanting to lose that position by swearing allegiance to Amir al-mu'minin but wanting to keep his authority intact by exploiting the killing of Caliph 'Uthman for later events proved that after securing the government he did not take any practical step to avenge 'Uthman's blood and never spoke not even through omission about the killers of 'Uthman

Although from the first day Amir al-mu'minin realised that war was inevitable it was still necessary to exhaust all pleas. Therefore when on Monday the ۱۲th Rajeb ۳۶ A.H. he returned to Kufah after the battle of Jamal he sent Jarir ibn 'Abdallah al-Bajali with a letter to Mu'awiyah at Damascus wherein he wrote that the muhajirun and the ansar had sworn allegiance to him and that he too should first swear him allegiance and thereafter place the case of 'Uthman's killing before him so that he could pass verdict thereon according to the Qur'an and Sunnah. But Mu'awiyah detained Jarir on several pretexts and after consulting 'Amr ibn al-'As staged a revolt on the excuse of 'Uthman's killing and with the help of important persons of Syria convinced the ignorant people that the liability for 'Uthman's life lay on 'Ali (p.b.u.h) and that he with his conduct had encouraged the besiegers and had given them protection

Meanwhile he hung the blood-stained shirt of 'Uthman and the amputated fingers of his wife Na'ilah bint al-Farafisah on the pulpit in the Central Mosque of Damascus around which seventy thousand Syrians cried and swore the pledge to avenge 'Uthman's blood. When Mu'awiyah had roused the feelings of the Syrians to such an extent that they were determined to lay down their lives and be killed he secured their allegiance on the cause of avenging 'Uthman's blood and busied himself in equipping for the battle. Thereafter he showed all this to Jarir and then sent him back mortified

When Amir al-mu'minin learnt of these matters through Jarir ibn 'Abdallah al-Bajali he was forced to rise against Mu'awiyah and ordered Malik ibn Habib al-Yarbu'i to mobilise the forces in the valley of An-Nukhaylah. Consequently people from the suburbs of Kufah began arriving there in large numbers till they exceeded eighty thousand. First of all Amir al-mu'minin sent a vanguard contingent eight thousand strong under Ziyad ibn an-Nadr al-Harithi and another of four thousand strong under Shurayh ibn Hani al-Harithi towards Syria. After the departure of this vanguard contingent he himself set out for Syria at the head of the remaining army on Wednesday the ۱۵th of Shawwal. When he was out of the boundary of Kufah he offered zuhr (noon) prayer and after staying at Dayr Abi Musa Nahr (river) Nars Qubbat Qubbin Babil Dayr Ka'b Karbala' Sabat Bahurasini al-Anbar and al-Jazirah arrived at ar-Riqqah

The people of this place were in favour of 'Uthman and at this very place Simak ibn Makhtamah al-Asadi was putting up with his eight hundred men. These people had left Kufah to join Mu'awiyah after deserting Amir al-mu'minin; when they had seen Amir al-mu'minin's force they had dismantled the bridge over the River Euphrates so that Amir al-mu'minin's army should not cross over to the other side of the River. But at the threatening of Malik ibn al-Harith al-Ashtar an-Nakha'i they were frightened and after consultations among themselves they put the bridge together again and Amir al-mu'minin passed over it with his army. When he alighted on the other side of the River he saw that Ziyad and Shurayh were also putting up there along with their men since both of them had adopted the land route. When on reaching here they found that Mu'awiyah was advancing with his armies towards the Euphrates and thinking that they would not be able to face him they stopped there waiting for Amir al-mu'minin

When they had given the reason for their stopping there Amir al-mu'minin accepted their plea and sent them forward. When they reached Sur ar-Rum they found that Abu al-A'war as-Sulami was camping there with his army. Both of them informed Amir al-mu'minin of this whereupon he despatched Malik ibn al-Harith al-Ashtar an-Nakha'i in their wake as the Officer in Command and cautioned him not to initiate the fighting but to try to counsel them and apprise them of the correct position as far as possible. In this way on reaching there Malik al-Ashtar encamped a little distance away. Fighting could have commenced any moment but he did not interfere with the other side nor did he take any step by which fighting could have been commenced. But Abu al-A'war suddenly attacked them at night whereupon they took their swords out of the sheaths and prepared to repulse them. Clashes between the two sides went on for sometime but in the end taking benefit of the darkness of night Abu al-A'war fled away

Since fighting had already commenced soon after the appearance of dawn an Iraqi commander Hashim ibn 'Utbah al-Mirqal az-Zuhri took his position in the battlefield. From the other side also a contingent came to face him and the flames of fighting rose high. At last Malik al-Ashtar challenged Abu al-A'war to fight him but he did not dare to face him and towards the evening Malik al-Ashtar went onwards with his men. The next day Amir al-mu'minin reached there with his force and set off for Siffin with the vanguard contingent and other forces. Mu'awiyah had already reached there and had set up his bases. He had also placed a guard on the Euphrates and had occupied it. On reaching there Amir al-mu'minin sent him word to remove the guard from Euphrates but he refused whereupon the Iraqis took out their swords and in a courageous attack captured the Euphrates. When this stage was over Amir al-mu'minin sent Bashir ibn 'Amr al-Ansari Sa'id ibn Qays al-Hamdani and Shabath ibn Rib'i at-Tamimi to Mu'awiyah to apprise him of the consequences of war and to make him agree to settlement and allegiance. But his reply was that they could not by any means let 'Uthman's blood remain neglected and that now the sword alone would arbitrate between them. Consequently in the month of Dhi'l-hijjah ۳۶ A.H. both the parties decided on war and warriors from each side came out into the field to face their adversary

Those who entered the battlefield from Amir al-mu'minin's side were: Hujr ibn 'Adi al-Kindi Shabath ibn Rib'i at-Tamimi Khalid ibn al-Mu'ammara Ziyad ibn an-Nadr al-Harithi Ziyad ibn Khasafah at-Taymi Sa'id ibn Qays al-Hamdani Qays ibn Sa'd al-Ansari and Malik ibn al-Harith al-Ashtar an-Nakha'i while from the Syrians there were 'Abd ar-Rahman ibn Khalid ibn Walid al-Makhzuni Abu al-A'war as-Sulami Habib ibn Maslamah al-Fihri 'Abdallah ibn Dhi'l-Kala' al-Himyari 'Ubaydallah ibn 'Umar ibn al-Khattab Shurahbil ibn Simt al-Kindi and Hamzah ibn Malik al-Hamdani. When the month of Dhi'l-hijjah came to end the fighting had to be stopped for Muharram but from the first of Safar fighting was resumed and both parties arrayed themselves opposite each other equipped with swords spears and other weapons. On Amir al-mu'minin's side Malik al-Ashtar was in command of the horsemen and 'Ammar ibn Yasir of the foot soldiers of Kufah while Sahl ibn Hunayf al-Ansari was in command of the horsemen and Qays ibn Sa'd of the foot soldiers of Basrah. The banner of the army was given to Hashim ibn 'Utbah. In the army of the Syrians on the right hand contingent Ibn Dhi'l-Kala' was in command while on the left hand contingent Habib ibn Maslamah on horsemen 'Amr ibn al-'As and on foot soldiers .ad-Dahhak ibn Qays al-Fihri were in command

On the first day Malik ibn al-Ashtar entered the battle-field with his men and from the other side Habib ibn Maslamah came out with his men to face him and from both sides a fierce battle ensued. Throughout the day swords clashed with swords and spears with .spears

Next day Hashim ibn 'Utbah came out with 'Ali's army and from the other side Abu al-A'war with his footmen came to face him. When the two armies approached near to each other horsemen fell upon horsemen and footmen upon footmen and continued attacking each other. and they endured with great patience and steadfastness

On the third day 'Ammar ibn Yasir and Ziyad ibn an-Nadr came out with horsemen and foot soldiers and from the other side 'Amr ibn al-'As came forward with a big force. Ziyad attacked the horsemen of the opposite side and Malik al-Ashtar attacked the foot soldiers so furiously that the enemy's men lost ground and failing to offer resistance returned to their camps

On the fourth day Muhammad ibn al-Hanafiyyah appeared on the battle-field with his men. From the other side 'Ubaydallah ibn 'Umar came forward with the Syrian army and both the armies had a serious encounter

On the fifth day 'Abdallah ibn 'Abbas came forward and from the other side al-Walid ibn 'Uqba ibn Abi Mu'ayt came to face him. 'Abdallah ibn 'Abbas carried the assaults with great steadfastness and courage and gave such a brave fight that the enemy left the field in retreat

On the sixth day Qays ibn Sa'd al-Ansari came forward with the army and to face him Ibn Dhi'l-Kala' came out with his contingent and such a severe fighting ensued that at every step bodies were seen falling and blood flowing like streams. At last the darkness of the night separated the two armies

On the seventh day Malik al-Ashtar came out and to face him Habib ibn Maslamah came forward with his men and fighting raged till zuhr (noon).

On the eighth day Amir al-mu'minin himself came out with the army and made such an assault that the entire battlefield quaked and piercing through the ranks and warding off shots of arrows and spears he came and stood between both the lines. Then he challenged Mu'awiyah whereupon the latter along with 'Amr ibn al-'As came a bit closer. Then Amir al-mu'minin said to him: "Come out and face me. Let whoever kills the other be the ruler." Whereupon 'Amr ibn al-'As said to Mu'awiyah: "'Ali is right. Gather up a little courage and face him. Mu'awiyah replied: "I am not prepared to waste my life ar your taunting." Saying this he went back. When Amir al-mu'minin saw him retreating he smiled and himself too returned. The daring with which Amir al-mu'minin led the attacks in Siffin can only be called a miraculous feat.

Thus whenever he came out challenging in the battlefield the enemy lines were dispersed into utter disarray and confusion and even courageous combatants hesitated to appear against him. That is why on a few occasions he came onto the battlefield in changed dress so that the enemy should not recognise him and someone should be prepared to engage with him personally. Once 'Arar ibn Ad'ham came from the other side to engage with al-'Abbas ibn Rabi'ah al-Harith ibn 'Abd al-Muttalib. They remained engaged but neither could defeat the other until al-'Abbas chanced to see that a link of his adversary's armour was loose. With a swift stroke he entangled the point of his sword in it and then with a quick jerk he cut through a few more links. Then with true aim he gave such a blow that his sword went straight into his bosom.

Seeing this people raised the call of takbir. Mu'awiyah was startled at this noise and on coming to know that 'Arar ibn Ad'ham had been slain he was much disturbed and shouted if there was anyone to take revenge for 'Arar ibn Ad'ham and kill al-'Abbas whereupon some tired swordsmen of the tribe of Lakhm came out challenging al-'Abbas. Al-'Abbas said he would come after taking his Chief's permission. Saying al-'Abbas came to Amir al-mu'minin to seek permission. Amir al-mu'minin detained him put on al-'Abbas's dress, and riding on al-'Abbas's horse entered the battlefield. Taking him to be al-'Abbas the Lakhms said: "So you have got your Chief's permission." In reply Amir al-mu'minin recited the following verse

Permission (to fight) is given unto those upon whom war is made for they have been (oppressed and verily to help them Allah is Most Potent. (Qur'an ۲۲:۳۹

Now one man came out from the other side shouting like an elephant ran amok and assaulted Amir al-mu'minin but he avoided the blow and then gave such a clean cut with his sword to the other's back that he was split into two. People thought the blow had gone without avail but when his horse jumped his two separate parts fell on the ground. After him another man came out but he too was finished in the twinkling of an eye. Then Amir al-mu'minin challenged others but from the strokes of his sword the enemy came to know that it was Amir al-mu'minin in the dress of al-'Abbas and so none dared come to face him

On the ninth day the right wing was under the command of 'Abdullah ibn Budayl and the left wing under that of 'Abdullah ibn al-'Abbas. In the centre was Amir al-mu'minin himself. On the other side Habib ibn Maslamah commanded the Syrian army. When both the lines had come face to face with each other the valiant soldiers drew out their swords and pounced upon one another like ferocious lions and fighting raged on all sides. The banner of the right wing Amir al-mu'minin's army was revolving in the hands of Banu Hamdan. Whenever anyone of them fell martyred someone else would pick up the banner. First of all Kurayb ibn Shurayh raised the banner on his fall Shurahbil ibn Shurayh took it up then Marthad ibn Shurayh then Hubayrah ibn Shurayh then Yarim ibn Shurayh then Sumayr ibn Shurayh and after the killing of all these six brothers the banner was taken up by Sufyan then 'Abd then Kurayb the three sons of Zayd who all fell martyred

After that the banner was lifted by two brothers (sons) of Bashir namely 'Umayr and al-Harith and when they too fell martyred Wahb ibn Kurayb took up the banner. On this day the enemy's greater attention was on the right wing and its assaults were so fierce that the men lost ground and began to retreat from the battlefield. Only three hundred men remained with the Officer in Command 'Abdullah ibn Budayl. On seeing this Amir al-mu'minin asked Malik al-Ashtar to call them back and challenge them as to where they were fleeing. "If the days of life are over they cannot avoid death by running away." Now the defeat of the right wing could not be without effect on the left wing so Amir al-mu'minin turned to the left wing and advanced forward forcing through the enemy lines whereupon a slave of Banu Umayyah named Ahmar said to him "Allah may make me die if I fail to slay you today." On hearing this Amir al-mu'minin's slave Kaysan leapt over him but was killed by him. When Amir al-mu'minin saw this he caught him by the skirt of his armour and picking him up threw him down so forcefully that all his joints were smashed whereupon Imam Hasan (p.b.u.h.) and Muhammad ibn al-Hanafiyyah came forward and despatched him to Hell

Meanwhile after having been called to Malik al-Ashtar and his having made them feel ashamed the retreaters came back and again assaulted so steadfastly that pushing back the enemy they reached the place where 'Abdullah ibn Budayl was surrounded by the enemy. When he saw his own men he picked up courage and leapt towards Mu'awiyah's tent with drawn sword. Malik al-Ashtar tried to stop him but he couldn't and killing seven Syrians he reached the tent of Mu'awiyah. When Mu'awiyah noticed him close by he ordered him to be stoned as a result of which he was overpowered and the Syrians crowded over him and killed him. When Malik al-Ashtar saw this he proceeded forward with the combatants of Banu Hamdan and Banu Madh'hij for an attack on Mu'awiyah and began dispersing the contingent on guard around him. When out of the five circles of his guards only one remained to be dispersed Mu'awiyah put his foot in the stirrup of his horse in order to run away but on someone's encouragement again stopped

On another side of the battlefield a tumult was raging from one end to the other by the swords of 'Ammar ibn Yasir and Hashim ibn 'Utbah. From whatever side 'Ammar passed the companions (of the Holy Prophet) flocked around him and then made such a joint assault that destruction spread throughout the enemy lines. When Mu'awiyah saw them advancing he threw his fresh forces towards them. But he continued displaying the excellence of his bravery under the storm of swords and spears. At last Abu al-'Adiyah al-Juhani hit him with a spear from which he could not balance himself and then Ibn Hawiy (Jawn as-Saksiki) came forward and slew him. 'Ammar ibn Yasir's death caused tumult in Mu'awiyah's ranks because about him they had heard the Holy Prophet (PBUH) having said: " 'Ammar will be killed at the hands of a rebellious party

Thus before he fell as martyr Dhu'l-Kala' had said to 'Amr ibn al-'As: "I see 'Ammar on 'Ali's side; are we that rebellious party?" 'Amr ibn al-'As had assured him that eventually 'Ammar would join them but when he killed fighting on 'Ali's side the rebellious party stood exposed and no scope was left for any other interpretation. Nevertheless Mu'awiyah started telling the Syrians that: "We did not kill 'Ammar but 'Ali did it because he brought him to the battlefield." When Amir al-mu'minin heard this cunning sentence he remarked: "In that case the Holy Prophet (PBUH) killed Hamzah as he had brought him to the battlefield of Uhud." Hashim ibn 'Utbah also fell in this conflict. He was killed by al-Harith ibn Mundhir at-Tanukhi. After him the banner of the contingent was taken over by his son .Abdullah

When such fearless warriors were gone Amir al-mu'minin said to the warriors from the tribes of Hamdan and Rabi'ah: "To me you are like ar-mour and spear. Get up and teach these rebels a lesson. " Consequently twelve thousand combatants of the tribes of Rabi'ah and Hamdan stood up swords in hand. The banner was taken up by Hudayn ibn al-Mundhir. Entering the lines of the enemy they used their swords in such a way that heads began to drop bodies fell in huge heaps and on every side streams of blood flowed. And the assaults of these swordsmen knew no stopping till the day began to end with all its devastation and the gloom of eve set in ushering in that fearful night which is known in history as the night of al-Harir wherein the clashing of weapons the hoofs of horses and the hue and cry of the Syrians created such noise that even voices reaching the ears could not be heard. On Amir al-mu'minin's side his wrong-crushing slogans raised waves of courage and valour and on the enemy's side they shook the hearts in their bosoms. The battle was at its zenith. The quivers of the bowmen had become empty. The stalks of the spears had been broken. Hand to hand fighting went on with swords only and dead bodies collected in heaps till by morning the number of killed had exceeded thirty thousand

On the tenth day Amir al-mu'minin's men showed the same morale. On the right wing .Malik al-Ashtar held the command and on the left wing 'Abdullah ibn al-'Abbas Assaults went on like the assaults of new soldiers. Signs of defeat appeared on the Syrians and they were about to leave the battlefield and run away when five hundred Qur'ans were raised on spears changing the entire face of the battle. Moving swords stopped the weapon of deceit was successful and the way was clear for wrong to hold its .sway

In this battle forty-five thousand Syrians were killed while twenty-five thousand Iraqis fell as martyrs. (Kitab Siffin by Nasr ibn Muzahim al-Minqari [d. ۲۱۲ A.H.] and at-Tarikh at- .(Tabari vol. ۱ pp. ۳۲۵۶-۳۳۴۹

SERMON ۱۲۵

in English

About the Kharijites and their opinion on Arbitration

We did not name people the arbitrators but we named the Qur'an the arbitrator. The Qur'an is a book covered between two flaps and it does not speak. It should therefore necessarily have an interpreter. Men alone can be such interpreters. When these people invited us to name the Qur'an as the arbitrator between us we could not be the party :turning away from the Book of Allah. since Allah has said

(And then if ye quarrel about anything refer it to Allah and the Prophet . . (Qur'an ۴:۵۹ . . .

Reference to Allah means that we decide according to the Qur'an while reference to the Prophet means that we follow his Sunnah. Now therefore if arbitration were truly done through the Book of Allah (Qur'an). we would be the most rightful of all people for the Caliphate; or if it were done by the Sunnah of the Holy Prophet (PBUH) we would be the .most preferable of them

Concerning your point why I allowed a time lag between myself and them with regard to the Arbitration I did so in order that the ignorant may find out (the truth) and one who already knows may hold with it firmly. Possibly Allah may as a result of this peace improve the condition of these people and they will not be caught by the throats and will not before indication of the right fall into rebellion as before. Certainly the best man before Allah is he who loves most to act according to right even though it causes him hardship and grief rather than according to wrong even though it gives him benefit and increase

So where are you being misled and from where have you been brought (to this state)? Be prepared to march to the people who have deviated from the right and do not see it have been entangled in wrong-doing and are not corrected. They are away from the Book and turned from the (right) path. You are not trustworthy to rely upon nor are you holders of honour to be adhered to. You are very bad in kindling the fire of fighting. Woe to you! I had to bear a lot of worries from you. Some day I call you (to jihad) and some day I speak to you in confidence you are neither true free men at the time of call nor trustworthy brothers at the time of speaking in confidence

in Arabic

[١٢٥] ومن كلام له عليه السلام

p: ١٨٢

فی تحکیم

و ذلك بعد سماعه لأمر الحكّمين

إِنَّا لَمْ نُحَكِّمِ الرَّجَالَ، وَإِنَّمَا حَكَّمْنَا الْقُرْآنَ. وَهَذَا الْقُرْآنُ إِنَّمَا هُوَ خَطُّ مَسْتُورٍ بَيْنَ الدَّفْتَيْنِ (۱)، لَا يَنْطِقُ بِلِسَانٍ، وَلَا يُدَّ لَهُ مِنْ تَرْجَمَانٍ، وَإِنَّمَا يَنْطِقُ عَنْهُ الرَّجَالُ. وَلَمَّا دَعَا الْقَوْمُ إِلَى أَنْ نُحَكِّمَ بَيْنَنَا الْقُرْآنَ لَمْ نَكُنِ الْفَرِيقَ الْمُتَوَلَّى عَنْ كِتَابِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى، وَقَدْ قَالَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ: (فَإِنْ تَنَارَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ)، فَرُدُّهُ إِلَى اللَّهِ أَنْ نُحَكِّمَ بِكِتَابِهِ، وَرُدُّهُ إِلَى الرَّسُولِ أَنْ نَأْخُذَ بِسُنَّتِهِ؛ فَإِذَا حُكِّمَ بِالصِّدْقِ فِي كِتَابِ اللَّهِ، فَنَحْنُ أَحَقُّ النَّاسِ بِهِ، وَإِنْ حُكِّمَ بِسُنَّتِهِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَآلِهِ فَنَحْنُ أَوْلَاهُمْ بِهِ. وَأَمَّا قَوْلُكُمْ: لِمَ جَعَلْتَ بَيْنَكَ وَبَيْنَهُمْ أَجَلًا فِي التَّحْكِيمِ؟ فَإِنَّمَا فَعَلْتَ ذَلِكَ لِتُبَيِّنَ الْجَاهِلَ، وَيَتَبَيَّنَ الْعَالِمُ، وَلَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يُصْلِحَ فِي هَذِهِ الْهُدُنَةِ أَمْرَ هَذِهِ الْأُمَّةِ، وَلَا تُؤْخَذَ بِأَكْظَامِهَا (۲)، فَتَعَجَّلَ عَنْ تَبْيِينِ الْحَقِّ، وَتَنَفَادَ لِأَوَّلِ الْغَيِّ. إِنَّ أَفْضَلَ النَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ مَنْ كَانَ الْعَمَلُ بِالْحَقِّ أَحَبَّ إِلَيْهِ وَإِنْ نَقَصَهُ وَكَرِهَهُ (۳) مِنَ الْبَاطِلِ وَإِنْ جَرَّ إِلَيْهِ فَأَيْدِيَهُ وَزَادَهُ، فَأَيُّنَ يَتِيَاهُ بِكُمْ! وَمِنْ أَيُّنَ أُتَيْتُمْ! اسْتَعِدُّوا لِلْمَسِيرِ إِلَى قَوْمٍ حَيَّرَ أَرَى عَنِ الْحَقِّ لَا- يُبْصِرُونَ، وَمُوزَعِينَ بِالْجُورِ (۴) لَا يَعْدِلُونَ (۵) بِهِ، جَفَاهُ عَنِ الْكِتَابِ، نُكِبَ (۶) عَنِ الطَّرِيقِ. مَا أَنْتُمْ بِوَثِيقِهِ (۷) يُعَلِّقُ بِهَا، وَلَا زَوَافِرَ (۸) عَزِيَّتُمْ إِلَيْهَا. لِبَسِّ حَشَّاشٍ (۹) نَارِ الْحَرْبِ أَنْتُمْ! أَفْ لَكُمْ! لَقَدْ لَقِيتُ مِنْكُمْ بَرَحًا (۱۰)، يَوْمًا أَنْادِيكُمْ وَيَوْمًا أَنْاجِيكُمْ، فَلَا أُحْرَأُ صِدْقٍ عِنْدَ النَّدَاءِ (۱۱)، وَلَا إِخْوَانٌ تَقِيهِ عِنْدَ النَّجَاءِ (۱۲)!

in Persian

در رابطه با خوارج

علل پذیرش حکمیت در صفین. ما افراد را داور قرار ندادیم، تنها قرآن را به حکمیت (داوری) انتخاب کردیم (که آنها بر سر نیزه کرده و داوری آن را می خواستند) این قرآن، خطی نوشته شده که میان دو جلد پنهان است، زبان ندارد تا سخن گوید، و نیازمند به کسی است که آن را ترجمه کند، و همانا انسانها می توانند از آن سخن گویند، و هنگامی که شامیان ما را دعوت کردند تا قرآن را میان خویش داور گردانیم، ما گروهی نبودیم که به کتاب خدای سبحان پشت کنیم، در حالی که خدای بزرگ فرمود: (اگر در چیزی خصومت کردید آن را به خدا و رسول باز گردانید) باز گرداندن آن به خدا این است که سنت او را انتخاب کنیم، و باز گرداندن به پیامبر (ص) این است که سنت او را انتخاب کنیم، پس اگر از روی راستی به کتاب خدا داوری شود، ما از دیگر مردمان به آن سزاوارتریم، و اگر در برابر سنت پیامبر (ص) تسلیم باشند ما بدان اولی و برتریم، اما سخن شما که چرا میان خود و آنان برای حکمیت (داوری) مدت تعیین کردی؟ من این کار را کردم تا نادان خطای خود را بشناسد، و دانا بر عقیده خود استوار بماند، و اینکه شاید در این مدت آشتی و صلح، خدا کار امت را اصلاح کند و راه تحقیق و شناخت حق باز باشد، تا در جستجوی حق شتاب نورزند، و تسلیم اولین فکر گمراه کننده نگردند.

سرزنش کوفیان و خوارج گمراه همانا برترین مردم در پیشگاه خدا کسی است که عمل به حق در نزد او دوست داشتنی تر از باطل باشد، هر چند از قدر او بکاهد و به او زیان رساند، و باطل به او سود رساند و بر قدر او بیفزاید، مردم! چرا حیران و سرگردانید؟ و از کجا به اینجا آورده شدید؟ آماده شوید برای حرکت به سوی شامیانی که از حق روی گردانند و آن را نمی بینند، و به ستمگری روی آورده حاضر به پذیرفتن عدالت نیستند، از کتاب خدا فاصله گرفتند، و از راه راست منحرف گشتند. افسوس ای کوفیان! شما وسیله ای نیستید که بشود به آن اعتماد کرد، و نه یاوران عزیزی که بتوان به دام آنها چنگ زد، شما بد نیروهایی در افروختن آتش جنگ هستید، نفرین بر شما. چقدر از دست شما ناراحتی کشیدم، یک روز آشکارا با آواز بلند شما را به جنگ می خوانم و روز دیگر آهسته در گوش شما زمزمه دارم، نه آزادمردان راستگویی به هنگام فرا خواندن و نه برادران مطمئنی هستید که رازدار باشید.

SERMON ۱۲۶

in English

When Amir al-mu'minin was spoken ill of for showing equality in the distribution (of shares from Bayt al-mal or the Muslim Public Treasury) he said

Do you command me that I should seek support by oppressing those over whom I have been placed? By Allah I won't do so as long as the world goes on and as long as one star leads another in the sky. Even if it were my property I would have distributed it equally among them then why not when the property is that of Allah. Beware; certainly that giving of wealth without any right for it is wastefulness and lavishness. It raises its doer in this world but lowers him in the next world. It honours him before people but disgraces him with Allah. If a man gives his property to those who have no right for it or do not deserve it Allah deprives him of their gratefulness and their love too would be for others. Then if he falls on bad days and needs their help they would prove the worst comrades and ignoble friends

in Arabic

[۱۲۶] ومن كلام له عليه السلام

لَمَّا عَوْتَبَ عَلَى التَّسْوِيَةِ فِي الْعَطَاءِ

أَتَأْمُرُونِي أَنْ أَطْلُبَ النَّصِيرَ بِالْجَوْرِ فَيَمُنَّ وُلِّيْتُ عَلَيْهِ! وَاللَّهِ لَا أَطُورُ (۱) بِهِ مَا سَمَرَ سَمِيرٌ (۲) ، وَمَا أَمَّ (۳) نَجْمٌ فِي السَّمَاءِ نَجْمًا! لَوْ كَانَ الْمَالُ لِي لَسَوَّيْتُ بَيْنَهُمْ، فَكَيْفَ وَإِنَّمَا الْمَالُ مَالُ اللَّهِ لَهُمْ. أَلَا وَإِنَّ إِعْطَاءَ الْمَالِ فِي غَيْرِ حَقِّهِ تَبْذِيرٌ وَإِسْرَافٌ، وَهُوَ يَرْفَعُ صَاحِبَهُ فِي الدُّنْيَا وَيَضَعُهُ فِي الْآخِرَةِ، وَيُكْرِمُهُ فِي النَّاسِ وَيُهَيِّئُهُ عِنْدَ اللَّهِ، وَلَمْ يَضَعْ أَمْرًا مَالَهُ فِي غَيْرِ حَقِّهِ وَعِنْدَ غَيْرِ أَهْلِهِ إِلَّا حَرَمَهُ اللَّهُ شُكْرَهُمْ وَكَانَ لِعَيْرِهِ وَدُهُمْ، فَإِنْ زَلَّتْ بِهِ النَّعْلُ يَوْمًا فَاحْتَاجَ إِلَى مَعُونَتِهِمْ فَشَرُّ خَلِيلٍ وَالْأَمُّ خَدِينٍ! (۴) .

in Persian

درباره تقسیم بیت المال

عدالت اقتصادی امام (ع)

آیا به من دستور می دهید برای پیروزی خود، از جور و ستم درباره امت اسلامی که بر آنها ولایت دارم، استفاده کنم؟ به خدا سوگند! تا عمر دارم، و شب و روز برقرار است، و ستارگان از پی هم طلوع و غروب می کنند، هرگز چنین کاری نخواهم کرد! اگر این اموال از خودم بود به گونه ای مساوی در میان مردم تقسیم می کردم تا چه رسد که جزو اموال خداست، آگاه باشید! بخشیدن مال به آنها که استحقاق ندارند، زیاده روی و اسراف است، ممکن است در دنیا ارزش دهنده آن را بالا برد اما در آخرت پست خواهد کرد، در میان مردم ممکن است گرامیش بدانند اما در پیشگاه خدا خوار و ذلیل است. هیچ کس مالش در راهی که خدا اجازه نفرمود مصرف نکرد و به غیر اهل آن نپرداخت جز آنکه خدا او را از سپاس آنان محروم فرمود، و دوستی آنها را متوجه دیگری ساخت، پس اگر روزی بلغزد و محتاج کمک آنان گردد، بدترین رفیق و سرزنش کننده ترین دوست خواهند بود.

SERMON ۱۲۷

in English

About the Kharijites

If you do not stop believing that I have gone wrong and been misled why do you consider that the common men among the followers of the Prophet Muhammad (p.b.u.h.a.h.p.) have gone astray like me and accuse them with my wrong and hold them unbelievers on account of my sins. You are holding your swords on your shoulders and using them right and wrong. You are confusing those who have committed sins with those who have not. You know that the Prophet (PBUH) stoned the protected (married) adulterer then he also said his burial prayer and allowed his successors to inherit from him. He killed the murderer and allowed his successors to inherit from him. He amputated (the hand of) the thief and whipped the unprotected (unmarried) adulterer but thereafter allowed their shares from the booty and they married Muslim women. Thus the Prophet (PBUH) took them to ask for their sins and also abided by Allah's commands about them but did not disallow them their rights created by Islam nor did he remove their names from its followers.

Certainly you are the most evil of all persons and are those whom Satan has put on his lines and thrown out into his wayless land. With regard to me two categories of people will be ruined namely he who loves me too much and the love takes him away from rightfulness and he who hates me too much and the hatred takes him away from rightfulness. The best man with regard to me is he who is on the middle course. So be with him and be with the great majority (of Muslims) because Allah's hand (of protection) is on keeping unity. You should beware of division because the one isolated from the group is (a prey) to Satan just as the one isolated from the flock of sheep is (a prey) to the wolf

Beware; whoever calls to this course kill him even though he may be under this headband of mine. Certainly the two arbitrators were appointed to revive what the Qur'an revives and to destroy what the Qur'an destroys. Revival means to unite on it (in a matter) and destruction means to divide on a matter. If the Qur'an drives us to them we should follow them and if it drives them to us they should follow up. May you have no father! (Woe to you) I did not cause you any misfortune nor have I deceived you in any matter nor created any confusion. Your own group had unanimously suggested in favour of these two men and we bound them that they would not exceed the Qur'an but they deviated from it and abandoned the right although both of them were conversant with it. This wrong-doing was the dictate of their hearts and so they trod upon it although we had stipulated that in arbitrating with justice and sticking to rightfulness they would avoid the evil of their own views and the mischief of their own verdict (but since this has happened (the award is not acceptable to us

in Arabic

[١٢٧] ومن كلام له عليه السلام

و فيه بين بعض أحكام الدين و يكشف للخوارج الشبهه و ينقض حكم الحكيمين

فإن أبيتهم إلا أن تزعموا أنني أخطأت و صليت، فلم تطلون عامه أمه محمد صلى عليه وآله، و تأخذونهم بخطي، و تكفرونهم بذنوبي! سئوكم على عواقبكم تصعونها مواضع البرءه و السقم، و تخلطون من أذنبت بمن لم يذنب. وقد علمتم أن رسول الله صلى عليه وآله رجم الزاني المحسن، ثم صلي عليه ثم ورثه أهله، و قتل القاتل و ورث ميراثه أهله، و قطع السارق و جلد الزاني غير المحسن ثم قسم عليهم من الفئ و نكحوا المسلمات فآخذهم رسول الله صلى عليه وآله بذنوبهم، و أقام حق الله فيهم، و لم يمنعهم سيهمهم من الإسلام، و لم يخرج أسماءهم من بين أهله. ثم أنتم شترار الناس، و من رمى به الشيطان مراميه، و ضرب به تيهه (١)! و سيهلك في صنفاين: محب مفراط يذهب به الحب إلى غير الحق، و مبغض مفراط يذهب به البغض إلى غير الحق، و خير الناس في حالاً النمط الأوسط فالزموه، و الزموا السواد الأعظم فإن يد الله مع الجماعة، و إياكم و الفرقة!

فَإِنَّ الشَّاذَّ مِنَ النَّاسِ لِلشَّيْطَانِ، كَمَا أَنَّ الشَّاذَّةَ مِنَ الْغَنَمِ لِلذُّبِّ.

أَلَا- مَنْ دَعَا إِلَى هَذَا الشُّعَارِ (۲) فَاقْتُلُوهُ، وَلَوْ كَانَ تَحْتَ عِمَامَتِي هَذِهِ، فَإِنَّمَا حُكِّمَ الْحَكَمَ إِنْ لِيَحْيِيَ مَا أَخِيَا الْقُرْآنُ، وَبِمِثْلَا مَا أَمَاتَ الْقُرْآنُ، وَإِخْيَاؤُهُ الْإِجْتِمَاعَ عَلَيْهِ، وَإِمَاتَتُهُ الْإِفْتِرَاقُ عَنْهُ، فَإِنْ جَرْنَا الْقُرْآنَ إِلَيْهِمْ أَتَبَعْنَاهُمْ، وَإِنْ جَرَّهُمْ إِلَيْنَا أَتَبَعُونَا. فَلَمْ آتِ لَأَبَا لَكُمْ بُجْرًا (۳)، وَلَا خَتَلْتُكُمْ (۴) عَنْ أَمْرِكُمْ، وَلَا لَبِسْتُهُ عَلَيْكُمْ، إِنَّمَا اجْتَمَعَ رَأْيُ مَلِكِكُمْ عَلَى اخْتِيَارِ رَجُلَيْنِ، أَحَدُنَا عَلَيْهِمَا أَلَّا يَتَعَدَّيَا الْقُرْآنَ، فَتَاهَا عَنْهُ، وَتَرَكَ الْحَقَّ وَهُمَا يُبَصِّرَانِهِ، وَكَانَ الْجَوْرُ هَوَاهُمَا فَمَضَى عَلَيْهِ، وَقَدْ سَبَقَ اسْتِثْنَاؤُنَا عَلَيْهِمَا فِي الْحُكُومَةِ بِالْعَدْلِ، وَالصَّنْدِ (۵) لِلْحَقِّ سُوءَ رَأْيِهِمَا، وَجَوْرَ حُكْمِهِمَا.

in Persian

در خطاب به خوارج

(خوارج عقیده داشتند: کسی که گناه کبیره انجام دهد کافر و از اسلام خارج شده است، مگر توبه کند و دوباره مسلمان گردد) افشاء گمراهی خوارج پس اگر چنین می پندارید که من خطا کرده و گمراه شدم، پس چرا همه امت محمد (ص) را به گمراهی من گمراه می دانید؟ و خطای مرا بحساب آنان می گذراید؟ و آنان را برای خطای من کافر می شمارید؟ شمشیرها را بر گردن نهاده، کورکورانه فرود می آورید و گناهکار و بیگناه را به هم مخلوط کرده همه را یکی می پندارید؟ در حالی که شما می دانید، همانا رسول خدا (ص) زناکاری را که همسر داشت سنگسار کرد، سپس بر او نماز گزارد، و میراثش را به خانواده اش سپرد و قاتل را کشت و میراث او را به خانواده اش باز گرداند، دست دزد را برید و زنا کاری را که همسر نداشت تازیانه زد، و سهم آنان را از غنائم می داد تا با زنان مسلمان ازدواج کنند، پس پیامبر (ص) آنها را برای گناهانشان کیفر می داد، و حدود الهی را بر آنان جاری می ساخت، اما سهم اسلامی آنها را از بین نمی برد، و نام آنها را از دفتر مسلمین خارج نمی ساخت (پس با انجام گناهان کبیره کافر نشدند) شما خوارج، بدترین مردم و آلت دست شیطان، و عامل گمراهی این و آن می باشید. پرهیز از افراط و تفریط نسبت به امام علی (ع) به زودی دو گروه نسبت به من هلاک می گردند، دوستی که افراط کند و به غیر حق کشانده شود، و دشمنی که در کینه توزی با من زیاده وری کرده به راه باطل درآید، بهترین مردم نسبت به من گروه میانه رو هستند، از آنها جدا نشوید، همواره با بزرگترین جمعیتها باشید که دست خدا با جماعت است، از پراکندگی پرهیزید، که انسان تنها بهره شیطان است آنگونه که گوسفند تنها طعمه گرگ خواهد بود، آگاه باشید هر کس که مردم را به تفرقه و جدایی دعوت کند او را بکشید هر چند که زیر عمامه من باشد. علل پذیرش (حکمت) اگر به آن دو نفر (ابوموسی و عمروعاص) رای به داوری داده شد، تنها برای این بود که آنچه را قرآن زنده کرد زنده سازند، و آنچه را قرآن مرده خوانده، بمیرانند، زنده کردن قرآن این است که دست وحدت به هم دهند و به آن عمل نمایند، و میراندن، از بین بردن پراکندگی و جدایی است، پس اگر قرآن ما را به سوی آنان بکشاند آنان را پیروی می کنیم، و اگر آنان را به سوی ما سوق داد باید اطاعت کنند، پدر مباد شما را! من شری براه نیانداخته، و شما را نسبت به سرنوشت شما نفریفته، و چیزی را بر شما مشتبه نساختم، همانا رای مردم شما بر این قرار گرفت که دو نفر را برای داوری انتخاب کنند، ما هم از آنها پیمان گرفتیم که از قرآن تجاوز نکنند، اما افسوس که آنها عقل خویش را از دست دادند، حق را ترک کردند در حالی که آن را بخوبی می دیدند، چون ستمگری با هواپرستی آنها سازگار بود با ستم همراه شدند، ما پیش از داوری ظالمانه شان با آنها شرط کردیم که به عدالت داوری کنند و بر اساس حق حکم نمایند، اما به آن پایبند نماندند.

SERMON ۱۲۸

in English

About Important happenings in Basrah

O' Ahnaf! It is as though I see him advancing with an army which has neither dust nor noise nor rustling of reins nor neighing of horses. They are trampling the ground with their feet as if they are the feet of ostriches

as-Sayyid ar-Radi says: Amir al-mu'minin pointed to the Chief of the Negroes (Sahibu'z-Zanj) .(۱) Then Amir al-mu'minin said

Woe to you (the people of Basrah's) inhabited streets and decorated houses which possess wings like the wings of vultures and trunks like the trunks of elephants; they are the people from among whom if one is killed he is not mourned and if one is lost he is not searched for. I turn this world over on its face value it only according to its (low) value and look at it with an eye suitable to it

A part of the same sermon

(Referring to the Turks (Mongols

I (۲) can see a people whose faces are like shields covered with rough-scraped skins. They dress themselves in silken and woollen clothes and hold dear excellent horses. Their killing and bloodshed shall take place freely till the wounded shall walk over the dead and the number of runners-away shall be less than those taken prisoner

One of his companions said to him: O' Amir al-mu'minin you have been given knowledge of hidden things. Whereupon Amir al-mu'minin laughed and said to the man who belonged to the tribe of Banu Kalb

O' brother of Kalb! This is not knowledge of hidden things ('ilmu'l-ghayb) (٣) these matters have been acquired from him (namely in Prophet) who knew them. As regard knowledge of hidden things that means knowledge of the Day of Judgement and the things covered .by Allah in the verse

(Verily Allah is He with Whom is the knowledge of the Hour... (Qur'an ٣١:٣٤)

Therefore Allah alone knows what is there in the wombs whether male or female ugly or handsome generous or miserly mischievous or pious and who will be the fuel for Hell and who will be in the company of the Prophets in Paradise. This is the knowledge of the hidden things which is not known to anyone save Allah. All else is that whose knowledge Allah passed on to His Prophet and he passed it on to me and prayed for me that my .bosom may retain it and my ribs may hold it

in Arabic

ومن كلام له عليه السلام

فيما يخبر به عن الملاحم بالبصره

يَا أَخْنَفُ، كَأَنِّي بِهِ وَقَدْ سَارَ بِالْجَيْشِ الَّذِي لَا يَكُونُ لَهُ عُبَارٌ وَلَا لَجَبٌ، وَلَا قَعَقَعَهُ لُجْمٌ، وَلَا حَمَحَمَهُ خَيْلٌ، يُشِيرُونَ الْأَرْضَ بِأَقْدَامِهِمْ
كَأَنَّهَا أَقْدَامُ النَّعَامِ.

قال الشريف : يومئذ بذلك إلى صاحب الزنج.

ثم قال عليه السلام: وَيَبْلُ لِسِيَّكَ كِكِكُمْ الْعِيَامِرَهُ، وَدَوْرَ الْمُزَخْرَفَةِ الَّتِي لَهَا أُجْنِحَةٌ كَأَجْنِحَةِ النُّسُورِ، وَخَرَاطِيمٌ كَخَرَاطِيمِ الْفَيْلِ، مِنْ أَوْلِيكَ
الَّذِينَ لَا يُنْدَبُ فِتْلُهُمْ، وَلَا يُفْقَدُ غَاثِبُهُمْ. أَنَا كَابُ الدُّنْيَا لَوَجْهِهَا، وَقَادِرُهَا بِقَدْرِهَا، وَنَاطِرُهَا بِعَيْنِهَا.

منه في وصف الاتراك

كَأَنِّي أَرَاهُمْ قَوْمًا كَأَنَّ وُجُوهَهُمُ الْمَجَانُّ الْمُطْرَقَةُ، يَلْبَسُونَ السَّرَقَ وَالِدِّيَّاجَ، وَيَعْتَقِبُونَ الْحَيْلَ الْعِتَاقَ، وَيَكُونُ هُنَاكَ اسْتِحْرَارُ قَتْلِ، حَتَّى يَمْشِيَ الْمَجْرُوحُ عَلَى الْمَقْتُولِ، وَيَكُونُ الْمُفْلِتُ أَقْلَ مِنَ الْمَأْشُورِ!

فقال له بعض أصحابه: لقد أعطيت يا أمير المؤمنين علم الغيب! فضحك عليه السلام، وقال للرجل وكان كليياً:

يَا أَخَا كَلْبٍ، لَيْسَ هُوَ بِعِلْمٍ غَيْبٍ، وَإِنَّمَا هُوَ تَعَلُّمٌ مِنْ ذِي عِلْمٍ، وَإِنَّمَا عِلْمُ الْغَيْبِ عِلْمُ السَّاعَةِ، وَمَا عَرَّدَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بِقَوْلِهِ: (إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ...) الْآيَةَ، فَيَعْلَمُ سُبْحَانَهُ مَا فِي الْأَرْحَامِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْثَى، وَفَيْحٍ أَوْ جَمِيلٍ، وَسَخِيٍّ أَوْ بَخِيلٍ، وَشَقِيٍّ أَوْ سَعِيدٍ، وَمَنْ يَكُونُ فِي النَّارِ حَطْبًا، أَوْ فِي الْجَنَّةِ لِلنَّبِيِّينَ مُرَافِقًا فَهَذَا عِلْمُ الْغَيْبِ الَّذِي لَا يَعْلَمُهُ أَحَدٌ إِلَّا اللَّهُ، وَمَا سِوَى ذَلِكَ فَعِلْمُ اللَّهِ نَبِيِّهِ فَعَلَّمَنِيهِ، وَدَعَا لِي بِأَنْ يَعِيَهُ صَدْرِي، وَتَضَطَّمَ عَلَيْهِ جَوَانِحِي

in Persian

فتنه های بصره

پیشگویی امام (ع) نسبت به حوادث مهم شهر بصره ای احنف! گویا من او را می بینم که با لشگری بدون غبار و سر و صدا، و بدون حرکات لگامها، و شیبه اسبان، به راه افتاده، زمین را زیر قدمهای خود چون گام شترمرغان درمی نوردند، پس وای بر کوچه های آباد و خانه های زینت شده بصره که بالهایی چونان بال کرکسان و ناودانهایی چون خرطومهای پیلان دارد. وای بر اهل بصره که بر کشتگان آنان نمی گریند، و از گمشدگان نشان کسی جستجو نمی کند، من دنیا را برو، بر زمین کوبیده و چهره اش را به خاک مالیدم، و بیش از آنچه ارزش دارد، بهایش نداده ام، و با دیده ای که سزاوارست به آن نگریده ام.

p: ۱۹۱

وصف ترکهای مغول. گویا آنان را می بینم با رخساری چونان سپرهای چکش خورده، لباسهایی از دیباج و حریر پوشیده، که اسبهای اصیل را یدک می کشند و آنچنان کشتار و خونریزی دارند که مجروحان از روی بدن کشتگان حرکت می کنند و فراریان از اسیرشدگان کمترند. (یکی از اصحاب گفت: ای امیرمومنان تو را علم غیب دادند؟ امام (ع) خندید و به آن مرد که از طایفه بنی کلب بود فرمود) جایگاه علم غیب. ای برادر کلبی! این اخباری که اطلاع می دهم غیب نیست، علمی است که از دارنده علم غیب (پیامبر (ص)) آموخته ام، همانا علم غیب علم قیامت است، و آنچه خدا در گفته خود آورده که: (علم قیامت در نزد خداست، خدا باران را نازل کرده و آنچه در شکم مادران است می داند، و کسی نمی داند که فردا چه خواهد کرد؟ و در کدام سرزمین خواهد مرد؟) پس خداوند سبحان! از آنچه در رحم مادران است، از پسر یا دختر، از زشت یا زیبا، سخاوتمند یا بخیل، سعادتمند یا شقی آگاه است، و آن کسی که آتشگیره آتش جهنم است یا در بهشت همسایه و دوست پیامبر (ص) است، از همه اینها آگاهی دارد، این است آن علم غیبی (ذاتی) که غیر از خدا کسی نمی داند. جز اینها، علومی است که خداوند به پیامبرش تعلیم داده

(علم غیب اکتسابی) و او به من آموخته است، پیامبر (ص) برای من دعا کرد که خدا این دسته از علوم و اخبار را در سینه ام جای دهد و اعضا و جوارح بدن من از آن پر گردد.

Footnote

Ali ibn Muhammad was born in the village of Warzanin in the suburbs of Ray and (۱) belonged to the Azariqah sect of the Kharijites. He claimed to be a sayyid (descendant of the Holy Prophet) by showing himself the son of Muhammad ibn Ahmad al-Mukhtafi ibn 'Isa ibn Zayd ibn 'Ali ibn al-Husayn ibn 'Ali ibn Abi Talib but the experts on lineality and biographers have not accepted his claim to being a sayyid and have given his father's name as Muhammad ibn 'Abd ar-Rahim instead of Muhammad ibn Ahmad. The former was from the tribe of 'Abd al-Qays and had been born of a Sindi maid-slave

Ali ibn Muhammad rose as an insurgent in ۲۵۵ A.H. in the reign of al-Muhtadi Billah and associated with him the people from the suburbs of Basrah on promise of money wealth and freedom. He entered Basrah on the ۱۷th Shuwwal ۲۵۵ A.H. killing and looting and in only two days he put to death thirty thousand individuals men women and children and displayed extreme oppression bloodshed savageness and ferocity. He dismantled houses burnt mosques and after continuous killing and devastation for fourteen years was killed in the month of Safar ۲۷۰ A.H. in the reign of Muwaffaq Billah. Then people got rid of his devastating deeds

Amir al-mu'minin's prophecy is one of those prophecies which throw light on his knowledge of the unknown. The details of his army given by Amir al-mu'minin namely that there would be neither neighing of horses nor rustling of weapons therein is a historical fact. The historian at-Tabari has written that when this man reached near al-Karkh (a sector of Baghdad) with the intention of insurrection the people of that place welcomed him and a man presented him a horse for which no rein could be found despite a search. At last he rode it using a rope for the rein. Similarly there were at that time only three swords in his force – one with himself one with 'Ali ibn Aban al-Muhallabi and one with Muhammad ibn Salm but later they collected some more weapons by marauding

This prophecy of Amir al-mu'minin is about the attack of the Tartars (Mongols) who (۲) were inhabitants of the Mongolian desert in the north west of Turkistan. These semi-savage tribes lived by marauding killing and devastating. They used to fight among themselves and attack neighbouring areas. Each tribe had a separate chief who was deemed responsible for their protection. Chingiz Khan (Temujin) who was one of the ruling chiefs of these tribes and was very brave and courageous had risen to organise all their divided tribes into one and despite their opposition he succeeded in overpowering them through his might and sagacity. Collecting a large number under his banner he rose in ۶۰۶ A.H. like a torrent and went on dominating cities and ruining populations till he conquered the area upto North China

When his authority was established he offered his terms of settlement to 'Alau'd-Din Khwarazm Shah ruler of the neighbouring country of Turkistan and through a deputation concluded an agreement with him that the Tartar traders would be allowed to visit his country for trade and their life and property would not be subject to any harm. For some time they traded freely without fear but on one occasion 'Alau'd-Din accused them of spying seized their goods and had them killed by the Chief of Atrar. When Chingiz Khan learnt of the breach of the agreement and the killing of Tartar merchants his eyes cast forth flames and he began trembling with rage

He sent word to 'Alau'd-Din to return the goods of the Tartar merchants and to hand over to him the ruler of Atrar. 'Alau'd-Din who was mad with power and authority did not pay any heed and acting short-sightedly killed even the plenipotentiary of Chingiz Khan. Now Chingiz Khan lost all patience and his eyes filled with blood. He rose with his sword in hand and the Tartar warriors leapt towards Bukhara on their speedy stallions. 'Alau'd-Din came out with four hundred thousand combatants to face him but could not resist the incessant assaults of the Tartars and having been vanquished only after a few attacks ran away to (Nishapur across the river Jaxartes (Sihun

The Tartars smashed Bukhara and razed it to the ground. They pulled down schools and mosques burning to ashes the houses and killing men and women without distinction. Next year they assaulted Samarqand and devastated it completely. After the flight of 'Alau'd-Din his son Jalalu'd-Din Khwarazm Shah had assumed the reins of government The Tartars chased him also and for ten years he fled from one place to the other but did not fall in their hands. At last he crossed over the river out of the boundaries of his realm. During this time the Tartars did their utmost to ruin populated lands and to annihilate humanity. No city escaped their ruining and no populace could avoid their trampling. Wherever they went they upset the kingdom overthrew governments and in a short time .established their authority over the northern portion of Asia

When Chingiz Khan died in ۶۲۲ A.H. his own son Ogedei Khan succeeded him. He searched out Jalalu'd-Din in ۶۲۸ A.H. and killed him. After him Mongka Khan the son of the other son of Chingiz Khan occupied the throne. After Mongka Khan Qubilai Khan succeeded to a part of the country and the control of Asia fell to the share of his brother Hulagu Khan. On the division of the whole realm among the grandsons of Chingiz Khan Hulagu Khan was thinking of conquering Muslims areas when the Hanafite of Khurasan in enmity with the Shafi'ite invited him to attack Khurasan. He therefore led an assault on Khurasan and the Hanafite thinking themselves to be safe from the Tartars opened the city gates for them. But the Tartars did not make any distinction between Hanafite and Shafi'ite and killed .whoever fell to their hands

After killing most of its population they took it in occupation. These very differences between the Hanafite and the Shafi'ite opened for him the door of conquest upto Iraq. Consequently after conquering Khurasan his courage increased and in ۶۵۶ A.H. he marched on Baghdad with two hundred thousand Tartars. al-Musta'sim Billah's army and the people of Baghdad jointly faced them but it was not in their power to stop this torrent of calamity. The result was that the Tartars entered Baghdad on the day of 'Ashura' carrying with them bloodshed and ruin. They remained busy in killing for forty days. Rivers of blood flowed in the streets and all the alleys were filled with dead bodies. Hundred of thousands of people were put to the sword while al-Musta'sim Billah was trampled to death under foot. Only those people who hid themselves in wells or underground places and hid from their sight could survive. This was the devastation of Baghdad which shook the 'Abbasid Kingdom to its foundation so that its flag could never fly thereafter.

Some historians have laid the blame of this ruin on Ibn al-'Alqami (Abu Talib Muhammad ibn Ahmad al-Baghdadi) the minister of al-Musta'sim Billah by holding that moved by the general masses of the Shi'ahs and the ruin of al-Karkh sector (of Baghdad) he invited Hulagu Khan through the latter's minister the great scholar Nasiru'd-Din Muhammad ibn Muhammad at-Tusi to march on Baghdad. Even if it be so it is not possible to ignore the historical fact that before this the 'Abbasid Caliph an-Nasir Lidini'llah had initiated the move for the attack on the Muslim areas. When the Khwarazm Shahs declined to acknowledge the authority of the Caliphate he had sent word to Chingiz Khan to march on Khwarazm from which the Tartars had understood that there was no unity and co-operation among the Muslims.

Thereafter the Hanafite had sent for Hulagu Khan to crush the Shafi'ite as a consequence of which the Tartars secured control over Khurasan and prepared the way to march towards Baghdad. In these circumstances to hold only Ibn al-'Alqami responsible for the ruination of Baghdad and to ignore the move of an-Nasir Lidini'llah and the dispute between the Hanafite and the Shafi'ite would be covering up the facts when in fact the cause for the ruin of Baghdad was this very conquest of Khurasan whose real movers were the Hanafite inhabitants of the place. It was by this conquest that Hulagu Khan had the courage to march on the centre of Islam; otherwise it cannot have been the result of a single individual's message that he assaulted an old capital like Baghdad the awe of whose power and grandeur was seated in the hearts of a large part of the world

To know hidden things on a personal level is one thing while to be gifted by Allah with (۳) knowledge of any matter and to convey it to others is different. The knowledge of the future which the prophets and vicegerents possess is gained by them through Allah's teaching and informing. Allah alone has knowledge of events which are to happen in the future. Of course He passes this knowledge on to whoever He wills. Thus He says

He alone is) the "Knower of the unseen neither doth He reveal His secrets unto any (one) (else) save unto that one of the Messengers whom He chooseth..." (Qur'an ۷۲:۲۶-۲۷

In this way Amir al-mu'minin also received knowledge of the future through the instructions of the Prophet or inspiration from Allah for which these words of Amir al-mu'minin stand evidence. Of course sometimes it is not proper or expedient to disclose certain matters and they are allowed to remain under a veil. Then no one can be acquainted with them as Allah says

Verily Allah is He with Whom is the knowledge of the Hour and He sendeth down the rain and knoweth He what is in the wombs; and knoweth not any soul what he shall earn the morrow and knoweth not any soul in what lands he shall die: Verily Allah is All-knowing All-aware. (Qur'an ۳۱:۳۴)

SERMON ۱۲۹

in English

About measures and weights the transience of this world and the condition of its people O' creatures of Allah! You and whatever you desire from this world are like guests with fixed period of stay and like debtors called upon to pay. Life is getting short while (the records of) actions are being preserved. Many strivers are wasting (their efforts) and many of those who exert are heading towards harm. You are in a period when steps of virtue are moving backwards steps of evil are moving forward and Satan is increasing his eagerness to ruin people. This is the time that his equipment is strong his traps have been spread and his prey has become easy (to catch

Cast your glance over people wherever you like you will see either a poor man suffering from poverty or a rich man ignoring Allah despite His bounty over him or a miser increasing his wealth by trampling on Allah's obligations or an unruly person closing his ears to all counsel. Where are your good people; where are your virtuous people? Where are your high spirited men and generous men? Where are those of you who avoid deceit in their business and remain pure in their behaviour? Have they not all departed from this ignoble transitory and troublesome world? Have you not been left among people who are just like rubbish and so low that lips avoid mention of them and do not move even to condemn their low position

"(Verily we are Allah's and verily unto Him shall we return." (Qur'an ٢:١٥٦ ..."

Mischief has appeared and there is no one to oppose and change it nor anyone to dissuade from it or desist from it. Do you with these qualities hope to secure abode in the purified neighbourhood of Allah and to be regarded His staunch lovers? Alas! Allah cannot be deceived about His paradise and His will cannot be secured save by His obedience. Allah may curse those who advise good but they themselves avoid it and those who desist others from evil but they themselves act upon it

in Arabic

[١٢٩] ومن خطبه له عليه السلام

في ذكر المكاييل والموازن

عِبَادَ اللَّهِ، إِنَّكُمْ وَمَا تَأْمُلُونَ مِنْ هَذِهِ الدُّنْيَا أَثَوِيَاءُ (١) مُؤَجَّلُونَ، وَمِيدِينُونَ مُقْتَضُونَ: أَحِلُّ مَنْقُوصٌ، وَعَمَلٌ مَحْفُوظٌ، فَرُبَّ ذَائِبٍ (٢) مُضَيِّعٍ، وَرُبَّ كَادِحٍ (٣) خَاسِرٍ. وَقَدْ أَصِيبُحْتُمْ فِي زَمَنِ لَا يَزِدَادُ الْخَيْرُ فِيهِ إِلَّا إِذْبَارًا، وَالشَّرُّ فِيهِ إِلَّا إِقْبَالًا، وَلَا الشَّيْطَانُ فِي هَلَاقِكِ النَّاسِ إِلَّا طَمَعًا، فَهَذَا أَوْ أَنَّ قَوِيَّتَ عُدَّتُهُ، وَعَمَّتْ مَكِيدَتُهُ، وَأَمَكَّتْ فَرِيَسَتُهُ (٤). اضْرِبْ بِطَرْفِكَ حَيْثُ شِئْتُمْ مِنَ النَّاسِ، فَهَلْ تُبْصِرُ إِلَّا فَقِيرًا يُكَابِدُ فَقْرًا، أَوْ غَنِيًّا يَدُلُّ نِعْمَةَ اللَّهِ كُفْرًا، أَوْ بَخِيلًا اتَّخَذَ الْبُخْلَ بِحَقِّ اللَّهِ وَفَرًّا، أَوْ مَتَمَرِّدًا كَانَ بِأُذُنِهِ عَنِ سَمْعِ الْمَوَاعِظِ وَقَرًّا! أَيْنَ خِيَارُكُمْ وَصِلْحَاؤُكُمْ! وَأَيْنَ أَحْرَارُكُمْ وَسِمْحَاؤُكُمْ! وَأَيْنَ الْمُتَوَرِّعُونَ فِي مَكَاسِبِهِمْ، وَالْمُتَنَزِّهُونَ فِي مِزَاهِبِهِمْ! أَلَيْسَ قَدْ ظَعَنُوا جَمِيعًا عَنْ هَذِهِ الدُّنْيَا الدَّيِّيَّةِ، وَالْعَاجِلِ الْمُنْغَصِ، وَهَلْ خُلِفْتُمْ إِلَّا فِي حُنَالِهِ (٥) لَا تَلْتَقَى إِلَّا بِذَمِّهِمْ الشَّفَتَانِ، اسْتِصْغَارًا لِقَدْرِهِمْ، وَذَهَابًا عَنْ ذِكْرِهِمْ؟! فَ (إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ)، (ظَهَرَ الْفَسَادُ) فَلَا مُنْكَرَ مُغَيِّرٍ، وَلَا زَاجِرَ مُزْدَجِرٍ. أَفَبِهَذَا تُرِيدُونَ أَنْ تَجَاوِرُوا اللَّهَ فِي دَارِ قُدْسِهِ، وَتَكُونُوا أَعَزَّ أَوْلِيَائِهِ عِنْدَهُ؟ هَيْهَاتَ! لَا يُخَدَعُ اللَّهُ عَنْ جَنَّتِهِ، وَلَا تُنَالُ مَرَضَاتُهُ إِلَّا بِطَاعَتِهِ. لَعَنَ اللَّهُ الْأَمْرِينَ بِالْمَعْرُوفِ النَّارِكِينَ لَهُ، وَالنَّاهِينَ عَنِ الْمُنْكَرِ الْعَامِلِينَ بِهِ!

وصف جامعه مسخ شده مسلمین. بندگان خدا! شما و آنچه از این دنیا آرزومندید، مهمانانی هستید که مدتی معین برای شما قرار داده شد، بدهکارانی هستید که مهلت کوتاهی در پرداخت آن دارید، و اعمال شما همگی حفظ می شود، چه بسیارند تلاشگرانی که به جایی نرسیدند، و زحمتکشانی که زیان دیدند. در روزگاری هستید که خوبی در آن پشت کرده و می گذرد، و بدی رویگردان شده، پیش می تازد، و طمع شیطان در هلاکت مردم بیشتر می گردد، هم اکنون روزگاری است که ساز و برگ شیطان تقویت شده، نیرنگ و فریب همگانی گشته، و به دست آوردن شکار برای او آسان است، به هر سو می خواهی نگاه کن! آیا جز فقری می بینی که با فقر دست و پنجه نرم می کند؟ یا ثروتمندی که نعمت خدا را کفران کرده و با بخل ورزیدن در ادا حقوق الهی، ثروت فراوانی گرد آورده است؟ یا سرکشی که گوش او از شنیدن پند و اندرزها کر است؟ عبرت گرفتن از دنیا کجایند خوبان و صالحان شما؟ کجایند آزادمردان و سخاوتمندان شما؟ کجایند پرهیزگاران در کسب و کار؟ کجایند پاکیزگان در راه و رسم مسلمانی؟ آیا جز این است که همگی رخت بستند و رفتند؟ و از این جهان پست و گذران و تیره کننده عیش و شادمانی گذشتند؟ مگر نه این است که شما وارث آنها بر جای آنان تکیه زدید، و در میان چیزهایی بی ارزش قرار دارید که لبهای انسان به نکوهش آن می جنبند؟ تا قدر آنها را کوچک شمرده و برای همیشه یادشان فراموش گردد. پس در این نگرانیها باید گفت: (انا لله و انا الیه راجعون). فساد آشکار شد، نه کسی باقیمانده که کار زشت را دگرگون کند، و یا از نافرمانی و معصیت باز دارد، شما با چنین وضعی می خواهید در خانه قدس الهی و جوار رحمت پروردگاری قرار گیرید؟ و عزیزترین دوستانش باشید؟ هرگز! خدا را نسبت به بهشت جاویدانش نمی توان فریفت، و جز با عبادت، رضایت او را نمی توان به دست آورد، نفرین بر آنان که امر به معروف می کنند و خود ترک می نمایند، و نهی از منکر دارند و خود مرتکب آن می شوند.

SERMON ١٣٠

in English

Delivered when Abu Dharr (١) was exiled towards ar-Rabadhah

O' Abu Dharr! You showed anger in the name of Allah therefore have hope in Him for whom you became angry. The people were afraid of you in the matter of their (pleasure of this) world while you feared them for your faith. Then leave to them that for which they are afraid of you and get away from them taking away what you fear them about. How needy are they for what you dissuade them from and how heedless are you towards what they are denying you. You will shortly know who is the gainer tomorrow (on the Day of Judgement) and who is more enviable. Even if these skies and earth were closed to some individual and he feared Allah then Allah would open them for him. Only rightfulness should attract you while wrongfulness should detract you. If you had accepted their worldly attractions they would have loved you and if you had shared in it they would have given you asylum

in Arabic

[١٣٠] ومن كلام له عليه السلام

لأبي ذر رحمه الله لما أخرج إلى الربذة (١)

يَا أَبَا ذَرٍّ، إِنَّكَ غَضِبْتَ لِلَّهِ، فَارْجُ مِنْ غَضَبِ بَتِّ لَهُ، إِنَّ الْقَوْمَ خَافُوكَ عَلَى دُنْيَاهُمْ، وَخِفْتَهُمْ عَلَى دِينِكَ، فَاتْرُكْ فِي أَيْدِيهِمْ مَا خَافُوكَ عَلَيْهِ، وَاهْرُبْ مِنْهُمْ بِمَا خِفْتَهُمْ عَلَيْهِ، فَمَا أَحْوَجَهُمْ إِلَيَّ مَا مَنَعْتَهُمْ، وَأَعْنَاكَ عَمَّا مَنَعُوكَ! وَسَيَتَعَلَّمُ مِنَ الرَّابِحِ غَدًا، وَالْأَكْثَرُ حَسَدًا. وَلَوْ أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِينَ كَانَتَا عَلَى عَبْدٍ رَتْقًا، ثُمَّ اتَّقَى اللَّهَ، لَجَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْهُمَا مَخْرَجًا! لَا يُؤْنِسُ نِكَ إِلَّا الْحَقُّ، وَلَا يُوحِشَنَّكَ إِلَّا الْبَاطِلُ، فَلَوْ قَبِلَتْ دُنْيَاهُمْ لِأَحْبُوكَ، وَلَوْ قَرَضَتْ (٢) مِنْهَا لِأَمْتُوكَ.

p: ٢٠١

in Persian

سخنی با ابوذر

خداگرایی در مبارزه با ستمگران. ای اباذر! همانا تو برای خدا به خشم آمدی، پس امید به کسی داشته باش که به خاطر او غضبناک شدی، این مردم برای دنیای خود از تو ترسیدند، و تو بر دین خویش از آنان ترسیدی، پس دنیا را که به خاطر آن از تو ترسیدند به خودشان واگذار، و با دین خود که برای آن ترسیدی از این مردم بگریز، این دنیاپرستان چه محتاجند به آنکه تو آنان را ترساندی، و چه بی نیازی از آنچه آنان تو را منع کردند، و به زودی خواهی یافت که چه کسی فردا سود می برد؟ و چه کسی بر او بیشتر حسد می ورزند؟ اگر آسمان و زمین درهای خود را بر روی بنده ای ببندند و او از خدا بترسد، خداوند راه نجاتی از میان آن دو برای او خواهد گشود، آرامش خود را تنها در حق جستجو کن، و جز باطل چیزی تو را به وحشت نیاندازد، اگر تو دنیای این مردم را می پذیرفتی، تو را دوست داشتند و اگر سهمی از آن برمی گرفتند دست از تو برمی داشتند.

Footnote

Abu Dharr al-Ghifari's name was Jundab ibn Junadah. He was an inhabitant of ar- (۱). Rabadhah which was a small village on the east side of Medina. When he heard about the proclamation of the Prophet he came to Mecca and after making enquires saw the Prophet and accepted Islam whereupon the unbelievers of Quraysh gave him all sorts of troubles and inflicted pain after pain but he remained steadfast. Among the acceptors of Islam he is the third fourth or fifth. Along with this precedence in Islam his renunciation and piety was so high that the Prophet said

Among my people Abu Dharr is the like of 'Isa (Jesus) son of Maryam (Mary) in
.renunciation and piety

In the reign of Caliph 'Umar Abu Dharr left for Syria and during 'Uthman's reign also remained there. He spent his days in counselling preaching acquainting people with the greatness of the members of the Prophet's family and guiding the people to the rightful path. The traces of Shi'ism now found in Syria and Jabal 'Amil (north of Lebanon) are the
.result of his preaching and activity and the fruit of seeds sown by him

The Governor of Syria Mu'awiyah did not like the conduct of Abu Dharr and was much disgusted with his open criticism and mention of the money-making and other wrongful activities of 'Uthman. But he could do nothing. At last he wrote to 'Uthman that if he remained there any longer he would rouse the people against the Caliph. There should therefore be some remedy against this. On this 'Uthman wrote to him that Abu Dharr should be seated on an unsaddled camel and dispatched to Medina. The order was obeyed and Abu Dharr was sent to Medina. On reaching Medina he resumed his preaching of righteousness and truth. He would recall to the people the days of the Holy Prophet and refrain them from displays of kingly pageantry whereupon 'Uthman was much perturbed and tried to restrict his speaking. One day he sent for him and said: "I
:have come to know that you go about propagating that the Holy Prophet said that

When Banu Umayyah will become thirty in number they will regard the cities of Allah as"
."their property His creatures their slaves and His religion the tool of their treachery

Abu Dharr replied that he had heard the Prophet say so. 'Uthman said that he was speaking a lie and enquired from those beside him if any one had heard this tradition and all replied in the negative. Abu Dharr then said that enquiry should be made from Amir al-mu'minin 'Ali ibn Abi Talib (p.b.u.h.). He was sent for and asked about it. He said it was correct and Abu Dharr was telling the truth. 'Uthman enquired on what basis he gave evidence for the correctness of this tradition. Amir al-mu'minin replied that he had heard the Holy Prophet say that: There is no speaker under the sky or over the earth more truthful than Abu Dharr

Now 'Uthman could do nothing. If he still held him to be liar it would mean falsification of the Prophet. He therefore kept quiet despite much perturbation since he could not refute him. On the other side Abu Dharr began speaking against the usurping of Muslims' property quite openly and whenever he saw 'Uthman he would recite this verse

And those who hoard up gold and silver and spend it not in Allah's way; announce thou unto them a painful chastisement. On the Day (of Judgement) when it shall be heated in the fire of hell then shall be branded with it their foreheads and their sides and their backs; (saying unto them) "This is what ye hoarded up for yourselves taste ye then what (ye did hoard up. " (Qur'an ۹:۳۴-۳۵

Uthman promised him money but could not entrap this free man in his golden net then' resorted to repression but could not stop his truth-speaking tongue. At last he ordered him to leave and go to ar-Rabadhah and deputised Marwan son of the man (al-Hakam) exiled by the Prophet to turn him out of Medina. At the same time he issued the inhuman order that no one should speak to him nor see him off. But Amir al-mu'minin Imam Hasan Imam Husayn 'Aqil ibn Abi Talib 'Abdullah ibn Ja'far and 'Ammar ibn Yasir did not pay any heed to this order and accompanied him to see him off and Amir al-mu'minin uttered these sentences (i.e. the above sermon) on that occasion

In ar-Rabadhah Abu Dharr had to put up with a very hard life. It was here that his son Dharr and his wife died and the sheep and goats that he was keeping for his livelihood also died. Of his children only one daughter remained who equally shared his starvation and troubles. When the means of subsistence were fully exhausted and day after day passed without food she said to Abu Dharr: "Father how long shall we go on like this. We should go somewhere in search of livelihood." Abu Dharr took her with him and set off for the wilderness. He could not find even any foliage. At last he was tired and sat down at a certain place. Then he collected some sand and putting his head on it lay down. Soon he began gasping his eyes rolled up and pangs of death gripped him

When the daughter saw this condition she was perplexed and said "Father if you die in this vast wilderness how shall I manage for your burial quite alone." He replied "Do not get upset. The Prophet told me that I shall die in helplessness and some Iraqis would arrange for my burial. After my death you put a sheet over me and then sit by the roadway and when some caravan passes that way tell them that the Prophet's companion Abu Dharr has died." Consequently after his death she went and sat by the roadside. After some time a caravan passed that way. It included Malik ibn al-Harith al-Ashtar an-Nakha'i Hujr ibn 'Adi at-Ta'i 'Alqamah ibn Qays an-Nakha'i Sa'sa'ah ibn Suhan al-'Abdi al-Aswad ibn Yazid an-Nakha'i etc. who were all fourteen persons in number. When they heard about the passing away of Abu Dharr they were shocked at his helpless death. They stopped their riding beasts and postponed the onward journey for his burial. Malik al-Ashtar gave a sheet of cloth for his shroud. It was valued at four thousand Dirhams. After his funeral rites and burial they departed. This happened in the month of .Dhi'l-hijjah ۳۲ A.H

SERMON ۱۳۱

in English

Grounds for accepting the Caliphate and the qualities of a ruler and governor

O' (people of) differing minds and divided hearts whose bodies are present but wits are absent. I am leading you (amicably) towards truthfulness but you run away from it like goats and sheep running away from the howling of a lion. How hard it is for me to uncover .for you the secrets of justice or to straighten the curve of truthfulness

p: ۲۰۶

O' my Allah! Thou knowest that what we did was not to seek power nor to acquire anything from the vanities of the world. We rather wanted to restore the signs of Thy religion and to usher prosperity into Thy cities so that the oppressed among Thy creatures might be safe and Thy forsaken commands might be established. O' my Allah! I am the first who leaned (towards Thee) and who heard and responded (to the call of Islam). No one preceded me in prayer (salat) except the Prophet

You certainly know that he who is in charge of honour life booty (enforcement of) legal commandments and the leadership of the Muslims should not be a miser as his greed would aim at their wealth nor be ignorant as he would then mislead them with his ignorance nor be of rude behaviour who would estrange them with his rudeness nor should he deal unjustly with wealth thus preferring one group over another nor should he accept a bribe while taking decisions as he would forfeit (others) rights and hold them up without finality nor should he ignore sunnah as he would ruin the people

in Arabic

[١٣١] ومن كلام له عليه السلام

وفيه يبين سبب طلبه الحكم ويصف الإمام الحقّ

أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُخْتَلِفَةُ، وَالْقُلُوبُ الْمَشْتَتَةُ، الشَّاهِدَةُ أَبْدَانَهُمْ، وَالْغَائِبَةُ عَنْهُمْ عُقُولَهُمْ، أَظَارَكُمْ (١) عَلَى الْحَقِّ وَأَنْتُمْ تَنْفِرُونَ عَنْهُ نُفُورَ الْمِعْزَى مِنْ وَغْوَعِهِ الْأَسِيدِ! هَيْهَاتَ أَنْ أَطَّلَعَ بِكُمْ سِرَارَ (٢) الْعَدْلِ، أَوْ أُفَيْمَ اغْوِجِاجِ الْحَقِّ. اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَعْلَمُ أَنَّهُ لَمْ يَكُنْ الَّذِي كَانَ مِنَّا مُنَافِسَةً فِي سُلْطَانٍ، وَلَا ائْتِمَاسَ شَيْءٍ مِنْ فُضُولِ الْحُطَامِ، وَلَكِنْ لِنَرْدِ الْمَعَالِمِ مِنْ دِينِكَ، وَنُظْهِرِ الْإِصْلَاحَ فِي بِلَادِكَ، فَيَأْمَنَ الْمَظْلُومُونَ مِنْ عِبَادِكَ، وَتَقَامَ الْمُعْطَلَةُ مِنْ حُدُودِكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَوَّلُ مَنْ أَنْابَ، وَسَمِعَ وَأَجَابَ، لَمْ يَشِبْ قَبْلِي إِلَّا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ -
بِالصَّلَاةِ.

p: ٢٠٧

وَقَدْ عَلِمْتُمْ أَنَّهُ لَا يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ الْوَالِي عَلَى الْفُرُوجِ وَالْدَّمَاءِ وَالْمَعَانِمِ وَالْأَحْكَامِ وَإِمَامَهُ الْمُسْلِمِينَ الْبَخِيلُ، فَتُكُونُ فِي أَمْوَالِهِمْ نَهْمَتُهُ (۳)، وَلَا الْجَاهِلُ فَيُضِئُ لَهُمْ بِجَهْلِهِ، وَلَا الْجَافِي فَيَقْطَعُهُمْ بِجَفَائِهِ، وَلَا الْحَائِفُ (۴) لِلدُّوَلِ (۵) فَيَتَّخِذُ قَوْمًا دُونَ قَوْمٍ، وَلَا الْمُؤْتَشِي فِي الْحُكْمِ فَيَذْهَبَ بِالْحَقُوقِ وَيَقِفَ بِهَا دُونَ الْمَقَاطِعِ (۶)، وَلَا الْمَعْطَلُ لِلشُّنَّةِ فَيُهْلِكُ الْأُمَّةَ.

in Persian

فلسفه قبول حکومت

نکوهش کوفیان ای مردم رنگارنگ، و دل‌های پریشان و پراکنده، که بدنهایشان حاضر و عقلهایشان از آنها غایب و دور است، من شما را به سوی حق می‌کشانم، اما چونان گوسفندانی که از غرش شیر فرار کنند می‌گریزید، هیئات که با شما بتوانم تاریکی را از چهره عدالت بزدایم، و کجی‌ها را که در حق راه یافته راست نمایم.

فلسفه حکومت اسلامی خدایا تو می‌دانی که جنگ و درگیری ما برای به دست آوردن قدرت و حکومت، و دنیا و ثروت نبود، بلکه می‌خواستیم نشانه‌های حق و دین تو را در جایگاه خویش باز گردانیم، و در سرزمینهای تو اصلاح را ظاهر کنیم، تا بندگان ستم‌دیده ات در امن و امان زندگی کنند، و قوانین و مقررات فراموش شده تو بار دیگر اجرا گردد. شرائط رهبر اسلامی خدایا من نخستین کسی هستم که به تو روی آورد، و دعوت تو را شنید و اجابت کرد، در نماز، کسی از من جز رسول خدا (ص) پیشی نگرفت،

همانا شما دانستید که سزاوار نیست بخیل بر ناموس و جان و غنیمتها و احکام مسلمین، ولایت و رهبری یابد، و امامت مسلمین را عهده دار شود، تا در اموال آنها حریص گردد. و نادان نیز لیاقت رهبری ندارد تا با نادانی خود مسلمانان را به گمراهی کشاند، و ستمکار نیز نمی‌تواند رهبر مردم باشد، که با ستم حق مردم را غصب و عطا‌های آنان را قطع کند، و نه کسی که در تقسیم بیت المال عدالت ندارد زیرا در اموال و ثروت آنان حیف و میل داشته و گروهی را بر گروهی مقدم می‌دارد، و رشوه خوار در قضاوت نمی‌تواند امام باشد زیرا که برای داوری با رشوه گرفتن حقوق مردم را پایمال، و حق را به صاحبان آن نرساند، و آن کس که سنت پیامبر (ص) را ضایع می‌کند لیاقت رهبری ندارد زیرا که امت اسلامی را به هلاکت می‌کشاند.

SERMON ۱۳۲

in English

Warning about death and counselling

We praise Him for whatever He takes or gives or whatever He inflicts on us or tries us with. He is aware of all that is hidden and He sees all that is concealed. He knows all that breasts contain or eyes hide. We render evidence that there is no god except He and that Muhammad – peace be upon him and his progeny – has been chosen by Him and deputised by Him –evidence tendered both secretly and openly by heart and by tongue

A part of the same sermon

By Allah certainly it is reality not fun truth not falsehood. It is none else than death. Its caller is making himself heard and its dragsman is making haste. The majority of the people should not deceive you. You have seen those who lived before you amassed wealth feared poverty and felt safe from its (evil) consequences the longevity of desires and the (apparent) distance from death. How then death overtook them turned them out of their homelands and took them out of their places of safety. They were borne on coffins people were busy about them one after another carrying them on their shoulders and supporting them with their hands

Did you not witness those who engaged in long-reaching desires built strong buildings amassed much wealth but their houses turned to graves and their collections turned into ruin. Their property devolved on the successors and their spouses on those who came after them. They cannot (now) add to their good acts nor invoke (Allah's) mercy in respect of evil acts. Therefore whoever makes his heart habituated to fear Allah achieves a forward position and his action is successful. Prepare yourself for it and do all that you can for Paradise. Certainly this world has not been made a place of permanent stay for you. But it has been created as a pathway in order that you may take from it the provisions of your (good) actions for the permanent house (in Paradise). Be ready for departure from here and keep close your riding animals for setting off

in Arabic

[۱۳۲] ومن خطبه له عليه السلام

يعظ فيها ويزهد في الدنيا

حمد الله

نَحْمِدُهُ عَلَى مَا أَخَذَ وَأَعْطَى، وَعَلَى مَا أُنْبِئَ وَأُتْبِئَ (۱)، الْبَاطِنِ لِكُلِّ خَفِيٍّ، الْخَاضِرِ لِكُلِّ سِرِيرٍ، الْعَالِمِ بِمَا تُكِنُّ الصُّدُورُ، وَمَا تَخُونُ الْعُيُونُ. وَنَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ غَيْرُهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا نَجِيْبُهُ وَبَعِيْثُهُ (۲)، شَهَادَةً يُوَافِقُ فِيهَا السِّرُّ الْأَعْلَانُ، وَالْقَلْبُ اللَّسَانَ.

عظه الناس

و منها: فَإِنَّهُ وَاللَّهِ الْجِدُّ لَا اللَّعِبُ، وَالْحَقُّ لَا الْكَذِبُ، وَمَا هُوَ إِلَّا الْمَوْتُ أَشْمَعُ دَاعِيهِ (۳)، وَأَعْجَلَ حَادِيهِ (۴)، فَلَا يَغْرُنْكَ سَوَادُ النَّاسِ مِنْ نَفْسِكَ، فَفَسَدُ رَأْيِكَ مَنْ كَدَانَ قَبْلَكَ مِمَّنْ جَمَعَ الْمَالَ وَخَذِرَ الْإِقْلَالَ، وَأَمِنَ الْعَوَاقِبَ طُولَ أَمَلٍ وَاسْتَبْعَادَ أَجَلٍ كَيْفَ نَزَلَ بِهِ الْمَوْتُ فَأَزْعَجَهُ عَنْ وَطْنِهِ، وَأَخَذَهُ مِنْ مِأَمِنِهِ، مَحْمُولًا عَلَى أَعْوَادِ الْمَنَارِيَا يَتَعَاطَى بِهِ الرَّجَالُ الرَّجَالَ، حَمَلًا عَلَى الْمَنَاكِبِ وَإِمْسَاكًا بِالْأَنَامِلِ. أَمَا رَأَيْتُمُ الَّذِينَ يَأْمُلُونَ بَعِيدًا، وَيَبْتُونَ مَشِيدًا، وَيَجْمَعُونَ كَثِيرًا! أَصِيبَتْ بِيُوتُهُمْ قُبُورًا، وَمَا جَمَعُوا بُيُورًا، وَصَارَتْ أَمْوَالُهُمْ لِلْوَارِثِينَ، وَأَزْوَاجُهُمْ لِقَوْمٍ آخَرِينَ، لَا فِي حَسَنِهِ يَزِيدُونَ، وَلَا مِنْ سَيِّئِهِ يَسْتَعْتَبُونَ! فَمَنْ أَشَعَرَ التَّقْوَى قَلْبَهُ بَرَزَ مَهْلَهُ (۵)، وَفَازَ عَمَلُهُ. فَاهْتَبِلُوا (۶) هَبَلُوا، وَاعْمَلُوا لِلْجَنَّةِ عَمَلَهَا، فَإِنَّ الدُّنْيَا لَمْ تُخْلَقْ لَكُمْ دَارَ مُقَامٍ، بَلْ خُلِقَتْ لَكُمْ مَجَازًا لِتَرَوُدُوا مِنْهَا الْأَعْمَالَ إِلَى دَارِ الْقَرَارِ فَكُونُوا مِنْهَا عَلَى أَوْفَازٍ (۷)، وَفَرُّوا الظُّهُورَ (۸) لِلزَّبَالِ (۹).

in Persian

در پارسایی در دنیا

ستایش پروردگار خدا را ستایش می کنیم بر آنچه گرفته، و بخشیده، بر نعمتهایی که عطا کرد و آزمایشهایی که انجام داد، خداوندی که بر هر چیز پنهانی آگاه و در باطن هر چیزی حضور دارد، به آنچه در سینه هاست آگاه و بر آنچه دیده ها دزدانه می نگرد داناست، و گواهی می دهد که خدا یکی و جز او خدایی نیست، و گواهی می دهد که حضرت محمد (ص) برگزیده و فرستاده اوست، آن گواهی که با او درون و بیرون، قلب و زبان، هماهنگ باشد.

یاد مرگ. به خدا سوگند! اینکه می گویم بازی نیست، جدی و حقیقت است، دروغ نیست، و آن چیزی جز مرگ نیست، که بانگ دعوت کننده اش رسا، و به سرعت همه را میراند، پس انبوه زندگان، و طرفداران، تو را فریب ندهند، همانا گذشتگان را دیدی که ثروتها اندوختند و از فقر و بیچارگی وحشت داشتند، و با آرزوهای طولانی فکر می کردند در امانند، و مرگ را دور می پنداشتند، دیدی چگونه مرگ بر سرشان فرود آمد؟ و آنان را از وطنشان بیرون راند؟ و از خانه امن کوچشان داد؟ که به چوبه تابوت نشستند، و مردم آن را دست به دست می کردند؟ و بر دوش گرفته و با سرانگشت خویش نگاه می داشتند؟ آیا ندیدید آنان را که آرزوهای دور و دراز داشتند، و کاخهای استوار می ساختند، و مالهای فراوان می اندوختند؟ چگونه خانه هایشان گورستان شد؟ و اموال جمع آوری شده شان تباه و پراکنده و از آن وارثان گردید؟ و زنان آنها با دیگران ازدواج کردند؟ نه می توانند چیزی به حسنات بیفزایند و نه از گناه توبه کنند! تقوی و روش برخورد با دنیا کسی که جامه تقوا بر قلبش بپوشاند، کارهای نیکوی او آشکار شود، و در کارش پیروز گردد، پس در به دست آوردن بهره های تقوا فرصت غنیمت شمارید، و برای رسیدن

به بهشت جاویدان رفتاری متناسب با آن انجام دهید، زیرا دنیا برای زندگی همیشگی شما آفریده نشد، گذرگاهی است تا در آن زاد و توشه آخرت بردارید، پس با شتاب، آماده کوچ کردن باشید و مرکبهای راهوار برای حرکت مهیا دارید.

SERMON ۱۳۲

in English

On the Glory of Allah

This world and the next have submitted to Him their reins and the skies and earths have flung their keys towards Him. The thriving trees bow to Him in the morning and evening and produce for Him flaming fire from their branches and at His command turn their own .feed into ripe fruits

A part of the same sermon about the Holy Qur'an

The Book of Allah is among you. It speaks and its tongue does not falter. It is a house .whose pillars do not fall down and a power whose supporters are never routed

A part of the same sermon about the Holy Prophet

Allah deputised the Prophet after a gap from the previous prophets when there was much talk (among the people). With him Allah exhausted the series of prophets and ended the revelation. He then fought for Him those who were turning away from Him and .were equating others with Him

A part of the same sermon about this world

Certainly this world is the end of the sight of the (mentally) blind who see nothing beyond it. The sight of a looker (who looks with the eye of his mind) pierces through and realises that the (real) house is beyond this world. The looker therefore wants to get out of it while the blind wants to get into it. The looker collects provision from it (for the next world) while .the blind collects provision for this very world

A part of the same sermon – A caution

You should know that a man gets satiated and wearied with everything except life because he does not find for himself any pleasure in death. It is in the position of life for a dead heart sight for the blind eye hearing for the deaf ear quenching for the thirsty and it contains complete sufficiency and safety.

The Book of Allah is that through which you see you speak and you hear. Its one part speaks for the other part and one part testifies to the other. It does not create differences about Allah nor does it mislead its own follower from (the path of) Allah. You are joined together in hatred of each other and in the growing of herbage on your filth (i.e. for covering inner dirt by good appearance outside). You are sincere with one another in your love of desires and bear enmity against each other in earning wealth. The evil spirit (Satan) has perplexed you and deceit has misled you. I seek the help of Allah for myself and you

in Arabic

[١٣٣] ومن خطبه له عليه السلام

يعظم الله سبحانه ويذكر القرآن والنبى ويعظ الناس

عظمه الله تعالى

وَأَنْقَادَتْ لَهُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ بِأَرْمَتَيْهَا، وَقَدَفَتْ إِلَيْهِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُونَ مَقَالِيدَهَا (١) ، وَسَيَّجَدَتْ لَهُ بِالْعُدُوِّ وَالْأَصَالِ الْأَشْجَارُ النَّاصِرَةَ، وَقَدَحَتْ (٢) لَهُ مِنْ قُضْبَانِهَا النَّيْرَانَ الْمُضِيئَةَ، وَأَتَتْ أَكْلَهَا بِكَلِمَاتِهِ الثَّمَارُ الْيَانِعَةَ.

القرآن

منها: وَكِتَابُ اللَّهِ بَيْنَ أَظْهُرِكُمْ، نَاطِقٌ لَا يَعْيًا لِسَانُهُ، وَبَيْتٌ لَا تُهْدَمُ أَرْكَانُهُ، وَعِزٌّ لَا تُهْزَمُ أَعْوَانُهُ.

p: ٢١٣

رسول الله

منها: أَرْسَلَهُ عَلَىٰ حِينِ فَتْرِهِ مِنَ الرُّسُلِ، وَتَنَازَعِ مِنَ الْأَلْسُنِ، فَقَفَىٰ بِهِ الرُّسُلَ، وَخَتَمَ بِهِ الْوَحْيَ، فَجَاهَدَ فِي اللَّهِ الْمُدْبِرِينَ عَنْهُ، وَالْعَادِلِينَ بِهِ.

فی الدنيا

منها: وَإِنَّمَا الدُّنْيَا مَتْنَهُ بِصَيْرِ الْأَعْمَى، لَا يُبْصِرُ مِمَّا وَرَاءَهَا شَيْئًا، وَالْبَصِيرُ يُنْفِذُهَا بِصَيْرِهِ، وَيَعْلَمُ أَنَّ الدَّارَ وَرَاءَهَا. فَالْبَصِيرُ مِنْهَا شَاحِصٌ، وَالْأَعْمَى إِلَيْهَا شَاحِصٌ، وَالْبَصِيرُ مِنْهَا مُتَزَوِّدٌ، وَالْأَعْمَى لَهَا مُتَزَوِّدٌ.

فی عظه الناس

منها: وَعَلِمُوا أَنَّهُ لَيْسَ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا- وَيَكَادُ صَاحِبُهُ يَشْبَعُ مِنْهُ وَيَمْلَأُهُ، إِلَّا- الْحَيَاةَ فَإِنَّهُ لَا يَجِدُ لَهُ فِي الْمَوْتِ رَاحَةً. وَإِنَّمَا ذَلِكَ بِمَنْزِلِهِ الْحِكْمَةِ الَّتِي هِيَ حَيَاةٌ لِلْقَلْبِ الْمَيِّتِ، وَبَصِيرٌ لِلْعَيْنِ الْعَمِيَاءِ، وَسَمْعٌ لِلْأُذُنِ الصَّمَاءِ، وَرِيٌّ لِلظَّمِآنِ، وَفِيهَا الْغَنِيكُلَةُ وَالسَّلَامَةُ. كِتَابُ اللَّهِ تُبْصِرُونَ بِهِ، وَتَنْطِقُونَ بِهِ، وَتَسْمَعُونَ بِهِ، وَيَنْطِقُ بَعْضُهُ بِبَعْضٍ، وَيَشْهَدُ بَعْضُهُ عَلَى بَعْضٍ، وَلَا يَخْتَلِفُ فِي اللَّهِ، وَلَا يَخَالَفُ بِصَاحِبِهِ عَنِ اللَّهِ. قَدْ اضْطَلَحْتُمْ عَلَى الْغِلِّ (۳) فِيمَا بَيْنَكُمْ، وَتَبَّتْ أَلْمُرُوعَى عَلَى دِمْنِكُمْ (۴)، وَتَصَيَّفْتُمْ عَلَى حُبِّ الْأَمَالِ، وَتَعَادَيْتُمْ فِي كَسْبِ الْأَمْوَالِ. لَقَدْ اسْتَهَامَ (۵) بِكُمْ الْخَبِيثُ، وَتَاهَ بِكُمْ الْغُرُورُ، وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى نَفْسِي وَأَنْفُسِكُمْ.

in Persian

ذکر عظمت پروردگار

عظمت پروردگار دنیا و آخرت، خدا را فرمانبردار است، و سررشته هر دو به دست او است، آسمانها و زمینها کلیدهای خویش را به او سپردند، و درختان شاداب و سرسبز، صبحگاهان و شامگاهان در برابر خدا سجده می کنند، و از شاخه های درختان نور سرخ رنگی شعله ور شده، به فرمان او میوه های رسیده را به انسانها تقدیم می دارند.

ویژگیهای قرآن. کتاب خدا قرآن در میان شما سخنگویی است که هیچگاه زبانش از حق گویی کند و خسته نشده، و همواره گویاست، خانه ای است که ستونهای آن هرگز فرو نمی ریزد، و صاحب عزتی است که یارانش هرگز شکست ندارند.

p: ۲۱۴

ویژگیهای پیامبر (ص) خدا پیامبر (ص) را پس از یک دوران طولانی که دیگر پیامبران نبودند، فرستاد، و زمانی که میان طرفداران مذاهب گوناگون نزاع در گرفته و راه اختلاف می پیمودند، پس او را در پی پیامبران فرستاد، و وحی را با فرستادن پیامبر (ص) ختم فرمود، پس پیامبر (ص) با تمام مخالفانی که به حق پشت کردند، و از آن منحرف گشتند به مبارزه پرداخت.

روش برخورد با دنیا و همانا دنیا نهایت دیدگاه کوردلان است، که آن سوی دنیا را نمی نگرند، اما انسان آگاه، نگاهش از دنیا عبور کرده از پس آن سرای جاویدان آخرت را می بیند، پس انسان آگاه به دنیا دل نمی بندد و انسان کوردل تمام توجه اش دنیاست، بینا از دنیا زاد و توشه برگیرد و نابینا برای دنیا توشه فراهم می کند.

اندرزهای جاودانه آگاه باشید، در دنیا چیزی نیست مگر آنکه صاحبش به زودی از آن سیر و از داشتن آن دلگیر می شود، جز ادامه زندگی، زیرا در مرگ آسایشی نمی نگرند، حیات و زندگی چونان حکمت و دانش است که حیات دل مرده، و بینایی چشمهای نابیناست و مایه شنوایی برای گوشهای کر، آبی گوارا برای تشنگان می باشد که همه در آن سالم و بی نیازند. ویژگیهای قرآن این قرآن است که با آن می توانید راه حق را بنگرید، و با آن سخن گوید، و به وسیله آن بشنوید، بعضی از قرآن از بعضی دیگر سخن می گوید، و برخی بر برخی دیگر گواهی می دهد، در شناساندن خدا اختلافی نداشته، و کسی را که همراهش شد از خدا جدا نمی سازد.

علل سقوط مردم مردم! گویا به خیانت و کینه ورزی اتفاق دارید، و در رفتار ریاکارانه، گیاهان روییده از سرگین را می مانید، در دوستی با آرزوها به وحدت رسیدید، و در جمع آوری ثروت به دشمنی پرداختید شیطان شما را در سرگردانی افکنده و غرور شما را به هلاکت می کشاند برای خود و شما از خدا یاری می طلبم.

SERMON ۱۳۴

in English

Delivered when Caliph 'Umar ibn al-Khattab consulted (۱) Amir al-mu'minin about himself
(. taking part in the march towards Rome (Byzantine Empire

Allah has taken upon Himself for the followers of this religion the strengthening of boundaries and hiding of the secret places. Allah helped them when they were few and could not protect themselves. He is living and will not die. If you will your self proceed towards the enemy and clash with them and fall into some trouble there will be no place of refuge for the Muslims other than their remote cities nor any place they would return to. Therefore you should send there an experienced man and send with him people of good performance who are well-intentioned. If Allah grants you victory then this is what you want. If it is otherwise you would serve as a support for the people and a returning place for the Muslims

in Arabic

[۱۳۴] ومن كلام له عليه السلام

وقد شاوره عمر بن الخطاب في الخروج إلى غزو الروم

وَقَدْ تَوَكَّلَ اللَّهُ لِلْأَهْلِ هَذَا الدِّينِ بِإِعْزَازِ الْحَوْزَةِ (۱) ، وَسَتَرَ الْعُورَةَ . وَالَّذِي نَصَرَ رَهْمَ وَهُمْ قَلِيلٌ لَا يَنْتَصِرُونَ ، وَمَنْعَهُمْ وَهُمْ قَلِيلٌ لَا يَمْتَنِعُونَ ، حَتَّى لَا يَمُوتَ .

إِنَّكَ مَتَى تَسِرْ إِلَى هَذَا الْعِيدِ وَبِنَفْسِكَ، فَتَلْقَهُمْ بِشَخِصِكَ فَتُنْكَبُ، لَا تُكُنْ لِلْمُسْلِمِينَ كَانْفَهُ (۲) دُونَ أَقْصَى بِلَادِهِمْ. وَلَيْسَ بَعْدَكَ مَرْجِعٌ يَرْجِعُونَ إِلَيْهِ، فَابْعَثْ إِلَيْهِمْ رَجُلًا مَحْرَبًا، وَاحْفِزْ (۳) مَعَهُ أَهْلَ الْبَلَاءِ (۴) وَاللَّصِيحَةَ، فَإِنْ أَظْهَرَ اللَّهُ فَمَذَاكَ مَا تُحِبُّ، وَإِنْ تَكُنِ الْأُخْرَى، كُنْتَ رَدًّا لِلنَّاسِ (۵) وَمَتَابَهُ (۶) لِلْمُسْلِمِينَ.

in Persian

راهنمایی عمر در جنگ

مشاوره نظامی خداوند به پیروان این دین وعده داد که اسلام را سربلند و نقاط ضعف مسلمین را جبران کند، خدایی که مسلمانان را به هنگام کمی نفرات یاری کرد، و آنگاه که نمی توانستند از خود دفاع کنند، از آنها دفاع کرد، اکنون زنده است و هرگز نمی میرد. هرگاه خود به جنگ دشمن روی و با آنان روبرو گردی و آسیبی بینی، مسلمانان تا دورترین شهرهای خود، دیگر پناهگاهی ندارند و پس از تو کسی نیست تا بدان رو آورند. مرد دلیری را به سوی آنان روانه کن، و جنگ آزمودگان و خیرخواهان را همراه او کوچ ده، اگر خدا پیروزی داد چنان است که تو دوست داری، و اگر کار دیگری مطرح شد، تو پناه مردمان و مرجع خواهی بود.

Footnote

About Amir al-mu'minin the strange position is adopted that on the one hand it is said . (۱) that he was ignorant of practical politics and unacquainted with ways of administration from which it is intended that the revolts created by the Umayyad's lust for power should be shown to be the outcome of Amir al-mu'minin's weak administration. On the other hand much is made of the various occasions when the then Caliphs consulted Amir al-mu'minin in important affairs of State in the matter of wars with unbelievers. The aim in this is not to exhibit his correctness of thinking and judgement or deep sagacity but to show that there was unity and concord between him and the Caliphs so that attention should not be paid to the fact that in some matters they also differed and that mutual clashes had also occurred. History shows that Amir al-mu'minin did have differences of principles with the Caliphs and did not approve every step of theirs

In the sermon of ash-Shiqshiqiyah he has expressed in loud words his difference of opinion and anger about each regime. Nevertheless this difference does not mean that correct guidance should be withheld in collective Islamic problems. Again Amir al-mu'minin's character was so high that no one could imagine that he would ever evade giving counsel which concerned the common weal or would give such counsel which would damage public interests. That is why despite differences of principle he was consulted. This throws light on the greatness of his character and the correctness of his thinking and judgement. Similarly it is a prominent trait of the Holy Prophet's character that despite rejecting his claim to prophethood the unbelievers acknowledged him the best trustee and could never doubt his trustworthiness. Rather even during clashes of mutual opposition they entrusted to him their property without fear and never suspected that their property would be misappropriated. Similarly Amir al-mu'minin was held to occupy so high a position of trust and confidence that friend and foe both trusted in the correctness of his counsel.

So just as the Prophet's conduct shows his height of trustworthiness and just as it cannot be inferred from it that there was mutual accord between him and the unbelievers because trust has its own place while the clash of Islam and unbelief has another in the same way despite having differences with the Caliphs Amir al-mu'minin was regarded as the protector of national and community interests and as the guardian of Islam's wellbeing and prosperity. Thus when national interests were involved he was consulted and he tendered his unbiased advice raising himself above personal ends and keeping in view the Prophet's tradition to the effect that "He who is consulted is a trustee" never allowed any dishonesty or duplicity to interfere. When on the occasion of the battle of Palestine the Caliph 'Umar consulted him about his taking part in it himself then irrespective of whether or not his opinion would accord with 'Umar's feelings he kept in view Islam's prestige and existence and counselled him to stay in his place and to send to the battlefield such a man who should be experienced and wellversed in the art of fighting because the going of an inexperienced man would have damaged the established prestige of Islam and the awe in which the Muslims were held which had existed from the Prophet's days would have vanished. In fact in the Caliph 'Umar's going there Amir al-mu'minin saw signs of defeat and vanquishment. He therefore found Islam's interest to lie in detaining him and indicated his view in the words that

If you have to retreat from the battlefield it would not be your personal defeat only but" the Muslims would lose heart by it and leave the battle-field and disperse here and there because with the officer in command leaving the field the army too would lose ground. Furthermore with the centre being without the Caliph there would be no hope of any . "further assistance from behind which could sustain courage of the combatants

This is that counsel which is put forth as a proof of mutual accord although this advice was tendered in view of Islam's prestige and life which was dearer to Amir al-mu'minin than any other interest. No particular individual's life was dear to him for which he might .have advised against participation in the battle

SERMON ۱۳۵

in English

There was some exchange of words between 'Uthman ibn 'Affan and Amir al-mu'minin when al-Mughirah ibn al-Akhnas (؁) said to 'Uthman that he would deal with Amir al-mu'minin on his behalf whereupon Amir al-mu'minin said to al-Mughirah

O' son of the accursed and issueless and of a tree which has neither root nor branch. Will you deal with me? By Allah Allah will not grant victory to him whom you support nor will he be able to stand up whom you raise. Get away from us. Allah may keep you away from your purpose. Then do whatever you like. Allah may not have mercy on you if you have .pity on me

in Arabic

[۱۳۵] ومن كلام له عليه السلام

وقد وقعت مشاجره بينه وبين عثمان، فقال المغيره بن الأخنس لعثمان:

أنا أكفيك، فقال أمير المؤمنين صلوات الله عليه للمغيره:

يَا بَنَ اللَّعِينِ الْآبْتَرِ (۱) ، وَالشَّجْرَةَ الَّتِي لَا أَصْلَ لَهَا وَلَا فَرْعَ، أَنْتَ تَكْفِينِي، فَوَاللَّهِ مَا أَعَزَّ اللَّهُ مَنْ أَنْتَ نَاصِرُهُ، وَلَا قَامَ مَنْ أَنْتَ مُنْهَضُهُ، اخْرُجْ عَنَّا أَبْعَدَ اللَّهُ نَوَاكٍ (۲) ، ثُمَّ ابْلُغْ جَهْدَكَ، فَلَا أَبْقَى اللَّهُ عَلَيْكَ إِنْ أَبْقَيْتَ!

in Persian

نکوهش مغیره

شناخت دشمنان امام (ع) ای فرزند لعنت شده دم بریده، و درخت بی ریشه و شاخ و برگ، تو مرا کفایت می کنی؟ به خدا سوگند! کسی را که تو یاور باشی خدایش نیرومند نگرداند، و آن کس را که تو دستگیری، برجای نمی ماند، از نزد ما بیرون شو، خدا خیر را از تو دور سازد، پس هر چه خواهی تلاش کن خداوند تو را باقی نگذارد، اگر از آنچه می توانی انجام ندهی.

Footnote

(۱) al-Mughirah ibn al-Akhnas ath-Thaqafi was among the wellwishers of 'Uthman ibn 'Affan and the son of his paternal aunt. His brother Abu'l Hakam ibn al-Akhnas was killed at the hands of Amir al-mu'minin in the battle of Uhud because of which he bore malice against Amir al-mu'minin. His father was one of those people who accepted Islam at the time of the fall of Mecca but retained heresy and hypocrisy in heart. That is why Amir al-mu'minin called him accursed and he called him issueless because he who has a son like al-Mughirah deserves to be called issueless

SERMON ۱۳۶

in English

About the sincerity of his own intention and support of the oppressed

p: ۲۲۰

Your allegiance to me was not without thinking (۲) nor is my and your position the same. I seek you for Allah's sake but you seek me for your own benefits. O' people! support me despite your heart's desires. By Allah I will take revenge for the oppressed from the oppressor and will put a string in the nose of the oppressor and drag him to the spring of truthfulness even though he may grudge it

in Arabic

[۱۳۶] ومن كلام له عليه السلام

في أمر البيعه

لَمْ تَكُنْ بِيَعْتُكُمْ إِيَّايَ فَلْتَهُ (۱) ، وَلَيْسَ أَمْرِي وَأَمْرُكُمْ وَاحِدًا. إِنِّي أُرِيدُكُمْ لِلَّهِ وَأَنْتُمْ تُرِيدُونَنِي لِأَنْفُسِكُمْ.

أَيُّهَا النَّاسُ، أَعِينُونِي عَلَى أَنْفُسِكُمْ، وَإِيْمَ اللَّهِ لَأَنْصِفَنَّ الْمَظْلُومَ، مِنْ ظَالِمِهِ، وَلَا أَقُودَنَّ الظَّالِمَ بِخِزَامَتِهِ (۲) حَتَّى أُورِدَهُ مِنْهَلِ الْحَقِّ وَإِنْ كَانَ كَارِهًا.

in Persian

در مسئله بیعت

بیعت بی همانند بیعت شما مردم! با من بی مطالعه و ناگهانی نبود، و کار من و شما یکسان نیست، من شما را برای خدا می خواهم و شما مرا برای خود می خواهید. ای مردم برای اصلاح خودتان مرا یاری کنید، به خدا سوگند! که داد ستمدیده را از ظالم ستمگر بستانم، و مهار ستمگر را بگیرم و به آبشخور حق وارد سازم گرچه تمایل نداشته باشد.

Footnote

Here Amir almu'minin points to the view of 'Umar ibn al-Khattab which he had on the . (۱) allegiance of Abu Bakr on the day of Saqifah when he said: " . . . let me clarify this to you that the allegiance with Abu Bakr was a mistake and without thinking (faltah) but Allah saved us from its evil. Therefore whoever (intends to) acts like this you must kill him. . ." (as-Sahih al-Bukhari vol. ۸ p. ۲۱۱; as-Sirah an-Nabawiyyah Ibn Hisham vol. ۴ pp. ۳۰۸۳۰۹; at-Tarikh at-Tabari vol. ۱ p. ۱۸۲۲; al-Kamil Ibn al-Athir vol. ۲ p. ۳۲۷; at-Tarikh Ibn Kathir vol. ۵ pp. ۲۴۵۲۴۶; al-Musnad Ahmad ibn Hanbal vol. ۱ p. ۵۵; as-Sirah al-Halabiyyah vol. ۳ pp. ۳۸۸ ۳۹۲; al-Ansab al-Baladhuri vol. ۵ p. ۱۵; at-Tamhid al-Baqilani p. ۱۹۶; ash-Sharh Ibn Abi'l- (Hadid vol. ۲ p. ۲۳

SERMON ۱۳۷

in English

About Talhah and az-Zubayr

By Allah they did not find any disagreeable thing in me nor did they do justice between me and themselves. Surely they are now demanding a right which they have abandoned and blood which they have themselves shed. If I partook in it with them then they too have a share in it but if they committed it without me the demand should be against them. The first step of their justice should be that they pass verdict against themselves. I have my intelligence with me

I have never mixed matters nor have they appeared mixed to me. Certainly this is the rebellious group in which there is the near one (az-Zubayr) the scorpion's venom ('A'ishah) and doubts which cast a veil (on facts). But the matter is clear and the wrong has been shaken from its foundation. Its tongue has stopped uttering mischief. By Allah I will prepare for them a cistern from which I alone will draw water. They will not be able to drink from it nor would they be able to drink from any other place

A part of the same sermon

You advanced towards me shouting "allegiance allegiance" like shecamels having delivered newly born young ones leaping towards their young. I held back my hand but you pulled it towards you. I drew back my hand but you dragged it. O' my Allah! these two have ignored my rights and did injustice to me. They both have broken allegiance to me and roused people against me. Unfasten Thou what they have fastened and do not make strong what they have woven. Show them the evil in what they aimed at and acted upon. Before fighting I asked them to be steadfast in allegiance and behaved with them with consideration but they belittled the blessing and refused (to adopt the course of) safety

in Arabic

[۱۳۷] ومن كلام له عليه السلام

في شأن طلحه والزبير و في البيعه

طلحه و الزبير

وَاللَّهِ مَا أَنْكَرُوا عَلَيَّ مُنْكَرًا، وَلَا جَعَلُوا بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ نَصِيحًا (۱) ، وَإِنَّهُمْ لَيَطْلُبُونَ حَقًّا هُمْ تَرَكَوهُ، وَدَمًا هُمْ سَيَفْكُوهُ، فَإِنْ كُنْتُ شَرِيكُهُمْ فِيهِ فَإِنَّ لَهُمْ نَصِيحَتَهُ مِنْهُ، وَإِنْ كَانُوا وَلَوْهُ دُونِي فَمَا الطَّلَبُ (۲) إِلَّا- قَبْلَهُمْ، وَإِنَّ أَوَّلَ عَدْلِهِمْ لِلْحُكْمِ عَلَى أَنْفُسِهِمْ، وَإِنَّ مَعِيَ لَبِصَةٌ يَرْتِي، مَا لَبَسْتُ وَلَا- لُبْسٌ عَلَيَّ. وَإِنَّهَا لِلْفِتْنَةِ الْبَاغِيَةِ، فِيهَا الْحَمَأُ وَالْحَمَةُ (۳) وَالشُّبْهَةُ الْمُعْدِفَةُ (۴) ، وَإِنَّ الْأَمْرَ لَوَاضِحٌ، وَقَدْ زَاخَ (۵) الْبَاطِلُ عَنِ نَصَابِهِ، وَأَنْقَطَعَ لِسَانُهُ عَنِ شَغْبِهِ (۶) . وَإِيمُ اللَّهِ لِأُفْرَطَانَ (۷) لَهُمْ حَوْضًا أَنَا مَا تَحَهُ (۸) ، لَا- يَصِيحُ دُرُونَ عَنْهُ بَرِيٌّ، وَلَا يَعْبُونَ (۹) بَعْدَهُ فِي حَسَنِي (۱۰) !

أمر البيعه

و منه: فَأَقْبَلْتُمْ إِلَيَّ إِقْبَالَ الْعُودِ الْمَطَافِيلِ (۱۱) عَلَى أَوْلَادِهَا، تَقُولُونَ: الْبَيْعَةُ الْبَيْعَةُ! قَبِضْتُ كَفِّي فَبَسِي طُئْمُوهَا، وَنَارَ عُنُقِكُمْ يَدِي فَجَاذَبْتُمُوهَا. اللَّهُمَّ إِنَّهُمْ يَا قَطْعَانِي وَظَلْمَانِي، وَنَكَثًا يَبْعَانِي، وَأَلْبَا (۱۲) النَّاسَ عَلَيَّ فَاخْلُلْ مَا عَقَدَا، وَلَا تُحْكِمْ لَهُمَا مَا أَبْرَمَا، وَأَرِهِيَا الْمَسَاءَةَ فِيمَا أَمَلَا وَعَمِلَا، وَلَقَدْ اسْتَبْتَهُمَا (۱۳) قَبْلَ الْقِتَالِ، وَاسْتَأْنَيْتُ بِهِمَا أَمَامَ الْوِقَاعِ (۱۴) ، فَغَمَطَا النَّعْمَةَ (۱۵) ، وَرَدَا الْعَافِيَةَ.

in Persian

درباره طلحه و زبير

شناسایی طلحه و زبير بخدا سوگند! طلحه و زبير و پیروانشان، نه منکری در کارهای من سراغ دارند که برابر آن بایستند، و نه میان من و خودشان راه انصاف پیموندند، آنها حقی را می طلبند که خود ترک کرده اند، و انتقام خونی را می خواهند که خود ریخته اند، اگر من در ریختن این خون شریکشان بودم آنها نیز از آن سهمی دارند، و اگر خودشان تنها این خون را ریخته اند، باید از خود انتقام بگیرند. اولین مرحله عدالت آنکه خود را محکوم کنند، همانا آگاهی حقیقت بینی، با من همراه است، نه حق را از خود پوشیده داشته ام و نه بر من پوشیده بود، همانا ناکثین (اصحاب جمل) گروهی سرکش و ستمگرند، خشم و کینه، و زهر عقرب، و شبهاتی چون شب ظلمانی در دلهايشان وجود دارد، در حالی که حقیقت پدیدار و باطل ریشه کن شده، و زبانش از حرکت بر ضد حق فرومانده است. بخدا سوگند! حوضی بر ایشان پر از آب نمایم که تنها خود بتوانم آبش را بیرون کشم به گونه ای که از آب آن سیراب برنگردند، و پس از آن از هیچ گودالی آب ننوشند (یعنی نقشه ای برای آنان طرح کنم که راه فرار نداشته باشند)

وصف بیعت بی همانند شما مردم! برای بیعت کردن به سوی من یورش آوردید، چونان مادران تازه زاییده که به طرف بچه های خود می شتابند. و پیایی فریاد کشیدید: بیعت! بیعت! من دستان خویش فروبستم، اما شما به اصرار آن را گشودید، من از دست دراز کردن، سر باز زدم، و شما دستم را کشیدید. شکوه از طلحه و زبیر خدایا! طلحه و زبیر پیوند مرا گسستند، بر من ستم کرده و بیعت مرا شکستند، و مردم را برای جنگ با من شوراندند، خدایا آنچه را بستند تو بگشا، و آنچه را محکم رشته اند پایدار مفرما، آرزوهایی که برای آن تلاش می کنند بر باد ده، من پیش از جنگ از آنها خواستم تا باز گردند، و تا هنگام آغاز نبرد انتظارشان را می کشیدم لکن آنها به نعمت پشت پا زدند و بر سینه عافیت دست رد گذاردند.

SERMON ۱۳۸

in English

Referring to events in the future

He will direct desires towards (the path of) guidance while people will have turned guidance towards desires and he will turn their views to the direction of the Qur'an while the people will have turned the Qur'an to their views

A part of the same sermon

Before this Enjoiner of Good (۱) matters will deteriorate) till war will rage among you with) full force showing forth its teeth with udders full of sweet milk but with a sour tip. Beware it will be tomorrow and the morrow will come soon with things which you do not know. The Man in power not from this crowd will take to task all those were formerly appointed for their ill deeds and the earth will pour forth its eternal treasures and fling before him easily her keys. He will show you the just way of behaviour and revive the Qur'an and (sunnah which have become lifeless among people

A part of the same sermon

As if I see (him) he (the Enjoiner of Evil) (٢) is shouting in Syria (ash-Sham) and is extending his banners to the outskirts of Kufah. He is bent towards it like the biting of the she-camel. He has covered the ground with heads. His mouth is wide open and (the trampling of) his footsteps on the ground have become heavy. His advance is broad and his attacks are severe

By Allah he will disperse you throughout the earth till only a few of you remain like kohl in the eye. You will continue like this till the Arabs return to their sense. You should therefore stick to established ways clear signs and the early period which has the lasting virtues of the Prophethood. You should know that Satan makes his ways easy so that you may follow him on his heels

in Arabic

[١٣٨] ومن خطبه له عليه السلام

يومىء فيها إلى ذكر الملاحم

يَعْطِفُ الْهُوَى عَلَى الْهُدَى إِذَا عَطَفُوا الْهُدَى عَلَى الْقُرْآنِ إِذَا عَطَفُوا الْقُرْآنَ عَلَى الرَّأْيِ.

ومنها: حَتَّى تَقُومَ الْحَرْبُ بِكُمْ عَلَى سَاقٍ، بَادِيًا نَوَاجِدُهَا (١) ، مَمْلُوءَةً أَخْلَافُهَا (٢) ، حُلُومًا رِضَاعُهَا، عَلَقَمًا عَاقِبَتِهَا. أَلَا وَفِي غَدِّ وَسَيِّئَاتِي غَدِّ بَمَا لَا تَعْرِفُونَ يَأْخُذُ الْوَالِي مِنْ غَيْرِهَا عُمَالُهَا عَلَى مَسَاوِيءِ أَعْمَالِهَا، وَتُخْرِجُ لَهُ الْأَرْضَ أَفَالِيدَ (٣) كَبِدِهَا، وَتُلْقِي إِلَيْهِ سِلْمًا مَقَالِيدِهَا، فَيُرِيكُمْ كَيْفَ عَدْلُ السَّيْرِهِ وَيُحْيِي مَيِّتَ الْكِتَابِ وَالسُّنَّةِ.

منها: كَأَنِّي بِهِ قَدْ نَعَقَ بِالشَّامِ، وَفَحَصَ (٤) بِرَايَاتِهِ فِي ضَوَاحِي كُوفَانَ (٥) ، فَعَطَفَ عَلَيْهَا عَطْفَ الضَّرُوسِ (٦) ، وَفَرَشَ الْأَرْضَ بِالرُّؤُوسِ. قَدْ فَعَرَتْ فَاعْرَتُهُ (٧) ، وَثَقَلَتْ فِي الْأَرْضِ وَطَائُهُ، بَعِيدَ الْجَوْلِ، عَظِيمَ الصَّوْلَةِ. وَاللَّهِ لِيُشْرِدَنَّكُمْ (٨) فِي أَطْرَافِ الْأَرْضِ حَتَّى لَا يَبْقَى مِنْكُمْ إِلَّا قَلِيلٌ، كَالْكُحْلِ فِي الْعَيْنِ، فَلَا تَزَالُونَ كَذَلِكَ، حَتَّى تَتُوبَ إِلَى الْعَرَبِ عَوَازِبُ أَخْلَامِهَا (٩) ! فَالزُّمُوا السُّنَنَ الْقَائِمَةَ، وَالْأَثَارَ الْبَيِّنَةَ، وَالْعَهْدَ الْقَرِيبَ الَّذِي عَلَيْهِ بَاقِي الثُّبُوهِ. وَاعْلَمُوا أَنَّ الشَّيْطَانَ إِنَّمَا يُسْنِي (١٠) لَكُمْ طُرُقَهُ لِيَتَّبِعُوا عَقْبَهُ.

(در این خطبه امام از تحولات آینده سخن می گوید)

۱ خبر از ظهور و سیستم حکومتی حضرت مهدی علیه السلام

او (حضرت مهدی «عج») خواسته ها را تابع هدایت وحی می کند، هنگامی که مردم هدایت را تابع هوس های خویش قرار می دهند، در حالی که به نام تفسیر نظریه های گوناگون خود را بر قرآن تحمیل می کنند، او نظریه ها و اندیشه ها را تابع قرآن می سازد. (و از همین خطبه است) در آینده آتش جنگ میان شما افروخته می گردد، و جنگ و دندان نشان می دهد، با پستان هایی پر شیر، که مکیدن آن شیرین، اما پایانی تلخ و زهر آگین دارد، به سوی شما می آید. آگاه باشید! فردایی که شما را از آن هیچ شناختی نیست، زمامداری حاکمیت پیدا می کند که غیر از خاندان حکومت های امروزی است (حضرت مهدی «عجل الله تعالی فرجه الشریف») عمال و کارگزاران حکومتها را بر اعمال بدشان کیفر خواهد داد، زمین میوه های دل خود (معادن طلا و نقره) را برای او بیرون می ریزد، و کلیدهایش را به او می سپارد، او روش عادلانه در حکومت حق را به شما می نمایاند و کتاب خدا و سنت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم را که تا آن روز متروک ماندند، زنده می کند.

(و از همین خطبه است)

۲ خبر از تهاجم خونین عبد الملک مروان به کوفه

گویی او را می بینم که از شام فریاد بر می آورد، «۱» و با پرچم هایش پیرامون کوفه را پر می کند و چونان شتر خشمگین به کوفه یورش می آورد، زمین را با سرهای بریده فرش می کند، دهانش گشاده، گام هایش را سخت و سنگین بر زمین می کوبد، تاخت و تاز او بی امان و پایدار و هجوم او سخت و دشوار است. به خدا سوگند، شما را در اطراف زمین می پراکند، آنگونه که اندکی از شما باقی خواهد ماند چونان باقی مانده سرمه در اطراف چشم.

و این وضع خونبار تداوم یابد تا آن که عقل از دست رفته عرب باز آید، «۲» پس باید بر سنت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم باقی مانید که برپاست، و بر آثار رسالت تکیه نمایید، که آشکار است، به عهد نزدیکی که بسته اید وفادار مانید که یادگار پیامبر بر آن تکیه دارد، و بدانید این شیطان است که راه هایش را هموار می نماید تا قدم بر جای قدم هایش نهید و راهش را پی گیرید.

(۱) منظور امام از این شخص، عبد الملک مروان خلیفه اموی است که به کوفه لشکر کشی کرد، و مصعب بن زبیر را کشت و مردم کوفه را به خاک و خون کشید.

(۲) اشاره به اتحاد و هماهنگی مردم در نابودی بنی امیه و ظهور بنی العباس که پیروان بنی امیه را نابود کردند.

Footnote

(۱) . This prophecy of Amir al-mu'minin is with regard to the appearance of the Twelfth . (Imam Abu'l-Qasim Muhammad ibn al-Hasan al-Mahdi (p.b.u.h).

(۲) . This refers to 'Abd al-Malik ibn Marwan who came to power in Syria (ash-Sham) after his father Marwan ibn al-Hakam and then after the killing of al-Mukhtar ibn Abi 'Ubayd ath-Thaqafi in his encounter with Mus'ab ibn az-Zubayr he proceeded towards Iraq. He clashed with Mus'ab's force at Maskin near Dayru'l-jathaliq in the outskirts of Kufah. After defeating him he made a victorious entry into Kufah and took allegiance from its inhabitants. Then he sent al-Hajjaj ibn Yusuf ath-Thaqafi to Mecca to fight with 'Abdullah ibn az-Zubayr. Consequently this man besieged Mecca and stoned it and shed the blood of thousands of innocent persons like water. He killed Ibn az-Zubayr and hung his body on the gallows. He perpetrated such atrocities on the people that one shudders at the thought of them.

SERMON ۱۳۹

in English

On the occasion of the Consultative Committee

(after the death of 'Umar ibn al-Khattab)

No one preceded me in inviting people to truthfulness in giving consideration to kinship and practising generosity. So hear my word and preserve what I say. Maybe you will see soon after today that over this matter swords will be drawn and pledges will be broken so much so that some of you will become leaders of the people of misguidance and followers of people of ignorance.

in Arabic

[۱۳۹] ومن كلام له عليه السلام

فی وقت الشوری

لَنْ يُشِيرِعَ أَحَدٌ فَنَلِي إِلَى دَعْوِهِ حَقًّا، وَصَلِّهِ رَحِمًا، وَعَائِدِهِ كَرَمًا. فَاسْتَمِعُوا قَوْلِي، وَعُوا مَنْطِقِي، عَسَى أَنْ تَرَوْا هَذَا الْأَمْرَ مِنْ بَعْدِ هَذَا الْيَوْمِ تَنْتَضِي (۱) فِيهِ السُّيُوفُ، وَتُحَانُ فِيهِ الْعُهُودُ، حَتَّى يَكُونَ بَعْضُكُمْ أئِمَّةً لِأَهْلِ الضَّلَالَةِ، وَشِيعَةً لِأَهْلِ الْجَهَالَةِ.

in Persian

(در سال ۲۳ هجری وقتی در شورای شش نفره تنها با تأیید داماد عثمان «عبد الرحمن» به عثمان رأی دادند و حقائق مسلم را نادیده گرفتند، فرمود)

ویژگی های امام علیه السلام (و هشدار از حوادث خونین آینده)

مردم! هیچ کس پیش از من در پذیرش دعوت حق شتاب نداشت، و چون من کسی در صله رحم، و بخشش فراوان تلاش نکرد پس به سخن من گوش فرا دهید، و منطلق مرا در یابید، که در آینده ای نه چندان دور برای تصاحب خلافت شمشیرها کشیده شده، و عهد و پیمان ها شکسته خواهد شد، تا آن که بعضی از شما پیشوای گمراهان و پیرو جاهلان خواهید شد.

SERMON ۱۴۰

in English

(١) About backbiting and speaking ill of others

Those who do not commit sins and have been gifted with safety (from sins) should take pity on sinners and other disobedient people. Gratefulness should be mostly their indulgence and it should prevent them from (finding faults with) others. What about the backbiter who blames his brother and finds fault with him? Does he not remember that Allah has concealed the sins which he committed while they were bigger than his brother's sins pointed out by him? How can he vilify him about his sins when he has himself committed one like it? Even if he has not committed a similar sin he must have committed bigger ones. By Allah even if he did not commit big sins but committed only small sins his exposing the sins of people is itself a big sin

O' creature of Allah do not be quick in exposition anyone's sin for he may be forgiven for it and do not feel yourself safe even for a small sin because you may be punished for it. Therefore every one of you who comes to know the faults of others should not expose them in view of what he knows about his own faults and he should remain busy in thanks that he has been saved from what others have been indulging in

in Arabic

[١٤٠] ومن كلام له عليه السلام

فى النهى عن غيبه الناس

وَأِنَّمَا يَتَّبِعِي لِأَهْلِ الْعَصِيَّةِ وَالْمَصْنُوعِ إِلَيْهِمْ فِي السَّلَامَةِ (١) أَنْ يَرْحَمُوا أَهْلَ الذُّنُوبِ وَالْمَعْصِيَةِ، وَيَكُونُ الشُّكْرُ هُوَ الْعَالِبُ عَلَيْهِمْ وَالْحَاجِزَ لَهُمْ عَنْهُمْ، فَكَيْفَ بِالْعَائِبِ الَّذِي عَابَ أَخَاهُ وَعَيَّرَهُ بِلُؤَاهُ! أَمَا ذَكَرَ مَوْضِعَ سِتْرِ اللَّهِ عَلَيْهِ مَنْ ذُنُوبِهِ مِمَّا هُوَ أَعْظَمُ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي عَابَهُ بِهِ! وَكَيْفَ يَذُمَّ بِذَنْبٍ قَدْ رَكِبَ مِثْلَهُ! فَإِنْ لَمْ يَكُنْ رَكِبَ ذَلِكَ الذَّنْبَ بَعَيْنِهِ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ فِيمَا سِوَاهُ، مِمَّا هُوَ أَعْظَمُ مِنْهُ. وَإِيمَ اللَّهِ لَنْ لَمْ يَكُنْ عَصَاهُ فِي الْكَبِيرِ، وَعَصَاهُ فِي الصَّغِيرِ، لَجَرَّأَتُهُ عَلَى عَيْبِ النَّاسِ أَكْبَرَ! يَا عَبْدَ اللَّهِ، لَا تَعْجَلْ فِي عَيْبِ أَحَدٍ بِذَنْبِهِ، فَلَعَلَّهُ مَغْفُورٌ لَهُ، وَلَا تَأْمَنْ عَلَى نَفْسِكَ صِدْقَ غَيْرِ مَعْصِيَةٍ، فَلَعَلَّكَ مُعَذَّبٌ عَلَيْهِ، فَلْيَتَكْفَفْ مَنْ عَلِمَ مِنْكُمْ عَيْبَ غَيْرِهِ لِمَا يَعْلَمُ مِنْ عَيْبِ نَفْسِهِ، وَلْيَكُنِ الشُّكْرُ شَاغِلًا لَهُ عَلَى مُعَافَاتِهِ مِمَّا ابْتُلِيَ بِهِ غَيْرُهُ.

in Persian

(در نهی از عیب جوئی مردم ایراد کرد)

پرهیز دادن از غیبت و بدگویی

به کسانی که گناه ندارند، و از سلامت دین برخوردارند، رواست که به گناهکاران ترخم کنند و شکر این نعمت گزارند، که شکرگزاری آنان را از عیب جوئی دیگران باز دارد چرا و چگونه آن عیب جو، عیب برادر خویش گوید؟ و او را به بلایی که گرفتار است سرزنش می کند؟ آیا به خاطر ندارد که خدا چگونه او را بخشید و گناهان او را پرده پوشی فرمود؟ چگونه دیگری را بر گناهی سرزنش می کند که همانند آن را مرتکب شده! یا گناه دیگری انجام داده که از آن بزرگ تر است؟ به خدا سوگند! گر چه خدا را در گناهان بزرگ عصیان نکرده و تنها گناه کوچک مرتکب شده باشد، اما جرأت او بر عیب جوئی از مردم، خود گناه بزرگ تری است. ای بنده خدا، در گفتن عیب کسی شتاب مکن، شاید خدایش بخشیده باشد، و بر گناهان کوچک خود ایمن مباش، شاید برای آنها کیفر داده شوی! پس هر کدام از شما که به عیب کسی آگاه است، به خاطر آنچه که از عیب خود می داند باید از عیب جوئی دیگران خود داری کند، و شکرگزاری از عیوبی که پاک است او را مشغول دارد از اینکه دیگران را بیازارد.

Footnote

(۱). The habit of fault finding and backbiting has become so common that even the feeling of its evilness has disappeared. And at present neither the high avoid it nor the low; neither the high position of the pulpit prevents it nor the sacredness of the mosque. Whenever a few companions sit together their topic of conversation and engaging interest is just to discuss the faults of their opponents with added colourisation and to listen to them attentively. Although the fault finder is himself involved in the faults which he picks up in others yet he does not like that his own faults should be exposed. In such a case he should have consideration for similar feelings in others and should avoid searching for their faults and hurting their feelings. He should act after the proverb: "Do not do unto others what you do not want others to do unto you".

Backbiting is defined as the exposure of the fault of a brother-in-faith with the intent to vilify him in such a way as to irritate him whether it be by speaking acting implication or suggestion. Some people take backbiting to cover only that which is false or contrary to fact. According to them to relate what was seen or heard exactly as it was is not backbiting and they say that they are not backbiting but only relating exactly what they saw or heard. But in fact backbiting is the name of this very relating of the facts because if it is not factually correct it would be false accusation and wrong blame. It is related about the Prophet that he said

Do you know what backbiting is?" People said "Allah and His Prophet know better." Then he said "Backbiting means that you say about your brother a thing which pains him." Someone said "But what if I say what is actually true about him?" The Prophet replied "It is backbiting only when it is factually true otherwise you would be accusing him falsely

There are many causes for indulging in backbiting and because of this a man commits it sometimes knowingly and sometimes unknowingly. Abu Hamid al-Ghazali has recounted these causes in detail in his book *Ihya' 'ulumu'd-din*. A few of the important ones are

(۱)

.To make fun of anyone or to make him appear abased

(۲)

.To make people laugh and to display one's own jolliness and high spiritedness

(۳)

.Expressing one's feelings under the influence of rage and anger

(۴)

.To establish one's feelings under the influence of rage and anger

(۵)

To disprove one's connection or involvement in a matter; namely that a particular evil
.was not committed by oneself but by someone else

(۶)

To associate oneself with some group when in their company in order to avoid
.strangeness with them

(۷)

.To belittle a person from whom it is feared that he will expose some fault of one's

(۸)

.To defeat a competitor in the same calling

(۹)

.To seek position in the audience of someone in power

(۱۰)

.To express sorrow by saying it is sad that so-and-so has fallen in such and such a sin

(۱۱)

.To express astonishment for example to say it is wonderful that so and so has done this

(۱۲)

.To name the committer of an act when expressing anger over it

-.However in some cases fault finding or criticising does not fall under backbiting

(۱)

If the oppressed complains of the oppressor in order to seek redress it is not backbiting.

:Allah says about it

Loveth not Allah open utterance of evil in speech except by one who hath been wronged..

((Qur'an ۴:۱۴۸

p: ۲۳۲

(۲)

To relate anyone's fault while giving advice is no backbiting because dishonesty and .duplicity is not permissible in counselling

(۳)

If in connection with seeking the requirements of a religious commandment the naming of a particular individual cannot be avoided then to state the fault of such person to the .extent necessary would not be backbiting

(۴)

To relate the misappropriation or dishonesty committed by someone with a view to .saving a Muslim brother from harm would not be backbiting

(۵)

To relate the fault of someone before one who can prevent him from committing it is not .backbiting

(۶)

.Criticism and expression of opinion about a relater of traditions is not backbiting

(۷)

If a person is well acquainted with someone's shortcoming then to relate such a fault in order to define his personality for example describing a deaf dumb lame or handless .person as thus is not backbiting

(۸)

To describe any fault of a patient before a physician for purposes of treatment is not .backbiting

(۹)

.If someone claims wrong lineage then to expose his correct lineage is not backbiting

(۱۰)

If the life property or honour of someone can be protected only by informing him of some fault it would not be backbiting

(۱۱)

If two persons discuss a fault of another which is already known to both it would not be backbiting although to avoid discussing it is better since it is possible one of the two might have forgotten it

p: ۲۳۳

(۱۲)

To expose the evils of one who openly commits evils is not back-biting as the tradition runs:

"There is no backbiting in the case of he who has torn away the veil of shamefulnes"

SERMON ۱۴۱

in English

Against reliance on heresy

O' people! If a person knows his brother to be steadfast in faith and of correct ways he should not lend ear to what people may say about him. Sometimes the bowman shoots arrows but the arrow goes astray; similarly talk can be off the point. Its wrong perishes while Allah is the Hearer and the Witness. There is nothing between truth and falsehood except four fingers

Amir al-mu'minin was asked the meaning of this whereupon he closed his fingers together and put them between his ear and eye and said: It is falsehood when you say "I have heard so " while it is truth when you say "have seen

in Arabic

[۱۴۱] ومن كلام له عليه السلام

فى النهى عن سماع الغيبه وفى الفرق بين الحق والباطل

أَيُّهَا النَّاسُ، مَنْ عَرَفَ مِنْ أَخِيهِ وَثِقَهُ دِينَ وَسَدَادَ طَرِيقٍ، فَلَا يَشِيْمَعَنَّ فِيهِ أَقَاوِيلَ الرِّجَالِ، أَمَّا إِنَّهُ قَسْدٌ يَزِمِي الرَّامِي، وَتُخْطِئُ السَّهَامُ، وَيَحِيكُ الْكَلَامُ (۱)، وَبَاطِلٌ ذَلِكَ يَبُورُ، وَاللَّهُ سَمِيعٌ وَشَهِيدٌ. أَمَّا إِنَّهُ لَيْسَ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ إِلَّا أَرْبَعُ أَصَابِعَ. فسئل عليه السلام عن معنى قوله هذا، فجمع أصابعه ووضعها بين أذنه وعينه ثم قال: الباطل أن تقول سمعت، والحق أن تقول رأيت!

in Persian

۱ پرهیز از شنیدن غیبت

ای مردم! آن کس که از برادرش، اطمینان و استقامت در دین و درستی راه و رسم را سراغ دارد، باید به گفته مردم در باره او گوش ندهد. آگاه باشید! گاهی تیر انداز، تیر افکند و تیرها به خطا می رود، سخن نیز چنین است، در باره کسی چیزی می گویند که واقعیت ندارد و گفتار باطل تباه شدنی است، و خدا شنوا و گواه است. بدانید که میان حق و باطل جز چهار انگشت فاصله نیست.

۲ شناخت حق و باطل

(پرسیدند، معنای آن چیست؟ امام علیه السلام انگشتان خود را میان چشم و گوش گذاشت و فرمود) باطل آن است که بگویی «شنیدم» و حق آن است که بگویی «دیدم».

SERMON ۱۴۲

in English

Against misplaced generosity

He who shows generosity to those who have no claim to it or who are not fit for it would not earn anything except the praise of the ignoble and appreciation of bad persons although as long as he continues giving the ignorant will say how generous his hand is even though in the affairs of Allah he is a miser.

Therefore to whosoever Allah gives wealth he should use it in extending good behaviour to his kinsmen in entertaining in releasing prisoners and the afflicted; in giving to the poor and to debtors and he should endure (the troubles arising out of) the fulfilment of rights (of others) and hardships in expectation of reward. Certainly the achievement of these qualities is the height of greatness in this world and achievement of the distinctions of the next world; if Allah so wills.

in Arabic

[۱۴۲] ومن كلام له عليه السلام

المعروف في غير أهله

وَلَيْسَ لِمَوْضِعِ الْمَعْرُوفِ فِي غَيْرِ حَقِّهِ، وَعِنْدَ غَيْرِ أَهْلِهِ، مِنَ الْحِظِّ فِيمَا أَتَى إِلَّا مَحْمَدُهُ اللَّئَامُ، وَتَنَاءُ الْأَشْرَارِ، وَمَقَالَةُ الْجُهَالِ، مَا دَامَ مُنْعِمًا عَلَيْهِمْ: مَا أَجْوَدَ يَدُهُ! وَهُوَ عَنِ ذَاتِ اللَّهِ بِخَيْلٍ!

مواضع المعروف

فَمَنْ آتَاهُ اللَّهُ مَالًا فَلْيَصِلْ بِهِ الْقَرَابَةَ، وَلْيُحْسِنْ مِنْهُ الضِّيَافَةَ، وَلْيُفِكْ بِهِ الْأَسِيرَ وَالْعَانِي، وَلْيُعِطْ مِنْهُ الْفَقِيرَ وَالْعَارِمَ (۱) ، وَلْيُضَبِّرْ نَفْسَهُ (۲) عَلَى الْحُقُوقِ وَالْتَوَائِبِ، ابْتِغَاءَ الثَّوَابِ فَإِنَّ فَوْزًا بِهَذِهِ الْخِصَالِ شَرَفٌ مَكَارِمِ الدُّنْيَا، وَدَرَكٌ فَضَائِلِ الْآخِرَةِ، إِنْ شَاءَ اللَّهُ.

in Persian

(برخی از شارحان نوشتند که این خطبه بخشی از خطبه ۱۲۶ می باشد)

شناخت جایگاه بخشش و احسان

برای کسی که نا بجا به ناکسان نیکی کند بهره ای جز ستایش فرومایگان، تعریف سرکشان و اشرار، و سخنان جاهلان بد گفتار ندارد، و اینها نیز تا هنگامی که به آنها بخشش می کند ادامه دارد. دست سخاوتمندی ندارد آن کس که از بخشش در راه خدا بخل می ورزد! آن کس که خدا او را مالی بخشید، پس «باید» به خویشاوندان خود بخشش نماید و سفره مهمانی خوب بگستراند، و اسیر آزاد کند، و رنجدیده را بنوازد، و مستمند را بهرمنند کند، و قرض وامدار را بپردازد، و برای درک ثواب الهی، در برابر پرداخت حقوق دیگران، و مشکلاتی که در این راه به او می رسد شکبیا باشد زیرا به دست آوردن صفات یاد شده، موجب شرافت و بزرگی دنیا و درک فضائل سرای آخرت است «ان شاء الله».

SERMON ۱۴۳

in English

Praying for rain

Beware; the earth which bears you and the sky which overshadows you are obedient to their Sustainer (Allah). They have not been bestowing their blessings on you for any feeling of pity on you or inclination towards you nor for any good which they expect from you but they were commanded to bestow benefits on you and they are obeying and were asked to maintain your good and so they are maintaining it

Certainly Allah tries his creatures in respect of their evil deeds by decreasing fruits holding back blessings and closing the treasures of good so that he who wishes to repent may repent he who wishes to turn away (from evils) may turn away he who wishes to recall (forgotten good) may recall and he who wishes to abstain (from evil) may abstain. Allah the Glorified has made the seeking of (His) forgiveness a means for the pouring down of livelihood and mercy on the people as Allah has said

Seek ye the forgiveness of your Lord! Verily He is the Most-forgiving He will send (down) ... upon you the cloud raining in torrents and help you with wealth and sons (children) . . .

((Qur'an ۱۷:۱۰-۱۲

Allah may shower mercy on him who took up repentance gave up sins and hastened (in performing good acts before) his death

O' my Allah! we have come out to Thee from under the curtains and coverings (of houses) when the beasts and children are crying seeking Thy Mercy hoping for the generosity of Thy bounty and fearing Thy chastisement and retribution. O' my Allah! give us to drink from Thy rain and do not disappoint us nor kill us by years (of drought) nor punish us for what the foolish among us have committed O' the Most Merciful of all

O' my Allah! we have come out to Thee to complain to Thee who is (already) not hidden from Thee when the seven troubles have forced us droughty famines have driven us distressing wants have made us helpless and troublesome mischiefs have incessantly befallen us. O' my Allah! we beseech Thee not to send us back disappointed nor to return us with down-cast eyes nor to address us (harshly) for our sins nor deal with us according to our deeds

O' my Allah! do pour on us Thy mercy Thy blessing Thy sustenance and Thy pity and make us enjoy a drink which benefits us quenches our thirst produces green herbage with which all that was lost gets a growing and all that had withered comes to life again. It should bring about the benefit of freshness and plentifulness of ripe fruits. With it plains may be watered rivers may begin flowing plants may pick up foliage and prices may come down. Surely Thou art powerful over whatever Thou wilt

in Arabic

[١٤٣] ومن خطبه له عليه السلام

في الاستسقاء

وفيه تنبيه العباد إلى وجوب استغاثه رحمه الله إذا حبس عنهم رحمه المطر

أَلَا وَإِنَّ الْأَرْضَ الَّتِي تَحْمِلُكُمْ، وَالسَّمَاءَ الَّتِي تُظَلُّكُمْ (١) ، مُطِيعَتَانِ لِرَبِّكُمْ، وَمَا أَصْبَحْتَ تَجُودَانِ لَكُمْ بِبَرَكَتِهِمَا تَوَجُّعاً لَكُمْ، وَلَا زُلْفَةً (٢) إِلَيْكُمْ، وَلَا لِيُخَيَّرَ تَرْجُوَانِهِ مِنْكُمْ، وَلَكِنْ أَمْرَتَا بِمَنَافِعِكُمْ فَأَطَاعْتَا، وَأَقِيمْتَا عَلَيَّ حُدُودَ مَصَالِحِكُمْ فَقَامْتَا.

إِنَّ اللَّهَ يَبْتَلِي عِبَادَهُ عِنْدَ الْأَعْمَالِ السَّيِّئَةِ بِنَقْصِ الثَّمَرَاتِ، وَحَبْسِ الْبَرَكَاتِ، وَإِعْلَاقِ خَزَائِنِ الْخَيْرَاتِ، لِيَتُوبَ تَائِبٌ، وَيُقْلَعَ مُقْلَعٌ، وَيَتَذَكَّرَ مُتَذَكِّرٌ، وَيَزْدَجِرَ مُزْدَجِرٌ. وَقَدْ جَعَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْأَسْتِغْفَارَ سَبِيلاً لِدُرُورِ الرِّزْقِ وَرَحْمَةً الْخَلْقِ، فَقَالَ سُبْحَانَهُ: (اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّاراً * يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَاراً. وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَيْنَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَاراً). فَرَحِمَ اللَّهُ امْرَأً اسْتَقْبَلَ تَوْبَتَهُ، وَاسْتَقَالَ خَطِيئَتَهُ، وَبَادَرَ مَيِّتَهُ!

p: ٢٣٨

اللَّهُمَّ إِنَّا خَرَجْنَا إِلَيْكَ مِنْ تَحْتِ الْأَشْيَارِ وَالْأَكْنَانِ، وَبَعْدَ عَجِيجِ الْبَهَائِمِ وَالْوِلْدَانِ، رَاغِبِينَ فِي رَحْمَتِكَ، وَرَاجِينَ فَضْلَ نِعْمَتِكَ، وَخَائِفِينَ مِنْ عَذَابِكَ وَنِقْمَتِكَ. اللَّهُمَّ فَاسْقِنَا غَيْثَكَ، وَلَا تَجْعَلْنَا مِنَ الْقَانِطِينَ، وَلَا تُهْلِكْنَا بِالسَّنِينَ (۳)، وَلَا تَوَاخِذْنَا (بِمَا فَعَلَ السُّفَهَاءُ مِنَّا) يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. اللَّهُمَّ إِنَّا خَرَجْنَا إِلَيْكَ نَشْكُو إِلَيْكَ مَا لَا يَخْفَى عَلَيْكَ، حِينَ الْجَأْتِ الْمَضَائِقُ الْوَعْرَهُ (۴)، وَأَجَاءَتْنَا (۵) الْمَقَاحُطُ (۶) الْمُجْدِبَةُ، وَأَعْيَبْنَا الْمَطَالِبُ الْمُتَعَسِّرَةُ، وَتَلَاخَمَتْ (۷) عَلَيْنَا الْفِتْنُ الْمُسْتَضِيْعَةُ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ أَلَّا تَرُدَّنَا خَائِبِينَ، وَلَا تَقْلِبْنَا وَاجِمِينَ (۸)، وَلَا تَخَاطِبْنَا بِذُنُوبِنَا، وَلَا تُقَايِسِنَا بِأَعْمَالِنَا. اللَّهُمَّ انشُرْ عَلَيْنَا غَيْثَكَ وَبَرَكَتَكَ، وَرَزَقَكَ وَرَحْمَتَكَ، وَاسْقِنَا سُقْيَا نَافِعَةً مُرْوِيَةً مُعْشِبَةً، تُثَبِّتْ بِهَا مِمَّا قَدْ فَاتَ، وَتُحْيِي بِهَا مِمَّا قَدْ مَاتَ، نَافِعَةَ الْحَيَا (۹)، كَثِيرَةَ الْمُجْتَنَى، تُزَوِّي بِهَا الْقِيَعَانَ (۱۰)، وَتُسَيِّلُ الْبُطَانَ (۱۱)، وَتَسَوِّرُقُ الْأَشْجَارَ (۱۲)، وَتُرْخِصُ الْأَشْعَارَ، (إِنَّكَ عَلَىٰ مَا تَشَاءُ قَدِيرٌ).

in Persian

(این سخنرانی را در مراسم نماز باران در شهر کوفه ایراد فرمود)

۱ نظام آفرینش برای انسان

آگاه باشید، زمینی که شما را بر پشت خود می برد، و آسمانی که بر شما سایه می گستراند، فرمانبردار پروردگارند، و برکت آن دو به شما نه از روی دلسوزی یا برای نزدیک شدن به شما و نه به امید خیری است که از شما دارند بلکه آن دو، مأمور رساندن منافع شما بوده، اوامر خدا را اطاعت کردند، به آنها دستور داده شد که برای مصالح شما قیام کنند و چنین کردند.

۲ فلسفه آزمایش ها

خداوند بندگان خود را که گناه کارند، با کمبود میوه ها و جلوگیری از نزول برکات و بستن در گنج های خیرات، آزمایش می کند، برای آن که توبه کننده ای باز گردد و گناهکار، دل از معصیت بکند، و پند گیرنده، پند گیرد، و باز دارنده، راه نافرمانی را بر بندگان خدا ببندد، و همانا خدا استغفار و آمرزش خواستن را وسیله دائمی فرو ریختن روزی، و موجب رحمت آفریدگان قرار داد و فرمود:

«از پروردگار خود آمرزش بخواهید، که آمرزنده است، برکات خود را از آسمان بر شما فرو می بارد، و با بخشش اموال فراوان و فرزندان، شما را یاری می دهد، و باغستان ها و نه‌های پر آب در اختیار شما می گذارد». پس رحمت خدا بر آن کس که به استقبال توبه رود، و از گناهان خود پوزش طلبد، و پیش از آن که مرگ او فرارسد، اصلاح گردد.

۳ نیایش طلب باران

بار خداوند! ما از خانه ها، و زیر چادرها پس از شنیدن ناله حیوانات تشنه، و گریه دلخراش کودکان گرسنه، به سوی تو بیرون آمدیم، و رحمت تو را مشتاق، و فضل و نعمت تو را امیدواریم، و از عذاب و انتقام تو ترسناکیم. بار خداوند! باران را بر ما ببار، و ما را مأیوس بر مگردان! و با خشکسالی و قحطی ما را نابود مفرما، و با اعمال زشتی که بی خردان ما انجام داده اند ما را به عذاب خویش مبتلا- مگردان، ای مهربانترین مهربان ها! بار خداوند! به سوی تو آمدیم از چیزهایی شکایت کنیم که بر تو پنهان نیست و این هنگامی است که سختی های طاقت فرسا ما را بیچاره کرده و خشکسالی و قحطی ما را به ستوه آورده و پیش آمدهای سخت ما را ناتوان ساخته، و فتنه های دشوار کارد به استخوان ما رسانده است. بار خداوند! از تو می خواهیم ما را نومید بر مگردانی و با اندوه و نگرانی به خانه هایمان باز نفرستی و گناهانمان را به رخصمان نکشی و اعمال زشت ما را مقیاس کیفر ما قرار ندهی. خداوند! باران رحمت خود را بر ما ببار، و برکت خویش را بر ما بگستران، و روزی و رحمت را به ما برسان، و ما را از بارانی سیراب فرما که سودمند و سیراب کننده و رویاننده گیاهان باشد و آنچه خشک شده دوباره برویاند، و آنچه مرده است زنده گرداند، بارانی که بسیار پر منفعت رویاننده گیاهان فراوان، که تپه ها و کوهها را سیراب، و در درّه ها و رودخانه ها، چونان سیل جاری شود، درختان را پر برگ نماید و نرخ گرانی را پایین آورد، همانا تو بر هر چیز که خواهی توانایی.

SERMON ۱۴۴

in English

Deputation of Prophets

Allah deputed prophets and distinguished them with His revelation. He made them as pleas for Him among His creation so that there should not remain any excuse for people. He invited people to the right path through a truthful tongue. You should know that Allah fully knows creation. Not that He was not aware of what they concealed from among their hidden secrets and inner feelings but in order to try them as to whom from among them performs good acts so that there is reward in respect of good acts and chastisement in respect of evil acts

(The station of The Imams (May Peace be Upon Them

Where are those who falsely and unjustly claimed that they are deeply versed in knowledge as against us although Allah raised us in position and kept them down bestowed upon us knowledge but deprived them and entered us (in the fortress of knowledge) but kept them out. With us guidance is to be sought and blindness (of misguidance) is to be changed into brightness. Surely Imams (divine leaders) will be from the Quraysh. They have been planted in this line through Hashim. It would not suit others nor would others be suitable as heads of affairs

Concerning the Misguided Ones

They have adopted this world and abandoned the next world; left clean water and drunk stinking water. I can almost see their wicked one (۱) who committed unlawful acts associated himself with them befriended them and accorded with them till his hair grew grey and his nature acquired their tinge. He proceeded onward emitting foam like a torrential stream not caring whom he drowned or like fire in straw without realising what he burnt

Where are the minds which seek light from the lamps of guidance and the eyes which look at minarets of piety? Where are the hearts dedicated to Allah and devoted to the obedience of Allah? They are all crowding towards worldly vanities and quarrelling over unlawful issues. The ensigns of Paradise and Hell have been raised for them but they have turned their faces away from Paradise and proceeded to Hell by dint of their performances. Allah called them but they showed dislike and ran away. When Satan (called them they responded and proceeded towards him

in Arabic

[١٤٤] ومن خطبه له عليه السلام

مبعث الرسل

بَعَثَ اللَّهُ رَسُولَهُ بِمَا خَصَّهُمْ بِهِ مِنْ وَحْيِهِ، وَجَعَلَهُمْ حُجَّةً لَهُ عَلَى (٥٢٩)

خَلْقِهِ، لِئَلَّا تَجِبَ الْحُجَّةُ لَهُمْ بِتَرْكِ الْإِعْذَارِ إِلَيْهِمْ، فَدَعَاهُمْ بِلِسَانِ الصِّدْقِ إِلَى سَبِيلِ الْحَقِّ. أَلَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ كَشَفَ الْخَلْقَ (١) كَشْفَهُ، لَا أَنَّهُ جَهْلٌ مَا أَخْفَوْهُ مِنْ مَصُونٍ أَسْرَارِهِمْ وَمَكْنُونٍ ضَمَائِرِهِمْ، وَلَكِنْ لِيَبْلُوهُمْ (أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا)، فَيَكُونَ الثَّوَابُ جَزَاءً، وَالْعِقَابُ بَوَاءً (٢).

فضل الائمة (عليهم السلام)

أَيُّنَ الَّذِينَ زَعَمُوا أَنَّهُمُ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ دُونِنَا، كَذِبًا وَبَغْيًا عَلَيْنَا، أَنْ رَفَعْنَا اللَّهُ وَوَضَعَهُمْ، وَأَعْطَانَا وَحَرَمَهُمْ، وَأَدْخَلْنَا وَأَخْرَجَهُمْ. بِنَا يُسْتَمْعَى الْهُدَى، وَبِنَا يُسْتَجَلَى الْعَمَى. إِنَّ الْأَيْمَةَ مِنْ قُرَيْشٍ غُرِسُوا فِي هَذَا الْبُطْنِ مِنْ هَاشِمٍ، لَا تَصْلُحُ عَلَى سِوَاهُمْ، وَلَا تَصْلُحُ الْوَلَاةُ مِنْ غَيْرِهِمْ.

أهل الضلال

منها : آثَرُوا عَاجِلًا، وَأَخْرَجُوا آجِلًا، وَتَرَكَوا صَافِيًا، وَشَرِبُوا آجِنًا (٣) ، كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى فَاسِقِيهِمْ وَقَدْ صَحِبَ الْمُنْكَرَ فَأَلْفَهُ، وَبَسِيَءَ بِهِ (٤) وَوَأَفَقَهُ، حَتَّى شَابَتْ عَلَيْهِ مَفَارِقُهُ، وَصِيَبَتْ بِهِ خَلَائِقُهُ (٥) ، ثُمَّ أَقْبَلَ مُرْبِدًا كَالْتِّيَارِ لَا يُبَالِي مَا عَرَّقَ، أَوْ كَوَفَعَ النَّارِ فِي الْهَشِيمِ لَا يَحْفَلُ (٦) مَا حَرَّقَ! أَيُّنَ الْعُقُولُ الْمُسْتَضِيءُ بِحُهُ بِمَصَابِيحِ الْهُدَى، وَالْأَبْصَارُ اللَّامِحَةُ إِلَى مَنَارِ التَّقْوَى! أَيُّنَ الْقُلُوبُ الَّتِي وَهَبَتْ لِلَّهِ، وَعُوقِدَتْ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ! أَرْدَحَمُوا عَلَى الْحُطَامِ (٧) ، وَتَشَاحُوا عَلَى الْحَرَامِ، وَرَفِعَ لَهُمْ عَلَمُ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ، فَصَيَّرُوا عَنِ الْجَنَّةِ وُجُوهَهُمْ، وَأَقْبَلُوا إِلَى النَّارِ بِأَعْمَالِهِمْ، دَعَاهُمْ رَبُّهُمْ فَنَفَرُوا وَوَلَّوْا، وَدَعَاهُمُ الشَّيْطَانُ فَاسْتَجَابُوا وَأَقْبَلُوا!

۱ فلسفه بعثت پیامبران

خداوند پیامبران را برانگیخت و وحی را به آنان اختصاص داد، و پیامبران را حجت خود بر بندگان قرار داد، تا استدلالی یا جای عذری برای کسی باقی نماند، پس پیامبران انسان‌ها را، با زبان راستگویی به راه حق فراخواندند. آگاه باشید که خداوند از درون بندگان پرده بر می‌گیرد، نه آن که بر اسرار پوشیده آنان آگاه نیست و بر آنچه در سینه‌ها نهفته دارند بی‌خبر است، بلکه خواست آنان را آزمایش کند، تا کدام یک، اعمال نیکو انجام می‌دهد، و پاداش برابر نیکوکاری و کیفر مکافات در خور بدی‌ها باشد.

۲ ویژگی‌های امامان دوازده‌گانه

کجا هستند کسانی که پنداشتند دانایان علم قرآن آنان می‌باشند نه ما؟ که این ادعا را بر اساس دروغ و ستمکاری بر ضد ما روا داشتند، خدا ما اهل بیت پیامبر علیهم‌السلام را بالا آورد و آنان را پست و خوار کرد به ما عطا فرمود و آنها را محروم ساخت ما را در حریم نعمت‌های خویش داخل و آنان را خارج کرد که راه هدایت را با راهنمایی ما می‌پویند، و روشنی دل‌های کور را از ما می‌جویند. همانا امامان (دوازده‌گانه) همه از قریش بوده که درخت آن را در خاندان بنی‌هاشم کاشته‌اند مقام ولایت و امامت در خور دیگران نیست، و دیگر مدعیان زمامداری، شایستگی آن را ندارند.

۳ شناساندن گمراهان و خبر از ستمکاری عبد الملک مروان

گمراهان، دنیای زودگذر را برگزیدند، و آخرت جاویدان را رها کردند. چشمه زلال را گذاشتند و از آب تیره و ناگوار نوشیدند، گویا فاسق آنها را می‌نگرم که با منکر و زشتی‌ها یار است (عبد الملک مروان) و با آن انس گرفته و همنشین می‌گردد تا آن که موی سرش در گناهان سفید گشته و خلق و خوی او رنگ گناه و منکر گیرد، در چنین حالی، کف بر لب به مردم یورش آورد، چونان موج خروشان که از غرق کردن هر چیزی بی‌پروا باشد، یا شعله‌ای که تر و خشک را بسوزاند و همه چیز را خاکستر گرداند!

۴ اندرزهای جاودانه

کجایند عقل های روشنی خواه از چراغ هدایت؟ و کجایند چشم های دوخته شده بر نشانه های پرهیزکاری؟ کجایند دل های به خدا پیش کش شده و در اطاعت خدا پیمان بسته؟ افسوس که دنیاپرستان بر متاع پست دنیا هجوم آوردند، و برای به دست آوردن حرام یورش آورده یکدیگر را پس زدند نشانه بهشت و جهنم برای آنان بر افراشته، اما از بهشت روی گردان و با کردار زشت خود به طرف آتش روی آوردند، پروردگارشان آنان را فراخواند اما پشت کرده، فرار کردند، و شیطان آنان را دعوت کرد، پذیرفته به سوی او شتابان حرکت کردند.

Footnote

Here the reference is to 'Abd al-Malik ibn Marwan who committed extreme atrocities . (۱)
through his officer al-Hajjaj ibn Yusuf ath-Thaqafi

SERMON ۱۴۵

in English

About this world

O' people you are in this world the target for the arrows of death. With every drinking there is choking and with every eating there is suffocation. You do not get any benefit in it except by foregoing another (benefit) and no one among you advances in age by a day except by the taking away of a day from his life. Nothing more is added to his eating unless it reduces what was there before. No mark appears for him unless a mark disappears. Nothing new comes into being unless the new becomes old. No new crop comes up unless a crop has been reaped. Those roots are gone whose off-shoots we are.

?How can an off-shoot live after the departure of its root

p: ۲۴۴

(A part of the same sermon on innovation (bid'ah

No innovation is introduced unless one sunnah is forsaken keep away from innovations and stick to the broad road. Surely the old tested ways are the best and the innovated ones are bad.

in Arabic

[۱۴۵] ومن خطبه له عليه السلام

فناء الدنيا

أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّمَا أَنْتُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا عَرَضٌ تَنْتَضِلُ (۱) فِيهِ الْمُنَايَا، مَعَ كُلِّ جَرَعَةٍ شَرَقٌ، وَفِي كُلِّ أَكْلَةٍ غَصِيصٌ! لَا تَتَالُونَ مِنْهَا نِعْمَةً إِلَّا بِفِرَاقِ أُخْرَى، وَلَا يُعَمَّرُ مُعَمَّرٌ مِنْكُمْ يَوْمًا مِنْ عُمْرِهِ إِلَّا بِهَيْدَمِ آخَرَ مِنْ أَجَلِهِ، وَلَا تُجَدِّدُ لَهُ زِيَادَةٌ فِي أَكْلِهِ إِلَّا بِنَفَادِ مَا قَبْلَهَا مِنْ رِزْقِهِ، وَلَا يَحْيَا لَهُ أَثَرٌ إِلَّا مَاتَ لَهُ أَثَرٌ، وَلَا يَتَجَدَّدُ لَهُ جَدِيدٌ إِلَّا بَعْدَ أَنْ يَخْلُقَ (۲) لَهُ جَدِيدٌ، وَلَا تَقُومُ لَهُ نَابِتَةٌ إِلَّا وَتَسْقُطُ مِنْهُ مَحْصُودَةٌ، وَقَدْ مَضَتْ أُصُولُ نَحْنُ فُرُوعُهَا، فَمَا بَقَاءُ فَرْعٍ بَعْدَ ذَهَابِ أَصْلِهِ!

فی ذم البدعه

منها: وَمَا أُحْدِثَتْ بِدْعُهُ إِلَّا تُرِكَ بِهَا سُنَّةٌ، فَاتَّقُوا الْبِدْعَ، وَالزُّمُوا الْمُهَيِّجَ (۳)، إِنَّ عَوَازِمَ الْأُمُورِ (۴) أَفْضَلُهَا، وَإِنَّ مُحْدَثَاتِهَا شَرُّهَا.

in Persian

۱ دنیا شناسی

ای مردم! شما در این دنیا هدف تیرهای مرگ هستید، که در هر جرعه ای، اندوهی گلوگیر و در هر لقمه ای استخوان شکسته ای قرار دارد، در دنیا به نعمتی نمی رسید جز با از دست دادن نعمتی دیگر و روزی از عمر سالخورده ای نمی گذرد مگر به ویرانی یک روز از مهلتی که دارد، و بر خوردنی او چیزی افزوده نمی شود مگر به نابود شدن روزی تعیین شده و اثری از او زنده نمی شود مگر به نابودی اثر دیگر و چیزی برای او تازه و نو نمی شود مگر به کهنه شدن چیز دیگر و چیز جدیدی از او نمی روید مگر به درو شدن چیزی دیگر، ریشه هایی رفتند که ما شاخه های آن می باشیم، چگونه شاخه ها بدون ریشه ها برقرار می مانند؟

p: ۲۴۵

۲ نکوهش از بدعت ها

هیچ بدعتی در دین ایجاد نمی شود مگر آن که سنتی ترک گردد پس از بدعت ها بپرهیزید ، و با راه راست و جاده آشکار حق باشید نیکوترین کارها سنتی است که سالیانی بر آن گذشته و درستی آن ثابت شده باشد ، و بدترین کارها آنچه که تازه پیدا شده و آینده آن روشن نیست.

SERMON ۱۴۶

in English

Spoken when 'Umar ibn al-Khattab consulted Amir al-mu'minin about taking part in the
(battle of Persia. (۱)

In this matter victory of defeat is not dependent on the smallness or greatness of forces. It is Allah's religion which He has raised above all faiths and His army which He has mobilised and extended till it has reached the point where it stands now and has arrived its present positions. We hold a promise from Allah and He will fulfil His promise and support His army

The position of the head of government is that of the thread for beads as it connects them and keeps them together. If the thread is broken they will disperse and be lost and will never come together again. The Arabs today even though small in number are big because of Islam and strong because of unity. You should remain like the axis for them and rotate the mill (of government) with (the help of) the Arabs and be their root. Avoid battle because if you leave this place the Arabs will attack you from all sides and directions till the unguarded places left behind by you will become more important than those before you

p: ۲۴۶

If the Persians see you tomorrow they will say "He is the root (chief) of Arabia. If we do
"away with him we will be in peace

In this way this will heighten their eagerness against you and their keenness to aim at you. You say that they have set out to fight against the Muslims. Well Allah detests their setting out more than you do and He is more capable of preventing what He detests. As regards your idea about their (large) number in the past we did not fight on the strength
.of large numbers but we fought on the basis of Allah's support and assistance

in Arabic

[١٤٦] ومن كلام له عليه السلام

وقد استشاره عمر بن الخطاب في الشخوص لقتال الفرس بنفسه

إِنَّ هَذَا الْأَمْرَ لَمْ يَكُنْ نَصِيرُهُ وَلَا خِدْلَانُهُ بِكَثْرَتِهِ وَلَا بِقَلْبِهِ، وَهُوَ دِينُ اللَّهِ الَّذِي أَظْهَرَهُ، وَجُنْدُهُ الَّذِي أَعَدَّهُ وَأَمَدَّهُ، حَتَّى بَلَغَ مَا بَلَغَ، وَطَلَعَ حَيْثُ طَلَعَ، وَنَحْنُ عَلَى مَوْعُودٍ مِنَ اللَّهِ، وَاللَّهُ مُنْجِزٌ وَعِيدُهُ، وَنَاصِرٌ جُنْدُهُ. وَمَكَانُ الْقَيْمِ (١) بِالْأَمْرِ مَكَانُ النَّظَامِ (٢) مِنَ الْخَزْرِ يَجْمَعُهُ وَيَضُمُّهُ: فَإِنْ انْقَطَعَ النَّظَامُ تَفَرَّقَ وَذَهَبَ، ثُمَّ لَمْ يَجْتَمِعْ بِحَدَافِيرِهِ (٣) أَبَدًا. وَالْعَرَبُ الْيَوْمَ وَإِنْ كَانُوا قَلِيلًا، فَهُمْ كَثِيرُونَ بِالْإِسْلَامِ، عَزِيزُونَ بِالْإِجْتِمَاعِ! فَكُنْ قُطْبًا، وَاسْتَدِرِ الرِّيحَ بِالْعَرَبِ، وَأَصِيلِهِمْ دُونَكَ نَارَ الْحَرْبِ، فَإِنَّكَ إِنْ شَخِصْتَ (٤) مِنْ هَذِهِ الْمَازِصِ انْتَفَضَتْ عَلَيْكَ الْعَرَبُ مِنْ أَطْرَافِهَا وَأَقْطَارِهَا، حَتَّى يَكُونَ مَا تَدْعُ وَرَاءَكَ مِنَ الْعُورَاتِ أَهَمَّ إِلَيْكَ مِمَّا بَيْنَ يَدَيْكَ.

إِنَّ الْأَعَاجِمَ إِنْ يَنْظُرُوا إِلَيْكَ غَدًا يَقُولُوا: هَذَا أَصْلُ الْعَرَبِ، فَإِذَا اقْتَطَعْتُمُوهُ اسْتَرْحْتُمْ، فَيَكُونُ ذَلِكَ أَشَدَّ لِكَلْبِهِمْ عَلَيْكَ، وَطَمَعِهِمْ فِيكَ. فَأَمَّا مَا ذَكَرْتَ مِنْ مَسِيرِ الْقَوْمِ إِلَى قِتَالِ الْمُسْلِمِينَ، فَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ هُوَ أَكْرَهُ لِمَسِيرِهِمْ مِنْكَ، وَهُوَ أَقْدَرُ عَلَى تَغْيِيرِ مَا يَكْرَهُ. وَأَمَّا مَا ذَكَرْتَ مِنْ عَدَدِهِمْ، فَإِنَّا لَمْ نَكُنْ نُقَاتِلُ فِيهَا مَضَى بِالْكَثْرَةِ، وَإِنَّمَا كُنَّا نُقَاتِلُ بِالنَّصْرِ وَالْمَعُونَةِ!

p: ٢٤٧

(عمر با امیر المؤمنین علی علیه السلام مشورت کرد که آیا در جنگ ایران شرکت کند؟ پاسخ داد) «۱»

۱ علل پیروزی اسلام و مسلمین

پیروزی و شکست اسلام، به فراوانی و کمی طرفداران آن نبود، «۲» اسلام دین خداست که آن را پیروز ساخت (۲۹۰۳۵ - ۲۹۰۳۰)، و سپاه اوست که آن را آماده و یاری فرمود، و رسید تا آنجا که باید برسد در هر جا که لازم بود طلوع کرد، و ما بر وعده پروردگار خود امیدواریم که او به وعده خود وفا می کند و سپاه خود را یاری خواهد کرد.

جایگاه رهبر چونان ریسمانی محکم است که مهره ها را متحد ساخته به هم پیوند می دهد. اگر این رشته از هم بگلسد، مهره ها پراکنده و هر کدام به سویی خواهند افتاد و سپس هرگز جمع آوری نخواهند شد. عرب امروز گر چه از نظر تعداد اندک، اما با نعمت اسلام فراوانند و با اتحاد و هماهنگی عزیز و قدرتمندند، چونان محور آسیاب، جامعه را به گردش در آور، و با کمک مردم، جنگ را اداره کن، زیرا اگر تو از این سرزمین بیرون شوی، مخالفان عرب از هر سو تو را رها کرده و پیمان می شکنند، چنانکه حفظ مرزهای داخل که پشت سر می گذاری مهم تر از آن باشد که در پیش روی خواهی داشت.

۲ واقع بینی در مشاوره نظامی

همانا، عجم اگر تو را در نبرد بنگرند، گویند این ریشه عرب است اگر آن را بریدید آسوده می گردید، و همین فکر سبب فشار و تهاجمات پیاپی آنان می شود و طمع ایشان در تو بیشتر گردد. اینکه گفتی آنان به راه افتاده اند تا با مسلمانان پیکار کنند، ناخشنودی خدا از تو بیشتر و خدا در دگرگون ساختن آنچه که دوست ندارند توانا تر است. اما آنچه از فراوانی دشمن گفتی، ما در جنگ های گذشته با فراوانی سرباز نمی جنگیدیم بلکه با یاری و کمک خدا مبارزه می کردیم.

(۱) جنگ «قادسیه» در سال ۱۶ هجری بین اعراب به فرماندهی سعد وقاص، و ایران در پادشاهی یزدگرد، و فرماندهی رستم، در اطراف مدائن رخ داد، فرماندهان ایران ۳۰ هزار سرباز از اهالی فارس را با زنجیر به هم بسته بودند که فرار نکنند، روز اول جنگ با ۳۳ فیل حمله کردند که خرطوم آنها را مسلمانان بردند و فیلهای فرار کردند، که ۵۰۰ نفر کشته شدند، روز سوم طوفان سختی در گرفت و جنگ ادامه داشت که مسلمانان به خیمه فرماندهی سپاه ایران، رستم رسیدند و هلال بن علقمه او را کشت و تزلزل در سپاه ایران افتاد و ۳۰۰۰۰ نفر کشته داده و فرار کردند که بزرگ ترین غنائم جنگی نصیب مسلمانان شد، و دولت ساسانی فرو پاشید، و قادسیه شهر کوچکی بود که در جنوب عراق ۳۱ کیلومتری کوفه قرار داشت. «شرح ابن ابی الحدید ج ۹ ص ۹۶-۱۰۲»

(۲) در جنگ قادسیه، تعداد لشکریان یزدگرد، ۱۲۰ هزار نفر و تعداد مسلمانان سی و چند هزار نفر بود که با یاری خدا پیروز شدند.

Footnote

When some people advised Caliph 'Umar to partake in the battle of al-Qadisiyyah or .(۱) Nahawand he finding it against his personal inclination thought it necessary to consult Amir al-mu'minin so that if he advised against it he would plead before others that he had stayed back on Amir al-mu'minin's advice but also if he advised partaking in the battle some other excuse would be found. However unlike others Amir al-mu'minin advised him to stay back. The other people had advised him to join in fighting because the Holy Prophet did not send only others to fight but took part in it himself as well keeping his close relations also with him. What Amir al-mu'minin had in view was that 'Umar's presence in the battle could not be beneficial to Islam but rather his staying back would .save the Muslims from dispersion

Amir al-mu'minin's view that "the position of the head of government is that of the axis around which the system of the government rotates" is a point of principle and does not concern any particular personality. Whether the ruler is a Muslim or an unbeliever just or despotic virtuous or vicious for the administration of the state his presence is a necessity :as Amir al-mu'minin has explained elsewhere at greater length

The fact is that there is no escape for men from a ruler good or bad. Faithful persons perform (good) acts in his rule while the unfaithful enjoys (worldly) benefits in it. During the rule Allah will carry everything to its end. Through the ruler tax is collected the enemy is fought roads are protected and the right of the weak is taken from the strong till the virtuous enjoy peace and are allowed protection from (the oppression of) the wicked. ((Sermon ۴۰

The words which Amir al-mu'minin uttered in his advice are not indicative of any quality of Caliph 'Umar except his being the ruler. There is no doubt that he held worldly authority irrespective of the question of whether it was secured in the right way or wrong way. And where there is authority there is centring of people's affairs. That is why Amir al-mu'minin said that if 'Umar would go out the Arabs would follow him in large numbers towards the battlefield because when the ruler is on the march the people will not like to stay behind. The result of their going would be that city after city would become vacant while the enemy will infer from their reaching the battlefield that the Islamic cities are lying vacant and that if these people were repulsed no assistance would reach the Muslims from the centre. Again if the ruler were killed the army would disperse automatically because the ruler is as its foundation. When the foundation is shaken the walls cannot remain standing. The word "aslu'l-'Arab" (the root chief) of Arabia has not been used by Amir al-mu'minin as his own but he has taken it from the Persians. Obviously in his capacity as the head of the State Caliph 'Umar was in their view the chief of Arabia. Besides the reference is to the country not to Islam or Muslims so that there is no suggestion of any importance .for him from the Islamic point of view

When Amir al-mu'minin pointed out to Caliph 'Umar that on his reaching there the Persians would aim at him and that if he fell into their hands they would not spare him without killing although such words would have touched the brave to the quick and would have heightened their spirits 'Umar liked the advice to stay back and thought it better to keep himself away from the flames of battle. If this advice had not been in accord with his personal inclination he would not have received it so heartily and would have tried to argue that the administration of the country could be maintained by leaving a deputy. Again when other people had already advised him to go out what was the need for consulting Amir al-mu'minin except to get an excuse to stay back

SERMON۱۴۷

in English

The purpose of the deputation of the Holy Prophet and the condition of the time when people would go against the Qur'an

Allah deputed Muhammad (p.b.u.h.a.h.p.) with Truth so that he may take out His people from the worship of idols towards His worship and from obeying Satan towards obeying Him and sent him with the Qur'an which He explained and made strong in order that the people may know their sustainer (Allah) since they were ignorant of Him may acknowledge Him since they were denying Him and accept Him since they were refusing (to believe in) Him. Because He the Glorified revealed Himself to them through His Book without their having seen Him by means of what He showed them out of His might and made them fear His sway. How He destroyed those whom He wished to destroy through His chastisement and ruined those whom He wished to ruin through His retribution

On the future

Certainly a time will come upon you after me when nothing will be more concealed than rightfulness nothing more apparent than wrongfulness and nothing more current than untruth against Allah and His Prophet. For the people of this period nothing will be more valueless than the Qur'an being recited as it ought to be recited nor anything more valuable than the Qur'an being misplaced from its position. And in the towns nothing will .be more hated than virtue nor anything more acceptable than vice

The holders of the book will throw it away and its memorisers would forget it. In these days the Qur'an and its people will be exiled and expelled. They will be companions keeping together on one path but no one will offer them asylum. Consequently

at this time the Qur'an and its people will be among the people but not among them will be with them but not with them because misguidance cannot accord with guidance even though they may be together. The people will have united on division and will therefore have cut away from the community as though they were the leaders of the Qur'an and not the Qur'an their leader. Nothing of it will be left with them except its name and they will know nothing save its writing and its words. Before that they will inflict hardships on the virtuous naming the latter's truthful views about Allah false allegations and enforcing .for virtues the punishment of the vice

Those before you passed away because of the lengthening of their desires and the forgetting of their death till that promised event befell them about which excuses are .turned down repentance is denied and punishment and retribution is inflicted

About Ahlu'l-bayt

O' people he who seeks counsel from Allah secures guidance and he who adopts His word as guide is led towards what is more straight because Allah's lover feels secure and His opponent feels afraid. It does not behove one who knows His greatness to assume greatness but the greatness of those who know His greatness is that they should know before Him and the safety for those who know what His power is lies in submitting to Him. Do not be scared away from the truth like the scaring of the healthy from the scabbed person or the sound person from the sick

You should know that you will never know guidance unless you know who has abandoned it you will never abide by the pledges of the Qur'an unless you know who has broken them and will never cling to it unless you know who has forsaken

it. Seek these things from those who own them because they are the life spring of knowledge and death of ignorance. They are the people whose commands will disclose to you their (extent of) knowledge their silence will disclose their (capacity of) speaking and their outer appearance will disclose their inner self. They do not go against religion and do not differ from one other about it while it is among them a truthful witness and a silent speaker

in Arabic

[١٤٧] ومن خطبه له عليه السلام

الغايه من البعثه

فَبَعَثَ اللَّهُ مُحَمَّدًا بِالْحَقِّ لِيُخْرِجَ عِبَادَهُ مِنْ عِبَادَةِ الْأَوْثَانِ إِلَىٰ عِبَادَتِهِ، وَمِنْ طَاعَةِ الشَّيْطَانِ إِلَىٰ طَاعَتِهِ، بِقُرْآنٍ قَدِّ بَيْنَهُ وَأَحْكَمَهُ، لِيُعَلِّمَ الْعِبَادَ رَبَّهُمْ إِذْ جَاهِلُوهُ، وَيُتَّقُوا بِهِ بَعْدَ إِذْ جَحَدُوهُ، وَيُثَبِّتُوهُ بَعْدَ إِذْ أَنْكَرُوهُ. فَتَجَلَّىٰ لَهُمْ سُبْحَانَهُ (١) فِي كِتَابِهِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يُكُونُوا رَأَوْهُ، بِمَا أَرَاهُمْ مِنْ قُدْرَتِهِ، وَخَوْفِهِمْ مِنْ سَطْوَتِهِ، وَكَيْفَ مَحَقَّ مَنْ مَحَقَّ بِالْمَثَلَاتِ (٢)، وَاخْتَصَدَّ مَنْ اخْتَصَدَّ بِالنَّقِمَاتِ!

p: ٢٥٣

الزمان المقبل

وَإِنَّهُ سَيَأْتِي عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِي زَمَانٌ لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ أَحْفَى مِنَ الْحَقِّ، وَلَا أَظْهَرَ مِنَ الْبَاطِلِ، وَلَا أَكْثَرَ مِنَ الْكُذِبِ عَلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَلَيْسَ عِنْدَ أَهْلِ ذَلِكَ الزَّمَانِ سِلْعَةٌ أَبْوَرُ مِنَ الْكِتَابِ إِذَا تَلَى حَقًّا تَلَاوَتِهِ، وَلَا أَنْفَقَ مِنْهُ (٣) إِذَا حُرِّفَ عَنْ مَوَاضِعِهِ، وَلَا فِي الْبِلَادِ شَيْءٌ أَنْكَرَ مِنَ الْمَعْرُوفِ، وَلَا أَعْرَفَ مِنَ الْمُنْكَرِ! فَصَدَّ نَبَذَ الْكِتَابِ حَمَلَتَهُ، وَتَنَاسَاهُ حَفَظَتُهُ؛ فَالْكِتَابُ يَوْمئِذٍ وَأَهْلُهُ طَرِيدَانِ مُنْفِيَانِ، وَصَاحِبَانِ مُضِيَّ طَجِبَانِ فِي طَرِيقٍ وَاحِدٍ لَا يُؤْوِيهِمَا مُؤْوٍ؛ فَالْكِتَابُ وَأَهْلُهُ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ فِي

النَّاسِ وَلَيْسَ فِيهِمْ، وَمَعَهُمْ وَلَيْسَ مَعَهُمْ! لِأَنَّ الصَّلَاةَ لَا تُوَافِقُ الْهُدَى، وَإِنْ اجْتَمَعَا. فَاجْتَمَعَ الْقَوْمُ عَلَى الْفُرْقَةِ، وَافْتَرَقُوا عَنِ الْجَمَاعَةِ، كَأَنَّهُمْ أَتَمُّهُ الْكِتَابَ وَلَيْسَ الْكِتَابُ إِيمَانَهُمْ، فَلَمْ يَبْقَ عِنْدَهُمْ مِنْهُ إِلَّا-اسْمُهُ، وَلَا-يَعْرِفُونَ إِلَّا خَطَّهُ وَزَبْرَهُ (٤)، وَمِنْ قَبْلِ مَا مَثَلُوا (٥) بِالصَّالِحِينَ كُلِّ مَثَلِهِ، وَسَمَّوْا صِدْقَهُمْ عَلَى اللَّهِ فِرْيَةً (٦)، وَجَعَلُوا فِي الْحَسَنَةِ الْعُقُوبَةَ السَّيِّئَةَ.

وَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِطُولِ آمَالِهِمْ وَتَعَيَّبِ آجَالِهِمْ، حَتَّى نَزَلَ بِهِمُ الْمَوْعُودُ (٧) الَّذِي تَرَدُّ عَنْهُ الْمَعْدِرَةُ، وَتُرْفَعُ عَنْهُ التَّوْبَةُ، وَتَحُلُّ مَعَهُ الْقَارِعَةُ (٨) وَالنَّفَمَةُ.

عظه الناس

أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّهُ مَنْ اسْتَبَّحَ اللَّهَ وَفَّقَ، وَمَنِ اتَّخَذَ قَوْلَهُ دَلِيلًا هُدَى (لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ) فَإِنَّ جَارَ اللَّهِ آمِنٌ، وَعَدُوَّهُ خَائِفٌ، وَإِنَّهُ لَا يَتَّبِعِي لِمَنْ عَرَفَ عَظَمَةَ اللَّهِ أَنْ يَتَّعِظَ، فَإِنَّ رِفْعَةَ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ مَا عَظَمَتُهُ أَنْ يَتَوَاضَعُوا لَهُ، وَسِيَئَةَ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ مَا قُدْرَتُهُ أَنْ يَسْتَسْلِمُوا لَهُ، فَلَا تَنْفَرُوا مِنَ الْحَقِّ نِفَارَ الصَّحِيحِ مِنَ الْأَجْرِبِ، وَالْبَارِي (٩) مِنْ ذِي السَّقَمِ (١٠). وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ لَنْ تَعْرِفُوا الرُّشْدَ حَتَّى تَعْرِفُوا الَّذِي تَرَكَهُ، وَلَنْ تَأْخُذُوا بِمِيثَاقِ الْكِتَابِ حَتَّى تَعْرِفُوا الَّذِي نَقَضَهُ، وَلَنْ تَمَسُّكُوا بِهِ حَتَّى تَعْرِفُوا الَّذِي نَبَذَهُ. فَالْتَمِسُوا ذَلِكَ مِنْ عِنْدِ أَهْلِهِ، فَإِنَّهُمْ عَيْشُ الْعِلْمِ، وَمَوْتُ الْجَهْلِ، هُمْ الَّذِينَ يُخْبِرُكُمْ حُكْمُهُمْ عَنْ عِلْمِهِمْ، وَصَمْتُهُمْ عَنْ مَنْطِقِهِمْ، وَظَاهِرُهُمْ عَنْ يَأْتِنِهِمْ، لَا-يُخَالِفُونَ الدِّينَ وَلَا يَخْتَلِفُونَ فِيهِ، فَهُوَ بَيْنَهُمْ شَاهِدٌ صَادِقٌ، وَصَامِتٌ نَاطِقٌ.

۱ فلسفه بعثت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

خداوند حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم را به حق برانگیخت تا بندگان خود را از پرستش دروغین بت‌ها رهایی بخشیده به پرستش خود راهنمایی کند، و آنان را از پیروی شیطان نجات داده به اطاعت خود کشاند، با قرآنی که معنی آن را آشکار کرد و اساسش را استوار فرمود، تا بندگان عظمت و بزرگی خدا را بدانند که نمی‌دانستند و به پروردگار، اعتراف کنند پس از انکارهای طولانی اعتراف کردند و او را پس از آن که نسبت به خدا آشنایی نداشتند به درستی بشناسند. پس خدای سبحان در کتاب خود بی آن که او را بنگرند خود را به بندگان شناساند، و قدرت خود را به همه نمایاند، و از قهر خود ترساند، و اینکه چگونه با کيفرها ملتی را که باید نابود کند از میان برداشت و آنان را چگونه با داس انتقام درو کرد.

۲ خبر از آینده تأسّف بار اسلام و مسلمین

همانا پس از من در روزگاری بر شما فراخواهد رسید که چیزی پنهان تر از حق، و آشکارتر از باطل، و فراوان تر از دروغ به خدا و پیامبرش نباشد.

و نزد مردم آن زمان کلاهی زیانمندتر از قرآن نیست اگر آن را درست بخوانند و تفسیر کنند، و متاعی پرسودتر از قرآن یافت نمی‌شود آنگاه که آن را تحریف کنند و معانی دلخواه خود را رواج دهند. در شهرها چیزی ناشناخته تر از معروف، و شناخته تر از منکر نیست حاملان قرآن، آن را واگذاشته و حافظان قرآن، آن را فراموش می‌کنند، پس در آن روز قرآن و پیروانش از میان مردم رانده و مهجور می‌گردند و هر دو غریبانه در یک راه ناشناخته سرگردانند، و پناهگاهی میان مردم ندارند. پس قرآن و پیروانش در میان مردمند اما گویا حضور ندارند، با مردمند ولی از آنها بریده اند، زیرا گمراهی و هدایت هرگز هماهنگ نشوند گرچه کنار یکدیگر قرار گیرند. مردم در آن روز، در جدایی و تفرقه هم داستان، و در اتحاد و یگانگی پراکنده اند، گویی آنان پیشوای قرآن بوده و قرآن پیشوای آنان نیست پس از قرآن جز نامی و نزدشان باقی نماند، و آنان جز خطی را از قرآن نشناسند و در گذشته نیکوکاران را کيفر داده، و سخن راست آنان را بر خدا دروغ پنداشتند، و کار نیکشان را پاداش بد دادند. و همانا آنان که پیش از شما زندگی می‌کردند، به خاطر آرزوهای دراز، و پنهان بودن زمان اجل‌ها، نابود گردیدند، تا ناگهان مرگ وعده داده شده بر سرشان فرود آمد، مرگی که عذرهای را نپذیرد و درهای باز توبه را ببندد، و حوادث سخت و مجازات‌های پس از مردن را به همراه آورد.

۳ پندهای حکیمانه

ای مردم! هر کس از خدا خیر خواهی طلبد، توفیق یابد، و آن کس که سخنان خدا را راهنمای خود قرار دهد به راست ترین راه، هدایت خواهد شد، پس همانا همسایه خدا در امان، و دشمن خدا ترسان است، آن کس که عظمت خدا را می شناسد سزاوار نیست خود را بزرگ جلوه دهد، پس بلندی ارزش کسانی که بزرگی پروردگار را می دانند در این است که برابر او فروتنی کنند و سلامت آنان که می دانند قدرت خدا چه اندازه می باشد در این است که برابر فرمانش تسلیم باشند. پس، از حق نگریزید چونان گریز انسان تندرست از فرد «گر» «ا» گرفته، یا انسان سالم از بیمار، و بدانید که هیچ گاه حق را نخواهید شناخت جز آن که ترک کننده آن را بشناسید! هرگز به پیمان قرآن وفادار نخواهید بود مگر آن که پیمان شکنان را بشناسید و هرگز به قرآن چنگ نمی زنید مگر آن که رها کننده آن را شناسایی کنید.

۴ ویژگی های اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم (امامان دوازده گانه)

پس رستگاری را از اهل آن جستجو کنید، که اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم رمز حیات دانش، و راز مرگ جهل و نادانی هستند، آنان که حکمتشان شما را از دانش آنان و سکوتشان از منطق آنان، و ظاهرشان از باطنشان، اطلاع می دهد، نه با دین خدا مخالفتی دارند، و نه در آن اختلاف می کنند، دین در میان آنان گواهی صادق و ساکتی سخنگوست.

(۱) گر، نوعی بیماری پوستی که با خارش شدید همراه است.

SERMON ۱۴۸

in English

About Talhah and az-Zubayr and the people of Basrah

Both of these two (Talhah and az-Zubayr) wishes the Caliphate for himself and is drawing towards himself as against the other fellow. They do not employ any connection for getting access to Allah nor proceed towards Him through any means. Both of them bear malice against the other. Shortly his veil over it will be uncovered. By Allah if they achieve what they aim at one of them will kill the other and one will finish the other. The rebellious party has stood up. Where are the seekers of virtue; for the paths have already been determined and they have been given the news. For every misguidance there is a cause and for every break of pledge there is a misrepresentation. By Allah I shall not be like him who listens to the voice of mourning hears the man who brings news of death and also visits the mourner yet does not take lesson

in Arabic

[۱۴۸] ومن خطبه له عليه السلام

في ذكر أهل البصره

كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا يَرْجُو الْأَمْرَ لَهُ، وَيَعْطِفُهُ عَلَيْهِ دُونَ صَاحِبِهِ، لَا يَمْتَنَانِ (۱) إِلَى اللَّهِ بِحَبْلِ، وَلَا يَمِدَّانِ إِلَيْهِ بِسَبَبٍ (۲). كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا حَامِلٌ صَبٍّ (۳) لِصَاحِبِهِ، وَعَمَّا قَلِيلٍ يُكْشَفُ قَنَاعُهُ بِهِ! وَاللَّهِ لَئِنْ أَصَابُوا الَّذِي يُرِيدُونَ لَيَنْتَزِعَنَّ هَذَا نَفْسَ هَذَا، وَلَيَأْتِيَنَّ هَذَا عَلَى هَذَا، فَدَامَتِ الْفِتْنَةُ الْبَاغِيَّةُ، فَأَيْنَ الْمُحْتَسِبُونَ (۴)؟! فَدَسَّيْنَتْ لَهُمُ السُّنَنُ، وَقَدِمَتْ لَهُمُ الْخَبْرُ. وَلِكُلِّ ضَمَلَةٍ عَلَّةٌ، وَلِكُلِّ نَاكِثٍ شُجْبَةٌ. وَاللَّهِ لَا أَكُونُ كَمُسْتَمِعِ اللَّذَمِ (۵)، يَسْمَعُ النَّاعِيَ، وَيَحْضُرُ الْبَاكِيَ، ثُمَّ لَا يَعْتَبِرُ!

in Persian

(این خطبه در باره شهر بصره و مردمش و طلحه و زبیر ایراد شد)

روانشناسی طلحه و زبیر (در شورش بصره)

هر کدام از طلحه و زبیر، امیدوار است که حکومت را به دست آورد و دیده به آن دوخته و رفیق خود را به حساب نمی آورد. «۱» آن دو، نه رشته ای الهی را چنگ زدند و نه با وسیله ای به خدا روی آوردند. هر کدام با کینه رفیق خود را بر دوش می کشد، که به زودی پرده از روی آن کنار خواهد رفت. به خدا سوگند! اگر به آنچه می خواهند برسند، این جان آن را می گیرد و آن، این را از پای در می آورد، هم اکنون گروهی سرکش و نافرمان به پا خاسته اند (ناکثین) پس خدا جویان حسابگر کجایند؟ سنت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بر ایشان بیان گردید و اخبار امروز را به آنان گفته اند، در حالی که برای هر گمراهی علتی «۲» و برای هر عهد شکنی بهانه ای وجود دارد. سوگند به خدا! من آن کس نیستم که صدای گریه، و بر سر و سینه زدن برای مرده، و ندای فرشته مرگ را بشنود و عبرت نگیرد.

(۱) طلحه و زبیر قبل از آغاز جنگ برای خواندن نماز جماعت نزاع کردند و با دخالت عائشه بنا شد یک روز فرزند طلحه و روز دیگر فرزند زبیر نماز بخواند، طلحه از مردم خواست او را با عنوان «امیر» سلام دهند، زبیر هم همین درخواست را کرد.

(۲) اشاره به: تیولوژی YGOLOITET (علت شناسی)

SERMON ۱۴۹

in English

"Before His Martyrdom "May Peace be Upon him

p: ۲۵۸

O' people. Every one has to meet what he wishes to avoid by running away. (۱) Death is the place to which life is driving. To run away from it means to catch it. How many days did I spend in searching for the secret of this matter but Allah did not allow save its concealment. Alas! It is a treasured knowledge. As for my last will it is that concerning Allah do not believe in a partner for Him and concerning Muhammad (p.b.u.h.a.h.p.) do not disregard his Sunnah. Keep these two pillars and burn these two lamps. Till you are not divided no evil will come to you. (۲) Every one of you has to bear his own burden. It has been kept light for the ignorant. Allah is Merciful. Faith is straight. The leader (Prophet) is the holder of knowledge. Yesterday I was with you; today I have become the object of a lesson for you and tomorrow I shall leave you. Allah may forgive me and you

If the foot remains firm in this slippery place well and good. But if the foot slips this is because we are under the shade of branches the passing of the winds and the canopy of the clouds whose layers are dispersed in the sky and whose traces disappeared (۳) in the earth. I was your neighbour. My body kept you company for some days and shortly you will find just an empty body of mine which would be stationary after (all its) movement and silent after speech so that my calmness the closing of my eyes and the stillness of my limbs may provide you counsel because it is more of a counsel for those who take a lesson (from it) than eloquent speech and a ready word. I am departing from you like one who is eager to meet (someone). Tomorrow you will look at my days then my inner side will be disclosed to you and you will understand me after the vacation of my place and its occupation by someone else

in Arabic

[۱۴۹] ومن كلامه عليه السلام

قبل شهادته (عليه السلام)

أَيُّهَا النَّاسُ، كُلُّ امْرِئٍ لَاقٍ بِمَا يَفِرُّ مِنْهُ فِي فِرَارِهِ، وَالْأَجَلَ مَسَاقُ النَّفْسِ (۱)، وَالْهَرْبُ مِنْهُ مُوَفَّاتُهُ. كَمْ أَطْرَدْتُ (۲) الْأَيَّامَ أَبْحَثُهَا عَنْ مَكُونِ هَذَا الْأَمْرِ، فَأَبَى اللَّهُ إِلَّا- إِخْفَاءَهُ، هَيْهَاتَ! عَلِمَ مَخْرُؤُنَّ! أَمَّا وَصِيَّتِي: فَاللَّهُ لَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا، وَمُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَلَا تُضَيِّعُوا سُنَّتَهُ، أَقِيمُوا هَدْيَ الْعُمُودِينَ، وَأَوْقِدُوا هَدْيَ الْمَصِيدِ بَاحِينَ، وَخَلَاكُمْ ذَمًّا (۳) مَا لَمْ تَشْرُدُوا (۴). حُمِّلْ كُلُّ امْرِئٍ مَجْهُودَهُ، وَخُفِّفْ عَنِ الْجَهْلَةِ، رَبُّ رَحِيمٌ، وَدِينٌ قَوِيمٌ، وَإِمَامٌ عَلِيمٌ. أَنَا بِالْأَمْسِ صَاحِبُكُمْ، وَأَنَا الْيَوْمَ عِبْرَةٌ لَكُمْ، وَغَدًا مُفَارِقُكُمْ! غَفَرَ اللَّهُ لِي وَلَكُمْ!

إِنْ تَثَبَّتِ الْوُطْأَةُ (۵) فِي هَذِهِ الْمَزَلَةِ (۶) فَذَاكَ، وَإِنْ تَدَخَضَ (۷) الْقَدَمُ فَإِنَّا كُنَّا فِي أَفْيَاءِ (۸) أَغْصَانٍ، وَمَهَابِّ رِيَّاحٍ، وَتَحْتَ ظِلِّ غَمَامٍ، أَضْمَحَلَّ فِي الْجَوِّ مُتَلَفِّقُهَا (۹)، وَعَفَا (۱۰) فِي الْأَرْضِ مَخْطُهَا (۱۱). وَإِنَّمَا كُنْتُ جَارًا جَاوَرَكُمْ بَدَنِي أَيَّامًا، وَسَيَتُعَقَّبُونَ مِنِّي جُنَّةً خَلَاءَ (۱۲): سَاكِنَةٌ بَعْدَ حَزَاكِ، وَصَامِتَةٌ بَعْدَ نَطْقِ لِيْعِظُكُمْ هُدُوءِي، وَخُفُوتُ (۱۳) إِطْرَاقِي، وَسُكُونُ أَطْرَافِي (۱۴)، فَإِنَّهُ أَوْعَظُ لِلْمُعْتَبِرِينَ مِنَ الْمُنْطِقِ الْبَلِيغِ وَالْقَوْلِ الْمَسْمُوعِ. وَدَاعَى لَكُمْ وَدَاعَى امْرِئٍ مُرْصِدٍ (۱۵) لِلتَّلَاقِي! غَدًا تَرَوْنَ أَيَّامِي، وَيُكْشَفُ لَكُمْ عَنْ سَيَرَائِرِي، وَتَعْرِفُونَنِي بَعْدَ حُلُوقِ مَكَانِي وَقِيَامِ غَيْرِي مَقَامِي.

in Persian

(در سال ۴۰ هجری در بیستم رمضان قبل از شهادت فرمود)

۱ یاد مرگ

ای مردم! هر کس از مرگ بگریزد، به هنگام فرار آن را خواهد دید، اجل سر آمد زندگی، و فرار از مرگ رسیدن به آن است، چه روزگاری که در پی گشودن راز نهفته اش بودم اما خواست خداوند جز پنهان ماندن آن نبود هیئات! که این، علمی پنهان است.

p: ۲۶۰

۲ وصیت های امام علی علیه السلام

اما وصیت من نسبت به خدا، آن که چیزی را شریک خدا قرار ندهید، و نسبت به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم این است که، سنت و شریعت او را ضایع نکنید. این دو ستون محکم را بر پا دارید و این دو چراغ را فروزان نگهدارید و تا آن زمان که از حق منحرف نشده اید، سرزنشی نخواهید داشت، که برای هر کس به اندازه توانایی او وظیفه ای تعیین گردیده، و نسبت به افراد جاهل و نادان تخفیف داده شده است زیرا که:

پروردگار رحیم، و دین استوار، و پیشوا آگاه است. من دیروز رهبر شما بودم و امروز مایه پند و عبرت شما هستم، و فردا از شما جدا خواهم شد، خدا شما و مرا بیامرزد.

اگر از این ضربت و در این لغزشگاه نجات یابم، که حرفی نیست، اما اگر گام ها بلغزد و از این جهان بروم، ما نیز چون دیگران در سایه شاخسار درختان، مسیر وزش باد و باران، و زیر سایه ابرهای متراکم آسمان پراکنده می شویم، و آثارمان در روی زمین نابود خواهد شد. من از همسایگان شما بودم، که چند روزی در کنار شما زیستم، و به زودی از من جز جسدی بی روح و ساکن پس از آن همه تلاش، و خاموش پس از آن همه گفتار، باقی نخواهد ماند پس باید سکوت من، و بی حرکت دست و پا و چشم ها و اندام من، مایه پند و اندرز شما گردد، که از هر منطق رسایی و از هر سخن مؤثری عبرت انگیزتر است. وداع و خدا حافظی من با شما چونان جدایی کسی است که آماده ملاقات پروردگار است، فردا ارزش ایام زندگی مرا خواهید دید، و راز درونم را خواهید دانست. پس از آن که جای مرا خالی دیدید و دیگری بر جای من نشست، مرا خواهید شناخت.

Footnote

This means that during all the time spent in the attempts that a man makes to avoid . (۱)
 death and in the means he adopts for it it is only the span of life that is shortened. As the
 time passes the objective of death approaches near so much so that in one's attempt to
 .seek life one meets death

wa khalakum dhammun" (No evil will come to you). This sentence is used as a . ("۲)
 .proverb. It was first employed by Qasir slave of Jadhimah ibn Malik al-Abrash

The intention is that when all these things die how can those who inhabit them remain . (۳)
 safe? Certainly they too like every thing else have to pass away some day or other. Then
 ?why should there be any wonder at my life coming to an end

SERMON ۱۵۰

in English

About future events and some activities of the hypocrites

They took to the right and the left piercing through to the ways of evil and leaving the
 paths of guidance. Do not make haste for a matter which is to happen and is awaited and
 do not wish for delay in what the morrow is to bring for you. For how many people make
 haste for a matter but when they get it they begin to wish they had not got it. How near is
 today to the dawning of tomorrow. O' my people this is the time for the occurrence of
 every promised event and the approach of things which you do not know. Whoever from
 among us will be during these days will move through them with a burning lamp and will
 tread on the footsteps of the virtuous in order to unfasten knots to free slaves to divide
 the united and to unite the divided. He will be in concealment from people. The stalker will
 not find his footprints even though he pursues with his eye. Then a group of people will be
 sharpened like the sharpening of swords by the blacksmith. Their sight will be brightened
 by revelation the (delicacies of) commentary will be put in their ears and they will be given
 .drinks of wisdom morning and evening

Concerning Misguidance

Their period became long in order that they might complete (their position of) disgrace and deserve vicissitudes till the end of the period was reached and a group of people turned towards mischief and picked up their arms for fighting. The virtuous did not show any obligation to Allah but calmly endured and did not feel elated for having engaged themselves in truthfulness. Eventually the period of trial came to an end according to what was ordained. Then they propagated their good views among others and sought nearness to Allah according to the command of their leader

When Allah took the Prophet (to himself) a group of men went back on their tracks. The ways (of misguidance) ruined them and they placed trust in deceitful intriguers showed consideration to other than kinsmen abandoned the kin whom they had been ordered to love and shifted the building from its strong foundation and built it in other than its (proper) place. They are the source of every shortcoming and the door of gropers in the dark. They were moving to and fro in amazement and lay intoxicated in the way of the people of the Pharaohs. They were either bent on this world and taking support on it or away from the faith and removed from it

in Arabic

[١٥٠] خطبه له عليه السلام

يومي فيها إلى الملاحم و يصف فئه من أهل الضلال

وَأَخَذُوا يَمِينًا وَشِمَالًا ظَغْنًا فِي مَسَالِكِ الْغَيِّ، وَتَرَكَآ لِمَذَاهِبِ الرُّشْدِ. فَلَا تَسْتَعْجِلُوا مَا هُوَ كَائِنٌ مُرْصَدٌ، وَلَا تَسْتَبَطُّوا مَا يَجِيءُ بِهِ الْغَدُ. فَكَمْ مِنْ مُسْتَعْجِلٍ بِمَا إِنْ أَدْرَكَهُ وَدَّ أَنْهُ لَمْ يَدْرِكْهُ. وَمَا أَقْرَبَ الْيَوْمَ مِنْ تَبَاشِيرِ (١) غَدٍ! يَا قَوْمَ، هَذَا إِبَانٌ (٢) وَرُودٌ كُلُّ مُوْعِدٍ، وَدُنُوٌّ (٣) مِنْ طَلْعِهِ مَيَّا لَّا- تَعْرِفُونَ. أَلَا وَإِنَّ مَنْ أَدْرَكَهَا مِنَّا يَسِيرِي فِيهَا بِسِرَاجٍ مُنِيرٍ، وَيَحْدُو فِيهَا عَلَى مِثَالِ الصَّالِحِينَ، لِيُحَلَّ فِيهَا رَبْنًا (٤)، وَيُعْتَقَ رِقًا، وَيَصْدَعَ شِعْبًا (٥)، وَيَشْعَبَ صَدْعًا (٦)، فِي سُنْتِهِ عَنِ النَّاسِ لَّا- يُبْصِرُ الْقَائِفُ (٧) أَثْرَهُ وَلَوْ تَابَعَ نَظْرَهُ. ثُمَّ لِيُشْحَذَنَّ (٨) فِيهَا قَوْمٌ شَحَذَ الْقَيْنِ النَّصْلَ (٩) تُجَلِّي بِالتَّنْزِيلِ أَبْصَارُهُمْ، وَيُزَمِّي بِالتَّفْسِيرِ فِي مَسَامِعِهِمْ، وَيُغْبِقُونَ كَأْسَ الْحِكْمَةِ بَعْدَ الصُّبُوحِ (١٠)!

فی الضلال

منها : وَطَالَ الْأَمَدُ بِهِمْ لَيْسَ تَكْمَلُوا الْخِزْيَ، وَيَسْتَوْجِبُوا الْعَيْرَ (۱۱)؛ حَتَّى إِذَا اخْلَوْلَ الْأَجَلُ (۱۲)، وَاسْتَرَاحَ قَوْمٌ إِلَى الْفِتَنِ، وَأَسْأَلُوا (۱۳) عَنْ لِقَاحِ حَزْبِهِمْ، لَمْ يَمُنُّوا عَلَى اللَّهِ بِالصَّبْرِ، وَلَمْ يَشْتَعِظُوا بِدَلِّ أَنْفُسِهِمْ فِي الْحَقِّ؛ حَتَّى إِذَا وَافَقَ وَارِدُ الْقَضَاءِ انْقِطَاعَ مُدَّةِ الْبَلَاءِ، حَمَلُوا بِصَائِرِهِمْ عَلَى أَسْيَافِهِمْ (۱۴)، وَدَانُوا لِرَبِّهِمْ بِأَمْرِ وَعَظْمِهِمْ؛ حَتَّى إِذَا قَبِضَ اللَّهُ رُسُولَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، رَجِعَ قَوْمٌ عَلَى الْأَعْقَابِ، وَغَالَتْهُمْ السُّبُلُ، وَاتَّكَلُوا عَلَى الْوَلَانِجِ (۱۵)، وَوَصَلُوا غَيْرَ الرَّحِمِ، وَهَجَرُوا السَّبَبَ الَّذِي أُمِرُوا بِمَوَدَّتِهِ، وَنَقَلُوا الْبِنَاءَ عَنْ رِصِّ أَسَاسِهِ، فَبَنَوْهُ فِي غَيْرِ مَوْضِعِهِ. مَعَادِنُ كُلِّ خَطِيئَةٍ، وَأَبْوَابُ كُلِّ ضَارِبٍ فِي غَمْرِهِ (۱۶). قَدْ مَارُوا (۱۷) فِي الْحَيْرَةِ، وَذَهَلُوا فِي السَّكْرَةِ، عَلَى سُنَنِ مَنْ آلَ فِرْعَوْنَ: مَنْ مُنْقَطِعٍ إِلَى الدُّنْيَا رَاكِنٍ، أَوْ مُفَارِقٍ لِلدُّنْيَا مُبَايِنٍ.

in Persian

(در این خطبه به حوادث سخت آینده اشاره دارد)

۱ آینده بشریت و ظهور حضرت مهدی (عج)

به راههای چپ و راست رفتند، و راه ضلالت و گمراهی پیمودند، و راه روشن هدایت را گذاشتند. پس در باره آنچه که باید باشد شتاب نکنید، و آنچه را که در آینده باید بیاید دیر مشمارید، چه بسا کسی برای رسیدن به چیزی شتاب می کند اما وقتی به آن رسید دوست دارد که ای کاش آن را نمی دید، و چه نزدیک است امروز ما به فردایی که سپیده آن آشکار شد. ای مردم! اینک ما در آستانه تحقق وعده های داده شده، و نزدیکی طلوع آن چیزهایی که بر شما پوشیده و ابهام آمیز است، قرار داریم.

۲ ره آورد حکومت حضرت مهدی (عج)

بدانید آن کس از ما (حضرت مهدی «عج») که فتنه های آینده را دریابد، با چراغی روشنگر در آن گام می نهد و بر همان سیره و روش پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و امامان علیهم السلام رفتار می کند تا گره ها را بگشاید، بردگان و ملت های اسیر را آزاد سازد، جمعیت های گمراه و ستمگر را پراکنده و حق جویان پراکنده را جمع آوری می کند. حضرت مهدی (عج) سال های طولانی در پنهانی از مردم به سر می برد آن چنان که اثر شناسان، اثر قدمش را نمی شناسند، گرچه در یافتن اثر و نشانه ها تلاش فراوان کنند. سپس گروهی برای درهم کوبیدن فتنه ها آماده می گردند، و چونان شمشیرها صیقل می خورند، دیده هاشان با قرآن روشنایی گیرد، و در گوش هاشان تفسیر قرآن طنین افکند، و در صبحگاهان و شامگاهان جامهای حکمت سر می کشند. «۱»

۳ سرنوشت امت اسلامی پس از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

روزگار آنان به طول انجامید تا رسوایی آنها به نهایت رسید، و خود را سزاوار بلای زمانه گرداندند، و چون پایان مدّت آنها نزدیک شد گروهی در فتنه ها آسودند و گروهی دست به حمله و پیکار با فسادگران زدند و با شکیبایی که داشتند بر خدا منت نهادند، و جان دادن در راه خدا را بزرگ نشمردند، تا آنجا که اراده الهی به پایان دوران جاهلیت موافق شد، شمشیرها در راه خدا کشیدند، و بینش های خود را بر شمشیر نشانند، و طاعت پروردگار خود را پذیرفتند، و فرمان پند دهنده خود را شنیدند، و در پیروزی و سربلندی زیستند تا آن که خدا، پیامبرش را نزد خود برد، (افسوس) که گروهی به گذشته جاهلی خود باز گشتند، و با پیمودن راه های گوناگون به گمراهی رسیدند، و به دوستان منحرف خود پیوستند و از دوستی با مؤمنان بریدند که به آن امر شده بودند، و بنیان اسلامی را تغییر داده در جای دیگری بنا نهادند، آنان کانون هر خطا و گناه، و پناهگاه هر فتنه جو شدند. که سرانجام در سرگردانی فرو رفته، و در غفلت و مستی به روش و آیین فرعونیان در آمدند یا از همه بریده و دل به دنیا بستند، و یا پیوند خود را با دین گسستند.

(۱) اشاره به: فوتوریسم MSIRUTUF (آینده نگری)، نظر امام (ع) یک آینده نگری مثبت است که آینده جهان را روشن و متکامل و خوب می شناساند، بر خلاف نظریه پردازانی که آینده را وحشت زا و تاریک معرفی می کنند.

SERMON ۱۵۱

in English

Warning against Religious strife The Two Testimonies

I praise Allah and seek His help from (what led to the) punishment of Satan and his deceitful acts and (I seek His) protection from Satan's traps and waylayings. I stand witness that there is no god but Allah and I stand witness that Muhammad is His slave and His Prophet (peace be upon him and his progeny) and his chosen and his selected one. Muhammad's (p.b.u.h.a.h.p.) distinction cannot be paralleled nor can his loss be made good. Populated places were brightened through him when previously there was dark misguidance overpowering ignorance and rude habits and people regarded unlawful as lawful humiliated the man of wisdom passed lives when there were no prophets and died .as unbelievers

You O' people of Arabia will be victims of calamities which have come near. You should avoid the intoxication of wealth fear the disasters of chastisement keep steadfast in the darkness and crookedness of mischief when its hidden nature discloses itself its secrets become manifest and its axis and the pivot of its rotation gain strength. It begins in imperceptible stages but develops into great hideousness. Its youth is like the youth of an .adolescent and its marks are like the marks of beating by stone

Oppressors inherit it by (mutual) agreement. The first of them serves as a leader for the latter one and the latter one follows the first one. They vie with each other in (the matter of) this lowly world and leap over this stinking carcass. Shortly the follower will denounce his connection with the leader and the leader with the follower. They will disunite on account of mutual and curse one another when they meet. Then after this there will appear another arouser of mischief who will destroy ruined things. The heart will become wavering after being normal men will be misled after safety desires will multiply and .become diversified and views will become confused

Whoever proceeds towards this mischief will be ruined and whoever strives for it will be annihilated. They will be biting each other during it as the wild asses bite each other in the herd. The coils of the rope will be disturbed and the face of affairs will be blinded. During it sagacity will be on the ebb and the oppressors will (get the opportunity to) speak. This mischief will smash the Bedouins with its hammers and crush them with its chest. In its dust the single marchers will be lost and in its way the horsemen will be destroyed. It will approach with the bitterness of destiny and will give pure blood (instead of milk). It will breach the minarets of faith and shatter the ties of firm belief. The wise will run away from it while the wicked will foster it. It will thunder and flash (like lightning). It will create a severe disaster. In it kinship will be forsaken and Islam will be abandoned. He who .declaims it will also be affected by it and he who flees from it will (be forced to) stay in it

A part of the same sermon

Among them some will be unavenged martyrs and some will be stricken with fear and seek protection. They will be deceived by pledges and fraudulent belief. You should not become landmarks of mischiefs and signs of innovations but should adhere to that on which the rope of the community has been wound and on which the pillars of obedience have been founded. Proceed towards Allah as oppressed and do not proceed to Him as oppressors. Avoid the paths of Satan and the places of revolt. Do not put in your bellies unlawful morsels because you are facing Him Who has made disobedience unlawful for you and made the path of obedience easy for you

in Arabic

[١٥١] ومن خطبه له عليه السلام

يحذر من الفتن

الشهادتان

وَأَحْمَدُ اللَّهِ وَأَسْتَعِينُهُ عَلَى مَدَاحِرِ (١) الشَّيْطَانِ وَمَزَاجِرِهِ، وَالْإِغْتِصَامِ

مِنْ حَبَائِلِهِ وَمَخَاتِلِهِ (٢). وَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَنَجِيئُهُ وَصِيْفُوتُهُ، لَا يُؤَاوِي فَضْلُهُ، وَلَا يُجْبِرُ فَقْدُهُ، أَضَاءَتْ بِهِ الْبِلَادُ بَعْدَ الضَّلَالَةِ الْمُظْلِمَةِ، وَالْجَهَالَةِ الْعَالِيَةِ، وَالْجَفْوَةِ الْجَافِيَةِ، وَالنَّاسُ يَسْتَحِلُّونَ الْحَرِيمَ، وَيَسْتَدِلُّونَ الْحَكِيمَ، يَخْيُونَ عَلَى فَتْرِهِ (٣)، وَيَمُوتُونَ عَلَى كُفْرِهِ!

التحذير من الفتن

ثُمَّ إِنَّكُمْ مَعَشَرَ الْعَرَبِ أَعْرَاضُ بِلَايَا قَدِ افْتَرَبْتُمْ. فَاتَّقُوا سَكَرَاتِ النَّعْمَةِ، وَاخْذَرُوا بِوَائِقِ (٤) النَّقْمَةِ، وَتَبَتُّوا فِي قَتَامِ الْعُشْوَةِ (٥)، وَاعْوَجَّاجِ الْفِتْنَةِ عِنْدَ طُلُوعِ جَنِينِهَا، وَظُهُورِ كَمِينِهَا، وَانْتِصَابِ قُطْبِهَا، وَمِدَارِ رَحَاهَا. تَبَدُّدًا فِي مِدَارِجِ حَفِيئِهَا، وَتَوَوُّلًا إِلَى فَطَاعِهِ جَلِيئِهَا، شِبَابِهَا (٦) كَشِبَابِ الْعُلَامِ، وَأَنَارِهَا كَأَنَارِ السَّلَامِ (٧)، يَتَوَارِثُهَا الظُّلْمَةُ بِالْعُهُودِ! أَوْلَهُمْ قَائِدٌ لآخِرِهِمْ، وَآخِرُهُمْ مُقْتَدٍ بِأَوَّلِهِمْ، يَتَنَافَسُونَ فِي دُنْيَا دَنِيئِهِ، وَيَتَكَالَبُونَ عَلَى حِيْفِهِ مُرِيحِهِ (٨)، وَعَنْ قَلِيلٍ يَتَّبِعُ التَّابِعُ مِنَ الْمَثْبُوعِ، وَالْقَائِدُ مِنَ الْمُقْتَدِ، فَيَتَرَايِلُونَ (٩) بِالْبُغْضَاءِ، وَيَتَلَاعَنُونَ عِنْدَ اللَّقَاءِ. ثُمَّ يَأْتِي بَعْدَ ذَلِكَ طَالِعُ الْفِتْنَةِ الرَّجُوفِ (١٠)، وَالْقَاصِمِ (١١) الرَّحُوفِ، فَتَرِيغُ قُلُوبٌ بَعْدَ اسْتِقَامَةِهَا، وَتَضِلُّ رِجَالٌ بَعْدَ سَلَامَةِهَا، وَتُخْتَلِفُ الْأَهْوَاءُ عِنْدَ هُجُومِهَا، وَتَلْتَسِسُ الْأَرَءَاءُ عِنْدَ نُجُومِهَا (١٢)، مَنْ أَشْرَفَ لَهَا قَصِيْمَتُهُ، وَمَنْ سَعَى فِيهَا حَطْمَتُهُ، يَتَكَادِمُونَ (١٣) فِيهَا تَكَادِمَ الْحُمْرِ فِي الْعَانَةِ (١٤)! قَدِ اضْطَرَبَ مَعْقُودُ الْحَبْلِ، وَعَمِيَ وَجْهُ الْأَمْرِ، تَغِيضُ (١٥) فِيهَا الْحِكْمَةَ، وَتَنْطِقُ فِيهَا الظُّلْمَةَ، وَتَدُقُّ (١٦) أَهْلَ الْبَدْوِ بِمَسْحَلِهَا (١٧)، وَتَرُضُّهُمْ (١٨) بِكَلْكَلِهَا (١٩)! يَضْرِبُ فِي عُبَارِهَا الْوُحْدَانَ (٢٠)، وَيَهْلِكُ فِي طَرِيقِهَا الرُّكْبَانَ، تَرْدُ بِمَرِّ الْقَضَاءِ، وَتَحْلُبُ عَيْطَ الدَّمَاءِ (٢١)، وَتَتَلْمَسُ مَنَارَ الدِّينِ (٢٢)، وَتَنْفُصُ عَقْمَدَ الْيَقِينِ، يَهْرُبُ مِنْهَا الْأَكْيَاسُ (٢٣)، وَيُدْبِرُهَا الْأَرْجَاسُ (٢٤)، مَرُوعَادُ مَبْرَاقٍ، كَاشِفَهُ عَنْ سَاقٍ! تُقَطِّعُ فِيهَا الْأَرْحَامَ، وَيُفَارِقُ عَلَيْهَا الْإِسْلَامَ! بَرِيئُهَا سَقِيمٌ، وَظَاعِنُهَا مُقِيمٌ!

منها: بَيْنَ قَتِيلٍ مَطْلُولٍ (۲۵)، وَخَائِفٍ مُشْتَجِرٍ، يَخْتَلُونَ (۲۶) بِعَقْدِ الْإِيمَانِ وَبِعُرْوِ الْإِيمَانِ فَلَا تَكُونُوا أَنْصَابَ (۲۷) الْفِتَنِ، وَأَعْلَامَ الْبِدْعِ، وَالزُّمُومَا مَا عَقِدَ عَلَيْهِ حَبْلُ الْجَمَاعَةِ، وَبَيِّنَتْ عَلَيْهِ أَرْكَانُ الطَّاعَةِ، وَأَقْدَمُوا عَلَى اللَّهِ مَظْلُومِينَ، وَلَا تَقْدَمُوا عَلَيْهِ ظَالِمِينَ، وَاتَّقُوا مَدَارِجَ الشَّيْطَانِ وَمَهَابِطَ الْعُدْوَانِ، وَلَا تُدْخِلُوا بُطُونَكُمْ لَعَقَ (۲۸) الْحَرَامِ، فَإِنَّكُمْ بَعِينٍ (۲۹) مَنْ حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَعْصِيَةَ، وَسَهَّلَ لَكُمْ سُبُلَ الطَّاعَةِ.

in Persian

خطبه ۱۵۱-فتنه های آینده

ارزش شهادتین خدای را می ستایم، و در راندن شیطان، و دور ساختن و نجات پیدا کردن از دامها و فریبهای آن، از خدا یاری می طلبم، و گواهی می دهم که جز خدای یگانه معبودی نیست، و شهادت می دهم، که حضرت محمد (ص) بنده و فرستاده برگزیده و انتخاب شده او است، که در فضل و برتری، همتایی ندارد و هرگز فقدان او جبران نگردد، شهرهایی به وجود او روشن گشت، پس از آنکه گمراهی وحشتناکی همه جا را فرا گرفته بود، و جهل و نادانی بر اندیشه ها غالب و قساوت و سنگدلی بر دلها مسلط بود، و مردم حرام را حلال می شمردند، و دانشمندان را تحقیر می کردند، و جدای از دین الهی زندگی کرده و در حال کفر و بی دینی جان می سپردند.

نکوهش مردم گمراه شما ای عربها، هدف تیره های بلا هستید که نزدیک است، از مستیهای نعمت بپرهیزید، و از سختیهای عذاب بترسید و بگریزید، و در فتنه های درهم پیچیده، به هنگام پیدایش نوزاد فتنه ها و آشکار شدن باطن آنها، و برقرار شدن قطب و مدار آسیای آن، با آگاهی قدم بردارید. فتنه هایی که به رهگذرهای ناپیدا درآید، و به زشتی و رسوایی گرایید، آغازش چون دوران جوانی خوش و دلربا، و آثارش چون آثار باقیمانده بر سنگ خارا زشت و دیرپاست، که ستمکاران آن را با عهده ای که با یکدیگر دارند، به ارث می برند، نخستین آنان پیشوای آخرین و آخرین گمراهان اقتداکننده به اولین می باشند، آنان در به دست آوردن دنیای پست بر هم سبقت می گیرند، و چونان سگهای گرسنه، این مردار را از دست یکدیگر می ربایند، طولی نمی کشد که پیرو از رهبر، و رهبر از پیرو، بیزاری می جویند، و با بغض و کینه از هم جدا می شوند، و به هنگام ملاقات، همدیگر را نفرین می کنند. خبر از آینده خونین عرب سپس فتنه ای سر برآورد که سخت لرزاننده، درهم کوبنده و نابودکننده است، و قلبهایی پس از استواری می لغزند، و مردانی پس از درستی و سلامت، گمراه می گردند، و افکار و اندیشه ها به هنگام هجوم

این فتنه ها پراکنده و عقاید پس از آشکار شدنشان به شک و تردید دچار می گردد، آن کس که به مقابله با فتنه ها برخیزد کمرش را می شکند، و کسی که در فرو نشاندن آن تلاش می کند، او را درهم می کوبد، در این میان فتنه جویان چونان گورخران، یکدیگر را گاز می گیرند، و رشته های سعادت و آیین محکم شده شان لرزان می گردد، و حقیقت امر پنهان می ماند، حکمت و دانش کاهش می یابد، ستمگران به سخن می آیند، و بیابان نشینها را درهم می کوبند، و با سینه مرکبهای ستم، آنها را خرد می نمایند، تکروان در غبار آن فتنه ها نابود گردند، و سواران با قدرت در آن به هلاکت می رسند، فتنه ها با تلخی خواسته ها وارد می شود، و خونهای تازه را می دوشد، نشانه های دین را خراب، و یقین را از بین می برد، فتنه هایی که افراد زیرک از آن بگریزند، افراد پلید در تدبیر آن بکوشند، آن فتنه ها پررعد و برق و پر زحمت است. در آن پیوندهای خویشاوندی قطع می گردد و از اسلام جدا می گردند، فتنه ها چنان ویرانگرند که تندرستها بیمار، و مسکن گزیدگان کوچ می کنند،

در آن میان کشته ای است که خونش به رایگان ریخته، و افراد ترسویی که طالب امانند، با سوگندها آنان را فریب می دهند، و با تظاهر به ایمان آنها را گمراه می کنند. رهنمودها در مقابله با فتنه ها پس سعی کنید شما پرچم فتنه ها و نشانه های بدعتها نباشید، و آنچه را که پیوند امت اسلامی بدان استوار است، و پایه های طاعت بر آن پایدار بر خود لازم شمارید، و بر خدا، ستمدیده وارد شوید نه ستمگر، از درافتادن درون دامهای شیطان، و قرار گرفتن در وادی دشمنیها بپرهیزید، و لقمه های حرام به شکم خود راه ندهید، شما در برابر دیدگان خداوندی قرار دارید که گناهان را حرام کرد و راه اطاعت و بندگی را آسان فرمود.

SERMON ۱۵۲

in English

(About the greatness and the attributes of Allah (۱

Praise be to Allah who is proof of His existence through His creation of His being external through the newness of His creation and through their mutual similarities of the fact that nothing is similar to Him. Senses cannot touch Him and curtains cannot veil Him because of the difference between the Maker and the made the Limiter and the limited and the Sustainer and the sustained

He is One but not by the first in counting is Creator but not through activity or labour is Hearer but not by means of any physical organ is Looker but not by a stretching of eyelids is Witness but not by nearness is Distinct but not by measurement of distance is Manifest but not by seeing and is Hidden but not by subtlety (of body). He is Distinct from things because He overpowers them and exercises might over them while things are distinct from Him because of their subjugation to Him and their turning towards Him

He who describes Him limits Him. He who limits Him numbers Him. He who numbers Him rejects His eternity. He who said "how" sought a description for Him. He who said "where" bounded him. He is the Knower even though there be nothing to be known. He is the Sustainer even though there be nothing to be sustained. He is the Powerful even though there be nothing to be overpowered

(A part of the same sermon about the Divine leaders (Imams

The riser has risen the sparkler has sparked the appearer has appeared and the curved has been straightened. Allah has replaced one people with another and one day with another. We awaited these changes as the famine-stricken await the rain. Certainly the Imams are the vicegerents of Allah over His creatures and they make the creatures know Allah. No one will enter Paradise except he who knows them and knows Him and no one .will enter Hell except he who denies them and denies Him

Allah the Glorified has distinguished you with Islam and has chosen you for it. This is because it is the name of safety and the collection of honour. Allah the Glorified chose its way and disclosed its pleas through open knowledge and secret maxims. Its (Qur'an)wonders are not exhausted and its delicacies do not end. It contains blossoming bounties and lamps of darkness. (The doors of) virtues cannot be opened save with its keys nor can gloom be dispelled save with its lamps. Allah has protected its inaccessible points (from enemies) and allowed grazing (to its followers) in its pastures. It contains cover (from the ailment of misguidance) for the seeker of cure and full support for the .seeker of support

in Arabic

[١٥٢] ومن خطبه له عليه السلام

في صفات الله جل جلاله، وصفات أئمة الدين

الْحَمِيدُ لِلَّهِ الدَّالُّ عَلَى وُجُودِهِ بِخَلْقِهِ، وَبِمُخْدَتِ خَلْقِهِ عَلَى أَرْزَلِيَّتِهِ، وَبِاشْتِبَاهِهِمْ عَلَى أَنْ لَا شَبَهَ لَهُ. لَا تَسْتَلِمُهُ (١) الْمَشَاعِرُ، وَلَا تَحْجُبُهُ السَّوَابِرُ، لِإِفْتِرَاقِ الصَّانِعِ وَالْمَصْنُوعِ، وَالْحَادِّ وَالْمُخْدُودِ، وَالرَّبِّ وَالْمَرْبُوبِ. الْأَحِيدُ بَلَا تَأْوِيلِ عَدَدٍ، وَالْخَالِقُ لَا بِمَعْنَى حَرَكَهٍ وَنَصْبِ (٢). وَالسَّمِيعُ لَا بِأَدَاةِ (٣)، وَالْبَصِيرُ لَا بِتَفْرِيقِ آلِهِ (٤)، وَالشَّاهِدُ لَا بِمَمَاسِهِ، وَالْبَائِنُ (٥) لَا بِتَرَاحِي مَسَافِهِ، وَالظَّاهِرُ لَا بِرُؤْيِيهِ. وَالْبَاطِنُ لَا بِلَطَافِهِ. بَانَ مِنَ الْأَشْيَاءِ بِالْقَهْرِ لَهَا. وَالْقُدْرَةُ عَلَيْهَا، وَبَانَتِ الْأَشْيَاءُ مِنْهُ بِالْخُضُوعِ لَهُ، وَالرُّجُوعُ إِلَيْهِ. مَنْ وَصَفَهُ فَقَدْ حَدَّهُ (٦)، وَمَنْ حَدَّهُ فَقَدْ عَدَّهُ، وَمَنْ عَدَّهُ فَقَدْ أَبْطَلَ أَرْزَلَهُ، وَمَنْ قَالَ: «كَيْفَ»، فَقَدْ اسْتَوْصَفَهُ، وَمَنْ قَالَ: «أَيْنَ»، فَقَدْ حَيَّرَهُ. عَالِمٌ إِذْ لَا مَعْلُومٌ، وَرَبٌّ إِذْ لَا مَرْبُوبٌ، وَقَادِرٌ إِذْ لَا مَقْدُورٌ.

فی أئمه الدين

منها: فَقَدْ طَلَعَ طَالِعٌ، وَلَمَعَ لَامِعٌ، وَلَا حَ (۷) لَا يَمُحُّ، وَاعْتَدَلَ مَائِلٌ، وَاسْتَبَدَلَ اللَّهُ بِقَوْمٍ قَوْمًا، وَبِيَوْمٍ يَوْمًا، وَأَنْتَظَرْنَا الْغَيْرَ (۸) أَنْتَظَرَ الْمُجَدِّبِ الْمَطْرَ. وَإِنَّمَا الْأَائِمَّةُ قُورَامٌ اللَّهُ عَلَى خَلْقِهِ، وَعُرْفَاؤُهُ عَلَى عِبَادِهِ، لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ عَرَفَهُمْ وَعَرَفُوهُ، وَلَا يَدْخُلُ النَّارَ إِلَّا مَنْ أَنْكَرَهُمْ وَأَنْكَرُوهُ. إِنَّ اللَّهَ خَصَّكُمْ بِالْإِسْلَامِ، وَاسْتَخْلَصَكُمْ لَهُ، وَذَلِكَ لِأَنَّهُ اسْمٌ سَلَامِيٍّ، وَجَمَاعٌ (۹) كَرَامِيٍّ، اصْطَفَى اللَّهُ تَعَالَى مِنْهُجَهُ، وَبَيَّنَّ حُجَجَهُ، مِنْ ظَاهِرِ عِلْمٍ، وَبَاطِنِ حَكْمٍ. لَا تَفْنَى غَزَائِبُهُ، وَلَا تَنْقُصِي عَجَائِبُهُ. فِيهِ مَرَايِعُ النَّعْمِ (۱۰)، وَمَصَابِيحُ الظُّلْمِ. لَا تَفْتُحُ الْخَيْرَاتُ إِلَّا بِمَفَاتِيحِهِ، وَلَا تُكْشَفُ الظُّلُمَاتُ إِلَّا بِمَصَابِيحِهِ. قَدْ أَحْمَى حِمَاهُ (۱۱)، وَأَرْعَى مَرْعَاهُ. فِيهِ شِفَاءُ الْمُسْتَشْفَى، وَكَفَايَةُ الْمُكْتَفَى.

in Persian

خطبه ۱۵۲-ستایش خدا

خداشناسی (شناخت صفات خدا) ستایش خداوندی را که با آفرینش بندگان بر هستی خود راهنمایی فرمود، و آفرینش پدیده های نو، بر ازلی بودن او گواه است، و شباهت داشتن مخلوقات به یکدیگر دلیل است که او همتایی ندارد، حواس بشری ذات او را درک نمی کند، و پوششها او را پنهان نمی سازد، زیرا سازنده و ساخته شده، فرا گیرنده و فرا گرفته، پروردگار و پرورده، یکسان نیستند! یگانه است نه از روی عدد، آفریننده است نه با حرکت و تحمل رنج، شنواست بدون وسیله شنوایی، و بیناست بی آنکه چشم گشاید و برهم نهد، در همه جا حاضر است نه آن که با چیزی تماس گیرد، و از همه چیز جداست، نه اینکه فاصله بین او و موجودات باشد، آشکار است نه با مشاهده چشم، پنهان است نه به خاطر کوچکی و ظرافت، از موجودات جداست که بر آنها چیره و تواناست، و هر چیزی جز او برابرش خاضع و بازگشت آن به سوی خداست. آنکه خدا را وصف کرد، محدودش نمود و آنکه محدودش کند، او را به شمار آورده، و آنکه خدا را به شمار آورد، ازلیت او را باطل کرده است، و کسی که بگوید: خدا چگونه است؟ او را توصیف کرده، و هر که بگوید: خدا کجاست؟ مکان برای او قائل شده است، خدا عالم بود آنگاه که معلومی وجود نداشت،

p: ۲۷۳

پرورنده بود آنگاه که پدیده ای نبود و توانا بود آنگاه که توانایی نبود.

عظمت امامان دوازده گانه و قرآن همانا طلوع کننده ای آشکار شد، و درخشنده ای درخشید و آشکارشونده ای آشکار گردید، و آنکه از جاده حق منحرف شد به راه راست بازگشت، خداوند گروهی را به گروهی تبدیل، و روزی را برابر روزی قرار داد، و ما چونان مانده در خشکسالان که در انتظار بارانند، انتظار چنین روزی را می کشیدیم. همانا! امامان دین، از طرف خدا، تدبیرکنندگان امور مردم، و کارگزاران آگاه بندگانشان، کسی به بهشت نمی رود جز آنکه آنان را شناخته، و آنان او را بشناسند، و کسی در جهنم سرنگون نگردد جز آنکه منکر آنان باشد و امامان دین هم وی را نپذیرند،

همانا خدای متعال شما را به اسلام اختصاص داد و برای اسلام برگزید، زیرا اسلام نامی از سلامت است، و فراهم کننده کرامت جامعه می باشد، راه روشن آن را خدا برگزید، و حجت‌های آن را روشن گردانید. ویژگی‌های قرآن قرآن را فرو فرستاد که ظاهرش علم، و باطنش حکمت است، نوآوری‌های آن پایان نگیرد و شگفتی‌هایش تمام نمی شود، در قرآن برکات و خیرات چونان سرزمین‌های پرگیاه در اول بهاران، فراوان است، و چراغ‌های روشنی بخش تاریکی‌ها فراوان دارد، که در نیکی‌ها جز با کلیدهای قرآن باز نشود، و تاریکی‌ها را جز با چراغ‌های آن روشنی نمی توان بخشید، مرزهایش محفوظ، و چراگاه‌هایش را خود نگهبان است، هر درمان خواهی را درمان، و هر بی نیازی طلبی را کافی است.

Footnote

(۱) The first part of this sermon consists of important issues concerning the science of knowledge about Allah wherein Amir al-mu'minin has thrown light on the matter that Allah is from ever and His attributes are the same as He Himself. When we cast a glance at creation we see that for every movement there is a mover from which every man of ordinary wisdom is compelled to conclude that no effect can appear without a cause so much so that even an infant a few days old when his body is touched feels in the depth of his consciousness that someone has touched him. He indicates it by opening his eyes or turning and looking. How then can the creation of the world and the system of all creation ?be arranged without a Creator or Organiser

Once it is necessary to believe in a Creator then He should exist by Himself because everything which has a beginning must have a centre of existence from which it should terminate. If that too needed a creator there would be the question of whether this creator is also the creation of some other creator or exists by itself. Thus unless a Self-created Creator is believed in who should be the cause of all causes the mind will remain groping in the unending labyrinth of cause and effect and never attain the idea of the last extremity of the series of creation. It would fall into the fallacy of circular arguing and .would not reach any end

If the creator were taken to have created himself then there would be (one of the two positions namely) either he should be non-existent or existent. If he were not existent then it would not be possible for something non-existent to create any existent being. If he were existent before creating himself there would be no sense in coming into being again. Therefore it is necessary to believe that the Creator should be a Being not dependent on any other creator for His own existence and everything else should be dependent on Him. This dependence of the entire creation is a proof that the existence of the Source of all creation is from ever and eternal. And since all beings other than He are subject to change are dependent on position and place and are similar to one another in qualities and properties and since similarity leads to plurality whereas unity has no like .save itself therefore nothing can be like Him

Even things called one cannot be reckoned after His Unity because He is One and Singular in every respect. He is free and pure from all those attributes which are found in body or matter because He is neither body nor colour nor shape nor does He lie in any direction nor is He bounded within some place or locality. Therefore man cannot see or understand Him through his senses or feelings because senses can know only those things which accord with the limitations of time place and matter. To believe that He can be seen is to believe that He has body but since He is not a body and He does not exist through a body and He does not lie in any direction or place there is no question of His being seen. But His being unseen is not like that of subtle material bodies due to whose delicacy the eye pierces through them and eyes remain unable to see them; as for example the wind in the vast firmament. But He is unseen by His very existence. Nevertheless nothing is unseen for Him. He sees as well as hears but is not dependent on instruments of seeing or hearing because if He were in need of organs of the body for hearing and seeing He would be in need of external things for His perfection and would not be a perfect Being whereas He should be perfect in all respects and no attribute of perfection should be .apart from His Self

To believe in attributes separately from His Self would mean that there would be a self and a few attributes and the compound of the self and the attributes would be Allah. But a thing which is compounded is dependent on its parts and these parts must exist before their composition into the whole. When the parts exist from before how can the whole be from ever and eternal because its existence is later than that of its parts. But Allah had the attributes of knowledge power and sustaining even when nothing was existent because none of His attributes were created in Him from outside but His attributes are His Self and His Self is His attributes. Consequently His knowledge does not depend on the object of knowledge existing first and then His knowledge because His Self is prior to things coming into existence. Nor is it necessary for His power that there should first exist the object to be over-powered and then alone He would be called Powerful because Powerful is that who has power equally for doing or abandoning and as such the .existence of the object to be over-powered is not necessary

Similarly Sustainer means master. Just as He is the Master of the non-existent after its coming into existence in the same way He has power to bring it into existence from non-existence namely if He so wills He may bestow existence upon it

SERMON ۱۵۳

in English

About negligent persons and the characteristics of beasts carnivores and women

p: ۲۷۷

He has been allowed time by Allah. He is falling into error along with negligent persons and goes early in the morning with sinners without any road to lead or any Imam to guide

A part of the same sermon

At last when Allah will make clear to them the reward for their sins and take them out from the veils of their neglectfulness they will proceed to what they were running away from and run away from what they were proceeding to. They will not benefit from the .wants they will satisfy or the desires they would fulfil

I warn you and myself from this position. A man should derive benefit from his own self. Certainly prudent is he who hears and ponders over it who sees and observes and who benefits from instructive material and then treads on clear paths wherein he avoids falling into hollows and straying into pitfalls and does not assist those who misguide him .by turning away from truthfulness changing his words or fearing truth

O' my listener! Be cured from your intoxication wake up from your slumber decrease your hasty activity and ponder over what has come to you through the Holy Prophet the Ummi (۱) which is inevitable and inescapable. You should turn away from him who opposes him and leave him and leave whatever he has adopted for himself. Put off your vanity drop your haughtiness and recall your grave because your way passes over it. You will be dealt with as you deal with others you will reap what you sow and what you send today will meet you tomorrow. So provide for your future and send (some good acts) for your day (of reckoning). Fear fear O' listener! Act act O' careless! No one will warn you like him who .knows

p: ۲۷۸

One of the firm decisions of Allah in the Wise Reminder (Qur'an) upon which He bestows reward or gives punishment and through which He likes or dislikes is that it will not benefit a man even though he exerts himself and acts sincerely if he leaves this world to meet Allah with one of these acts without repenting namely that he believed in a partner with Allah during his obligatory worship or appeased his own anger by killing an individual or spoke about acts committed by others or sought fulfilment of his needs from people by introducing an innovation in his religion or met people with a double face or moved among them with a double tongue. Understand this because an illustration is a guide for its like

Beasts are concerned with their bellies. Carnivores are concerned with assaulting others. Women are concerned with the adornments of this ignoble life and the creation of mischief herein (٢). (On the other hand) believers are humble believers are admonishers (and believers are afraid (of Allah

in Arabic

[١٥٣] ومن خطبه له عليه السلام

صفه الضال

وَهُوَ فِي مُهْلِهِ مِنَ اللَّهِ يَهْوَى مَعَ الْغَافِلِينَ. وَيَغْدُو مَعَ الْمُذْنِبِينَ، بِلَا سَبِيلٍ قَاصِدٍ، وَلَا إِمَامٍ قَائِدٍ.

صفات الغافلين

منها: حَتَّى إِذَا كَشَفَ لَهُمْ عَنْ جَزَاءِ مَعْصِيَتِهِمْ، وَاسْتَحْرَجَهُمْ مِنْ جَلَابِيبِ غَفْلَتِهِمْ، اسْتَقْبَلُوا مُدْبِرًا، وَاسْتَدْبَرُوا مُقْبِلًا، فَلَمْ يَنْتَفِعُوا بِمَا أَدْرَكُوا مِنْ طَلَبَتِهِمْ، وَلَا بِمَا قَضَوْا مِنْ وَطَرِهِمْ.

إِنِّي أَحْذَرُكُمْ، وَنَفْسِي، هَذِهِ الْمُنْزَلَةَ، فَلْيَنْتَفِعِ امْرُؤٌ بِنَفْسِهِ، فَإِنَّمَا الْبَصِيرُ مَنْ سَمِعَ فَتَفَكَّرَ، وَنَظَرَ فَأَبْصَرَ، وَانْتَفَعَ بِالْعِبَرِ، ثُمَّ سَلَكَ حَيْدًا وَاضِحًا يَتَجَنَّبُ فِيهِ الصَّرْعَةَ فِي الْمَهَاوِي، وَالضَّلَالَ فِي الْمَعَاوِي (١)، وَلَا يُعِينُ عَلَى نَفْسِهِ الْغَوَاةَ بَتَعَسُفٍ فِي حَقِّ، أَوْ تَحْرِيفٍ فِي نُطْقٍ، أَوْ تَخَوُّفٍ مِنْ صِدْقٍ.

p: ٢٧٩

عظه الناس

فَأَفِقْ أَيُّهَا السَّامِعُ مِنْ سَكَرَتِكَ، وَاسْتَيْقِظْ مَنْ غَفَلَتِكَ، وَاخْتَصِرْ مَنْ عَجَلَتِكَ، وَأَنْعِمِ الْفِكْرَ فِيمَا جَاءَكَ عَلَى لِسَانِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ

- صَيَّلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَ سَلَّمَ - مِمَّا لَا بُدَّ مِنْهُ وَلَا مَحِيصَ عَنْهُ، وَخَالَفَ مَنْ خَالَفَ ذَلِكَ إِلَى غَيْرِهِ، وَدَعَا وَمَا رَضِيَ لِنَفْسِهِ، وَضَعَفَ فَخَرَكَ، وَاخْطَطَّ كِبْرَكَ، وَادْكُرْ قَبْرَكَ، فَإِنَّ عَلَيْهِ مَمَرَّكَ، وَكَمَا تَدِينُ تُدَانُ، وَكَمَا تَزْرَعُ تَحْصِدُ، وَمَا قَدَّمْتَ الْيَوْمَ تَقْدَمُ عَلَيْهِ غَدًا، فَأَمَّهَدُ (۲) لِقَدَمِكَ، وَقَدَّمْ لِيَوْمِكَ. فَالْحَذَرَ الْحَذَرَ أَيُّهَا الْمُسْتَمِعُ! وَالْجِدَّ الْجِدَّ أَيُّهَا الْعَافِلُ! (وَلَا يُبْبِكُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ).

إِنَّ مِنْ عَزَائِمِ اللَّهِ فِي الدُّكْرِ الْحَكِيمِ، الَّتِي عَلَيْهَا يُتَيْبُ وَيُعَاقِبُ، وَلَهَا يَرْضَى وَيَسِيحُطُ، أَنَّهُ لَا يَنْفَعُ عَبْدًا وَإِنْ أَجْهَدَ نَفْسَهُ، وَأَخْلَصَ صَفْعَهُ أَنْ يَخْرُجَ مِنَ الدُّنْيَا، لِأَقْيَأَ رَبُّهُ بِخَصِيْلِهِ مِنْ هَذِهِ الْخَصِيَالِ لَمْ يَتَّبِ مِنْهَا: أَنْ يُشْرِكَ بِاللَّهِ فِيمَا افْتَرَضَ عَلَيْهِ مِنْ عِبَادَتِهِ، أَوْ يَشْفِيَ عَيْظَهُ بِهَلَاكِ نَفْسٍ، أَوْ يَعْرِزَّ (۳) بِأَمْرِ فَعَلَهُ غَيْرُهُ، أَوْ يَسْتَنْجِحَ (۴) حَاجَةً إِلَى النَّاسِ بِإِظْهَارِ بَدْعِهِ فِي دِينِهِ، أَوْ يَلْقَى النَّاسَ بِوَجْهَيْنِ، أَوْ يَمْسِي فِيهِمْ بِلِسَانَيْنِ. اعْقِلْ ذَلِكَ فَإِنَّ الْمِثْلَ دَلِيلٌ عَلَى شَبِيهِهِ.

إِنَّ الْبَهَائِمَ هُمُّهَا بَطُونُهَا، وَإِنَّ السَّبَاعَ هُمُّهَا الْعُدْوَانُ عَلَى غَيْرِهَا، وَإِنَّ النَّسَاءَ هُمُّهُنَّ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْفَسَادُ فِيهَا وَإِنَّ الْمُؤْمِنِينَ مُسْتَكِينُونَ (۵)، إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ مُشْفِقُونَ، إِنَّ الْمُؤْمِنِينَ خَائِفُونَ.

in Persian

وصف گمراهان و غفلت زدگان چند روز از طرف خدا به گمراه، مهلت داده شده، و او با غافلان و بی خبران در راه هلاکت قدم می نهد، و تمام روزها را با گناهکاران سپری می کند، بی آنکه از راهی برود تا به حق رسد و یا پیشوایی برگزیند که راهنمای او باشد.

p: ۲۸۰

و تا آن زمان که خداوند کیفر گناهان را می نماید، و آنان را از پرده غفلت بیرون می آورد به استقبال چیزی می روند که بدان پشت کرده و پشت می کنند بدانچه روی آورده بودند، پس نه از آنچه آرزو می کردند و بدان رسیدند سودی بردند، و نه از آنچه حاجت خویش بدان روا کردند بهره ای به دست آوردند، من، شما و خود را از اینگونه غفلت زدگی می ترسانم. درمان غفلت زدگیها هر کس باید از کار خویش بهره گیرد، و انسان بینا کسی است که به درستی شنید و اندیشه نمود، پس به درستی نگریست و آگاه شد، و از عبرتها پند گرفت، سپس راه روشنی را پیمود، و از افتادن در پرتگاهها، و گم شدن در کوره راهها، دوری کرد، و کوشید تا عدالت را پاس دارد و برای گمراهان جای اعتراض باقی نگذارد، که در حق سختگیری کند، یا در سخن حق تحریف روا دارد، یا در گفتن سخن راست بترسد. پس بهوش باش ای شنونده! و از خواب غفلت بیدار شو، و از شتاب خود کم کن، و در آنچه از زبان پیامبر (ص) بر تو رسیده اندیشه کن، که ناچار به انجام آن می باشی و راه فراری وجود ندارد، و با کسی که رهنمودهای پیامبر (ص) را بکار نمی بندد و به جانب دیگری تمایل دارد مخالفت کن و او را با آنچه برای خود پسندیده رها کن، فخر فروشی را واگذار، و از مرکب تکبر فرود آی. به یاد قبر باش که گذرگاه تو به سوی عالم آخرت است، که همانگونه به دیگران پاداش دادی به تو پاداش می دهند، و آنگونه که کاشتی، درو می کنی، آنچه امروز، پیش می فرستی، فردا بر آن وارد می شوی، پس برای خود در سرای آخرت جایی آماده کن، و چیزی پیش فرست ای شنونده! هشدار، هشدار، ای غفلت زده! بکوش، بکوش. (هیچ کس جز خدای آگاه تو را باخبر نمی سازد)

صفات ناپسند ناپسند کننده از واجبات قطعی خدا در قرآن حکیم که بر آن پاداش و کیفر می دهد و به خاطر آن خوشنود شده یا خشم می گیرد، این است که اگر انسان یکی از صفات ناپسند را داشته و بدون توبه خدا را ملاقات کند، هر چند خود را به زحمت اندازد، یا عملش را خالص گرداند فایده ای نخواهد داشت. و آن صفات ناپسند اینک: شریکی برای خداوند در عبادات واجب برگزیند، یا خشم خویش را با کشتن بی گناهی فرو نشاند، یا بر بیگناهی به خاطر کاری که دیگری انجام داده عیبجویی کند، یا به خاطر حاجتی که به مردم دارد بدعتی در دین خدا بگذارد، یا با مردم به دو چهره ملاقات کند، و یا در میان آنان با دو زبان سخن بگوید، در آنچه گفتم نیک بیندیش که هر مثال را همانند فراوان است.

روانشناسی همانا! تمام حیوانات در تلاش پر کردن شکمند، و درندگان در پی تجاوز کردن به دیگران، و زنان بی ایمان تمام همتشان آرایش زندگی و فسادانگیزی در آن است، اما مومنان فروتنند، همانا مومنان مهربانند، همانا مومنان از آینده ترسانند.

Footnote

The word "ummi" has been used in the Holy Qur'an with reference to the Holy . (۱)
Prophet in chapter ۷:۱۵۷-۱۵۸. For better understanding of the word refer to the books of
.commentary on the Holy Qur'an

The intention is to say that the cause of all mischief and evil is the passion to satisfy . (۲)
bodily needs and the passion to subdue. If a human being is subjugated by the passion to
satisfy bodily needs and considers filling the stomach as his aim there will be no
difference between him and a beast because a beast too has no aim except to fill its belly.
But if he is over-powered by the passion to subdue others and takes to killing and
devastation there will be no difference between him and a carnivorous beast because the
latter's aim is also tearing and devouring. If both the passions are at work in him then he
is like a woman because in a woman both these passions act side by side and because of
this she is extremely eager of adornment and is active in fanning mischief and
disturbance. However a true believer will never agree to adopt these habits as his mode
of behaviour rather he keeps his passions suppressed so that he neither allows pride and
.vanity to approach near him nor does he fan mischief or disturbance for fear of Allah

Ibn Abi'l-Hadid has written that Amir al-mu'minin delivered this sermon at the time of marching towards Basrah and since the trouble of Basrah was the result of a woman's instigation Amir al-mu'minin has after mentioning beasts and carnivore held a woman also to possess such qualities. Thus the battle of Basrah was the result of these qualities whereby thousands of persons were involved in death and destruction

SERMON ۱۵۴

in English

About the Ahlu'l-bayt (of the Holy Prophet) and their opposers

He who has an intelligent mind looks to his goal. He knows his low road as well as his high road. The caller has called. The shepherd has tended (his flocks). So respond to the caller and follow the shepherd

They (the opposers) have entered the oceans of disturbance and have taken to innovations instead of the Sunnah (the Prophet's holy deeds utterances and his unspoken approvals) while the believers have sunk down and the misguided and the liars are speaking. We are the near ones companions treasure holders and doors (to the Sunnah). Houses are not entered save through their doors. Whoever enters them from other than the door is called a thief. A part of the same sermon

The delicacies of the Qur'an are about them (Ahlu'l-bayt the descendants of the Prophet) and they are the treasurers of Allah. When they speak they speak the truth but when they keep quiet no one can speak unless they speak. The forerunner should report correctly to his people should retain his wits and should be one of the children (a man) of the next world because he has come from there and would return to it

The beginning of the action of one who sees with heart and acts with eyes it is to assess whether the action will go against him or for him. If it is for him he indulges in it but if it is against him he keeps away from it. For he who acts without knowledge is like one who treads without a path. Then his deviation from the path keeps him at a distance from his aim. And he who acts according to knowledge is like he who treads the clear path. Therefore he who can see should see whether he should proceed or return

You should also know that the outside (of every thing) has a similar inside. Of whatever the outside is good its inside too is good and whatever the outside is bad its inside too is bad. The truthful Prophet (peace and blessing of Allah be upon him and his progeny) has said that: "Allah may love a man but hate his action and may love the action but hate the man." You should also know that every action is like a vegetation and a vegetation cannot do without water while waters are different. So where the water is good the plant is good and its fruits are sweet whereas where the water is bad. the plant will also be bad and its fruits will be bitter

in Arabic

[١٥٤] ومن خطبه له عليه السلام

يذكر فيها فضائل أهل البيت

وَنَاطِرُ قَلْبِ (١) اللَّيْبِ بِهِ يُبْصِرُ أَمَدَهُ، وَيَعْرِفُ عَوْرَةَ (٢) وَنَجْدَهُ (٣) . دَاعٍ دَعَا، وَرَاعٍ رَعَى، فَاسْتَجَبُوا لِلدَّاعِي، وَأَتَّبِعُوا الرَّاعِي.

p: ٢٨٤

فَدَحَاضُوا بِحِارِ الْفَتَنِ، وَأَخَذُوا بِالْبَدَعِ دُونَ السَّنَنِ، وَأَرَزَ (۴) الْمُؤْمِنُونَ، وَنَطَقَ الضَّالُّونَ الْمُكَذِّبُونَ. نَحْنُ الشَّعْبَارُ (۵) وَالْأَصْحَابُ، وَالْخَزَنَةُ وَالْأَبْوَابُ، وَلَا تُؤْتَى الْبُيُوتُ إِلَّا مِنْ أَبْوَابِهَا، فَمَنْ أَتَاهَا مِنْ غَيْرِ أَبْوَابِهَا سُمِّيَ سَارِقًا.

منها: فِيهِمْ كَرَائِمٌ (۶) الْقُرْآنِ، وَهُمْ كُنُوزُ الرَّحْمَنِ، إِنْ نَطَقُوا صَدَقُوا، وَإِنْ صَمَتُوا لَمْ يُسَبِّحُوا. فَلْيُصَدِّقْ رَأِيْدَ أَهْلِهِ، وَلْيُحْضِرْ عَقْلَهُ، وَلْيَكُنْ مِنْ أُنْبَاءِ الْآخِرَةِ، فَإِنَّهُ مِنْهَا قَدِيمٌ، وَإِلَيْهَا يَنْقَلِبُ. وَالنَّاطِرُ بِالْقَلْبِ، الْعَامِلُ بِالْبَصِيرِ، يَكُونُ مُبْتَدَأُ عَمَلِهِ أَنْ يَعْلَمَ: أَعْمَلُهُ عَلَيْهِ أَمْ لَهُ! فَإِنْ كَانَ لَهُ مَضَى فِيهِ، وَإِنْ كَانَ عَلَيْهِ وَقَفَ عِنْدَهُ. فَإِنَّ الْعَامِلَ بَعْدَ عِلْمِ كَالسَّائِرِ عَلَى غَيْرِ طَرِيقٍ، فَلَا يَزِيدُهُ بَعْدَهُ عَنِ الطَّرِيقِ الْوَاضِحِ إِلَّا بُعِيداً مِنْ حَاجَتِهِ، وَالْعَامِلُ بِالْعِلْمِ كَالسَّائِرِ عَلَى الطَّرِيقِ الْوَاضِحِ، فَلْيَنْظُرْ نَاطِرًا: أَسَائِرُهُ هُوَ أَمْ رَاجِعٌ!

وَاعْلَمْ أَنَّ لِكُلِّ ظَاهِرٍ بَاطِنًا عَلَى مِثَالِهِ، فَمَا طَابَ ظَاهِرُهُ طَابَ بَاطِنُهُ. وَمَا خَبَثَ ظَاهِرُهُ خَبَثَ بَاطِنُهُ، وَقَدْ قَالَ الرَّسُولُ الصَّادِقُ - صِلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَبْدَ وَيُبْغِضُ عَمَلَهُ، وَيُحِبُّ الْعَمَلَ وَيُبْغِضُ بَدَنَهُ».

وَاعْلَمْ أَنَّ كُلَّ عَمَلٍ نَبَاتٌ، وَكُلُّ نَبَاتٍ لَا غِنَى بِهِ عَنِ الْمَاءِ، وَالْمِيَاءُ مُخْتَلِفَةٌ، فَمَا طَابَ سِقْيُهُ، طَابَ غَرْسُهُ وَحَلَّتْ ثَمَرَتُهُ، وَمَا خَبَثَ سِقْيُهُ، خَبَثَ غَرْسُهُ وَأَمَرَّتْ ثَمَرَتُهُ.

in Persian

در فضائل اهل بیت

ضرورت پیروی از امامان دوازده گانه عاقل با چشم دل سرانجام کار را می نگیرد، و پستی و بلندی آن را تشخیص می دهد، دعوت کننده حق، (پیامبر (ص)) دعوت خویش را به پایان رسانید، و رهبر امت به سرپرستی قیام نمود، پس دعوت کننده حق را پاسخ دهید و از رهبرتان اطاعت کنید. گروهی در دریای فتنه ها فرو رفته، بدعت را پذیرفته، و سنتهای پسندیده را وا گذاردند، مومنان کناره گیری کرده و گمراهان و دروغگویان به سخن آمدند. مردم! ما اهل بیت پیامبر (ص) چونان پیراهن تن او، و یاران راستین او، و خزانه داران علوم و معارف وحی، و درهای ورود به آن معارف، می باشیم، که جز از در، هیچ کس به خانه ها وارد نخواهد شد، و هر کس از غیر در وارد شود، دزد نامیده می شود،

مردم! درباره اهل بیت پیامبر (ص) آیات کریمه قرآن نازل شد، آنان گنجینه های علوم خداوند رحمانند، اگر سخن گویند، راست گویند، و اگر سکوت کنند بر آنان پیشی نجویند. شرایط امامت و رهبری پس باید امام و راهنمای مردم به مردم راست بگوید، و راه خرد پیماید و از فرزندان آخرت باشد که از آنجا آمده و بدانجا خواهد رفت، پس آن که با چشم دل بنگرد، و با دیده درون کار کند، آغاز کارش آن است که بیندیشد آیا عمل او به سود او باشد یا زیان؟ اگر به سود است ادامه دهد، و اگر زیانبار است توقف کند، زیرا عمل کننده بدون آگاهی چون رونده ای است که بیراهه می رود، پس هر چه شتاب کند از هدفش دورتر می ماند، و عمل کننده از روی آگاهی، چون رونده ای بر راه راست است، پس بیننده باید به درستی بنگرد آیا رونده راه است یا واپس گرا؟

روانشناسی انسانی (تاثیر جسم و روح در یکدیگر) و بدان که هر ظاهری باطنی متناسب با خود دارد، آنچه ظاهرش پاکیزه، باطن آن نیز پاک و پاکیزه است، و آنچه ظاهرش پلید، باطن آن نیز پلید است، و پیامبر راستگو (ص) فرمود: همانا خداوند بنده ای را دوست اما کردار او را دشمن می دارد، و کردار بنده ای را دوست اما شخص را ناخوش می دارد. آگاه باش هر عملی رویش دارد، و هر روینده ای از آب بی نیاز نیست، و آبها نیز گوناگون می باشند، پس هر درختی که آبیاریش به اندازه و نیکو باشد شاخ و برگش نیکو و میوه اش شیرین است، و آنچه آبیاریش پاکیزه نباشد درختش عیب دار و میوه اش تلخ است.

SERMON ۱۵۵

in English

About the wonderful creation of the bat

Praise be to Allah who is such that it is not possible to describe the reality of knowledge about Him since His greatness has restrained the intellects and therefore they cannot find the way to approach the extremity of His realm. He is Allah the True the Manifest of Truth. He is more True and more Manifest than eyes can see. Intellects cannot comprehend Him by fixing limits for Him since in that case to Him would be attributed shape. Imagination cannot catch Him by fixing quantities for Him for in that case to Him would be attributed body. He created creatures without any example and without the advice of a counsel or the assistance of a helper. His creation was completed by His command and bowed to His obedience. It responded (to Him) and did not defy (Him). It obeyed and did not resist

An example of His delicate production wonderful creation and deep sagacity which He has shown us is found in these bats which keep hidden in the daylight although daylight reveals everything else and are mobile in the night although the night shuts up every other living being; and how their eyes get dazzled and cannot make use of the light of the sun so as to be guided in their movements and so as to reach their known places through the direction provided by the sun

Allah has prevented them from moving in the brightness of the sun and confined them to their places of hiding instead of going out at the time of its shining. Consequently they keep their eyelids down in the day and treat night as a lamp and go with its help in search of their livelihood. The darkness of night does not obstruct their sight nor does the gloom of darkness prevent them from movement. As soon as the sun removes its veil and the light of morning appears and the rays of its light enter upon the lizards in their holes the bats pull down their eyelids on their eyes and live on what they had collected in the darkness of the night. Glorified is He who has made the night as day for them to seek livelihood and made the day for rest and stay

He has given them wings of flesh with which at the time of need they rise upwards for flying. They look like the ends of ears without feathers or bones. Of course you can see the veins quite distinctly. They have two wings which are neither too thin so that they get turned in flying nor too thick so that they prove heavy. When they fly their young ones hold on to them and seek refuge with them getting down when they get down and rising up when they rise. The young does not leave them till its limbs become strong its wings can support it for rising up and it begins to recognise its places of living and its interest.

.Glorified is He who creates everything without any previous sample by someone else

in Arabic

[١٥٥] ومن خطبه له (عليه السلام)

يذكر فيها بديع خلقه الخفاش

حمد الله وتنزيهه

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْحَسَرَتْ (١) الْأَوْصَافُ عَنْ كُنْهِ مَعْرِفَتِهِ، وَرَدَعَتْ عَظَمَتُهُ الْعُقُولَ، فَلَمْ تَجِدْ مَسَاغًا إِلَى بُلُوغِ غَايَةِ مَلَكُوتِهِ!

هُوَ اللَّهُ الْحَقُّ الْمُبِينُ، أَحَقُّ وَأَبِينُ مِمَّا تَرَى الْعُمَيُونَ، لَمْ تَبْلُغْهُ الْعُقُولُ بِتَحْدِيدِ فَيْكُونُ مُسَبَّهًا، وَلَمْ تَقَعْ عَلَيْهِ الْأَوْهَامُ بِتَقْدِيرِ فَيْكُونُ مُمَثَّلًا. خَلَقَ الْخَلْقَ عَلَى غَيْرِ تَمْثِيلٍ، وَلَا مَشُورَةٍ مُشِيرٍ، وَلَا مَعُونَةٍ مُعِينٍ، فَتَمَّ خَلْقُهُ بِأَمْرِهِ، وَأَدْعَى لِبَطَاعَتِهِ، فَأَجَابَ وَلَمْ يَدَافِعْ، وَأَنفَادَ وَلَمْ يُنَازِعْ.

خلقه الخفاش

وَمِنْ لَطَائِفِ صَنِيعَتِهِ، وَعَجَائِبِ خَلْقَتِهِ، مَا أَرَانَا مِنْ عَوَامِصِ الْحِكْمَةِ فِي هَذِهِ الْخَفَافِشِ الَّتِي يَقْبِضُهَا الضِّيَاءُ الْبَاسِطُ لِكُلِّ شَيْءٍ، وَيَبْسُطُهَا الظَّلَامُ الْقَابِضُ لِكُلِّ حَيٍّ، وَكَيْفَ عَشِيَّتِ (٢) أَعْيُنُهَا عَنْ أَنْ تَشْتِمِدَّ مِنَ الشَّمْسِ الْمُضِيئَةِ نُورًا تَهْتَدِي بِهِ فِي مَدَاهِيهَا، وَتَتَّصِلُ بِعَلَانِيَةِ بُرْهَانِ الشَّمْسِ إِلَى مَعَارِفِهَا. وَرَدَعَهَا بِتَلَاؤِ ضِيَائِهَا عَنِ الْمُضِيئِ فِي سُبُحَاتِ (٣) إِشْرَاقِهَا، وَأَكْنَهَا فِي مَكَامِنِهَا عَنِ الذَّهَابِ فِي بُلْجِ اثْتِلَاقِهَا (٤)، فَهِيَ مُسَدَّلَةٌ الْجُفُونِ بِالنَّهَارِ عَلَى حِدَاقِهَا، وَجَاعِلَةٌ اللَّيْلَ سِرَاجًا تَسْتَدِلُّ بِهِ فِي التَّمَاسِ أَرْزَاقِهَا، فَلَا يَرُدُّ أَبْصَارَهَا إِسْدَافُ (٥) ظِلْمَتِهِ، وَلَا تَمْتَنِعُ مِنَ الْمُضِيئِ فِيهِ لِعَسَقِ دُجَّتِهِ (٦). فَإِذَا أَلْقَتِ الشَّمْسُ قِنَاعَهَا، وَبَدَتْ أَوْضَاحُ (٧) نَهَارِهَا، وَدَخَلَ مِنْ إِشْرَاقِ نُورِهَا عَلَى الضُّبَابِ فِي وَجَارِهَا (٨)، أَطْبَقَتِ الْأَجْفَانَ عَلَى مَا قَبِهَا (٩)، وَتَبَلَّغَتْ (١٠) بِمَا أَكْتَسَتْ بِنْتَهُ مِنَ الْمَعَاشِ فِي ظِلْمِ لَيْالِيهَا. فَسُبْحَانَ مَنْ جَعَلَ اللَّيْلَ لَهَا نَهَارًا وَمَعَاشًا، وَجَعَلَ النَّهَارَ لَهَا سَكْنًا وَقَرَارًا! وَجَعَلَ لَهَا أُجْنِحَتَهُ مِنْ لَحْمِهَا تَعْرُجُ بِهَا عِنْدَ الْحَاجَةِ إِلَى الطَّيْرَانِ، كَأَنَّهَا شَطَايَا الْأَدَانِ (١١)، غَيْرِ ذَوَاتِ رِيشٍ وَلَا قَصَبٍ (١٢)، إِلَّا أَنْكَ تَرَى مَوَاضِعَ الْعُرُوقِ بَيْنَهُ أَعْلَامًا (١٣). لَهَا جَنَاحَانِ لَمَّا يَرِقَا فَيَنْشَقَّا، وَلَمْ يَغْلُظَا فَيُثْقَلَا. تَطِيرُ وَوَلَدُهَا لِاصِقٌ بِهَا لِاجِيٍّ إِلَيْهَا، يَقَعُ إِذَا وَقَعَتْ، وَيَرْتَفِعُ إِذَا ارْتَفَعَتْ، لَا يَفَارِقُهَا حَتَّى تَشْتَدَّ أَرْكَانُهُ، وَيَحْمِلُهُ لِلنُّهُوضِ جَنَاحُهُ، وَيَعْرِفُ مَذَاهِبَ عَيْشِهِ، وَمَصَالِحَ نَفْسِهِ. فَسُبْحَانَ الْبَارِيِّ لِكُلِّ شَيْءٍ، عَلَى غَيْرِ مِثَالٍ خَلَا مِنْ غَيْرِهِ (١٤)!

-در آفرینش خفاش

وصف پروردگار ستایش خداوندی را سزااست که تمامی صفتها از بیان حقیقت ذاتش در مانده، و بزرگی او عقلها را طرد کرده است، چنانکه راهی برای رسیدن به نهایت ملکوتش نیابد، او خدای حق و آشکار، سزاوارتر و آشکارتر از آن است که دیده ها می نگرد، عقلها نمی توانند برای او حدی تعیین نمایند، تا همانندی داشته باشد، و اندیشه ها و اوهام نمی توانند برای او اندازه ای مشخص کنند تا در شکل و صورتی پنداشته شود، پدیده ها را بی آنکه نمونه ای موجود باشد یا با مشاوره مشورت نماید، و یا از قدرتی کمک و مدد بگیرد آفرید، پس با فرمان او خلقت آن به کمال رسید، و اطاعت پروردگار را پذیرفت و پاسخ مثبت داد و به خدمت شتافت، گردن به فرمان او نهاد و سرپیچی نکرد.

شگفتیهای خفاش از زیباییهای صنعت پروردگاری، و شگفتیهای آفرینش او، همان اسرار پیچیده حکمت در آفریدن خفاشان است، روشنی روز که همه چیز را می گشاید چشمانشان را می بندد، و تاریکی شب که هر چیز را به خواب فرو می برد، چشمان آنها را باز می کند، چگونه چشمان خفاش کم بین است که نتواند از نور آفتاب درخشنده روشنی گیرد؟ نوری که با آن راههای زندگی خود را بیابد، و در پرتو آشکار خورشید خود را به جاهایی رساند که می خواهد، و روشنی آفتاب خفاش را از رفتن در تراکم نورهای تابنده اش باز می دارد، و در خلوتگاههای تاریک پنهان می سازد، که از حرکت در نور درخشان ناتوان است، پس خفاش در روز پلکها را بر سیاهی دیده ها اندازد، و شب را چونان چراغی برمی گزیند، که در پرتو تاریکی آن روزی خود را جستجو، و سیاهی شب دیده های او را نمی بندد، و به خاطر تاریکی زیاد، از حرکت و تلاش باز نمی ماند پس آنگاه که خورشید پرده از رخ بیفکند، و سپیده صبحگاهان بدمد، و لانه تنگ سوسمارها از روشنی آن روشن گردد، شب پره، پلکها برهم نهد، و بر آنچه در تاریکی شب به دست آورده قناعت کند. پس پاک و منزّه است خدایی که شب را برای خفاشان چونان روز روشن و مایه به دست آوردن

روزی قرار دارد، و روز را چونان شب تاریک مایه آرامش و استراحت آنها انتخاب فرمود، و بالهایی از گوشت برای پرواز آنها آفرید، تا به هنگام نیاز به پرواز از آن استفاده کنند، این بالها، چونان لاله های گوشند بی پرو و رگهای اصلی، اما جای رگها و نشانه های آن را به خوبی مشاهده خواهی کرد. برای شب پره ها دو بال قرار داد، نه آنقدر نازک که درهم بشکنند، و نه چندان محکم که سنگینی کند، پرواز می کنند در حالی که فرزندانشان به آنها چسبیده و به مادر پناه برده اند، اگر فرود آیند با مادر فرود می آیند، و اگر بالا روند با مادر اوج می گیرند، از مادرانشان جدا نمی شوند تا آن هنگام که اندام جوجه نیرومند و بالها قدرت پرواز کردن پیدا کند، و بداند که راه زندگی کردن کدام است؟ و مصالح خویش را بشناسد. پس پاک و منزّه است پدیدآورنده هر چیزی که بدون هیچ الگویی باقیمانده از دیگری، همه چیز را آفرید.

SERMON ۱۵۶

in English

About the malice borne by 'A'ishah; and warning the people of Basrah about what was to occur

Whoever can at this time keep himself clinging to Allah should do so. If you follow me I shall certainly carry you if Allah so wills on the path of Paradise even though it may be full of severe hardship and of bitter taste

As regards a certain woman (۱) she is in the grip of womanly views and malice is boiling in her bosom like the furnace of the blacksmith. If she were called upon to deal with others as she is dealing with me she would not have done it. (As for me) even hereafter she will be allowed her original respect while the reckoning (of her misdeeds) is an obligation on Allah

A part of the same sermon

This path is the lightest course and the brightest lamp. Guidance towards virtuous actions is sought through faith while guidance towards faith is achieved through virtuous actions. Knowledge is made to prosper through faith and death is feared because of knowledge. This world come to an end with death while the next world is secured (by virtuous actions) in this world. For people there is no escape from resurrection. They are heading for this last end in its appointed course

A part of the same sermon

They have got up from the resting places in their graves and have set off for the final objectives. Every house has its own people. They are not changed nor shifted from there. Commanding for good and refraining from evil are two characteristics of Allah the Glorified. They can neither bring death near nor lessen sustenance

You should adhere to the Book of Allah because it is the strong rope a clear light a benefiting cure a quenching for thirst protection for the adherent and deliverance for the attached. It does not curve so as to need straightening and does not deflect so as to be corrected. Frequency of its repetition and its falling on ears does not make it old. Whoever (speaks according to it speaks truth and whoever acts by it is forward (in action

A man stood up and said: O' Amir al-mu'minin tell us about this disturbance and whether you enquired about it from the Holy Prophet. Thereupon Amir al-mu'minin said

:When Allah the Glorified sent down the verse

Alif lam mim. What! Do people imagine that they will be let off on (their) saying: "We (believe!" and they will not be tried ? (Qur'an ۲۹:۱-۲

I came to know that the disturbance would not befall us so long as the Prophet (peace and blessing of Allah be upon him and his progeny) is among us. So I said "O' Prophet of Allah what is this disturbance of which Allah the Sublime has informed you?" and he replied "O' 'Ali my people will create trouble after me." I said "O' Prophet of Allah on the day of Uhud when people had fallen martyrs and I was not among them and this had been very annoying to me did you not say to me 'cheer up as martyrdom is for you hereafter?' " The Prophet replied "Yes it is so but what about your enduring at present?" I said "O ' Prophet of Allah this is not an occasion for endurance but rather an occasion for :cheering up and gratefulness." Then he said

O' 'Ali people will fall into mischief through their wealth will show obligation to Allah on" account of their faith will expect His mercy will feel safe from His anger and regard His unlawful matters as lawful by raising false doubts and by their misguiding desires. They will then hold lawful (the use of) wine by calling it barley water a bribe by calling it a gift and taking of usurious interest by calling it sale." I said "O' Prophet of Allah how should I deal with them at the time whether to hold them to have gone back in heresy or just in ."revolt." He said "in revolt

[١٥٦] ومن كلام له عليه السلام

خاطب به أهل البصره على جهه اقتصاص الملاحم

فَمَنْ اسْتَبَاعَ عِنْدَ ذَلِكَ أَنْ يُعْتِقَلَ نَفْسَهُ عَلَى اللَّهِ، عَزَّ وَجَلَّ. فَلْيَفْعَلْ، فَإِنْ أَطَعْتُمُونِي فَإِنِّي حَامِلُكُمْ إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَلَى سَبِيلِ الْجَنَّةِ، وَإِنْ كَانَ ذَا مَشَقَّةٍ شَدِيدَةٍ وَمَذَاقِهِ مَرِيرَةٍ. وَأَمَّا فَلَانُهُ، فَأَذْرَكَهَا رَأَى النِّسَاءِ، وَضِعَ غُنَّ غَلَا فِي صَدْرِهَا كَمِرْجَلِ (١) الْقَيْنِ (٢)، وَلَوْ دُعِيَتْ لِتَنَالَ مِنْ غَيْرِي مَا أَتَتْ إِلَيَّ، لَمْ تَفْعَلْ، وَلَهَا بَعْدُ حُزْمَتُهَا الْأُولَى، وَالْحِسَابُ عَلَى اللَّهِ.

وصف الايمان

منه: سَبِيلُ أَبْلَاجِ الْمُنْهَاجِ، أَنْوَرُ السَّرَاجِ، فَبِالْإِيْمَانِ يُسَدُّ تَدَلُّ عَلَى الصَّالِحَاتِ، وَبِالصَّالِحَاتِ يُسَدُّ تَدَلُّ عَلَى الْإِيْمَانِ، وَبِالْإِيْمَانِ يُعَمَّرُ الْعِلْمُ، وَبِالْعِلْمِ يُزْهَبُ الْمَوْتُ، وَبِالْمَوْتِ تُخْتَمُ الدُّنْيَا، وَبِالدُّنْيَا تُحْرَزُ الْآخِرَةُ، وَبِالْقِيَامَةِ تُزْلَفُ الْجَنَّةُ، (وَ تَبَرُّزُ الْجَحِيمِ لِلْغَاوِينَ) وَإِنَّ الْخَلْقَ لَا مَقْصَرَ (٣) لَهُمْ عَنِ الْقِيَامَةِ، مُزْقَلِينَ (٤) فِي مِضْمَارِهَا إِلَى الْغَايَةِ الْقُصْوَى.

حال أهل القبور فى القيامة

منه: قَدْ شَخَّصُوا (٥) مِنْ مُسْتَقَرِّ الْأَجْدَاثِ (٦)، وَصَارُوا إِلَى مَصَائِرِ الْغَايَاتِ (٧)، لِكُلِّ دَارٍ أَهْلُهَا، لَا يَسْتَبْدِلُونَ بِهَا وَلَا يُنْقَلُونَ عَنْهَا.

وَإِنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ، وَالنَّهْيَ عَنِ الْمُنْكَرِ، لَخُلُقَانٌ مِنْ خُلُقِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ، وَإِنَّهُمَا لَا يُقَرَّبَانِ مِنْ أَجْلِ، وَلَا يُنْقَضَانِ مِنْ رِزْقٍ. وَعَلَيْكُمْ بِكِتَابِ اللَّهِ، فَإِنَّهُ الْحَبْلُ الْمَتِينُ، وَالنُّورُ الْمُبِينُ، وَالشِّفَاءُ النَّافِعُ، وَالرِّىُّ النَّافِعُ (٨)، وَالْعَصِيْمَةُ لِلْمَتَمَسِّكِ، وَالنَّجَاهُ لِلْمُتَعَلِّقِ، لَا يَعْوُجُ فَيَقَامُ، وَلَا يَزِيغُ فَيُسْتَعْتَبُ (٩)، وَلَا تُخْلِقُهُ كَثْرَةُ الرَّدِّ (١٠)، وَوُلُوجُ السَّمْعِ (١١)، مَنْ قَالَ بِهِ صَدَقَ، وَمَنْ عَمِلَ بِهِ سَبَقَ.

وقام إليه رجل فقال: أخبرنا عن الفتنة، وهل سألت عنها رسول الله - صلى الله عليه وآله - عنها؟ فقال عليه السلام:

إِنَّهُ لَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ، قَوْلَهُ: (الْم * أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يَتْرُكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ) عَلِمْتُ أَنَّ الْفِتْنَةَ لَا تَنْزِلُ بِنَا وَرَسُولِ اللَّهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ - بَيْنَ أَظْهُرِنَا. فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا هَذِهِ الْفِتْنَةُ الَّتِي أَخْبَرَكَ اللَّهُ بِهَا؟ فَقَالَ: «يَا عَلِيُّ، إِنْ أُمَّتِي سَيُفْتَنُونَ مِنْ بَعْدِي». فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَوَلَيْسَ قَدْ قُلْتَ لِي يَوْمَ أُحُدٍ حَيْثُ اسْتَشْهَدَ مِنَ اسْتَشْهَدَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ، وَحِزْتُ (١٢) عَنِّي الشَّهَادَةَ، فَشَقَّ ذَلِكَ عَلَيَّ، فَقُلْتُ لِي: «أَبِشْرِي، فَإِنَّ الشَّهَادَةَ مِنْ وَرَائِكَ»؟ فَقَالَ لِي: «إِنَّ ذَلِكَ لَكَذَلِكَ، فَكَيْفَ صَبِرْتُ إِذْنُ؟». فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَيْسَ هَذَا مِنْ مَوَاطِنِ الصَّبْرِ، وَلَكِنْ مِنْ مَوَاطِنِ الْبُشْرَى وَالشُّكْرِ. وَقَالَ: «يَا عَلِيُّ، إِنَّ الْقَوْمَ سَيُفْتَنُونَ بِأَمْوَالِهِمْ، وَيَمُنُّونَ بِدِينِهِمْ عَلَى رَبِّهِمْ، وَيَتَمَنَّوْنَ رَحْمَتَهُ، وَيَأْمَنُونَ سَيْطُونَهُ، وَيَشْتَجِلُونَ حَرَامَهُ بِالشُّبُهَاتِ الْكَاذِبَةِ، وَ الْأَهْوَاءِ السَّاهِيَةِ، فَيَسْتَجِلُّونَ الْحَمْرَ بِالنَّبِيدِ، وَالسُّحْتَ بِالْهَدْيَةِ، وَالرَّبَا بِالْبَيْعِ». قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَبِأَيِّ الْمَنَازِلِ أَنْزَلْتُمْ عِنْدَ ذَلِكَ؟ أَمْ بِمَنْزِلِهِ رَدَّهُ، أَمْ بِمَنْزِلِهِ فِتْنَتِهِ؟ فَقَالَ: «بِمَنْزِلِهِ فِتْنَتِهِ».

خطاب به مردم بصره

ضرورت اطاعت از رهبری، (و نکوهش از نافرمانی عایشه) مردم بصره! در پیدایش فتنه ها هر کس که می تواند خود را به اطاعت پروردگار عزیز و برتر، مشغول دارد چنان کند، اگر از من پیروی کنید، به خواست خدا شما را به راه بهشت خواهم برد، هر چند سخت و دشوار و پر از تلخیها باشد. اما عایشه! پس افکار و خیالات زنانه بر او چیره شد، و کینه ها در سینه اش چون کوره آهنگری شعله ور گردید، اگر از او می خواستند آنچه را که بر ضد من انجام داد نسبت به دیگری روا دارد سر باز می زد، به هر حال احترام نخست او برقرار است و حسابرسی اعمال او با خدای بزرگ است.

ره آورد ایمان ایمان روشنترین راهها و نورانی ترین چراغهاست، با ایمان به اعمال صالح می توان راه برد، و با اعمال نیکو به ایمان می توان دسترسی پیدا کرد، با ایمان، علم و دانش آبادان است، و با آگاهی لازم، انسان از مرگ می هراسد، و با مرگ دنیا پایان می پذیرد، و با دنیا، توشه آخرت فراهم می شود، و با قیامت بهشت نزدیک می شود، و جهنم برای بدکاران آشکار می گردد، و مردم جز قیامت قرارگاهی ندارند، و شتابان به سوی میدان مسابقه می روند تا به منزلگاه آخرین رسند.

یادآوری برخی از ارزشهای اخلاقی و ویژگیهای قرآن گویا می نگرم، همه از قبرها خارج شده به سوی منزلگاههای آخرین در حرکتند، هر خانه ای در بهشت به شخصی تعلق دارد که نه دیگری را می پذیرند و نه از آنجا به جای دیگری انتقال می یابند. همانا (امر به معروف) و (نهی از منکر) دو صفت از اوصاف پروردگارانند که نه اجل را نزدیک می کنند و نه روزی را کاهش می دهند. بر شما باد عمل کردن به قرآن، که ریسمان محکم الهی، و نور آشکار و درمانی سودمند است، که تشنگی را فرو نشاند، نگهدارنده کسی است که به آن تمسک جوید و نجات دهنده آن کس است که به آن چنگ آویزد، کجی ندارد تا راست شود، و گرایش به باطل ندارد تا از آن باز گردانده شود، و تکرار و شنیدن پیایی آیات کهنه اش نمی سازد، و گوش از شنیدن آن خسته نمی شود. کسی که با قرآن سخن بگوید راست گفته و هر کس بدان عمل کند پیشنهاد است

در این جا مردی بلند شد و گفت: ای امیرالمومنین ما را از فتنه آگاه کن، آیا نسبت به فتنه، از پیامبر خدا (ص) سوالی نفرموده ای؟ پاسخ داد: (خبر از فتنه ها و شهادت خویش) آنگاه که خداوند آیه ۱ و ۲ سوره عنکبوت را نازل کرد که: (آیا مردم خیال می کنند چونکه گفتند ایمان آوردیم، بدون آزمایش رها می شوند؟) دانستم که تا پیامبر (ص) در میان ماست آزمایش نمی گردیم. پرسیدم ای رسول خدا! این فتنه و آزمایش کدام است که خدا شما را بدان آگاهی داده است؟ فرمود: ای علی! پس از من امت اسلامی به فتنه و آزمون دچار می گردند. گفتم ای رسول خدا مگر جز این است که در روز (احد) که گروهی از مسلمانان به شهادت رسیدند. و شهادت نصیب من نشد و سخت بر من گران آمد، تو به من فرمودی، ای علی! مژده باد تو را که شهادت در پی تو خواهد آمد. پیامبر (ص) به من فرمود: (همانا این بشارت تحقق می پذیرد، در آن هنگام صبر تو چگونه است؟) گفتم ای رسول خدا (ص) چنین موردی جای صبر و شکیبایی نیست بلکه جای مژده شنیدن و شکرگزاری است. و پیامبر خدا (ص) فرمود (ای علی! همانا این مردم به زودی با اموالشان دچار فتنه و آزمایش می شوند، و در دینداری بر خدا منت می گذارند، با این حال انتظار رحمت او را دارند، و از قدرت و خشم خدا، خود را ایمن می پندارند، حرام خدا را با شبهات دروغین، و هوسهای غفلت زا، حلال می کنند، شراب را به بهانه اینکه (آب انگور) است و رشوه را که (هدیه) است و ربا را که (نوعی معامله) است حلال می شمارند). گفتم ای رسول خدا: در آن زمان مردم را در چه پایه ای بدانم؟ آیا در پایه ارتداد؟ یا فتنه و آزمایش؟ پاسخ فرمود: (در پایه ای از فتنه و آزمایش)

Footnote

There is no denying the fact that 'A'ishah's behaviour towards Amir al-mu'minin was .(۱) throughout inimical and very often her heart's turbidity expressed itself on her face and her hatred and dislike became quite apparent so much so that if in connection with some affair Amir al-mu'minin's name came up a frown appeared on her forehead and she did not relish pronouncing it with her tongue. For example when 'Ubaydullah ibn 'Abdillah ibn 'Utbah mentioned to 'Abdullah ibn 'Abbas the narration by 'A'ishah namely that "in his death-illness the Prophet taking support on al-Fadl ibn 'Abbas and another person came to her ('A'ishah's) house " 'Abdullah ibn 'Abbas said

Do you know who this 'other man' was?" He said "No." Then he said ' "Ali ibn Abi Talib " but she is averse to name him in a good context." (Ahmad ibn Hanbal al-Musnad vol. ۶ pp. ۳۴ ۲۲۸; Ibn Sa'd at-Tabaqat al-Kabir vol. ۲ part ۲ p. ۲۹; at-Tabari at-Tarikh vol. ۱ pp. ۱۸۰۰-۱۸۰۱; al-Baladhuri Ansab al-ashraf vol. ۱ pp. ۵۴۴-۵۴۵; al-Bayhaqi as-Sunan al-kubra vol. ۳ p. ۳۹۶).

One cause for this hatred and malice was the presence of Hadrat Fatimah (p.b.u.h.) whose wholesome dignity and esteem pricked her heart like a thorn. Her jealousy towards the other wives (of the Prophet) did not allow her to let the Prophet love the daughter of his other wife to such a degree that he should stand on her approach seat her in his own place declare her most honourable of all the women of the world and bear such love towards her children as to call them his own sons

All these things pained her much and naturally her feelings on such an occasion were that if she had borne children they would have been the Prophet's sons and they would have been the pivot of the Prophet's affection instead of Imam Hasan and Imam Husayn. But she was not gifted with any issue and she gratified her own desire to be a mother by adopting the surname Umm 'Abdillah (mother of the slave of Allah) after her sister's son. In short all these things created the passion of hatred in her heart as a result of which she off and on complained to the Prophet against Hadrat Fatimah but could not succeed in diverting the Prophet's attention from her

News about this mortification and estrangement also reached the ears of Abu Bakr. That would only perturb him as he too could do nothing except that his verbal sympathies were with his daughter. At last the Prophet left this world and the reins of Government fell into his hands. Now was the opportunity for him to avenge as best as he could and to perpetrate whatever violence he had in mind. Consequently the first step he took was that in order to deprive Hadrat Fatimah of inheritance he denied the principle of inheritance in the case of the prophets and held that neither do the prophets inherit nor are they inherited from but the property left by them escheats to the state. Fatimah was so much affected that she gave up speaking to him and passed away from this world with these very feelings. 'A'ishah did not even take the trouble to express any sorrow at her tragic death. Thus Ibn Abi'l-Hadid has written

When Fatimah expired all the wives of the Prophet came to Bani Hashim in condolence except 'A'ishah. She did not come and showed herself sick and words from her reached .('Ali which displayed her joy. (Sharh Nahj al-balaghah vol. ۹ p. ۱۹۸

As long as she bore so much malice against Hadrat Fatimah how could Fatimah's spouse be spared similar enmity and malice. Particularly when such events also occurred which worked like a fan and roused her feeling of hatred such as the incident of "Ifk" when Amir al-mu'minin said to the Prophet: "She is no better than the buckles of your shoe leave her and divorce her away." On hearing this 'A'ishah must have felt miserable in her bed and must have developed the severest feeling of hatred against him. There were also moments when distinction was conferred on Amir al-mu'minin in preference to Abu Bakr. For instance in connection with the dispatch of the Qur'anic verses on Bara'ah (innocence) the Prophet removed Abu Bakr from the job recalled him and assigned it to Amir al-mu'minin saying that he had been commanded by Allah to take it himself or send it through a member of his family. Similarly the Prophet closed all the doors opening into the mosque including that of Abu Bakr but allowed the door of Amir al-mu'minin's house to .continue to open thereinto

'A'ishah could not relish Amir al-mu'minin's distinction over her father and whenever there was any occasion for such distinction she did her best to undo it. When in his last days the Prophet ordered the contingent under Usamah ibn Zayd to march and ordered Abu Bakr and 'Umar also to go under his command they received a message from the wives of the Prophet that his condition was serious and therefore the contingent should come back instead of proceeding further. This was because their far-reaching sight had realised that the only purpose in getting Medina vacated by the muhajirun and the ansar could be that after the death of the Prophet no one should stand in Amir al-mu'minin's way and that he should get the caliphate without any trouble. On receipt of this message the contingent under Usamah came back. When the Prophet learnt this he again ordered Usamah to march with the contingent and even said "Allah may curse him who keeps away from the contingent " whereupon they again set off but they were again called back till the Prophet's illness assumed serious proportions but Usamah's contingent did not go out as it did not want to. After this Abu Bakr was sent word through Bilal that he should .deputise the Prophet in leading the prayers in order to pave the way for his Caliphateship

Accordingly keeping this in view he was first shown as the Prophet's caliph (deputy) in prayers and eventually was accepted as his caliph for all purposes. Thereafter matters were so contrived that Amir al-mu'minin could not get the Caliphate. However after the reign of the third caliph circumstances took such a turn that people were obliged to swear allegiance at Amir al-mu'minin's hand. On this occasion 'A'ishah was present in Mecca. When she learnt about Amir al-mu'minin's caliphate her eyes began emitting flames and rage and anger perturbed her mind and her hatred for Amir al-mu'minin assumed such seriousness that she rose against him on the excuse of avenging blood of the same man ('Uthman) whom she had herself proclaimed fit to be killed and openly declared war as a result of which so much bloodshed occurred that the whole land of Basrah was smeared with the blood of those killed and the door of disunity was opened for good. (Sharh Ibn 'Abi'l-Hadid vol. ۹ pp. ۱۹۰-۲۰۰)

SERMON ۱۵۷

in English

(Urging people towards Piety (taqwa

Praise be to Allah who made praise the Key for His remembrance a means for increase of His bounty and a guide for His Attributes and Dignity

O' creatures of Allah! Time will deal with the survivors just as it dealt with those gone by. The time that has passed will not return and whatever there is in it will not stay for ever. Its later deeds are the same as the former ones. Its trouble try to excel one another. Its banners follow each other. It is as though you are attached to the last day which is driving you as rapidly as are driven the she camels which are dry for seven months. He who busies himself with things other than improvement of his own self becomes perplexed in darkness and entangled in ruination. His evil spirits immerse him deep in vices and make his bad actions appear handsome. Paradise is the end of those who are forward (in good acts) and Hell is the end of those who commit excesses

Know O' creatures of Allah! that piety is a strong house of protection while impiety is a weak house which does not protect its people and does not give security to him who takes refuge therein. Know that the sting of sins is cut by piety and the final aim is achieved by conviction of belief

O' creatures of Allah! (fear) Allah (fear) Allah in the matter of your own selves which are –the most beloved and dear to you be

cause Allah has clarified to you the way of truthfulness and lighted its paths. So (you may choose) either ever-present misfortune or eternal happiness. You should therefore provide in these mortal days for the eternal days. You have been informed of the provision ordered to march and told to make haste in setting off. You are like staying riders who do not know when they would be ordered to march on. Beware what will he who has been created for the next world do with this world? What will a person do with wealth which he would shortly be deprived of while only its ill effects and reckoning would be left ?behind for him

O' creatures of Allah! the good which Allah has promised should not be abandoned and the evil from which He has refrained should not be coveted. O' creatures of Allah! fear the day when actions will be reckoned; there will be much quaking and even children will get .old

Know O' creatures of Allah! that your own self is a guard over you; limbs are watchmen and truthful vigil-keepers who preserve (the record of) your actions and the numbers of your breaths. The gloom of the dark night cannot conceal you from them nor can closed .doors hide you from them. Surely tomorrow is close to today

Today will depart with all that it has and tomorrow will come in its wake. It is as though every one of you has reached that place on earth where he would be alone namely the location of his grave. So what to say of the lonely house the solitary place of staying and the solitary exile. It is as though the cry (of the Horn) has reached you the Hour has overtaken you and you have come out (of your graves) for the passing of judgement. (The curtains of) falsehood have been removed from you and your excuses have become weak. The truth about you has been proved. All your matters have proceeded to their consequences. Therefore. you should (now) take counsel from examples learn lessons from vicissitudes and take advantage of the warners

in Arabic

[١٥٧] ومن خطبه له عليه السلام

يحث الناس على التقوى

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ الْحَمْدَ مِفْتَاحًا لِدُكْرِهِ، وَسَبَبًا لِلْمَزِيدِ مِنْ فَضْلِهِ، وَدَلِيلًا عَلَى آلَائِهِ وَعَظَمَتِهِ.

عِبَادَ اللَّهِ، إِنَّ الدَّهْرَ يَجْرِي بِالبَاقِينَ كَجَرِيهِ بِالمَاضِينَ، لَا يَعُودُ مَا قَدَّ وَلَّى مِنْهُ، وَلَا يَبْقَى سِرْمَدًا مَا فِيهِ. آخِرُ فَعَالِهِ كَأَوَّلِهِ، مُتَشَابِهَةٌ أُمُورُهُ (١)، مُتَظَاهِرَةٌ أَعْلَامُهُ (٢). فَكَأَنَّكُمْ بِالسَّاعَةِ (٣) تَحْدُوكُمْ حَدَّوَالزَّاجِرِ (٤) بِشَوْلِهِ (٥)، فَمَنْ شَعَلَ نَفْسَهُ بِغَيْرِ نَفْسِهِ تَحَيَّرَ فِي الظُّلُمَاتِ، وَارْتَبَكَ فِي الهَلَكَاتِ، وَمَدَّتْ بِهِ شَيَاطِينُهُ فِي طُغْيَانِهِ، وَزَيَّنَتْ لَهُ سَيِّئَ أَعْمَالِهِ، فَالْجَنَّةُ غَايَةُ السَّابِقِينَ، وَالنَّارُ غَايَةُ المُفْرَطِينَ.

اعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ، أَنَّ التَّقْوَى دَارُ حِصْنٍ عَزِيزٍ، وَالفُجُورُ دَارُ حِصْنٍ ذَلِيلٍ، لَا يَمْنَعُ أَهْلَهُ، وَلَا يُحْرِزُ (٦) مَنْ لَجَأَ إِلَيْهِ. أَلَا وَبِالتَّقْوَى تُقَطَّعُ حُمَةُ (٧) الخَطَايَا، وَبِالْيَقِينِ تُدْرَكُ الغَايَةُ القُصْوَى.

عِبَادَ اللَّهِ، اللَّهُ اللَّهُ فِي أَعْرَ الْمَأْنُفِسِ عَلَيْكُمْ، وَأَحْبَبُهَا إِلَيْكُمْ؛ فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ أَوْضَحَ سَبِيلَ الْحَقِّ وَأَنَارَ طُرُقَهُ، فَتَبَقُّوه لَازِمَةً، أَوْ سَبَّحَادَةً دَائِمَةً! فَتَزَوَّدُوا فِي أَيَّامِ الْفَنَاءِ (۸) لِيَوْمِ الْبَقَاءِ. قَدْ دُلَّيْتُمْ

عَلَى الرَّادِ، وَأَمَرْتُمْ بِالظَّنَنِ (۹)، وَحَشَّيْتُمْ عَلَى الْمَسِيرِ، فَإِنَّمَا أَنْتُمْ كَرَكِبٍ وَقُوفٍ، لَا يَدْرُونَ مَتَى يُؤْمَرُونَ بِالسَّيْرِ، أَلَا فَمَا يَصْنَعُ بِاللُّدُنْيَا مَنْ خَلَقَ لِلْآخِرَةِ! وَمَا يَصْنَعُ بِالْمَالِ مَنْ عَمَّا قَلِيلٍ يُسَلَّبُهُ، وَتَبَقَّى عَلَيْهِ تَبَعْتُهُ (۱۰) وَحِسَابُهُ!

عِبَادَ اللَّهِ، إِنَّهُ لَيْسَ لِمَا وَعَدَ اللَّهُ مِنَ الْخَيْرِ مَتْرُكٌ، وَلَا فِيمَا نَهَى عَنْهُ مِنَ الشَّرِّ مَرَعَبٌ.

عِبَادَ اللَّهِ، اخْذَرُوا يَوْمًا تُفْحَصُ فِيهِ الْأَعْمَالُ، وَيَكْثُرُ فِيهِ الزَّلْزَالُ، وَتَشِيْبُ فِيهِ الْأَطْفَالُ.

اعْلَمُوا، عِبَادَ اللَّهِ، أَنَّ عَلَيْكُمْ رَصِيدًا (۱۱) مِنْ أَنْفُسِكُمْ، وَعُيُونًا مِنْ جَوَارِحِكُمْ، وَحِفَاطَ صِدْقٍ يَحْفَظُونَ أَعْمَالَكُمْ، وَعِيدَدَ أَنْفَاسِكُمْ، لَا تَسْتُرُكُمْ مِنْهُمْ ظُلْمَةُ لَيْلٍ دَاجٍ، وَلَا يَكْتُمُكُمْ مِنْهُمْ بَابٌ ذُورِتَاجٍ (۱۲)، وَإِنَّ غَدًا مِنَ الْيَوْمِ قَرِيبٌ.

يَذْهَبُ الْيَوْمُ بِمَا فِيهِ، وَيَجِيءُ الْغَدُ لَاحِقًا بِهِ، فَكَأَنَّ كُلَّ امْرِئٍ مِنْكُمْ قَدْ بَلَغَ مِنَ الْأَرْضِ مَنَزِلَ وَخَدَتِهِ (۱۳)، وَمَخَطَّ حُفْرَتِهِ، فَيَالَهُ مِنْ بَيْتٍ وَخِدَةٍ، وَمَنَزِلٍ وَخَشِيهِ، وَمُفْرَدٍ غُرْبِهِ! وَكَأَنَّ الصَّيْحَةَ (۱۴) قَدْ أَتَتْكُمْ، وَالسَّاعَةَ قَدْ غَشِيَتْكُمْ، وَبَرَزْتُمْ لِفَضْلِ الْقَضَاءِ، قَدْ زَاَحَتْ (۱۵) عَنْكُمْ الْأَبَاطِيلُ، وَاضْمَحَلَّتْ عَنْكُمْ الْعِلَلُ، وَاسْتَحَقَّتْ بِكُمْ الْحَقَائِقُ، وَصِيَدَتْ بِكُمْ الْأُمُورَ مَصَادِرَهَا، فَاتَّعَطُوا بِالْعَبْرِ، وَاعْتَبَرُوا بِالْغَيْرِ، وَانْتَفِعُوا بِالنُّدْرِ.

in Persian

سفارش به پرهیزکاری

عبرت از گذشتگان ستایش خداوندی را سزاست که حمد را کلید یاد خویش، و سبب فزونی فضل و رحمت خود، و راهنمای نعمتها و عظمتش قرار داده است. بندگان خدا! روزگار بر آیندگان چنان می گذرد که بر گذشتگان گذشت، آنچه گذشت باز نمی گردد، و آنچه هست جاویدان نخواهد ماند، پایان کارش با آغاز آن یکی است، ماجراها و رویدادهای آن همانند یکدیگرند، و نشانه های آن آشکار است. گویا پایان زندگی و قیامت، شما را فرا می خواند، چونان خواندن ساربان، شتربچه را، پس آن کس که جز به حساب نفس خویش پردازد، خود را در تاریکیها سرگردان، و در هلاکت افکنده است، شیطانها مهارش را گرفته و به سرکشی و طغیان می کشانند، و رفتار زشت او را در دیده اش زیبا می نمایانند، پس بدانید که بهشت پایان راه پیشتازان و آتش جهنم سرانجام کسانی است که سستی می ورزند.

p: ۳۰۲

ضرورت تقوی و خودسازی ای بندگان خدا! بدانید که تقوا، دژی محکم و شکست ناپذیر است، اما هرزگی و گناه، خانه ای در حال فرو ریختن و خوارکننده است که از ساکنان خود دفاع نخواهد کرد، و کسی که بدان پناه برد در امان نیست، آگاه باشید با پرهیزکاری، ریشه های گناهان را می توان برید، و با یقین می توان به برترین جایگاه معنوی، دسترسی پیدا کرد. ای بندگان خدا را، خدا را، در حق نفس خویش که از همه چیز نزد شما گرامی تر و دوست داشتنی تر است، پروا کنید، همانا خدا، راه حق را برای شما آشکار کرده و جاده های آن را روشن نگاه داشت، پس یا شقاوت دامنگیر یا رستگاری جاویدان در انتظار شماست. پس در این دنیای نابود شدنی برای زندگی جاویدان آخرت، توشه برگیرید، که شما را به زاد و توشه راهنمایی کردند، و به کوچ کردن از دنیا فرمان دادند، و شما را برای پیمودن راه قیامت برانگیختند، همانا شما چونان کاروانی هستید که در جایی به انتظار مانده و نمی دانند در چه زمانی آنان را فرمان حرکت می دهند.

آگاه باشید! با دنیا چه می کند کسی که برای آخرت آفریده شده است؟ و با اموال دنیا چه کار دارد آن کس که به زودی همه اموال او را مرگ می رباید و تنها کیفر حسابرسی آن بر عهده انسان باقی خواهد ماند، بندگان خدا! خیری را که خدا وعده داد رهاکردنی نمی باشد، و شری را که از آن نهی فرمود دوست داشتنی نیست. بندگان خدا! از روزی بترسید که اعمال و رفتار انسان واری می شود، که روزی که پر از تشویش و اضطراب است و کودکان در آن روز پیر می گردند. ای بندگان خدا! بدانید که از شما نگاهبانانی بر شما گماشته اند، و دیدبانهایی از پیکرتان برگزیده و حافظان راستگویی که اعمال شما را حفظ می کنند و شماره نفسهای شما را می شمارند، نه تاریکی شب شما را از آنان می پوشاند، و نه دری محکم شما را از آنها پنهان می سازد. یاد تنهایی قبر فردا به امروز نزدیک است، و امروز با آنچه در آن است می گذرد، و فردا می آید و بدان می رسد، گویی هر یک از شما در دل زمین به خانه مخصوص خود رسیده و در گودالی که کنده اند آرمیده اید، و ه! که چه خانه تنهایی، و چه منزل وحشتناکی، و چه سیه چال غربتی، گویی هم اکنون بر صور اسرافیل دمیدند، و قیامت فرا رسیده، و برای قضاوت و حسابرسی قیامت بیرون شده اید، پندارهای باطل دور گردیده، بهانه ها از میان برخاسته، و حقیقتها برای شما آشکار شده و شما را به آنجا که لازم بود کشانده اند، پس از عبرتها پند گیرید، و از دگرگونی روزگار عبرت پذیرید، و از هشداردهندگان بهره مند گردید.

SERMON ۱۵۸

in English

About the Holy Prophet and the Holy Qur'an

Allah deputed the Prophet at a time when there had been no prophets for some time. People had been in slumber for a long time and the twist of the rope had loosened. The Prophet came with (a Book containing) testification to what (books) were already there and also with a light to be followed. It is the Qur'an. If you ask it to speak it won't do so; but I will tell you about it. Know that it contains knowledge of what is to come about .stories of the past cure for your ills and regulation for whatever faces you

A part of the same sermon

About the autocracy of the Umayyads

At that time there will remain no house or tent but oppressors would inflict it with grief and inject sickness in it. On that day no one in the sky will listen to their excuse and no one on the earth will come to their help. You selected for the governance (caliphate) one who is not fit for it and you raised him to a position which was not meant for him. Shortly Allah will take revenge from every one who has oppressed food for food and drink for drink namely (they will be given) colocynth for eating myrrh and aloes for drinking and fear for .an inner and the sword for an outer covering

They are nothing but carrier-beasts laden with sins and camels laden with evil deeds. I swear and again swear that the Umayyads will have to spit out the caliphate as phlegm is spat and thereafter they will never taste it nor relish its flavour so long as day and night .rotate

p: ۳۰۴

in Arabic

[۱۵۸] ومن خطبه له عليه السلام

یتبه فيها على فضل الرسول الاعظم، وفضل القرآن، ثم حال دوله بنى أمیه

النبي والقرآن

أَرْسَلَهُ عَلَى حِينِ فَتْرِهِ مِنَ الرُّسُلِ، وَطُولِ هَجْعِهِ مِنَ الْأُمَمِ (۱)، وَانْتِقَاضِ مِنَ الْمُبْرَمِ (۲)، فَخِجَاءِ هُمْ بِتَضِيدِ بِيَدَيْهِ، وَالتُّورِ الْمُقْتَدَى بِهِ. ذَلِكَ الْقُرْآنُ فَاسِدٌ تَنْطِقُوهُ، وَلَنْ يَنْطِقَ، وَلَكِنْ أُخْبِرُكُمْ عَنْهُ: أَلَا إِنَّ فِيهِ عِلْمَ مَا يَأْتِي، وَالْخَبْرُ عَنِ الْمَاضِي، وَدَوَاءُ دَائِكُمْ، وَنَظْمَ مَا بَيْنَكُمْ.

دوله بنى أمیه

و منها: فَعِنْدَ ذَلِكَ لَا يَبْقَى بَيْتٌ مَدْرٍ وَلَا وَبَرٍ (۳) إِلَّا وَأَدْخَلَهُ الظُّلْمَةُ تَرْحَهُ (۴)، وَأَوْلَجُوا فِيهِ نِقْمَهُ، فَيَوْمئِذٍ لَا يَبْقَى لَهُمْ فِي السَّمَاءِ عَازِرٌ، وَلَا فِي الْأَرْضِ نَاصِرٌ. أَصْفَيْتُمْ (۵) بِالْأَمْرِ غَيْرَ أَهْلِهِ، وَأَوْرَدْتُمُوهُ غَيْرَ مَوْرِدِهِ، وَسَيِّئْتُمْ اللَّهَ مِمَّنْ ظَلَمَ، مَا كَلَّا بِمَا كَلَّ، وَمَشْرَبًا بِمَشْرَبٍ، مِنْ مَطَاعِمِ الْعَلَقَمِ، وَمَشَارِبِ الصَّبْرِ (۶) وَالْمَقْرِ (۷)، وَلِبَاسِ شِعَارِ الْخَوْفِ، وَدَثَارِ السَّيْفِ (۸). وَإِنَّمَا هُمْ مَطَايَا الْخَطِيئَاتِ وَزَوَامِلُ الْأَثَامِ (۹). فَأُقْسِمُ، ثُمَّ أُقْسِمُ، لَتَنْخَمَنَّهَا أُمَّيَّةٌ مِنْ بَعْدِي كَمَا تُلْفِظُ النُّخَامَةَ (۱۰)، ثُمَّ لَا تَذُوقُهَا وَلَا تَطْعَمُ بِطَعْمِهَا أَبَدًا مَا كَرَّ الْجَدِيدَانِ (۱۱)!

in Persian

پیامبر و قرآن

ارزش پیامبر (ص) و قرآن خداوند پیامبر (ص) را هنگامی فرستاد که پیامبران حضور نداشتند، و امته در خواب غفلت بودند، و رشته های دوستی و انسانیت از هم گسسته بود، پس پیامبر (ص) به میان خلق آمد در حالی که کتابهای پیامبران پیشین را تصدیق کرد، و با نوری هدایتگر انسانها شد که همه باید از آن اطاعت نمایند و آن، نور قرآن کریم است. از قرآن بخواهید تا سخن گوید، که هرگز سخن نمی گوید، اما من شما را از معارف آن خبر می دهم، بدانید که در قرآن علم آینده، و حدیث روزگاران گذشته است، شفا دهنده دردهای شما، و سامان دهنده امور فردی و اجتماعی شما است.

خبر از آینده دردناک بنی امیه پس از تسلط فرزندان امیه، خانه ای در شهر یا خیمه ای در بیابان باقی نمی ماند جز آنکه ستمگران بنی امیه، اندوه و غم را بدانجا کشانند، و بلا و کینه توزی را در همه جا مطرح نمایند، پس در آن روز برای مردم نه عذرخواهی در آسمان و نه یآوری در زمین باقی خواهد ماند، زیرا ناهلان را به زمامداری برگزیدید، و زمامداری را به جایگاه دروغینی قرار دادید. اما به زودی خداوند از ستمگران بنی امیه انتقام می گیرد، خوردنی را به خوردنی، و نوشیدنی را به نوشیدنی، خوردنی تلختر از گیاه (علقم) و نوشیدنی تلخ و جانگدازتر از شیر درخت (صبر) از درون ترس و وحشت، و از بیرون، شمشیر را بر آنها مسلط خواهد کرد که آنان مرکبهای عصیان و نافرمانی و شتران بارکش گناهانند، من پیاپی سوگند می خورم که پس از من بنی امیه خلافت را چونان خلط سینه بیرون می اندازند، و پس از آن دیگر، تا شب و روز از پی هم در گردش است مژه حکومت را بار دیگر نخواهید چشید.

SERMON ۱۵۹

in English

Good behaviour with people and ignoring their faults

I lived as a good neighbour to you and tried my best to look after you and I freed you from the snare of humbleness and the fetters of oppression through my gratefulness for the little good (from your side) and closed my eyes to your many misdeeds which my eyes .had observed and my body had witnessed

in Arabic

[۱۵۹] ومن خطبه له عليه السلام

p: ۳۰۶

يَبِينُ فِيهَا حَسَنَ مَعَامَلَتِهِ لِرَعِيَّتِهِ

وَلَقَدْ أَحْسَنَيْتُ جَوَارِكُمْ، وَأَحْطْتُ بِجُهْدِي مِنْ وَرَائِكُمْ، وَأَعْتَقْتُكُمْ مِنْ رَبِّي (۱) الذُّلَّ، وَحَلَقِي (۲) الضَّيْمَ، شُكْرًا مَنِّي لِلْبَرِّ الْقَلِيلِ، وَإِطْرَاقًا عَمَّا أَدْرَكَهُ الْبَصَرُ، وَشَهْدَةً الْبَدَنُ، مِنَ الْمُنْكَرِ الْكَثِيرِ.

in Persian

خوشرفتاری خود با مردم

وصف کشورداری خویش با شما به نیکویی زندگی کردم، و به قدر توان از هر سو نگهداری شما دادم، و از بندهای بردگی و ذلت شما را نجات دادم، و از حلقه های ستم رهایی بخشیدم، تا سپاسگزاری فراوان من برابر نیکی اندک شما باشد، و چشم پوشی از زشتیهای بسیار شما که به چشم دیدم و با بدن لمس نمودم.

SERMON ۱۶۰

in English

Praise of Allah

Allah's verdict is judicious and full of wisdom. His pleasure implies protection and mercy.
.He decides with knowledge and forgives with forbearance

O' my Allah! Praise be to Thee for what Thou takest and givest and for that from which Thou curest or with which Thou afflictest; praise which is the most acceptable to Thee the most like by Thee and the most dignified before Thee; praise which fills all Thy creation and reaches where Thou desirest; praise which is not veiled from Thee and does not end
.and whose continuity does not cease

Greatness of Allah

We do not know the reality of Thy greatness except that we know that thou art Ever-living and Self-subsisting by Whom all things subsist. Drowsiness or sleep do not overtake Thee vision does not reach Thee and sight does not grasp Thee. Thou seest the eyes and countest the ages. Thou holdest (people as slaves) by foreheads and feet. We see Thy creation and wonder over it because of Thy might and describe it as (a result of) Thy great authority; whereas what is hidden from us of which our sight has fallen short which our intelligence has not attained and between which and ourselves curtains of the
.unknown have been cast is far greater

He who frees his heart (from all other engagements) and exerts his thinking in order to know how Thou established Thy throne how Thou created Thy creatures how Thou suspended the air in Thy skies and how Thou spread Thy earth on the waves of water his eyes would return tired his intelligence defeated his ears eager and his thinking awander

.A part of the same sermon about hope and fear in Allah

He claims according to his own thinking that he hopes from Allah. By Allah the Great he speaks a lie. The position is that his hope (in Allah) does not appear through his action although the hope of every one who hopes is known through his action. Every hope is so except the hope in Allah the Sublime if it is impure; and every fear is established except the fear for Allah if it is unreal

He hopes big things from Allah and small things from men but he gives to man (such consideration as) he does not give to Allah. What is the matter with Allah glorified be His praise? He is accorded less (consideration) than what is given to His creatures. Do you ever fear to be false in your hope in Allah? Or do you not regard Him the centre of your hope? Similarly if a man fears man he gives him (such consideration) out of his fear which he does not give to Allah. Thus he has made his fear for men ready currency while his fear from the Creator is mere deferment or promise. This is the case of every one in whose eye this world appears big (and important) and in whose heart its position is great. He prefers it over Allah so he inclines towards it and becomes its devotee

The example of the Holy Prophet

Certainly in the Prophet of Allah (peace and blessing of Allah be upon him and his progeny) was sufficient example for you and a proof concerning the vices of the world its defects the multitude of its disgraces and its evils because its sides had been constrained for him while its flanks had been spread for others; he was deprived of its milk and turned away from its adornments

(The example of Musa (Moses

If you want I will as a second example relate to you concerning Musa the Interlocutor of Allah (p.b.u.h.) when he said: O' Allah! I need whatever good Thou mayest grant me (Qur'an ۲۸:۲۴). By Allah he asked Him only for bread to eat because he was used to eating the herbs of the earth and the greenness of the herbs could be seen from the delicate skin of his belly due to his thinness and paucity of his flesh

(The example of Dawud (David

If you desire I can give you a third example of Dawud (p.b.u.h.). He is the holder of the Psalms and the reciter among the people of Paradise. He used to prepare baskets of date palm leaves with his own hands and would say to his companions: "Which of you will help me by purchasing it?" He used to eat barley bread (bought) out of its price

(The example of 'Isa (Jesus

If you desire I will tell you about 'Isa (p.b.u.h.) son of Maryam (Mary). He used a stone for his pillow put on coarse clothes and ate rough food. His condiment was hunger. His lamp at night was the moon. His shade during the winter was just the expanse of earth eastward and westward. His fruits and flowers were only what grows from the earth for the cattle. He had no wife to allure him nor any son to give grief nor wealth to deviate (his attention) nor greed to disgrace him. His two feet were his conveyance and his two hands his servant

Following the example of the Holy Prophet

You should follow your Prophet the pure the chaste may Allah bless him and his descendants. In him is the example for the follower and the consolation for the seeker of consolation. The most beloved person before Allah is he who follows His Prophet and who treads in his footsteps. He took the least (share) from this world and did not take a full glance at it. Of all the people of the world he was the least satiated and the most empty of stomach. The world was offered to him but he refused to accept it. When he knew that Allah the Glorified hated a thing he too hated it; that Allah held a thing low he too held it low; that Allah held a thing small he too held it small. If we love what Allah and His Prophet hate and hold great what Allah and His prophet hold small that would be enough isolation from Allah and transgression of His commands

The Prophet used to eat on the ground and sat like a slave. He repaired his shoe with his hand and patched his clothes with his hand. He would ride an unsaddled ass and would seat someone behind him. If there was a curtain on his door with pictures on it he would say to one of his wives. "O' such-and-such take it away out of my sight because if I look at it I recall the world and its allurements." Thus he removed his heart from this world and destroyed its remembrance from his mind. He loved that its allurements should remain hidden from his eye so that he should not secure good dress from it should not regard it a place of stay and should not hope to live in it. Consequently he removed it from his mind let it go away from his heart and kept it hidden from his eyes. In the same way he who hates a thing should hate to look at it or to hear about it

Certainly there was in the Prophet of Allah all that would apprise you of the evils of this world and its defects namely that he remained hungry along with his chief companions and despite his great nearness the allurements of the world remained remote from him. Now one should see with one's intelligence whether Allah honoured Muhammad (the peace and blessings of Allah be upon him and his descendants) as a result of this or disgraced him. If he says that Allah disgraced him he certainly lies and perpetrates a great untruth. If he says Allah honoured him he should know that Allah dishonoured the others when He extended the (benefits of the) world for him but held them away from him who was the nearest to Him of all men

Therefore one should follow His Prophet tread in his footsteps and enter through his entrance. Otherwise he will not be safe from ruin. Certainly Allah made Muhammad (the peace and blessing of Allah be upon him and his descendants) a sign for the Day of Judgement. a conveyor of tidings for Paradise and a warner of retribution. He left this world hungry but entered upon the next world safe. He did not lay one stone upon another (to make a house) till he departed and responded to the call of Allah. How great is Allah's blessing in that He blessed us with the Prophet as a predecessor whom we follow and a leader behind whom we tread

The example of himself

By Allah I have been putting patches in my shirts so much that now I feel shy of the patcher. Someone asked me whether I would not put it off but I said "Get away from me." Only in the morning do people (realised the advantage of and) speak highly of the night journey

in Arabic

[١٦٠] ومن خطبه له عليه السلام

عظمه الله

أَمْرُهُ قَضَاءٌ وَحِكْمَةٌ، وَرِضَاؤُهُ أَمَانٌ وَرَحْمَةٌ، يَقْضِي بِعِلْمٍ، وَيَعْفُو بِحِلْمٍ.

حمد الله

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا تَأْخُذُ وَتُعْطِي، وَعَلَى مَا تُعَافِي وَتَبْتَلِي. حَمْدًا يَكُونُ أَرْضَى الْحَمْدِ لَكَ، وَأَحَبَّ الْحَمْدِ إِلَيْكَ، وَأَفْضَلَ الْحَمْدِ عِنْدَكَ. حَمْدًا يَمَلَأُ مَا خَلَقْتَ، وَيَبْلُغُ مَا أَرَدْتَ.

حَمْدًا لَا يُحْجِبُ عَنْكَ، وَلَا يُقْصِرُ دُونَكَ. حَمْدًا لَا يَنْقَطِعُ عَدْدُهُ، وَلَا يَفْنَى مَدَدُهُ. فَلَسْنَا نَعْلَمُ كُنْهَ عَظَمَتِكَ إِلَّا أَنَا نَعْلَمُ أَنَّكَ: (حَتَّى قِيَوْمٍ، لَا تَأْخُذُكَ سِتْنَةٌ (١) وَلَا نَوْمٌ)، لَمْ يَنْتَهَ إِلَيْكَ نَظْرٌ، وَلَمْ يُدْرِكْكَ بَصِيرٌ، أَدْرَكَتِ الْأَبْصَارَ، وَأَخْصَيْتِ الْأَعْمَالَ، وَأَخَذْتَ (بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ)، وَمَا الَّذِي نَرَى مِنْ خَلْقِكَ، وَنَعَجِبُ لَهُ مِنْ قُدْرَتِكَ، وَنَصَبُهُ مِنْ عَظِيمِ سُلْطَانِكَ، وَمَا تَغَيَّبَ عَنَّا مِنْهُ، وَقَصِيرَتْ أَبْصَارُنَا عَنْهُ، وَانْتَهَتْ عُقُولُنَا دُونَهُ، وَحَالَتِ سَوَائِرُ الْغُيُوبِ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ أَعْظَمَ. فَمَنْ فَرَّغَ قَلْبَهُ، وَأَعْمَلَ فِكْرَهُ، لِيَعْلَمَ كَيْفَ أَقَمْتَ عَرْشَكَ، وَكَيْفَ ذَرَأْتَ (٢) خَلْقَكَ، وَكَيْفَ عَلَّقْتَ فِي السَّمَاوَاتِ، وَكَيْفَ مَدَدْتَ عَلَى مَوْرِ (٣) الْمَاءِ أَرْضَكَ، رَجَعَ طَرْفُهُ حَسِيرًا (٤)، وَعَقَلَهُ مَبْهُورًا (٥)، وَسَمِعَهُ وَالَهَا (٦)، وَفَكَرَهُ حَائِرًا.

كيف يكون الرجاء

منها: يَدْعِي بِرُغْمِهِ أَنَّهُ يَرْجُو اللَّهَ، كَذَبَ وَالْعَظِيمِ! مَا بِاللَّهِ لَا يَتَّبِعُن رَجَاؤُهُ فِي عَمَلِهِ؟ فَكُلُّ مَنْ رَجَا عَرِفَ رَجَاؤُهُ فِي عَمَلِهِ، وَكُلُّ رَجَاءٍ إِلَّا رَجَاءَ اللَّهِ فَإِنَّهُ مَدْحُولٌ (٧)، وَكُلُّ خَوْفٍ مُحَقَّقٌ (٨)،

p: ٣١٢

إِلَّا خَوْفَ اللَّهِ فَإِنَّهُ مَغْلُولٌ (٩) ، يَرْجُو اللَّهَ فِي الْكَبِيرِ، وَيَرْجُو الْعِبَادَ فِي الصَّغِيرِ، فَيُعْطِي الْعَبْدَ مَا لَا يُعْطِي الرَّبَّ! فَمَا بَالُ اللَّهِ جَلَّ ثَنَاؤُهُ يُقْصِرُ بِهِ عَمَّا يُضَيِّعُ بِهِ بَعِيَادِهِ؟ أَتَخَافُ أَنْ تَكُونَ فِي رَجَائِكَ لَهُ كَاذِبًا؟ أَوْ تَكُونَ لَّا- تَرَاهُ لِلرَّجَاءِ مُؤْضِعًا؟ وَكَذَلِكَ إِنْ هُوَ خَافَ عَبْدًا مِنْ عِبْدِهِ، أَعْطَاهُ مِنْ خَوْفِهِ مَا لَا يُعْطِي رَبَّهُ، فَجَعَلَ خَوْفَهُ مِنَ الْعِبَادِ نَقْدًا، وَخَوْفَهُ مِنْ خَالِقِهِ ضِعْمًا (١٠) وَوَعْدًا، وَكَذَلِكَ مَنْ عَظَمَتِ الدُّنْيَا فِي عَيْنِهِ، وَكَبُرَ مَوْقِعُهَا مِنْ قَلْبِهِ، آثَرَهَا عَلَى اللَّهِ تَعَالَى، فَانْقَطَعَ إِلَيْهَا، وَصَارَ عَبْدًا لَهَا.

رسول الله (صلى الله عليه وآله)

وَلَقَدْ كَانَ فِي رَسُولِ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- كَافٍ لَكَ فِي الْأُسُوهِ (١١) ، وَدَلِيلٌ لَكَ عَلَى ذَمِّ الدُّنْيَا وَعَيْبِهَا، وَكَثْرَةِ مَخَازِيهَا وَمَسَاوِيهَا، إِذْ قَبِضَتْ عَنْهُ أَطْرَافُهَا، وَوُطِّئَتْ لِغَيْرِهِ أَكْنَافُهَا (١٢) ، وَفُطِمَ مِنْ رَضَاعِهَا، وَزُوِيَ عَنْ زَخَارِفِهَا.

موسى (عليه السلام)

وَإِنْ شِئْتَ تَنَبَّأْتُ بِمُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- إِذْ يَقُولُ: (رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ)، وَاللَّهُ، مَا سَأَلَهُ إِلَّا خُبْرًا يَأْكُلُهُ، لِأَنَّهُ كَانَ يَأْكُلُ بَقْلَهُ الْأَرْضِ، وَلَقَدْ كَانَتْ خُضْرَةُ الْبَقْلِ تُرَى مِنْ شَفِيفِ (١٣) صِفَاقِ (١٤) بَطْنِهِ، لَهُزَالِهِ وَتَشَدُّبِ لَحْمِهِ (١٥) .

داوود (عليه السلام)

وَإِنْ شِئْتَ تَلْتُمِ بِلِداوودَ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ- صَاحِبِ الْمَزَامِيرِ، وَقَارِيءِ أَهْلِ الْجَنَّةِ، فَلَقَدْ كَانَ يَعْمَلُ سَيِّفَانِيفَ الْخُوصِ بِيَدِهِ (١٦) ، وَيَقُولُ لِجُلَسَائِهِ: أَيُّكُمْ يَكْفِينِي بَيْعَهَا! وَيَأْكُلُ قُرْصَ الشَّعِيرِ مِنْ ثَمَنِهَا.

عيسى (عليه السلام)

وَإِنْ شِئْتَ قُلْتُ فِي عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَلَقَدْ كَانَ يَتَوَسَّدُ الْحَجَرَ، وَيَلْبَسُ الْحَشِينَ، وَكَانَ إِدَامُهُ الْجُوعَ، وَسِرَّاجُهُ بِاللَّيْلِ الْقَمَرَ، وَظِلَالُهُ فِي الشِّتَاءِ مَسَارِقَ الْأَرْضِ وَمَعَارِبَهَا (١٧) ، وَفَاكِهَتُهُ وَرَيْحَانُهُ مَا تَنْبِتُ الْأَرْضُ لِلْبَهَائِمِ، وَلَمْ تَكُنْ لَهُ زَوْجَةٌ تَفْتِنُهُ، وَلَا وَلَدٌ يَحْزَنُهُ، وَلَا مَالٌ يَلْفُتُهُ، وَلَا طَمَعٌ يُدْلُهُ، دَابَّتُهُ رِجْلَاهُ، وَخَادِمُهُ يَدَاهُ!

الرسول الاعظم (صلى الله عليه وآله)

فَتَأَسَّ (١٨) بِبَيْتِكَ الْمَأْطِبِ الْأَطْهَرِ-صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- فَإِنَّ فِيهِ أَسْوَأَ لِمَنْ تَأَسَّى، وَعَزَاءَ لِمَنْ تَعَزَّى وَأَحَبُّ الْعِبَادِ إِلَى اللهِ الْمُتَأَسِّي بِبَيْتِهِ، وَالْمَقْتَصُّ لِأَثَرِهِ. فَصَمَّ الدُّنْيَا قَضَمًا (١٩)، وَلَمْ يُعْزِهَا طَرْفًا، أَهْضَمُ (٢٠) أَهْلُ الدُّنْيَا كَشْحًا (٢١)، وَأَحْمَضُ هُمْ (٢٢) مِنَ الدُّنْيَا بَطْنًا، عَرِضَتْ عَلَيْهِ الدُّنْيَا فَأَبَى أَنْ يَقْبَلَهَا، وَعَلِمَ أَنَّ اللهُ سُبْحَانَهُ أَبْغَضَ شَيْئًا (٥٩٥)

فَأَبْغَضَهُ، وَحَقَّرَ شَيْئًا فَحَقَّرَهُ، وَصَغَّرَ شَيْئًا فَصَغَّرَهُ. وَلَوْ لَمْ يَكُنْ فِيْنَا إِلَّا حُبُّنَا مَا أَبْغَضَ اللهُ وَرَسُولُهُ، وَتَعْظِيمُنَا مَا صَغَّرَ اللهُ وَرَسُولُهُ، لَكَفَى بِهِ شِفَاقًا لِلَّهِ، وَمُحَادَّةً (٢٣) عَنِ أَمْرِ اللهِ. وَلَقَدْ كَانَ-صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- يَأْكُلُ عَلَى الْأَرْضِ، وَيَجْلِسُ جِلْسَةَ الْعَبْدِ، وَيَخْصِفُ بِيَدِهِ نَعْلَهُ (٢٤)، وَيَرْفَعُ بِيَدِهِ ثَوْبَهُ، وَيَرْكَبُ الْحِمَارَ الْعَارِي (٢٥)، وَيُزِدُّ (٢٦) خَلْفَهُ، وَيَكُونُ السُّتْرُ عَلَى يَابِ بَيْتِهِ فَتَكُونُ فِيهِ التَّصَاوِيرُ فَيَقُولُ: «يَا فَلَانَةُ لِأَحَدِي أَزْوَاجِهِ عَيْبِيهِ عَنِّي، فَإِنِّي إِذَا نَظَرْتُ إِلَيْهِ ذَكَرْتُ الدُّنْيَا وَزَخَّارِفَهَا». فَأَعْرَضَ عَنِ الدُّنْيَا بِقَلْبِهِ، وَأَمَاتَ ذِكْرَهَا مِنْ نَفْسِهِ، وَأَحَبَّ أَنْ تَغِيبَ زِينَتُهَا عَنْ عَيْنِهِ، لِكَيْلَا يَتَّخِذَ مِنْهَا رِيَاشًا (٢٧)، وَلَا يَعْتَقِدَهَا قَرَارًا، وَلَا يَرْجُو فِيهَا مَقَامًا، فَأَخْرَجَهَا مِنَ النَّفْسِ، وَأَشْخَصَ بِهَا (٢٨) عَنِ الْقَلْبِ، وَعَيْبَهَا عَنِ الْبَصْرِ. وَكَذَلِكَ مَنْ أَبْغَضَ شَيْئًا أَبْغَضَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَيْهِ، وَأَنْ يَذْكَرَ عِنْدَهُ.

وَلَقَدْ كَانَ فِي رَسُولِ اللهِ-صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- مَا يَدُلُّكَ عَلَى مَسَاوِيءِ الدُّنْيَا وَعُيُوبِهَا: إِذْ جَاعَ فِيهَا مَعَ خَاصَّتِيهِ (٢٩)، وَزُوِيَتْ عَنْهُ (٣٠) زَخَّارِفُهَا مَعَ عَظِيمِ زُلْفَتِهِ (٣١). فَلْيَنْظُرْ نَاطِرٌ بِعَقْلِهِ: أَكْرَمَ اللهُ مُحَمَّدًا بِذَلِكَ أَمْ أَهْرَانَهُ! فَإِنْ قَالَ: أَهَانَهُ، فَقَدْ كَذَبَ وَاللهِ الْعَظِيمِ بِالْإِفْكِ الْعَظِيمِ، وَإِنْ قَالَ: أَكْرَمَهُ، فَلْيَعْلَمْ أَنَّ اللهُ قَدْ أَهَانَ عَيْزَهُ حَيْثُ بَسَطَ الدُّنْيَا لَهُ، وَزَوَّاهَا عَنْ أَقْرَبِ النَّاسِ مِنْهُ. فَتَأَسَّى مُتَأَسِّ بِبَيْتِهِ، وَأَقْتَصَّ أَثَرَهُ، وَوَلَّجَ مَوْلَجُهُ، وَإِلَّا-فَلَا- يَأْمَنُ الْهَلَكَةَ، فَإِنَّ اللهُ جَعَلَ مُحَمَّدًا-صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- عَلَمًا لِلسَّاعَةِ (٣٢)، وَمُبَشِّرًا بِالْجَنَّةِ، وَمُنْذِرًا بِالْعُقُوبَةِ. خَرَجَ مِنَ الدُّنْيَا خَمِيصًا (٣٣)، وَوَرَدَ الْآخِرَةَ سَلِيمًا، لَمْ يَضَعْ حَجْرًا عَلَى حَجْرٍ، حَتَّى مَضَى لِسَبِيلِهِ، وَأَجَابَ دَاعِيَ رَبِّهِ. فَمَا أَعْظَمَ مَنَّهُ اللهُ عِنْدَنَا حِينَ أَنْعَمَ عَلَيْنَا بِهِ سَلَفًا نَتَّبِعُهُ، وَقَائِدًا نَطَأُ عَقْبَهُ (٣٤)! وَاللهُ لَقَدْ رَفَعَتْ مِدْرَعَتِي (٣٥) هَذِهِ حَتَّى اسْتَحْيَيْتُ مِنْ رَاقِعِهَا، وَلَقَدْ قَالَ لِي قَائِلٌ: أَلَا تَنْبِذُهَا عَنْكَ؟ فَقُلْتُ: اغْرُبْ عَنِّي (٣٦)، فَعِنْدَ الصَّبَاحِ يَحْمَدُ الْقَوْمُ السَّرِي (٣٧)!

در بیان عظمت پروردگار

خداشناسی فرمان خدا قضای حتمی و حکمت، و خشنودی او مایه امنیت و رحمت است، از روی علم، حکم می کند و با حلم و بردباری می بخشاید. خدایا! سپاس تو راست بر آنچه می گیری، و عطا می فرمایی، و شفا می دهی یا مبتلا می سازی، سپاس که تو را رضایت بخش ترین، محبوبترین، و ممتازترین باشد، سپاسی که آفریدگانت را سرشار سازد، و تا آنجا که تو بخواهی تداوم یابد، سپاسی که از تو پوشیده نباشد، و از رسیدن به پیشگاهت باز نماند، سپاسی که شمارش آن پایان نپذیرد، و تداوم آن از بین نرود. خدایا! حقیقت بزرگی تو را نمی دانیم، جز آنکه می دانیم تو زنده ای و احتیاج به غیر نداری، خواب سنگین یا سبک تو را نمی رباید، هیچ اندیشه ای به تو نرسد و هیچ دیده ای تو را ننگرد، اما دیده ها را تو می نگری، و اعمال انسانها را شماره فرمایی، و قدمها و موی پیشانیها (زمام امور همه) به دست تو است، خدایا آنچه را که از آفرینش تو می نگریم، و از قدرت تو به شگفت می آییم و بدان بزرگی قدرت تو را می ستاییم، بسی ناچیزتر است در برابر آنچه که از ما پنهان، و چشمهای ما از دیدن آنها ناتوان، و عقلهای ما از درک آنها عاجز است، و پرده های غیب میان ما و آنها گسترده می باشد. راههای خداشناسی پس آن کس که دل را از همه چیز تهی سازد، و فکرش را بکار گیرد، تا بداند که: چگونه عرش قدرت خود را برقرار ساخته ای؟ و پدیده را چگونه آفریده ای؟ و چگونه آسمانها و کرات فضایی را در هوا آویخته ای؟ و زمین را چگونه بر روی امواج آب گسترده ای؟ نگاهش حسرت زده، و عقلش مات و سرگردان، و شنوایش آشفته، و اندیشه اش حیران می ماند.

وصف امیدواری به خدا به گمان خود ادعا دارد که به خدا امیدوار است، به خدای بزرگ سوگند که دروغ می گوید، چه می شود او را که امیدواری در کردارش پیدا نیست؟ پس هر کس به خدا امیدوار باشد باید، امید او در کردارش آشکار شود، هر امیدواری جز امید به خدای تعالی ناخالص است، و هر ترسی جز ترس از خدا نادرست است. گروهی در کارهای بزرگ به خدا امید بسته و در کارهای کوچک به بندگان خدا روی می آورند، پس حق بنده را ادا می کند و حق خدا را بر زمین می گذارد، چرا در حق خدای متعال کوتاهی می شود؟ و کمتر از حق بندگان رعایت می گردد؟ آیا می ترسی در امیدی که به خدا داری دروغگو باشی؟ یا او را درخور امید بستن نمی پنداری؟ امیدوار دروغین اگر از بنده خدا ترسناک باشد، حق او را چنان رعایت کند که حق پروردگار خود را آنگونه رعایت نمی کند، پس ترس خود را از بندگان آماده، و ترس از خداوند را وعده ای انجام نشدنی می شمارد، و اینگونه است کسی که دنیا در دیده اش بزرگ جلوه کند، و ارزش و اعتبار دنیا در دلش فراوان گردد، که دنیا را بر خدا مقدم شمارد، و جز دنیا به چیز دیگری نپردازد و بنده دنیا گردد.

برای تو کافی است که راه و رسم زندگی پیامبر اسلام (ص) را اطاعت نمایی، تا راهنمای خوبی برای تو در شناخت بدیها و عیبهای دنیا و رسواییها و زشتی آن باشد، چه اینکه دنیا از هر سو بر پیامبر (ص) باز داشته و برای غیر او گسترانده شد، از پستان دنیا شیر نخورد، و از زیورهای آن فاصله گرفت. اگر می خواهی دومی را، موسی (ع) و زندگی او را تعریف کنم، آنجا که می گوید (پروردگار، هر چه به من از نیکی عطا کنی نیازمندم) به خدا سوگند! موسی (ع) جز قرص نانی که گرسنگی را برطرف سازد چیز دیگری نخواست، زیرا موسی (ع) از سبزیجات زمین می خورد، تا آنجا که بر اثر لاغری و آب شدن گوشت بدن، سبزی گیاه از پشت پرده شکم او آشکار بود. و اگر می خواهی سومی را، حضرت داوود (ع) صاحب نی های نوازنده، و خواننده بهشتیان را الگوی خویش سازی، که با هنر دستان خود از لیف خرما زنبیل می بافت، و از همنشینان خود می پرسید چه کسی از شما این زنبیل را می فروشد؟ و با بهای آن به خوردن نان جوی قناعت می کرد. و اگر خواهی از عیسی بن مریم (ع) بگویم، که سنگ را بالش خود قرار می داد، لباس پشمی خشن به تن می کرد، و نان خشک می خورد، نان خورش او گرسنگی، و چراغش در شب ماه، و پناهگاه زمستان او شرق و غرب زمین بود، میوه و گل او سبزیجاتی بود که زمین برای چهارپایان می رویاند، زنی نداشت که او را فریفته خود سازد، فرزندی نداشت تا او را غمگین سازد، مالی نداشت تا او را سرگرم کند، و آرزو و طمعی نداشت تا او را خوار و ذلیل نماید، مرکب سواری او دو پایش، و خدمتگزار وی، دستهایش بود.

راه و رسم زندگی پیامبر اسلام (ص) پس به پیامبر پاکیزه و پاکت اقتدا کن، که راه و رسم او الگویی است برای الگوظلمبان، و مایه فخر و بزرگی است برای کسی که خواهان بزرگواری باشد، و محبوبترین بنده نزد خدا کسی است که از پیامبرش پیروی کند، و گام بر جایگاه قدم او نهد، پیامبر (ص) از دنیا چندان نخورد که دهان را پر کند، و به دنیا با گوشه چشم نگریست، دو پهلویش از تمام مردم فرو رفته تر، و شکمش از همه خالیتر بود، دنیا را به او نشان دادند اما نپذیرفت، و چون دانست خدا چیزی را دشمن می دارد آن را دشمن داشت، و چیزی را که خدا خوار شمرده، آن را خوار انگاشت، و چیزی را که خدا کوچک شمرده کوچک و ناچیز می دانست. اگر در ما نباشد جز آنکه آنچه خدا و پیامبرش دشمن می دارند، دوست بداریم، یا آنچه را خدا و پیامبرش کوچک شمارند، بزرگ بداریم، برای نشان دادن دشمنی ما با خدا، و سرپیچی از فرمانهای او کافی بود. و همانا پیامبر (که درود خدا بر او باد) بر روی زمین می نشست و غذا می خورد، و چون برده ساده می نشست، و با دست خود کفش خود را وصله می زد، و جامه خود را با دست خود می دوخت، و بر الاغ برهنه می نشست، و دیگری را پشت سر خویش سوار می کرد، پرده ای بر در خانه او آویخته بود که نقش و تصویرها در آن بود، به یکی از همسرانش فرمود، این پرده را از برابر چشمان من دور کن که هرگاه نگاهم به آن می افتد به یاد دنیا و زینتهای آن می افتم، پیامبر (ص) با دل از دنیا روی گرداند، و یادش را از جان خود ریشه کن نمود، و همواره دوست می داشت تا جاذبه های دنیا از دیدگانش پنهان ماند، و از آن لباس زیبایی تهیه نکند و آن را قرارگاه دائمی خود نداند، و امید ماندن در دنیا نداشته باشد، پس یاد دنیا را از جان خویش بیرون کرد، و دل از دنیا برکند، و چشم از دنیا پوشاند، و چنین است کسی که چیزی را دشمن دارد، خوش ندارد به آن بنگرد، یا نام آن نزد او بر زبان آورده شود.

در زندگانی رسول خدا (ص) برای تو نشانه هایی است که تو را به زشتیها و عیبهای دنیا راهنمایی کند، زیرا پیامبر (ص) با نزدیکان خود گرسنه به سر می برد، و با آنکه مقام و منزلت بزرگی داشت، زینتهای دنیا از دیده او دور ماند، پس تفکر کننده ای باید با عقل خویش به درستی اندیشه کند که: آیا خدا محمد (ص) را به داشتن این صفتها اکرام فرمود یا او را خوار نمود؟ اگر بگویند: خوار نمود، دروغ گفته و بهتانی بزرگ زده است، و اگر بگویند: او را اکرام نمود. پس بداند. خدا کسی را خوار شمرد که دنیا را برای او گستراند و از نزدیکترین مردم به خودش دور نگهداشت. پس پیروی کننده باید از پیامبر (ص) پیروی کند، و به دنبال او راه رود، و قدم بر جای قدم او بگذارد، و گرنه از هلاکت ایمن نمی باشد، که همانا خداوند، محمد (ص) را نشانه قیامت، و مژده دهنده بهشت، و ترساننده از کیفر جهنم قرار داد، او با شکمی گرسنه از دنیا رفت و با سلامت جسم و جان وارد آخرت شد، سنگی بر سنگی نگذاشت تا جهان را ترک گفت، و دعوت پروردگارش را پذیرفت و! چه بزرگ است منتی که خدا با بعثت پیامبر (ص) بر ما نهاده، و چنین نعمت بزرگی به ما عطا فرمود، رهبر پیشتازی که باید او را پیروی کنیم و پیشوایی که باید راه او را تداوم بخشیم. بخدا سوگند! آنقدر این پیراهن پشمین را وصله زدم که از پینه کننده آن شرمسارم، یکی به من گفت: آیا آن را دور نمی افکنی؟ گفتم: از من دور شو، صبحگاهان رهروان شب ستایش می شوند.

SERMON ۱۶۱

in English

Deputation of the Holy Prophet

Allah deputed the Prophet with a sparkling light a clear argument an open path and a guiding book. His tribe is the best tribe and his lineal tree the best lineal tree whose branches are in good proportion and fruits hanging (in plenty). His birth-place was Mecca and the place of his immigration Taybah (Medina) from where his name rose high and his voice spread far and wide

Allah sent him with a sufficing plea a convincing discourse and a rectifying announcement. Through him Allah disclosed the ways that had been forsaken and destroyed the innovations that had been introduced. Through him He explained the detailed commands. Now whoever adopts a religion other than Islam his misery is definite his stick (of support) will be cracked his fate will be serious his end will be long grief and distressing punishment

Drawing lessons from this world

I trust in Allah the trust of bending towards Him and I seek His guidance for the way that leads to His Paradise and takes to the place of His pleasure. I advise you O' creatures of Allah to exercise fear of Allah and to obey Him because it is salvation tomorrow and deliverance for ever. He warned (you of chastisement) and did so thoroughly. He persuaded (you towards virtues) and did so fully. He described this world its cutting away from you its decay and its shifting. Therefore keep aloof from its attractions because very little of it will accompany you. This house is the closest to the displeasure of Allah and the remotest from the pleasure of Allah

So close your eyes O' creatures of Allah from its worries and engagements because you are sure about its separation and its changing conditions. Fear it like a sincere fearer and one who struggles hard and take a lesson from what you have seen about the falling places of those before you namely that their joints were made to vanish their eyes and ears were destroyed their honour and prestige disappeared and their pleasure and wealth came to an end. The nearness of their children changed into remoteness. The company of their spouses changed into separation with them. They do not boast over each other nor do they beget children nor meet each other nor live as neighbours. Therefore fear O' creature of Allah like the fear of one who has control over him self who can check his passions and perceive with his wisdom. Surely the matter is quite clear the banner is standing the course is level and the way is straight

in Arabic

[١٦١] ومن خطبه له عليه السلام

فى صفة النبى وأهل بيته وأتباع دينه، وفيها يعظ بالتقوى

الرسول وأهله وأتباع دينه

ابْتَعَثَهُ بِالنُّورِ الْمُضِيِّ، وَالْبُرْهَانِ الْجَلِيِّ، وَالْمِنْهَاجِ الْبَادِي (١)، وَالْكِتَابِ الْهَادِي. أُسْرَتْهُ خَيْرُ أُسْرِهِ، وَشَجَرَتْهُ خَيْرُ شَجَرِهِ، أَغْصَانُهَا مُعْتَدِلَةٌ، وَثِمَارُهَا مُتَهَدَلَةٌ (٢). مَوْلَاتُهُ بِمَكَّةَ، وَهَجْرَتُهُ بِطَبِيبَةَ (٣)، عَلَا- بِهَا ذِكْرُهُ، وَامْتَدَّ مِنْهَا صَوْتُهُ. أَرْسَلَهُ بِحُجَّهِ كَافِيهِ، وَمَوْعِظِهِ شَافِيهِ، وَدَعْوِهِ مُتَلَافِيهِ (٤). أَظْهَرَ بِهِ الشَّرَائِعَ الْمَجْهُولَةَ، وَقَمَعَ بِهِ

الْبِدَعَ الْمَدْخُولَةَ، وَبَيَّنَ بِهِنَّ الْأَحْكَامَ الْمَنْصُولَةَ (٥). فَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا تَتَحَقَّقُ شِقْمَتُهُ، وَتَنْفَصِمَ عُرْوَتُهُ، وَتَعْظُمَ كِبَوْتُهُ (٦)، وَيَكُنْ مَأْتَبُهُ (٧) إِلَى الْحُزْنِ الطَّوِيلِ وَالْعَذَابِ الْوَبِيلِ.

p: ٣٢٠

وَأَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْ الْإِنَابَةَ (۸) إِلَيْهِ، وَأَسْتَرْشِدُهُ السَّبِيلَ الْمُوَدِّيَّةَ إِلَى جَنَّتِهِ، الْقَاصِدَةَ إِلَى مَحَلِّ رَغْبَتِهِ.

النصح بالتقوى

أَوْصِيَكُمْ عِبَادَ اللَّهِ، بِتَقْوَى اللَّهِ وَطَاعَتِهِ، فَإِنَّهَا النَّجَاهُ غَدًا، وَالْمُنْجَاهُ أَيْدًا. رَهَبٌ فَأَبْلَغُ، وَرَغَبٌ فَأَسْبَغُ (۹)، وَوَصَفَ لَكُمْ الدُّنْيَا وَانْقِطَاعَهَا، وَزَوَالَهَا وَانْتِفَا لَهَا. فَأَعْرِضُوا عَمَّا يُعْجِبُكُمْ فِيهَا لِقَلِّهِ مَا يَصِيحِبُكُمْ مِنْهَا، أَقْرَبُ دَارٍ مِنْ سَيِّئِ اللَّهِ، وَأَبْعَدُهَا مِنْ رِضْوَانِ اللَّهِ! فَعُضُّوا عَنْكُمْ عِبَادَ اللَّهِ عُمُومَهَا وَأَشْغَالَهَا، لِمَا قَدْ أُيْقِنْتُمْ بِهِ مِنْ فِرَاقِهَا وَتَصَيَّرُفِ حَالَاتِهَا. فَاحْذَرُوا حَذَرَ الشَّفِيقِ النَّاصِحِ (۱۰)، وَالْمُجِدِّ الْكَادِحِ (۱۱)، وَاعْتَبِرُوا بِمَا قَدْ رَأَيْتُمْ مِنْ مَصِيرِ أَرْعِ الْقُرُونِ قَبْلَكُمْ: قَدْ تَرَايَلْتِ أَوْصِيَاهُمْ (۱۲)، وَزَالَتْ أَسْمَاعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ، وَذَهَبَ شَرَفُهُمْ وَعِزُّهُمْ، وَانْقَطَعَ سُرُورُهُمْ وَنَعِيمُهُمْ فَبَدَّلُوا بِقُرْبِ الْأَوْلَادِ فَقَدَهَا، وَبِصِيحْبِهِ الْأَزْوَاجِ مُفَارَقَتَهَا. لَا يَتَفَاخِرُونَ، وَلَا يَتَنَاصِرُونَ، وَلَا يَتَنَاسِلُونَ، وَلَا يَتَزَاوَرُونَ، وَلَا يَتَحَاوَرُونَ (۱۳). فَاحْذَرُوا، عِبَادَ اللَّهِ، حَذَرَ الْغَالِبِ لِنَفْسِهِ، الْمَانِعِ لِشَهْوَتِهِ، النَّاطِرِ بِعَقْلِهِ فَإِنَّ الْأَمْرَ وَاضِحٌ، وَالْعَلَمَ قَائِمٌ، وَالطَّرِيقَ جَدِّدٌ (۱۴)، وَالسَّبِيلَ قَصْدٌ (۱۵).

in Persian

در بیان صفات پیامبر

وصف پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) خداوند پیامبرش را با نوری درخشان، و برهانی آشکار، و راهی روشن، و کتابی هدایتگر برانگیخت. خانواده او نیکوترین خانواده، و درخت وجودش از بهترین درختان است، که شاخه های آن راست و میوه های آن سر به زیر و در دسترس همگان است، زادگاه او مکه، و هجرت او به مدینه پاک و پاکیزه است، که در آنجا نام او بلند و دعوتش به همه جا رسید، خدا او را با برهانی کامل و کافی (قرآن) و پندهای شفافبخش، و دعوتی جبران کننده فرستاد، با فرستادن پیامبر (ص) شریعتهای ناشناخته را شناساند، و ریشه بدعتهای راه یافته در ادیان آسمانی را قطع کرد، و احکام و مقررات الهی را بیان فرمود. پس هر کس جز اسلام دینی را انتخاب کند به یقین شقاوت او ثابت، و پیوند او با خدا قطع، و سقوطش سهمگین خواهد بود، و سرانجامش رنج و اندوهی بی پایان و شکنجه ای پردرد می باشد. بر خدا توکل می کنم، توکلی که بازگشت به سوی او باشد، و از او راه می جویم، راهی که به بهشت رسد و به آنجا که خواست اوست بیانجامد.

p: ۳۲۱

سفارش به تقوا و عبرت از گذشتگان بندگان خدا! شما را به ترسیدن از خدا و فرمانبرداری او سفارش می‌کنم که نجات فردا و مایه رهایی جاویدان است، خدا آنگونه که سزاوار بود شما را ترسانید، و چنانکه شایسته بود امیدوارتان کرد، و دنیا و بی اعتباری آن و نابودشدنی بودن، و دگرگونی آن را برای شما تعریف کرد. پس از آنچه در دنیا شما را به شگفتی وامی دارد روی گردانید، زیرا که مدت کوتاهی در آن اقامت دارید، دنیا به خشم خدا نزدیکترین و از خشنودی خدا دورترین جایگاه است. پس ای بندگان خدا، از غم و اندوه و سرگرمیهای دنیا چشم برگیرید زیرا شما به جدایی و دگرگونیهای امور دنیایی یقین دارید، و چونان دوست مهربانی که نصیحتگر و کوشا برای نجات رفیقش تلاش کند، خویشان را از دنیا دور نگهدارید، و از آنچه بر گذشتگان شما رفت عبرت بگیرید، که چگونه، بند بند اعضای بدنشان از هم گسست، چشم و گوششان نابود شد، شرف و شکوهشان از خاطره ها محو گردید، و همه ناز و نعمتها و رفاه ها و خوشیها پایان گرفت، که نزدیکی فرزندان به دوری و از دست دادنشان، و همدمی همسران به جدایی تبدیل شد، دیگر نه به هم می‌نازند، و نه فرزندان می‌آورند، و نه یکدیگر را دیدار می‌کنند،

و نه در کنار هم زندگی می‌کنند. پس ای بندگان خدا! پرهیزید، پرهیز کسی که به نفس خود چیره، و بر شهوت خود پیروز، و با عقل خود به درستی می‌نگرد، زیرا که جریان انسان آشکار، پرچم برافراشته، جاده هموار، و راه، روشن و راست است.

SERMON ۱۶۲

in English

One of Amir al-mu'minin's companions (from Banu Asad) asked him: "How was it that your tribe (Quraysh) deprived you of this position (Caliphate) although you deserved it most." Then in reply he said

O' brother of Banu Asad! Your girth is loose and you have put it on the wrong way. Nevertheless you enjoy in-law kinship and also the right to ask and since you have asked listen. As regards the oppression against us in this matter although we were the highest as regards descent and the strongest in relationship with the Messenger of Allah. It was a selfish act over which the hearts of people became greedy although some people did not care for it. The Arbiter is Allah and to Him is the return on the Day of Judgement

(Now leave this story of devastation about which there is hue and cry all round." (۱)

Come and look at the son of Abu Sufyan (Mu'awiyah). Time has made me laugh after weeping. No wonder by Allah; what is this affair which surpasses all wonder and which has increased wrongfulness. These people have tried to put out the flame of Allah's light from His lamp and to close His fountain from its source. They mixed epidemic-producing water between me and themselves. If the trying hardships were removed from among us :I would take them on the course of truthfulness otherwise

So let not thy self go (in vain) in grief for them; verily Allah knoweth all that they do." ...

((Qur'an ۳۵:۸

in Arabic

[۱۶۲] ومن كلام له عليه السلام

لبعض أصحابه وقد سأله: كيف دفعكم قومكم عن هذا المقام وأنتم أحق به؟ فقال:

يَا أَخَا بَنِي أَسَدٍ. إِنَّكَ لَقَلِقُ الْوَضِيحِ (۱)، تُرْسِلُ (۲) فِي غَيْرِ سَدَدٍ (۳)، وَلَكَ بَعْدَ ذِمَامِهِ (۴) الصُّهْرُ وَحَقُّ الْمَسْأَلَةِ، وَقَدْ اسْتَعْلَمْتَ فَأَعْلَمَ: أَمَّا الْإِسْبِتَادُ عَلَيْنَا بِهَذَا الْمَقَامِ وَنَحْنُ الْأَعْلَوْنَ نَسَبًا، وَالْأَشْدُونَ بِالرَّسُولِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- نَوَاطًا (۵)، فَإِنَّهَا كَانَتْ أَثَرَهُ (۶) شَحَّتْ عَلَيْهَا نُفُوسُ قَوْمٍ، وَسَخَّتْ عَنْهَا نُفُوسُ آخَرِينَ، وَالْحَكَمُ اللَّهُ، وَالْمَعُودُ إِلَيْهِ الْقِيَامَةُ.

وَدَعَّ عَنْكَ نَهْبًا (۷) صِيح (۸) فِي حَجْرَاتِهِ (۹) وَلَكِنْ حَيْدِيئًا مَا حَيْدِيئُ الرَّوَاحِلِ وَهَلَمَّ (۱۰) الْخُطْبَ (۱۱) فِي ابْنِ أَبِي سُفْيَانَ، فَلَقَدْ أَضْحَكَنِي الدَّهْرُ بَعْدَ إِبْكَائِهِ، وَلَا غَزْوَ وَاللَّهِ، فَيَا لَهُ خُطْبًا يَسْتَفْرِغُ الْعَجَبَ، وَيُكْتِرُ الْأَوْدَ (۱۲)! حَيَاوَلِ الْقَوْمِ إِطْفَاءَ نَوْرِ اللَّهِ مِنْ مِصْبَاحِهِ، وَسَدَّ فَوَارِهِ (۱۳) مِنْ يَثْبُوعِهِ، وَحَيْدَحُوا (۱۴) بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ شَرِبًا وَبَيْئًا (۱۵)، فَإِنْ تَزْتَفِّعْ عَنَّا وَعَنْهُمْ مِحْنُ الْبُلُوعِ، أَحْمِلُهُمْ مِنَ الْحَقِّ عَلَى مَحْضِهِ (۱۶)، وَإِنْ تَكُنِ الْأُخْرَى، (فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَاتٍ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ).

in Persian

چرا خلافت را از او گرفتند؟

علل و عوامل غضب امامت ای برادر بنی اسدی! تو مردی پریشان و مضطربی که نابجا پرسش می کنی، لیکن تو را حق خویشاوندی است، و حقی که در پرسیدن داری و بی گمان طالب دانستی، پس بدان که: ظلم و خودکامگی که نسبت به خلافت بر ما تحمیل شد، در حالی که ما را نسب برتر و پیوند خویشاوندی با رسول خدا (ص) استوارتر بود، جز خودخواهی و انحصارطلبی چیز دیگری نبود که: گروهی بخیلانه به کرسی خلافت چسبیدند، و گروهی سخاوتمندانه از آن دست کشیدند، داور خداست، و بازگشت همه ما به روز قیامت است. (در اینجا شعر امرء القیس را خواند که: (واگذار داستان تاراج آن غارتگران را، و به یاد آور داستان شگفت دزدیدن شترهای سواری را) شکوه از ستمهای معاویه بیا و داستان پسران ابوسفیان را به یاد آور، که روزگار مرا به خنده آورد از آن پس که مرا گریاند، سوگند بخدا! که جای شگفتی نیست، کار از بس عجیب است که شگفتی را می زداید، و کجی و انحراف می افزاید، مردم کوشیدند نور خدا را در داخل چراغ آن خاموش سازند، جوشش زلال حقیقت را از سرچشمه آن ببندند، چرا که میان من و خود، آب را و باآلود کردند، اگر محنت آزمایش از ما و این مردم برداشته شود، آنان را به راهی می برم که سراسر حق است و اگر به گونه دیگری انجامید (با حسرت خوردن بر آنها جان خویش را مگذار، که خداوند بر آنچه می کنند آگاه است)

Footnote

This is a hemistich from the couplet of the famous Arab poet Imriu'l-Qays al-Kindi. The (۱) :second hemistich is

"And let me know the story of what happened to the riding camels"

The incident behind this couplet is that when the father of Imriu'l-Qays namely Hujr ibn al-Harith was killed he roamed about the various Arab tribes to avenge his father's life with their help. In this connection he stayed with a man of Jadilah (tribe) but finding himself unsafe left that place and stayed with Khalid ibn Sadus an-Nabhani. In the meantime a man of Jadilah named Ba'ith ibn Huways drove away some of his camels. Imriu'l-Qays complained of this matter to his host and he asked him to send with him his she-camels then he would get back his camels

Consequently Khalid went to those people and asked them to return the camels of his guest which they had robbed. They said that he was neither a guest nor under his protection. Thereupon Khalid swore that he was really his guest and showed them his she-camels that he had with him. They then agreed to return the camels. But actually instead of returning the camels they drove away the she-camels as well. One version is that they did return the camels to Khalid but instead of handing them over to Imriu'l-Qays he kept them for himself. When Imriu'l-Qays came to know this he composed a few couplets out of which this is one. It means 'now you leave the story of these camels which were robbed but now let me know about the she-camels snatched from my hands

Amir al-mu'minin's intention in quoting this verse as an illustration is that "Now that Mu'awiyah is at war we should talk about and should leave the discussion about the devastation engendered by those who had usurped my rights. That time has gone away. Now is the time for grappling with the mischiefs of the hour. So discuss the event of the moment and do not start untimely strain." Amir al-mu'minin said this because the man had put the question to him at the time of the battle of Siffin when the battle was raging and bloodshed was in full swing

SERMON ۱۶۳

in English

Attributes of Allah

Praise be to Allah Creator of people; He has spread the earth. He makes streams to flow and vegetation to grow on high lands. His primality has no beginning nor has His eternity any end. He is the First and from ever. He is the everlasting without limit. Foreheads bow before Him and lips declare His oneness. He determined the limits of things at the time of His creating them keeping Himself away from any likeness

Imagination cannot surmise Him within the limits of movements limbs or senses. It cannot be said about Him: "whence"; and no time limit can be attributed to Him by saying "till". He is apparent but it cannot be said "from what". He is hidden but it cannot be said "in what". He is not a body which can die nor is He veiled so as to be enclosed therein. He is not near to things by way of touch nor is He remote from them by way of separation

The gazing of people's eyes is not hidden from Him nor the repetition of words nor the glimpse of hillocks nor the tread of a footstep in the dark night or in the deep gloom where the shining moon casts its light and the effulgent sun comes in its wake through its setting and appearing again and again with the rotation of time and periods by the approach of the advancing night or the passing away of the running day

He precedes every extremity and limit and every counting and numbering. He is far above what those whose regard is limited attribute to Him such as the qualities of measure having extremities living in house and dwelling in abodes because limits are meant for creation and are attributable only to other than Allah

Allah the Originator from naught

He did not create things from eternal matter nor after ever-existing examples but He created whatever He created and then He fixed limits thereto and He shaped whatever He shaped and gave the best shape thereto. Nothing can disobey Him but the obedience of something is of no benefit to Him. His knowledge about those who died in the past is the same as His knowledge about the remaining survivors and His knowledge about whatever there is in the high skies is like His knowledge of whatever there is in the low earth

A part of the same sermon

About man's creation and pointing towards the requirements of life

O' creature who has been equitably created and who has been nurtured and looked after in the darkness of wombs with multiple curtains. You were originated from the essence of clay (Qur'an ۲۳:۱۲) and placed in a still place for a known length (Qur'an ۷۷:۲۱-۲۲) and an ordained time. You used to move in the womb of your mother as an embryo neither responding to a call nor hearing any voice

Then you were taken out from your place of stay to a place you had not seen and you were not acquainted with the means of awaiting its benefits or with who guided you to eke out your sustenance from the udder of your mother and when your were in need appraised you of the location of what you required or aimed at. Alas! Certainly he who is unable to understand the qualities of a being with shape and limbs is the more unable to understand the qualities of the Creator and the more remote from appreciating Him through the limitations of creatures

in Arabic

[١٤٣] ومن خطبه له عليه السلام

الخالق جلّ وعلا

الْحَمْدُ لِلَّهِ خَالِقِ الْعِبَادِ، وَسَاطِحِ الْمَهَادِ (١)، وَمُسِيلِ الْوَهَادِ (٢)، وَمُخْصِبِ النَّجَادِ (٣)، لَيْسَ لِأَوْلِيَّتِهِ ابْتِدَاءٌ، وَلَا لِأَزَلَّتِهِ انْقِضَاءٌ، هُوَ الْأَوَّلُ لَمْ يَزَلْ، وَالْبَاقِي بِلا أَجَلٍ. خَرَّتْ لَهُ الْجَبَاهُ، وَوَحَّدَتْهُ الشَّفَاهُ، حَيَّدَ الْأَشْيَاءَ عِنْدَ خَلْقِهِ لَهَا إِبَانَةً لَهُ (٤) مِنْ شَبْهَتِهَا، لَا تُقَدَّرُهُ الْأَوْهَامُ بِالْحُدُودِ وَالْحَرَكَاتِ، وَلَا بِالْجَوَارِحِ وَالْأَدْوَاتِ، لَا يُقَالُ لَهُ: «مَتَى؟» وَلَا يُضْرَبُ لَهُ أَمِيدٌ «بِحَتَّى»، الظَّاهِرُ لَا يُقَالُ: «مِمَّ؟» وَالْبَاطِنُ لَا يُقَالُ: «فِيمَ؟»، لَا شَبْحٌ فَيَتَفَصَّى، وَلَا مَحْجُوبٌ فَيُحَوَّى، لَمْ يَقْرُبْ مِنَ الْأَشْيَاءِ بِالتَّصَاقِ، وَلَمْ يَبْعُدْ عَنْهَا بِافْتِرَاقِ، وَلَا يَخْفَى عَلَيْهِ مِنْ عِبَادِهِ شُخُوصٌ لِحُظَيْهِ (٥)، وَلَا كُرُورٌ لَفْظِهِ، وَلَا ازْدِلَافٌ رَبُّوهِ (٦)، وَلَا انْبِسَاطٌ خُطْوِهِ فِي لَيْلٍ دَاجٍ (٧)، وَلَا غَسَقٌ سَاجٍ (٨)، يَتَفَيَّأُ (٩) عَلَيْهِ الْقَمَرُ الْمُنِيرُ، وَتَعْقُبُهُ الشَّمْسُ ذَاتُ النُّورِ فِي السُّفُورِ وَالْكُرُورِ (١٠)، وَتَقْلِبُ الْأَزْمَنَةَ وَالْدُّهُورِ، مِنْ إِقْبَالِ لَيْلٍ مُقْبِلٍ، وَإِدْبَارِ نَهَارٍ مُدْبِرٍ، قَبْلَ كُلِّ غَايَةٍ وَمُيَدِّهِ، وَكُلِّ إِحْصَاءٍ وَعَدَدِهِ، تَعَالَى عَمَّا يَنْحُلُهُ (١١) الْمُحَدِّدُونَ مِنْ صِفَاتِ الْأَقْدَارِ (١٢)، وَنَهَايَاتِ الْأَقْطَارِ (١٣)، وَتَأْتِلِ (١٤) الْمَسَاكِينِ، وَتَمَكِّنِ الْأَمَّاكِينِ؛ فَالْحَدُّ

p: ٣٢٨

ابتداع المخلوقین

لَمْ يَخْلُقِ الْأَشْيَاءَ مِنْ أَصُولٍ أَرْزَلِيهِ، وَلَا مِنْ أَوَائِلٍ أَيْدِيهِ، بَلْ خَلَقَ مَا خَلَقَ فَأَقَامَ حَدَّهُ (۱۵)، وَصَوَّرَ مَا صَوَّرَ فَأَحْسَنَ صُورَتَهُ، لَيْسَ لِشَيْءٍ مِنْهُ امْتِنَاعٌ، وَلَا لَهُ بَطْأَعِهِ شَيْءٌ انْتِفَاعٌ، عَلَّمَهُ بِالْأَمْثَالِ الْمَاضِيَةِ كَعَلْمِهِ بِالْأَحْيَاءِ الْبَاقِيَةِ، وَعَلَّمَهُ بِمَا فِي السَّمَاوَاتِ الْعُلَى كَعَلْمِهِ بِمَا فِي الْأَرْضِينَ السُّفْلَى.

منها: أَيُّهَا الْمَخْلُوقُ السَّوِيُّ (۱۶)، وَالْمُنْشَأُ الْمَرْعِيُّ (۱۷)، فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْحَامِ، وَمُضَاعَفَاتِ الْأَشْيَاتِ، بُدِئَتْ (مِنْ سَلَالَةٍ (۱۸) مِنْ طِينٍ)، وَوُضِعَتْ (فِي قَرَارٍ مَكِينٍ (۱۹) * إِلَى قَدَرٍ مَعْلُومٍ) وَأَجَلَ مَقْشُومٍ، تَمُورٌ (۲۰) فِي بَطْنِ أُمِّكَ جَنِينًا لَا تُحِيرُ (۲۱) دُعَاءً، وَلَا تَسْمَعُ نِدَاءً، ثُمَّ أُخْرِجَتْ مِنْ مَقَرِّكَ إِلَى دَارٍ لَمْ تَشْهَدْهَا، وَلَمْ تُعْرِفْ سُبُلَ مَنَافِعِهَا.

فَمَنْ هَذَاكَ لِاجْتِرَارِ الْغِذَاءِ مِنْ تَدْيِ أُمِّكَ، وَعَرَفَكَ عِنْدَ الْحَاجَةِ مَوَاضِعَ طَلْبِكَ وَإِرَادَتِكَ! هَيْهَاتَ، إِنَّ مَنْ يَعْجُزُ عَنْ صِفَاتِ ذِي الْهَيْئَةِ وَالْأَدْوَاتِ فَهُوَ عَنْ صِفَاتِ خَالِقِهِ أَعْجُزٌ، وَمَنْ تَنَاوَلَهُ بِحُدُودِ الْمَخْلُوقِينَ أَبْعَدُ!

in Persian

در توحید الهی

خداشناسی سپاس خداوندی را سزااست که آفریننده بندگان، و گستراننده زمین، و جاری کننده آب در زمینهای پست، و رویاننده گیاه در کوهها و تپه های بلند می باشد، نه اول او را آغازی و نه ازلی بودن او را پایانی است، آغاز هر چیزی و جاویدان است، پایدار و ماندگار بدون مدت و زمان است، پیشانی بندگان برابر عظمت او به خاک افتاده، و لبها در اعتراف به یگانگی او در حرکتند. به هنگام آفرینش، برای هر پدیده ای حد و مرزی قرار داد، تا برای وجود بی نهایت او همانندی نباشد، گمانها خدا را به اندازه ها و حرکتها و اندامها و آلتها نمی توانند اندازه گیری نمایند. نمی توان گفت: خدا از کی بود؟ و تا کی خواهد بود؟ وجود آشکاری است که نمی توان پرسید: از چیست؟ و حقیقت پنهانی است که نمی توان پرسید؟ در کجاست؟ نه جسم است که او را نهایتی باشد، و نه پوشیده ای که چیزی او را در بر گرفته باشد، به موجودات آنقدر نزدیک نیست که به آنها چسبیده، و آنقدر دور نیست که جدا و بریده باشد. بر خداوند، خیره نگریستن بندگان، و بازگشتن لفظی به زبان، نزدیک شدن به تپه ای، گام برداشتن در تاریکی شب، راه رفتن در مهتاب که نور می افشانند، و درخشش خورشیدی که پس ماه طلوع می کند، و با طلوع و غروبش، و آمدن شب و روز، چرخ زمان می گردد و تاریخ ورق می خورد، همه و همه پنهان نیست خدا پیش از هر نهایت و مدت، و فراتر از هر گونه حساب و شمارش است، خدا والاتر از آنچه می باشد که عقلهای عاجز تشبیه کنندگان تصور می کند، از صفات پدیده ها و اندازه ها و قطرها که برای موجودات مادی پندارند، و جایگاههایی که برای آن در نظر می گیرند، زیرا حد و مرز و اندازه، شایسته پدیده هاست و به غیر خدا تعلق دارد. وصف آفرینش پدیده ها را از موادی ازلی و ابدی نیافرید، بلکه آنها را از نیستی به هستی آورد، و برای هر پدیده ای حد و مرزی تعیین فرمود، و آنها را به نیکوترین صورت زیبا، صورتگری نمود، چیزی از فرمان او سرپیچی نمی کند، و خدا از اطاعت چیزی سود نمی برد، علم او به مردگانی که رفتند. چونان آگاهی او به زندگانی است که هستند، و علم او به آسمانهای بالا چونان علم او به زمینهای زیرین است.

شگفتی آفرینش انسان ای انسان! ای آفریده راست قامت، ای پدیده نگاهداری شده در تاریکیهای رحمهای مادران، قرار داده شده در پرده های تو در تو، آغاز آفرینش تو از گل و لای بود، و سپس در جایگاه آرامی نهاده شدی تا زمانی مشخص و سرآمدی تعیین شده و آنگاه که در شکم مادرت حرکت می کردی، نه دعوتی را می توانستی پاسخ گویی، و نه صدایی را می شنیدی. سپس از قرار گاهت بیرون کردند و به خانه ای آوردند که آن را ندیده بودی و راههای سودش را نمی دانستی، پس چه کسی تو را در مکیدن شیر، از پستان مادر هدایت کرد؟ و به هنگام نیاز جایگاههای طلب کردن و خواستن را به تو شناساند؟ هرگز، آن کس که در توصیف پدیده ای با شکل و اندازه و ابزار مشخص درمانده باشد، بدون تردید از وصف پروردگارش ناتوانتر، و از شناخت خدا با حد و مرز پدیده ها دورتر است.

SERMON ۱۶۴

in English

When people went to Amir al-mu'minin in a deputation and complained to him through what they had to say against 'Uthman and requested him to speak to him on their behalf (and to admonish him for their sake he went to see him and said: ﴿

The people are behind me and they have made me an ambassador between you and themselves; but by Allah I do not know what to say to you. I know nothing (in this matter) which you do not know nor can I lead you to any matter of which you are not aware. You certainly know what we know we have not come to know anything before you which we could tell you; nor did we learn anything in secret which we should convey to you. You have seen as we have seen and you have heard as we have heard. You sat in the company of the Prophet of Allah as we did. (Abu Bakr) Ibn Abi Quhafah and ('Umar) ibn al-Khattab were no more responsible for acting righteously than you since you are nearer than both of them to the Prophet of Allah through kinship and you also hold relationship to him by marriage which they do not hold

Then (fear) Allah in your own self; for by Allah you are not being shown anything as if you are blind or being apprised of anything as if you are ignorant. The ways are clear while the banners of faith are fixed. You should know that among the creatures of Allah the most distinguished person before Allah is the just Imam who has been guided (by Allah) and guides others. So he stands by the recognised ways of the Prophet's behaviour and destroys unrecognised innovations. The (Prophet's) ways are clear and they have signs while innovations are also clear and they too have signs. Certainly the worst man before Allah is the oppressive Imam who has gone astray and through whom others go astray. He destroys the the accepted sunnah and revives abandoned innovations. I heard the Messenger of Allah saying: "On the Day of Judgement the oppressive Imam will be brought without anyone to support him or anyone to advance excuses on his behalf and then he will be thrown into Hell where he will rotate as the hand-mill rotates then (eventually) he will be confined to its hollow

I swear to you by Allah that you should not be that Imam of the people who will be killed because it has been said that "An Imam of this people will be killed after which killing and fighting will be made open for them till the Day of Judgement and he will confuse their matters and spread troubles over them. As a result they will not discern truth from wrong. They will oscillate like waves and would be utterly misled." You should not behave as the carrying beast for Marwan so that he may drag you wherever he likes despite (your) seniority of age and length of life

:Then 'Uthman said to Amir al-mu'minin

Speak to the people to give me time until I redress their grievances." Amir al-mu'minin then said: "So far as Medina is concerned here is no question of time. As for remoter areas you can have the time needed for your order to reach there

in Arabic

[١٦٤] ومن كلام له عليه السلام

لما اجتمع الناس اليه وشكوا ما نعموه على عثمان وسألوه مخاطبته واستعبابه لهم، فدخل عليه فقال:

إِنَّ النَّاسَ وَرَائِي، وَقَدْ اسْتَشْفَرُونِي (١) بَيْنَكَ وَبَيْنَهُمْ، وَوَاللَّهِ مَا أَدْرِي مَا أَقُولُ لَكَ! مَا أَعْرِفُ شَيْئًا تَجْهَلُهُ، وَلَا أَذُكُّكَ عَلَىٰ أَمْرٍ لَا تَعْرِفُهُ، إِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نَعْلَمُ، مَا سَبَقْنَاكَ إِلَىٰ شَيْءٍ فَخَبِرَكَ عَنْهُ، وَلَا خَلَوْنَا بِشَيْءٍ فَتَبَلَّغَكَهُ، وَقَدْ رَأَيْتَ كَمَا رَأَيْنَا، وَسَمِعْتَ كَمَا سَمِعْنَا، وَصَحِبْتَ رَسُولَ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- كَمَا صَحَبْنَا. وَمَا ابْنُ أَبِي قُحَافَةَ وَلَا ابْنُ الْخَطَّابِ بِأَوْلَىٰ بِعَمَلِ الْحَقِّ مِنْكَ، وَأَنْتَ أَقْرَبُ إِلَىٰ رَسُولِ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ- وَشَيْخِهِ (٢) رَجِمَ مِنْهُمَا، وَقَدْ نَلْتِ مَنْ صَهْرِهِ مَا لَمْ يَنَالَا. فَاللَّهُ اللَّهُ فِي نَفْسِكَ! فَإِنَّكَ وَاللَّهِ مَا تَبْصُرُ مِنْ عَمِي، وَلَا تَعْلَمُ مِنْ جَهْلٍ، وَإِنَّ الطَّرِيقَ لَوَاضِحَةً، وَإِنَّ أَعْلَامَ الدِّينِ لِقَائِمَةٌ. فَاعْلَمْ أَنَّ أَفْضَلَ عِبَادِ اللَّهِ عِنْدَ اللَّهِ إِمَامٌ عَادِلٌ، هُدَىٰ وَهَدَىٰ، فَأَقَامَ سُنَّةَهُ مَعْلُومَةً، وَأَمَاتَ بَدْعَهُ مَجْهُولَةً، وَإِنَّ السُّنَنَ لَكَثِيرَةٌ، لَهَا أَعْلَامٌ، وَإِنَّ الْبِدْعَ لظَاهِرَةٌ، لَهَا أَعْلَامٌ، وَإِنَّ شَرَّ النَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ إِمَامٌ جَائِرٌ ضَلَّ وَضَلَّ بِهِ، فَأَمَاتَ سُنَّةَ مَاخُودَةٍ، وَأَحْيَا بَدْعَهُ مَثْرُوكَةً. وَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- يَقُولُ:

«يُوتَىٰ يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِالْإِمَامِ الْجَائِرِ وَلَيْسَ مَعَهُ نَصِيْرٌ وَلَا عَاذِرٌ، فَيُلْقَىٰ فِي نَارِ جَهَنَّمَ، فَيَدُورُ فِيهَا كَمَا تَدُورُ الرَّحَىٰ، ثُمَّ يَرْتَبُ (٣) فِي قَعْرِهَا». وَإِنِّي أَنْشُدُكَ اللَّهُ أَلَّا تَكُونَ إِمَامَ هَذِهِ الْأُمَّةِ الْمَقْتُولِ، فَإِنَّهُ كَانَ يُقَالُ: يَمُوتُ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ إِمَامٌ يَفْتَحُ عَلَيْهَا الْقَتْلَ وَالْقِتَالَ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَيَلْبَسُ أُمُورَهَا عَلَيْهَا، وَيَبُثُّ الْفِتْنَ فِيهَا، فَلَا يُبْصِرُونَ الْحَقَّ مِنَ الْبَاطِلِ، يَمُوجُونَ فِيهَا مَوْجًا، وَيَمْرُجُونَ فِيهَا مَرْجًا (٤). فَلَا تَكُونَنَّ لِمَرْوَانَ سَيِّقَهُ (٥) يَسُوقُكَ حَيْثُ شَاءَ بَعْدَ جَلَالِ السُّنَنِ وَتَقْضَىٰ الْعُمُرَ. فَقَالَ لَهُ عُثْمَانُ: كَلَّمَ النَّاسَ فِي أَنْ يُوجِّلُونِي، حَتَّىٰ أَخْرَجَ إِلَيْهِمْ مِنْ مَظَالِمِهِمْ، فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَا كَانَ بِالْمَدِينَةِ فَلَا أَجَلَ فِيهِ، وَمَا غَابَ فَأَجَلُهُ وَصُورُ أَمْرِكَ إِلَيْهِ.

اندرز او به عثمان

هشدار دادن به عثمان همانا مردم پشت سر من هستند، مرا میان تو و خودشان میانجی قرار داده اند، به خدا نمی دانم با تو چه بگویم؟ چیزی را نمی دانم که تو ندانی، تو را به چیزی راهنمایی نمی کنم که شناسی، تو می دانی آنچه ما می دانیم، ما به چیزی پیشی نگرفته ایم که تو را آگاه سازیم، و چیزی را در پنهانی نیافته ایم که آن را به تو ابلاغ کنیم. دیدی چنانکه ما دیدیم، شنیدی چنانکه ما شنیدیم، با رسول خدا (ص) بودی چنانکه ما بودیم، پس ابوقحافه (ابابکر) و پسر خطاب، در عمل به حق، از تو بهتر نبودند، تو به رسول خدا (ص) در خویشاوندی از آن دو نزدیکتری، و داماد او شدی که آنان نشدند. پس خدا را خدا را پروا کن، سوگند به خدا! تو کور نیستی تا بینایت کنند، نادان نیستی تا تو را تعلیم دهند، راهها روشن است، و نشانه های دین برپاست، پس بدان که برترین بندگان خدا در پیشگاه او رهبر عادل است که خود هدایت شده و دیگران را هدایت می کند، سنت شناخته شده را برپا دارد، و بدعت ناشناخته را بمیراند، سنتها روشن و نشانه هایش آشکار است، بدعتها آشکار و نشانه های دین برپاست، پس بدان که برترین بندگان خدا در پیشگاه او رهبر عادل است که خود هدایت شده و دیگران را هدایت می کند، سنت شناخته شده را برپا دارد، و بدعتها آشکار و نشانه های آن برپاست. و بدترین مردم نزد خدا رهبر ستمگری که خود گمراه و مایه گمراهی دیگران است، که سنت پذیرفته را بمیراند، و بدعت ترک شده را زنده گردانند. من از پیامبر خدا (ص) شنیدم که گفت: (قیامت رهبر ستمگر را بیاورند که نه یآوری دارد و نه کسی از او پوزش خواهی می کند، پس او را در آتش جهنم افکنند، و در آن چنان می چرخد که سنگ آسیاب، تا به قعر دوزخ رسیده به زنجیر کشیده شود) من تو را به خدا سوگند می دهم که امام کشته شده این امت مباحی، چرا که پیش از این گفته می شد. (در میان این امت، امامی به قتل خواهد رسید که در کشتار تا روز قیامت گشوده خواهد شد و کارهای امت اسلامی با آن مشتبه شود، و فتنه و فساد در میانشان گسترش یابد، تا آنجا که حق را از باطل نمی شناسند، و به سختی در آن فتنه ها غوطه ور می گردند.) برای مروان چونان حیوان به غارت گرفته مباش که تو را هر جا خواست براند، آن هم پس از سالیانی که از عمر تو گذشته و تجربه ای که به دست آوردی. (عثمان گفت: با مردم صحبت کن که مرا مهلت دهند تا از عهده ستمی که به آنان رفته برآیم) امام (ع) فرمود: آنچه در مدینه است به مهلت نیاز ندارد، و آنچه مربوط به بیرون مدینه باشد تا رسیدن فرمانت مهلت دارند.

Footnote

During the Caliphate of 'Uthman when the Muslims were weary of the oppression of .(۱) the Government and its officials collected in Medina to complain to the senior companions of the Prophet they came to Amir al-mu'minin in a peaceful manner and requested him to see 'Uthman and advise him not to trample on the Muslims' rights and to put an end to the troubles which were proving the cause of the people's ruin whereupon Amir al-mu'minin .went to him and uttered these words

In order to make the bitterness of the admonition palatable Amir al-mu'minin adopted that way of speech in the beginning which would create a sense of responsibility in the addressee and direct him towards his obligations. Thus by mentioning his companionship of the Prophet his personal position and his kinship to the Prophet as against the two previous of which this relationship could be given special importance and regarded as a distinction for him? If the marriage of these two daughters with 'Utbah and 'Utbah in the pre-prophethood period is held as lawful on the ground that marriage with unbelievers had not till then been made unlawful then in 'Uthman's case also the condition for lawfulness was his acceptance of Islam there is no doubt that he had pronounced the kalimah ash-shahadatayn (there is no god but Allah and Muhammad is His Messenger) and had accepted Islam outwardly. As such this marriage can be held a proof of his outward Islam but no other honour can be proved through it. Again it is also not agreed that these two were the real daughters of the Messenger of Allah because there is one group which denies them to be his real daughters and regards them as being the daughters of Khadijah's sister Halah or the daughters of her own previous husband.

:Thus Abu'l-Qasim al-Kufi (d. ۳۵۲ A.H.) writes

When the Messenger of Allah married Khadijah then some time thereafter Halah died" leaving two daughters one named Zaynab and the other named Ruqayyah and both of them were brought up by the Prophet and Khadijah and they maintained them and it was the custom before Islam that a child was assigned to whoever brought him up." (al-Istighathah p. ۶۹)

:Ibn Hisham has written about the issues of Hadrat Khadijah as follows

Before marriage with the Prophet she was married to Abi Halah ibn Malik. She delivered" for him Hind ibn Abi Halah and Zaynab bint Abi Halah. Before marriage with Abi Halah she was married to 'Utayyiq ibn 'Abid ibn 'Abdillah ibn 'Amr ibn Makhzum and she delivered for (him 'Abdullah and a daughter." (as-Sirah an-nabawiyah vol. ۴ p. ۲۹۳)

This shows that of Hadrat Khadijah had two daughters before being married to the Prophet and according to all appearance they would be called his daughters and those to whom they were married would be called his sons-in-law but the position of this relationship would be the same as if those girls were his daughters. Therefore before putting it forth as a matter for pride the real status of the daughters should be noted and a glance should be cast at 'Uthman's conduct. In this connection al-Bukhari and other :narrators (of traditions) and historians record this tradition as follows

Anas ibn Malik relates that: "We were present on the occasion of the Caliph's intention was to make him realise his duties; in any case this was obviously not an occasion for eulogising him so that its later portion can be disregarded and the whole speech be regarded as an eulogy of his attainments because from its very beginning it is evident that whatever 'Uthman did he did it wilfully that nothing was done without his knowledge or his being informed and that he could not be held unaccountable for it because of his being unaware of it. If the adoption of a line of action which made the whole Islamic world raise hue and cry in spite of his having being a companion of the Prophet having heard his instructions having seen his behaviour and having been acquainted with the commandments of Islam can be regarded as a distinction then this taunt may also be .regarded as praise. If that is not a distinction then this too cannot be called and eulogy

In fact the words about which it is argued that they are in praise are enough to prove the seriousness of his crime because a crime in ignorance and unawareness is not so serious as the weight given to the seriousness of the commission of a crime despite knowledge and awareness. Consequently a person who is unaware of the rise and fall of a road and stumbles in the dark night is excusable but a person who is aware of the rise and fall of the road and stumbled in broad day light is liable to be blamed. If on this occasion he is told that he has eyes and is also aware of the rise and fall of the way it would not mean that his vastness of knowledge or the brightness of his eye-sight is being praised but the intention would be that he did not notice the pitfalls despite his eyes and did not walk properly and that therefore for him having or not having eyes is the same and knowing or .not knowing is equal

In this connection great stress is laid on his being a son-in-law namely that the Prophet married his two daughters Ruqayyah and Umm Kulthum to him one after the other. Before taking this to be a distinction the real nature of 'Uthman's son-in-lawship should be seen. History shows that in this matter 'Uthman did not enjoy the distinction of being the first but before him Ruqayyah and Umm Kulthum had been married to two sons of Abu Lahab namely 'Utbah and 'Utaybah but despite their being sons-in-law they have not been included among people of position of pre-prophethood period. How then can this be regarded as a source of position without any personal merit when there is no authority about the importance of this relationship nor was any importance attached to this matter in such a way that there might have been some competition between 'Uthman and some other important personality in this regard and that his selection for it might have given him prominence or that these two girls might have been shown to possess an important position in history tradition or biography as a result burial of the Prophet's daughter Umm Kulthum while the Prophet was sitting beside her grave. I saw his eyes shedding tears. Then he said 'Is there any one among you who has not committed a sin last night?' Abu Talhah (Zayd ibn Sahl al-Ansari) said 'I' then the Prophet said 'Then you get into the grave ."' consequently he got down into the grave

The commentators said about 'committed sin' that the Holy Prophet meant to say 'one who had not had sexual intercourse.' On this occasion the Holy Prophet unveiled the private life of 'Uthman and prevented him from getting down into the grave although it was a prominent merit of the Prophet's character that he did not disgrace or belittle any one by making public his private life and despite of knowledge of others' shortcomings ignored them; but in this case the filth was such that it was deemed necessary to disgrace him before the whole crowd

Since 'Uthman did not show any regard for the demise of his wife (Umm Kulthum) nor was he moved or felt sorry (for this event) and paid no heed to the cutting off his relationship with the Holy Prophet (for being his son-in-law) he ('Uthman) had sexual intercourse on the same night therefore the Holy Prophet deprived him of this right and honour. (al-Bukhari as-Sahih vol. ۲ pp. ۱۰۰-۱۰۱ ۱۱۴; Ahmad ibn Hanbal al-Musnad vol. ۳ pp. ۱۲۶ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۷۰; al-Hakim al-Mustadrak vol. ۴ p. ۴۷; al-Bayhaqi as-Sunan al-kubra vol. ۴ p. ۵۳; Ibn Sa'd at-Tabaqat al-kabir vol. ۸ p. ۲۶; as-Suhayli ar-Rawd al-unuf vol. ۲ p. ۱۰۷; Ibn Hajar al-Isabah vol. ۴ p. ۴۸۹; Fath al-bari vol. ۳ p. ۱۲۲; al-'Ayni 'Umdah al-qari vol. ۴ p. ۸۵; Ibn al-Athir an-Nihayah vol. ۳ p. ۲۷۶; Ibn Manzur Lisan al-'Arab vol. ۹ pp. ۲۸۰-۲۸۱; az-Zabidi Taj al-'arus (vol. ۶ p. ۲۲۰

SERMON ۱۶۵

in English

Describing the wonderful creation of the peacock

p: ۳۳۷

About the wonderful creation of birds

Allah has provided wonderful creations including the living the lifeless the stationary and the moving. He has established such clear proofs for His delicate creative power and great might that minds bend down to Him in acknowledgement thereof and in submission to Him and arguments about His Oneness strike our ears. He has created birds of various shapes which live in the burrows of the earth in the openings of high passes and on the peaks of mountains

They have different kinds of wings and various characteristics. They are controlled by the rein of (Allah's) authority. They flutter with their wings in the expanse of the vast firmament and the open atmosphere. He brought them into existence from non-existence in strange external shapes and composed them with joints and bones covered with flesh. He prevented some of them from flying easily in the sky because of their heavy bodies and allowed them to use their wings only close to the ground. He has set them in different colours by his delicate might and exquisite creative power

Among them are those which are tinted with one hue and there is no other hue except the one in which they have been dyed. There are others which are tinted with one colour and they have a neck ring of a different colour than that with which they are tinted

About the Peacock

The most amazing among them in its creation is the peacock which Allah has created in the most symmetrical dimensions and arranged its hues in the best arrangement with wings whose ends are inter-leaved together and whose tail is long. When it moves to its female it spreads out its folded tail and raises it up so as to cast a shade over its head as if it were the sail of a boat being pulled by the sailor. It feels proud of its colours and swaggers with its movements. It copulates like the cocks. It leaps (on the female) for fecundation like lustful energetic men at the time of fighting

I am telling you all this from observation unlike he who narrates on the basis of weak authority as for example the belief of some people that it fecundates the female by a tear which flows from its eyes and when it stops on the edges of the eyelids the female swallows it and lays its eggs thereby and not through fecundation by a male other than by means of this flowing tear. Even if they say this it would be no amazing than (what they say about) the mutual feeding of the crows (for fecundation). You would imagine its feathers to be sticks made of silvers and the wonderful circles and sun-shaped feathers growing thereon to be of pure gold and pieces of green emerald. If you likened them to anything growing on land you would say that it is a bouquet of flowers collected during every spring. If you likened them to cloths they would be like printed apparels or amazing variegated cloths of Yemen. If you likened them to ornaments then they would be like gems of different colour with studded silver

The peacock walks with vanity and pride and throws open its tail and wings and laughs admiring the handsomeness of its dress and the hues of its necklace of gems. But when it casts its glance at its legs it cries loudly with a voice which indicates its call for help and displays its true grief because its legs are thin like the legs of Indo-Persian cross-bred cocks. At the end of its shin there is a thin thorn and on the crown of its head there is a bunch of green variegated feathers. Its neck begins in the shape of a goblet and its stretch up to its belly is like the hair-dye of Yemen in colour or like silk cloth put on a polished mirror which looks as if it has been covered with a black veil except that on account of its excessive lustre and extreme brightness it appears that a lush green colour has been mixed with it. Along the openings of its ears there is a line of shining bright daisy colour like the thin end of a pen. Whiteness shines on the black background. There is hardly a hue from which it has not taken a bit and improved it further by regular polish lustre silken brightness and brilliance. It is therefore like scattered blossoms which have not been seasoned by the rains of spring or the sun of the summer

It also sheds its plumage and puts off its dress. They all fall away and grow again. They fall away from the feather stems like the falling of leaves from twigs and then they begin to join together and grow till they return to the state that existed before their falling away. The new hues do not change from the previous ones nor does any colour occur in other than its own place. If you carefully look at one hair from the hairs of its feather stems it would look like red rose then emerald green and then golden yellow. How can sharpness of intellect describe such a creation or faculty of mind or the utterances of describers manage to tell of it. Even its smallest parts have made it impossible for the imagination to pick them out or for tongues to describe them. Glorified is Allah who has disabled intellects from describing the creation which He placed openly before the eyes and which they see bounded shaped arranged and coloured. He also disabled tongues from briefly .describing its qualities and also from expanding in its praise

The magnificence of the Creator in
great and small creation

Glorified is Allah who has assigned feet to small ants and gnats and also to those above them the serpents and the elephants. He has made it obligatory upon Himself that no skeleton in which He infuses the spirit would move but that death is its promised place .and destruction its final end

A part of the same sermon

Describing Paradise

If you cast your mind's eye at what is described to you about Paradise your heart would begin to hate the delicacies of this world that have been displayed here namely its desires and its pleasures and the beauties of its scenes and you would be lost in the rustling of the trees whose roots lie hidden in the mounds of musk on the banks of the rivers in Paradise and in the attraction of the bunches of fresh pearls in the twigs and branches of those trees and in the appearance of different fruits from under the cover of their leaves. These fruits can be picked without difficulty as they come down at the desire of their pickers. Pure honey and fermented wine will be handed round to those who settle down in
.the courtyards of its palaces

They are a people whom honour has always followed till they were made to settle in the house of eternal abode and they obtained rest from the movement of journeying. O' listener! If you busy yourself in advancing towards these wonderful scenes which will rush towards you then your heart will certainly die due to eagerness for them and you will be prepared to seek the company of those in the graves straight away from my audience here and hasten towards them. Allah may by His mercy include us and you too among
.those who strive with their hearts for the abodes of the virtuous

Note explaining some of the wonderful and obscure

portions of this sermon

As-Sayyid ar-Radi says: In Amir al-mu'minin's words "ya'urru bimalaqihihi" "al-arr" implies "copulation" e.g. when it is said "arra'r-rajulu al-mar'ata ya'urruha" it means "He .copulated with the woman

In his words "ka'annahu qal'u dariyyin 'anajahu nutiyyuhu" "al-qal" means the sail of a boat. "dari" means belonging to Darin which is a small town on the coast from where scents are bought. And "'anajahu" means "turned it". It is said "'anajtun'n-naqata - like nasartu - a'najuha 'anjan". "When you turn the she-camel." And "an-nuti" means sailor. His words "daffatay jufunihi" means edges of the eyelids since "ad-daffatan" means the two edges. His words "wa filadhu'z-zabarjadi": "al-filadh" is the plural of "al-fildhah" it means piece. His words "ka ba'isi'l-lu'lu'i'r-ratibi". "al-kibasah" means bunch of dates. "al-'asali" means twigs. Its singular is "'usluj

in Arabic

[١٦٥] ومن خطبه له عليه السلام

يذكر فيها عجيب خلقه الطاووس

خلق الطيور

ابْتَدَعَهُمْ خَلْقًا عَجِيبًا مِنْ حَيَوَانٍ وَمَوَاتٍ، وَسَاكِنٍ وَذِي حَرَكَاتٍ، وَأَقَامَ مِنْ شَوَاهِدِ الْبَيِّنَاتِ عَلَى لَطِيفِ صِدْقِهِ، وَعَظِيمِ قُدْرَتِهِ، مَا انْفَادَتْ لَهُ الْعُقُولُ مُعْتَرِفَةً بِهِ، وَمُسَلِّمَةً لَهُ، وَنَعَقَتْ (١) فِي أَشْيَاعِنَا دَلَالَتُهُ عَلَى وَحْدَانِيَّتِهِ، وَمَا ذَرَأَ (٢) مِنْ مُخْتَلِفِ صُورِ الْأَطْيَارِ الَّتِي أَسَدَ كُنْهَهَا أَخَادِيدَ (٣) الْأَرْضِ، وَخُرُوقِ فِجَاجِهَا (٤)، وَرَوَاسِي أَعْلَامِهَا (٥)، مِنْ ذَوَاتِ أَجْنَحِهِ مُخْتَلِفِهِ، وَهَيْئَاتِ مُتَبَايِنِهِ، مُصَرِّفِهِ فِي زِمَامِ التَّسْخِيرِ، وَمُرْفَرِّفِهِ (٦) بِأَجْنَحَتَيْهَا فِي مَخَارِقِ الْجَوِّ (٧) الْمُنْفَسِحِ وَالْفَضَاءِ الْمُنْفَرِّجِ. كَوْنَهَا بَعِيدَ إِذْ لَمْ تَكُنْ فِي عَجَائِبِ صُورِ ظَاهِرِهِ، وَرَكَّبَهَا فِي حِقَاقِ (٨) مَفَاصِلَ مُحْتَجِبِهِ (٩)، وَمَنَعَ بَعْضَهَا بَعْضًا بِعِيَالِهِ (١٠) خَلَقَهُ أَنْ يَسْمُوَ (١١) فِي الْهَوَاءِ خُفُوفًا (١٢)، وَجَعَلَهُ يَدْفُ دَفِيفًا (١٣)، وَنَسَقَهَا (١٤) عَلَى اخْتِلَافِهَا فِي الْأَصَابِعِ (١٥) بِاللَطِيفِ قُدْرَتِهِ، وَدَقِيقِ صِدْقِهِ؛ فَمِنْهَا مَعْمُوسٌ فِي قَالِبِ (١٦) لَمُونٍ لَا يَشُوبُهُ غَيْرُ لَوْنٍ مَا عَمِسَ فِيهِ، وَمِنْهَا مَعْمُوسٌ فِي لَوْنٍ صَبِغٍ قَدْ طُوِّقَ (١٧) بِخِلَافٍ مَا صَبِغَ بِهِ.

p: ٣٤٢

الطاووس

وَمِنْ أَعْجَبِهَا خَلْقًا الطَّائُوسُ، الَّذِي أَقَامَهُ فِي أَحْكَمِ تَعْدِيلٍ، وَنَصَدَّ أَلْوَانَهُ فِي أَحْسَنِ تَنْضِيدٍ (١٨)، بِجَنَاحِ أُشْرَجِ قَصْبِهِ (١٩)، وَذَنْبٍ أَطَالَ مَسْحَبَهُ. إِذَا دَرَجَ (٢٠) إِلَى الْأَثْنَى نَشَرَهُ مِنْ طَيْبِهِ، وَسَمَّا بِهِ (٢١) مُطْلَأًا عَلَى رَأْسِهِ (٢٢) كَأَنَّهُ قَلْعٌ (٢٣) دَارِيٌّ (٢٤) عَنَجَهُ نُوثِيَّهُ (٢٥). يَخْتَالُ (٢٦) بِاللَّوَانِهِ، وَيَمِيسُ بَرِيفَانِهِ (٢٧)، يُفِضِي (٢٨) كَأَفْضَاءِ الدِّيَكَةِ، وَيُؤَرُّ بِمَلَاقِحِهِ (٢٩) أَرَّ الْفُحُولِ (٣٠) الْمُعْتَلِمَةِ (٣١) لِلضَّرَابِ (٣٢) أُحِيلُكَ مِنْ ذَلِكَ عَلَى مُعَايَنَةِ (٣٣)، لَا كَمَنْ يُحِيلُ عَلَى ضَعِيفٍ إِسْبَادُهُ، وَلَوْ كَانَ كَرَعَمٌ مَنْ يَزْعُمُ أَنَّهُ يُلْقِحُ بِدَمْعِهِ تَشْفِئُهَا مَدَامِعُهُ (٣٤)، فَتَقِفُ فِي ضَفْتِي (٣٥) جُفُونِهِ، وَأَنَّ أَثْنَاءَهُ تَطَعَمَ (٣٦) ذَلِكَ، ثُمَّ تَبِيضُ لَا مِنْ لِقَاحِ (٣٧) فَحْلِ سَوَى الدَّمْعِ الْمُتَبَجِّسِ (٣٨)، لَمَّا كَانَ ذَلِكَ بِأَعْجَبٍ مِنْ مُطَاعَمَةِ الْغُرَابِ (٣٩) ! تَخَالَ قَصْبَهُ (٤٠) مَدَارِي (٤١) مِنْ فَضِهِ، وَمَا أُنْبِتَ عَلَيْهَا مِنْ عَجِيبِ دَارَاتِهِ (٤٢)، وَشُمُوسِهِ خَالِصِ الْعُقَيَانِ (٤٣)، وَفَلَذَ الزَّبْرُجِدِ (٤٤). فَإِنَّ شَبَّهْتُهُ بِمَا أُنْبِتَتِ الْأَرْضُ قُلْتَ: جَنِي (٤٥) جَنِي مِنْ زَهْرِهِ كَمَلِّ رِبِيحٍ، وَإِنْ ضَاهَيْتُهُ بِالْمَلَابِسِ فَهُوَ كَمَوْشِيِّ الْحَلَلِ (٤٦) أَوْ كَمَوْتِي عَضْبِ الْيَمَنِ (٤٧)، وَإِنْ شَاكَلْتُهُ بِالْحُلِيِّ فَهُوَ كَفُصُوصِ ذَاتِ أَلْوَانٍ، قَدْ نَطَّقَتْ بِاللُّجَيْنِ الْمُكَلَّلِ (٤٨). يَمِيشِي مَشَى الْمَرْحِ الْمُخْتَالِ (٤٩)، وَيَنْصَفُحُ ذَنْبَهُ وَجَنَاحَهُ، فَيَقْفَهُ ضَاكِكًا لِحِمَالِ سِرْبَالِهِ (٥٠)، وَأَصَابِعِ وَشَاحِهِ (٥١)؛ فَإِذَا رَمَى بِبَصَرِهِ إِلَى قَوَائِمِهِ زَقَا (٥٢) مُعُولًا (٥٣) بِصَوْتٍ يَكَادُ يُبِينُ عَنِ اسْتِغَاثَتِهِ، وَيَشْهَدُ بِصَادِقِ تَوَجُّعِهِ، لِأَنَّ قَوَائِمَهُ حُمُشٌ (٥٤) كَقَوَائِمِ الدِّيَكَةِ الْخِلَاسِيَّةِ (٥٥). وَقَدْ نَجَمَتْ (٥٦) مِنْ ظُنُوبِ (٥٧) سَاقِهِ صِيصِيَّةٌ (٥٨) خَفِيَّةٌ، وَلَهُ فِي مَوْضِعِ الْعُرْفِ قُنْرَعَةٌ (٥٩) خَضْرَاءُ مُوشَاءَ (٦٠)، وَمَخْرُجُ عُنُقِهِ كَالِإِبْرِيْقِ، وَمَعْرُزُهَا (٦١) إِلَى حَيْثُ بَطْنُهُ كَصِنْعِ الْوَسْمَةِ (٦٢) الْيَمَانِيَّةِ، أَوْ كَحَرِيرِهِ مُلْبَسِهِ مِرَاةَ ذَاتِ صِقَالٍ (٦٣)، وَكَأَنَّهُ مُتَلَفِّعٌ بِمِعْجَرِ أَسْحَمِ (٦٤)؛ إِلَّا أَنَّهُ يُحِيلُ لِكَثْرَةِ مَائِهِ، وَشِدَّةِ بَرِيقِهِ، أَنَّ الْخُضْرَةَ النَّاضِرَةَ مُمْتَرِجَةٌ بِهِ، وَمَعَ فَتَقِ سَمْعِهِ حُطُّ كَمْسِيَّةٍ تَدُقُّ الْقَلَمَ فِي لَوْنِ الْأَفْحْوَانِ (٦٥)، أَيْبُضُ يَقُقُ (٦٦)، فَهُوَ بَيِّاضُهُ فِي سَوَادِ مَا هُنَالِكَ يَأْتَلِقُ (٦٧). وَقَلَّ صَبْغُ إِلَّا وَقَدْ أَخَذَ مِنْهُ بِقِسْطٍ (٦٨)، وَعَلَاهُ (٦٩) بِكَثْرَةِ صِقَالِهِ وَبَرِيقِهِ، وَبَصِيصِ (٧٠) دِيْبَاجِهِ وَرَوْنِقِهِ (٧١)، فَهُوَ كَالْأَزَاهِيرِ الْمُبْتُوثَةِ (٧٢)، لَمْ تُرْبَهَا (٧٣) أَمْطَارُ رِبِيحٍ، وَلَا شُمُوسٌ قَيْظٍ (٧٤). وَقَدْ يَنْحَسِرُ (٧٥) مِنْ رِيَشِهِ، وَيَعْرَى مِنْ لِبَاسِهِ، فَيَسْقُطُ تَتْرَى (٧٦)، وَيُنْبُتُ تِبَاعًا، فَيَنْحَتُ (٧٧) مِنْ قَصْبِهِ انْحِتَاتٌ أَوْ رَاقِ الْأَغْصَانِ، ثُمَّ يَتَلَاخَقُ نَامِيًا حَتَّى يَعُودَ كَهَيْئَتِهِ قَبْلَ سُقُوطِهِ، لَا يُخَالِفُ سَالِفَ أَلْوَانِهِ، وَلَا يَقَعُ لَوْنٌ فِي غَيْرِ مَكَانِهِ! وَإِذَا تَصَفَّحَتْ شَعْرَةٌ مِنْ شَعْرَاتِ قَصْبِهِ أَرْتَكَ حُمْرَةً وَرُدِيَّةً، وَتَارَهُ خُضْرَةً زَبْرُجِدِيَّةً، وَأَحْيَانًا صُفْرَةً عَسْجِدِيَّةً (٧٨)

فَكَيْفَ تَصِلُ إِلَى صِفِهِ هَذَا عَمَائِقُ (٧٩) الْفِطْنِ، أَوْ تَبْلُغَهُ فَرَائِحَ الْعُقُولِ، أَوْ تَسْتَنْظِمَ وَصْفَهُ أَقْوَالُ الْوَاصِفِينَ! وَأَقْلُّ أَجْزَائِهِ قَدْ أَعْجَزَ الْأَوْهَامَ أَنْ تُدْرِكَهُ، وَالْأَلْسِنَةَ أَنْ تَصِفَهُ! فَسَيَبْحَثُ الَّذِي بَهَرَ (٨٠) الْعُقُولَ عَنْ وَصْفِ خَلْقِ جَلَاءُهُ (٨١) لِلْعَيْنِ، فَأَذْرَكَهُ مَخْدُودًا مُكُونًا، وَمَوْلَفًا مُلَوَّنًا، وَأَعْجَزَ الْأَلْسِنَ عَنْ تَلْخِصِ صِفَتِهِ، وَقَعَدَ بِهَا عَنْ تَأْدِيهِ نَعْتِهِ!

صغار المخلوقات

وَسَيَبْحَثُ مَنْ أَدْمَجَ قَوَائِمَ (٨٢) الذَّرِّهِ (٨٣) وَالْهَمَجِ (٨٤) إِلَى مَا فَوْقَهُمَا مِنْ خَلْقِ الْحَيْتَانِ وَالْفَيْلِ! وَوَأَى (٨٥) عَلَى نَفْسِهِ أَلَّا يَضْطَرِبَ سَبَّحَ مِمَّا أَوْلَجَ فِيهِ الرُّوحَ، إِلَّا وَجَعَلَ الْحِمَامَ (٨٦) مَوْعِدَهُ، وَالْفَنَاءَ غَايَتَهُ.

منها في صفة الجنة

فَلَوْ رَمَيْتَ بِبَصِيرِ قَلْبِكَ نَحْوَ مَا يُوصَفُ لَكَ مِنْهَا لَعَزَفْتَ نَفْسَكَ (٨٧) عَنْ يَدَائِعِ مَا أُخْرِجَ إِلَى الدُّنْيَا مِنْ شَهَوَاتِهَا وَلَذَائِعِهَا، وَزَخَارِفِ مَنَاطِرِهَا، وَلَذَهَلْتَ بِالْفِكْرِ فِي اصْطِطْفَاقِ أَشْجَارِ (٨٨) عُيَيْتِ عُرُوقِهَا فِي كُتُبَانِ (٨٩) الْمِسْكِ عَلَى سَوَاحِلِ أَنْهَارِهَا، وَفِي تَغْلِيْقِ كَبَائِسِ اللُّؤْلُؤِ الرَّطْبِ فِي عَسَالِيحِهَا وَأَفْنَانِهَا (٩٠)، وَطُلُوعِ تِلْكَ الثَّمَارِ مُخْتَلِفَةً فِي (٩٢٥)

عُلْفِ أَكْمَامِهَا (٩١)، تُجَنِّي (٩٢) مِنْ غَيْرِ تَكْلُفٍ فَتَأْتِي عَلَى مُتِيهِ مُجْتَنِبِهَا، وَيُطَافُ عَلَى نَزَالِهَا فِي أَفْيِهِ قُصُورِهَا بِالْأَعْسَالِ الْمُصَفَّقَةِ (٩٣)، وَالْخُمُورِ الْمُرَوَّقَةِ. قَوْمٌ لَمْ تَزَلِ الْكِرَامَةُ تَتَمَادَى بِهِمْ حَتَّى حَلُّوا دَارَ الْقَرَارِ، وَأَمِنُوا نُقْلَةَ الْأَسْفَارِ. فَلَوْ شَعَلَتْ قَلْبَكَ أَيُّهَا الْمُسْتَمِعُ بِالْوُصُولِ إِلَى مَا يَهْجُمُ عَلَيْكَ مِنْ تِلْكَ الْمَنَاطِرِ الْمُؤَنِقَةِ (٩٤)، لَزَهَقَتْ نَفْسُكَ شَوْقًا إِلَيْهَا، وَلَتَحَمَلْتَ مِنْ مَجْلِسَتِي هَذَا إِلَى مُجَاوَرَةِ أَهْلِ الْقُبُورِ اسْتِعْجَالًا بِهَا. جَعَلْنَا اللَّهُ وَإِيَّاكُمْ مَمَّنْ يَسْعَى بِقَلْبِهِ إِلَى مَنَازِلِ الْأَبْرَارِ بِرَحْمَتِهِ.

تفسير بعض ما في هذه الخطبة من الغريب

قال السيد الشريف رضى الله عنه: قَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «وَيُورُّ بِمَلَاقِحِهِ» الْأُرُّ: كِنَايَةٌ عَنِ التَّنَاحِ، يُقَالُ: أَرَّ الْمَرْأَةُ يُورُّهَا، إِذَا نَكَحَهَا. وَقَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «كَأَنَّهُ قَلَعَ دَارِيَّ عَنَجَهُ نُوتِيَهُ» الْقَلْعُ: شَرَّاعُ السِّفِينِ، وَدَارِيَّ: مَنْسُوبٌ إِلَى دَارِينَ، وَهِيَ بِلَدِّهَا عَلَى الْبَحْرِ يُجَلَّبُ مِنْهَا الطَّيْبُ. وَعَنَجَهُ: أَيُّ عَطَفَهُ. يُقَالُ: عَنَجْتُ النَّاقَةَ أَعْنَجْتُهَا عَنَجًا إِذَا عَطَفْتَهَا. وَالنُّوتَى: الْمَلَّاحُ. وَقَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «ضَمَّتْنِي جُفُونِي» أَرَادَ جَانِبِي جُفُونِي. وَالضَّمَّتَانِ: الْجَانِبَانِ. وَقَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «وَفَلَدَ الرَّبَّحِيْدَ» الْفَلْدُ: جَمْعُ فَلْدَةٍ، وَهِيَ الْقِطْعَةُ. وَقَوْلُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: «كَبَائِسِ اللُّؤْلُؤِ الرَّطْبِ» الْكِبَاسَةُ: الْعِدْقُ (٩٥). وَالْعَسَالِيحُ: الْعُصُونُ، وَاحِدُهَا عُسْلُوحٌ.

آفرینش طاووس

شگفتی آفرینش انواع پرندگان خداوند پدیده های شگفتی از جانداران حرکت کننده، و بی جان، برخی ساکن و آرام، بعضی حرکت کننده و بی قرار آفریده است، و شواهد و نمونه هایی از لطافت صنعتگری و قدرت عظیم خویش بپا داشت چندان که تمام اندیشه ها را به اعتراف واداشته، و سر به فرمان او نهادند، و در گوشه های ما بانگ راهین یکتایی او پیچیده است، آنگونه که پرندگان گوناگون بیافرید، و آنان را در شکافهای زمین، و رخنه دره ها و فراز کوهها مسکن داد، با بالهای متفاوت و شکل و هیاتهای گوناگون، که زمام آنها به دست اوست، پرندگان که با بالهای خود در لا به لای جو گسترده و فضای پهناور پرواز می کنند، آنها را از دیار نیستی در شکل و ظاهری شگفت آور بیافرید، و استخوانهایشان را از درون در مفصلهای پوشیده از گوشت به هم پیوند داد. برخی از پرندگان را که جثه سنگین داشتند از بالا رفتن و پروازهای بلند و دور باز داشت، آنگونه که آرام و سنگین در نزدیکی زمین بال می زنند، پرندگان را با لطافت قدرتش و دقت صنعتش، در رنگهای گوناگون با زیبایی خاصی رنگ آمیزی کرد، گروهی از آنها را تنها با یک رنگ بیاراست که رنگ دیگری در آن راه ندارد، دسته ای دیگر را در رنگ مخالف آن فرو برد، جز اطراف گردنشان که چونان طوقی آویخته، مخالف رنگ اندامشان است.

شگفتیهای آفرینش طاووس و از شگفت انگیزترین پرندگان در آفرینش طاووس است، که آن را در استوارترین شکل موزون بیافرید، و رنگهای پر و بالش را به نیکوترین رنگها بیاراست با بالهای زیبا که پره های آن به روی یکدیگر انباشته و دم کشیده اش که چون به سوی ماده پیش می رود آن را چونان چتری گشوده و بر سر خود سایبان می سازد، گویا بادبان کشتی است که ناخدا آن را برافراشته است. طاووس به رنگهای زیبای خود می نازد، و خوشحال و خرامان دم زیبایش را به این سو و آن سو می چرخاند، و سوی ماده می تازد، چون خروس می پرد، و چون حیوان نر مست شهوت با جفت خویش می آمیزد، این حقیقت را از روی مشاهده می گویم، نه چون کسی که بر اساس نقل ضعیفی سخن بگوید، اگر کسی خیال کند. (باردار شدن طاووس به وسیله قطرات اشکی است که در اطراف چشم نر حلقه زده و طاووس ماده آن را می نوشد آنگاه بدون آمیزش با همین اشکها تخمگذاری می کند) افسانه بی اساس است ولی شگفت تر از آن نیست که می گویند: (زاغ نر طعمه به منقار ماده می گذارد که همین عامل باردار شدن زاغ است.) گویا! نی های پر طاووس چونان شاخه هایی است که از نقره ساخته، و گردیهای شگفت انگیز آفتاب گونه که به پره های اوست از زر ناب و پاره های زبرجد بافته شده است، اگر رنگهای پره های طاووس را به رویدنیهای زمین تشبیه کنی، خواهی گفت: دسته گلی است که از شکوفه های رنگارنگ گلهای بهاری فراهم آمده است و اگر آن را با پارچه های پوشیدنی همانند سازی پس چون پارچه های زیبای پرنقش و نگار یا پرده های رنگارنگ یمن است، و اگر آن را با زیورآلات مقایسه کنی چون نگینهای رنگارنگی است که در نواری از نقره با جواهرات زینت شده است. روانشناسی حیوانی طاووس طاووس، چون به خود بالنده مغرور راه می رود، دم و بالهای زیبایش را برانداز می کند، پس با توجه به زیبایی جامه و رنگهای گوناگون پر و بالش قهقهه سر می دهد، اما چون نگاهش به پاهای او می افتد، بانگی برآورد که گویا گریان است، فریاد می زند گویا که دادخواه است، و گواه صادق دردی است که در درون دارد، زیرا پاهای طاووس چونان ساق خروس دو رگه (هندی و پارسی) باریک و زشت و در یک سو ساق پایش ناخنکی مخفی رویده است. شگفتی رنگ آمیزی پره های طاووس برفراز گردن طاووس به جای یال، کاکلی سبزرنگ و پرنقش و نگار رویده، و برآمدگی گردنش چونان آفتابه ای نفیس و نگارین است، و از گلوگاه تا روی شکمش به زیبایی و سمه یمانی (برگ گیاهی با رنگ سبز بسیار سیر) رنگ آمیزی شده، یا چون پارچه حریر براق یا آینه ای شفاف که پرده بر

روی آن افکندند، بر اطراف گردنش گویا چادری سیاه افکنده که چون رنگ آن شاداب و بسیار می باشد، پنداری با رنگ سبز تندی درهم آمیخته است که در کنار شکاف گوش جلوه خاصی دارد، کمتر رنگی می توان یافت که طاووس از آن در اندامش نداشته باشد، یا با شفافیت و صیقل فراوان و زرق و برق جامه اش آن را جلای برتری نداده باشد. طاووس چونان شکوفه های پراکنده ای است که باران بهار و گرمای آفتاب را در پرورش آن نقش چندانی نیست، و شگفت آور آنکه هر چند گاهی از پوشش پرهای زیبا بیرون می آید، و تن عریان می کند، پرهای او پیاپی فرو می ریزند و از نو می رویند، پرهای طاووس چونان برگ خزان رسیده می ریزند و دوباره رشد می کنند و به هم می پیوندند، تا دیگر بار شکل و رنگ زیبای گذشته خود را باز می یابد، بی آنکه میان پرهای نو و ریخته شده تفاوتی وجود داشته باشید یا رنگی جابجا بروید. اگر در تماشای یکی از پرهای طاووس دقت کنی، لحظه ای به سرخی گل و لحظه ای دیگر به سبزی زبرجد و گاه به زردی زرناب جلوه می کند عجز انسان از درک حقائق موجود در پدیده ها راستی، هوشهای ژرف اندیش و عقلهای پرتلاش چگونه این همه از حقائق موجود در پدیده ها را می توانند درک کنند؟ و چگونه گفتار توصیف گران، به نظم کشیدن این همه زیبایی را بیان توانند نمود؟ و در درک کمترین اندام طاووس، گمانها از شناخت درمانده و زبانها از ستودن آن در کام مانده اند. پس ستایش خداوندی را سزاست که عقلها را از توصیف پدیده ای که برابر دیدگان جلوه گرند ناتوان ساخت، پدیده محدودی که او را با ترکیب پیکری پرنقش و نگار، با رنگها و مرزهای مشخص می شناسد، باز هم از تعریف فشرده اش زبانها عاجز و از توصیف واقعی آن درمانده اند. (پس چگونه خدا را می توانند درک کنند؟) شگفتی آفرینش جانداران کوچک پاک و برتر است خدایی که در اندام مورچه، و مگس ریز، پاهای پدید آورد، و جانداران بزرگتر از آنها را نیز آفرید، از ماهیان دریا، و پیلان عظیم الجثه و بر خود لازم شمرد، که هیچ کالبد جاندار را وانگذارد و به درستی اداره اش نماید، جز آنکه میعاد گاهش مرگ و پایان راهش نیستی باشد.

وصف ویژگیهای بهشت اگر با چشم دل به آنچه از بهشت برای تو ستودند بنگری، از آنچه در دنیاست دل می کنی، هر چند شگفتی آور و زیبا باشد، و از خواهشهای نفسانی و خوشیهای زندگانی و منظره های آراسته و زیبای آن کناره می گیری، و اگر فکرت را به درختان بهشتی مشغول داری که شاخه هایشان همواره به هم می خورند، و ریشه های آن در توده های مشک پنهان، و در ساحل جویباران بهشت قرار گرفته آبیاری می گردند، و خوشه هایی از لولو آبدار به شاخه های کوچک و بزرگ درختان آویخته، و میوه های گوناگونی که از درون غلافها و پوششها سر بیرون کرده، سرگردان و حیرت زده می گردی. شاخه های پرمیوه بهشت که بدون زحمتی خم شده در دسترس قرار گیرند، و چیننده آن هرگاه که خواهد برچیند، مهمانداران بهشت، گرد ساکنان آن و پیرامون کاخهایشان در گردشند و آنان را با عسلهای پاکیزه و شرابهای گوارا پذیرایی کنند، آنها که همواره از کرامت الهی بهره مندند تا آنگاه که در سرای ثابت خویش فرود آیند و از نقل و انتقال سفرها آسوده گردند. ای شنونده اگر دل خود را به منظره های زیبایی که در بهشت به آن می رسی مشغول داری، روح تو با اشتیاق فراوان به آن سامان پرواز خواهد کرد، و از این

مجلس من با شتاب به همسایگی اهل قبور خواهی شتافت. خداوند با لطف خود من و شما را از کسانی قرار دهد که با دل و جان برای رسیدن به جایگان نیکان تلاش می کنند.

SERMON ۱۶۶

in English

p: ۳۴۶

Advice for observing courtesy and kindness and keeping in and out of the same

The young among you should follow the elders while the elders should be kind to the young. Do not be like those rude people of the pre-Islamic (al-jahiliyyah) period who did not exert themselves in religion nor use their intellects in the matter of Allah. They (۱) are like the breaking of eggs in the nest of a dangerous bird because their breaking looks bad .but keeping them intact would mean the production of dangerous young ones

A part of the same sermon

About the autocracy and oppression of the Umayyads and their fate

They will divide after their unity and scatter away from their centre. Some of them will stick to the branches and bending down as the branches bend until Allah the Sublime will collect them together for the day that will be worst for the Umayyads just as the scattered bits of clouds collect together in the autumn. Allah will create affection among them. Then He will make them into a strong mass like the mass of clouds. Then he will open doors for them to flow out from their starting place like the flood of the two gardens (of Saba') from which neither high rocks remained safe nor small hillocks and its flow could be repulsed neither by strong mountains nor by high lands. Allah will scatter them in the low lands of valleys and then He will make them flow like streams throughout the earth and through them He will arrange the taking of rights of one people by another people and make one people to stay in the houses of another people. By Allah all their position and esteem will dissolve as fat dissolves on the fire. The cause of tyranny

O' people! If you had not evaded support of the truth and had not felt weakness from crushing wrong then he who was not your match would not have aimed at you and he who overpowered you would not have overpowered you. But you roamed about the deserts (of disobedience) like Banu Isra'il (Children of Israel). I swear by my life that after me your tribulations will increase several times because you will have abandoned the truth behind your backs severed your connection with your near ones and established relations with remote ones. Know that if you had followed him who was calling you (to guidance) he would have made you tread the ways of the Prophet then you would have been spared the difficulties of misguidance and you would have thrown away the crushing burden from your necks

in Arabic

ومن خطبه له عليه السلام

الحث على التآلف

لِيَتَأَسَّ (١) صِيغِيكُمْ بِكَبِيرِكُمْ، وَلِيَرَأْفَ كَبِيرِكُمْ بِصِيغِيكُمْ، وَلَا تَكُونُوا كَجُفَاةِ الْجَاهِلِيَّةِ: لَا فِي الدِّينِ يَتَفَقَّهُونَ، وَلَا عَنِ اللَّهِ يَعْقِلُونَ، كَفَيْضِ (٢) بَيْضِ فِي أَدَاخِ (٣) يَكُونُ كَسْرُهَا وَزَرًّا، وَيُخْرِجُ حِصَانَهَا شَرًّا.

بنو أمية

و منها: افترقوا بعد ألفتهم، وتشتتوا عن أصيلهم، فمنهم أخذ بغصن أينما مال مال معه. على أن الله تعالى سيجمعهم لشر يوم لئني أميّه، كما تجتمع قزح الخريف (٤) يؤلف الله بينهم، ثم يجعلهم ركماً كركام (٥) السحاب، ثم يفتح لهم أبواباً، يسيلون من مستثارهم كسيل الجنين، حيث لم تسلم عليه قاره، ولم تثبت عليه أكمه (٦)، ولم يرد سينه رص طود، ولا حداب أرض. يدغدعهم (٧) الله في بطون أوديته، ثم يسلمكهم ينابيع في الأرض، يأخذ بهم من قوم حقوق قوم، ويمكن لقوم في ديار قوم. وإيم الله، لئذوبن ما في أيديهم بعد العلو والتمكنين، كما تذوب الأليه على النار.

p: ٣٤٨

الناس آخر الزمان

أَيُّهَا النَّاسُ، لَوْ لَمْ تَتَّخِذُوا عَنِ نَصِيرِ الْحَقِّ، وَلَمْ تَهْتَبُوا عَنِ تَوْهِينِ الْبَاطِلِ، لَمْ يَطْمَعْ فِيكُمْ مَنْ لَيْسَ مِثْلَكُمْ، وَلَمْ يَقْوِ مَنْ قَوِيَ عَلَيْكُمْ، لِكِنَّكُمْ تَهْتُمُ مَتَاهَ بَنِي إِسْرَائِيلَ. وَلَعَمْرِي، لِيَضَّ عَفَنَ لَكُمْ التِّيهِ مِنْ بَعْدِي أَضْعَافًا (۸)، بِمَا خَلَفْتُمُ الْحَقَّ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ، وَقَطَعْتُمُ الْمَأْذَنِي، وَوَصَيْتُمُ الْأَبْعِيدَ. وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِنْ اتَّبَعْتُمُ الدَّاعِيَ لَكُمْ، سَيَلِكُ بِكُمْ مِنْهَاجَ الرَّسُولِ، وَكُفَيْتُمْ مَوْوَنَهُ الْأَعْسَافِ، وَتَبَدَّدْتُمُ الثَّقَلَ الْفَادِحَ (۹) عَنِ الْأَعْنَاقِ.

in Persian

تحریض به الفت با یکدیگر

احترام متقابل اجتماعی باید خردسالان شما از بزرگان شما پیروی کنند، و بزرگسالان شما نسبت به خردسالان مهربان باشند، و چونان ستم پیشگان جاهلیت نباشید که نه از دین آگاهی داشتند و نه در خدا اندیشه می کردند، همانند تخم افعی در لانه پرندگان نباشید که شکستن آن گناه و نگهداشتن آن شر و زیانبار است. (به جای جوجه، ماری از آن بیرون می آید)

آینده بنی امیه مسلمانان، پس از وحدت و برادری به جدایی و تفرقه رسیدند، و از ریشه و اصل خویش پراکنده شدند، تنها گروهی شاخه درخت توحید را گرفتند، و به هر طرف که روی آورد. همسو شدند، اما خداوند مسلمانان را به زودی برای بدترین روزی که بنی امیه در پیش دارند جمع خواهد کرد، آن چنانکه قطعات پراکنده ابرها را در فصل پاییز جمع می کند، خدا میان مسلمانان الفت ایجاد می کند، و به صورت ابرهای فشرده درمی آورد، آنگاه درهای پیروزی برویشان می گشاید، که مانند سیلی خروشان از جایگاه خود بیرون می ریزند، (چونان (سیل عرم) که دو باغستان شهر (سبا) را درهم کوبید، و در برابر آن سیل هیچ بلندی و تپه ای برجای نماند، نه کوههای بلند و محکم، و نه برآمدگیهای بزرگ، توانستند برابر آن مقاومت کنند) خداوند بنی امیه را مانند آب در درون دره ها و رودخانه ها پراکنده و پنهان می کند، سپس چون چشمه سارها بر روی زمین جاری می سازد، تا حق برخی از مردم را از بعضی دیگر بستاند، و گروهی را توانایی بخشیده در خانه های دیگران سکونت دهد. بخدا سوگند! بنی امیه پس از پیروزی و سلطه گری، همه آنچه را که به دست آوردند از کفشان می رود، چنانکه چربی بر روی آتش آب شود.

علل پیروزی و شکست ملت‌ها ای مردم! اگر دست از یاری حق بر نمی داشتید، و در خوار ساختن باطل سستی نمی کردید، هیچگاه آنان که به پایه شما نیستند در نابودی شما طمع نمی کردند، و هیچ قدرتمندی بر شما پیروز نمی گشت، اما چونان امت بنی اسرائیل در حیرت و سرگردانی فرو رفتید. بجانم سوگند! سرگردانی شما پس از من بیشتر خواهد شد چرا که به حق پشت کردید، و با نزدیکان پیامبر (ص) بریده به بیگانه‌ها نزدیک شدید، آگاه باشید، اگر از امام خود پیروی می کردید، شما را به راهی هدایت می کرد که رسول خدا(ص) رفته بود، و از اندوه بیراهه رفتن در امان بودید، و بار سنگینی مشکلات را از دوش خود برمی داشتید.

Footnote

The implication is that the outer Islam of these people required that they should not ^(۱) be molested but the consequence of sparing them in this way was that they would create mischief and rebellion

SERMON ۱۶۷

in English

At the beginning of his Caliphate

.Fulfilment of rights and obligations and advice to fear Allah in all matters

Allah the Glorified has sent down a guiding Book wherein He has explained virtue and vice. You should adopt the course of virtue whereby you will have guidance and keep aloof from the direction of vice so that you remain on the right way. (Mind) the obligations (mind) the obligations. Fulfil them for Allah and they will take you to Paradise. Surely Allah has made unlawful the things which are not unknown and made lawful the things which are without defect. He has declared paying regard to Muslims as the highest of all regards. He has placed the rights of Muslims in the same grade (of importance) as devotion (to Himself and His oneness). Therefore a Muslim is one from whose tongue and hand every (other) Muslim is safe save in the matter of truth. It is not therefore lawful to molest a Muslim except when it is obligatory

Hasten towards the most common matter which is peculiar to every one; and that is death. Certainly people (who have already gone) are ahead of you while the hour (Day of Judgement) is driving you from behind. Remain light in order that you may overtake them. Your backs are being awaited for the sake of the fronts. Fear Allah in the matter of His creatures and His cities because you will be questioned even about lands and beasts. Obey Allah and do not disobey Him. When you see virtue adopt it and when you see vice avoid it

in Arabic

[۱۶۷] ومن خطبه له عليه السلام

فی أول خلافته

إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَنْزَلَ كِتَابًا هَادِيًا بَيِّنَ فِيهِ الْخَيْرَ وَالشَّرَّ فَخُذُوا نَهْجَ الْخَيْرِ تَهْتِدُوا، وَاصْبِرُوا (۱) عَنِ سَيِّئَاتِ الشَّرِّ تَقْصِدُوا. الْفَرَائِضَ الْفَرَائِضَ! أَدْوِهِيَا إِلَى اللَّهِ تُؤَدِّكُمْ إِلَى الْجَنَّةِ. إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى حَرَّمَ حَرَامًا غَيْرَ مَجْهُولٍ، وَأَحَلَّ حَلَالًا غَيْرَ مَيْدُخُولٍ (۲)، وَفَضَّلَ حُرْمَةَ الْمُسْلِمِ عَلَى الْحُرْمِ كُلِّهَا، وَشَدَّ بِالْإِخْلَاصِ وَالتَّوْحِيدِ حُقُوقَ الْمُسْلِمِينَ فِي مَعَاقِدِهَا (۳)، فَالْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ إِلَّا بِالْحَقِّ، وَلَا يَحِلُّ أَدَى الْمُسْلِمِ إِلَّا بِمَا يَجِبُ. بَادِرُوا أَمْرَ الْعَامَّةِ وَخَاصَّةَ أَحَدِكُمْ وَهُوَ الْمَوْتُ (۴)، فَإِنَّ النَّاسَ أَمَامَكُمْ، وَإِنَّ السَّاعَةَ تَحْدُوكُمْ مِنْ خَلْفِكُمْ، تَخَفَّفُوا تَلْحَقُوا، فَإِنَّمَا يُنْتَظَرُ بِأَوْلِيكُمْ آخِرُكُمْ. اتَّقُوا اللَّهَ فِي عِيَادِهِ وَبِلَادِهِ، فَإِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ حَتَّى عَنِ الْبِقَاعِ وَالْبَهَائِمِ، أَطِيعُوا اللَّهَ وَلَا تَعْصُوهُ، وَإِذَا رَأَيْتُمُ الْخَيْرَ فَخُذُوا بِهِ، وَإِذَا رَأَيْتُمُ الشَّرَّ فَاعْرِضُوا عَنْهُ.

in Persian

در ابتدای حکومتش

ویژگیهای قرآن همانا خداوند بزرگ کتابی هدایتگر فرستاد، و نیکی و بدی خیر و شر را آشکارا در آن بیان فرمود، پس راه نیکی در پیش گیرید که هدایت شوید، و از شر و بدی پرهیز کنید تا در راه راست قرار گیرید. واجبات! واجبات! در انجام واجبات کوتاهی نکنید تا شما را به بهشت رساند، همانا خداوند چیزهایی را حرام کرده که ناشناخته نیست، و چیزهایی را حلال کرده که از عیب خالی است، و در این میان حرمت مسلمانان را بر هر حرمتی برتری بخشید و حفظ حقوق مسلمانان را به وسیله اخلاص و توحید استوار کرد. ویژگیهای مسلمانی: پس مسلمان کسی است که مسلمانان از زبان و دست او آزاری نبینند، مگر آنجا که حق باشد، و آزار مسلمانان روا نیست جز در آنچه که واجب باشد. به سوی مرگ که همگانی است، و فرد فرد شما را از آن گریزی نیست بشتابید، همانا مردم در پیش روی شما می روند، و قیامت از پشت سر، شما را می خواند. سبکبار شوید تا به قافله برسید که پیش رفتگان در انتظار بازماندگانند، از خدا بترسید، و تقوا پیشه کنید زیرا شما در پیشگاه خداوند، مسئول بندگان خدا، و شهرها، و خانه ها و حیوانات هستید خدا را اطاعت کنید و از فرمان خدا سر باز مدارید، اگر خیری دیدید برگزینید، و اگر شر و بدی دیدید از آن دوری کنید.

SERMON ۱۶۸

in English

After swearing of allegiance to Amir al-mu'minin some people from among the companions of the Prophet said to him "You should punish the people who assaulted 'Uthman " whereupon he said

O' my brothers! I am not ignorant of what you know but how do I have the power for it while those who assaulted him are in the height of their power. They have superiority over us not we over them. They are now in the position that even your slaves have risen with them and Bedouin Arabs too have joined them. They are now among you and are harming you as they like. Do you see any way to be able to do what you aim at

This demand is certainly that of the pre-Islamic (al-jahiliyyah) period and these people have support behind them. When the matter is taken up people will have different views about it. One group will think as you do but another will not think as you think and there will be still another group who will be neither this way nor that way. Be patient till people quieten down and hearts settle in their places so that rights can be achieved for people easily. Rest assured from me and see what is given to you by me. Do not do anything which shatters your power weakens your strength and engenders feebleness and disgrace. I shall control this affair as far as possible but if I find it necessary the last treatment will of course be branding with a hot iron (through fighting

in Arabic

[۱۶۸] ومن كلام له عليه السلام

بعد ما بويع بالخلافه وقد قال له قوم من الصحابه: لو عاقبت قوماً ممن أجب علي عثمان؟ فقال عليه السلام:

يَا إِخْوَتَاهُ! إِنِّي لَسْتُ أَجْهَلُ مِمَّا تَعْلَمُونَ، وَلَكِنْ كَيْفَ لِي بِقُوَّةِ وَالْقَوْمِ الْمُجْلِبُونَ (۱) عَلَى حَيْدٍ شَوْكِيهِمْ (۲)، يَمْلِكُونَنَا وَلَا نَمْلِكُهُمْ! وَهَاهُمْ هُوَ لَا قَدْ تَارَتْ مَعَهُمْ عَيْدَانِكُمْ، وَالتَّنْفَتِ إِلَيْهِمْ أَعْرَابِكُمْ، وَهُمْ خِلَالِكُمْ (۳) يَسُومُونَكُمْ (۴) مَا شَاؤُوا زَوْهَلُ تَرُونَ مَوْضِعاً لِقُدْرِهِ عَلَى شَيْءٍ، تُرِيدُونَهُ؟! إِنَّ هَذَا الْأَمْرَ أَمْرٌ جَاهِلِيٌّ، وَإِنَّ لِهَؤُلَاءِ الْقَوْمِ مَادَّةً (۵). إِنَّ النَّاسَ مِنْ هَذَا الْأَمْرِ إِذَا حُرِّكَ عَلَى أُمُورٍ: فِرْقَةٌ تَرَى مَا تَرُونَ، وَفِرْقَةٌ تَرَى مَا لَا تَرُونَ، وَفِرْقَةٌ لَا تَرَى لَا هَذَا وَلَا هَذَا، فَاصْبِرُوا حَتَّى يَهْدَى النَّاسُ، وَتَقَعَ الْقُلُوبُ مَوَاقِعَهَا، وَتُؤْخَذَ الْحُقُوقُ مُسِمِحَةً (۶) فَاهْدُوا عَنِّي، وَانظُرُوا مَاذَا يَأْتِيكُمْ بِهِ أَمْرِي، وَلَا تَفْعَلُوا فَعْلَهُ تَضَعُضِعُ (۷) قُوَّةً، وَتُسْقِطُ مِنْهُ (۸)، وَتُورِثُ وَهْنًا (۹) وَذَلَّةً. وَسَأَمْسِكُ الْأَمْرَ مَا اسْتَمْسَكَ، وَإِذَا لَمْ أَجِدْ بُدًّا فَآخِرُ الدَّوَاءِ الْكَيْ (۱۰).

in Persian

پس از بیعت با حضرت

واقع بینی در مبارزه با ناکثین

ای برادران! از آنچه شما می دانید بی اطلاع نیستم، اما قدرت اجرای آن را چگونه به دست آورم؟ آنان با ساز و برگ و نیرو به راه افتادند، بر ما تسلط دارند و ما بر آنها قدرتی نداریم، هم اکنون بردگان شما با آنها می جوشند، و بادیه نشینان اطراف شما به آنها پیوسته اند، آنها در میان شما زندگی می کنند، و هر مشکلی را که بخواهند بر شما می بارند، آیا برای خواسته های خود توانایی؟ مشکلات جنگ داخلی کاری که پیش آمده از جاهلیت است، شورشیان یار و یاور دارند، اگر برای کیفر دادنشان حرکتی آغاز شود، مردم به چند دسته تقسیم می شوند، گروهی خواسته های شما را دارند، و عده ای بر خلاف شما فکر می کنند، و گروهی نه این را می پسندند و نه آن را، پس صبر کنید تا مردم آرام شوند، و دلهای مضطرب در جای خود قرار گیرد، و حقوق از دست رفته با مدارا گرفته شود. اکنون مرا آسوده گذارید، و در انتظار فرمان من باشید، کاری نکنید که قدرت ما را تضعیف کند، اقتدار امت ما را متزلزل سازد و سستی و زبونی به بار آورد، این جریان سیاسی را تا می توانم مهار می کنم، اما اگر راه چاره ای نیابم با آنان می جنگم (که سرانجام درمان، داغ کردن است).

SERMON ١٦٩

in English

When the people of Jamal set off for

:Basrah Amir al-mu'minin said

There is no doubt that Allah sent down the Prophet as a guide with an eloquent Book and a standing command. No one will be ruined by it except one who ruins himself. Certainly only doubtful innovations cause ruin except those from which Allah may protect. In Allah's authority lies the safety of your affairs. Therefore render Him such obedience as is neither blameworthy nor insincere. By Allah you must do so otherwise Allah will take away from you the power of Islam and will never thereafter return it to you till it reverts to others.

-Certainly these people are in agreement in disliking my auth

ority. I will carry on till I perceive disunity among you; because if in spite of the unsoundness of their view they succeed the whole organisation of the Muslims will be shattered. They are hankering after this world out of jealousy against him on whom Allah has bestowed it. So they intend reverting the matters on their backs (pre-Islamic period) while on us it is obligatory for your sake to abide by the Book of Allah (Qur'an) the Sublime and the conduct of the Prophet of Allah to stand by His rights and the revival of his sunnah.

in Arabic

[١٦٩] ومن خطبه له عليه السلام

عند مسير أصحاب الجمل إلى البصره

الامور الجامعه للمسلمين

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى بَعَثَ رَسُولًا هَادِيًا بِكِتَابٍ نَاطِقٍ وَأَمْرٍ قَائِمٍ، لَا يَهْلِكُ عَنْهُ إِلَّا هَالِكٌ (١) ، وَإِنَّ الْمُتَبَدِّعَاتِ (٢) الْمُشْتَبِّهَاتِ (٣) هُنَّ الْمُهْلِكَاتُ إِلَّا مَا حَفِظَ اللَّهُ مِنْهَا، وَإِنَّ فِي سُلْطَانِ اللَّهِ عِصْمَةً لِأَمْرِكُمْ، فَأَعْطُوهُ طَاعَتَكُمْ غَيْرَ مُلَوَّمَةٍ (٤) وَلَا مُشْتَكَّرَةٍ بِهَا. وَاللَّهُ لَتَفْعَلَنَّ أَوْ لَيَنْقُلَنَّ اللَّهُ عَنْكُمْ سُلْطَانَ الْإِسْلَامِ، ثُمَّ لَا يَنْقُلُهُ إِلَيْكُمْ أَبَدًا حَتَّى يَأْرَزَ (٥) الْأَمْرُ إِلَى غَيْرِكُمْ.

التنفير من خصومه

إِنَّ هَؤُلَاءِ قَدْ تَمَالَوْا (۶) عَلَى سَخَطِهِ (۷) إِمَارَتِي، وَسَأَصْبِرُ مَا لَمْ أَخْفَ عَلَى جَمَاعَتِكُمْ فَإِنَّهُمْ إِنْ تَمَمُوا عَلَى قِيَالِهِ (۸) هَذَا الرَّأْيِ انْقَطَعَ نِظَامُ الْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّمَا طَلَبُوا هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَدًا لِمَنْ أَفَاءَهَا (۹) اللَّهُ عَلَيْهِ، فَأَرَادُوا رَدَّ الْأُمُورِ عَلَى أَذْبَارِهَا. وَلَكُمْ عَلَيْنَا الْعَمَلُ بِكِتَابِ اللَّهِ وَسِيرِهِ رَسُولِهِ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ -، وَالْقِيَامُ بِحَقِّهِ، وَالنَّعْشُ (۱۰) لِسُنَّتِهِ.

in Persian

هنگام حرکت به بصره

ضرورت اطاعت از رهبری

همانا خداوند پیامبری راهنما را با کتابی گویا، و دستوری استوار برانگیخت، هلاک نشود جز کسی که تبه‌کار است و بداند که بدعتها به رنگ حق در آمده و هلاک کننده اند، مگر خداوند ما را از آنها حفظ فرماید، و همانا حکومت الهی حافظ امور شماست، بنابراین زمام امور خود را بی آنکه نفاق ورزید یا کراهتی داشته باشید به دست امام خود سپارید. بخدا سوگند! اگر در پیروی از حکومت و امام، اخلاص نداشته باشید، خدا دولت اسلام را از شما خواهد گرفت که هرگز به شما باز نخواهد گردانید و در دست دیگران قرار خواهد داد.

افشا توطئه ناکثین همانا ناکثین عهدشکن به جهت نارضایتی از حکومت من به یکدیگر پیوستند، و من تا آنجا که برای جامعه احساس خطر نکنم صبر خواهم کرد، زیرا آنان اگر برای اجرای مقاصدشان فرصت پیدا کنند، نظام جامعه اسلامی متزلزل می شود، آنها از روی حسادت بر کسی که خداوند حکومت را به او بخشیده است به طلب دنیا برخاسته اند. می خواهند کار را به گذشته باز گردانند. حقی که شما به گردن ما دارید، عمل کردن به کتاب خدا (قرآن) و سنت پیامبر (ص) و قیام به حق و برپا داشتن سنت اوست.

p: ۳۵۵

SERMON ١٧٠

in English

When Amir al-mu'minin approached Basrah an Arab met him and spoke to him as he had been sent to him by a group of people of Basrah to enquire from him on their behalf position vis-à-vis the people of Jamal. Amir al-mu'minin explained to him his position with respect to them from which he was convinced that Amir al-mu'minin was in the right. Then Amir al-mu'minin asked him to swear allegiance but he replied "I am just a message carrier of a people and shall not do anything until I get back to them." Upon this Amir al-mu'minin said to him

If those at your back send you as a forerunner to search out a rain-fed area for them and you return to them and apprise them of greenery and water but they disagree with you and go towards dry and barren land what would you do then? He said: I would leave them and go towards greenery and water. Amir al-mu'minin then said: So then extend your hand.

This man related that: By Allah by such a clear argument I could not refrain from swearing allegiance to Amir al-mu'minin.

.This man was know as Kulayb al-Jarmi

in Arabic

[١٧٠] ومن كلام له عليه السلام

في وجوب اتباع الحق عند قيام الحجّه

كلم به بعض العرب، وقد أرسله قوم من أهل البصره لما قرب عليه السلام منها ليعلم لهم منه حقيقه حاله مع أصحاب الجمل لتزول الشبهه من نفوسهم، فبين له عليه السلام من أمره معهم ما علم به أنه على الحق. ثم قال له: بايع. فقال: إني رسول قوم، ولا أحدث حدثاً حتى أرجع إليهم. فقال عليه السلام:

أَرَأَيْتَ لَوْ أَنَّ الَّذِينَ وَرَاءَكَ بَعُثُوكَ زَائِدًا تَبْتَعِي لَهُمْ مَسَاقِطَ الْغَيْثِ، فَرَجَعْتَ إِلَيْهِمْ وَأَخْبِرْتَهُمْ عَنِ الْكَلَاءِ وَالْمَاءِ، فَخَالَفُوا إِلَى الْمَعَاظِشِ وَالْمَجَادِبِ، مَا كُنْتَ صَانِعًا؟ قَالَ: كُنْتُ تَارِكُهُمْ وَمُخَالَفَهُمْ إِلَى الْكَلَاءِ وَالْمَاءِ. فَقَالَ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: فَاْمُدُّ إِذَا يَدَكَ. فَقَالَ الرَّجُلُ: فَوَاللَّهِ مَا اسْتَطَعْتُ أَنْ أُمْتِنِعَ عِنْدَ قِيَامِ الْحُجَّةِ عَلَيَّ، فَبَايَعْتُهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

وَالرَّجُلُ يُعْرِفُ بِكَلِيبِ الْجُرُمِيِّ.

in Persian

چون به بصره نزدیک شد

(در آستانه جنگ بصره، گروهی از اعراب، شخصی را جهت آگاهی از حقیقت و دانستن علل مبارزه امام (ع) با ناکثین به نمایندگی نزد حضرت علی (ع) فرستادند، امام به گونه ای با آن شخص صحبت فرمود که حقیقت را دریافت، آنگاه به او فرمود، بیعت کن، کلیب جرمی گفت، من نماینده گروهی هستم و قبل از مراجعه به آنان به هیچ کاری اقدام نمی کنم امام فرمود) روش هدایت کردن اگر آنها تو را می فرستادند که محل ریزش باران را بیابی، سپس به سوی آنان باز می گشتی و از گیاه و سبزه و آب خیر می دادی، اگر مخالفت می کردند و به سرزمینهای خشک و بی آب روی می آوردند تو چه می کردی؟ (گفت: آنها را رها می کردم و به سوی آب و گیاه می رفتم، امام فرمود) پس دستت را برای بیعت کردن بگشای. (مرد گفت: سوگند بخدا به هنگام روشن شدن حق توانایی مخالفت نداشتم و با امام (ع) بیعت کردم)

SERMON ۱۷۱

in English

:When Amir al-mu'minin decided to fight the enemy face to face at Siffin he said

O' my Allah! Sustainer of the high sky and the suspended firmament which Thou hast made a shelter for the night and the day an orbit for the sun and the moon and a path for the rotating stars and for populating it Thou hast created a group of Thy angels who do not get weary of worshipping Thee. O' Sustainer of this earth which Thou hast made an abode for people and a place for the movement of insects and beasts and countless other creatures seen and unseen. O' Sustainer of strong mountains which Thou hast made as pegs for the earth and (a means of) support for people. If Thou givest us victory over our enemy save us from excesses and keep us on the straight path of truth. But if Thou givest them victory over us then grant us martyrdom and save us from mischief

Where are those who protect honour and those self-respecting persons who defend respectable persons in the time of hardship? Shame is behind you while Paradise is in front of you

in Arabic

[۱۷۱] ومن كلام له عليه السلام

لما عزم على لقاء القوم بصفين

الدعاء

اللَّهُمَّ رَبَّ السَّفْفِ الْمَرْفُوعِ (۱) ، وَالْجَوِّ الْمَكْفُوفِ (۲) ، الَّذِي جَعَلْتَهُ مَغِيضًا (۳) لِلَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، وَمَجْرَى لِلشَّمْسِ وَالْقَمَرِ ، وَمُخْتَلَفًا لِلنُّجُومِ السَّيَّارَةِ ، وَجَعَلْتَ سُكَّانَهُ سِبْطًا (۴) مِنْ مَلَائِكَتِكَ ، لَا يَشْأَمُونَ مِنْ عِبَادَتِكَ . وَرَبَّ هَذِهِ الْأَرْضِ الَّتِي جَعَلْتَهَا قَرَارًا لِلْأَنَامِ ، وَمَدْرَجًا لِلْهَوَامِّ وَالْأَنْعَامِ ، وَمَا لَا يُحْصِي مِمَّا يُرَى وَمَا لَا يُرَى . وَرَبَّ الْجِبَالِ الرَّوَاسِي الَّتِي جَعَلْتَهَا لِلْأَرْضِ أَوْتَادًا ، وَلِلْخَلْقِ اعْتِمَادًا (۵) ، إِنْ أَظْهَرْتَنَا عَلَى عَدُوِّنَا فَجَنَّبْنَا الْبُغْيَ وَسَدَّدْنَا لِلْحَقِّ ، وَإِنْ أَظْهَرْتَهُمْ عَلَيْنَا فَارْزُقْنَا الشَّهَادَةَ وَاعْصِمْنَا مِنَ الْفِتْنَةِ .

الدعوه للقتال

أَيْنَ الْمَانِعِ لِلدَّمَارِ (۶) ، وَالْغَائِزِ (۷) عِنْدَ نُزُولِ الْحَقَائِقِ (۸) مِنْ أَهْلِ الْحِفَاظِ (۹) ! الْعَارُ وَرَاءَكُمْ ، وَالْجَنَّةُ أَمَامَكُمْ!

in Persian

در آغاز نبرد صفین فرمود

نیایش در آستانه جنگ ای خدای آسمان برافراشته، و فضای نگاه داشته، که آن را زمینه پیدایش شب و روز، و جریان گردش ماه و خورشید، و مسیر آمد و شد ستارگان سیار قرار داده ای، و جایگاه گروهی از فرشتگان ساخته ای که از عبادت تو خسته نمی گردند. ای پروردگار این زمین، که آن را جایگاه سکونت انسانها، و مکان رفت و آمد حشرات و چارپایان، و پدیده های دیدنی و نادیدنی غیر قابل شمارش قرار داده ای، و ای پروردگار کوههای بلند و پابرجا، که آن را برای زمین چونان میخهای محکم، و برای مخلوقات تکیه گاهی مطمئن ساخته ای. اگر بر دشمن پیروزمان ساختی، ما را از تجاوز برکنار دار، و بر راه حق استوار فرما، و چنانچه آنها را بر ما پیروز گرداندی شهادت نصیب ما فرموده و از شرک و فساد و فتنه ها، ما را نگهدار! روش بسیج نیروها در جنگ کجایند آزاد مردانی که به حمایت مردم خویش برخیزند؟ کجایند غیور مردانی که به هنگام نزول بلا و مشکلات مبارزه می کنند؟ هان مردم!! ننگ و عار پشت سر شما، و بهشت در پیش روی شماست.

SERMON ۱۷۲

in English

About the Consultative Committee and the Battle of Jamal

Praise be to Allah from whose view one sky does not conceal another sky nor one earth
another earth

A part of the same sermon

About the Consultative Committee after the death of 'Umar ibn al-Khattab

Someone (۱) said to me "O' son of Abi Talib you are eager for the caliphate." Then I told
:him

Rather you are by Allah more greedy although more remote while I am more suited as"
well as nearer. I have demanded it as my right while you are intervening between me and
it and you are turning my face from it." When I knocked at his ears with arguments
among the crowd of those present he was startled as if he was stunned not knowing
.what reply to give me about it

O' my Allah! I seek Thy succour against the Quraysh and those who are assisting them
because they are denying me (the rights of) kinship have lowered my high position and
are united in opposing me in the matter (of the caliphate) which is my right and then they
(said "Know that the rightful thing is that you have it and also that you may leave it." (۲

A part of the same sermon

Describing the people of Jamal

They (Talhah az-Zubayr and their supporters) came out dragging the wife of the
Messenger of Allah (the peace and blessing of Allah be upon him and his descendants)
just as a maid-slave is dragged for sale. They took her to Basrah where those two
(Talhah and az-Zubayr) put their own women in their houses but exposed the wife of the
Messenger of Allah to themselves and to others in the army in which there was not a
single individual who had not offered me his obedience and sworn to me allegiance quite

.obediently without any compulsion

p: ۳۵۹

Here in Basrah they approached my governor and treasurers of the public treasury and its other inhabitants. They killed some of them in captivity and others by treachery. By Allah even if they had wilfully killed only one individual from among the Muslims without any fault it would have been lawful for me to kill the whole of this army because they were present in it but did not disagree with it nor prevented it by tongue or hand not to say that they killed from among the Muslims a number equal to that with which they had marched on them.

in Arabic

[١٧٢] ومن خطبه له عليه السلام

حمد الله

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا تُوَارِي (١) عَنْهُ سَمَاءُ سَمَاءٍ، وَلَا أَرْضٌ أَرْضًا.

يوم الشورى

منها: وَقَالَ قَائِلٌ: إِنَّكَ يَا بَنِي أَبِي طَالِبٍ عَلَى هَذَا الْأَمْرِ لَحَرِيصٌ. فَقُلْتُ: بَلْ أَنْتُمْ وَاللَّهِ لِأَحْرَصُ وَأَبْعَدُ، وَأَنَا أَخْصُ وَأَقْرَبُ، وَإِنَّمَا طَلَبْتُ حَقًّا لِي وَأَنْتُمْ تَحُولُونَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ، وَتَضْرِبُونَ وَجْهِي (٢) دُونَهُ، فَلَمَّا فَرَعْتُهُ بِالْحُجَّهِ (٣) فِي الْمَلَاءِ الْحَاضِرِينَ هَبَّ (٤) كَأَنَّهُ بُهِتَ لَا يَدْرِي مَا يُجِيبُنِي بِهِ!

الاستنصار على قريش

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَعْدِيكَ عَلَى قُرَيْشٍ وَمَنْ أَعَانَهُمْ! فَإِنَّهُمْ قَطَعُوا رَجِمِي، وَصَغَّرُوا عَظِيمَ مَنْزِلَتِي، وَأَجْمَعُوا عَلَيَّ مُنَازَعَتِي أَمْرًا هُوَ لِي. ثُمَّ قَالُوا: أَلَا إِنَّ فِي الْحَقِّ أَنْ تَأْخُذَهُ، وَفِي الْحَقِّ أَنْ تَتْرَكَهُ.

منها في ذكر أصحاب الجمل

فَخَرَجُوا يَجْرُونَ حُزْمَةَ رَسُولِ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- كَمَا تُجْرُ الْأُمَةُ عِنْدَ شِرَائِهَا، مُتَوَجِّهِينَ بِهَا إِلَى الْبَصْرَةِ، فَحَبَسَا نِسَاءَ هُمَا فِي بَيْوتِهِمَا، وَأَبْرَزَا حَبِيسَ (٥) رَسُولِ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- لَهُمَا لَغَيْرِهِمَا، فِي جَيْشٍ مَا مِنْهُمْ رَجُلٌ إِلَّا وَقَدْ أُعْطَانِي الطَّاعَةَ، وَسَمَّحَ لِي بِالْبَيْعَةِ، طَائِعًا غَيْرَ مُكْرَهٍ، فَقَدِمُوا عَلَيَّ بِهَا وَخُرَّانَ (٦) بَيْتِ مَالِ الْمُسْلِمِينَ وَغَيْرِهِمْ مِنْ أَهْلِهَا، فَفَتَلُّوا طَائِفَهُ صَبْرًا (٧)، وَطَائِفَهُ غَدْرًا. فَوَاللَّهِ لَوْ لَمْ يُصَبِّبُوا مِنَ الْمُسْلِمِينَ إِلَّا رَجُلًا وَاحِدًا مُعْتَمِدِينَ (٨) لِقَتْلِهِ، بِلَا جُزْمٍ جَرَّهُ، لَجَلَّ لِي قَتْلُ ذَلِكَ الْجَيْشِ كُلِّهِ، إِذْ حَضَرُوهُ فَلَمْ يُنْكِرُوا، وَلَمْ يَدْفَعُوا عَنْهُ بِلِسَانٍ وَلَا يَدٍ. دَعَا مَا أَنَّهُمْ قَدْ قَتَلُوا مِنَ الْمُسْلِمِينَ مِثْلَ الْعِدَّةِ الَّتِي دَخَلُوا بِهَا عَلَيْهِمْ!

درباره خلافت خود

ستایش خداوندی را سزااست که نه آسمانی مانع آگاهی او از آسمان دیگر، و نه زمینی مانع او از زمین دیگر می شود.

گفتگو در روز شورا شخصی در روز شورا به من گفت: (ای فرزند ابوطالب نسبت به خلافت حریص می باشی) در پاسخ او گفتم، بخدا سوگند! شما با اینکه از پیامبر اسلام دورترید، حریصتر می باشید، اما من شایسته و نزدیکتر به پیامبر اسلام، همانا من تنها حق خود را مطالبه می کنم که شما بین من و آن حائل شدید، و دست رد بر سینه ام زدید. پس چون در جمع حاضران، با برهان قاطع او را مغلوب کردم، درمانده و سرگردان شد و نمی دانست در پاسخم چه بگوید؟ شکوه از قریش بار خدایا! از قریش و از تمامی آنها که یاریشان کردند به پیشگاه تو شکایت می کنم، زیرا قریش پیوند خویشاوندی مرا قطع کردند، و مقام منزلت بزرگ مرا کوچک شمردند، و در غصب حق من، با یکدیگر هم داستان شدند، سپس گفتند: برخی از حق را باید گرفت و برخی را باید رها کرد. (یعنی خلافت حقی است که باید رهاش کنی)

شکوه از ناکثین طلحه و زبیر و یارانشان بر من خروج کردند، و ناموس رسول خدا (ص) را به همراه خود می کشیدند چونان کنیزی را که به بازار برده فروشان می کشانند، به بصره روی آوردند، در حالی که همسران خود را پشت پرده نگهداشتند. پرده نشین حرم پیامبر (ص) را در برابر دیدگان خود و دیگران قرار دادند. لشکری را گرد آوردند که همه آنها به اطاعت من گردن نهاده، و بدون اکراه، و با رضایت کامل با من بیعت کرده بودند، پس از ورود به بصره، به فرماندار من و خزانه داران بیت المال مسلمین و به مردم بصره، حمله کردند، گروهی از آنان را شکنجه و گروه دیگر را با حيله کشتند. بخدا سوگند! اگر جز به یک نفر دست نمی یافتند و او را عمدا بدون گناه می کشتند کشتار همه آنها برای من حلال بود، زیرا همگان حضور داشتند و انکار نکردند، و از مظلوم با دست و زبان دفاع نمودند، چه رسد به اینکه ناکثین به تعداد لشکریان خود از مردم بیدفاع بصره قتل عام کردند.

Footnote

On the occasion of the Consultative Committee Sa'd ibn Abi Waqqas repeated to Amir al-mu'minin what Caliph 'Umar had said in his last hours namely that "O 'Ali you are very greedy for the position of caliphate " and 'Ali replied that "He who demands his own right cannot be called greedy; rather greedy is he who prevents the securing of the right and "tries to grab it despite being unfit for it

There is no doubt that Amir al-mu'minin considered the Caliphate to be his right and demanded his right. The demand for a right does not dispel a right so that it may be put forth as an excuse for not assigning him the caliphate and the demand may be held as a mark of greed. Even if it was greed who was not involved in this greed? Was not the pull between the muhajirun and the ansar the mutual struggle between the members of the Consultative Committee and the mischief mongering of Talhah and az-Zubayr the product of this very greed. If Amir al-mu'minin had been greedy for this position he would have stood for it closing his eyes to the consequences and results when 'Abbas (uncle of the Prophet) and Abu Sufyan pressed him for (accepting) allegiance and when after the third Caliph people thronged to him for (swearing) allegiance he should have accepted their offer without paying any attention to the deteriorated conditions. But at no time did Amir al-mu'minin take any step which could prove that he wanted the Caliphate for the sake of caliphate but rather his demand for the caliphate was only with the object that its features should not be altered and the religion should not become the victim of others' desires not that he should enjoy the pleasures of life which could be attributed to greed

Explaining the meaning Ibn Abi'l-Hadid writes that Amir al-mu'minin's intention was to (۲) .
:say

They (the Quraysh and those who are assisting them) were not only content to keep me away from my right over the caliphate which they have usurped (from me) but rather claimed that it was their right whether to give it to me or prevent me from the same; and .that I have no right to argue with them

:Furthermore the intention (of Amir al-mu'minin) is that

If they had not said that it is right to keep away from the caliphate it would have been easy to endure it because this would have at least showed their admitting my right (although they were not prepared to concede it. (Sharh Nahj al-balaghah vol. ۹ p. ۳۰۶

SERMON ۱۷۳

in English

On eligibility for the Caliphate

The Prophet is the trustee of Allah's revelation the Last of His Prophets. the giver of tidings of His mercy and the warner for His chastisement

O' people. the most rightful of all persons for this matter (namely the caliphate) is he who is most competent among them to maintain it and he who knows best Allah's commands about it. If any mischief is created by a mischief-monger he will be called upon to repent. If he refuses. he will be fought. By my life (۱) if the question of Imamah was not to be decided unless all the people were present then there would be no such case. But those who agreed about it imposed the decision on those who were absent so much so that he who was present could not dissent and the one who was absent could not choose (any one else). Know that I shall fight two persons – one who claims what is not his and the other who ignores what is obligatory upon him. The need for sagacity in fighting against Muslims

p: ۳۶۳

O' creatures of Allah! I advise you to have fear of Allah because it is the best advice to be mutually given by persons and the best of all things before Allah. The door of war has been opened between you and the other Muslims. And this banner will be borne only by him who is a man of sight of endurance and of knowledge of the position of rightfulness. Therefore you should go ahead with what you are ordered and desist from what you are refrained. Do not make haste in any matter till you have clarified it. For in the case of every matter which you dislike we have a right to change it

The behaviour of this world with its adherents

Know that this world which you have started to covet and in which you are interested and which sometimes enrages you and sometimes pleases you is not your (permanent) abode nor the place of your stay for which you might have been created nor one to which you have been invited. Know that it will not last for you nor will you live along with it. If anything out of this world deceives you (into attraction) its evils warn you too. You should give up (the objects of) its deceits in favour of (the objects of) its warning and (the objects of) its attractions in favour of (the objects of) its terrors. And while here in it advance towards that house to which you have been called and turn away your hearts from the world. None of you should cry like a maid slave over anything which she has been deprived of. Seek the perfection of Allah's bounty over you by endurance in obedience to Allah and in guarding what He has asked you to guard namely His Book

Know that the loss of anything of this world will not harm you if you have guarded the principles of your religion. Know also that after the loss of your religion nothing of this world for which you have cared will benefit you. May Allah carry our hearts and your hearts towards the right and may He grant us and you endurance

in Arabic

[١٧٣] ومن خطبه له عليه السلام

فى رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ومن هو جدير بأن يكون للخلافه وفى هوان الدنيا

رسول الله

أَمِينٌ وَوَحِيهِ، وَخَاتَمٌ رُسُلِهِ، وَبَشِيرٌ رَحْمَتِهِ، وَنَذِيرٌ نِقْمَتِهِ.

الجدير بالخلافه

أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ أَحَقَّ النَّاسِ بِهَذَا الْأَمْرِ أَقْوَاهُمْ عَلَيْهِ، وَأَعْلَمُهُمْ بِأَمْرِ اللَّهِ فِيهِ، فَإِنْ شَغَبَ (١) شَاغِبٌ اسْتُعْتَبَ (٢)، فَإِنْ أَبَى قُوتِلَ. وَلَعَمْرِي، لَنْ كَانَتْ الْإِمَامَةُ لَا تَنْعَقِدُ حَتَّى يَحْضُرَهَا عَامَّةُ النَّاسِ، فَمَا إِلَى ذَلِكَ سَبِيلٌ، وَلَكِنْ أَهْلِهَا يَحْكُمُونَ عَلَى مَنْ غَابَ عَنْهَا، ثُمَّ لَيْسَ لِلشَّاهِدِ أَنْ يَزْجَعَ، وَلَا لِلْغَائِبِ أَنْ يَخْتَارَ. أَلَا وَإِنِّي أَقَاتِلُ رَجُلَيْنِ: رَجُلًا ادَّعَى مَا لَيْسَ لَهُ، وَآخَرَ مَعَ الَّذِي عَلَيْهِ. (٦٤٥)

أَوْصِيَكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ، فَإِنَّهَا خَيْرٌ مَا تَوَاصَى الْعِبَادُ بِهِ، وَخَيْرٌ عَوَاقِبِ الْأُمُورِ عِنْدَ اللَّهِ، وَقَدْ فُتِحَ بَابُ الْحَرْبِ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ أَهْلِ الْقِبْلَةِ (٣)، وَلَا يَحْمِلُ هَذَا الْعِلْمَ إِلَّا أَهْلُ الْبَصِيرِ وَالصَّبْرِ وَالْعِلْمِ بِمَوَاضِعِ الْحَقِّ، فَاْمُضُوا لِمَا تُؤْمَرُونَ بِهِ، وَقِفُوا عِنْدَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ، وَلَا تَعْجَلُوا فِي أَمْرِ حَتَّى تَتَبَيَّنُوا، فَإِنَّ لَنَا مَعَ كُلِّ أَمْرٍ تُنْكِرُونَهُ غَيْرًا (٤).

هوان الدنيا

أَلَا وَإِنَّ هَذِهِ الدُّنْيَا الَّتِي أَصَابَتْكُمْ تَتَمَنُّونَهَا وَتَرْغَبُونَ فِيهَا، وَأَصْبَحَتْ تَغْضِبُكُمْ وَتُزْجِعُكُمْ، لَيْسَتْ بِدَارِكُمْ، وَلَا مَنْزِلِكُمْ الَّذِي خُلِقْتُمْ لَهُ وَلَا الَّذِي دُعِيتُمْ إِلَيْهِ، أَلَا- وَإِنَّهَا لَيْسَتْ بِبَاقِيَةٍ لَكُمْ وَلَا تَبْقَوْنَ عَلَيْهَا، وَهِيَ وَإِنْ غَرَّتْكُمْ مِنْهَا فَقَدْ خَدَرَتْكُمْ شَرَّهَا، فَادْعُوا غُرُورَهَا لِتَحْذِيرِهَا، وَأَطْمَاعَهَا لِتَخْوِيفِهَا، وَسَابِقُوا فِيهَا إِلَى الدَّارِ الَّتِي دُعِيتُمْ إِلَيْهَا، وَأَنْصِرُوا بِقُلُوبِكُمْ عَنْهَا، وَلَا يَخَنَّ أَحَدُكُمْ خَيْنًا (٥) الْأَمَةَ عَلَى مَا زَوَى (٦) عَنْهُ مِنْهَا، وَاسْتَبْتُمُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ وَالْمَحَافَظَةِ عَلَى مَا اسْتَحْفَظَكُمْ مِنْ كِتَابِهِ. أَلَا وَإِنَّهُ لَا يَضُرُّكُمْ تَضْيِيعُ شَيْءٍ مِنْ دُنْيَاكُمْ بَعْدَ حِفْظِكُمْ قَائِمَةَ دِينِكُمْ، أَلَا وَإِنَّهُ لَا يَنْفَعُكُمْ بَعْدَ تَضْيِيعِ دِينِكُمْ شَيْءٌ حَافَظْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَمْرِ دُنْيَاكُمْ. أَخَذَ اللَّهُ بِقُلُوبِنَا وَقُلُوبِكُمْ إِلَى الْحَقِّ، وَاللَّهِمَّنا وَإِيَّاكُمْ الصَّبْرَ!

p: ٣٦٥

شایسته خلافت

پیامبر اسلام (ص) امین وحی پروردگار، و خاتم پیامبران، و بشارت دهنده رحمت، و بیم دهنده کیفر الهی است.

ویژگیهای رهبر اسلامی ای مردم! سزاوارترین اشخاص به خلافت، آنکه در تحقق حکومت نیرومندتر، و در آگاهی از فرمان خدا داناتر باشد، تا اگر آشوبگری به فتنه گری برخیزد، به حق باز گردانده شود، و اگر سر باز زد با او مبارزه شود. بجانم سوگند! اگر شرط انتخاب رهبر، حضور تمامی مردم باشد هرگز راهی برای تحقق آن وجود نخواهد داشت، بلکه آگاهان دارای صلاحیت و رای، و اهل حل و عقد (خبیرگان ملت) رهبر و خلیفه را انتخاب می کنند، که عمل آنها نسبت به دیگر مسلمانان نافذ است، آنگاه نه حاضران بیعت کننده، حق تجدید نظر دارند و نه آنان که در انتخابات حضور نداشتند حق انتخابی دیگر را خواهند داشت آگاه باشید! من با دو کس پیکار می کنم، کسی چیزی را ادعا کند که از آن او نباشد، و آن کس که از ادای حق سر باز زند.

ای بندگان خدا! شما را به تقوی و ترس از عذاب خدا سفارش می کنم، زیرا تقوای الهی بهترین سفارش مومنان، و بهترین پایان نامه کار در پیشگاه خداست، مردم! هم اکنون آتش جنگ بین شما و اهل قبله شعله ور شده است، و این پرچم مبارزه را جز افراد آگاه و بااستقامت و عالم به جایگاه حق بدوش نمی کشند بنابراین آنچه فرمان دادند انجام دهید، و از آنچه نهی کردند توقف کنید، و در هیچ کاری تا روشن نشود شتاب نکنید، زیرا در آنچه شما اکراه دارید توان تغییراتی داریم.

شناخت دنیا آگاه باشید، همانا این دنیا که آرزوی آن را می کنید و بدان روی می آورید، و شما را گاهی به خشم می آورد و زمانی خشنود می سازد، خانه ماندگار شما نیست، و منزلی نیست که برای آن آفریده و به آن دعوت شدید، آگاه باشید نه دنیا برای شما جاودانه و نه شما در آن جاودانه خواهید ماند. دنیا گرچه از جهتی شما را می فریبد ولی از جهت دیگر شما را از بدیهایش می ترساند، پس برای هشدارهایش از آنچه مغروران می کند چشم پوشید، و به خاطر ترساندنش از طمع ورزی در آن بازیستید، به خانه ای که دعوت شدید سبقت گیرید، و دل از دنیا برگیرید، و چونان کنیزکان برای آنچه که از دنیا از دست می دهید گریه نکنید، و با صبر و استقامت بر اطاعت پروردگار، و حفظ و نگهداری فرامین کتاب خدا، نعمتهای پروردگار را نسبت به خویش کامل کنید. آگاه باشید، آنچه برای حفظ دین از دست می دهید زیانی به شما نخواهد رساند. آگاه باشید، آنچه را با تباه ساختن دین به دست می آورید سودی به حالتان نخواهد داشت خداوند دلهای ما و شما را به سوی حق متوجه سازد و صبر و استقامت عطا فرماید.

Footnote

(۱) . When the people collected in the Saqifah of Banu Sa'idah in connection with the election even those who were not present there were made to follow the decision taken there and the principle was adopted that those present at the election had no right to reconsider the matter or to break the allegiance and those not present could do nothing but acquiesce in the agreed decision. But when the people of Medina swore allegiance at the hands of Amir al-mu'minin the Governor of Syria (Mu'awiyah) refused to follow suit on the ground that since he was not present on the occasion he was not bound to abide by it whereupon Amir al-mu'minin gave a reply in this sermon on the basis of these accepted and agreed principles and conditions which had been established among these people and had become incontrovertible namely that: "When the people of Medina and the ansar and the muhajirun have sworn allegiance on my hand Mu'awiyah had no right to keep aloof from it on the ground that he was not present on the occasions nor were Talhah and az-Zubayr entitled to break the pledge after swearing allegiance

On this occasion Amir al-mu'minin did not argue on the strength of any saying of the Prophet which would serve as his final say about the caliphate because the grounds for refusal in his case was in respect of the modus operandi of the principle of election. Therefore in keeping with the requirements of the situation a reply based on the agreed principles of the adversary could alone quieten him. Even if he had argued on the strength of the Prophet's command it would have been subjected to various interpretations and the matter would have been prolonged instead of being settled. Again Amir al-mu'minin had seen that soon after the death of the Prophet all his sayings and commands had been set aside. Therefore how after the lapse of a long time could one be expected to accept it .when habit had been established to follow one's free will against the Prophet's sayings

SERMON ۱۷۴

in English

About Talhah ibn 'Ubaydillah

Delivered when he received the news that Talhah and az-Zubayr had already left for Basrah to fight against him

As for me I would never be frightened of fighting or be made to fear striking because I am satisfied with Allah's promise of support to me. By Allah Talhah has hastened with drawn sword to avenge 'Uthman's blood for fear lest the demand for 'Uthman's blood be made against himself because the people's idea in this matter is about him and in fact he was the most anxious among them for his killing. Therefore he has tried to create .misunderstanding by collecting forces in order to confuse the matter and to create doubt

By Allah. he did not act in either of three ways about 'Uthman. If the son of 'Affan ('Uthman) was in the wrong as Talhah believed it is necessary for him to support those who killed (١) him or to keep away from his supporters. If 'Uthman was the victim of oppression. then Talhah should have been among those who were keeping (the assaulters) away from him or were advancing pleas on his behalf. If he was in doubt about these two alternatives then it was incumbent upon him to leave him ('Uthman) and retire aside and leave the men with him (to deal with him as they wished). But he adopted none of these three ways and came out with a thing in which there is no good and his excuses are not acceptable

in Arabic

[١٧٤] ومن كلام له عليه السلام

في معنى طلحه بن عبيدالله

وقد قاله حين بلغه خروج طلحه والزبير إلى البصره لقتاله

قَدْ كُنْتُ وَمَا أَهْدَدُ بِالْحَرْبِ، وَلَا أَرْهَبُ بِالضَّرْبِ، وَأَنَا عَلَى مَا قَدْ وَعَدَنِي رَبِّي مِنَ النَّصْرِ. وَاللَّهِ مَا اسْتَعْجَلَ مُتَجَرِّدًا (١) لِلطَّلَبِ بِدَمِ عُثْمَانَ إِلَّا خَوْفًا مِنْ أَنْ يُطَالَ بِدَمِهِ، لِأَنَّهُ مَظْتَنَّهُ، وَلَمْ يَكُنْ فِي الْقَوْمِ أَحْرَصَ عَلَيْهِ مِنْهُ، فَأَرَادَ أَنْ يُعَالِطَ بِمَا أَجْلَبَ فِيهِ لِيَلْتَبَسَ الْأَمْرُ (٢) وَيَقَعَ الشَّكُّ. وَوَاللَّهِ مَا صَبَحَ فِي أَمْرِ عُثْمَانَ وَاحِدَةً مِنْ ثَلَاثٍ: لَيْسَ كَانَ ابْنُ عَفَّانَ ظَالِمًا كَمَا كَانَ يُزْعَمُ لَقَدْ كَانَ يَتَّبِعِي لَهُ أَنْ يُوَازِرَ (٣) قَاتِلِيهِ وَأَنْ يُنَابِذَ (٤) نَاصِرِيهِ، وَلَيْسَ كَانَ مَظْلُومًا لَقَدْ كَانَ يَتَّبِعِي لَهُ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُتَنَهِّينَ (٥) عَنْهُ وَالْمُعَذِّرِينَ فِيهِ (٦)، وَلَيْسَ كَانَ فِي شَكٍّ مِنَ الْخَصِيْلَتَيْنِ، لَقَدْ كَانَ يَتَّبِعِي لَهُ أَنْ يَعْتَرِلَهُ وَيَرْكُدَ (٧) جَانِبًا وَيَدْعَ النَّاسَ مَعَهُ، فَمَا فَعَلَ وَاحِدَةً مِنَ الثَّلَاثِ، وَجَاءَ بِأَمْرٍ لَمْ يُعْرِفْ بِأَبِيهِ، وَلَمْ تَسْلَمْ مَعَاذِيرُهُ.

p: ٣٦٩

in Persian

در باره طلحه

افشا ادعاهای دروغین طلحه تا بوده ام مرا از جنگ ترسانده، و از ضربت شمشیر نهراسانده اند، من به وعده پیروزی که پروردگارم داده است استوارم. بخدا سوگند! طلحه بن عبیدالله، برای خونخواهی عثمان شورش نکرد، جز اینکه می ترسید خون عثمان از او مطالبه شود، زیرا او خود متهم به قتل عثمان است، که در میان مردم از او حریصتر بر قتل عثمان یافت نمی شد، برای اینکه مردم را دچار شک و تردید کند، دست به اینگونه ادعاهای دروغین زد، سوگند بخدا! لازم بود طلحه، نسبت به عثمان یکی از سه راه حل را انجام می داد که نداد. اگر پسر عفان ستمکار بود چنانکه طلحه می اندیشید، سزاوار بود با قاتلان عثمان همکاری می کرد، و از یاران عثمان دوری می گزید، و یا اگر عثمان مظلوم بود می بایست از کشته شدن او جلوگیری می کرد، و نسبت به کارهای عثمان عذرهای موجه و عموم پسندی را طرح کند (تا خشم مردم فرو نشیند) و اگر نسبت به امور عثمان شک و تردید داشت خوب بود که از مردم خشمگین کناره می گرفت و به انزوا پناه برده و مردم را با عثمان وامی گذاشت. اما او هیچکدام از سه راه حل را انجام نداد، و به کاری دست زد که دلیل روشنی برای انجام آن نداشت، و عذرهایی آورد که مردم پسند نیست.

Footnote

(۱). It means that if Talhah considered 'Uthman an oppressor then after his assassination instead of getting ready to avenge his blood he should have supported his killers and justified their action. It is not the intention that in the case of 'Uthman being in the wrong Talhah should have supported the attackers because he was already supporting and encouraging them.

SERMON ۱۷۵

in English

Warning to neglectful people and about the vastness of his own knowledge

O' people who are (negligent of Allah but) not neglected (by Allah) and those who miss (doing good acts) but are to be caught. How is it that I see you becoming removed from Allah and becoming interested in others? You are like the camel whom the grazer drives to a disease-stricken pasture and a disastrous watering place. They are like beasts who are fed in order to be slaughtered but they do not know what is intended for them. When they are treated well they think that day to be their whole life and eating their fill to be their aim.

By Allah if I wish I can tell every one of you from where he has come where he has to go and all his affairs but I fear lest you abandon the Messenger of Allah – peace and blessing of Allah be upon him and his progeny – in my favour. I shall certainly convey these things to the selected ones who will remain safe from that fear. By Allah Who deputed the Prophet with Right and distinguished him over creation. I do not speak save the truth. He (the Prophet) informed me of all this and also about the death of every one who dies the salvation of every one who is granted salvation and the consequences of this matter (the caliphate). He left nothing (that could) pass into my head without putting it in my ear and (telling me about it. (۱)

O' people ! By Allah I do not impel you to any obedience unless I practise it before you and
.do not restrain you from any disobedience unless I desist from it before you

in Arabic

[۱۷۵] ومن خطبه له عليه السلام

فی الموعظه و بیان قرباه من رسول الله

أَيُّهَا الْعَافِلُونَ غَيْرِ الْمَغْفُولِ عَنْهُمْ، وَالتَّارِكُونَ الْمَأْخُودُ مِنْهُمْ، مَا لِي أَرَاكُمْ عَنِ اللَّهِ ذَاهِبِينَ، وَإِلَى غَيْرِهِ رَاغِبِينَ! كَأَنَّكُمْ نَعَمَ (۱) أَرَاخَ بِهَا (۲) سَائِمٌ (۳) إِلَى مَرْعَى وَبِي (۴)، وَمَشْرَبِ دَوِي (۵)، وَإِنَّمَا هِيَ كَالْمَعْلُوفَةِ لِلْمُدَى (۶) لَا تَعْرِفُ مَاذَا يُرَادُ بِهَا! إِذَا أَحْسِنَ إِلَيْهَا تَحَسَّبُ يَوْمَهَا ذَهْرَهَا (۷)، وَشَبَعَهَا أَمْرَهَا. وَاللَّهِ لَوْ شِئْتُ أَنْ أُخْبِرَ كُلَّ رَجُلٍ مِنْكُمْ بِمَخْرَجِهِ وَمَوْلِجِهِ (۸) وَجَمِيعِ شَأْنِهِ لَفَعَلْتُ، وَلَكِنْ أَخَافُ أَنْ تَكْفُرُوا فَيَ بَرَسُولِ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ-. أَلَا- وَإِنِّي مُفَضِّلٌ بِهِ (۹) إِلَى الْخَاصَّةِ مِمَّنْ يُؤْمِنُ ذَلِكَ مِنْهُ. وَالَّذِي بَعَثَهُ بِالْحَقِّ، وَاصْطَفَاهُ عَلَى الْخَلْقِ، مَا أَنْطَقَ إِلَّا صَادِقًا، وَقَدْ عَهَدَ إِلَيَّ بِذَلِكَ كُلِّهِ، وَبِمَهْلِكِكَ مَنْ يَهْلِكُ، وَمَنْجَى مَنْ يَنْجُو، وَمَالَ هَذَا الْأَمْرِ، وَمَا أَبْقَى شَيْئًا يَمُرُّ عَلَى رَأْسِي إِلَّا أَفْرَعَهُ فِي أُذُنِي وَأَفْضَى بِهِ إِلَيَّ. أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي، وَاللَّهِ، مَا أَحْتُكُمْ عَلَى طَاعِهِ إِلَّا وَأَسْبِقُكُمْ إِلَيْهَا، وَلَا أَنْهَاكُمْ عَنْ مَعْصِيَةِ إِلَّا وَأَتَنَاهَى قَبْلَكُمْ عَنْهَا.

in Persian

موعظه یاران

نکوهش غافلان ای بی خبرانی که آنی مورد غفلت نیستید، و ای ترک کنندگان فرامین الهی که از تمامی کارهایتان بازخواست می شوید، شما را چه شده است که از خدای خود رویگردان و به غیر او گرایش دارید؟ چونان چارپایانی مانند که چوپان آنها را در بیابانی وباخیز، و آبهای بیماری زا رها کرده است. گوسفندان پروار را می مانند که برای کارد قصاب آماده اند. ولی خودشان نمی دانند! چه آنکه هرگاه به گوسفندان با مقداری علف نیکی کنند یک روز خود را یک عمر پندارند، و زندگی را در سیر شدن شکمها می نگرند. علوم بی پایان امام (ع) سوگند بخدا! اگر بخواهم می توانم هر کدام شما را آغاز و پایان کارش، و از تمام شئون زندگی، آگاه سازم، اما از آن می ترسم که با اینگونه خبرها نسبت به رسول خدا (ص) کافر شوید. آگاه باشید! که من این اسرار گرانبها را به یاران رازدار و مورد اطمینان خود می سپارم، سوگند بخدایی که محمد (ص) را به حق برانگیخت، و او را برگزید، جز به راستی سخن نگویم، پیامبر اسلام (ص) همه اطلاعات را به من سپرده است، و از محل هلاکت آن کس که هلاک می شود، و جای نجات کس که نجات می یابد، و پایان این حکومت، همه را به من خبر داده و مرا آگاهانده است

. هیچ حادثه ای بر من نگذشت جز آنکه در گوشم نجوا کرد، و مرا مطلع ساخت. ویژگیهای امام علی (ع) ای مردم! سوگند بخدا! من شما را به هیچ طاعتی و اداری نمی کنم مگر آنکه پیش از آن خود عمل کرده ام، و از معصیتی شما را باز نمی دارم جز آنکه پیش از آن ترک گفته ام.

Footnote

Those who drink from the springs of revelation and divine inspiration see things . (۱) hidden behind the curtains of the unknown and the events which will occur in the future in the same way as objects can be seen with the eyes and this does not conflict with the saying of Allah that

Say: "None (either) in the heavens or in the earth knoweth the unseen save Allah..."
(Qur'an ۲۷:۶۵)

because this verse contains the negation of personal knowledge of the unknown but not the negation of knowledge which is required by the prophets and holy persons through divine inspiration by virtue of which they make prophecies about the future and unveil many events and happenings. Several verses of the Qur'an support this view such as

When the Prophet confided unto one of his wives a matter but when she divulged it (unto others) and Allah apprised him thereof he made known a part of it and avoided a part; so when he informed her of it said she: "Who informed thee of this?" He said: "Informed me (the All-knowing the All-aware)." (Qur'an ۶۶:۳)

These are of the tidings of the unseen which We reveal unto thee (O' Our Prophet (Muhammad)...) (Qur'an ۱۱:۴۹)

Therefore it is incorrect to argue in support of the view that if it is said that the prophets and holy persons possess knowledge of the unknown it would imply duality in the divine attributes. It would have implied duality if it were said that someone other than Allah has personal knowledge of the unknown. When it is not so and the knowledge possessed by the Prophets and Imams is that given by Allah it has no connection with duality. If duality should mean what is alleged what would be the position of 'Isa's (Jesus's) assertion :related in the Qur'an namely

Out of clay will I make for you like the figure of a bird and I will breathe into it and it . . . shall become a flying bird by Allah's permission; and I shall heal the blind and the leper and will rise the dead to life by Allah 's permission; and I will declare to you what ye eat (and what ye store up in your houses. . . (Qur'an ۳ :۴۹

If it is believed that 'Isa (Jesus) could create and bestow life with Allah's permission does it mean that he was Allah's partner in the attributes of creation and revival? If this is not so then how can it be held that if Allah gives someone the knowledge of the unknown it implies that he has been taken to be His partner in His attributes and how can one extol one's belief in the oneness of Allah by holding that the knowledge of the unknown implies .duality

No one can deny the fact that some people either see in dreams certain things which have yet to occur in the future or that things can be read through interpretation of the dream while during a dream neither do the senses function nor do the powers of understanding and comprehension co-operate. Therefore if some events become known to some people in wakefulness why should there be amazement over it and what are the grounds for rejecting it when it stands to reason that things possible in dreams are also possible in wakefulness. Thus Ibn Maytham al-Bahrani has written that it is possible to achieve all this because in a dream the spirit becomes free from looking after the body and is removed from bodily connections; as a result of this it perceives such hidden realities which could not be seen because of the obstruction of the body. In the same way those perfect beings who pay no heed to bodily matters and turn with all the attention of spirit and heart towards the centre of knowledge can see those realities and secrets which the ordinary eyes are unable to discern. Therefore keeping in view the spiritual greatness of Ahlu'l-bayt (members of the Prophet's family) it should not appear strange that they were aware of events which were going to occur in future. Ibn Khaldun has written

When thaumaturgic feats are performed by others what do you think about those who" were distinguished in knowledge and honesty and were a mirror of the Prophet's traits while the consideration Allah had for their noble root (namely the Prophet) is a proof of the high performances of his chaste off-shoots (Ahlu'l-bayt). Consequently many events about knowledge of the unknown are related about Ahlu'l-bayt which are not related (about others.." (al-Muqaddamah p. ۲۳

In this way there is no cause for wonder over Amir al-mu'minin's claim since he was brought up by the Prophet and was a pupil of Allah's school. Of course those whose knowledge does not extend beyond the limits of physical objectivity and whose means of learning are confined to the bodily senses refuse to believe in the knowledge about the paths of divine cognisance and reality. If this kind of claim were unique and were heard only from over Amir al-mu'minin then minds could have wavered and temperaments could have hesitated in accepting it but if the Qur'an records even such a claim of 'Isa (Jesus) that - "I can tell you what you eat or drink or store in your houses " then why should there be hesitation over Amir al-mu'minin's claim when it is agreed that Amir al-mu'minin had succeeded to all the attainments and distinctions of the Prophet and it cannot be contended that the Prophet did not know what 'Isa (Jesus) knew. Thus if the successor of the Prophet advances such a claim why should it be rejected particularly as this vastness of knowledge of Amir al-mu'minin is the best evidence and proof for the Prophet's knowledge and perfection and a living miracle of his truthfulness

In this connection it is amazing that even having knowledge of events Amir al-mu'minin did not through any of his words or deeds indicate that he knew them. Thus commenting :of the extraordinary importance of this claim as-Sayyid Ibn Tawus writes

An amazing aspect of this claim is that despite the fact that Amir al-mu'minin was aware" of conditions and events yet he observed such conduct by way of his words and deeds that one who saw him could not believe that he knew the secrets and unknown acts of others because the wise agree that if a person knows what event is likely to take place or what step his comrade is going to take or if the hidden secrets of people are known to him then the effects of such knowledge would appear through his movements and the expressions of his face. But the man who in spite of knowing everything behaves in a way as though he is unaware and knows nothing then his personality is a miracle and a ."combination of contradictions

At this stage the question arises as to why Amir al-mu'minin did not act upon the dictates of his secret knowledge. The reply to this is that the commands of the shari'ah are based on apparent conditions. Otherwise secret knowledge is a kind of miracle and power which Allah grants to His prophets and Imams. Although the prophets and Imams possess this power always they cannot make use of it at any time unless and until by the permission of Allah and on the proper occasion. For example the verse quoted above about 'Isa (Jesus) which tells that he had the power to give life to heal the blind and declare what one ate and stored in his house etc. he (Jesus) did not used to practise this power on every thing or every corpse or everyone who met him. He used to practise this power only by the .permission of Allah and on the proper occasion

If prophets and other divines acted on the basis of their secret knowledge it would have meant serious dislocation and disturbance in the affairs of the people. For example if a prophet or divine on the basis of his secret knowledge punishes a condemnable man by killing him there would be great commotion and agitation among those who see it on the ground that he killed an innocent man. That is why Allah has not permitted the basing of conclusions on secret knowledge save in a few special cases and has enjoined the following of observable factors. Thus despite his being aware of the hypocrisy of some of the hypocrites the Prophet extended to them the treatment that should be extended to a Muslim.

Now there can be no scope for the objection that if Amir al-mu'minin knew secret matters then why did he not act according to them because it has been shown that he was not obliged to act according to the requirements of his secret knowledge. Of course where conditions so required he did disclose some matters for the purposes of preaching admonishing giving good tidings (of reward) or warning (against punishment) so that future events could be fore-closed. For example Imam Ja'far as-Sadiq (p.b.u.h.) informed Yahya ibn Zayd that if he went out he would be killed. Ibn Khaldun writes in this connection:

It has been authentically related from Imam Ja'far as-Sadiq that he used to apprise" some of his relations of the events to befall them. For example he warned his cousin Yahya ibn Zayd of being killed but he disobeyed him and went out and was killed in (Juzajan." (al-Muqaddamah p. ۲۳۳.

Nevertheless where there was apprehension that minds would get worried it was not at all disclosed. That is why in this sermon Amir al-mu'minin avoided more details in view of the fear that people would begin to regard him higher than the Prophet. Despite all this people did go astray about 'Isa (Jesus) and in the same way about Amir al-mu'minin also .they began to say all sorts of things and were misled into resorting to exaggeration

SERMON ۱۷۶

in English

Preaching

O ' creatures!) Seek benefit from the sayings of Allah be admonished of Allah and accept) the advice of Allah because Allah has left no excuse for you by providing clear guidance has put before you the plea and clarified for you what acts He likes and what acts He hates so that you may follow the one and avoid the other. The Prophet of Allah used to .say. "Paradise is surrounded by unpleasant things while Hell is surrounded by desires

You should know that every obedience to Allah is unpleasant in appearance while every disobedience to Allah has the appearance of enjoyment. Allah may have mercy on the person who kept aloof from his desire and uprooted the appetite of his heart because this .heart has far-reaching aims and it goes on pursuing disobedience through desires

You should know O' creatures of Allah that a believer should be distrustful of his heart every morning and evening. He should always blame it (for shortcomings) and ask it to add to (its good acts). You should behave like those who have gone before you and the precedents in front of you. They left this world like a traveller and covered it as distance is .covered

The greatness of the Holy Qur'an

And know that this Qur'an is an adviser who never deceives a leader who never misleads and a narrator who never speaks a lie. No one will sit beside this Qur'an but that when he rises he will achieve one addition or one diminution – addition in his guidance or elimination in his (spiritual) blindness. You should also know that no one will need anything after (guidance from) the Qur'an and no one will be free from want before (guidance from) the Qur'an. Therefore seek cure from it for your ailments and seek its assistance in your distresses. It contains a cure for the biggest diseases namely unbelief hypocrisy revolt and misguidance. Pray to Allah through it and turn to Allah with its love. Do not ask the people through it. There is nothing like it through which the people should turn to Allah
the Sublime

Know that it is an interceder and its intercession will be accepted. It is a speaker who is testified. For whoever the Qur'an intercedes on the Day of Judgement its intercession for him would be accepted. He about whom the Qur'an speaks ill on the Day of Judgement shall testify to it. On the Day of Judgement an announcer will announce "Beware. every sower of a crop is in distress except the sowers of the Qur'an." Therefore you should be among the sowers of the Qur'an and its followers. Make it your guide towards Allah. Seek its advice for yourselves do not trust your views against it. and regard your desires in the
matter of the Qur'an as deceitful

About the believers and their good deeds; and the hypocrites and their bad deeds

Action! action! Then (look at) the end; the end and (remain) steadfast; steadfast. Thereafter (exercise) endurance endurance and piety piety. You have an objective. Proceed towards your objective. You have a sign. Take guidance from your sign. Islam has an objective. Proceed towards its objective. Proceed towards Allah's by fulfilling His rights which He has enjoined upon you. He has clearly stated His demands for you. I am a witness for you and shall plead excuses on your behalf on the Day of Judgement

Beware! what had been ordained has occurred and that which had been destined has come into play. I am speaking to you with the promise and pleas of Allah

:Allah the Sublime has said

Verily those who say: Our Lord is Allah! and persevere aright the angels descend upon them (saying): "Fear Ye not nor be grieved and receive the glad tidings of the Garden (which Ye were promised." (Qur'an ۴۱:۳۰

You have said. "Our Lord is Allah." Then keep steadfast to His Book to the way of His command and to the virtuous course of His worship. Thereafter do not go out of it do not introduce innovations in it and do not turn away from it because those who go away from this course will be cut off from (the mercy of) Allah on the Day of Judgement

Beware from destroying your manners and changing them maintaining one tongue. A man should control his tongue because the tongue is obstinate with its master. By Allah I do not find that fear of Allah benefits a man who practises it unless he controls his tongue. Certainly the tongue of a believer is at the back of his heart while the heart of a hypocrite is at the back of his tongue; because when a believer intends to say anything he thinks it over in his mind. If it is good he discloses it but if it is bad he lets it remain concealed. While a hypocrite speaks whatever comes to his tongue without knowing what is in his favour and what goes against him

The Prophet of Allah – peace and blessing of Allah be upon him and his descendants – said: "The belief of a person cannot be firm unless his heart is firm and his heart cannot be firm unless his tongue is firm." So whoever of you can manage to meet Allah the Sublime in such a position that his hands are unsmearred with the blood of Muslims and their property and his tongue is safe from exposing them he should do so

Following the sunnah and refraining from innovation

Know O' creatures of Allah that a believer should regard lawful this year what he regarded lawful in the previous year and should consider unlawful this year what he considered unlawful in the previous year. Certainly people's innovation cannot make lawful for you what has been declared unlawful; rather lawful is that which Allah has made lawful and unlawful is that which Allah has made unlawful. You have already tested the matters and tried them; you have been preached by those before you. Illustrations have been drawn for you and you have been called to clear fact. Only a deaf man can remain deaf to all this and only a blind man can remain blind to all this

He whom Allah does not allow benefit from trials and experience cannot benefit from preaching. He will be faced with losses from in front so that he will approve what is bad and disapprove what is good. People are of two categories – the follower of the shari'ah (religious laws) and the follower of the innovations to whom Allah has not given any testimony by way of sunnah or the light of any plea

Guidance from the Holy Qur'an

Allah the Glorified has not counselled anyone on the lines of this Qur'an for it is the strong rope of Allah and His trustworthy means. It contains the blossoming of the heart and springs of knowledge. For the heart there is no other gloss than the Qur'an although those who remembered it have passed away while those who forgot or pretended to have forgotten it have remained. If you see any good give your support to it but if you see evil evade it because the Messenger of Allah used to say: "O' son of Adam do good and .".evade evil; by doing so you will be treading correctly

Categories of oppression

Know that injustice is of three kinds – one the injustice that will not be forgiven another that will not be left unquestioned and another that will be forgiven without being questioned. The injustice that will not be forgiven is duality of Allah. Allah has said: Verily Allah forgiveth not that (anything) be associated with Him ... (Qur'an ۴:۴۸ ۱۱۶). The injustice that will be forgiven is the injustice a man does to himself by committing small sins; and the injustice that will not be left unquestioned is the injustice of men against other men. The retribution in such a case is severe. It is not wounding with knives nor striking with whips but it is so severe that all these things are small against it. You should therefore avoid change in the matter of Allah's religion for your unity in respect of a right which you dislike is better than your scattering away in respect of a wrong that you like. Certainly Allah the Glorified has not given any person whether among the dead or among those .who survive any good from separation

O' people blessed is the man whose own shortcomings keep him away from (looking into) the shortcomings of others and also blessed is the man who is confined to his house eats his meal buries himself in obeying his Allah. and weeps over his sins so that he is engaged in himself and people are in safety from him

in Arabic

[١٧٦] ومن خطبه له عليه السلام

وفيها يعظ ويبين فضل القرآن وينهى عن البدعه

عظه الناس

اتَّفَعُوا بِبَيَانِ اللَّهِ، وَاتَّعَظُوا بِمَوَاعِظِ اللَّهِ، وَاقْبَلُوا نَصِيحَةَ اللَّهِ، فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ أَعَدَّ لِلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ هُدَاهُ، وَمَكَارِهِهُ مِنْهُمَا، لِيَتَّبِعُوا هُدَاهُ، وَتَجْتَنِبُوا هُدَاهُ، فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- كَانَ يَقُولُ: «إِنَّ الْجَنَّةَ حُفَّتْ بِالْمَكَارِهِ، وَإِنَّ النَّارَ حُفَّتْ بِالشَّهَوَاتِ».

وَاعْلَمُوا أَنَّهُ مِمَّا مِنْ طَاعَةِ اللَّهِ شَيْءٌ إِلَّا يَأْتِي فِي كُرْهِهِ، وَمِمَّا مِنْ مَعْصِيَةِ اللَّهِ شَيْءٌ إِلَّا يَأْتِي فِي شَهْوَاهِ. فَرَحِمَ اللَّهُ رَجُلًا نَزَعَ (٢) عَنْ شَهْوَتِهِ، وَقَمَعَ هَوَى نَفْسِهِ، فَإِنَّ هَذِهِ النَّفْسَ أَبْعَدُ شَيْءٍ مِنْزِعًا (٣)، وَإِنَّهَا لَا تَزَالُ تَنْزِعُ إِلَى مَعْصِيَتِهِ فِي هَوَى.

وَاعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ أَنَّ الْمُؤْمِنَ لَا يَصْبِيحُ وَلَا يُمَسِي إِلَّا وَنَفْسُهُ ظَنُونٌ (٤) عِنْدَهُ، فَلَا يَزَالُ زَارِيًا (٥) عَلَيْهَا وَمُسْتَرِيدًا لَهَا. فَكُونُوا كَالسَّابِقِينَ قَبْلَكُمْ، وَالْمَاضِينَ أَمَامَكُمْ. فَوُضُوا (٦) مِنَ الدُّنْيَا تَقْوِيضَ الرَّاحِلِ، وَطَوَّوْهَا طَيِّ الْمَنَازِلِ.

فضل القرآن

وَاعْلَمُوا أَنَّ هَذَا الْقُرْآنَ هُوَ النَّاصِحُ الَّذِي لَا يَعْشُ، وَالْهَادِي الَّذِي لَا يُضِلُّ، وَالْمُحَدِّثُ الَّذِي لَا يَكْذِبُ. وَمَا جَالَسَ هَذَا الْقُرْآنَ أَحَدٌ إِلَّا قَامَ عَنْهُ بَرِيادَةٌ أَوْ نُقْصَانٌ: زِيَادَةٌ فِي هُدًى، أَوْ نُقْصَانٌ مِنْ عَمَى. وَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَيْسَ عَلَى أَحَدٍ بَعْدَ الْقُرْآنِ مِنْ فَاقِهِ (٧)، وَلَا لِأَحَدٍ قَبْلَ الْقُرْآنِ مِمَّنْ غَنَى فَاسْتَشْفَقُوهُ مِنْ أَدْوَائِكُمْ، وَاسْتَعِينُوا بِهِ عَلَى لِمَاؤَائِكُمْ (٨)، فَإِنَّ فِيهِ شِفَاءً مِنْ أَكْثَرِ الدَّاءِ، وَهُوَ الْكُفْرُ وَالنَّفَاقُ، وَالغِي وَالصَّلَالُ، فَاسْأَلُوا اللَّهَ بِهِ، وَتَوَجَّهُوا إِلَيْهِ بِحُبِّهِ، وَلَا تَسْأَلُوا بِهِ خَلْقَهُ، إِنَّهُ مِمَّا تَوَجَّهَ الْعِبَادُ إِلَى اللَّهِ بِمِثْلِهِ. وَاعْلَمُوا أَنَّهُ شَافِعٌ مُشَفَّعٌ، وَقَائِلٌ مُصَدِّقٌ، وَأَنَّهُ مَنْ شَفَّعَ لَهُ الْقُرْآنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ شَفَّعَ (٩) فِيهِ، وَمَنْ مَحَلَّ (١٠) بِهِ الْقُرْآنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَدَّقَ عَلَيْهِ، فَإِنَّهُ يَنَادِي مُنَادٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: أَلَا إِنَّ كُلَّ حَارِثٍ مُبْتَلَى فِي حَرْثِهِ وَعَاقِبَتِهِ عَمَلِهِ، غَيْرَ حَرْثِهِ الْقُرْآنِ فَكُونُوا مِنْ حَرْثَتِهِ وَأَتْبَاعِهِ، وَاسْتَدِلُّوهُ عَلَى رَبِّكُمْ، وَاسْتَنْصِحُوهُ عَلَى أَنْفُسِكُمْ، وَأَتَّهِمُوا عَلَيْهِ آرَاءَكُمْ، وَاسْتَعِشُّوا (١١) فِيهِ أَهْوَاءَكُمْ.

الحث على العمل

الْعَمَلِ الْعَمَلِ، ثُمَّ النَّهْيَةَ النَّهْيَةَ، وَالْإِسْتِقَامَةَ الْإِسْتِقَامَةَ، ثُمَّ الصَّبْرَ الصَّبْرَ، وَالْوَرَعَ الْوَرَعَ! إِنَّ لَكُمْ نَهْيَهُ فَانْتَهُوا إِلَى نَهْيَتِكُمْ، وَإِنَّ لَكُمْ عَمَلًا (١٢) فَاهْتَدُوا بِعَلْمِكُمْ، وَإِنَّ لِلْإِسْلَامِ عَايَةَ فَانْتَهُوا إِلَى عَايَتِهِ. وَاخْرُجُوا إِلَى اللَّهِ بِمَا افْتَرَضَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَقِّهِ (١٣)، وَبَيِّنْ لَكُمْ مِنْ وَطَائِفِهِ (١٤). أَنَا شَاهِدٌ لَكُمْ، وَحَجِيجٌ (١٥) يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَنْكُمْ.

نصائح للناس

أَلَا وَإِنَّ الْقَدَرَ السَّابِقَ قَدْ وَقَعَ، وَالْقَضَاءَ الْمَاضِيَ قَدْ تَوَرَّدَ (١٦)، وَإِنِّي مُتَكَلِّمٌ بَعْدَهُ (١٧) اللَّهُ وَحُجَّتِهِ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: (إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أُنْ لَا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ)، وَقَدْ قُلْتُمْ: (رَبُّنَا اللَّهُ)، فَاسْتَقِيمُوا عَلَى كِتَابِهِ، وَعَلَى مِنْهَاجِ أَمْرِهِ، وَعَلَى الطَّرِيقَةِ الصَّالِحَةِ مِنْ عِبَادَتِهِ، ثُمَّ لَا تَمُرُّوا مِنْهَا، وَلَا تَبْتَدِعُوا فِيهَا، وَلَا تُخَالِفُوا عَنْهَا. فَإِنَّ أَهْلَ الْمُرُوقِ مُنْقَطِعٌ بِهِمْ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. ثُمَّ إِيَّاكُمْ وَتَهْزِيعَ (١٨) الْأَخْلَاقِ وَتَضْرِيْفَهَا (١٩)، وَاجْعَلُوا اللِّسَانَ وَاحِدًا، وَلِيُخْتَرَنَ الرَّجُلُ لِسَانَهُ (٢٠)، فَإِنَّ هَذَا اللِّسَانَ جُمُوحٌ بِصَاحِبِهِ (٢١). وَاللَّهُ مِمَّا أَرَى عَبْدًا يَتَّقِي تَقْوَى تَنْفَعُهُ حَتَّى يَخْتَرَنَ لِسَانَهُ، وَإِنَّ لِسَانَ الْمُؤْمِنِ مِنْ وَرَاءِ قَلْبِهِ (٢٢)، وَإِنَّ قَلْبَ الْمُنَافِقِ مِنْ وَرَاءِ لِسَانِهِ: لِأَنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَتَكَلَّمَ بِكَلَامٍ تَدَبَّرَهُ فِي نَفْسِهِ، فَإِنْ كَانَ خَيْرًا أَبْدَاهُ، وَإِنْ كَانَ شَرًّا وَارَاهُ، وَإِنَّ الْمُنَافِقَ يَتَكَلَّمُ بِمَا أَتَى عَلَى لِسَانِهِ لَا يَدْرِي مَاذَا لَهُ، وَمَاذَا عَلَيْهِ. وَلَقَدْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ-: «لَا يَسْتَقِيمُ إِيْمَانُ عَبْدٍ حَتَّى يَسْتَقِيمَ قَلْبُهُ. وَلَا يَسْتَقِيمُ قَلْبُهُ حَتَّى يَسْتَقِيمَ لِسَانُهُ». فَمَنْ اسْتِطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ تَعَالَى وَهُوَ نَقِيُّ الرَّاحَةِ مِنْ دِمَائِ الْمُسْلِمِينَ وَأَمْوَالِهِمْ، سَلِيمُ اللِّسَانِ مِنْ أَعْرَاضِهِمْ، فَلْيَفْعَلْ.

تحريم البدع

وَاعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ أَنَّ الْمُؤْمِنِينَ يَسْتَحِلُّونَ مَا اسْتَحَلَّتْ عَامَّةُ أَوْلَادِهِمْ، وَيُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ عَامَّةُ أَوْلَادِهِمْ، وَأَنَّ مَا أَخَذَتِ النَّاسُ لَا يُحِلُّ لَكُمْ شَيْئاً مِمَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ، وَلَكِنَّ الْحَلَالَ مِمَّا أَحَلَّ اللَّهُ، وَالْحَرَامَ مِمَّا حَرَّمَ اللَّهُ، فَصَدَّقَ جَرِّبُتُ بْنُ الْأَمْرِ وَصَرَّسَتْ مُمُوهَا (٢٣) ، وَوَعِظْتُمْ بِمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، وَضَرَبْتَ الْأَمْثَالَ لَكُمْ، وَدَعَيْتُمْ إِلَى الْأَمْرِ الْوَاضِحِ، فَلَا يَصُمُّ عَنْ ذَلِكَ إِلَّا أَصَمُّ، وَلَا يَعْمَى عَنْ ذَلِكَ إِلَّا أَعْمَى. وَمَنْ لَمْ يَنْفَعَهُ اللَّهُ بِالْبَلَاءِ وَالْتِحَارِ بِ لَمْ يَنْتَفِعْ بِشَيْءٍ مِنَ الْعِظَةِ، وَأَتَاهُ التَّفْصِيرُ مِنْ أَمَامِهِ (٢٤) ، حَتَّى يَعْرِفَ مِمَّا أَنْكَرَ، وَيُنْكِرَ مِمَّا عَرَفَ. وَإِنَّمَا النَّاسُ رَجُلَانِ: مُتَّبِعُ شِرْعَتِهِ، وَمُتَّبِعُ بَدْعِهِ، لَيْسَ مَعَهُ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ بُرْهَانٌ سُنَّهَ، وَلَا ضِيَاءٌ حُجَّتِهِ.

القرآن

وَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يُعْطِ أَحَدًا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ، فَإِنَّهُ (حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ)، وَسَبَبُهُ الْأَمِينُ، وَفِيهِ رِبْعُ الْقَلْبِ، وَيَتَابِعُ الْعِلْمَ، وَمَا لِلْقَلْبِ جَلَاءٌ غَيْرُهُ، مَعَ أَنَّهُ قَدْ ذَهَبَ الْمُتَدَكَّرُونَ، وَبَقِيَ النَّاسُونَ أَوْ

الْمُتَنَاسُونَ. فَإِذَا رَأَيْتُمْ خَيْرًا فَأَعِينُوا عَلَيْهِ، وَإِذَا رَأَيْتُمْ شَرًّا فَادْهَبُوا عَنْهُ، فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ -صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- كَانَ يَقُولُ: «يَابْنَ آدَمَ، اعْمَلِ الْخَيْرَ وَدَعْ الشَّرَّ، فَإِذَا أَنْتَ جَوَادٌ قَاصِدٌ» (٢٥) .

أنواع الظلم

أَلَا- وَإِنَّ الظُّلْمَ ثَلَاثَةٌ: فَظُلْمٌ لَا يُغْفَرُ، وَظُلْمٌ لَا يُتْرَكُ، وَظُلْمٌ مَغْفُورٌ لَا يُطْلَبُ. فَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي لَا يُغْفَرُ فَالشَّرُّكَ بِاللَّهِ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: (إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ) وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي يُغْفَرُ فَظُلْمُ الْعَبْدِ نَفْسَهُ عِنْدَ بَعْضِ الْهَنَاتِ (٢٦) . وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي لَا يُتْرَكُ فَظُلْمُ الْعِبَادِ بِغَضَبِهِمْ بَعْضًا. الْقِصَاصُ هُنَاكَ شَدِيدٌ، لَيْسَ هُوَ جُزْأً بِالْمُدَى (٢٧) وَلَا ضَرْبًا بِالسَّيَاطِ (٢٨) ، وَلَكِنَّهُ مَا يُسْتَصْعَرُ ذَلِكَ مَعَهُ. فَأَيَّاكُمْ وَالتَّلَوْنَ فِي دِينِ اللَّهِ، فَإِنَّ جَمَاعَةً فِيمَا تَكْرَهُونَ مِنَ الْحَقِّ، خَيْرٌ مِنْ فُرْقَةٍ (٢٩) فِيمَا تُحِبُّونَ مِنَ الْبَاطِلِ، وَإِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ لَمْ يُعْطِ أَحَدًا بِفُرْقَةٍ خَيْرًا مِمَّنْ مَضَى، وَلَا مِمَّنْ بَقِيَ.

لزوم الطاعه

يَا أَيُّهَا النَّاسُ طُوبَى لِمَنْ شَغَلَهُ عَيْبُهُ عَنْ عُيُوبِ النَّاسِ، وَطُوبَى لِمَنْ لَزِمَ بَيْتَهُ، وَأَكَلَ قُوتَهُ، وَاشْتَغَلَ بِطَاعَةِ رَبِّهِ، وَبَكَى عَلَى خَطِيئَتِهِ، فَكَانَ مِنْ نَفْسِهِ فِي شُغْلٍ، وَالنَّاسُ مِنْهُ فِي رَاحَةٍ!

in Persian

پند گرفتن از سخن خدا

ضرورت اطاعت از دستورات الهی مردم! از آنچه خداوند بیان داشته بهره گیرید، و از پند و اندرزهای خدا پند پذیرید، و نصیحتهای او را قبول کنید، زیرا خداوند با دلیلهای روشن راه عذر را به روی شما بسته، و حجت را بر شما تمام کرده است. و اعمالی که دوست دارد بیان فرموده، و از آنچه کراهت دارد معرفی کرد، تا از خوبیها پیروی و از بدیها دوری گزینید، همانا رسول خدا (ص) همواره می فرمود: (گرداگرد بهشت را دشواریها (مکاره) و گرداگرد آتش جهنم را هوسها و شهوات گرفته است). آگاه باشید! چیزی از طاعت خدا نیست جز آن که با کراهت انجام می گیرد و چیزی از معصیت خدا نیست جز اینکه با میل و رغبت عمل می شود، پس رحمت خداوند بر کسی که شهوت خود را مغلوب و هوای نفس را سرکوب کند، زیرا کار مشکل، باز داشتن نفس از شهوت بوده که پیوسته خواهان نافرمانی و معصیت است. بندگان خدا! بدانید که انسان باایمان، شب را به روز، و روز را به شب نمی رساند جز آنکه نفس خویش را متهم می داند، همواره نفس را سرزنش می کند، و گناهکارش می شمارد، پس در دنیا چونان پیشینیان صالح خود باشید، که در پیش روی شما در گذشتند و همانند مسافران، خیمه خویش را از جا در آورند و به راه خود رفتند. ویژگیهای قرآن آگاه باشید! همانا این قرآن پنددهنده ای است که نمی فریبد، و هدایت کننده ای است که گمراه نمی سازد، و سخنگویی که هرگز دروغ نمی گوید. کسی با قرآن همنشین نشد مگر آنکه بر او افزود یا از او کاست، افزودن در هدایت و کاهش از کوردلی و گمراهی. آگاه باشید کسی با داشتن قرآن، نیازی ندارد، و بدون قرآن بی نیاز نخواهد بود، پس درمان خود را از قرآن بخواهید، و در سختیها از قرآن یاری بطلبید، که در قرآن درمان بزرگترین بیماریها یعنی کفر و نفاق و سرکشی و گمراهی است، پس به وسیله قرآن خواسته های خود را از خدا بخواهید، و با دوستی قرآن بخدا روی آورید، و به وسیله قرآن از خلق خدا چیزی نخواهید، زیرا وسیله ای برای تقرب بندگان بخدا، بهتر از قرآن وجود ندارد. آگاه باشید، که شفاعت قرآن پذیرفته شده، و سخنش تصدیق می گردد، آن کس که در قیامت، قرآن شفاعتش کند بخشوده می شود، و آن کس که قرآن از او شکایت کند محکوم است، در روز قیامت ندادهنده ای بانگ می زند که: (آگاه باشید امروز هر کس گرفتار بذری است که کاشته و عملی است که انجام داده، جز اعمال منطبق با قرآن). پس شما در شمار عمل کنندگان به قرآن باشید، از قرآن پیروی کنید، با قرآن خدا را بشناسید، و خویشتن را با قرآن اندرز دهید، و رای و نظر خود را برابر قرآن متهم کنید، و خواسته های خود را با قرآن نادرست بشمارید.

تشویق به اعمال نیکو عمل صالح! عمل صالح! سپس آینده نگری! آینده نگری! و استقامت! استقامت! آنگاه، بردباری! بردباری! و پرهیزکاری! پرهیزکاری! برای هر کدام از شما عاقبت و پایان مهلتی تعیین شده، با نیکوکاری بدانجا برسید، و همانا پرچم هدایتی برای شما برافراشتند، با آن هدایت شوید، و برای اسلام نیز هدف و نتیجه ای است به آن دسترسی پیدا کنید، و با انجام واجبات، حقوق الهی را ادا کنید، که وظائف شما را آشکارا بیان کرده و من گواه اعمال شما بوده و در روز قیامت از شما دفاع می کنم و به سود شما گواهی می دهم.

آگاه باشید! آنچه از پیش مقرر شده بود، به وقوع پیوست، و خواسته های گذشته الهی انجام شد، و همانا من با تکیه به وعده های الهی و براهین روشن او سخن می گویم که فرمود: (کسانی که گفتند پروردگار ما خداست، سپس استقامت ورزیدند، فرشتگان بر آنها فرود می آیند و می گویند، نترسید و محزون نباشید که بشارت باد بر شما بهشتی که به شما وعده داده اند.) و همانا شما گفتید: که پروردگار ما خداست، پس در عمل به دستورات قرآن خدا، و در ادامه راهی که فرمان داد، و بر روش درست پرستش بندگان او، استقامت داشته باشید. و پایدار مانید، و از دستورات خدا سرپیچی نکنید، و در آن بدعتگذار مباشید، و از آن منحرف نگردید، زیرا خارج شوندگان از دستورات الهی در روز قیامت از رحمت خدا دورند. ضرورت کنترل زبان سپس مواظب باشید که اخلاق نیکو را در هم نشکنید و به رفتار ناپسند مبدل نسازید، زبان و دل را هماهنگ کنید، مرد باید زبانش را حفظ کند، زیرا همانا این زبان سرکش، صاحب خود را به هلاکت می اندازد، بخدا سوگند! پرهیزگاری را ندیده ام که تقوی برای او سودمند باشد مگر آنکه زبان خویش را حفظ کرده بود، و همانا زبان مومن در پس قلب او، و قلب منافق از پس زبان اوست.

زیرا مومن هرگاه بخواهد سخنی گوید، نخست می اندیشد، اگر نیک بود اظهار می دارد، و چنانچه ناپسند است پنهانش می کند، در صورتیکه منافق آنچه بر زبانش آمد می گوید، و نمی داند چه به سود او، و چه حرفی بر ضرر اوست؟ و پیامبر اسلام (ص) فرمود: (ایمان بنده ای استوار نگردد تا دل او استوار شود، و دل استوار نشود تا زبان استوار گردد) پس هر کس از شما بتواند خدا را در حالی ملاقات کند که دستش از خون و اموال مسلمانان پاک، و زبانش از عرض و آبروی مردم سالم ماند باید چنین کند.

پرهیز از بدعتها

ای بندگان خدا! آگاه باشید مومن کسی است که حلال خدا را هم اکنون حلال، و حرام خدا را هم اکنون حرام بشمارد و آنچه را مردم با بدعتها تغییر دادند چیزی از حرام را حلال نمی کند، زیرا حلال همان است که خدا حلال کرده و حرام همان چیزی است که خدا حرام شمرده است. پس شما در امور و حوادث روزگار تجربه آموختید و از تاریخ گذشتگان پند گرفتید، مثلها برای شما زده اند، و به امری آشکار دعوت شده اید، جز ناشنویان کسی ادعای نشنیدن حق را ندارد، و جز کوران و کوردلان کسی ادعای ندیدن واقعیتها نمی کند، آن کس که از آزمایشها و تجربه های خدادادی سودی نبرد از هیچ پند و اندرزی سود نخواهد برد و کوتاه فکری دامنگیر او خواهد شد تا آنجا که بد را خوب، و خوب را بد می نگرد، و همانا مردم دو دسته اند، گروهی پیرو شریعت و دین، و برخی بدعت گذارند که از طرف خدا دلیلی از سنت پیامبر، و نوری از براهین حق ندارند. ویژگیهای قرآن همانا خداوند سبحان! کسی را به چیزی چون قرآن پند نداده است، که قرآن ریسمان استوار خدا، و وسیله ایمنی بخش است، در قرآن بهار دل، و چشمه های دانش است، برای قلب جلایی جز قرآن نتوان یافت، بخصوص در جامعه ای که بیدار

دلان در گذشته و غافلان و تغافل کنندگان حضور دارند. پس هر جا کار نیکی دیدید یاری کنید، و هر گاه چیز بد و ناروایی مشاهده کردید دوری گزینید، زیرا پیامبر اسلام (ص) همواره می فرمود: (ای فرزند آدم، کار نیک را انجام ده، و کار بد را واگذار، اگر چنین کنی در راه راست الهی قرار خواهی داشت).

اقسام ظلم و ستم

آگاه باشید که ظلم بر سه قسم است، ظلمی که نابخشودنی است، و ظلمی که بدون مجازات نمی ماند، و ظلمی که بخشودنی و جبران شدنی است. اما ظلمی که نابخشودنی است، شرک به خدای سبحان است که فرمود: (خداوند هیچگاه از شرک به خود در نمی گذرد.) و اما ظلمی که بخشودنی است، ستمی که بنده با گناهان بر خویشان روا داشته است، و ظلمی که بدون مجازات نیست، ستمگری بعضی از بندگان بر بعض دیگر است که قصاص در آنجا سخت است، مجروح کردن با کارد، یا تازیانه زدن نیست بلکه اینها در برابرش کوچک است، پس مبادا در دین دورویی ورزید، که همبستگی و وحدت در راه حق گرچه (کراهت داشته باشید) از پراکندگی در راه باطل (گرچه مورد علاقه شما باشد) بهتر است. زیرا خداوند سبحان نه به گذشتگان و نه آیندگان چیزی را با تفرقه عطا نفرموده است. ضرورت خودسازی ای مردم! خوشا به حال کسی که عیب شناسی نفس، او را از عیبجویی دیگران باز دارد، و خوشا به حال کسی که به خانه و خانواده خود پردازد، و غذای حلال خود را بخورد، و به اطاعت پروردگار مشغول باشد، و بر خطاهای خویش بگرید، همواره به خویشان خویش مشغول و مردم از او در امان باشند.

SERMON ۱۷۷

In English

(About the two arbiters (after the battle of Siffin

Your party had decided to select two persons and so we took their pledge that they would act according to the Qur'an and would not commit excess that their tongues should be with it and that their hearts should follow it. But they deviated from it abandoned what was right although they had it before their eyes. Wrong-doing was their desire and going astray was their behaviour. Although we had settled with them to decide with justice. to act according to the light and without the interference of their evil views and wrong judgement. Now that they have abandoned the course of right and have come out with (just the opposite of what was settled we have strong ground (to reject their verdict

In Arabic

[۱۷۷] ومن كلام له عليه السلام

في معنى الحكيمين

فَأَجْمَعَ رَأْيُ مَلَائِكُمْ عَلَى أَنْ اخْتَارُوا رَجُلَيْنِ، فَأَخَذْنَا عَلَيْهِمَا أَنْ يُجْعِلَا (۱) عِنْدَ الْقُرْآنِ، وَلَا يُجَاوِزَاهُ، وَتَكُونَ أَلْسِنَتُهُمَا مَعَهُ وَقُلُوبُهُمَا تَبَعُهُ، فَتَاهِيَا عَنْهُ، وَتَرَكَمَا الْحَقَّ وَهَمَّيَا يُبْصِرَانِهِ، وَكَانَ الْجَوْرُ هَوَاهُمَا، وَالْإِعْوَجَاجُ رَأْيَهُمَا. وَقَدْ سَبَقَ اسْتِثْنَاؤُنَا عَلَيْهِمَا فِي الْحُكْمِ بِالْعَدْلِ وَالْعَمَلِ بِالْحَقِّ سُوءَ رَأْيِهِمَا وَجَوْرَ حُكْمِهِمَا، وَالثَّقَّةُ فِي أَيْدِينَا لِأَنْفُسِنَا، حِينَ خَالَفَا سَبِيلَ الْحَقِّ، وَأَتَيَا بِمَا لَا يُعْرَفُ مِنْ مَعْكُوسِ الْحُكْمِ.

in Persian

درباره حکمین

نکوهش از خیانت حکمین رای جمعیت شما در صفین یکی شد که دو مرد را به داوری برگزینند (ابوموسی اشعری، عمروعاص) و از آن دو پیمان گرفتیم که در برابر قرآن تسلیم باشند، و از آن تجاوز نکنند، زبان آن دو با قرآن و قلبهایشان پیرو کتاب خدا باشد، اما آنها از قرآن رویگردان شدند، حق را آشکار می دیدند و ترک گفتند که جور و ستم، خواسته دلشان، و کجی و انحراف در روش فکریشان بود. در صورتیکه پیش از صدور رای زشت و حکم جائزانه، با آنها شرط کرده بودیم که به عدل حکم نموده و به حق عمل کنند، ما به حقانیت خود ایمان داریم در حالی که آن دو از راه حق بیرون رفتند و حکمی بر خلاف حکم خدا صادر کردند.

SERMON ۱۷۸

In English

Praise of Allah transience of this world and causes of the decline of Allah's blessings.
(Delivered at the beginning of his caliphate)

One condition does not prevent Him from (getting into) another condition time does not change Him place does not locate him and the tongue does not describe Him. The number of drops of water of stars in the sky or of currents of winds in the air are not unknown to Him nor the movements of ants on rocks or the resting place of grubs in the dark night. He knows the places where leaves fall and the secret movements of the pupils of the eyes.

I stand witness that there is no god but Allah Who has no parallel Who is not doubted Whose religion is not denied and Whose creativeness is not questioned. My witnessing is like that of a man whose intention is free whose conscience is clear whose belief is pure and whose loads (of good actions) are heavy. I also stand witness that Muhammad – the peace and blessings of Allah be upon him and his progeny – is His slave and His Messenger chosen from His creations selected for detailing His realities picked for His selected honours and chosen for His esteemed messages. Through him the signs of guidance have been lighted and the gloom of blindness (misguidance) has been dispelled

O' people surely this world deceives him who longs for it and who is attracted towards it. It does not behave niggardly with him who aspires for it and overpowers him who overpowers it. By Allah no people are deprived of the lively pleasures of life after enjoying them except as a result of sins committed by them because certainly Allah is not unjust to His creatures. Even then when calamities descend upon people and pleasures depart from them they turn towards Allah with true intention and the feeling in their hearts that He will return them everything that has fled from them and cure all their ills

I fear about you lest you fall into ignorance (that prevailed before the appearance of the Prophet). In the past there were certain matters in which you were deflected and in my view you were not worthy of admiration; but if your previous position could be returned to you then you would become virtuous. I can only strive; but if I were to speak I would (only) say may Allah forgive your past actions

In Arabic

[١٧٨] ومن خطبه له عليه السلام

في الشهادة والتقوى وقيل: إنه خطبها في أول خلافته

الله ورسوله

لَا يَشْغَلُهُ شَأْنٌ، وَلَا يُعَيِّرُهُ زَمَانٌ، وَلَا يَحْوِيهِ مَكَانٌ، وَلَا يَصِفُهُ لِسَانٌ، وَلَا يَغْرُبُ (١) عَنْهُ عَدَدُ قَطْرِ الْمَاءِ، وَلَا نُجُومِ السَّمَاءِ، وَلَا سَوَافِي الرِّيحِ (٢) فِي الْهَوَاءِ، وَلَا دَبِيبِ النَّمْلِ عَلَى الصِّفَا (٣)، وَلَا مَقِيلِ الذَّرِّ (٤) فِي اللَّيْلَةِ الظُّلْمَاءِ. يَعْلَمُ مَسَاقِطَ الْأُورَاقِ، وَخَفِيَّ طَرْفِ الْأَحْدَاقِ (٥). وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ غَيْرَ مَعْدُولٍ بِهِ (٦)، وَلَا مَشْكُوكٍ فِيهِ، وَلَا مَكْفُورٍ دِينُهُ، وَلَا مَجْحُودٍ تَكْوِينُهُ (٧)، شَهَادَةً مَنْ صَدَقَتْ نَبَاتُهُ، وَصَفَتْ دِخْلَتَهُ (٨)، وَخَلَصَ يَقِينُهُ، وَتَقَلَّتْ مَوَازِينُهُ. وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، الْمُجْتَبَى (٩) مِنْ خَلَائِقِهِ، وَالْمُعْتَمَدُ (١٠) لِشَرْحِ حَقَائِقِهِ، وَالْمُخْتَصُّ بِعَقَائِلِ (١١) كَرَامَاتِهِ (١٢)، وَالْمُضِيَّطَفَى لِكِرَائِمِ رِسَالَاتِهِ، وَالْمَوْضَّحَهُ بِهِ أَشْرَاطُ الْهُدَى (١٣)، وَالْمَجْلُوبُ بِهِ غَرِيبُ (١٤) الْعَمَى.

أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّ الدُّنْيَا تَعْرِى الْمُؤْمَلَّ لَهَا وَالْمُخْلَدَ إِلَيْهَا (١٥)، وَلَا تَنْفَسُ (١٦) بِمَنْ نَافَسَ فِيهَا، وَتَغْلِبُ مَنْ غَلَبَ عَلَيْهَا. وَإِنَّمَا اللَّهُ، مَا كَانَ قَوْمٌ قَطُّ فِي غَضٍّ (١٧) نِعْمَهُ مِنْ عَيْشٍ فَزَالَ عَنْهُمْ إِلَّا - بِذُنُوبٍ اجْتَرَحُوهَا (١٨)، لِأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَامٍ لِلْعَبِيدِ) وَلَوْ أَنَّ النَّاسَ حِينَ تَنْزَلُ بِهِمُ النَّقْمُ، وَتَنْزُولُ عَنْهُمْ النِّعْمُ، فَزِعُوا إِلَى رَبِّهِمْ بِصِدْقٍ مِنْ نَبَاتِهِمْ، وَوَلَهُ مِنْ قُلُوبِهِمْ، لَرَدَّ عَلَيْهِمْ كُلَّ شَارِدٍ، وَأَصْلَحَ لَهُمْ كُلَّ فَاسِدٍ، وَإِنِّي لَأَخْشَى عَلَيْكُمْ أَنْ تَكُونُوا فِي فِتْرَتِهِ (١٩). وَقَدْ كَانَتْ أُمُورٌ مَضَتْ، مَلْتَمٌ فِيهَا مِثْلَهُ، كُنْتُمْ فِيهَا عِنْدِي غَيْرَ مَحْمُودِينَ، وَلَئِنْ رُدَّ عَلَيْكُمْ أَمْرُكُمْ إِنَّكُمْ لَسَعْدَاءُ، وَمَا عَلَيَّ إِلَّا الْجُهْدُ، وَلَوْ أَشَاءُ أَنْ أَقُولَ لَقُلْتُ: عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ!

در صفات خداوند

خداشناسی هیچ کاری خدا را از کار دیگر باز نمی دارد، و گذشت زمان در او دگرگونی ایجاد نمی کند، و مکانی او را در بر نمی گیرد، هیچ زبانی قدرت وصف او را ندارد، و چیزی از خدا مخفی و پنهان نیست، نه تعداد قطرات فراوان آبها، و نه ستارگان انبوه آسمان، و نه ذرات خاک همراه با گردبادها در هوا، و نه حرکات مورچگان بر سنگهای سخت، و نه استراحتگاه مورچگان ریز در شبهای تار. خدا از مکان ریزش برگ درختان، و حرکات مخفیانه چشمها آگاه است. و شهادت می دهم که جز الله، خدایی نیست، همتایی نداشته و شک و تردیدی در او راه ندارد، دین او را انکار نمی کنم، و به آفریدگاری او اعتقاد دارم، گواهی کسی که نیت او راست، درون او پاک، یقین او خالص، و میزان عمل او گرانبسنگ است. و شهادت می دهم که محمد (ص) بنده و فرستاده و برگزیده او از میان انسانهاست پیامبر (ص) برای تشریح حقائق آیین الهی انتخاب، و به ارزشهای ویژه اخلاقی گرامی داشته شد. او را برای رساندن رسالتهای کریمانه اش برگزید، نشانه های هدایت به وسیله او آشکار، و تاریکیهای جهل و گمراهی با نور هدایت او از میان رفت.

روش برخورد با دنیا ای مردم! دنیا آرزومندان و خواهان خود را فریب می دهد، برای شیفتگان خود ارزشی قائل نیست، و آن کس را که بر دنیا پیروز شود مغلوب گرداند. بخدا سوگند! هرگز ملتی از ناز و نعمت زندگی گرفته نشدند مگر به کیفر گناهایی که انجام داده اند، زیرا خداوند به بندگان خود ستم روا نمی دارد، اگر مردم به هنگام نزول بلاها، و گرفته شدن نعمتها، با درستی نیت در پیشگاه خدا زاری کنند، و با قلبهای پر از محبت از خداوند درخواست عفو نمایند، آنچه از دستشان رفته باز خواهد گشت، و هرگونه فساد خواهد شد. من بر شما ترسناکم که در جهالت و غرور فرو رفته باشید، چه اینکه در گذشته به سویی کشیده شدید که قابل ستایش نبود. اما اگر در زندگانی خود اصلاحاتی پدید آورید، سعادت مند خواهید شد، وظیفه من جز تلاش و کوشش در اصلاح امور شما نیست، اگر می خواستم، بی مهریهای شما را بازگو می کردم، خدا آنچه را گذشت ببخشد.

SERMON ۱۷۹

In English

Dhi'lib al-Yamani asked Amir al-mu'minin whether he had seen Allah when he replied "Do I worship one whom I have not seen?" Then he enquired "How have you seen Him?"
:Then Amir al-mu'minin replied

Eyes do not see Him face to face but hearts perceive Him through the realities of belief. He is near to things but not (physically) contiguous. He is far from them but not (physically) separate. He is a speaker but not with reflection. He intends but not with preparation. He moulds but not with (the assistance of) limbs. He is subtle but cannot be attributed with being concealed. He is great but cannot be attributed with haughtiness. He sees but cannot be attributed with the sense (of sight). He is Merciful but cannot be attributed with weakness of heart. Faces feel low before His greatness and hearts tremble out of fear of Him.

In Arabic

[۱۷۹] ومن كلام له عليه السلام

وقد سأله ذعلب اليماني فقال: هل رأيت ربك يا أمير المؤمنين؟

فقال عليه السلام: أفأعبد ما لا أرى؟

فقال: وكيف تراه؟ فقال:

لَا تُدْرِكُهُ الْعُيُونُ بِمُشَاهَدَةِ الْعَيَانِ، وَلَكِنْ تُدْرِكُهُ الْقُلُوبُ بِحَقَائِقِ الْإِيمَانِ، قَرِيبٌ مِنَ الْأَشْيَاءِ غَيْرٌ مُلَابِسٌ، بَعِيدٌ مِنْهَا غَيْرٌ مُبَايِنٌ، مُتَكَلِّمٌ بِلَا رَوِيَّةٍ (۱)، مُرِيدٌ بِلَا هَمٍّ (۲)، صَيَانِعٌ لَّا بَجَارِحِهِ (۳)، لَطِيفٌ لَّا يُوصَفُ بِالْخَفَاءِ، كَبِيرٌ لَّا يُوصَفُ بِالْجَفَاءِ (۴)، بَصِيرٌ لَّا يُوصَفُ بِالْحَاسَةِ، رَحِيمٌ لَّا يُوصَفُ بِالرَّقَةِ. تَعْنُو (۵) الْوُجُوهُ لِعَظَمَتِهِ، وَتَجِبُ الْقُلُوبُ (۶) مِنْ مَخَافَتِهِ.

in Persian

پاسخ به ذعلب یمانی

خداشناسی دیده ها هرگز او را آشکار نمی بینند، اما دلها با ایمان درست او را درمی یابند، خدا به همه چیز نزدیک است نه آنکه به اشیاء چسبیده باشد، و از همه چیز دور است نه آنکه از آنها بیگانه باشد، گوینده است نه با اندیشه و فکر، اراده کننده است نه از روی آرزو و خواهش، سازنده است نه با دست و پا، لطافت دارد نه آنکه پوشیده و مخفی باشد، بزرگ است نه با ستمکاری، بیناست نه با حواس ظاهری، مهربان است نه با نازکدلی، سرها و چهره ها در برابر عظمت او به خاک افتاده، و دلها از ترس او بی قرارند.

SERMON ۱۸۰

In English

Condemning his disobedient men

I praise Allah for whatever matter He ordained and whatever action He destines and for my trial with you O' group of people who do not obey when I order and do not respond when I call you. If you are at ease you engage in (conceited) conversation but if you are faced with battle you show weakness. If people agree on one Imam you taunt each other. If you are faced with an arduous matter you turn away from it. May others have no father (woe to your enemy!) what are you waiting for in the matter of your assistance and for fighting for your rights? For you there is either death or disgrace. By Allah if my day (of death) comes. and it is sure to come it will cause separation between me and you .although I am sick of your company and feel lonely with you

May Allah deal with you! Is there no religion which may unite you nor sense of shamefulness that may sharpen you? Is it not strange that Mu'awiyah calls out to some rude low people and they follow him without any support or grant but when I call you although you are the successors of Islam and the (worthy) survivors of the people with support and distributed grants you scatter away from me and oppose me? Truly there is nothing between me to you which I like and you also like it or with which I am angry and you may also unite against it. What I love most is death. I have taught you the Qur'an clarified to you arguments apprised you of what you were ignorant and made you swallow what you were spitting out. Even a blind man would have been able to see and he who was sleeping would have been awakened. How ignorant of Allah is their leader (Mu'awiyah and their instructor Ibn an-Nabighah. (١)

In Arabic

[١٨٠] ومن كلام له عليه السلام

في ذمّ العاصين من أصحابه

أَحْمَدُ اللَّهِ عَلَى مَا قَضَى مِنْ أَمْرٍ، وَقَدَّرَ مِنْ فِعْلٍ، وَعَلَى ابْتِلَائِي بِكُمْ أَيْتُهَا الْفِرْقَةُ الَّتِي إِذَا أَمَرْتُ لَمْ تُطِيعْ، وَإِذَا دَعَوْتُ لَمْ تُجِبْ، إِنَّ أُمَّهَاتِكُمْ (١) حُضَّتُمْ، وَإِنْ حُورِبْتُمْ حُرِّبْتُمْ (٢). وَإِنْ اجْتَمَعَ النَّاسُ عَلَى إِمَامٍ طَعَنْتُمْ، وَإِنْ أُجِبْتُمْ إِلَى مُشَاقَّةِ (٣) نَكَصْتُمْ (٤). لَا أَبَا لِعَيْرِكُمْ (٥)! مَا تَنْتَظِرُونَ بِنَصْرِكُمْ وَالْجِهَادِ عَلَى حَقِّكُمْ؟ الْمَوْتُ أَوْ الدَّلُّ لَكُمْ؟ فَوَاللَّهِ لَئِنْ جَاءَ يَوْمِي وَلِيَأْتِيَنِي لَيَفْرَقَنَّ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأَنَا لِصُحْبَتِكُمْ قَالٍ (٦)، وَبِكُمْ غَيْرُ كَثِيرٍ (٧). لِلَّهِ أَنْتُمْ! أَمَّا دِينٌ يَجْمَعُكُمْ! وَلَا- حَمِيَّةٌ تَشْحَذُكُمْ (٨)! أَوْلَيْسَ عَجَبًا أَنْ مُعَاوِيَةَ يَدْعُو الْجُفَاءَ (٩) الطَّغَامَ (١٠) فَيَتَّبِعُونَهُ عَلَى غَيْرِ مَعُونَةٍ (١١) وَلَا عَطَاءٍ، وَأَنَا أَدْعُوكُمْ وَأَنْتُمْ تَرِيكُهُ الْإِسْلَامَ (١٢)، وَبَقِيَّةُ النَّاسِ إِلَى الْمَعُونَةِ أَوْطَانُفِهِ مِنَ الْعَطَاءِ، فَتَفْرَقُونَ عَنِّي وَتَحْتَلِفُونَ عَلَيَّ؟ إِنَّهُ لَا- يَخْرُجُ إِلَيْكُمْ مِنْ أَمْرِي رِضَى فَرَضُونَهُ، وَلَا- سِيْخُطُ فَتَجْتَمِعُونَ عَلَيَّ، وَإِنَّ أَحَبَّ مَا أَنَا لِأَقِي إِلَى الْمَوْتِ! قَدْ دَارَسْتُمْ الْكِتَابَ (١٣)، وَفَاتَحْتُمْ الْحِجَابَ (١٤)، وَعَرَفْتُمْ مَا أَنْكَرْتُمْ، وَسَوَّغْتُمْ (١٥) مَا مَجَّجْتُمْ، لَوْ كَانَ الْأَعْمَى يَلْحَظُ، أَوْ النَّائِمُ يَسْتَيْقِظُ! وَأَقْرَبُ بِقَوْمٍ (١٦) مِنَ الْجَهْلِ بِاللَّهِ فَائِدُهُمْ مُعَاوِيَةَ! وَمُؤَدِّبُهُمْ ابْنُ النَّابِغَةِ (١٧)!

p: ٣٩٧

در نکوهش یارانش

نکوهش کوفیان خدا را بر آنچه که خواسته و هر کار که مقدر فرمود ستایش می کنم، و او را بر این گرفتار شدنم به شما کوفیان می ستایم، ای مردمی که هرگاه فرمان دادم اطاعت نکردید، و هر زمان شما را دعوت کردم پاسخ ندادید، هرگاه شما را مهلت می دهم در بیهودگی فرو می روید، و در هنگامه جنگ سست و ناتوانید، اگر مردم اطراف امام خود جمع شوند طعنه زده، و اگر شما را برای حل مشکلی بخوانند سر باز می زنید. پدر مباد دشمنان شما را! برای پیروزی منتظر چه چیزی هستید؟ چرا برای گرفتن حق خود جهاد نمی کنید؟ آیا در انتظار مرگ یا ذلت هستید؟ بخدا سوگند! اگر مرگ من فرا رسد که حتما خواهد رسید، بین من و شما جدایی خواهد افتاد، در حالی که من از همنشینی با شما ناراحت، و حضورتان برای من بی فایده بود. علل سقوط و انحطاط فکری کوفیان خدا خیرتان دهد، آیا دینی نیست که شما را گردآورد؟ آیا غیرتی نیست که شما را برای جنگ با دشمن بسیج کند؟ شگفت آور نیست که معاویه انسانهای جفاکار پست را می خواند و آنها بدون انتظار کمک و بخششی از او پیروی می کنند!! و من شما را برای یاری حق می خوانم، در حالی که شما بازماندگان اسلام، و یادگار مسلمانان پیشین می باشید، با

کمک و عطایا شما را دعوت می کنم ولی از اطراف من پراکنده می شوید، و به تفرقه و اختلاف روی می آورید. نه از دستورات من راضی می شوید، و نه شما را به خشم می آورد که بر ضد من اجتماع کنید، اکنون دوست داشتنی چیزی که آرزو می کنم، مرگ است. کتاب خدا را به شما آموختم، و راه و رسم استدلال را به شما آموزش دادم، و آنچه را که نمی شناختید به شما شناساندم، و دانشی را که به کامتان سازگار نبود جرعه جرعه به شما نوشاندم. ای کاش نابینا می دید! و خفته بیدار می شد! سوگند بخدا چه نادان مردمی که رهبر آنان معاویه، و آموزگارشان پسر نابغه (عمرو عاص) باشد!

Footnote

an-Nabighah" is the surname of Layla bint Harmalah al-'Anaziyyah mother of 'Amr .(۱) ibn al-'As. The reason for attributing him to his mother is her common reputation in the matter. When Arwa bint al-Harith ibn 'Abd al-Muttalib went to Mu'awiyah during the conversation when 'Amr ibn al-'As intervened she said to him: "O' son of an-Nabighah you too dare speak although your mother was known publicly and was a singer of Mecca. That is why five persons claimed you (as a son) and when she was asked she admitted that five people had visited her and that you should be regarded as the son of him you resembled most. You must have resembled al-'As ibn Wa'il and therefore you came to be . "known as his son

These five persons were (۱) al-'As ibn Wa'il (۲) Abu Lahab (۳) Umayyah ibn Khalaf (۴) Hisham ibn al-Mughirah and (۵) Abu Sufyan ibn Harb. (Ibn 'Abd Rabbih al-'Iqd al-farid vol. ۲ p. ۱۲۰; Ibn Tayfur Balaghat an-nisa' p. ۲۷; Ibn Hijjah Thamarat al-awraq vol. ۱ p. ۱۳۲; Safwat Jamharat khutab al-'Arab vol. ۲ p.۳۶۳; Ibn Abi'l-Hadid vol. ۶ pp. ۲۸۳-۲۸۵ ۲۹۱; al-(Halabi as-Sirah vol. ۱ p. ۴۶

SERMON ۱۸۱

In English

Amir al-mu'minin sent one of his men to bring him news about a group of the army of Kufah who had decided to join the Kharijites but were afraid of him. (۱) When the man came back Amir al-mu'minin said to him: "Are they satisfied and staying or feeling weak and going astray?" The man replied "They have gone away O' Amir al-mu'minin." Then :Amir al-mu'minin said

May Allah's mercy remain away from them as in the case of Thamud. Know that when the spears are hurled towards them and the swords are struck at their heads they will repent of their doings. Surely today Satan has scattered them and tomorrow he will disclaim any connection with them and will leave them. Their departing from guidance returning to misguidance and blindness turning away from truth and falling into wrong is enough (for their chastisement).

In Arabic

[۱۸۱] ومن كلام له عليه السلام

وقد أرسل رجلاً من أصحابه، يَعْلَمُ له عِلْمٌ أحوال قوم من جند الكوفة، قد همّوا باللحاق بالخوراج، وكانوا على خوف منه عليه السلام، فلما عاد إليه الرجل قال له:

(أَأْمِنُوا فَقَطُّنُوا (۱) ، أم جبنوا فَظَعُنُوا (۲) ؟) فقال الرجل: بل ظَعُنُوا يا أمير المؤمنين. فقال عليه السلام:

بُعِيداً لَهُمْ (كَمَا بَعَدَتْ ثَمُودُ)! أَمَا لَوْ أُشْرِعَتْ (۳) الْأَسِنَّةُ إِلَيْهِمْ وَصُوبَتْ السُّيُوفُ عَلَى هَامَاتِهِمْ (۴) ، لَقَدْ نَدِمُوا عَلَى مَا كَانَ مِنْهُمْ، إِنَّ الشَّيْطَانَ الْيَوْمَ قَدْ اسْتَقَلَّهُمْ (۵) ، وَهُوَ عَدَا مُتَبَرِّئٌ مِنْهُمْ، وَمَتَّحَلٌّ عَنْهُمْ، فَحَسِبْهُمْ بِخُرُوجِهِمْ (۶) مِنَ الْهُدَى، وَارْتِكَاسِهِمْ (۷) فِي الضَّلَالِ وَالْعَمَى، وَصَدَّهُمْ (۸) عَنِ الْحَقِّ، وَجَمَّاحِهِمْ (۹) فِي التَّيِّهِ (۱۰) .

in Persian

یوستگان به خوراج

نکوهش فریب خوردگان از خوراج

از رحمت خدا دور باشند چونان قوم ثمود، آگاه باشید، اگر نیزه ها به سوی آنان راست شود، شمشیرها بر سرشان فرود آید، از گذشته خود پشیمان خواهند شد، امروز شیطان آنها را به تفرقه دعوت کرد، و فردا از آنها بیزاری می جوید، و از آنها کنار خواهد کشید. همین ننگ آنان را کافی است که از هدایت گریختند و در گمراهی و کوری فرو رفتند، راه حق را بستند، و در حیرت و سرگردانی ماندند.

Footnote

A man of the tribe Banu Najiyah named al-Khirrit ibn Rashid an-Naji was on Amir al- (۱) mu'minin's side in the battle of Siffin but after Arbitration he became rebellious and coming to Amir al-mu'minin with thirty persons said: "By Allah I Will no more obey your command nor offer prayers behind you and shall leave you tomorrow." Whereupon Amir al-mu'minin said: "You should first take into account the grounds underlying this Arbitration and discuss it with me. If you are satisfied you do as you will." He said he would come the next day to discuss the matter. Amir al-mu'minin then cautioned him "Look on going from here do not get mislead by others and do not adopt any other course. If you have the will to understand I will get you out of this wrong path and put you on the course of guidance." After this conversation he went away but his countenance indicated he was bent on revolt and would not see reason by any means. And so it happened. He stuck to his point and on reaching his place he said to his tribesmen "When we are determined to abandon Amir al-mu'minin there is no use going to him. We should do what we have decided to do." On this occasion 'Abdullah ibn Qu'ayn al Azdi also went to them to enquire but when he came to know the position he asked Mudrik ibn ar-Rayyan an-Naji to speak to him and to apprise him of the ruinous consequence of this rebellion whereupon Mudrik assured him that this man would not be allowed to take any step. Consequently 'Abdullah came back satisfied and related the whole matter before Amir al-mu'minin on returning the next day. Amir al-mu'minin said "Let us see what happens when he comes. " But when the appointed hour passed and he did not turn up Amir al-mu'minin asked 'Abdullah to go and see what the matter was and what was the cause for the delay. On reaching there 'Abdullah found that all of them had left. When he returned to Amir al-mu'minin he spoke as in this sermon

.The fate that befell al-Khirrit ibn Rashid an-Naji has been stated under Sermon ۴۴

SERMON ۱۸۲

In English

It has been related by Nawf al-Bikali that Amir al-mu'minin 'Ali (p.b.u.h.) delivered this sermon at Kufah standing on a stone which Ja'dah ibn Hubayrah al-Makhzumi had placed for him. Amir al-mu'minin had a woollen apparel on his body the belt of his sword was made of leaves and the sandals on his feet too were of palm leaves. His forehead had a .(hardened spot like that a camel (on its knee due to many and long prostrations

About Allah's attributes His creatures and His being above physical limitations

Praise be to Allah to Whom is the return of all creation and the end of all matters. We render Him praise for the greatness of His generosity the charity of His proofs the increase of His bounty and His favours – praise which may fulfil His right repay His thanks take (us) near His reward and be productive of increase in His kindness. We seek His help like one who is hopeful of His bounty desirous of His benefit and confident of His warding off (calamities) who acknowledges His gifts and is obedient to Him in word and deed. We believe in Him like him who reposes hope in Him with conviction inclines to Him as a believer humbles himself before Him obediently believes in His oneness exclusively regards Him great acknowledging His dignity and seeks refuge with Him with inclination and exertion. Allah the Glorified has not been born so that someone could be (His) partner in glory. Nor has He begotten anyone so as to be inherited from after dying. Time and period have not preceded Him. Increase and decrease do not occur to Him. But He has manifested Himself to our understanding through our having observed His strong control and firm decree. Among the proofs of His creation is the creation of the skies which are fastened without pillars and stand without support. He called them and they responded obediently and humbly without being lazy or loathsome. If they had not acknowledged His Godhead and obeyed Him He would not have made them the place for His throne the abode of His angels and the destination for the rising up of the pure utterances and the .righteous deeds of the creatures

He has made the stars in the skies by way of signs by which travellers wandering the various routes of the earth may be guided. The gloom of the dark curtains of the night does not prevent the flame of their light nor do the veils of blackish nights have the power to turn back the light of the moon when it spreads in the skies. Glory be to Allah from Whom neither the blackness of dark dusk or of gloomy night (falling) in the low parts of the earth or on high dim mountains is hidden nor the thundering of clouds on the horizons of the skies nor the sparking of lightning in the clouds nor the falling of leaves blown away from their falling places by the winds of hurricanes or by downpour from the sky. He knows where the drops fall and where they stay where the grubs leave their trails or where they drag themselves what livelihood would suffice the mosquitoes and what a female bears in its womb

Praise be to Allah Who exists from before the coming into existence of the seat the throne the sky the earth the jinn or human being. He cannot be perceived by imagination nor measured by understanding. He who begs from Him does not divert Him (from others) nor does giving away cause Him diminution. He does not see by means of an eye nor can He be confined to a place. He cannot be said to have companions. He does not create with (the help of) limbs. He cannot be perceived by senses. He cannot be thought of after the people

It is He who spoke to Musa clearly and showed him His great signs without the use of bodily parts the organ of speech or the uvula. O' you who exert yourself in describing Allah if you are serious then (first try to) describe Gabriel Michael or the host of angels who are close (to Allah) in the receptacles of sublimity; but their heads are bent downwards and their wits are perplexed as to how to assign limits (of definition) to the Highest Creator. This is because those things can only be perceived through qualities which have shape and parts and which succumb to death after reaching the end of their times. There is no god but He. He has lighted every darkness with His effulgence and has .(darkened every light with the darkness (of death

An account of past peoples and about learning from them

I advise you creatures of Allah to practise fear of Allah Who gave you good clothing and bestowed an abundance of sustenance on you. If there was anyone who could secure a ladder to everlasting life or a way to avoid death it was Sulayman ibn Dawud (p. b. u. h.) who was given control over the domain of the jinn and men along with prophethood and great position (before Allah) but when he finished what was his due in food (of this world) and exhausted his (fixed) time the bow of destruction shot him with arrow of death. His houses became vacant and his habitations became empty. Another group of people .inherited them. Certainly the by-gone centuries have a lesson for you

Where are the Amalekites (۱) and the sons of Amalekites? Where are the Pharaohs? (۲)
 Where are the people of the cities of ar-Rass (۳) who killed the prophets destroyed the
 traditions of the divine messengers and revived the traditions of the despots? Where are
 those who advanced with armies defeated thousands mobilised forces and populated
 ?cities

A part of the same sermon about the Imam al-Mahdi

He will be wearing the armour of wisdom which he will have secured with all its conditions
 such as full attention towards it its (complete) knowledge and exclusive devotion to it. For
 him it is like a thing which he had lost and which he was then seeking or a need which he
 was trying to fulfil. If Islam is in trouble he will feel forlorn like a traveller and like a (tired)
 camel beating the end of its tail and with its neck flattened on the ground. He is the last of
 Allah's proofs and one of the vicegerents of His prophets

:Then Amir al-mu'minin continued

On the method of his ruling and grief over the martyrdom of his companions

O' people! I have divulged to you advice which the prophets used to preach before their
 peoples and I have conveyed to you what the vicegerents (of the prophets) conveyed to
 those coming after them. I tried to train you with my whip but you could not be
 straightened. I drove you with admonition but you did not acquire proper behaviour. May
 Allah deal with you! Do you want an Imam other than me to take you on the (right) path
 ?and show you the correct way

Beware the things in this world which were forward have become things of the past and those of which were behind are going ahead. The virtuous people of Allah have made up their minds to leave and they have purchased with a little perishable (pleasure) of this world a lot of such (reward) in the next world that will remain. What loss did our brothers whose blood was shed in Siffin suffer by not being alive today? Only that they are not suffering choking on swallowings and not drinking turbid water. By Allah surely they have met Allah and He has bestowed upon them their rewards and He has lodged them in safe .houses after their (having suffered) fear

Where are my brethren who took the (right) path and trod in rightness. Where is 'Ammar? (۴) Where is Ibn at-Tayyihan? (۵) Where is Dhu'sh-Shahadatayn? (۶) And where are others like them (۷) from among their comrades who had pledged themselves to death and .whose (severed) heads were taken to the wicked enemy

Then Amir al-mu'minin wiped his hand over his auspicious honoured beard and wept for a :long time then he continued

Oh! my brothers. who recited the Qur'an and strengthened it thought over their obligation and fulfilled it revived the sunnah and destroyed innovation. When they were called to jihad they responded and trusted in their leader then followed him

:Then Amir al-mu'minin shouted at the top of his voice

al-jihad al-jihad (fighting fighting) O' creatures of Allah! By Allah I am mobilising the army today. He who desires to proceed towards Allah should come forward. Nawf says: Then Amir al-mu'minin put Husayn (p.b.u.h.) over (a force of) ten thousand Qays ibn Sa'd (mercy of Allah be upon him) over ten thousand Abu Ayyub al-Ansari over ten thousand and others over different numbers intending to return to Siffin but Friday did not appear again and the accursed Ibn Muljam (may Allah curse him) killed him. Consequently the armies came back and were left like sheep who had lost their shepherd while wolves were .snatching them away from all sides

In Arabic

ومن خطبه له عليه السلام

روى عن نوف البكالى قال: خطبنا بهذه الخطبه أمير المؤمنين على عليه السلام بالكوفه وهو قائم على حجاره، نصبها له جعد بن هبيرة المخزومي، وعليه مِذْرَعَةٌ من صُيوف وحمائل سيفه لِيَفِّ، وفي رجله نعلان من لِيَفِّ، وكان جبينه ثِفْنَةً من اثر السجود. فقال عليه السلام:

حمد الله واستعانته

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي إِلَيْهِ مَصِيرُ الْخَلْقِ، وَعَوَاقِبُ الْأَمْرِ، نَحْمَدُهُ عَلَى عَظِيمِ إِحْسَانِهِ، وَبَيْرِ بُرْهَانِهِ، وَنَوَامِي فَضْلِهِ وَامْتِنَانِهِ، حَمْدًا يَكُونُ لِحَقِّهِ قَضَاءً، وَلِشُكْرِهِ أَدَاءً، وَإِلَى ثَوَابِهِ مُقَرَّبًا، وَلِحُسْنِ مَرِيدِهِ مُوجِبًا. وَنَسْتَعِينُ بِهِ اسْتِعَانَةً رَاجٍ لِفَضْلِهِ، مُؤَمِّلٍ لِنَفْعِهِ، وَاثِقٍ بِدَفْعِهِ، مُعْتَرِفٍ لَهُ بِالطَّوْلِ، مُدْعِنٍ لَهُ بِالْعَمَلِ وَالْقَوْلِ. وَنُؤْمِنُ بِهِ إِيْمَانًا مِنْ رَحْمَاهُ مُوقِنًا، وَأَنَابَ إِلَيْهِ مُؤْمِنًا، وَخَنَعَ لَهُ مُدْعِنًا، وَأَخْلَصَ لَهُ مُوحِدًا، وَعَظَّمَهُ مُمَجِّدًا، وَلَاذٍ بِهِ رَاغِبًا مُجْتَهِدًا.

الله الواحد

لَمْ يُوَلِّدْ سُبْحَانَهُ فَيَكُونَ فِي الْعِزِّ مُشَارَكًا، وَلَمْ يَلِدْ فَيَكُونَ مُورُوثًا هَالِكًا، وَلَمْ يَتَقَدَّمْهُ وَقْتُ وَلَا زَمَانٌ، وَلَمْ يَتَعَاوَزْهُ زِيَادَةٌ وَلَا نَقْصَانٌ، بَلْ ظَهَرَ لِلْعُقُولِ بِمَا أَرَانَا مِنْ عِلْمِيَّاتِ التَّدْبِيرِ الْمُتَّقِنِ، وَالْقَضَاءِ الْمُتَّبَرِّمِ. فَمِنْ شَوَاهِدِ خَلْقِهِ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ مُوَطَّدَاتٍ بِلَا عَمَدٍ، قَائِمَاتٍ بِلَا سَنَدٍ، دَعِيَاهُنَّ فَأَجْبَنَ طَائِعَاتٍ مُدْعِنَاتٍ، غَيْرِ مُتَلَكِّئَاتٍ وَلَا مُبْطِئَاتٍ، وَلَوْلَا إِقْرَارُهُنَّ لَهُ بِالرُّبُوبِيَّةِ وَإِدْعَانُهُنَّ بِالطَّوَاعِيَةِ، لَمَا جَعَلَهُنَّ مَوْضِعًا لِعَرْشِهِ، وَلَا مَسَدًا لِمَلَائِكَتِهِ، وَلَا مَصِيدًا لِلِكَلِمِ الطَّيِّبِ وَالْعَمَلِ الصَّالِحِ مِنْ خَلْقِهِ. جَعَلَ نُجُومَهَا أَعْلَامًا يَسْتَدِلُّ بِهَا الْحَيْرَانُ فِي مُخْتَلِفِ فِرَاجِ الْأَفْطَارِ، لَمْ يَمْنَعْ ضَوْءُ نُورِهَا إِذْ لَهْمَامُ سُدُوفِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ، وَلَا اسْتِطَاعَتْ جَلَابِيبُ سَوَادِ الْحَنَادِسِ أَنْ تُرَدَّ مَا شَاعَ فِي السَّمَاوَاتِ مِنْ تَلَالُؤِ نُورِ الْقَمَرِ. فَسُدِّحَانَ مَنْ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ سَوَادُ غَسَقِ دَاجٍ، وَلَا لَيْلِ سِيَاحٍ، فِي بَقَاعِ الْأَرْضِ بَيْنَ الْمُتَطَائِفَاتِ (١٦)، وَلَا فِي يَفَاعِ السُّفْعِ الْمُتَجَاوِرَاتِ، وَمَا يَتَجَلَّجَلُّ بِهِ الرَّعِيدُ فِي أَفْقِ السَّمَاءِ، وَمَا تَلَاشَتْ عَنْهُ بُرُوقُ الْغَمَامِ، وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقِهِ تُزِيلُهَا عَنْ مَسْقَطِهَا عَوَاصِفُ الْأَنْوَاءِ وَأَنْهَطَالُ السَّمَاءِ! وَيَعْلَمُ مَسْقَطَ

الْقَطْرِهِ وَمَقَرَّهَا، وَمَسَحَبَ الدَّرَّهَ وَمَجَرَّهَا، وَمَا يَكْفِي الْبُعُوضَةَ مِنْ قُوَّتِهَا، وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أَنْثَى فِي بَطْنِهَا.

عود إلى الحمد

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْكَائِنِ قَبْلَ أَنْ يَكُونَ كُرْسِيُّ أَوْ عَرْشٌ، أَوْ سِمَاءٌ أَوْ أَرْضٌ، أَوْ جَانٌّ أَوْ إِنْسٌ. لَا يُدْرِكُ بِهِمْ، وَلَا يُقَدَّرُ بِهِمْ، وَلَا يَشْغَلُهُ سَائِلٌ، وَلَا يَنْقُصُهُ نَائِلٌ، وَلَا يَنْظُرُ بَعِينٌ، وَلَا يُحَدُّ بِأَيْنٍ، وَلَا يُوصَفُ بِالْأَزْوَاجِ، وَلَا يُخْلَقُ بِعِلَاجٍ، وَلَا يُدْرِكُ بِالْحَوَاسِّ، وَلَا يُقَاسُ بِالنَّاسِ. الَّذِي كَلَّمَ مُوسَى تَكْلِيمًا، وَأَرَاهُ مِنْ آيَاتِهِ عَظِيمًا، بِلَا حِيَوَارِحٍ وَلَا أَدْوَاتٍ، وَلَا نَطَقٍ وَلَا لَهَوَاتٍ. بَلَّغَ إِنْ كُنْتَ صَادِقًا أَيُّهَا الْمُتَكَلِّفُ لَوْصِفِ رَبِّكَ، فَصِفْ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَجُنُودَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، فِي حُجْرَاتِ الْقُدْسِ مُرْجِحِينَ، مُتَوَلِّهِ عَقُولَهُمْ أَنْ يَحْدُوا أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ. فَإِنَّمَا يُدْرِكُ بِالصِّفَاتِ ذُووَالْهَيْئَاتِ وَالْأَدْوَاتِ، وَمَنْ يَنْقُصِي إِذَا بَلَغَ أَمِيدَ حَيْدِهِ بِالْفَنَاءِ. فَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، أَضَاءَ بُنُورِهِ كُلَّ ظَلَامٍ، وَأَظْلَمَ بِظُلْمَتِهِ كُلَّ نُورٍ.

الوصيه بالتقوى

أَوْصِيَكُمْ عِبَادَ اللَّهِ بِتَقْوَى اللَّهِ الَّذِي أَلْبَسَكُمْ الرِّيَاشَ، وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ الْمَعَاشَ فَلَئِنْ أَنْ أَحَدًا يَجِدُ إِلَى الْبَقَاءِ سُلْمًا، أَوْ لِدْفَعِ الْمَوْتِ سَبِيلًا، لَكَانَ ذَلِكَ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، الَّذِي سُخِرَ لَهُ

مُلْكُ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، مَعَ التُّبُوهِ وَعَظِيمِ الزُّلْفَةِ، فَلَمَّا اسْتَتَفَى طُعْمَتَهُ، وَاسْتَكَمَلَ مَدَّتَهُ، رَمَتْهُ قِسْيُ الْفَنَاءِ بِبِتَالِ الْمَوْتِ، وَأَصْبَحَتِ الدِّيَارُ مِنْهُ خَالِيَةً، الْمَسَاكِينُ مُعْطَلَةً، وَرِثَهَا قَوْمٌ آخِرُونَ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْقُرُونِ السَّالِفَةِ لَعِبْرَةً!

أَيُّنَ الْعَمَالِقَةِ وَأَبْنَاءِ الْعَمَالِقَةِ! أَيُّنَ الْفِرَاعِيَّةِ وَأَبْنَاءِ الْفِرَاعِيَّةِ! أَيُّنَ أَصْحَابِ مَدَائِنِ الرَّسِّ الَّذِينَ قَتَلُوا النَّبِيَّ، وَأَطْفَاؤُا سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ، وَأَخْيُوا سُنَنِ الْجَبَّارِينَ! أَيُّنَ الَّذِينَ سَارُوا بِالْجُيُوشِ، وَهَزَمُوا بِاللُّوفِ، وَعَسَكُرُوا الْعَسَاكِرَ، وَمَدَّنُوا الْمَدَائِنَ!

وَمِنْهَا: قَدْ لَبَسَ لِلْحُكْمِ جُنَّتَهَا، وَأَخَذَهَا بِجَمِيعِ أَدْبِهَا، مِنَ الْإِقْبَالِ عَلَيْهَا، وَالْمَعْرِفَةِ بِهَا، وَالتَّفَرُّغِ لَهَا، فَهِيَ عِنْدَ نَفْسِهِ ضَالَّةٌ الَّتِي يَطْلُبُهَا، وَحَاجَتُهُ الَّتِي يَسْأَلُ عَنْهَا، فَهُوَ مُعْتَرِبٌ إِذَا اغْتَرَبَ الْإِسْلَامَ، وَضَرَبَ بِعَسِيبِ ذَنْبِهِ، وَأَلْصَقَ الْأَرْضَ بِجِرَانِهِ، بِقِيَّتِهِ مِنْ بَقَايَا حُجَّتِهِ، خَلِيفَهُ مِنْ خَلَائِفِ أَنْبِيَائِهِ.

ثم قال عليه السلام:

أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي قَدْ بَشَّتُ لَكُمْ الْمَوَاعِظَ الَّتِي وَعَظَ الْأَنْبِيَاءُ بِهَا أُمَّمَهُمْ، وَأَدَيْتُ إِلَيْكُمْ مَا آدَتِ الْأَوْصِيَاءُ إِلَى مَنْ بَعَدَهُمْ، وَأَدَّبْتُكُمْ بِسَوْطِي فَلَمْ تَسْتَقِيمُوا، وَحَدَوْتُكُمْ بِالزَّوْجِرِ فَلَمْ تَسْتَوْسِقُوا . لِلَّهِ أَنْتُمْ!

أَتَتَوَقَّعُونَ إِمَامًا غَيْرِي يَطُّ بِكُمْ الطَّرِيقَ، وَيُرْشِدُكُمْ السَّبِيلَ؟

أَلَا إِنَّهُ قَدْ أَذْبَرَ مِنَ الدُّنْيَا مَا كَانَ مُقْبِلًا، وَأَقْبَلَ مِنْهَا مَا كَانَ مُدْبِرًا، وَأَزْمَعَ التَّرْحَالَ عِبَادَ اللَّهِ الْأَخْيَارَ، وَبَاعُوا قَلِيلًا مِنَ الدُّنْيَا لَا يَنْقَى، بِكَثِيرٍ مِنَ الْآخِرَةِ لَا يَنْقَى. مَا ضَرَّ إِخْوَانَنَا الَّذِينَ سَفِكَتْ دِمَاؤُهُمْ وَهُمْ بِصَةِ فَمِينَ أَلَّا يَكُونُوا الْيَوْمَ أَحْيَاءَ؟ يَسِيغُونَ الْغَصِيصَ، وَيَشْرَبُونَ الرُّنْقَ! قَدْ وَاللَّهِ لَقُوا اللَّهَ فَوْقَهُمْ أُجُورَهُمْ، وَأَحْلَهُمْ دَارَ الْأَمْنِ بَعْدَ خَوْفِهِمْ.

أَيْنَ إِخْوَانِي الَّذِينَ رَكِبُوا الطَّرِيقَ، وَمَضَوْا عَلَى الْحَقِّ؟ أَيْنَ عَمَّارٌ؟ وَأَيْنَ ابْنُ التَّيْهَانِ؟ وَأَيْنَ ذُو الشَّهَادَتَيْنِ؟ وَأَيْنَ نَظْرَاؤُهُمْ مِنْ إِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ تَعَاقَدُوا عَلَى الْمَمِيَّةِ، وَأُتْرِدَ بَرُؤُوسِهِمْ إِلَى الْفَجْرَةِ؟

قال: ثم ضرب بيده إلى لحيته الشريفه الكريمه، فأطال البكاء، ثم قال عليه السلام :

أَوُّهُ عَلَى إِخْوَانِي الَّذِينَ تَلَّوْا الْقُرْآنَ فَأَحْكَمُوهُ، وَتَدَبَّرُوا الْفُرْصَ فَأَقَامُوهُ، أَحْيُوا السُّنَّةَ، وَأَمَاتُوا الْبِدْعَةَ، دُعُوا لِلْجِهَادِ فَأَجَابُوا، وَوَتَّقُوا بِالْقَائِدِ فَاتَّبَعُوا.

ثم نادى بأعلى صوته:

الْجِهَادَ الْجِهَادَ عِبَادَ اللَّهِ! أَلَا وَإِنِّي مُعَسِّكِرٌ فِي يَوْمِي هَذَا، فَمَنْ أَرَادَ الرِّوَاحَ إِلَى اللَّهِ فَلْيُخْرِجْ.

قال نؤف: وعقد للحسين -عليه السلام- في عشره آلاف، ولقيس بن سعد -رحمه الله- في عشره آلاف، ولأبي أيوب الانصاري في عشره آلاف، ولغيرهم على أعداد آخر، وهو يريد الرجعة إلى صفين، فما دارت الجمعة حتى ضربه الملعون ابن ملجم لعنه الله، فتراجعت العساكر، فكنا كأغنام فقدت راعيها، تختطفها الذئاب من كل مكان!

توحید الهی

(از نوف بکالی نقل شد که امیر مومنان علی (ع) در شهر کوفه بر روی تخته سنگی که جعه بن هبیره برای او نصب کرد ایستاد و این سخنرانی را ایراد کرد، در حالی که پیراهنی خشن از پشم بر تن داشت و شمشیری یا بندی از لیف خرما به گردن آویخته و بر پاهای مبارکش، کفشی از لیف خرما داشت و اثر سجده در پیشانی او پیدا بود). ستایش پروردگار سبحان ستایش خداوندی را سزااست که سرانجام خلقت، و پایان کارها به او باز می گردد، خدا را بر احسان بزرگش، و برهان آشکار، و فراوانی فضل و آنچه بدان بر ما منت نهاده است می ستایم، ستایشی که حق او را اداء کند، و شکر شایسته او را بجا آورد، به ثواب الهی ما را نزدیک گرداند و موجب فراوانی نیکی و احسان او گردد. از خدا یاری می طلبیم، یاری خواستن کسی که به فضل او امیدوار، و به بخشش او آرزومند، و به دفع زیانش مطمئن، و به قدرت او معترف، و به گفتار و کردار پروردگار اعتقاد دارد. به او ایمان می آوریم، ایمان کسی که با یقین به او امیدوار، و با اعتقاد خالص به او توجه دارد، و با ایمانی پاک در برابرش کرنش می کند، و با اخلاص به یگانگی او اعتقاد دارد، و با ستایش فراوان خدا را بزرگ می شمارد، و با رغبت و تلاش به

او پناهنده می شود. راههای خداشناسی خدا از کسی متولد نشد تا در عزت و توانایی دارای شریک باشد، و فرزندی ندارد تا وارث او باشد، وقت و زمان از او پیشی نگرفت، و زیادی و نقصان در او راه ندارد، خدا با نشانه های تدبیر استوار، و خواسته های حکیمانه در خلق نظام احسن، در برابر غفلتها، آشکارا جلوه کرده است. از نشانه های آفرینش او، خلقت آسمانهای پابرجا بدون ستون و تکیه گاه است، آسمانها را به اطاعت خویش دعوت و آنها بدون درنگ اجابت کردند، اگر اقرار آسمانها به پروردگاری او، و اعترافشان در اطاعت و فرمانبرداری از او نبود، هرگز آسمانها را محل عرش خویش و جایگاه فرشتگان، و بالا رفتن سخنان پاک و اعمال نیک و صالح بندگانش قرار نمی داد. ستارگان را نشانه های هدایتگر بیابان ماندگان سرگردان قرار داد تا به وسیله آنها راهنمایی شوند، ستارگانی که پرده های تاریک شب مانع نورافشانی آنها نمی گردد، و نمی تواند از نورافشانی و تلالو ماه در دل آسمان جلوگیری کند، پس پاک است خدایی که پوشیده نیست بر او سیاهی تیره و تار، بر روی ناهمواریهای زمین، و قله های کوتاه و بلند کوهها، و نه غرش رعد در کرانه آسمان، و نه درخشش برق در لابلای ابرها، و نه وزش بادهای

تند و طوفان، و نه ریزش برگها بر اثر بارش باران، و نه محل سقوط قطرات باران، و نه مسیر کشیده شدن دانه ها به وسیله مورچگان، و نه غذاهای کوچک نادیدنی پشه ها، و نه آنچه که در شکم حیوانات ماده در حال رشد است (خدا به همه آنها آگاه است)

خداشناسی حمد و سپاس خداوندی را سزاست که همواره وجود داشت، پیش از آنکه کرسی یا عرش، آسمان یا زمین، جن یا انس، پدید آیند، خداوندی که ذات او را فکرها و عقلهای ژرف اندیش نتوانند بشناسند، و با نیروی اندیشه اندازه ای برای او نتوانند تصور کنند، هیچ سوال کننده ای او را به خود مشغول نسازد، و فراوانی عطا و بخشش از دارایی او نکاهد، برای دیدن به چشم مادی نیاز ندارد، و در مکانی محدود نمی شود. همسر و همتایی ندارد، و با تمرین و تجربه نمی آفریند، و با حواس درک نشود، و با مردم مقایسه نگردد، خدایی که بدون اعضاء و جوارح و زبان و کام با حضرت موسی (ع) سخن گفت و آیات بزرگش را به او شناساند. ای کسی که برای توصیف کردن پروردگارت به زحمت افتاده ای، اگر راست می گویی جبرئیل و میکائیل و لشکرهای فرشتگان مقرب را وصف کن، که در بارگاه قدس الهی سر فرود آورده اند، و عقلهایشان در درک خدا، سرگردان و درمانده است، تو چیزی رامی توانی با صفات آن درک کنی که دارای شکل و اعضا و جوارح باشد، دارایی عمر محدود و اجل معین باشد. پس جز الله خدایی نیست که هر تاریکی را به نور خود روشن کرد، و هر چه را جز به نور او روشن بود به تاریکی کشاند.

سفارش به تقوی و پندپذیری از تاریخ ای بندگان خدا! شما را به پرهیزکاری و ترس از خدایی سفارش می کنم که شما را جامه ها پوشانید، و وسائل زندگی شما را فراهم کرد، اگر راهی برای زندگی جاودانه وجود می داشت، یا از مرگ گریزی بود، حتما سلیمان بن داوود (ع) چنین می کرد، او که خداوند حکومت بر جن و انس را همراه با نبوت و مقام بلند قرب و منزلت، در اختیارش قرار داد اما آنگاه که پیمانۀ عمرش لبریز و روزی او تمام شد، تیرهای مرگ از کمانهای نیستی بر او باریدن گرفت، و خانه و دیار از او خالی گشت، خانه های او بی صاحب ماند، و دیگران آنها را به ارث بردند. مردم! برای شما در تاریخ گذشته درسهای عبرت فراوان وجود دارد، کجایند عمالقه و فرزندانانشان؟ (پادشاهان عرب در یمن و حجاز) کجایند فرعونها و فرزندانانشان؟ کجایند مردم شهر رس (درخت پرستانی که طولانی حکومت کردند) آنها که پیامبران خدا را کشتند، و چراغ نورانی سنت آنها را خاموش کردند، و راه و رسم ستمگران و جباران را زنده ساختند. کجایند آنها که با لشکرهای انبوه حرکت کردند؟ و هزاران تن را شکست دادند، سپاهیان فراوانی گرد آوردند، و شهرها ساختند؟

وصف حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) زره دانش بر تن دارد، و با تمامی آداب، و با توجه و معرفت کامل آن را فرا گرفته، حکمت گمشده اوست که همواره در جستجوی آن می باشد، و نیاز اوست که در به دست آوردنش می پرسد. در آن هنگام که اسلام غروب می کند و چونان شتری در راه مانده بر زمین می ماند، و سینه به زمین می چسباند او پنهان خواهد شد (دوران غیبت صغری و کبری) او باقیمانده حجتهای الهی است، و جانشینان پیامبران.

پند و اندرز یاران ای مردم! من پند و اندرزهایی که پیامبران در میان امتهای خود داشتند در میان شما نشر دادم، و وظائفی را که امامان پیامبران گذشته در میان مردم خود بانجام رساندند، تحقق بخشیدم، با تازیانه شما را ادب کردم نپذیرفتید، به راه راست نرفتید، و با هشدارهای فراوان شما را خواندم ولی جمع نشدید. شما را بخدا! آیا منتظرید رهبری جز من با شما همراهی کند؟ و راه حق را به شما نشان دهد؟

آگاه باشید! آنچه از دنیا روی آورده بود پشت کرد و آنچه پشت کرده بود روی آورد و بندگان نیکوکار خدا آماه کوچ کردن شدند، و دنیای اندک و فانی را با آخرت جاویدان تعویض نمودند. یاد یاران شهید آری! آن دسته از برادرانی که در جنگ صفین خونشان ریخت، هیچ زینانی نکرده اند گرچه امروز نیستند تا خوراکشان غم و غصه و نوشیدنی آنها خونابه دل باشد، بخدا سوگند! آنها خدا را ملاقات کردند، که پاداش آنها را داد و پس از دوران ترس آنها را در سرای امن خود جایگزین فرمود کجا هستند برادران من؟ که بر راه حق رفتند، و با حق در گذشتند کجاست عمار؟ و کجاست پسر تیهان؟ (مالک بن تیهان انصاری) و کجاست ذوالشهادتین؟ (خزیمه بن ثابت که پیامبر شهادت او را دو شهادت دانست) و کجا ایند همانند آنان از برادرانشان که پیمان جانبازی بستند، و سرهایشان را برای ستمگران فرستادند؟ (پس دست به ریش مبارک گرفت و زمانی طولانی گریست و فرمود) دریغا! از برادرانم که قرآن را خواندند، و بر اساس آن قضاوت کردند، در واجبات الهی اندیشه نموده و آنها را برپا داشتند، سنتهای الهی را زنده و بدعتها را نابود کردند، دعوت جهاد را پذیرفته و به رهبر خود اطمینان داشته و از او پیروی نمودند. جهاد! جهاد! بندگان خدا! من امروز لشکر آماده می کنم، کسی که می خواهد به سوی خدا رود همراه ما خارج شود. (نوف گفت: برای حسین (ع) ده هزار سپاه، و برای قیس بن سعد ده هزار سپاه، و برای ابویوب ده هزار سپاه قرار داد، و برای دیگر فرماندهان نیز سپاهی معین کرد، و آماده بازگشت به صفین بود که قبل از جمعه ابن ملجم ملعون به امام ضربت زد، و لشکریان بخانه ها بازگشتند، و ما چون گوسفندانی بودیم که شبان خود را از دست داده که گرگها از هر سو برای آنان دهان گشوده بودند)

Footnote

History shows that very often the ruin and destruction of peoples has been due to . (۱) their oppression and open wickedness and profligacy. Consequently communities which had extended their sway over all the corners of the populated world and had flown their flags in the East and West of the globe disappeared from the surface of the earth like a .wrong word on disclosure of their vicious actions and evil doings

Amalekites: ancient nomadic tribe or collection of tribes described in the Old Testament as relentless enemies of Israel even though they were closely related to Ephraim one of the twelve tribes of Israel. Their name derives from Amalek who is celebrated in Arabian tradition but cannot be identified. The district over which they ranged was south of Judah and probably extended into northern Arabia. The Amalekites harassed the Hebrews during their exodus out of Egypt and attacked them at Rephidim (near Mt. Sinai) where they were defeated by Joshua. They also filled out the ranks of the nomadic raiders defeated by Gideon and were condemned to annihilation by Samuel. The Amelekites whose final defeat occurred in the time of Hezekiah were the object of a perpetual curse. (The New Encyclopaedia Britannica [Micropaedia] vol. ۱ p. ۲۸۸ ed. ۱۹۷۳-۱۹۷۴; also see [for further reference] The Encyclopaedia Americana [International Edition] vol. ۱ p. ۶۵۱ ed. .(۱۹۷۵

Pharaoh: Hebrew form of the Egyptian per-'o ("the great house") signifying the royal . (۲) palace an epithet applied in the New Kingdom and after as a title of respect to the Egyptian king himself. In the ۲nd dynasty the title was added to the king's personal name. In official documents the full titulary of the Egyptian king contained five names. The first and oldest identified him as the incarnation of the falcon god Horus; it was often written inside a square called serekh depicting the facade of the archaic palace. The second name "two ladies" placed him under the protection of Nekhbet and Buto the vulture and uraeus (snake) goddesses of Upper and Lower Egypt; the third "golden Horus" signified perhaps originally "Horus victorious over his enemies." The last two names written within a ring or cartouche are generally referred to as the praenomen and nomen and were the ones most commonly used; the praenomen and nomen and were the ones most commonly used; the praenomen preceded by the hieroglyph meaning "King of Upper and Lower Egypt " usually contained a reference to the king's Unique

relationship with the sun god Re while the fifth or nomen was preceded by the hieroglyph for "Son of Re " or by that for "Lord of the two lands." The last name was given him at birth the rest at his coronation. (The New Encyclopaedia Britannica [Micropaedia] vol. VII p. ۹۲۷ ed. ۱۹۷۳-۱۹۷۴; also see [for further reference] The Encyclopaedia Americana .([International Edition] vol. ۲۱ p. ۷۰۷ ed. ۱۹۷۵

p: ۴۱۴

Among the Pharaohs was the Pharaoh of the days of Prophet Musa. His pride egotism insolence and haughtiness were such that by making the claim "I am your sublime God" he deemed himself to be holding sway over all other powers of the world and was under the misunderstanding that no power could wrest the realm and government from his hands. The Qur'an has narrated his claim of "I and no one else" in the following words

And proclaimed Pharaoh unto his people "O' my people! is not the kingdom of Egypt mine?
(And these rivers flow below me; What! behold ye not? (۴۳:۵۱)

But when his empire came near the end it was destroyed in a few moments. Neither his position and servants could come in the way of its destruction nor could the vastness of his realm prevent it. Rather the waves of the very streams which he was extremely proud to possess wrapped him in and dispatched his spirit to Hell throwing the body on the bank to serve as a lesson for the whole of creation

The people of the cities of ar-Rass: In the same way the people of ar-Rass were killed . (۳) and destroyed for disregarding the preaching and call of a prophet and for revolt and disobedience. About them the Qur'an says

And the (tribes of) 'Ad and Thamud and the inhabitants of ar-Rass and generations between them in great number. And unto each of them We did give examples and every (one (of them) We did destroy with utter extermination. (۲۵:۳۸ ۳۹

Belied (also) those before them the people of Noah and the dwellers of ar-Rass and Thamud; And 'Ad and Pharaoh and the brethren of Lot; And the dwellers of the Wood and the people of Tubba'; all belied the apostles so was proved true My promise (of the doom)

((۵۰:۱۲-۱۴

Ammar ibn Yasir ibn 'Amir al-'Ansi al-Madhhiji al Makhzumi (a confederate of Banu .('۴) Makhzum) was one of the earliest converts to Islam and the first Muslim to build a mosque in his own house in which he used to worship Allah (at-Tabaqat vol. ۳ Part ۱ p. ۱۷۸; (Usd al-ghabah vol. ۴ p. ۴۶; Ibn Kathir at-Tarikh vol. ۷ p. ۳۱۱

Ammar accepted Islam along with his father Yasir and his mother Sumayyah. They' suffered great tortures by the Quraysh due to their conversion to Islam to such an extent .that 'Ammar lost his parents; and they were the first martyrs man and woman in Islam

Ammar was among those who immigrated to Abyssinia and the earliest immigrants' (muhajirun) to Medina. He was present in the battle of Badr and all other battles as well as places of assembly by the Muslims during the lifetime of the Holy Prophet; and he showed .his might and favour in all Islamic struggles in the best way

Many traditions are narrated from the Holy Prophet about 'Ammar regarding his virtues outstanding traits and his glorious deeds such as the tradition which 'A'ishah and other have narrated that the Holy Prophet himself had said that 'Ammar was filled with faith from the crown of his head to the soles of his feet. (Ibn Majah as-Sunan vol. ۱ p. ۶۵; Abu Nu'aym Hilyah al-Awliya' vol. ۱ p. ۱۳۹; al-Haytami Majma' az-zawa'id vol. ۹ p. ۲۹۵; al-Isti'ab (vol. ۳ p. ۱۱۳۷; al-Isabah vol. ۲ p. ۵۱۲

:In another tradition the Holy Prophet said about 'Ammar

'Ammar is with the truth and the truth is with 'Ammar. He turns wherever the truth turns.' 'Ammar is as near to me as an eye is near to the nose. Alas! a rebellious group will kill him. (at-Tabaqat vol. ۳ part ۱ p. ۱۸۷; al-Mustadrak vol. ۳ p. ۳۹۲; Ibn Hisham as-Sirah vol. ۲ p. ۱۴۳; (Ibn Kathir at-Tarikh vol. ۷ pp. ۲۶۸-۲۷۰

Also in the decisive and widely known tradition which al-Bukhari (in Sahih vol. ۸ pp. ۱۸۵-۱۸۶) at-Tirmidhi (in al-Jami' as-Sahih vol. ۵ p. ۶۶۹); Ahmad ibn Hanbal (in al-Musnad vol. ۲ pp. ۱۶۱ ۱۶۴ ۲۰۶; vol. ۳ pp. ۵ ۲۲ ۲۸ ۹۱; vol. ۴ pp. ۱۹۷ ۱۹۹ vol. ۵ pp. ۲۱۵ ۳۰۶ ۳۰۷; vol. ۶ pp. ۲۸۹ ۳۰۰ ۳۱۱ ۳۱۵) and all the narrators of Islamic traditions and historians transmitted through twenty-five :Companions that the Holy Prophet said about 'Ammar

Alas! a rebellious group which swerves from the truth will murder 'Ammar. 'Ammar will be calling them towards Paradise and they will be calling him towards Hell. His killer and .those who strip him of arms and clothing will be in Hell

Ibn Hajar al-'Asqalani (in Tahdhib at-tahdhib vol. ۷ p. ۴۰۹; al-Isabah vol. ۲ p. ۵۱۲) and as-Suyuti (in al-Khasa'is al-kubra vol. ۲ p. ۱۴۰) say: "The narration of this (above mentioned) tradition is mutawatir (i.e. narrated successively by so many people that no doubt can be ."entertained about its authenticity

:Ibn 'Abd al-Barr (in al-Isti'ab vol. ۳ p. ۱۱۴۰) says

The narration followed uninterrupted succession from the Holy Prophet that he said: "A rebellious group will murder 'Ammar " and this is a prophecy of the Prophet's secret knowledge and the sign of his prophethood. This tradition is among the most authentic .and the most rightly ascribed traditions

After the death of the Holy Prophet 'Ammar was one of the closest adherents and best supporters of Amir al-mu'minin during the reign of the first three Caliphs. During the caliphate of 'Uthman when the Muslim protested (to 'Uthman) against his policy on the distribution of the Public Treasury (Baytu'l-mal) 'Uthman said in a public assembly that 'the money which as in the treasury was sacred and belonged to Allah and that he (as being the successor of the Prophet) had the right to dispose of them as he thought fit. 'He ('Uthman) threatened and cursed all who presumed to censure or murmur at what he said. Upon this 'Ammar ibn Yasir boldly declared his disapprobation and began to charge him with his inveterate propensity to ignore the interests of the general public; accused him with reviving the heathenish customs abolished by the Prophet. Whereupon 'Uthman commanded him to be beaten and immediately some of the Umayyads the kindred of the Caliph fell upon the venerable 'Ammar and the Caliph himself kicking him with his shoes (on his feet) on 'Ammar's testicles and afflicted him with hernia. 'Ammar became unconscious for three days and he was taken care of by Umm al-mu'minin Umm Salamah in her own house. (al-Baladhuri Ansab al-ashraf vol. ۵ pp. ۴۸ ۵۴ ۸۸; Ibn Abi'l-Hadid vol. ۳ pp. ۴۷-۵۲; al-Imamah wa's-siyasah vol. ۱ pp. ۳۵-۳۶; al-'Iqd al-farid vol. ۴ p. ۳۰۷; at-Tabaqat vol. (۳ Part ۱ p. ۱۸۵; Tarikh al-khamis vol. ۲ p. ۲۷۱

When Amir al-mu'minin became Caliph 'Ammar was one of his most sincere supporters. He participated fully in all social political and military activities during this period especially .(in the first battle (the battle of Jamal) and the second one (the battle of Siffin

However 'Ammar was martyred on ۹th Safar ۳۷ A.H. in the battle of Siffin when a he was over ninety years of age. On the day 'Ammar ibn Yasir achieved martyrdom he turned his :face to the sky and said

O' my Allah! surely Thou art aware that if I know that Thy wish is that I should plunge myself into this River (the Euphrates) and be drowned I will do it. O' my Allah! surely Thou knowest that if I knew that Thou would be pleased if I put my scimitar on my chest (to hit my heart) and pressed it so hard that it came out of my back I would do it. O' my Allah! I do not think there is anything more pleasant to Thee than fighting with this sinful group .and if knew that any action were more pleasant to Thee I would do it

:Abu 'Abd ar-Rahman as-Sulami narrates

We were present with Amir al-mu'minin at Siffin where I saw 'Ammar ibn Yasir was not " turning his face towards any side nor valleys (wadis [of the land]) of Siffin but the companions of the Holy Prophet were following him as if he was a sign for them. Then I heard 'Ammar say to Hashim ibn 'Utbah (al-Mirqal): 'O' Hashim! rush into enemy's ranks !paradise is under sword

'Today I meet beloved one Muhammad and his party

Then he said: 'By Allah if they put us to flight (and pursue us) to the date-palms of Hajar" (a town in Bahrain Persian Gulf [i.e. if they pursue us along all the Arabian desert] nevertheless) we know surely that we are right and they are wrong

:(Then he (Ammar) continued (addressing the enemies"

We struck you to (believe in) its (Holy Qur'an) revelation; And today we strike you to (believe in) its interpretation; Such strike as to remove heads from their resting places; .'"And to make the friend forget his sincere friend; Until the truth returns to its (right) path

The narrator says: "I did not see the Holy Prophet's companions killed at any time as .'"many as they were killed on this day

Then 'Ammar spurred his horse entered the battlefield and began fighting. He persistently chased the enemy made attack after attack and raised challenging slogans till at last a group of mean-spirited Syrians surrounded him on all sides and a man named Abu al-Ghadiyah al-Juhari (al-Fazari) inflicted such a wound upon him that he could not bear it and returned to his camp. He asked for water. A tumbler of milk was brought to him. When 'Ammar looked at the tumbler he said: "The Messenger of Allah had said the right thing." People asked him what he meant by these words. He said "The Messenger of Allah informed me that the last sustenance for me in this world would be milk." Then he took that tumbler of milk in his hands drank the milk and surrendered his life to Allah the Almighty. When Amir al-mu'minin came to know of his death he came to 'Ammar's side :put his ('Ammar's) head on his own lap and recited the following elegy to mourn his death

Surely any Muslim who is not distressed at the murder of the son of Yasir and is not be afflicted by this grievous misfortune does not have true faith

May Allah show His mercy to 'Ammar the day he embraced Islam may Allah show His mercy to 'Ammar the day he was killed and may Allah show His mercy to 'Ammar the day he is raised to life

Certainly I found 'Ammar (on such level) that three companions of the Holy Prophet could not be named unless he was the fourth and four of them could not be mentioned unless he was the fifth

There was none among the Holy Prophet's companions who doubted that not only was Paradise once or twice compulsorily bestowed upon 'Ammar but that he gained his claim to it (a number of times). May Paradise give enjoyment to 'Ammar

Certainly it was said (by the Holy Prophet) "Surely 'Ammar is with the truth and the truth is with 'Ammar. He turns wherever the truth turns. His killer will be in hell

Then Amir al-mu'minin stepped forward and offered funeral prayers for him and then with his own hands he buried him with his clothes

Ammar's death caused a good deal of commotion in the ranks of Mu'awiyah too because there were a large number of prominent people fighting from his side under the impression created in their minds that he was fighting Amir al-mu'minin for a right cause. These people were aware of the saying of the Holy Prophet that 'Ammar would be killed by a group who would be on the wrong side. When they observed that 'Ammar had been killed by Mu'awiyah's army they became convinced that they were on the wrong side and that Amir al-mu'minin was definitely on the right. This agitation thus caused among the leaders as well as the rank and file of Mu'awiyah's army was quelled by him with the argument that it was Amir al-mu'minin who brought 'Ammar to the battlefield and therefore it was he who was responsible for his death. When Mu'awiyah's argument was mentioned before Amir al-mu'minin he said it was as though the Prophet was responsible for killing Hamzah as he brought him to the battle of Uhud. (at-Tabari at-Tarikh vol. ١ pp. ٣٣١٤-٣٣٢٢; vol. ٣ pp. ٢٣١٤-٢٣١٩; Ibn Sa'd at-Tabaqat vol. ٣ Part ١ pp. ١٧٤-١٨٩; Ibn al-Athir al-Kamil vol. ٣ pp. ٣٠٨-٣١٢; Ibn Kathir at-Tarikh vol. ٧ pp. ٢٤٧-٢٧٢; al-Minqari Siffin pp. ٣٢٠-٣٤٥;

Ibn 'Abd al-Barr al-Isti'ab vol. ۳ pp. ۱۱۳۵- ۱۱۴۰; vol. ۴ p. ۱۷۲۵; Ibn al-Athir Usd al-ghabah vol. ۴ pp. ۴۳-۴۷; vol. ۵ p. ۲۶۷; Ibn Abi'l-Hadid Sharh Nahj al-balaghah vol. ۵ pp. ۲۵۲-۲۵۸; vol. ۸ pp. ۱۰-۲۸; vol. ۱۰ pp. ۱۰۲-۱۰۷ al-Hakim al-Mustadrak vol. ۳ pp. ۳۸۴-۳۹۴; Ibn 'Abd Rabbih al-'Iqd al-farid vol. ۴ pp. ۳۴۰-۳۴۳; al-Mas'udi Muruj adh-dhahab vol. ۲ pp. ۳۸۱-۳۸۲ al-Haytami Majma' az-zawa'id vol. ۷ pp. ۲۳۸-۲۴۴; vol. ۹ pp. ۲۹۱-۲۹۸; al-Baladhuri Ansab al-ashraf (Biography of Amir al-mu'minin) pp. ۳۱۰-۳۱۹

Abu'l-Haytham (Malik) ibn at-Tayyihan al-Ansari was one of the twelve chiefs (naqib . (٥) [of ansar]) who attended the fair and met at al-'Aqabah — in the first 'Aqabah and among those who attended in the second 'Aqabah — where he gave the Holy Prophet the 'pledge of Islam'. He was present in the battle of Badr and all other battles as well as places of assembly by the Muslims during the lifetime of the Holy Prophet. He was also among the sincere supporters of Amir al-mu'minin and he attended the battle of Jamal as well as Siffin where he was martyred. (al-Isti'ab vol. ٤ p. ١٧٧٣; Siffin p. ٣٩٥; Usd al-ghabah vol. ٤ p. ٢٧٤; vol. ٥ p. ٣١٨; al-Isabah vol. ٣ p. ٣٤١; vol. ٤ pp. ٣١٢-٣١٣; Ibn Abi'l-Hadid vol. ١٠ pp. ١٠٧-١٠٨; (Ansab al-ashraf p. ٣١٩

Khuzaymah ibn Thabit al-Ansari. He is known as Dhu'sh-Shahadatayn because the . (٦) Holy Prophet considered his evidence equivalent to the evidence of two witnesses He was present in the battle of Badr and other battles as well as in the places of assembly of the Muslims during the lifetime of the Holy Prophet. He is counted among the earliest of those who showed their adherence to Amir al-mu'minin and he was also present in the battle of Jamal and Siffin. 'Abd ar-Rahman ibn Abi Layla narrated that he saw a man in the battle of Siffin fighting the enemy valiantly and when he protested against his action the :man said

I am Khuzaymah ibn Thabit al-Ansari I have heard the Holy Prophet saying "Fight fight by .(the side of 'Ali." (al-Khatib al-Baghdadi Muwaddih awham al-jam' wa't-tafriq vol. ١ p. ٢٧٧

Khuzaymah was martyred in the battle of Siffin soon after the martyrdom of 'Ammar ibn Yasir.

Sayf ibn 'Umar al-Usayyidi (the well known liar) has fabricated another Khuzaymah and claimed that the one who was martyred in the battle of Siffin was this one and not the one with the surname of 'Dhu'sh-Shahadatayn'. at-Tabari has quoted this fabricated story from Sayf either intentionally or otherwise and through him this story has affected some other historians who quoted from at-Tabari or relied on him. (For further reference see al-'Askari Khamsun wa miah sahabi mukhtalaq [one hundred and fifty fabricated (companions)] vol. ٢ pp. ١٧٥-١٨٩.

After having denied this story Ibn Abi'l-Hadid adds (in Sharh Nahj al-balaghah vol. ١٠ pp. :١٠٩-١١٠) that

Furthermore what is the need for those who to defend Amir al-mu'minin to make a boast of abundance with Khuzaymah Abu'l-Haytham 'Ammar and others. If people treat this man (Amir al-mu'minin) with justice and look at him with healthy eyes they will certainly realise that should he be alone (on one side) and the people all together (on the other side) fighting him he will be in the truth and all the rest will be in the wrong. (at-Tabaqat vol. ٣ Part ١ pp. ١٨٥ ١٨٨; al-Mustadrak vol. ٣ pp. ٣٨٥ ٣٩٧; Usd al-ghabah vol. ٢ p. ١١٤; vol. ٤ p. ٤٧; al-Isti'ab vol. ٢ p. ٤٤٨; at-Tabari vol. ٣ pp. ٢٣١٦ ٢٣١٩ ٢٤٠١; al-Kamil vol. ٣ p. ٣٢٥; Siffin pp. ٣٦٣ (٣٩٨); Ansab al-ashraf pp. ٣١٣-٣١٤

Among the people who were present in the battle of Jamal on the side of Amir al-mu'minin there were one hundred and thirty Badries (those who participated in the battle of Badr with the Holy Prophet) and seven hundred of those who were present in the 'pledge of ar-Ridwan' (Bay'atu'r-Ridwan) which took place under a tree. (adh-Dhahabi Tarikh al-Islam vol. ٢ p. ١٧١; Khalifah ibn Khayyat at-Tarikh vol. ١ p. ١٦٤). Those who were killed in the battle of Jamal from the side of Amir al-mu'minin numbered some five hundred (some said that the number of martyrs were more than that). But on the side of (the people of Jamal twenty thousand were killed. (al-'Iqd al-farid vol. ٤ p. ٣٢٦

Among those who were present in the battle of Siffin on the side of Amir al-mu'minin there were eighty Badries and eight hundred of those who gave the Holy Prophet the 'pledge of ar-Ridwan.' (al-Mustadrak vol. ۳ p. ۱۰۴ al-Isti'a'b vol. ۳ p. ۱۱۳۸; al-Isabah vol. ۲ p. ۳۸۹; at-Tarikh al-Ya'qubi vol. ۲ p. ۱۸۸

On the side of Mu'awiyah forty-five thousand were killed and on the side of Amir al-muminin twenty-five thousand. Among these martyrs (of Amir al-mu'minin) there were twenty-five or twenty-six Badries and sixty-three or three hundred and three of the people of the 'pledge of ar-Ridwan'. (Siffin p. ۵۵۸; al-Isti'ab vol. ۲ p. ۳۸۹ Ansab al-ashraf p. ۳۲۲

Ibn Abi'l-Hadid vol. ۱۰ p. ۱۰۴; Abu'l-Fida' vol. ۱ p. ۱۷۵ Ibn al-Wardi at-Tarikh vol. ۱ p. ۲۴۰; Ibn Kathir vol. ۷ p. ۲۷۵; Tarikh al-khamis vol. ۲ p. ۲۷۷

Besides the distinguished and eminent companions of Amir al-mu'minin like 'Ammar --:Dhu'sh-Shahadatayn and Ibn al-Tayyihan who lay martyred in Siffin were

i. Hashim ibn 'Utbah ibn Abi Waqqas al-Mirqal was killed on the same day when 'Ammar .was martyred. He was the bearer of the standard of Amir al-mu'minin's army on that day

ii. Abdullah ibn Budayl ibn al-Warqa' al-Khuza'i was sometimes the right wing Commander .of Amir al-muminin's army and sometimes the infantry Commander

SERMON ۱۸۳

In English

Praise of Allah for His bounties

Praise be to Allah Who is recognised without being seen and Who creates without trouble. He created the creation with His Might and receives the devotion of rulers by virtue of His dignity. He exercises superiority over great men through His generosity. It is He who made His creation to populate the world and sent towards the jinn and human beings His messengers to unveil it for them to warn them of its harm to present to them its examples to show them its defects and to place before them a whole collection of matters containing lessons about the changings of health and sickness in this world its lawful things and unlawful things and all that Allah has ordained for the obedient and the

disobedient namely Paradise and Hell and honour and disgrace. I extend my praise to His Being as He desires His creation to praise Him. He has fixed for everything a measure for every measure a time limit and for every time limit a document

p: ۴۲۴

A part of the same sermon

About the greatness and importance of the Holy Qur'an

The Qur'an orders as well as refrains remains silent and also speaks. It is the proof of Allah before His creation. He has taken from them a pledge (to act) upon it. He has perfected its effulgence and completed through it His religion. He let the Prophet leave this world when he had conveyed to the people all His commands of guidance through the Qur'an. You should therefore regard Allah great as he has held Himself great because He has not concealed anything of His religion from you nor has He left out anything which He likes or which He dislikes but He made for it a clear emblem (of guidance) and a definite sign which either refrains from it or calls towards it. His pleasure is the same for all time to .come

You should know that He will not be pleased with you for anything for which He was displeased with those before you and He will not be displeased with you for anything for which He was pleased with those before you. You are treading on a clear path and are speaking the same as the people before you had spoken. Allah is enough for your needs in this world. He has persuaded you to remain thankful and has made it obligatory on you .to mention Him with your tongues

Warning against punishment on the Day of Judgement

He has advised you to exercise fear and has made it the highest point of His pleasure and all that He requires from His creatures. You should therefore fear Allah who is such that you are as though just in front of Him and your forelocks are in His grip and your change of position is in His control. If you conceal a matter He will know of it. If you disclose a matter He will record it. For this He has appointed honoured guards (angels) who do not omit any rightful matter nor include anything incorrect. You should know that whoever fears Allah He would make for him a way to get out of troubles and (grant him) a light (to help him) out of darkness. He will ever keep him in whatever condition) he wishes and will make him stay in a position of honour near Himself in the house which He has made for Himself. The shade of this house is His house is His throne its light is His effulgence its .visitors are His angels and its companions are His prophets

Therefore hasten towards the place of return and go ahead of (your) deaths (by collecting provision for the next world). Shortly the expectations of the people will be cut short and death will overtake them while the door of repentance will be closed for them. You are still in a place to which those who were before you have been wishing to return. In this world which is not your house you are just a traveller in motion. You have been given the call to leave from here and you have been ordered to collect provision while you are here. You should know that this thin skin cannot tolerate the Fire (of Hell). So have pity on yourselves because you have already tried it in the tribulations of the world

Have you ever seen the crying of a person who has been pricked with a thorn or who bleeds due to stumbling or whom hot sand has burnt? How would he feel when he is between two frying pans of Hell with stones all round with Satan as his companion? Do you know that when Malik (the guard-in-charge of Hell) is angry with the fire its parts begin to clash with each other (in rage) and when he scolds it it leaps between the doors of Hell crying on account of his scolding

O' you old and big whom old age has made hoary how will you feel when rings of fire will touch the bones of your neck and handcuffs hold so hard that they eat away the flesh of the forearms? (Fear) Allah ! Allah! O' crowd of men while you are in good health before sickness (grips you) and you are in ease before straitness (overtakes you). You should try for the release of your necks before their mortgage is foreclosed your eyes thin down bellies use your feet spend your money take your bodies and spend them over yourselves :and do not be niggardly about them because Allah the Glorified has said

if you help (in the way) of Allah He will(also) help you and will set firm your feet. (Qur'an ...
(۴۷:۷)

:and He the Sublime. has said

Who is he who would loan unto Allah a goodly loan? so that He may double it for him and
(for him shall be a noble recompense. (Qur'an ۵۷:۱۱)

He does not seek your support because of any weakness nor does He demand a loan from you because of shortage. He seeks your help although He possesses all the armies of the skies and the earth and He is strong and wise. He seeks a loan from you although He owns the treasures of the skies and the earth and He is rich and praiseworthy. (Rather) He intends to try you as to which of you performs good acts. You should therefore be quick in performance of (good) acts so that your way be with His neighbours in His abode; He made His Prophet's companions of these neighbours and made the angels to visit them. He has honoured their ears so that the sound of Hell fire may never reach them and He has afforded protection to their bodies from weariness and fatigue

that is the grace of Allah He bestoweth it upon whomsoever He willeth; and Allah is the . . .
(Lord of Mighty Grace. (Qur'an ۵۷:۲۱)

I say you are hearing. I seek Allah's help for myself and yourselves. He is enough for me
.and He is the best dispenser

In Arabic

ومن خطبه له عليه السلام

في قدره الله وفي فضل القرآن وفي الوصيه بالتقوى

الله تعالى

الْحَمِيدُ لِلَّهِ الْمَعْرُوفِ مِنْ غَيْرِ رُؤْيِهِ، وَالْخَالِقِ مِنْ غَيْرِ مَنْصِبِهِ، خَلَقَ الْخَلَائِقَ بِقُدْرَتِهِ، وَاسْتَعْبَدَ الْأَرْبَابَ بِعِزَّتِهِ، وَسَادَ الْعُظَمَاءَ بِجُودِهِ، وَهُوَ الَّذِي أَسِيكَنَ الدُّنْيَا خَلْقَهُ، وَبَعَثَ إِلَى الْجِنِّ وَالْإِنْسِ رُسُلَهُ، لِيَكْتَسِبُوا لَهُمْ عَنْ غَطَائِهَا، وَلِيَحِذِّرُوهُمْ مِنْ ضَرَائِهَا، وَلِيَضْرِبُوا لَهُمْ أَمْثَالَهَا، وَلِيُضَرِّوهُمْ عُيُوبَهَا، وَلِيَهْجُمُوا عَلَيْهِمْ بِمُعْتَبِرٍ مِنْ تَصَيُّرِ مَصَاحِحِهَا وَأَسْقَامِهَا، وَحَلَالِهَا وَحَرَامِهَا، وَمَا أَعَدَّ اللَّهُ لِلْمُطِيعِينَ مِنْهُمْ وَالْعَصَاةِ مِنْ جَنِّهِ وَنَارٍ، وَكَرَامَةٍ وَهَوَانٍ. أَحْمَدُهُ إِلَى نَفْسِهِ كَمَا اسْتَحَمَدَ إِلَى خَلْقِهِ، وَجَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا، وَلِكُلِّ قَدْرٍ أَجَلًا، وَلِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابًا.

فضل القرآن

منها: فالقرآن أمرٌ زاجرٌ، وصامِتٌ ناطِقٌ. حُجَّهَ اللهُ عَلَى خَلْقِهِ، أَخَذَ عَلَيْهِمْ مِيثَاقَهُمْ، وَارْتَهَنَ عَلَيْهِمْ أَنْفُسَهُمْ، أَتَمَّ نُورَهُ، وَأَكْمَلَ بِهِ دِينَهُ، وَقَبَضَ نَبِيَّهُ -صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ- وَقَدْ فَرَّغَ إِلَى الْخَلْقِ مِنْ أَحْكَامِ الْهُدَى بِهِ. فَعُظِّمُوا مِنْهُ سُبْحَانَهُ مَا عَظَّمَهُ مِنْ نَفْسِهِ، فَإِنَّهُ لَمْ يُخَفِ عَنْكُمْ شَيْئًا مِنْ دِينِهِ، وَلَمْ يَتْرِكْ شَيْئًا رَضِيَهُ أَوْ كَرِهَهُ إِلَّا وَجَعَلَ لَهُ عِلْمًا بَادِيًا، وَآيَةً مُحْكَمَةً، تَزُجِّرُ عَنْهُ، أَوْ تَدْعُو إِلَيْهِ، فَرِضَاهُ فِيمَا بَقِيَ وَاحِدٌ، وَسَخَطُهُ فِيمَا بَقِيَ وَاحِدٌ. وَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَنْ يَرْضَى عَنْكُمْ بِشَيْءٍ سَخَطَهُ عَلَى مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، وَلَنْ يَسْخَطَ عَلَيْكُمْ بِشَيْءٍ رَضِيَهُ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، وَإِنَّمَا تَسِيرُونَ فِي أَثَرِ بَيْنٍ، وَتَتَكَلَّمُونَ بِرَجْعِ قَوْلٍ قَدْ قَالَهُ الرَّجَالُ مِنْ قَبْلَكُمْ، قَدْ كَفَاكُمْ مَوْوَنَهُ دُنْيَاكُمْ، وَحَثَّكُمْ عَلَى الشُّكْرِ، وَافْتَرَضَ مِنَ أَلْسِنَتِكُمُ الدُّكْرَ.

الوصيه بالتقوى

وَأَوْصِيَاكُمْ بِالتَّقْوَى، وَجَعَلَهَا مُنْتَهَى رِضَاهُ، وَحَاجَتَهُ مِنْ خَلْقِهِ. فَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِعَيْنِهِ، وَنَوَاصِيَكُمْ بِيَدِهِ، وَتَقَلُّبُكُمْ فِي قَبْضَتِهِ، إِنْ أَسِيرْتُمْ عِلْمَهُ، وَإِنْ أَعْلَنْتُمْ كَتَبَهُ، قَدْ وَكَّلَ بِمَذَلِكِ حَفَظَهُ كِرَامًا، لَا يَسْتَقِطُونَ حَقًّا، وَلَا يُثَبِّتُونَ بَاطِلًا. وَاعْلَمُوا أَنَّهُ (مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا) مِنَ الْفِتَنِ، وَنُورًا مِنَ الظُّلَمِ، وَيَخْلُدَهُ فِيمَا اسْتَهْتَتْ نَفْسُهُ، وَيُنزِلُهُ مَنزِلَ الْكِرَامَةِ عِنْدَهُ، فِي دَارٍ اصْطَنَعَهَا لِنَفْسِهِ، ظِلُّهَا عَرْشُهُ، وَنُورُهَا بَهْجَتُهُ، وَزُورُهَا مَلَايِكَتُهُ، وَرُفَقَاؤُهَا رُسُلُهُ. فَبَادِرُوا الْمَعَادَ،

وَسَيَبْقُوا الْأَجَالَ، فَإِنَّ النَّاسَ يُوشِكُ أَنْ يَنْقَطِعَ بِهِمُ الْأَمَلُ، وَيَزْهَقَهُمُ الْأَجَلُ، وَيَسِيدَ عَنْهُمْ بَابُ التَّوْبَةِ، فَقَدْ أَضْمَحْتُمْ فِي مِثْلِ مَا سَأَلَ إِلَيْهِ الرَّجْعَةَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، وَأَنْتُمْ بَنُو سَبِيلٍ، عَلَى سَفَرٍ مِنْ دَارٍ لَيْسَتْ بِدَرَاكِكُمْ، وَقَدْ أُودِنْتُمْ مِنْهَا بِالْإِرْتِحَالِ، وَأَمِرْتُمْ فِيهَا بِالزَّادِ. وَاعْلَمُوا أَنَّهُ لَيْسَ لِهَذَا الْجِلْدِ الرَّقِيقِ صَبْرٌ عَلَى النَّارِ، فَارْحَمُوا أَنْفُسَكُمْ، فَإِنَّكُمْ قَدْ جَرَّبْتُمُوهَا فِي مَصَائِبِ الدُّنْيَا.

أَفَرَأَيْتُمْ جَزَعَ أَحَدِكُمْ مِنَ الشُّوْكَهِ تَصَبُّهُ، وَالْعَثْرَةَ تُدْمِيهِ، وَالرَّمْضَاءَ تُحْرِقُهُ؟ فَكَيْفَ إِذَا كَانَ بَيْنَ طَابِقَيْنِ مِنْ نَارٍ، ضَجِيعَ حَجَرٍ، وَقَرِينِ شَيْطَانٍ! أَعَلِمْتُمْ أَنَّ مَالِكاً إِذَا غَضِبَ عَلَى النَّارِ حَطَمَ بَعْضَهَا بَعْضاً لِعُصْبِهِ، وَإِذَا زَجَرَهَا تَوَثَّبَتْ بَيْنَ أَبْوَابِهَا جَزَعاً مِنْ زَجْرَتِهِ!

أَيُّهَا الْيَفْنَ الْكَبِيرُ، الَّذِي قَدْ لَهَزَهُ الْقَتِيرُ، كَيْفَ أَنْتَ إِذَا التَّحَمَّتْ أَطْوَاقُ النَّارِ بِعِظَامِ الْأَعْنَاقِ، وَنَشِبَتِ الْجَوَامِعُ حَتَّى أَكَلَتْ لُحُومَ السَّوَاعِدِ. فَاللَّهُ اللَّهُ مَعَشَرَ الْعِبَادِ! وَأَنْتُمْ سَالِمُونَ فِي الصَّحَّةِ قَبْلَ السُّقْمِ، وَفِي الْفُسَيْحَةِ قَبْلَ الضِّيْقِ، فَاسْعَوْا فِي فَكَاكِ رِقَابِكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُغْلَقَ رَهَائِنُهَا، أَسْهِرُوا عْيُونََكُمْ، وَأَضْمِرُوا بَطُونَكُمْ، وَاسْتَعْمِلُوا أَقْدَامَكُمْ، وَأَنْفِقُوا أَمْوَالَكُمْ، وَخُذُوا مِنْ أَجْسَادِكُمْ فُجُوداً بِهَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ، وَلَا تَبْخُلُوا بِهَا عَنْهَا، فَقَدْ قَالَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ: (إِنْ تَنْصِرُوا اللَّهَ يَنْصِرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ)، وَقَالَ تَعَالَى: (مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضاً حَسِناً فَيُضَاعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ)، فَلَمْ يَسْتَنْصِرْكُمْ مِنْ ذَلِكَ، وَلَمْ يَسْتَفْرِضْكُمْ مِنْ قُلٍّ، اسْتَنْصِرْكُمْ (وَلَهُ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ)، وَاسْتَفْرِضْكُمْ (وَلَهُ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَنِيُّ الْحَمِيدُ)، وَإِنَّمَا أَرَادَ أَنْ (يَبْلُغَكُمْ أَيْكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا) فَيَادِرُوا بِأَعْمَالِكُمْ تَكُونُوا مَعَ حَيْرَانَ اللَّهِ فِي دَارِهِ، رَافِقَ بِهِمْ رُسُلَهُ، وَأَزَارَهُمْ مَلَائِكَتَهُ، وَأَكْرَمَ أَسْمَاعَهُمْ أَنْ تَسْمَعَ حَسْبَيسَ نَارِ أَيْدَاءٍ، وَصِيَانَ أَجْسَادِهِمْ أَنْ تَلْقَى لُغُوباً وَنَصَباً: (ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ).

أَقُولُ مَا تَسْمَعُونَ، وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى نَفْسِي وَأَنْفُسِكُمْ، وَهُوَ حَسْبُنَا وَنِعْمَ الْوَكِيلُ!

in Persian

آفریدگار توانا

خداشناسی ستایش خداوندی را سزااست که شناخته شد بی آنکه دیده شود، و آفرید بی آنکه دچار رنج و زحمتی گردد، با قدرت خود پدیده ها را آفرید، و با عزت خود گردنکشان را بنده خویش ساخت، و با بخشش خود بر همه بزرگان برتری یافت، او خدایی است که دنیا را مسکن مخلوقات برگزید، و پیامبران خود را به هدایت جن و انس فرستاد، تا دنیا را آنگونه که هست بشناسانند، و از زیانهای دنیا برحذر دارند، و با مطرح کردن مثلها، عیوب دنیاپرستی را نشان دهند، و آنچه را که مایه عبرت است تذکر دهند، از تندرستیها و بیماریها، از حلال و حرام، و آنچه را که خداوند برای بندگان اطاعت کننده و نافرمان، از بهشت و جهنم آماده کرده، که وسیله کرامت یا سقوط و پستی است بازگو نمایند. خدا را ستایش می کنم چنانکه خود از بندگان خواسته است، و برای هر چیزی اندازه ای قرار داده و برای هر اندازه ای مدتی معین کرده، و هر مدتی را حسابی مقرر داشته است.

ویژگیهای قرآن قرآن فرماندهی بازدارنده، و ساکتی گویا، و حجت خدا بر مخلوقات است، خداوند پیمان عمل کردن به قرآن را از بندگان گرفته، و آنان را در گرو دستوراتش قرار داده است، نورانیت قرآن را تمام، و دین خود را به وسیله آن کامل فرمود، و پیامبرش را هنگامی از جهان برد که از تبلیغ احکام قرآن فراغت یافته بود، پس خدا را آنگونه بزرگ بشمارید که خود بیان داشته است. خداوند چیزی از دینش را پنهان نکرده، و آنچه مورد رضایت یا خشم او بود وانگذاشته، جز آنکه نشانه ای آشکار، و آیتی استوار برای آن قرار داده است، که به سوی آن دعوت یا پرهیز داده شوند، پس خشنودی و خشم خدا در گذشته و حال یکسان است.

بدانید همانا خداوند از شما خشنود نمی شود بکاری که بر گذشتگان خشم گرفته، و خشم نمی گیرد بکاری که بر گذشتگان خشنود بود، شما در راهی آشکار قدم برمی دارید، و سخن گذشتگان را تکرار می کنید، خداوند نیازمندیهای دنیای شما را کفایت کرده و به شکرگزاری وادارتان ساخت، و یاد خویش را بر زبانهای شما لازم شمرد. سفارش به پرهیزگاری خدا شما را به پرهیزگاری سفارش کرد، و آن را نهایت خشنودی خود، و خواستش از بندگان قرار داده است، پس بترسید از خدایی که در پیشگاه او حاضرید، و اختیار شما در دست اوست، و همه حالات و حرکات شما را زیر نظر دارد. اگر چیزی را پنهان کنید می داند، و اگر آشکار کردید ثبت می کند، برای ثبت اعمال، فرشتگان بزرگواری را گمارده که نه حقی را فراموش، و نه باطلی را ثبت می کنند. (آگاه باشید! آن کس که تقوا پیشه کند و از خدا بترسد، از فتنه ها نجات می یابد) و بانور هدایت از تاریکیها می گریزد، و به بهشت و آنچه که دوست دارد جاودانه دسترسی پیدا می کند، خدا او را در منزل کرامت خویش مسکن می دهد، خانه ای که مخصوص خداست، سقف آن عرش پروردگاری، و روشنایی آن از جمال الهی، و زائرانش فرشتگان، و دوستان و هم نشینانش پیامبران الهی، می باشند. پس به سوی قیامت بشتابید، و پیش از آنکه مرگ آنها را در کام خود می کشد، و در توبه بسته می شود، شما امروز بجای کسانی زندگی می کنید که قبل از شما بودند و ناگهان رفتند و پس از مرگ تقاضای بازگشت به دنیا کردند. ضرورت یاد قیامت و عذاب الهی مردم! شما چونان مسافران در راهید، که در این دنیا فرمان کوچ داده شدید، که دنیا خانه اصلی شما نیست و به جمع آوری زاد و توشه فرمان داده شدید. آگاه باشید! این پوست نازک تن، طاقت آتش دوزخ را ندارد پس به خود رحم کنید، شما مصیبتهای دنیا را آزمودید، آیا ناراحتی یکی از افراد خود را بر اثر خاری که در بدنش فرو رفته، یا در زمین خوردن پایش مجروح شده، یا ریگهای داغ بیابان او را رنج داده، دیده اید که تحمل آن مشکل است؟ پس چگونه می شود تحمل کرد که در میان دو طبقه آتش، در کنار سنگهای گداخته، همنشین شیطان باشید؟ آیا می دانید وقتی مالک دوزخ بر آتش غضب کند، شعله ها بر روی هم می غلظند و یکدیگر را می کوبند؟ و آنگاه که بر آتش بانگ زند میان درهای جهنم به هر طرف زبانه می کشد؟

ای پیر سالخورده! که پیری وجودت را گرفته است، چگونه خواهی بود آنگاه که طوقهای آتش به گردنها انداخته شود، و غل و زنجیرهای آتشین به دست و گردن افتد؟ چنانکه گوشت دستها را بخورد؟ روش استفاده از دنیا پس خدا را! خدا را! ای جمعیت انسانها پروا کنید! حال که تندرستید نه بیمار، و در حال گشایش هستید نه تنگ دست، در آزادی خویش پیش از آن که درهای امید بسته شود بکوشید، در دل شبها با شب زنده داری، و پرهیز از شکمبارگی به اطاعت برخیزید، با اموال خود انفاق کنید، از جسم خود بگیرید و بر جان خود بیفزایید، و در بخشش بخل نورزید که خدای سبحان فرمود: (اگر خدا را یاری کنید، شما را پیروز می گرداند و قدمهای شما را استوار می دارد) و فرمود: (کیست که به خدا قرض نیکو دهد؟ تا خداوند چند برابر عطا فرماید، و برای او پاداش بی عیب و نقصی قرار دهد) درخواست یاری از شما به جهت ناتوانی نیست، و قرض گرفتن از شما برای کمبود نمی باشد، در حالی از شما یاری خواسته که: (لشکرهای آسمان و زمین در اختیار اوست و خدا نیرومند و حکیم است) و در حالی طلب وام از شما دارد که گنجهای آسمان و زمین به او تعلق دارد و خدا بی نیاز و حمید است، بلکه خواسته است شما را بیازماید که کدام یک از شما نیکوکارترید، پس به اعمال نیکو مبادرت کنید، تا با همسایگان خدا در سرای او باشید که هم نشینان آنها پیامبران، و زیارت کنندگانشان فرشتگانند، و چنان گرمی داشته می شوند که صدای آهسته آتش را نشنوند، و به بدنهایشان هیچگونه رنج و ناراحتی نرسد، (این بخشش خداست به هر کس بخواهد می دهد و خدا صاحب بخشش بزرگ است)، من آنچه را می شنوید می گویم، و خداوند را به یاری خود و شما می خوانم که او کفایت کننده و بهترین و کیل است.

SERMON ۱۸۴

In English

One of the Kharijites al-Burj ibn Mus'hir at-Ta'i raised the slogan "Command behoves :only Allah" in such a way that Amir al-mu'minin heard it. On hearing it he said

Keep quite may Allah make you ugly O' you with broken tooth. Certainly by Allah when truth became manifest even then your personality was weak and your voice was lose. But when wrong began to shout loudly you again sprouted up like the horns of a kid. He is One but not by counting. He is everlasting without any limit. He is existent without any support. Minds admit of Him without (any activity of the) senses. Things which can be seen stand witness to Him without confronting Him. Imagination cannot encompass Him. He manifests Himself to the imagination with his help for the imagination and refuses to be imagined by the imagination. He has made imagination the arbiter (in this matter). He is not big in the sense that volume is vast and so His body is also big. Nor is He great in the sense that His limits should extend to the utmost and so His frame be extensive. But He is .big in position and great in authority

About the Holy Prophet

I stand witness that Muhammad is His slave His chosen Prophet and His responsible trustee — may Allah bless him and his descendants. Allah sent him with undeniable proofs a clear success and open paths. So he conveyed the message declaring the truth with it. He led the people on the (correct) highway established signs of guidance and minarets of .light and made Islam's ropes strong and its knots firm

A part of the same sermon

About the creation of animal species

Had they pondered over the greatness of His power and the vastness of His bounty they would have returned to the right path and feared the punishment of the Fire; but hearts are sick and eyes are impure. Do they not see the small things He has created how He strengthened their system and opened for them hearing and sight and made for them bones and skins? Look at the ant with

In Arabic

ومن كلام له عليه السلام

قاله للبرج بن مسهر الطائي، وقد قال له بحيث يسمعه: (لا حكم إلا لله)، وكان من الخوارج

اسْكُتْ قَبْحِكَ اللَّهُ يَا أَنْتَرْمُ، فَوَاللَّهِ لَقَدْ ظَهَرَ الْحَقُّ فَكُنْتُ فِيهِ ضَعِيفًا شَخِصُوكَ، خَفِيًّا صَوْتُكَ، حَتَّى إِذَا نَعَرَ الْبَاطِلُ نَجَمَتْ نُجُومَ قَوْنِ الْمَاعِزِ.

in Persian

خطاب به برج بن مسهر

افشای منافق خاموش باش! خدا رویت را زشت گرداند، ای دندان پیشین افتاده بخدا سوگند! آنگاه که حق آشکار شد تو ناتوان بودی، و آواز تو آهسته بود تا آن که باطل بانگ برآورد، چونان شاخ بز سر برآوردی.

About center

In the name of Allah

هَلِيشْتَوِيَالَّذِيَتَعْلَمُونَوَالَّذِيَنَلَايَعْلَمُونَ

?Are those who know equal to those who do not know

al-Zumar: ۹

:Introduction

Ghaemiyeh Computer Research Institute of Isfahan, from ۲۰۰۷, under the authority of Ayatollah Haj SayyedHasanFaqihImami (God blesses his soul), by sincere and daily efforts of university and seminary elites and sophisticated groups began its activities in religious, cultural and scientific fields

:Manifesto

Ghaemiyeh Computer Research Institute of Isfahan in order to facilitate and accelerate the accessibility of researchers to the books and tools of research, in the field of Islamic science, and regarding the multiplicity and dispersion of active centers in this field and numerous and inaccessible sources by a mere scientific intention and far from any kind of social, political, tribal and personal prejudices and currents, based on performing a project in the shape of (management of produced and published works from all Shia centers) tries to provide a rich and free collection of books and research papers for the experts, and helpful contents and discussions for the educated generation and all classes of people interested in reading, with various formats in the cyberspace

:Our Goals are

(propagating the culture and teachings of Thaqalayn (Quran and Ahlulbayt p.b.u.t- encouraging the populace particularly the youth in investigating the religious issues- replacing useful contents with useless ones in the cellphones, tablets and computers- providing services for seminary and university researchers- spreading culture study in the public- paving the way for the publications and authors to digitize their works-

:Policies

acting according to the legal licenses-

relationship with similar centers–
 avoiding parallel working–
 merely presenting scientific contents–
 mentioning the sources–

.It's obvious that all the responsibilities are due to the author

:Other activities of the institute

Publication of books, booklets and other editions–

Holding book reading competitions–

Producing virtual, three dimensional exhibitions, panoramas of religious and tourism–
 places

.Producing animations, computer games and etc–

Launching the website with this address: www.ghaemiyeh.com–

Fabricating dramatic and speech works–

Launching the system of answering religious, ethical and doctrinal questions–

Designing systems of accounting, media and mobile, automatic and handy systems, web–
 kiosks

Holding virtual educational courses for the public–

Holding virtual teacher–training courses–

Producing thousands of research software in three languages (Persian, Arabic and–
 English) which can be performed in computers, tablets and cellphones and available and
 downloadable with eight international formats: JAVA, ANDROID, EPUB, CHM, PDF, HTML,
 CHM, GHB on the website

Also producing four markets named “Ghaemiyeh Book Market” with Android, IOS,–
 WINDOWS PHONE and WINDOWS editions

:Appreciation

We would appreciate the centers, institutes, publications, authors and all honorable
 friends who contributed their help and data to us to reach the holy goal we follow

:Address of the central office

Isfahan, Abdorazaq St, Haj Mohammad JafarAbadei Alley, Shahid Mohammad
 HasanTavakkoly Alley, Number plate ۱۲۹, first floor

Website: www.ghbook.ir

Email: Info@ghbook.ir

Central office Tel: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

۰۲۱ - Tehran Tel: ۸۸۳۱۸۷۲۲

Commerce and sale: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

Users' affairs: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

Introduction of the Center – Ghaemiyeh Digital Library

Center of Computer

Researches

Ghaemiyeh

Isfahan

For Getting Other Professional Libraries,
refer to the Center Address Please:

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

For Order, Connect us:

0913 2000 109

